NOVUM TESTAMENTUM VATICANUM.

NOVUM TESTAMENTUM

VATICANUM.

POST ANGELI MAII ALIORUMQUE

IMPERFECTOS LABORES

EX IPSO CODICE

EDIDIT

AENOTH. FRID. CONSTANT. TISCHENDORF,

THEOL. ET PHIL. DR. PALAEOGR. BIBLIC. ITEMQUE THEOL. IN UNIV. LIPS. PROF. P. O. LEGG. DR. HONORAR. CANTABRIG. ET IUR. CIV. DR. HONORAR. OXONIENS. REGI SAXON. A CONSILIIS AULIC. INTIMIS ORDINUM IMPP. RUSS. S. STANISL. SUPREMIS INSIGNIBUS ET S. ANNAE CLASSE II. CUM CORONA IMP. DECORATUS ORDD. REGII SAX. ALBERT. IMP. AUSTR. FRANC. IOS. ET MAGNID. BADENS. LEON. ZARING. PRAEFECTUS ORDD. REGG. BORUSS. CORON. CLASS. II. ET AQUIL. RUBR. CL. III. EQUES REG. GRAEC. SALV. CENTURIO IMP. FRANC. LEGION. HONOR. REG. BAVAR. S. MICH. CL. I. REG. SUEC. DE STELL. POLAR. REG. ITALIC. SS. MAUR. ET LAZAR. MAGNID. VIMAR. FALC. ALB. CL. I. DUC. PARM. S. LUDOV. EQUES REGIAE SOCIETATIS LITERAR. LONDIN. BIBLIOTHECAE CAESAR. PUBL. PETROPOLIT. ET INSTITUTI AEGYPT. SOC. HONORAR. REGIAE SOCIETATIS SCIENTIAR. UPSAL. SOC. EXTER. SOCIETATUM HAGAN. PRO VINDIC. RELIG. CHRIST. ET ORIENTAL. AMERICAN. SOC. AB EPIST. HISTOR. THEOL. LIPS. ET ORIENT. GERM. SOC. ORD.

LIPSIAE

GIESECKE ET DEVRIENT.

MDCCCLXVII.

INCLYTAE

UNIVERSITATI OXONIENSI

ANTIQUAE FIDEI FIDELI CONSERVATRICI

ARTIUM OPTIMARUM STUDIORUMQUE ALTIORUM GLORIA

FLORENTISSIMAE

OB

IURIS CIVILIS DOCTORATUM

HONORIFICENTISSIME IN SE CONLATUM

OBSERVANTISSIME

D. D. D.

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

PROLEGOMENA.

Quum primum anno 1840 constituissem ut ipsos sacri textus fontes adeundi caussa longinquas peregrinationes susciperem, celeberrimus codex Vaticanus cum codice Ephraemi Syri rescripto inprimis erat qui me ad se alliceret atque attraheret. Quum enim praeter cetera omnia ille ad textum sacrum pristino nitori reddendum valere videbatur, tum maxima apud criticos obscuritate laborabat. Absoluta igitur in ipso itinere Parisiensi codicis Ephraemi palimpsesti editione, ineunte anno huius saeculi quadragesimo tertio Romam abii Vaticani libri studium suscepturus. Abeuntem comitatae sunt litterae commendaticiae Iohannis tum principis nunc regis Saxoniae, Dionysii Affre archiepiscopi Parisiensis, Francisci Guizot summi tum Ludovico Philippo rerum externarum administri; neque deerat versanti Romae ipsius papae Gregorii XVI. benevolentia. Nihilominus impeditus sum, quae maxime Lambruschini summi reipublicae regendae ministri eiusdemque bibliothecarii eminentissimi cura erat, quominus exsequerer propositum meum; neque post longam exspectationem concessum est nisi ut per horas sex librum desideratissimum in manibus tenerem. Cuius rei quae potissimum caussa esset, non obscurum erat. Iam enim anno 1828 Leone XII. favente Angelus Maius Bibliorum Vaticanorum editionem instituerat. Anno autem 1843 dudum opus totum typis erat exscriptum. Quintum eius volumen, quod Novum Testamentum continebat, Cardinalis doctissimus, quum primum ipsum visebam, inspiciendum mihi proposuit. Nec tamen inspexi quin viderem, quanta vitiorum mole obrutum esset: plures enim Vaticanas lectiones, quae dudum ex conlationibus innotuerant (ut 1 Ioh. 3, 1: καὶ ἐσμέν) manu eius in marginibus suppletas vidi. Statim professo mihi operis ex ipso codice emendandi curam obtemperare non cautum videbatur. Sed demum annis post quattuordecim, exeunte anno 1857, prodiere Biblia Vaticana, quemadmodum ab anno 1828 Angelus Maius typis exscribenda curaverat, adhibita insuper post mortem illustris editoris (anno 1854) emendatione curiosa Caroli Vercellone, sodalis Barnabitae. Quod opus, forma maiore quamvis libri instar ad usum scholarum editum, biennio post editio Novi Testamenti manualis excepit, ex maiore opere derivata illa quidem, sed repetito ipsius codicis examine passim correcta atque aucta.

Hi libri quantum incrementi attulissent rei criticae, etsi non fugiebat viros doctos apostolicarum litterarum studiosos, tamen mox satis intellectum est quantum ab accuratiore ea scientia eaque subtilitate abessent qua sola altioribus studiis criticis satisfieri posset. Quod quum ipse omnium maxime sentirem, nec ullius ex antiquissimis codicibus interiores rationes magis latere Vaticano,

quamvis ab aetate ac virtute Sinaitici proximo, aegerrime ferrem, iter Vaticanum quam primum repetendum summoque studio adnitendum duxi ut Novum Testamentum Vaticanum penitus executerem. Quod quidem ut facerem, a Pio Nono permissum iri spes erat. Non modo enim Carolus Vercellone anno 1858, quum editionem Maianam propediem proditnram nec tamen omnibus numeris absolutam mihi nuntiabat, addiderat: „integra res tibi superest", quemadmodum in praefatione editionis maioris pag. XVI. publicatis Maii voluminibus viam reliquis ad perficiendum opus paratiorem redditam esse dixit, verum etiam Pius Nonus, exemplo Bibliorum Sinaiticorum ab imperatore Alexandro II. Romam misso, praeterquam quod ipse eximiam eius operis laudem mihi significavit, manu Bartholomaei Paccae ita rescribi ad me iussit ut ad similia opera vehementer me cohortaretur.

Intermissis igitur laboribus, quos nova a me poscebat editio Novi Testamenti critica, ineunte mense Februario anni 1866 Romam profectus sum. Abeuntem litteris auxit Liber Baro de Fort-Rouen, Napoleonis III. legatus apud Saxoniae regem, quibus comiti de Sartiges, quem Romae collegam habebat, caussam meam vehementer commendabat. Alteras dedit Vindobonam transeunti L. B. de Meysenbug ad Ios. Al. de Hübner, legatione Austriaca Romae fungentem.

Paucis diebus posteaquam adveni Romae, a Pio Nono benigno vultu exceptus sum. Interroganti quantum temporis Romae acturus essem declaravi cuius rei caussa urbem aeternam adissem, rogans ut mihi liceret Novum Testamentum Vaticanum, exiguam totius codicis partem, ad similitudinem magnificae editionis codicis Sinaitici sumptibus meis edere. Quod cur vellem explicanti de editionibus Angeli Maii disserendum erat. Has ego fide apud viros doctos nimium destitutas quum dixissem, Pius Nonus ita defendit ut fidem eis habendam esse urgeret (è un' affare della fede). Quam fidem imperari posse negans, Maianos labores fide digniores esse quam crederentur, non posse nisi tali editione quam cogitabam demonstrari dicebam. At talem editionem, inquit, poterimus et ipsi instituere („ma potremo fare anche noi"). Quo consilio praeter exspectationem patefacto petii et contendi ut certe omnes eos codicis locos, quorum de scriptura ambigeretur, examinare mihi liceret. Cui desiderio satisfactum iri benevole respondit. Biduo post Antonellus, vir summus, intercedente Pitra viro eminentissimo litterarumque ut constat peritissimo, de voluntate Pontificis Maximi certiorem me fecit. Qua ut vetabar illam praeparare editionem quam maxime desideraveram, iam vero ipse Papa sibi reservabat, ita mihi concessum est libere uti codice illo, qui ex longo tempore ab hominum oculis arceri consuevit.

Laborem aggressus sum die 28. mensis Februarii. De trinis horis, quas quotidie Bibliis Vaticanis impertiri licebat, anxie providi ut ne minimam unquam partem perderem. Operam autem dabam ut ab initio Novi Testamenti omnem scripturam ad litteram examinarem. Praeterea in exemplo meo editionis Maianae alterius omnes loci notati erant qui aliquid dubitationis habebant vel a discrepantia conlationum Miconis, Rulottae, Bartoloccii, Birchii, prioris etiam editionis Maianae, vel a Sinaitici codicis similiumque dissensione. Dum autem scripta cum editis conferebam, temperare mihi nequibam quominus plures paginas integras transscriberem, quibus, diligenter omnium formarum quae aliquid singulare haberent ratione habita, ad modum Sinaitici codicis edendis doceri

tandem ac demonstrari posset quae palaeographica libri eius antiquissimi ratio esset. Qua re ut studiis circa Novum Testamentum criticis altioribus bene consultum iri sciebam, ita non videbar mihi eas transire lineas, quibus labores meos ex mandato Pontificis circumscribi placuerat. Quippe enim id modo vetitum erat ne partem codicis integram eo quo optassem modo ederem. Nihilominus fuit qui aliter sentiret. Quum enim invidiosus speculator eodem studii ardore me transscribentem atque conferentem animadvertisset, Sanctitati Suae relatum est praesumptum iri meo labore editionem quam gloriae pontificatus sui augendae caussa ipse sibi reservaverat. Quae delatio fine non excidit. Antequam enim evangelia tria priora penitus absolvissem, codice amplius uti vetabar, quippe quo iam iamque uti deberent quibus Papa operis sui curam mandasset. Videbar fulmine percussus, desperandum tamen non duxi. Faciebam cum ipse tum per amicos quicquid poteram ut inceptum perficerem. Ceterum confidebam ipsius Papae promisso, quod ut fideliter mihi servaretur instabam. Hinc ab Antonello petii ut quattuordecim dies ad absolvendam conlationem mihi concederentur, qua quidem ipsos Romanos editores graviter adiutum iri significabam. Nec deerat in re incerta amicus certus. Idem erat cui Antonellus supremam novae editionis curam demandaverat. Quod eo ipso die fecit quo me ab usu codicis arcebat, nisi quod una permisit ut adsumpto illo difficiliora loca scrutarer. Ipse vero, quo erga me studio est, effecit ut se praesente quae de conlatione Novi Testamenti desiderabam supplerem. Nec magis absoluta conlatione mihi deerat examen codicis passim repetituro. Convenerat autem inter nos ut eiusdem editionis qua ipse utebar exemplar correctis Angeli Maii erroribus ei traderem, quo cautum iri sperabam ne in nova Romana editione eiusmodi vitia repeterentur, quae propter lectionis difficultatem facile possent repeti.

Sed ne iusto plus de absoluta conlatione praedicasse videar, addendum est posteriorem Novi Testamenti partem non ita a me potuisse excuti ut etiam perscriberem quid spatiorum et punctorum aliorumque signorum esset in codice. Nimirum hoc Carolo Vercellone, quem amici nomine supra dixi, curae erat ut editionum Maianarum conlationumque variarum errores corrigerem, non item ut novam textus Vaticani editionem pararem, omnibus iis rebus auctam quae hucusque prorsus neglectae essent. Nec magis tamen ipse promisi me editionem non instituturum, sed prospexi potius ne, si instituerem Lipsiae, fidem Romae datam fefellisse viderer. Qua de re ne quis dubitare posset, die 27. mens. Martii ad ipsum Carolum Vercellone Barnabitam litteras dedi, quibus, ut plura alia praeteream, haec scripsi: Après avoir consacré à mon travail une dizaine de jours, du 28 Février jusqu'au 12 Mars, je fus tout d'un coup privé de l'usage du Manuscrit. Il paraît qu'on avait rapporté au Tr. S. Père que mon travail me mettrait à même d'exécuter le travail auquel j'avais renoncé. Tout en collationnant j'avais aussi copié une quinzaine des 1518 pages que contient le Manuscrit: chose qui ne m'était aucunement défendue. Il paraît que quelqu'un aussi malveillant qu'ignorant a profité de l'observation, qu'il avait faite à cet égard, pour exciter des soupçons. C'était cependant tout injuste; quelques pages copiées du Manuscrit peuvent bien faire connaître le caractère paléographique du Manuscrit, mais rien que cela. — — Quand vous me disiez que vous tâcheriez de m'obtenir l'autorisation d'achever du moins mon travail interrompu, je vous fis obser-

ver que je pensais tout au plus à une répétition de l'édition du Cardinal Mai, corrigée d'après mes observations. Vous répondîtes: mais c'est tout autre chose, ce n'est pas contraire à mon engagement envers le Gouvernement. J'étais bien content que vous n'aviez pas de peine à comprendre la différence de ces choses. Après qu'on a répété les éditions du Cardinal Mai à Londres, en Hollande, à Berlin et ailleurs, ce serait un crime contre les intérêts de la science sacrée que de me vouloir défendre de faire la même chose en profitant de toutes mes corrections. Aussi n'y aurais-je jamais consenti. Mais pour aider la grande édition que le Gouvernement de S. S. a résolu d'entreprendre incessamment, je vous ai promis de vous laisser copie de mon travail. Ce travail ne contient pas seulement les fautes provenues de l'édition Elzévirienne prise pour base de la publication du Cardinal Mai, mais, et c'est beaucoup plus important, il servira en beaucoup d'endroits d'éviter les fautes que le célèbre éditeur ou ses collaborateurs ont commises, quand il s'agissait de distinguer les corrections postérieures de l'écriture primitive." — —

Ceterum etiam tum quum editionem Lipsiae parabam, si qua de lectione dubitatio mihi movebatur, id quod maxime conlationis Rulottanae culpa contigit — vide infra — a Carolo Vercellone Barnabita petii ut recognosceret codicis scripturam, nec ille petenti deerat.

Quum die 20. mensis Aprilis Pium Nonum iterum adissem ab eoque benigne exceptus essem, non discessi quin declararem, ubi placuerit Sanctitati Suae opera mea uti, suae me editioni parandae non defuturum esse. Ac placuit certe Romae typos me Sinaiticos rogare quibus uterentur ad repraesentandam scripturam Vaticanam. Quibus exeunte anno praeterito missis Romam, opus ipsum mense Februario huius anni inchoatum est. Quod ut non modo commendationem ab elegantia typorum habiturum sed etiam emendate proditurum sit vehementer optamus.

Antequam autem accuratius videamus de nostra editione deque ipso codice, breviter de eorum laboribus explicandum erit quorum fide criticis scripturae sacrae hucusque standum erat.

Quaerenti quo primum tempore Vaticanus codex in usus criticos conversus videatur, ad Erasmi aetatem revertendum est. Qui quum anno 1521 a Paulo Bombasio Bibliothecae Vaticanae praefecto ad defendendam editionum suarum priorum veritatem accepisset quae 1 Ioh. 4, 1—4. 5, 7—11 in vetustissimo codice Pontificio scripta erant (cf. Wetsten. N. T. Prolegg. pag. 23 sqq.), rursusque anno 1533 ex litteris Genesii de Sepulveda ita didicisset, exemplar istud omnium esse emendatissimum, consensione veteris translationis Latinae commendatissimum, denique tale ad cuius fidem atque normam ceteri libri emendandi et dirigendi essent (cf. Wetsten. N. T. Prolegg. pag. 24), spreto quidem sapienti Sepulvedae consilio inter varias lectiones nonnihil ex iis protulit quas ille ad sententiam comprobandam suam Basileam miserat. Certe enim, ut iam Birchius notavit, quod anno 1535 in adnotationibus ad Act. 27, 16 tanquam ex codice Bibliothecae Vaticanae haustum attulit, καυδα, et ipsum cum Latino interprete congruens, habere non poterat nisi ex celeberrimo codice Vaticano. Circa finem eiusdem saeculi sexti decimi Lucas Brugensis cum in notationibus in S. Biblia, anno 1580,

(cf. §§ 428—490), tum in commentario in quattuor Ies. Chr. evangelia, anno 1606, (cf. 1026 sqq.) lectiones fere viginti a Wernero Noviomago ex codice Vaticano excerptas publicavit. Etiam Caryophilus Cretensis anno 1625 eum consuluit, ut ex conlatione codicum Barberinorum a Possino 1673 edita apparet. Lucae vero et Possini collectiones a Millio et Wetstenio adhibitae sunt. Sed iam ante Millium et Wetstenium fuit qui totum codicem cum editione Aldina anni 1518 conferret. Servatur ista conlatio in Bibl. Imp. Parisiensi, cuius in Supplem. MSS. Graec. num. 53 signatur. Auctor ipse se nominat Giulio di St. Anastasia, quo nomine Bartoloccium Bibl. Vat. quondam custodem usum esse Romae comperi (anno 1843). Cuius potissimum in gratiam conlationem instituerit non constat, nisi quod conlationi litterae additae sunt quibus ad P. B. Henricum de Sto. Iosepho (di S. Giuseppe) scripsit quanta in conferendo codice diligentia usus esset. Quamvis autem Bartoloccius primus esset qui tantum studii in codicem Vaticanum conferret, tamen recenti demum memoria lectiones quas pridem excerpserat ad criticorum libros transiere. Scholzius anno 1819 conlationem Parisiis vidit (cf. Biblisch-Kritische Reise etc. 1823), aliquot etiam locis in Novo Testamento suo adhibuit, ego vero anno 1840 diligenter excussi et in Studiis et Criticis Heidelbergensibus annorum 1842 et 1847, antequam in Novi Testamenti apparatum criticum reciperem, commentatus sum.

Secutae sunt duae conlationes quae Richardi Bentleii nomine insigniri solent. Mandato enim eius et impensis a duobus abbatibus Romanis factae sunt, altera circa annum 1720 manu Miconis, altera anno fere 1727 Rulottae manu. Postquam autem magnus ille criticus consilium edendi Novi Testamenti abiecit, nec antiquissimorum codicum conlationes, quas in usum futurae editionis instituendas curaverat, lucem viderunt. Dudum iam defuncto illo Carolus Godofr. Woide a filio fratris eius, et ipso Richardi nomine dicto, Miconianam conlationem impetravit; quam quum ex Wolfii Cephalaei editione Argentoratensi (a. 1524) in Oxoniensem anni 1675 transtulisset, Henricus Ford in Appendice ad editionem Novi Testamenti e cod. ms. Alexandrino Woidianam anno 1799 edidit. Alteram ab abbate Rulotta confectam, postquam diu latuit Cantabrigiae in collegio S. Trinitatis, cuius Richardus Bentley olim rector (Master) fuerat, anno 1855, officiosa voluntate Iohannis Edleston tum bibliothecarii eius collegii aditus, ex tenebris protraxi inque usum criticum primus converti. (Cf. Nov. Test. ed. VII. crit. mai. 1859. pag. CXLI.) Anno 1862 Arthur Ayres Ellis totam conlationem, ut in schedis est Rulottae, in Bentleii criticis sacris edidit.

Quas Abbatum Italorum conlationes studia exceperunt Andreae Birchii theologi Dani. Contulit circa annum 1780 totum Novum Testamentum, exceptis ut ipse testatur Lucae et Iohannis evangeliis. Cum sua tum quae ex schedis Bentleianis a Woidio acceperat primum adhibuit ad editionem quattuor evangeliorum anno 1788. Cuius editionis exemplaribus plerisque incendio Havniensi perditis, conlationes suas voluminibus tribus Variarum Lectionum edere satis habuit, quorum primum ad actus et epistulas anno 1798 prodiit, alterum ad apocalypsin (cuius in Prolegg. nonnihil lectionum Vaticanarum ante editarum retractatur) anno 1800, tertium ad evangelia 1801.

Post Birchium exterorum nemini contigit membranas Vaticanas simili studio pertractare. Quum autem Biblia celeberrima cum tot spoliis aliis ex Italia Parisios advecta essent, Leonhardus

Hug Professor tum Friburgensis anno 1809 vidit indagavitque, annoque insequenti doctam de antiquitate codicis Vaticani commentationem scripsit. Mihi ipsi anno 1843, denegata edendi codicis venia, permissum tantum est ut intra horas sex locos selectos dubiae lectionis conferrem et aliquot scripturae specimina delinearem. (Cf. „Nachricht vom Vatikanischen Bibelcodex" in Studiis et Criticis Heidelberg. a. 1847.) Brevi post etiam S. P. Tregellesio ut videret codicem contigit, qua occasione duas epistulae ad Romanos lectiones exploravit. (Cf. Prospectus of a critic edition etc. 1848. p. 19.) Eodem fere tempore Ed. de Muralto per horas aliquot vidisse se codicem, locos etiam nonnullos, quorum lectionem aliter Birchius atque Bartoloccius dedisset, recognovisse atque ita ad edendum suum Nov. Testamentum ad fidem codicis principis Vaticani adintum affirmavit. Qua de re in Prolegg. editionis Ni. Ti. Lipsiensis secundae p. XLVII sqq. uberius expositum est. Praeterea quum ex anno 1855 repetendae editioni Novi Testamenti criticae maiori operam dabam, Albertus Dressel, vir clarissimus, meo rogatu plus ducentis locis, quorum lectio incerta erat, scripturam codicis anquisivit atque mecum communicavit.

Denique Romae circa Christi natalitia anni 1857 editio Bibliorum Vaticanorum quinque voluminibus prodiit, quam Angelus Maius probante ac favente Leone XII. inde ab anno 1828 susceperat, sed demum ipso defuncto Carolus Vercellone Barnabita pluribus emendationibus auctam emisit. Quam maiorem utriusque Testamenti editionem anno 1859 Novum Testamentum minore forma excepit, quod et ipsum Cardinalis illustris dudum paraverat postque Carolus Vercellone brevi ad lectorem praefatione auxit. Gaudium quo orbis Christianus doctus opera ista Romana excepit, mox non poterat non turbari. Nec enim diligenter nec intellegenter satis codicem tantae auctoritatis Romae excussum esse intellectum est. Ut ipsius Maii editiones prior et altera multis locis inter se differebant nec ubique utra praestaret patebat, ita utraque passim conlationibus iam ante Maium institutis arguebatur erroris. Quod quantopere fidem atque auctoritatem editionum Romanarum labefactaverit, non est quod dicam. Nihilominus simul ac prodissent Romae Biblia Vaticana, non defuere qui Novum Testamentum ex iis repeterent. Repetierunt enim Londini (typis Lipsiensibus), Leidae, Ratisbonae, Berolini. Rursus alii, quibus post annum 1859 Romam adire contigit, operam dederunt ut errores Maii corrigerent: quorum in numero est Henricus Alford, qui perlustrato codice mense Februario anni 1861 non modo passim confirmavit Maii lectionem invitis conlatoribus prioribus vel altera Maii editione, sed plura etiam quibus Maium corrigeret inveuit, quemadmodum nuper repetitis singulis Ni. Ti. sui voluminibus palam fecit. In errorem quidem et ipse haud raro inductus est.

Post tot tamque varios labores etiam atque etiam mihi gratulor quod anno superiore contigit ut nova ipse codici studia impenderem. Quibus ut acta egisse mihi aut aliis videri possim, tantum abest ut codicum Novi Testamenti praestantiorum nullus sit qui novam atque subtilem investigationem tantopere exigat quantopere exigebat Vaticanus post Maium ceterosque investigatores. Cuius rei haec caussa est, quod codex Vaticanus, cuius scriptura posterioribus curis bis retractata atque exceptis sat paucis ab initio usque ad finem novo atramento multis ex saeculis inducta est, satis exquiri atque investigari non potest, nisi si quis hoc in genere laborum prorsus habitat, codicum Grae-

eorum antiquorum, inprimis antiquissimorum usum habet, cumque eo usu coniuncta palaeographiae studia atque cognitionem. Haec in nullum eorum quadrare qui hucusque codicem Vaticanum tractarunt, facile intellegitur ipsaque re probatur. His minime laudes Angeli Maii, in quem inprimis dicta videbuntur, minuere aut obtrectare animus est. Tot ille meritis vitam suam ac litteras inlustravit ut Roma celebri nomine eius glorietur ne possit gloriari. At non omnia possumus omnes; neque potissimum callebat ille quae maxime valebant ad codicem Vaticanum arte critica edendum explanandumque. Unum vero de hoc Maii opere quamvis imperfecto ingenue praedicandum. Illud est quod eorum qui Romae codici Vaticano palam faciundo graviter olim adversabantur, timentes ab eo tanquam auctoritate ipsis aliena, non cessit consiliis aut clamoribus, nec magis a bona fide aut sinceritate in prodendo antiquo textu unquam recessit.

Sed breviter significandum est quae maxime in eis quos diximus laboribus desiderari videantur. Primum est quod conlatorum nullus scripturam codicis tam diligenter cum editis contulit ut non multa, praesertim quae minoris momenti videbantur, vel prorsus praeteriret vel dubia relinqueret vel male legeret.[1] Maius vero et ipse conlatorem potius quam editorem egit, quum receptum quem vocant textum editionis fundamentum poneret eumque ad normam codicis corrigeret. Qua via a vero saepe aberravit atque in easdem cum illis reprehensiones incurrit.[2]

Praeterea non satis curae tollendis operarum mendis insumpsit, in quibus haud pauca sunt quae dubites utrum ex codice fluxerint, quippe qui et ipse vitiis scateat, an operis sint tribuenda.[3]

---

[1] Exempla vide in commentario; longe plurima vero eo loco silentio praeterire praestabat.

[2] Exempla ubi textum Elzev. in priore editione retinuit, non item in altera, hoc loco non dabimus; eorum vero quae in utraque retinuit exempla haec sunt: Marc. 3, 17 βοανεργες Luc. 13, 13 ανωρθωθη Ioh. 19, 35 ινα υμεις Act. 4, 4 ωσει 11, 18 αραγε 16, 12 κακειθεν τε 23, 7 λαλησαντος 1 Pet. 2, 20 τουτο 3, 1 κερδηθησονται 3, 6 υπηκουσεν 1 Ioh. 2, 27 το αυτο χρισμα 3, 18 αλλ εργω Rom. 1, 1 ιησου χριστου 11, 19 οι κλαδοι 11, 20 εξεκλασθησαν 16, 7 γεγονασιν 1 Cor. 9, 18 τις ουν μοι 14, 16 ευλογησ τω πνευματι 2 Cor. 3, 15 αναγινωσκεται 4, 6 οτι ο θεος 5, 15 ει εις 7, 4 τη χαρα (pro εν τη χαρα) Gal. 4, 17 εκκλεισαι ημας Eph. 1, 23 του παντα Phil. 1, 22 τι αιρησομαι Heb. 7, 1 του θεου υψιστου 8, 9 εν ημερα. Item, cuiusmodi multa, 1 Ioh. 5, 18 et 3 Ioh. 13 αλλ pro αλλα Act. 19, 2 ουδε ει pro ουδ ει. Exempla ubi teste utraque editione legendo erravit, licet non correctum sit: Marc. 4, 27 μηκυνεται pro μηκυνηται 13, 7 ακουετε pro ακουητε 14, 38 προσευχετε pro προσευχεσθε. Haec tria praeivit Birchius, unde probabile fit Birchii lectiones in exemplar Maii transscriptas fuisse. Marc. 6, 37 δωσωμεν 6, 45 βηθσαιδαν 15, 22 γολγοθα pro γολγοθᾱ Luc. 12, 57 εφ εαυτων pro αφ εαυτων Luc. 17, 24 η αστραπη η αστραπτουσα (ed. 1.) et αστραπη η αστραπτουσα (ed. 2.) 23, 53 εθηκεν αυτο pro εθηκ. αυτο̄ 3 Ioh. 14 ευθεως ειδειν pro ευθεως σε ιδειν Eph. 2, 9 καυχησεται pro καυχησηται Phil. 2, 30 παραβολευσαμενος (quod de „codice" in ed. 2 testatur; in 1 ad παραβολευσαμενος „sic" adnotaverat, quo nihil eum nisi ο pro ου spectasse apparet). Pessime falsus est Marc. 8, 19 et 20, ut in commentario expositum est. Mirum in modum Heb. 7, 21 erravit, ubi μεταμεληθησεται pro μεταμεληθησεται deprehendisse sibi visus est, qua de re cf. commentarium. Pertinet huc etiam quod multa perperam scripta nec magis post mutata, ut εχομενα pro εγομενας Marc. 1, 38, tacite correxit.

[3] Exempla, partim in commentarium recepta, haec sunt: Matth. 6, 19 θησαυραριζετε et 6, 21 θησαυρος 13, 34 χωρις παραβολαις 13, 57 εσκανδαλιζοντο 14, 14 εσπλαγχισθη 15, 39 τον πλοιον 25, 35 συναγαγετε pro συνηγαγετε 26, 17 ητοιμασωμεν 26, 39 προσωπον 27, 37 η βασιλευς Marc. 5, 6 προσκυνησεν 6, 14 ηγηγερται 6, 34 εσπαγχνισθη (ed. 1) et εσπαλγχνισθη (ed. 2) 10, 14 τῶν αιωνα 14, 55 ει pro εις Luc. 2, 44 ανηζητουν 6, 42 οφθαλμου pro οφθαλμω 8, 1 και repetitum 9, 2 κηρυσσεν pro κηρυσσειν 9, 9 απεκαφαλισα 10, 30 κατεβαινειν 10, 34 επιβασας 11, 32 κυρυγμα 12, 10 βλαλφημησαντι 18, 39 ακραζεν 23, 46 παρατιθημαι Ioh. 2, 11 αυτοι pro αυτον 2, 17 κατεφαγεται 4, 14 αλλουμενου 5, 10 πευ syllaba repetita 12, 31 εκβληθησεται 14, 18 υμας 14, 24 αγωπων 15, 1 αλθινη 15, 13 την ψυχη Act. 7, 44 διεταξαπο 20, 9 καθηζομενος 23, 14 ανεθεματι 1 Pet. 3, 8 φυλαδελφοι Rom. 7, 22 το νομω 12, 2 αθεστηκοτες 2 Cor. 2, 15 σωζομενοις 9, 2 περισι 12, 10 στενοχωριαις 13, 13 λαλουτος Gal. 1, 5 τῶ αιωνων 5, 3 οφειλετης Eph. 2, 21 συναρμολουγουμενη 4, 20 εμαθητε Heb. 2, 18 βοηθηναι 8, 9 επιλαβουμενου.

Tum vero non satis didicerunt antiquissimam scripturam ab eis distinguere quae codici post inlata sunt. Miconi quidem ne in mentem quidem venit inter primum scriptorem et correctorem distinguendum esse. Quod quum sensisset Bentleius, denuo omnem scripturam eum in finem examinandam curavit, ut curiose illi distinguerentur. Hoc officio Rulotta functus est, cuius conlatio non attigit nisi locos posterioribus curis mutatos. Qua de re post videbimus. Nec vero Micone Bartoloccius et Birchius multo sagaciores fuere. Quos etsi Angelus Maius valde superabat, tamen saepissime eodem nomine peccavit, nisi quod multa id genus vitia in altera editione correxit. Nec tamen praetereundum est, primam scripturam haud raro ita mutatam esse ut errare proclive sit, nisi quis cuiusvis loci rationem criticam, ut ita dicam, penitus perspectam habeat.[1] Accedit quod ipsas correctiones toties male interpretati sunt.[2]

Secuti sumus in his editionem alteram, at multa utrique communia sunt, ut Mt. 6, 19. 15, 39. 25, 35. 26, 17. 26, 59. Marc. 6, 14. 10, 14 Luc 2, 41. 9, 9. 11, 32. Ioh. 2, 17. Act. 20, 9. Alia vero ed. 1. habet, non item altera, ut Marc. 5, 29 εξηρανθη. Graviora vero sunt huiusmodi: Matth. 2, 22 απελθειν pro απελθειν 3, 7 επεδειξεν pro υπεδειξεν 3, 14 σο omissum ante ερχη 18, 14 του inter μου et εν omissum Marc. 5, 26 και ante δαπανησασα omissum 8, 14 απελαθοντο pro επελαθ. Luc. 6, 17 και ιερουσαλημ omissa. Pertinet huc etiam quod saepe in margine „2. manu" et „1. manu" permutantur. Quod etsi passim ex errore ipsius Maii fluxit, tamen saepius alterum pro altero per incuriam sive manu scriptum sive typis exscriptum puto.

[1] Pertinent huc quae Maius pro antiquissima scriptura habuit ac praebuit, quum revera non sint nisi correctoria. Cuiusmodi vitia quamvis multa in altera editione correxerit, tamen plurima supersunt non correcta. Ita, ut certe nonnihil adscribam, Matth. 5, 27. 31. 33. 43. ubique edidit ερρηθη, sed η prius eraso ι rescriptum est 6, 31 edidit μεριμνησει εαυτης, sed a prima est αυτης 21, 33. Mc 12, 1. Luc. 20, 9 edidit εξεδοτο quum non vidisset sub ο priore ε latere. Matth. 22, 10 confudit οσους quod correctoris est cum ους a prim. manu 23, 35 non vidit prima manu εκχυννομενον ut ubique scriptum esse, lineola super υ (εκχῦ) a correctore non instaurata Marc 16, 1 omisit η ante μαρια quod demum B[3] erasit. Non vidit primae manus scripturam Luc. 1, 17 προσελευσεται pro προελευσεται 1, 22 εοραχεν pro εωρ. 1, 36 συγγενις pro συγγενης 2, 44 συγγενευσιν pro συγγενεσιν 5, 29 μετ αυτου pro μετ αυτων 5, 30 εγογγυζαν pro εγογγυζον 9, 18 συνηντησαν pro συνησαν 10, 6 επαναπαησεται pro επαναπαυσεται 19, 29 βηθφαγη pro βηθσφαγη Ioh 4, 7. 9. 10. πειν pro πιειν (item Act 23, 12 et 21 Rom. 14, 21. 1 Cor. 9, 4 et 10, 7. His octo locis etiam ceteri omnes cum Maio falsi sunt, nisi quod uno Iohannis loco Rulotta rem perspexit.) 12, 13 εκραυγασαν pro εκραυγαζον 14, 10 πιστευσεις pro πιστευεις 19, 31 εκεινη pro εκεινου Act. 2, 22 ιστραηλειται pro ισραηλ. 3, 7 σφοδρα pro σφυρα 26, 13 βασιλευς pro βασιλευ 27, 2 αδραμυντηνω. Eorum locorum ubi αι pro ε, ε pro αι prima manu scripta neglexit (ut χολαται φαγηται pro χολατε φαγητε, εργαζεσθε pro εργαζεσθαι), item ι pro ει (ut μειν συγγενιας αλαζονιας ιστηκει. Ioh. 2, 12. contra Birchium affirmavit codicem non σημιον sed σημειον tueri; at a prima est σημιον.) ingens numerus est Item primae manus mentionem saepissime neglexit ubi aliquid sive litteram sive syllabam vel omiserat (ου pro ουν, αυτοι pro αυτοις, απαλλασεσθαι, απρον pro σαπρον, με ταυτα pro μετα ταυτα, ειρην pro ειρηνην), vel repetierat (κατατα, τουτοντων, ταυταυτα, το ευαγγελιον Gal. 1, 17 non semel tantum sed bis repetitum) vel addiderat (αλλας pro αλλα). Passim etiam ν εφελκ. primae manus ante consonam tacite omisit; ubi ante vocalem corrector demum supplevit, plerumque praeteriit primam manum; item passim ubi ν ante μ et γ etc. non assimilavit prima Quid quod fit ut plura verba vel enunciatum totum tacite in textum recipiat, quemadmodum Matth. 10, 37 και ο φιλων υιον usque μου αξιος nulla nota addita iusto loco edidit, item Ioh. 17, 15, cuius loci scriptura tantam aliis molestiam creavit, verba εκ του κοσμου αλλ ινα etc.

[2] Exempli caussa cf. in commentario nostro quae ad Matth 4, 18 sq. de αλιεις adnotavimus, ad Marc. 2, 4. 9. 11. 12. de κραβαττον et 8, 17 de συνιετε, ad Luc 3, 23 (de ηλει et λευει) 3, 27 (de ιαρετ) 4, 16 (de ναζαρα) 10, 39 sqq 14, 13 et 21, 14, 16, ad Ioh. 4, 40, ad Act 27, 14 (ευρακυλων), ad 1 Pet. 1, 1 et 2, 18, ad 1 Cor. 1, 12, ad Heb. 1, 3 (φανερων). His locis plerisque simul commemorantur conlatorum errores. Quod autem in iis quae praecedunt de locis male lectis et de correctionibus cum primo scriptore confusis, Maii potissimum labores respeximus, id propterea fecimus quod illi inprimis valere videntur Eorum quidem qui superiore aetate codicem contulerant diligentiam princeps Bibliorum Vaticanorum editor haud dubie superavit. Atque eam negligentiam, quam Maii opera tot male scriptis vel typis male exscriptis manifestant, paene exaequant quum quae Woidius ex Miconis schedis prodidit, tum Rulottae conlatio. Haec quam negligenter scripta sit, pauca exempla probabunt. Dabimus autem potissimum eiusmodi, quibus aliquis facile in errorem duci pos-

Deinde vero de emendationum origine atque auctoribus omnia errorum plena sunt. Qui rationem illarum habere solent — non solent Bartoloccius, Mico, raro habet Birchius — eorum nemo cognovit tria correctionum genera distinguenda esse, quorum primum complectatur quae ipsum scriptorem habent auctorem, alterum quae antiquissimus corrector scriptori aequalis addidit, tertium quae ad eundem pertinent qui additis accentibus spiritibus aliisque signis veterem instauravit scripturam. Quae quidem quam inter se diversa sint cum aetate tum auctoritate, facile est ad intellegendum. Propterea que misceri singula ac promiscue haberi non poterant nisi cum magno rei criticae detrimento.[1] Inter eos quorum studia ad correctiones pertinebant longissime a vero aberravit Rulotta,

sit. Matth. 13, 22 ex codice profert συνπνιγει 13, 52 γραμματευσ 27, 12 υπο των αρχιερεων Marc. 13, 35 οψει pro οψε 14, 6 παρεχεται pro παρεχετε 14, 32 γηθσημανει et γηθσ. pro γεθσ. et γεθσ. 14, 63 διαρηξατο et διαρρηξατο pro -ξας (sequente τουσ) Luc. 7, 18 et 22 ιωαννει bis 10, 15 υψωθησ pro υψωθηση 17, 10 πεποιηκαμεν 23, 13 πιλατοσ pro πειλ. 24, 14 ωμιλουν Ioh. 3, 26 ιωαννην 11, 37 ανοιξασ pro ανοιξας 13, 7 γνωσεισ pro γνωση Act. 9, 33 αἰνέας ἴᾶται 10, 36 δι' (pro δια) ἰησοῦ 23, 16 παραγενωμενοσ Iac. 2, 3 διεκριθητε 1 Pet. 1, 1 βιθυνιας 2, 18 η (pro ει) δια 1 Ioh. 1, 1 οσ (pro ο) ην απ Rom. 3, 12 εξεκλίνεισαν 1 Cor. 12, 26 τα μελει 2 Cor. 1, 16 δ' (pro δι) υμων 3, 2 υμεισ εσται (pro εστε) 3, 16 περιαιρει pro περιαιρειται 4, 15 δ' (pro δι) υμασ Gal. 3, 10 εμμενει τοισ pro εμμενει πασι τοισ 3, 10 ενγεγραμμενοισ et εγγεγραμμενοισ 5, 17 θελητε pro θεληται Phil. 1, 17 αγνοῶσ pro αγνωσ 1, 18 καταγγελεται εν pro καταγγελλεται και εν Col 2, 23 αφειδιας (et αφειδειας) σωματοσ pro -δια et -δεια σωμ. 1 Thess 3, 9 αντιποδουναι pro ανταποδουναι Heb. 2, 4 σημειοισ και pro σημειοισ τε και 3, 9 προσωχθησα pro προσωχθισα. Plura perperam compendio scripta affert, ut ανων, ανων, ac si ipse codex ita haberet. Quantopere autem in explanandis primae manus lectionibus erraverit, exemplis his probatur: Matth. 4, 13 indicavit ναζαρατ pro ναζαρα 4, 18 αλιεισ pro αλεεις 11, 13 et 15, 7 προεφητευσαν et προεφητευσεν pro επροφ. 13, 13 συνιουσιν pro συνιουσιν 17, 23 τριτημερα pro τριτημερα Marc. 2, 4 et 12 κραβατον pro κραβαττον 6, 9 ενδυσασθαι pro -σθε 6, 39 ανεπεισαν pro ανεπεσαν 11, 1 βηθφαγη pro βηθφ. Luc. 15, 4 απολεσει pro απολεση 21, 35 επισαλευσεται pro επεισελευσεται Ioh. 1, 43 ιωανους pro ιωανου 5, 9 κραβατον pro κραβαττον 8, 58 εωρακεσ pro εωρακες (10, 10 ερχεται ι μη et 11, 27 πιστευκα vide in comm.) Act. 5, 21 παραγενομενο pro -μενοι 7, 10 του pro τουτον 1 Pet. 4, 4 βλασφημουντασ pro -ντεσ Rom 8, 17 συνμπασχομεν 1 Cor. 2, 11 ερυνα pro εραυνα 2 Cor. 10, 2 συκρειναι pro συνκρ. Quae vitia ut magnam rei inscitiam produnt, ita plane fugit Rulottam, correctorem toties eo quod litteras primae manus non instauravit mutasse textum. Praeteriit vero etiam alia permulta quae debebat notare. In commentario nostro errorum Rulottae raro mentio facta est.

Iis quae ante de Maio et collatoribus diximus adde haec. Luc. 2, 36 recte Maius de utraque existimavit scriptura. Bartolocc. et Birch. correctoris scripturam silentio praeteriere. Mico attulit tantum ex codice μετα του ανδρος pro μετα ανδρος. Rulotta primo scriptori tribuit μετα του ανδρος, correctori μετα του ανδρος αυτου. Denique Alf. sic: „2. man. has μετα του ανδρος αυτης επτα.“ Nimirum primam scripturam μετα ανδρος B³ ita auxit ut inter μετα et ανδρος insereret τοῦ (compendio scriptum), inter δρος et ετη suprascriberet αὐτῆς i. e. αὐτῆς, utrumque ductibus minusculis.

[1] Hoc etiam ad editionem Novi Testamenti valet, quam anno 1860 illustres duo Professores Leidenses, A. Kuenen et C. G. Cobet, ad fidem codicis Vaticani instituere. Quorum qui praefationem scripsit, multus est in laudando praedicandoque correctore codicis, quem parum abest quin pari auctoritate ac pretio cum ipso scriptore ponat esse. Cf. pag. XXXII. „Habemus igitur duos in uno Codice coniunctos Codices, quorum auctoritatem ac pretium inter se componere et aestimare necesse est.“ „Uter ex lectionibus supra descriptis integrior testis et certior esse videtur? Difficile est respondere: in utroque enim sunt lectiones manifesto falsae et absurdae, in utroque contra lectiones sunt sine ulla controversia verae ac genuinae. Proba lectio et unice vera modo in A, modo in B (is est corrector) comparet.“ Rursus pag. XXXV. „gratias ei habendas“ dicit „quod perantiqui libri olim deperditi scripturas omnes tam bonas quam malas sua sedulitate nobis servaverit.“ Item pag. XXXVIII. scribit: „Itaque ex uno teste duo nobis testes exstiterunt, quorum uterque cum magna cautione nobis audiendus est. Uterque enim dignissimus est ut quam diligentissime singula eius testimonii verba cognoscantur et expendantur, namque nulli alii supersunt aetate et auctoritate cum illis comparandi.“ At quum vir κριτικώτατος optime sciret, quam parum editor Romanus, ex quo solo hausit, iis instructus praesidiis, quibus bonus editor censeretur, opus suum suscepisset, qui tandem opinatus est correctionum cum rationem, quae difficillima res est, satis perspexisse? An vero quam Maius se scire minime professus est, correctionum antiquitatem mera coniectura ad liquidum sibi perducturus videbatur? Qua in re quantopere erraverit, ipse testis est. Post laudes enim correctoris pag. LXXXVI. sic pergit: „Pessime vero omnium et negligentissime officio suo functus ille est qui seriore tempore Vaticano Codici adspirationis et accentuum notas suo arbitratu appinxit“ „Dici vix potest quam temere

qui plurima ad alteras ipsius scriptoris curas referenda putavit, cuius, si verum quaeris, paucissima sunt. Rationem Rulottae paene sequutus est Henricus Alford,[1] postquam Maius multo se cautiorem praebuit. Porro omnes pariter eo errarunt quod non distinxerunt inter alteram manum et tertiam: quod eo est gravius quum tertia manus sola totum codicem de industria et quadam cum constantia pertractaverit, sed media demum aetate, sive, ut accuratius dicam, sex vel septem post alteram saeculis, unde sequitur, haud quicquam ei cum auctoritate antiquissimi textus commune esse.

Denique ab indaganda universa ratione codicis palaeographica cum conlatores tum Maius tantum non alieni erant. Quae res mira non est, quum palaeographia peculiare studium flagitet et diuturnum quidem, diligens, subtile. An vero forte ab abbatibus Romanis superioris saeculi exspectes quod in illustribus huius saeculi philologis desideres? Nec magis Angelum Maium palaeographiam inprimis didicisse multa sunt quae probent. At certe non simulavit ac si didicisset, quapropter a Prolegomenis ad Biblia sua scribendis abstinere malebat, testans, ut Caroli Vercellone testimonio ac verbis utar (vol. I. pag. XV), in schedis suis „Hugium et Tischendorfium fere omnia in hac palaestra praeoccupasse." Me quidem quod attinet, iam dictum est supra, sex horas anno 1843 ad examinandum codicem conferendum delineandum mihi concessas esse, quum Maius codicem multos per annos domi suae habuisset. Brevissimum illud temporis spatium sane sufficiebat ut de antiquitate codicis, scriptura, accentibus, spiritibus, interpunctione similibusque signis ipse indicare possem ac pleraque multo rectius Hugium Birchio olim docuisse intellegerem.[2] Hugius vero primus de codice Vaticano non

---

et oscitanter is homo, quisquis fuit, in illo negotio versatus fuerit." At ubi eundem negligentissimum et ignarissimum hominem, quem ipse serioris temporis esse ponit, plurimarum quas praedicat correctionum auctorem fuisse recognoverit, persistetne ea in sententia, in edendo ad usum criticum Vaticano codice, quem quam summam auctoritatem habeat a summa antiquitate habere inter omnes constat neque ipse infitias it, optionem datam esse utrum scriptorem an correctorem sequare? Si aliquando verum est, bene eum docere qui distinguat bene, hac in re verissimum est.

[1] Ita ad Actorum capp. 2—4 haec adnotat: „2, 7 in απαντεσ the first α is written over the line by 1. m. 2, 34 ο bef. κυριοσ is added by 1. m. 3, 2 the το after εβασταζε is superadded by 1. m. 4, 14 τεθαραπ. and τεθεραπ. are both from the 1. m. 4, 18 του before ιησου is added by 1. m. and 2. m. 4, 20 ειδαμεν: over the ει is written ο by 1. m., over the α is written ο by 2. m." Ad eundem librum porro haec: „5, 2 συνιδυιησ, but ε is written over by 1. m. and 2. m. 5, 38 τα is added by 1. m. and 2. m. 8, 34 τουτο is a prima manu 15, 1 περιθμητε is 1. m., but the addition is 1. m. also 21, 13 ο before παυλοσ is added by 1. m. 23, 18 σοι is written over by 1. m. 23, 28 κατηγαγον to αυτων is in marg. a 1. m 25, 25 in αυτου δε του παυλου, παυλου has dots over it a 1. m." (Ultimo loco non debebat praeterire αυτου pro παυλου substitutum.) De Rulottae notis exempli caussa videamus quas ad Act. 20, 13—28, 17 habet: 10, 13 διατεταγμενον. „Castigatum a ma. pri." 23, 16 παραγεναμενοσ. „Castigatum παραγενομενοσ a ma. pri." 23, 27 ανερεισθαι. „Castigatum αναιρεισθαι a ma. pri." 24, 4 ενκοπτω. „Castigatum εγκοπτω a ma. pri." Item ad φηλιξ, συνκαταβαντεσ, παραιτουμε, συνλαλησασ, συνπαροντεσ, αλεξανδρεινον, εκσωσαι, επεκειλαν, αλεξανδρινω, συνκαλεσασθαι „castigata a manu prima" dicit φηλιξ, συγκαταβαντεσ, παραιτουμαι, συλλαλησασ, συμπαροντεσ, αλεξανδρινον, εξωσαι, εποκειλαν, αλεξανδρινω, συγκαλεσασθαι. Quorum omnium nihil ad ipsam primam manum pertinere, iam Angelus Maius vidit.

[2] Cf. Nachricht vom Vatikanischen Bibelcodex. Studien und Kritiken, Heidelberg 1847. Plura inde in ed. Ni. Ti. maior. critic. VII. 1859. recepi. Pleraque quae tunc contendi, omnino confirmata sunt examine repetito. Praeter alia ibi haec dixi: „So weit mich nun meine eigene Prüfung zu einem Urtheile berechtigt, muss ich Hug gegen Birch beipflichten, und namentlich vor allem darin, dass Accente und Spiritus keineswegs von der ersten Hand stammen. Allerdings schliesse ich dabei nicht aus, dass etwaige vereinzelte Spiritus und noch mehr der zu einer gewissen Diäresis dienende Apostroph ursprünglich sein mögen, was eine durchgängige sachvertraute Prüfung vielleicht noch zur Entscheidung bringen kann." „Zur Streitfrage ist ferner die Interpunction geworden. Zu Haupturhebern hat dieselbe jedenfalls die späteren Hände gehabt; vereinzelte Anfänge lagen jedoch ohne Zweifel schon von der ersten Hand vor." „Von Abbreviaturen kömmt ausser den allgewöhnlichen sehr wahrscheinlich auch eine für και vor; vielleicht auch noch

sine rei scientia commentatus est, doctaque quam anno 1810 scripsit commentatione illud consequutus est, ut plerisque quamvis argumentorum incuriosis adeoque ignaris persuaderet omnium qui supersunt codicum Vaticanum esse antiquissimum. Tamen multa scitu dignissima sunt quae non attigit; rursus alia non satis recte vidit.

Sed iam satis de aliorum laboribus explicitum est. Quos ut operam dedimus ut hoc libro corrigeremus ac suppleremus, ita ex re erit ut ea perscribamus quae ad codicem Vaticanum accuratius cognoscendum aestimandumque faciant. Quod etsi faciemus breviter, tamen nusquam praetermittemus quaerere quae Vaticanum inter atque Sinaiticum ratio intercedat. Sinaiticus enim codex quantopere adiuvet Vaticanas membranas investigaturum, statim in promptu erit.

Membranae Vaticanae minore forma quam Sinaiticae utuntur, simili vero ratione, si altitudinem cum latitudine comparas. Vaticanarum enim folium duplex, quemadmodum antiquis folia numerari solebant, sive folium binarum paginarum, latum est 18 pollices mensurae Gallicae, altum 10 pollices, ita ut altitudo pollicibus octo altitudinem exsuperet. Sinaiticarum vero folium duplex 28 pollices latum est, altum 16; quo fit ut latitudo altitudinem 12 pollicibus excedat. Neutrae tamen integrae ad nos pervenerunt: id quod antiquissimi quaternionum et quinionum numeri testantur, maximam partem dudum cum superiore margine in utroque abscissi. Conveniunt cum formae diversitate columnarum, quas vocant, et numerus et longitudo. Ut enim singulae Sinaitici libri paginae in quaternas columnas describuntur, ita Vaticani in trinas;[1] rursus hae linearum sive versuum 42 esse solent, illae 48. Singulorum versuum latitudo non ita differt in utroque; solent tamen in Vaticano duarum fere litterarum spatio versus Sinaitici excedere. Par fere in utroque membranae tenuitas est; passim maior, passim minor. Folia tenuissima et a tenuitate perlucida in neutro desunt; nescio an maiore in Vaticano quam in Sinaitico numero sint. Atramentum antiquissimae scripturae, quemadmodum iis litteris verbis versibus apparet quos instaurator intactos reliquit, pariter atque in Sinaitico plerumque fuscum vel fulvum est. Quamquam universam scripturam iam multis abhinc saeculis, exceptis paucis, correctoris industria novo atramento imbuendam curavit, tamen quae intactae manserunt litterae nusquam tantam legendi difficultatem habent ut legi nequeant. Excipienda

einzelne andere." „Im Allgemeinen ist der Schriftcharakter ohne Zweifel dem höchsten Alterthume zugehörig; mit einziger Ausnahme des Codex Frid. August. übertrifft ihn an Alterthümlichkeit keine einzige der mir bekannten griechischen Pergamenthandschriften." „Alles zusammengenommen, kann ich nur der Ansicht sein, dass derselbe um die Mitte des vierten Jahrh. verfasst sein möchte." „Nur in Betreff der Worte εν εφεσω auf dem Rande zu Eph. 1, 1. muss ich ganz gegen Hug's Ansicht stimmen. Wäre εν εφεσω von der 1. Hand selbst auf dem Rande nachgetragen, so hätte Hug mit Unrecht darauf ein so grosses Gewicht bei der Altersbestimmung gelegt." „Aber Hug's Angabe, diese Worte seien pari elegantia et assiduitate ac reliqua pars operis, sed charactere paullo exiliori geschrieben, muss ich entschieden in Abrede stellen."

[1] Ceterum ab hoc usu in utroque codice discedunt libri stichometrici (βίβλοι στιχήρεις) qui iam antiquis dicebantur. Hos enim uterque duplici tantum columna scriptos habet. Cuius rei quae caussa fuerit in promptu est. Quod autem per versus scribebantur, id ex antiquissimo usu fluxit. Cf Append. codicum celeberr. Sin. Vat. Alex. pag. XII. Ibidem pag. 28 ad modum ipsius codicis exscripsimus exitum libri Iob et initium Sapientiae Salomonis.

tantum dixeris interpunctionis signa, puncta diaeretica, apostrophum: ista enim ubi a correctore non tacta sunt, passim — non ubique — maiorem in modum expalluere.

Minio scripti sunt numeri quibus evangeliorum sectiones indicantur. Nec nihil passim in arabescis eodem colore pictum est. (Cf. in Appendice codd. celeberr. etc. pag. 12.) Hoc utrumque Vaticano codici cum Sinaitico commune est; sed quod de arabescis diximus, fere non spectat nisi quos D scriptor Sinaiticus exeunte evangelio secundum Marcum pinxit. Praeter hos enim nulli alii quicquam rubri habent, exceptis quibus finis apocalypsis insignitur.

Singulare paene, quod sciam, codici Vaticano hoc est quod quinionibus compositus est, non ut Sinaiticus quaternionibus vel ternionibus. Perscrutanti enim mihi nuper singulorum foliorum extremos margines haud pauci numeri inventi sunt, quibus ipse scriptor olim vel aequalis eius numerabat quiniones. Alii vel toti vel partim abscissi sunt. Quae res propterea quoque memoratu digna est quod probat, Vaticanum codicem non ex numero eorum fuisse quos Eusebius olim ex mandato Constantini Byzantium misit. Narrat enim ipse in quarto librorum quos de vita Constantini scripsit, capite 37, τρισσὰ καὶ τετρασσὰ i. e. terniones et quaterniones se misisse.

De ipsa antiquissima scriptura dicturo plura repetenda sunt quae de codice Sinaitico identidem scripsimus. Ut enim Sinaitici, ita Vaticani scriptura uncialis constanti formarum partim quadratarum partim rotundarum sinceritate insignis est. Quae sinceritas, cuiusmodi summae antiquitati propria est, eo potissimum cernitur quod ne tum quidem deseritur ubi propter angustias spatii, ut saepe fit versu exeunte, vel propter aliam caussam minutiores litterae adhibentur atque etiam praeter morem coarctantur. Hinc vel minutissimae litterae a plenitudine atque integritate formae non discedunt. Cf. in tabula nostra ΠΡος et Ποι exeunte versu posita. Fusius de ea re diximus in Nov. Test. ex Sinait. cod. p. LIII sqq. (et alibi.) Litterae Є et C nondum in crassiora puncta exeunt; nec magis Τ et Γ lineam transversam crassioribus punctis innixam habent, licet in Vaticano plerumque puncti aliquid adsit, in Sinaitico saepius desideratur. Etiam Δ et Λ litterae, ut in tabula ante oculos positum est, antiquissima utuntur munditie. Passim Ι et Υ scribuntur ubi ex usu saeculorum V. VI. VII. Ϊ et Ϋ ponuntur, etsi utrum quovis loco a prima manu profectum sit difficile dictu est; constantiae quidem legem ea in re scriptor non observavit; eadem enim vocabula, ut subtile multorum locorum examen nos docuit, modo Ι et Υ, modo Ι et Ϋ habent, quemadmodum brevi intervallo υιος υἱος ϋιος leguntur. Vide infra. Accedunt nonnullae formae, quas, licet vel maxime a singulorum scribarum arbitrio pependerint, rursus Sinaiticus codex et Vaticanus communes habent: cuiusmodi est duplex forma eiusdem litterae Μ et Μ, Ξ et ξ, item Ω et ω, ω et ω. Porro in Vaticano pariter atque in Sinaitico scriptura nullas quas vocant litteras initiales habet. Qua re nobile hoc codicum par ut ad usum voluminum papyraceorum accedit, ita paucissimos similes habet. In iis enim qui textum sacrum continent, non habent nisi Origeniani Pentateuchi fragmenta celeberrima et ut videtur fragmenta pauca evangelii Iohannis palimpsesta Londinensia; in ceteris haec fere tria: Dionis Cassii fragmenta Vaticana — vix enim quae in his videntur speciem maiorum litterarum

habere revera differunt — item fragmenta palimpsesta Euripidis Claromontana et fragmonta Menandri Porfiriana.

Quod inter Vaticanum et Sinaiticum magnitudinis litterarum discrimen est, quod quidem magis in Novi Testamenti libris quam in nonnullis Veteris Testamenti partibus non eadem manu scriptis reperitur, quum ne minimam quidem in ipsis formis discrepantiam adiunctam habeat, nullius momenti est; quemadmodum in papyris Herculanensibus alteri cum Sinaitico, alteri cum Vaticano eandem litterarum magnitudinem habent. Sunt etiam qui superent Sinaiticarum magnitudinem, ut tabula XX maioris ed. cod. Sinait. (1862) ante oculos positum est. Mirum in modum cum magnitudine Sinaiticarum fragmentum illud papyraceum Saccarense convenit eadem tabula exhibitum. Vaticanas magis quam Sinaiticas exaequant fragmenta Genesis Cottoniana et multae codicis Alexandrini partes.

Pergendum est ad signa nonnulla quibus scriptura utitur. Accentus quidem et spiritus a primi scriptoris usu alienos fuisse certissimum est; qui olim cum Birchio contrarium dixerunt, in manifesto errore versabantur. Quod practer alia ii loci probant quibus a primo librario per incuriam repetita leguntur. Haec quum instaurator idemque accentuum spirituumque auctor praeterierit, eiusmodi signis etiamnum plane vacant.[1] Non item desunt apostrophi, ut nec in Sinaitico desunt. Habent illae modo puncti, ut καφαρναουμ· σαουλ· σαρξ·, modo unci formam, ut ελεισαβετ' ιαρετ' βηθ σαιδα ιωσηφ' καφαρ' τον, το δ' αυτο (Mt. 27, 44) ουδ' ου (Mt. 24, 21). Item signum ͵ ͵ ex papyris et Sinaitico notum habent, de quo vide N. T. ex Sinait. cod. pag. XXVIII. Item passim, ut in papyris et Sinaitico, lineola continuis versibus interiicitur ad indicandas quasdam textus sectiones. Vide infra pag. 272 column. 1 et 2; pag. 284. column. 1. exeunte etc.

Compendia scribendi pleraque Vaticano cum Sinaitico communia sunt, ut ΙC ΧC ΘC ΚC etc. Ϗ ΰ. Alia, ut ΠΝΑ ΙCΛ ΑΝΟC ΔΑΔ, rariora in Vaticano quam in Sinaitico sunt. Rursus alia, ut ΠΗΡ ΜΗΡ ΥC CΗΡ ΙΛΗΜ ΟΥΝΟC, in Novo certe Testamento, quod ipsi solum accuratius perscrutati sumus, nunquam vel perraro adhibentur. Rursus consentiunt iidem eo quod passim duas litteras, aliquoties tres, in unum coniunctas praebent, ut ΝΗ ΗΝ ΜΗ ΜΝΗ.

Paullo difficilior de interpunctione quaestio est. Hugio quidem iudice „codex manifeste nullam habuit interpunctionem". „Etenim," ita pergit, „nedum finita orationis serie, ubi illa spatio vacuo notatur, quantum dimidia et quandoque integra littera expleret, nedum ibi vestigium alicuius puncti

[1] Iam Hugius hac de re rectissime scripsit. Vide commentationis eius pag. 9 sqq. „Rem ut uno verbo dicamus, non exstat plane locus, cuius nativae scriptioni parcitum fuit, in quo vestigium accentus aut spiritus observetur; adeoque haud falsum est, quod diversitas atramenti iam arguit, hasce accessiones aliis acceptas referri qui in elegantissimo monumento conservando operam posuerunt." Miror tamen illud quod de auctore illarum accessionum dubius haerebat. Pergit enim: „Quidquid vero de eorum labore statuatur, vereor sine eo factum fuisse, ut perpulchrae membranae quemquam illexerint exstinctae fere scripturae aliud opus superioducere, cuius pretium aetatem non aequipararet nec argumentum nostri." Quod melius eum perspecturum fuisse non dubito dummodo plures codicis partes vel unum certe evangelium ab initio usque ad finem ea quae in conferendis singulis scriptis cum editis adhibenda est diligentia excussisset.

adparet. Et posteriores librarii, qui atramento novo codicem oblitterarunt, nonnisi raro ausi sunt illi signum aliquod distinctionis adiicere." „Exstat nonnisi locus unicus 2 Cor. 3, 15 bis scriptus, quem secunda vice repetitum recentiores scribae non attigerunt, cui ipsa prima manus punctum addidit hoc fere modo"[1] etc. Quae quum bene nossem nec ipse anno 1843 eam rem satis perscrutari potuissem, novo eoque subtiliore examine Hugii sententiam confirmatum iri exspectabam. At id minime evenit. Recte Hugius illud quidem vidit, raro posterioribus curis interpunctionem suppletam esse, sed id ipsum in caussa est cur ipsam primam manum passim, in nonnullis libris haud raro interpunxisse sine ulla dubitatione asseverandum est. Singula enim spatia diligenter exploranti alibi adparent vestigia punctorum· quae ipsa prima manus posuit nec vero corrector instauravit, alibi non vestigia tantum, quae hebetioribus oculis dubia videri possunt, sed ipsum punctum cernitur fusco illo colore antiquissimae scripturae proprio. Puncta vero plerumque tantopere expalluisse ut obiter inspicientem facile fugiant, cui mirum hoc in codice videbitur, cuius scriptura universa multis ante saeculis propter litterarum pallorem novo atramento inducta est? Colorem eundem pallidum cum punctis apostrophi habent, quae et ipsae haud raro ab instauratore intactae manserunt. Iuveniuntur etiam loci qui a duabus manibus interpunctionem habeant, alteram a prima, alteram a tertia, neque tantum ita ut in ipso tertiae manus puncto vestigium supersit primi scriptoris; sed fit etiam ut intra idem spatium prima alterum locum, alterum tertia manus occupet.

Quam autem legem in adponenda interpunctione librarius sequutus sit, vix dixeris. Modo enim spatio vacuo satis habet, modo eiusmodi spatio cum interpunctione utitur, modo interpungit spatio praeter solitum exiguo vel nullo relicto. Huius quam ultimo loco diximus rationis exemplum est Marc. 8, 10, ubi quum post αυτους medio versu sectio λγ incipiat, nihil vero spatii quo illa indicetur relictum sit, punctum minio suppletur. Hoc haud dubio tum factum est quum sectionum numeri adponebantur, quod et ipsum absoluta continui textus scriptura idem scriptor fecisse videtur. Duo alia exempla modi eiusdem habes in tabula nostra: οφειληματ· τω δε μη et αιτω· ηναα. Ubi exit orationis quaedam series, ita ut de versu plurium litterarum relinquatur spatium, quemadmodum statim ab initio evangelii secundum Matthaeum fit, ibi punctum addi non solet. Sed hoc non item quadrat ubi totus liber exit. Quem locum etsi aliquoties signorum nihil adornat, tamen scriptor consuevit duplici puncto notare. Etiam illud multis locis tam bene conservatum est ut nequeat in dubium vocari Cohaeret plerumque cum signis quae insuper addi solent > >—, ita ut alterum iusto ordine alterum excipiat. Cf. Appendicem celeberr. codd. etc. ubi multa eiusmodi accurate repraesentata sunt. Praeterea in aliis libri partibus rarior interpunctio, frequentior in aliis. In epistulis multo frequentiorem quam in evangeliis esse vidimus, quod inprimis ad eas paginas exigendum est, quas integras descripsimus. Absoluta enim maiore evangelii secundum Lucam parte non amplius licebat in conferendo codice quicquid punctorum inveniri poterat de industria quaerere. Haerebamus quidem interdum dubii utrum primi scriptoris an correctoris puncta ante

[1] Vide locum in tabula nostra.

oculos haberemus; sed consentaneum videbatur ab iis locis quibus de antiquissima manu constabat legem derivare, ad quam ambigua exigerentur. Memorabiles prae aliis ii sunt loci, ubi uno tenore similia recensentur, quae ne scribendo aut legendo confunderentur — haec enim caussa videtur — singula vel solo spatio vel interpunctione seiungere placuit. Quam in rem conferendi sunt Rom. 1, 29. 1 Cor. 6, 9. 13, 13. 14, 26 2 Cor. 11, 25 sqq. Quibus locis etsi, ut res ferebat, ad instauratoris officium etiam interpunctio pertinebat, plurima puncta manifesto ipsum primum scriptorem auctorem habent.

Ut autem qui forte post me interpunctionem in codice exploraturi sunt, a certa antiquissimorum punctorum cognitione proficisci possint, locos nonnullos evangeliorum Marci et Matthaei indicabo, ubi illa satis perspicua sunt: Marc. 5, 42 post μεγαλη 6, 18 post σου 7, 8 post ανθρωπων 7, 29 post δαιμονιον 7, 34 post εστι 12, 11 post ημων 12, 12 post απηλθον 12, 26 post ιακωβ 14, 54 post φωσ 15, 34 post εγκ. με Matth. 2, 4 post γενναται 5, 13 post πονηρου 8, 26 post μεγαλη 12, 23 post δαυειδ 13, 29 post ου 14, 32 post ανεμοσ 18, 6 post χωριζετω 22, 32 post ιακωβ 27, 34 post σταυρωσαι. Vestigia evanescentis puncti habent Marc. 5, 9 post ονομα σοι 6, 22 post συνανακειμενοισ 7, 5 post αρτον 12, 14 post η ου Matth. 12, 4 post μονοισ 20, 27 post αμπελωνα 28, 9 post λεγων et προσεκ. αυτω. Quibuscum haec apostrophi exempla conferri possunt: Matth. 6, 26 ουχ' 24, 21 ουδ' ου 27, 44 το δ' αυτο Marc. 10, 8. 13, 20. 14, 38 σαρξ' Act. 4, 36 ιωσηφ' 7, 13 et 14 ιωσηφ·[1] 5, 16 περιξ' 7, 8 ιακωβ' 7, 23 ισραηλ'.

Iamvero quaerendum quae ratio sit Vaticanam inter atque Sinaiticam interpunctionem. Hac quoque re satis eos inter se convenire ad demonstrandum facile est. In multis quidem partibus Sinaitici interpunctio rarissima est nec tamen medio certe versu spatia solent relinqui, alibi frequentior est. Sed distinguendum est inter quattuor illos scriptores, quos in parando Sinaitico codice laborasse docuimus (cf. Prolegg. editionum nostrarum codicis Sin.). Quorum is, quem D signo notavimus, sex tantummodo Novi Testamenti foliorum scriptor, cum Vaticana interpunctione mirum in modum convenit. Ille enim et spatia habet medio textu absque puncto et duplex punctum exeunte libro. Cf. 1 Thess. 2, 14—5, 28. Heb. 4, 16—8, 1. ubi duo tantum loci puncto, plures solo spatio distincti habentur; item finem evangelii secundum Marcum ubi duplex punctum pariter atque exeunte libro Tobith ab eodem D exarato (vide tabulam) adpositum est.

Sed ab hoc loco transeundum ad id videtur ut demonstremus, Sinaiticum codicem et Vaticanum mira ac singulari plane cognatione coniunctos videri. Qua in cognatione, ut id praemittamus, et mirum maxime et gravissimum hoc est, quod suum uterque textum, suum uterque pretium, suum uterque in re critica locum tenet. Ut autem statim id quod volumus dicamus, vix dubitari licet quin is ex Sinaitici scriptoribus, quem modo vidimus, etiam Novum Testamentum Vaticanum scripserit.[2]

[1] In promptu est ιωσηφ' et ιωσηφ· inter se non differre. Potest etiam alterum cum altero pro exilitate signi facile confundi. Maluimus autem quovis loco id ipsum dare quod maxime scriptum videtur. Fit etiam ut, ubi punctum habetur, dubitari queat utrum interpunctionis an apostrophi signum sit.

[2] De Novo tantummodo Testamento loquor, quoniam Veteris Testamenti libros non pari studio examinare contigit. Intellexi tamen inter perlustrandum, tres scriptores in elaborando utroque Testamento occupatos fuisse, scriptura illos quidem satis diversos ut singuli facile discerni possint.

Qua de re quum in Appendice pag. X sq. iam uberius dictum sit, pleraque inde huc transscribamus. Postquam enim plura in medium prolata sunt unde codicem Vaticanum eiusdem fere cum Sinaitico aetatis atque ab eadem scribendi schola repetendum esse sequitur, ad probandum id perreximus quod de ipso scriptore diximus. Scripsit autem in Sinaitico ille, quem ᴅ nomine a collegis distinximus, non modo, ut iam significatum est, sex Novi Testamenti folia (Matthaei fol. 10 et 15; Marci ultimum et primum Lucae, prioris ad Thess. epistulae alterum et epistulae ad Hebr. tertium) cum initio apocalypsis, sed etiam integros libros Tobith et Iudith cum priore parte libri Maccabaeorum quarti, praetereaque multas per totum codicem addidit inscriptiones et subscriptiones, etiam plurimos paginarum titulos, item passim primam scripturam collegarum emendavit, quamvis quae ipse scripsit erroribus non vacent. Quem eundem Novum Test. Vaticanum scripsisse, his potissimum argumentis probatur. Forma satis singularis ξ ξ pro Ξ ξ, alibi vix inventa, pariter in Sinaitico atque in Vaticano titulis paginarum, ut ΠΡΑΞΕΙϹ, et numeris sectionum, ut ξΛ ξΒ, propria est; invenimus etiam semel vel bis in textu foliorum Sinaiticorum quae ᴅ scripsit et in Vaticano Matth. 10, 14 ad marginem, quo de loco vide pag. XXIV. Ut in Novo Testamento Vaticano duplex punctum exeunte libro poni solet, ita etiam in iis paucis Sinaitici codicis partibus iisque solis fit quas ᴅ scripsit.[1] Accedit quod eadem signa > >——' etc. uterque scriptor addere solet atque etiam arabescos quos[2] vocant simillimis formis atque rubro admixto pinxit (cf. Appendicis pag. 12): quae rursus similitudo in nullam reliquorum Sinaitici scriptorum cadit. Simillimam porro interpunctionis in utroque rationem esse iam indicavimus. Item de signo > vel potius > diximus, quod in Sinaitico ᴅ ille non proprium quidem sed cum uno tantum sociorum commune habet. Usu compendiorum quid inter utrumque codicem differret ubi diximus, nondum additum est quam mira rursus ᴅ scriptoris Sinaitici cum Vaticano consensio esset. Is enim non ut socii eius υιοσ ανθρωποσ ουρανοσ compendio ($\overline{υσ}$ $\overline{ανοσ}$ $\overline{ουνοσ}$) sed cum Vaticano plene solet scribere. Ita folio 15 evang. Matth. υιοσ quinquies i. e. ubique et ανθρωποσ septies plene scripsit, semel $\overline{ανου}$. Iis vero foliis quibus fol. 15 connexum est, 14 et 16, duodecies ανθρωποσ et septies υιοσ compendio scripta sunt, nullo loco plenam scripturam tuente. Rursus ουρανοσ fol. 10 novies legitur nunquam non plene scriptum, folio vero eo quod sequitur sexies compendio, ter plene. Denique singulari modo convenit itacismi ratio. Ut enim in universum Sinaiticus innumeris locis ι pro ει praebet, multo rarius ει pro ι, Vaticanus vero ει pro ι innumeris locis habet, multo rarius ι pro ει, ita scriptura sex foliorum illorum ab omnibus eius codicis reliquis discedens ad maximam Vaticani similitudinem accedit. Quod paucis exemplis est probandum. In Vaticano πειλατοσ ελεισαβετ ηλειασ γαλειλαια αρειμαθαια paucis exceptis locis ubique scribitur, in Sinaitico non item Potissimus enim Novi Testamenti scriptor πιλατοσ locis 43 scripsit (bis πειλατοσ), ελισαβετ Luc. 1, 57 (semel enim tantum scripsit), ηλιασ locis septemdecim (ter ηλειασ), γαλιλαια plus quinquagies (nusquam γαλειλ.), item ubique αριμαθαια. Contra socius ᴅ sex

[1] In Sinaitico cf. finem libri Tobith et finem evang. sec. Marcum.

[2] In Appendice male typis exscriptum est „quod".

foliis suis πειλατος decies sive ubique dedit, item ubique i. e. ter γαλειλαια, ελεισαβετ septies (semel ελισαβ.), ηλειας octies (semel ηλιας), αρειμαθαια Marc. 15, 43. Addi possunt μειχρων, οψειας, alia. Accedit vero etiam ιωαννης nomen, quo argumenti huius vis valde augetur. Quod quum per quattuor evangelia octogies fere inveniatur, is qui plerumque scribebat nusquam aliter ac ιωαννης scripsit, D vero quoties (i. e. quater) idem nomen habet, toties ut Vaticanus solet ιωανης habet. Nec aliter scripsit primis quinque apocalypsis versibus atque in eius libri inscriptione. Hunc vero scriptorem postquam principalis Novi Testamenti scriptor excepit, quinquies in textu et summa pagina solita scriptura ιωαννης repetita est; primo tamen loco, i. e. 1, 9, ad eam quae modo quater praecessit et ipse suam accommodavit.

Quibus argumentis coniunctis vim probandi id quod volumus vix denegari posse arbitramur. Quamvis autem idem Nov. Test. Vaticanum atque partes aliquot Sinaitici Novi Testamenti scripserit ne iis quidem textus partibus quas bis ab eo accepimus, idem exemplum expressit. Propatereaque sua et huic et illi auctoritas manet per universum Novi Testamenti textum. Graviter vero alterius auctoritatem alterius consensio auget: quippe duo codices Alexandrinis scribis medio fere quarto saeculo ad describendum propositos, quorum communem fontem ab ipsorum aetate satis remotum esse sexcentae lectiones discrepantes probant, locis iis quibus consentiant antiquitatis remotissimae textum praebere, non probabile tantum sed manifestum est.

Ab antiquissimo scriptore ad correctores pergendum est. Sed ante omnia quaerendum est num ipse scriptor passim se correxerit. Hoc non negandum est, quemadmodum quae huc pertinent, suo quodque loco, sub textu indicavimus. Non sunt autem certo illi adscribenda, nisi eiusmodi ubi inter scribendum scriptura ita mutata est, ut ex ipsa continuatione litterarum scriptorem et correctorem eundem esse appareat. Cf. Mt. 13, 8 ubi pro εις repositum est επι, Ioh. 10, 10 ubi post ερχεται iam inceptum erat ινα, sed reposuit scriptor ει μη ἵνα, Ioh. 11, 27 ubi ex πιστευω restituit πεπιστευκα (sub κ adhuc apparet ω, sed α ο[τι] iam iusto loco posita sunt), Mt. 11, 9 ubi litterae προφ in προφητην ἰδειν in litura rescriptae sunt, ϊ vero sub π adhuc cernitur, Gal. 5, 21 ubi ι post φθονοι puncto notavit tanquam improbandi signo, Rom. 10, 17 ubi pro δ in δια iam ρ (ρηματος) scripserat, Act. 12, 25 ubi pro εις videtur απο positum fuisse, Ioh. 4, 40 de quo loco vide commentarium. Similiter passim in Sinaitico correctum esse, tribus exemplis tabulae XIX. insertis demonstravimus. Vide quae ex fol. 79 εωσ τρυ, ex fol. 103 βλασφημια εις μω, ex fol. 30 γανωμενον εν (ex επι restitutum) exhibuimus. Pertinent huc etiam loci illi ubi plura rescripta sunt, iis quae ante fuerant penitus erasis, ut Mt. 13, 24 ubi pro παρεθηκεν suspicor iam ελαλησεν scriptum fuisse; Mt. 19, 20 τι ετι υστερω Mt. 22, 15 οπως αυτον παγιδευσωσι Luc. 5, 27 και εθεασ[ατο] Luc. 22, 57 [λ]εγων ουκ οιδα αυτον γυ[ναι] Act. 10, 2 [δ]εομενος τ]ου Ioh. 15, 26 ον εγω πεμψω υμιν παρα Act. 22, 27 sqq. 1 Thess. 5, 12 υμιν εν κ̅ω̅. Alibi de additamentis sive supplementis quaeritur, in quibus, etsi maximam partem haud dubie diorthota scripsit, sunt quae utrum diorthotae an primo scriptori debeantur dubitari possit. Quae antequam subtilius consideremus, de notis quibusdam cum signo in margine positis explicandum est. Eas dicimus quae in commentario signum ı praepositum habent. Sunt

illac peculiari ratione. Ad vocem enim in textu positam suprascripto signo, quod proprium iis est, ita in margine repetito signo adpositae sunt ut quasi inter utramque optio sit data. Ut hoc ipsum eiusmodi est quod in scriptorem magis quam in correctorem quadrat, ita cum eo prorsus conveniunt et atramentum et litterarum forma. Propterea que vix dubium est quin ipse librarius scripserit. Sumpsit antem fideliter ex eo quod describebat exemplo, cuius in marginem cura viri docti ex alio codice translata puto. Quod in Matthaeo nihil dubii habet; in Luca quae initio capitis tertii adscripta sunt, manifesto commentatoris sunt, nisi forte ex fonte apocrypho fluxerunt. Sunt autem notae fere septem et sic se habent: Mt. 13, 52 ad ειπεν αυτοις adnotatur λεγει αυτοις, 14, 5 ad επει adnotatur οτι, 16, 4 ad αιτει adnotatur επιζητει, 22, 10 ad ο νυμφων in margine est ο γαμος, 27, 4 ad αθωον margo δικαιον. In Luca vero duae 3, 1 habentur: βασιλειας ad ηγεμονιας et ορεινης ad ιτουραιας. Instaurata sunt λεγει, οτι, επιζητει, non item βασιλειας et ορεινης.

Ad **diorthotam** transeamus, quo nomine ex antiquo usu eum significamus qui quae socius scripserat relegit, eo consilio ut corrigeret si quid vitiose scriptum esset, suppleret per incuriam praetermissa. Is igitur non tam novi quid in codicem invexit, quam curavit ut emendate e schola scriptorum prodiret, etsi haud incredibile est, quo magis officio satisfaceret suo, consuluisse diorthotam passim, si ad manum esset, aliud collegii sui exemplum. Et hoc et illud in librum Vaticanum quadrat, cuius primum correctorem sive diorthotam maxime hoc egisse adparet ut omissa suppleret et vitiosa emendaret; nec vero prorsus ab inferendis lectionibus abstinuit, quas aliunde quam a textu libri descripti sumere deberet. Exempla antequam afferamus, monendum est ipsam rem ita ferre ut passim inter istum correctorem et codicis scriptorem fluctues, quorum uterque scriptura persimili utebatur. Auctor enim codicis ut plerumque in corrigendo super erasis rescripsit, ita alibi si quid a se praetermissum dum scribebat sensit, in margine supplere poterat. Dubiae quidem originis esse nequeunt nisi quae uter scripserit parvi refert, quum manifestum errorem corrigant: cuiusmodi est Mt. 10, 14, ubi inter ος αν, quibus versus exit, et μας suppleta sunt μην (ita) δεξηται υ. Hunc locum prae ceteris elegimus quia scriptura littera ζ notabilis est, quam nescio an accommodatam credam ad numeros sectionum ἱι' et ικ, inter quos nota posita est. Rursus pagina insequenti quae ad Mt. 10, 37 adnotata sunt: η ο φιλων υιον η θυγατερα etc. simillima sunt notis eiusdem modi in Sinaitico, ut quae ad Mt. 10, 39 tabula VI. repraesentata est. At haec vix urgeri possunt. Longe enim plurima huiusmodi supplementa non possunt non diorthotae adscribi, tum quod ipsa scriptura habet quo differat a textu, etsi propter instauratoris studia raro satis adpareat — cf. praeter cetera Mc. 10, 19 μη αποστερησης —, tum quod minime consentaneum videtur, librarium, qui propterea quod litteras Graecas, quod ea quae describebat parum intellegebat innumeris locis peccavit, omissis aliis, aliis repetitis, aliis male admixtis, scripturae suae absoluto labore correctorem egisse, tum denique quod ab illo abhorrent quae non tam ad corrigenda vitia quam ad inferendas varias lectiones pertinent, quarum quas in membranas suas ipse revera transtulit, eum in modum quem vidimus a suo textu distinguendas curavit. Correctionem autem istam tum quum scriptura codicis absoluta esset, statim susceptam esse, maxime probabile est.

Primum exempla supplementorum dabimus, quae in locos incidunt quorum scriptura apud criticos nihil dubitationis habet neque, ut videtur, in ullo alio codice fluctuat. Mt. 5, 16 εργα ad καλα 7, 24 τουτους ad λογους 13, 17 και δικαιοι ad προφηται 14, 2 δια τουτο inter και et αι δυναμεις 19, 17 εις ante εστιν 26, 3 του λαου ad πρεσβυτεροι Mc. 6, 17 την γυναικα ante φιλιππου 10, 46 και ερχονται εις ιερειχω Lc. 13, 11 ετη 13, 14 εν αις 16, 1 τα αυτου ad υπαρχō 19, 29 ελαιων ad καλουμενον 20, 9 ικανους ad χρονους 20, 13 τι ποιησω 22, 40 εισελθειν Ioh. 1, 4 των ανθρωπων 3, 34 το πνευμα Act. 11, 24 τω κυριω 23, 18 σοι post λαλησαι 23, 28 κατηγαγον αυτον εις το συνεδρ. αυτων 25, 24 ζην ad αυτον 26, 16 και στηθι post αναστηθι Iac. 2, 3 ου post μου Gal. 5, 17 εα super αν ut fieret α εαν. Alibi quamquam de ceteris testibus sunt qui eadem cum Vaticano omittunt, tamen vitiositas scripturae nequit in dubium vocari. Huius generis sunt Mt. 26, 4 ubi και αποκτεινωσιν post κρατησωσιν excidit, Ioh. 4, 1 η post βαπτιζει omissum. Alibi vel dubium est an mera incuria omissum aliquid fuerit, ut Luc. 22, 39 και ante οι μαθηται, Act. 8, 34 τουτο post λεγει, vel admodum probabile scriptorem fideliter exemplum suum reddidisse, ut Mt. 14, 30 τον ανεμον absque ισχυρον, 25, 40 των ελαχιστων omissis των αδελφων μου, Mc. 2, 16 και τελωνων siue των, 10, 19 μη αποστερησης omissum, Ioh. 4, 3 απηλθεν sine παλιν, Rom. 9, 8 τουτεστιν siue οτι. Quibus locis similes illi sunt ubi diorthota scripturam manifesto vitiosam quamvis ab aliis testibus repetitam emendavit, ut Mc. 4, 21 ubi επι την pro υπο την substituit. Cf. etiam Iac. 2, 3 ubi eaedem praepositiones inter se permutantur. Denique aliquoties idem diorthota eiusmodi adnotavit quibus nil vitiosi corrigi sed lectionem mutari perspicuum est, quemadmodum Mt. 16, 20 διεστειλατο in margine ad επετειμησεν adscripsit, quorum utrumque iam Origenes ex codicibus sui aevi protulit, Lc. 13, 7 super τον τοπον notavit την γην, quod plerique codices tuentur, Lc. 13, 15 ex απαγων restituit vulgatum απαγαγων.

Si quis autem diligenter illum officio suo functum credat, graviter fallitur. Ita enim fere correctoribus illis utpote mercenariis videtur moris fuisse, ut properarent opus, ut satis haberent correxisse atque adnotasse prout perlustrandis membranis festinanterque conferendis facile fieri posset. Faciebant tantum quantum ad testandam emendationem satis erat, nec nefas esse ducebant multa intacta relinquere quae emendatione vel maxime opus habebant. Quod quantopere in diorthotam codicis Vaticani quadret, quaevis inquirentem pagina docet. Nec inventus est nisi multis saeculis post qui intermissum opus reciperet. De hoc iam accuratius videndum est. Is est enim qui innumera in codice Vaticano studii sui testimonia esse voluit, neque acquievit in opere correctoris, sed totam antiquissimi libri speciem ita transformavit, ut aetatis suae suique ipsius dissimilis fieret. In promptu est haec in eum dicta esse qui antiquam scripturam ubique novo atramento imbuit. Quem eundem et accentus et spiritus cum aliis signis adposuisse, saepe etiam supplesse interpunctionem atque, quod longe gravissimum est, textum universum ad novum exemplum i. e. cuiusmodi aetate sua circumferebantur composuisse, tam manifestum tamque certum est ut mirér non vidisse Hugium, licet ipsius verba probent non satis eum rem indagasse ut probabiliter iudicare posset. „Quicquid,“ inquit, „de eorum — accentuum et spirituum auctores dicit — labore statuatur, vereor sine eo factum fuisse ut perpulchrae membranae quemquam illexerint exstinctae fere scripturae aliud

opus superiaduere." Nimirum satis habuit Hugius refutasse Birchium, tam alienum a priscae scripturae sensu ac studio, ut accentuum spirituumque signa ad primum codicis scriptorem referret. Quid quod eadem signa, quum litterae evanescentes renovandae erant, antiquum colorem tam bene conservasse posuit ut sola non opus haberent renovatione. Hugium quidem quid rei esset penitus perspecturum fuisse nullus dubito, dummodo ad textum quum antiquissimum tum eum qui posterioribus curis inlatus est subtilius examinandum accessisset.

Sed ante omnia ipsa scriptura probandi vim habet. Omnino enim idem atramentum est quo veterrima scriptura instaurata est, quo litterae novae sive mutandi vetera sive supplendi caussa additae, quo accentuum spirituumque signa adposita sunt. Quod Hugius ad refellendam Birchii sententiam scripsit, signa ista medium quendam colorem inter antiquissimam scripturam et litteras novo colore obductas servare, vividiorem veteri illo et emortuo, hebetiorem recens litteris superaddito, id unde esset ipse bene explicuit, antiquas litteras fungi dicens vice fundi cui novus color superinductus emicet, accentus vero et spiritus eodem licet recentiori atramento depictos remissius fulgere, cum nullo antiquiori fundo incumbent. Nec male illud observandum esse addidit, minutas hasce lineolas, non exundante calamo sed parcius intincto et acie calami prognatas, initio statim languidiores esse et posthac maturius expallescere. At haec ne vera quidem omni ex parte sunt; saepe enim nullum atramenti discrimen est inter accentus spiritusque et litteras instauratas. Si cui tamen tantum quantum Hugio alterae ab alteris differre videaatur, etiam hoc discriminis tollitur si signa illa comparamus cum litteris seriore tempore passim additis. Utraque simul addita esse luce clarius est. Cf. Eph. 1, 1. quem locum ex lapide in tabula edidimus, Mt. 27, 45 ἕως ὥρας pro εωρας Mc. 8, 17 συνίετε pro συ ετε Luc. 5, 27 et Joh. 13, 7 ubi μετὰ ταῦτα pro μεταυτα corrigitur, Act. 7, 32 γενόμενος pro γενος, Act. 13, 1 τοῦ τετράρχου pro τουτραρχου, 2 Pet. 2, 18 ματαιότητης (ex incuria pro -τος) pro ματαιοτης, Rom. 9, 29 ἐγενήθημεν pro εγενηθεν, 1 Co. 4, 6 ἀπὸ πολλῶν pro απολλων, 1 Cor. 9, 11 πνευματικὰ ἐ pro πνευματι ε. Sunt in his exemplis, quae quantopere cohaereant signa cum emendatione ante oculos ponunt, ut ΑΠΟΛΛΩΝ, ΜΑΤΑΙΟΤΗ ΤΗϹ, ubi emendator accentum recte posuit, licet postquam τη addidit, της in τος mutare oblitus sit, ϹΥΝΙΕΙΤΕ pro ϹΥ ΕΙΤΕ. Quae autem necessitudo emendationi illi cum adpositione accentuum et spirituum est, eadem est cum litterarum renovatione. Quam in rem rectissime Maius scripsit vol. V. pag. 499 qui novo atramento pallescentes litteras restituerit, eundem accentus et spiritus posuisse. Hoc si est, eidem homini emendatio, quae maximam vim ad textum per totum codicem immutandum habuit, abiudicari nequit. In ea enim quam instituit litterarum renovatione id ipsum haud exiguam emendationis sive novae recensionis partem effecit, quod, quoties ei videbatur, litteras syllabas voces versus renovavit. Ut enim quae probabat cuncta restituebat, ita ea quae calamo praeteribat improbabat. Atque hunc reprobandi modum non decies, non centies, sed millies adhibuit. Ita enim ν ἐφελκυστικὸν ante consonam innumeris locis sustulit, nec fere paucioribus ι pro ει restituit, λήψομαι pro λημψομαι etc. Conveniunt etiam loci, quibus litterae improbatae eam quam malebat suprascripsit, ut συμβιβάζων pro συνβιβαζων. Atramentum vero quo qui litteras instaurabat

utebatur minime differt ab eo quo plurima adscripta sunt quae ad eamdem emendationem pertinent.

Quae quum ita sint, neminem fore puto cui altera ista codicis Vaticani emendatio, cum accentuum spirituumque adpositione pariter atque cum scripturae pallescentis renovatione coniuncta illa quidem, eximiam antiquitatis laudem habere videatur. Antiquissima scriptura tum temporis tantopere expalluerat ut renovationis indigere videretur. Quam qui suscepit, exemplum aetatis suae adhibuit, ad quod exigeret textum quem novo atramento inducebat. Exemplum quo utebatur accentibus spiritibusque donatum fuisse videtur iisque omnibus destitutum quibus antiquissimi codices a recentioribus discedere solent. Sed sunt etiam quae permittant vel potius cogant ut aetatem eius accuratius definiamus. Quamquam enim singulari studio hoc egit ut omni in opere suo, sive vetera restituebat sive novi aliquid addebat, antiquos ductus et formas imitaretur, tamen aliquoties accidit ut scriberet prout ipse scribere solebat. Quod ubi fecit, eiusmodi litteras minusculas adhibuit quas undecimo vel decimo saeculo usu receptas fuisse scimus. Cf. Luc. 1, 34 μ̊ (i. e. μοι) post πως εσται 1, 63 εστῖ τὸ ονομα pro εστιν ονομα 2, 22 του (compendio scriptum) ante καθαρισμου 2, 36 μετὰ τοῦ (rursus compendio) ἀνδρὸς αὐτῆς (compendio) pro μετα ανδρος 4, 16 ναζαρὲτ pro ναζαρα. Haec omnia Maius „secunda manu“ correcta esse indicavit, nisi quod Luc. 1, 34 adnotavit: „additur μοι a recentiore manu.“ His locis addendus est Luc. 11, 42, ubi voci παρειναι minusculis litteris suprascriptum est αφιεναι, nisi quod hoc rursus exstinctum videtur.[1] Item duo Matthaei loci: 16, 19 et 20, quorum priore pro δωσω σοι τας κλειδας repositum est ϗ δώσω σοι τὰς κλεῖς, formis ϗ et σ scripturae minusculae propriis, quemadmodum etiam pro ΗΙϹ in λυσης substitutum ΗΙσ; altero vero super επετιμησεν ductibus minusculis διεστειλατο positum est, quod iam diorthota scriptura ut solet eleganti ac subtili iuxta posuerat. Has in Matthaeo mutationes Maius „a recente“ „a recentiore“ manu derivavit, αφιεναι apud Lucam „a secunda manu“.

Quibus notis antequam ad definiendam aetatem tertiae manus utamur, quaerendum est an revera sint tertiae manus. Quinquies, ut indicavimus, Maio „secunda manus“ non deserenda videbatur, ter „recentiorem“ eius loco posuit. Quod haud recte fieri patet, quum singulae minime ita inter se differant ut non eundem auctorem habere videantur. Tantopere vero, si ab ipso scripturae genere discedimus, et ratione et atramento illae cum ceteris renovatoris litterarum emendationibus concordant, ut seiungi ab eis nequeant. Nimirum plura instaurari debebant, nisi is qui instaurandi officium susceperat ipse mutasset scripturam: cuiusmodi est illud κλειδας, quod pleno instaurasset nisi κλεισ substituisset.[2] Nec minus ad docendum utilis est locus Lucae 4, 16, ubi ναζαρετ ex ναζαρα factum esse diximus. Forma ναζαρετ omnibus quinque locis, quibus id nomen apud Lucam legitur, tertia manu

[1] Similiter Luc. 10, 41 tres lectiones antiquissimae manus mutavit tertia, eisdem litteris adhibitis quas plerumque adhibet; sed omnes tres revocatae sunt.

[2] Contrariam rationem habet Heb. 1, 3 ubi clarum est tertia manu pro φανερων repositum esse φέρων litteris αν exstinctis et addito accentu: alia vero post eam, saeculo fere 13, restitutum est φανερων, circumflexo super ω addito, cum nota in margine.

restitutum est. Postquam enim 1, 26 et 2, 4 iam prima manus praeivit, 2, 39 et 51 demum tertia ex Ο fecit Τ, item 4, 16 ετ ex Λ. Ultimo vero loco cur ad minusculas formas praeter solitum deflexerit, loci natura docet. Reposuit enim ἀγ super Λ in ΛΟΥΝ quum nollet plus spatii ad emendandum sumere quam Λ praebebat.

Hinc confidenter minusculis illis formis ad eruendam aetatem tertiae manus uti possumus. Confirmant luculenter id quod tum communi emendationum eius ratione tum iis quae praeterea instituit probabile fit, tertiam manum non ante undecimum vel decimum saeculum tractasse codicem.

Praeter alia autem quae secundus ille corrector ad exemplar suum redegit, egit hoc ut rem grammaticam antiquissimae scripturae propriam reformaret. Curavit ν ἐφελκ. eliminandum ante consonam, supplevit ante vocalem[1]; ει et ι inter se confusa ad legem grammaticorum exegit[2], item αι et ε[3]; litteras quae in certis particulis praeter morem sui certe codicis diremptas invenit consociavit[4], quae in augmentis verborum vel formandis vel negligendis a grammaticorum praeceptis vel vulgari usu discedunt correxit[5], neglectis assimilationibus litterae ν tum (in γ) ante γ κ χ, tum (in μ) ante labiales, tum ante λ et σ prospexit[6], μ insiticium in formis a verbo λαμβανω derivatis ubique exstinxit[7], ρ duplicavit ubi prima manus praeter solitum simplex posuerat[8], tenues pro aspiratis praeter morem adhibitis reposuit[9], rariora quum nominum tum verborum inclinamenta cum usitatis commutavit[10],

[1] Lucae vero 9, 43 pro ειπε προς reposuit ειπεν προς. Quod nisi mera incuria fecit, quod mihi videtur, ex suo exemplari transscripsisse putandus est. Similiter ν in τρισιν ante προσμενουσιν etiam instauravit.

[2] Ceterum falsum est si quis putat pari vel simili modo ει et ι promiscue poni in plerisque codicibus antiquis, quo nomine dici solent qui saeculis X. XI. XII. et post scripti sunt. Cf. editionem Ni. Ti. Leidensem pag. XLV. „Communis igitur illa Codicum antiquorum labes Vaticanum Codicem totum infecit." At est illud antiquissimis codicibus i. e. saeculorum IV. V. VI. proprium ut ea re prae ceteris omnibus excellant. Nullus nec scriptorum antiquorum Graecorum nec textus sacri aut patrum ecclesiasticorum codex habetur qui eo usu sive abusu, qui proprio modo differt ab itacismi luxurie quae aliquot saeculis post invaluit, Biblia Sinaitica, Vaticana, Alexandrina, Octateuchi Origeniani fragmenta aequiparet. Nec fere magis universa scripturae vitiositas, quae inprimis pulcherrimus Alexandrinorum scribarum codices invasit, plerisque Graecorum codicibus communis est. Accedunt vero ad quattuor illos textus sacri codices fragmenta duo scriptorum quos classicos vocamus, pari antiquitate insignia. Altera sunt Dionis Cassii Vaticana, altera Phaethontis Euripidei Claromontana palimpsesta. Utraque propediem foras dabimus.

[3] ut οσφυαις θυγατεραις ζητουνταις περιπατουνταις πορευθενταις εξουσιαζονταις σαι (pro σε).

[4] Ita εν, εξ, alia, ubi versu dirempta sunt a prima manu, composuit. Ubi ο ιον invenit, reposuit οι ον, pro προς εκοψαν προ σεκοψαν, pro προς ηλθον προς αγετε προς εφερον reposuit προ σηλθον προ σαγετε προσε φερον, pro την αγαγουση την αγωγη reposuit τηνα γαγουση τη ναγωγη, pro ουκ απεκριθη scripsit, quod mireris, ου καπεκριθη (Mt. 15, 23).

[5] Ita pro ιδυνατο ιορακεν προσειρηξεν ιρυσατο ιρριμμενοι οικοδομησεν ιμνηστευμενη επροφητευσεν reposuit ηδυνατο εωρακεν προσερρηξεν ερρυσατο ερριμμενοι ωκοδομησεν μεμνηστευμενη προεφητευσεν. Singulari modo circa εστηκει et εστηκεισαν, ειστηκει et ειστηκεισαν versatus est; modo enim has formas, modo illas reposuit, unde patet tenere eum exempli sui auctoritatem secutum esse. Ita ειστ. pro εστ. reposuit Mt. 12, 46. 13, 2. Ioh. 18, 5. 16. 18. Contra εστηκ. pro ειστηκ. Luc. 13, 10. Ioh. 7, 37. Act. 9, 7.

[6] Cf. ενκρειναι ενκαινια ενγεγραπται, συνκαλουσιν συνκατεψηφισθη, συνχεονται etc. Item ενφοβων συνμαρτυρουσης συνμετοχα συνπαραλαβειν συνπολιται etc. Item ενμενειν συνλαλουντες συνλυπουμενος συνσωμα etc. Item συνζητειν συνσταυρωθεντες.

[7] Falsi igitur sunt qui ex ed. Maii priore concluserunt (ita Kuenen et Cobet, cf. pag. LXX), μ illud modo sublatum esse a correctore (in priore codicis parte), modo servatum (in posteriore).

[8] Cf. επιραπτει επιραντισ παρησια (aliquoties, non ubique) etc. Contra αρραβων et αρραφος ipsius primae manus sunt.

[9] ita κατ pro καθ ante ιδιαν, quod frequens est, ουκ pro ουχ ante ολιγαι (Act. 17, 4), ουχ pro ουκ ante εστηκεν (Ioh. 8, 44), απιδω pro αφιδω (Phil. 2, 23), επ pro εφ ante ελπιδι (Rom. 8, 20).

[10] ut μαχαιρη μαχαιρης πλημμυρης λυδδας συγγενην μειζων (pro μειζω), ut ηλθαν ειπαν απεθαναν, εξεδετο παρεδιδετο, εγογγυζαν ελαβαν, εωρακες, αφηκετε, γεγοναν, επαναπαησεται.

formas vocum ab usu recentiorum codicum alienas exterminavit,[1] denique vitia cuiuslibet generis permulta correxit. Qua in re quamvis non indiligentem correctorem se praebuerit, tamen non rara sunt quae per manifestam incuriam ita reliquit uti erant, vel potius renovatis litteris, accentu quoque apposito, per errorem comprobasse videtur. Huius generis sunt: εισ στελοσ, τω αιωνιω τουτω, εκρατει (pro εκρατειτε), δοκιμοισ (pro δοκιμοσ) plene instaurata; quod tertio loco posuimus, etiam accentu donavit: δοκίμοισ. Similiter accentum vel spiritum his addidit: απολειται σαββατισμοσ, περιλειμενοι, καρδια εαυτων (Heb. 8, 10), σκανδαλει. Nec magis correxit ο αφωρισασ, αρα ουν - διωκομεν, ινα καυχησωμαι (pro καυθησ.), συρακουσσασ, αυτην pro αυτον Ioh. 4, 52. συσχηματιζομεναι pro -νοι 1 Pet. 1, 14. φονουσ pro φθονουσ 1 Pet. 2, 1. συνεστωσησ pro -στωσα 2 Pet. 3, 5. μαρτυρουν pro μαρτυρουντων cum aliis pluribus. Nec ubique attendit ubi prima manus υμων et ημων confudit, ut 1 Cor. 1, 21 υμασ συν ὑμιν. Aliquoties dormitans correxit, ut Act. 8, 9 ν in εθνοσ non instauravit et Ioh. 6, 35 ex πεινασῃ fecit πινασῃ. Passim etiam accentu erravit, ut Gal. 3, 15 ἢ ἐπιδιατάσσεται pro ἦ ἐπ. dedit.

Vix attinet de eis referre quae post renovationem et quae cum ea coniuncta erat emendationem codici inlata sunt. Praeter id quod ad Heb. 1, 3 notavimus, tantum non nihil ad mutandum textum valuit. Notae plures in margine adscriptae exegetici sunt argumenti nec quicquam ad rem criticam pertinent. Aliquoties, ut ex actis et epistulis notavimus, αρχη et τελοσ (etiam υπερβα) adscripta sunt. Passim coloribus pictae litterae initiales habentur, quae eodem tempore, quo studiis tertiae manus instaurando corrigendoque codici prospectum est additae videntur.

Sed nondum de augmentis subscriptionum in epistulis Pauli apostoli relatum est. Scriptura uncialis, qua utuntur, a scriptore et diorthota primo aeque aliena est atque ab eo quem tertiam manum plerumque diximus. Est autem eiusmodi ut eam sexto fere saeculo adscribendam putem.

Qua Coptae scripturae similitudine in codice Sinaitico numeri quaternionum insignes sunt — cf. tabula XIX — eadem in Vaticano sunt sectionum numeri post paginam 1344 inde a ξθ Lc. 22, 66. Quae scriptura eo quoque a sectionibus praegressis differt quod Ξ formam habet, non Ζ. Ceterum hos numeros tertia manus non attigit; hinc nec supplevit eos qui passim desiderantur.

Restat ut nonnihil de aetate codicis Vaticani et de textu addamus.

De aetate quidem pauca dicere satis habebo, quum, ut nunc demum sciri atque ostendi potest, ea sit codicum Vaticani et Sinaitici necessitudo, ut alter alterum aetate superare vix dici queat. Hoc manet ac fixum est, etiamsi ea quae probant, scriptorem Vaticanum ex numero ipsorum codicis Sinaitici auctorum fuisse, alicui dubia videri possint. Summae enim antiquitatis argumenta pleraque eadem in utroque sunt. In quibus quae primum locum obtinet scriptura, ut iam demonstratum est, nulla in utroque differt re quae momentum habeat. Communem enim habent uncialium litterarum antiquissimam munditiem et pulchritudinem, eamque aequalitatem quae ipsis abstinet initialibus, item interpunctionis raritatem et spatia quibus passim continui textus series interrumpitur, item varia illa signa de quibus supra expositum est. Accedit voluminum papyracea-

[1] ut αλεεις λεγιων εκαθερισθη εξολεθρευθησεται κραβαττον εραυνατε σφοδρα εστραγλισται σβεννυτε τεσσερακοντα etc.

rum imitatio, quae eo cernitur quod alter in quaternas, alter in trinas columnas textum cuiusvis paginae descriptum exhibeat. Porro aliud argumentum in orthographia et universa ea ratione grammatica positum est, quae certis quibusdam formis, nominum declinatione verborumque coniugatione a sinceritate Graeca multifariam discedit. Qua in re quantopere consentiant, quum iam ex Maii et conlatorum superiorum laboribus disci potuit, tum confirmatum est meis.[1] Deinde simili simplicitate utuntur in singulorum librorum inscriptionibus et subscriptionibus, paginarum quoque titulis: qua re de ceteris codicibus nullus est qui eos aequiparet. Quocum cohaeret quod ambo omnium soli nullis maioribus quae vocari solent evangeliorum capitulis instructi sunt, neque tabulam capitulorum singulis evangeliis praepositam neque notas eorum in margine adpositas habentes.

At dixeris sectionibus eos textus evangelici differre. Differunt eo quod Sinaiticus Ammonianas sectiones cum canonibus Eusebii ab alia quidem manu sed aequali, Vaticanus alias paullo longiores propterea que pauciores habet. Sed hac ex re effici nequit, Vaticanum aetatem Eusebii antecedere, ex qua sectiones Ammonii ab ipso excultas in communem fere usum abisse Caesarius, Epiphanius, Hieronymus testes sunt. (Cf. Nov. Test. ex Sinait. cod. pag. LIX.) Quod enim facile conieceris, rationem illam non tantum valuisse ut nihil simile ex antiquiore codice repeteretur, id nuper eo probatum est quod in codice Lucae palimpsesto Zacynthio octavi fere saeculi eadem quae in Vaticano est textus evangelici distinctio reperta est. Confirmatur autem ea re, quod iam ex usu quinionum conclusimus, Vaticanum codicem non ex eorum fuisse numero quos Eusebius anno 331. Constantino imperatori Byzantium misit. Hos enim illis Eusebii Ammoniique studiis auctos fuisse verisimillimum, neque absonum fidei est, codices istos principales ad commendationem eius rei vel maxime valuisse. Etiam actus apostolorum et epistulae tum Paulinae tum catholicae, excepta tantum altera Petri, in codice Vaticano sectionum numeros habent. Et in actibus quidem duplices, alteros antiquissimos, quos in editione expressimus, alteros posteriores, quos non expressimus.[2] Qui autem epistulis Pauli adscripti sunt, singulare hoc habent, quod omnes epistulas tanquam unum corpus efficientes complectuntur. Quod non novae inventionis esse, ut per se verosimile est,[3] ita inde probatur, quod iam in antiquiore codice unde Vaticanus exscriptus est locum habuit, in quo is singularum epistularum ordo obtinuit ut epistula ad Hebraeos post epistulam ad Galatas collocaretur. A quo licet scriba libri Vaticani discederet, fideliter tamen numerorum ordinem retinuit, ex quo primus epistulae ad Heb. νθ' ultimum ep. ad Gal. νη' excipit. Sinaiticus vero codex nec in

[1] Ita accesserunt haec: ερρεθη Mt. 5. 27. 31. 33. 43. αλεεις Mt. 4, 18 sq. κραβαττον et συγυννομενον ubique, εξεδετο ubique, επαναπαησεται Luc. 10, 6. σφυδρα Act. 3, 7.

[2] Maius postquam in maiore editione alteros tantum eosque posteriores dedit (nisi quod γ' sectionem non ad 2, 5, uti debebat, sed ad 2, 1 indicavit, ubi antiquior numerus est), in minore utrosque expressit. Posteriores sunt: α' Act. 1, 1. β' 1, 15. γ' 2, 5. δ' 2, 14. ε' 2, 22. ϛ' 2, 29. ζ' 2, 42. η' 3, 1. θ' 4, 1. ι' 4, 13. ια' 4, 23. ιβ' 4, 32. ιγ' 5, 1. ιδ' 5, 12. ιε' 5, 21. ιϛ' 5, 34. ιζ' 6, 1. ιη' 6, 9. ιθ' 7, 11. κ' 7, 35. κα' 8, 1. κβ' 8, 9. κγ' 8, 18. κδ' 8, 26. κε' 9, 1. κϛ' 9, 10. κζ' 9, 32. κη' 10, 1. κθ' 10, 19. λ' 10, 30. λα' 11, 1. λβ' 11, 27. λγ' 12, 1. λδ' 12, 18. λε' 13, 1. λϛ' 13, 13. λζ' 13, 26. λη' 13, 52. λθ' 14, 8 μ' 15, 23. μα' 15, 40. μβ' 16, 14. μγ' 16, 25. μδ' 16, 35 με' 17, 5. μϛ' 17, 22. μζ' 17, 34. μη' 18, 12. μθ' 19. 1. ν' 19, 13. να' 19, 24. [νβ' deest] νγ' 21, 1. νδ' 21, 10. νε' 21, 14. νϛ' 21, 26 νζ' 22, 1. νη' 22, 12. νθ' 23, 1 ξ' 23, 12. ξα' 23, 22. ξβ' 24, 1. ξγ' 24, 24. ξδ' 25, 14. ξε' 26, 1. ξϛ' 26, 24. ξζ' 27, 1. ξη' 27, 27. ξθ' 28, 11.

[3] Simile aliquid invenitur in codice Arabico epp. Pauli anni 892 p. Chr., quem ex oriente Petropolin pertulimus.

actibus nec in epistulis sectiones habet, nisi quod in actus nonnihil numerorum[1] posterioribus curis inlatum est.

Iamvero si quaeritur, uter hac in re alterum antiquitatis specie antecedere videatur, negari non poterit, antequam codices cum sectionibus textus continui scriberentur scriptum esse textum nullis sectionibus distinctum. Sed poterat eodem tempore tum hoc tum illud fieri, neque Vaticanae sectiones quicquam habent quod a medio saeculo quarto abhorreat. Nimirum cum iis quae demum post in usu esse coeperunt nihil commune habent.

In probanda summa Sinaitici codicis antiquitate magni fecimus quod Barnabae epistulam et Pastorem tanquam ad ipsum canonem pertinentes praebet. Cf. N. T. ex Sinait. cod. pag. LX sqq. In Vaticano simile antiquitatis documentum non est; vix enim huc valet quod Maccabaeorum libri absunt. At quum post Heb. 9, 14 omnia perierint, quem ab initio ambitum habuerit sciri nequit.

Denique in ipso textu inveniuntur unde discas antiquitatem codicis. Sunt duo inprimis loci, quibus iam Hugius usus est ut probaret Vaticanum in ea reponendum esse tempora quae Basilium nondum viderunt. Alter est exitus evangelii Marci, a quo desunt quae post verba εφοβουντο γαρ legi consuevere; alter Eph. 1, 1, ubi post verba τοις αγιοις τοις ουσιν desideratur, quod edi solit, εν εφεσω. Quorum utrumque quum Vaticano cum Sinaitico sit commune, fusius tractavimus in N. T. ex Sin. codice pag. LXIV sq. Utraque lectio, quam praeter illos Graecorum codicum nullus conservavit, ex gravissimis summae antiquitatis argumentis est. Solae quidem per se si sumuntur, eam vim quam Hugius volebat vix habent, sed quicquid argumentorum vidimus iam par est coniungere coniunctimque adhibere; nec quicquam inventum iri puto quod obstet, quin Vaticanum codicem pariter atque Sinaiticum circa Eusebii aetatem, quae sane Basilium nondum vidit, scriptum esse arbitremur.

Quam textus consensionem inter utrumque codicem duobus illis locis gravissimis esse diximus, eam per omnes libros qui in Vaticano supersunt permulta alia confirmant. Est enim tanta tamque singularis ut saepe soli vel fere soli invitis testibus reliquis omnibus rectum tenere videantur, nonnulla etiam quae aperto vitio scripta sunt communiter tueantur. Exempla in Nov. Test. ex Sin. cod. pag. LXXI sq. dedimus. Nihilominus nulla Vaticani pagina tantopere cum Sinaitico convenit ut nihil sit quod differat; nec tantum eiusmodi rebus differunt quae prae ceteris facile fluctuant, sed etiam lectionibus magni et maximi momenti. Cf. ibidem pag. LXVI—LXVIII; item pag. LXXII sqq. Quae quum luculenter docent utrumque a communi fundamento sed multo antiquiore pependisse, ita ut inter fundamentum illud et codices nostros plura exempla intercesserint, tum hoc ostendunt, consentientes plurimum eos ad restituendum textum antiquissimum valere. Eis quidem locis lectionis revera dubiae, quibus inter se differunt, illud non videtur dubium, quin saepius Sinaitica quam Vaticana lectio praestet; sed sunt etiam ubi Vaticana praestet vel de principatu contendat. Qua de re accuratius quam in Nov. Test. ex Sin. cod. factum est alibi dicemus.

[1] Hoc passim tantum factum est, quemadmodum β' sectionem excipit η'; extremus vero numerus μβ' ad 15, 40 positus est. Eadem fere ratione qua Vaticani posteriores utuntur.

Ex eis quae supra de laboribus meis Romanis relata sunt iam intellectum esse puto, ab extrema inde parte evangelii secundum Lucam nonnihil minus curate edi potuisse. Non poteram spatia medio textu relicta ubique notare nec magis puncta aut apostrophi signa. Neque notavi, ν ἐφελκ. ante consonam utrum revera ut omnino solet exstinxerit corrector, an, quod exeunte sectione aliquoties vidimus, novo atramento obduxerit. Nomen δαυειδ quum quater in Luca in δαυιδ mutatum esse notassem: 1, 32. 2, 4 et 11, etiam reliquis Lucae locis, item bis in Iohanne et quinquies in actis eodem modo a B³ mutatum esse indicavimus. Sed verendum est ne coniectura nos fefellerit. Saepe in codice Ï et Ÿ ipsa prima manu scripta sunt. Sed quum fieri non potuisset ut ea puncta ubique examinarem, certo vero scirem magnam in ea re scriptoris inconstantiam esse, plerumque I et Y edere malebam. Neque compendia scribendi ubique ex codice edita sunt. Quae plerumque adhiberi ex priore Ni. Ti. parte satis didici, eadem posthac tantum non ubique edidi. Facile igitur sunt quae passim invito codice compendio edidi. Rursus passim καὶ pro ϗ editum esse puto.

Numeri quos superiore pagina editio exhibet: 1235—1518, ex ipso codice exscripti sunt, in quem pluribus abhinc saeculis cura bibliothecarii alicuius Vaticani videtur invexisse.

In notis sub textu positis non id egimus ut indicaremus vitia quae correctores fugerunt, cuiusmodi sunt 1372, 8 αιτηται 1375, 20 ημεν 1436, 29 συνεστωσης 1478, 8 υμας συν υμιν.

In commentario inprimis editionum Angeli Maii ratio est habita; tamen permulta minus recte ab eo edita, postquam ipsa editione correximus, in commentarium non recepimus. Errores Birchii magna ex parte diserte refutavit Maius; plerosque recte, raro ipse erravit. Multos igitur iam a Maio taxatos commentarius praeterit. Neque quicquid ceteri erraruut referendum duximus. Eduardum de Muralt iis tantum lectionibus adscripsimus quas, licet ex mero errore fluxissent, se ipsum in codice vidisse affirmavit. In examinando codice ipsi multo plura exploravimus quam indicatum est. Hoc enim ut ubique diceremus, haud consentaneum videbatur. Praeter alia Romae ad manus nobis erat, quem Phil. Buttmannus Novo Test. suo ad fidem codicis Vat. addidit, „recensus locorum, in quibus auctoritates de lectionibus codicis inter se dissentiunt." Eorum igitur nihil non ad codicem exegimus. Sed satis imperfectus ille est, nec pauca praeterit quae notari debebant.

In tabula libro adiecta primum tria exempla dedimus scripturae antiquissimae a deformatione tertiae manus salvae: ex ep. ad Rom. 4, 4 sq., ex 2 Cor. 3, 15 sq., ex subscriptione ep. ad Romanos. His duo versus addidimus ex initio ep. ad Eph. tertia manu retractatos auctosque verbis ἐν ἐφέσῳ. Quae omnia anno 1843 ex codice ipsi descripsimus. Quinto loco extremos versus evangelii secundum Iohannem ex dissertatione repetendos curavimus, quam Romae 1860 Carolus Vercellone Barnabita scripsit „dell' antichissimo codice Vaticano della Bibbia Greca". Ad marginem duo arabesci adpicti sunt, quos nuper cum pluribus aliis in „Appendice" editis festinanter ex codice excerpsimus.

Reliqua scripturae specimina ex codice Sinaitico desumpta sunt. Duo altera cum arabescis scriptorem D auctorem habent, item tertium inde a verbis versus quarti εστιν δε και.

COMMENTARIUS.

κατα μαθθαιον

1, 5. recte ιωβηδ Mai[2], male ωβηδ M[1]

1, 9 et 10. εζεκιαν (et εζεκιας) in codice est, non ut Alf. vult εζεκειαν a prima manu, ab altera εζεκιαν. Qui error inde ortus videtur quod vv. 10 et 11. ιωσειαν et ιωσειας a prima manu est, a tertia ιωσιαν et ιωσιας. Contra v. 4. αμειναδαβ non mutatum, nec magis δαυειδ vv. sqq.

1, 17. Male Mai[1] εως δαβειδ

2, 22. Male M[2] επελθειν et 3, 7 επεδειξεν

3, 1 sqq. Post ιβ numeri tres desiderantur.

3, 14. Male M[2] om συ

4, 15. γαλιλαια ut M[2], non γαλειλαιας ut M[1]

4, 18 et 19. Male M[1] et [2] αλειεις a prima. Versu 18. est ΑΛἘΕΙC non instaurato ε priore; v. 19. litteris ΑΛΕ a prim. man. exit versus, B[3] addidit ι, ut iam sit ΑΛΕΙ, sed ε non instauratum est. Ex his unde error fluxerit planum erit. Praeiverat autem iam Rulotta.

5, 27. 31. 33. 43. Ubique a prim. man. ερρεθη, a tertia ερρηθη. Quod ut vv. 31. 33. 43. perspicuum est, ita v. 27. ε primae manus tam bene erasum est ut prima scriptura dubia esset nisi η in rasura repositum esse certum esset. M[1] et [2] quater ερρηθη.

6, 4. recte οπως η σου η ελεημοσυνη M[1]; οπως η σου ελεημοσυνη M[2] typorum vitio exscriptum videtur. Quod mirum est, quum ea ipsa scriptura in Δ et codice Parisiensi Ioh. Damasceni (in parallelis sacris pag. 474) inveniatur.

6, 19. Male M[1] et [2] θησαυραριζετε (rursus 6, 21 M[2] θησαυρος)

6, 34. Male M[1] et [2] ab ipsa prim. man. μεριμνησει εαυτης. In cod. est CΕΙΑΥ, ε a B[3] addito.

7, 18. exit versus litteris ΠΟΙ, is qui sequitur incipit ΕΙ ΟΥ. Hinc ortus est error Miconis notantis ει ου δυναται pro ου δυναται.

9, 5. εγειραι iam ipsa prima manus, nec mutavit corrector.

9, 14. ΟCΑΝ exit versus; B[2] addidit ΔΗΝΑC(?)ΗΠ (Υ ubi adscripserit non amplius apparet, nescio an ineunte versu eo qui sequitur); B[3] Ν non instauravit cum ceteris, praetereaque Υ ineunte versu seq. adscripsit, quo loco iam minima forma B[2] adscripsisse probabile est.

10, 32. του εν τοις recte M[2], non του εν ut M[1]

10, 36. in codice est ΟΙΚ·ΙΑΚΟΙ, ε inserto manu tertia; quod cum ο confundens Mico notavit οικοικοι.

11, 4. in codice est ΙΩΑΝΕΙ (Η supra). Recte igitur M[1], non item M[2].

11, 23. B[3] η pro μη dedit, sed υψωθηση plene instauravit. Hinc non plane η-υψωθης restituit, licet hoc voluisse videatur.

13, 8. Ab initio B* exeunte versu scripserat ΕΙC, deletis vero litteris ις versu sq. iusto loco πι perrexit.

13, 13. B[3] συνιωσι. Hinc recte Maius contra Birchium, nisi quod male -σιν notavit.

13, 17. B* sic: ΥΜΙΝΟΤΙΠΟΛΛΟΙΠΡΟΦΗ
ΤΑΙ

Iamvero exeunte versu additum ΤΑΙΚΑΙΚ et super erasis litteris ΤΑΙ repositum Ο Ι.

13, 34. M[2] vitiose χωρις παραβολαις, item 13, 57 εσκανδαλιζοντο et 14, 14 εσπλαγχισθη. Priori-

bus duobus locis recte M¹, tertio idem vitium habet.

13, 52: de hoc loco supra explicitum est, item de 14, 5. 16, 4. 22, 10. 27, 4.

14, 7. recte M² αιτησηται, M¹ ex errore αιτησεται

15, 39. male et M¹ et M² τον πλοιον

16, 11. φαρεισαιων a prima manu, φαρισαιων B³; quae quum recte habeat M utraque versu 12, hoc versu utraque primam manum praeteriit.

16, 24. recte M² τοτε ιησους, demum B³ τοτε ο ιησους quod M¹ pro prima scriptura habuit.

17, 25. recte ελθοντα M¹ et² invito Micone

18, 5. ΤΟΙΟΥΤΟ sic exeunte versu, nulla lineola super ΤΟ posita.

18, 7. εκεινω recte M utraque contra Birchii testimonium et ed. Wolf. Cephal.

18, 14. recte M¹ του εν ουρανοις, M² male om του.

18, 15. recte M¹ et² αμαρτηση, invito Bart. testante -τησει

18, 19. συμφωνησωσιν ut M¹ et². Per errorem, quod miror, cum ΚΟΙΑ etc. Mico συμφωνησουσιν

18, 22. recte M² αλλα, non M¹ αλλ

18, 25. recte M δε αυτου, κυριος vero et γυναικα sine αυτου. Notationes apud Bentl. et Birch. dubiae erant.

21, 33. B* εξεδετε ut edidimus, B³ demum εξεδοτο. M utraque male εξεδοτο

22, 10. οσους, quod M utraque praebet, demum tertia manus dedit. Exeunte enim versu post παντας addidit Ο, atque eo qui sequitur ineunte C extra lineam.

22, 37. εν ολη ψυχη, ut M¹ et², non εν ολ. τη ψυχ., postea εν ολη τη διανοια

23, 11. Inepta est Miconis apud Bentleium notatio. In codice est διακονος exeunte versu, eoque qui sequitur ineunte οστις. Per incuriam vero accidit ut B³ ος exeunte versu non instauraret.

23, 35. Cum M¹ et² etiam Alf. et Cure erraverunt εκχυνομενον ipsi scriptori tribuentes. Non animadverterunt in ΕΚΧΥ exeunte versu lineolam finalem, a B³ non instauratam illam quidem.

23, 37. νοσσια iam recte M², nisi quod αυτης non ipsa prima manu in margine additum est. Post πτερυγας vero minime additur αυτης, ut apud Bentleium notatum est.

24, 6. male M¹ μελησεται a prima. ται vero, quod raro factum est, iam a B² in τε correctum est. Sic enim a B² est in codice ΑΙ. B³ ε amplificavit, sed puncta intacta reliquit.

24, 17. recte M² τα εκ, male M¹ τι εκ

25, 15 sq. in codice est:

ιδιαν δυναμιν απε
δημησεν ευθεως
πορευθεις ο τα πεντε

ita ut paullulum spatii post ευθεως sit. Noluit igitur scriptor cum iis quae sequuntur coniungi.

25, 35. male M utraque συναγαγετε pro συνηγαγετε

26, 4. in margine B² addidit ΚΑΠΟ
ΚΤΕΙΝΩ
CIN

26, 17. male M¹ et² ητοιμασωμεν

26, 28. recte M¹ εκχυννομενον a prima

26, 39. vitiose M¹ et² πρωσωπον

27, 46. recte M¹ et² λεμα σαβακτανει (v. 37. vitiose M² η pro ο)

28, 15. B³ ante αργυρια supra lineam addidit τα. Erravit Alf. contra Rulottam disputans et ipsum errantem.

κατα μαρκον

1, 10. recte M¹ et² ως contra Birchii ωσπερ

1, 28. ευθυς recte M¹ et²; apud Birchium ευθεως omitti dicitur.

1, 38. in codice est εχομενα, nec correctum est. M¹ et ² εχομενας substituerunt.

1, 42. omnino εκαθερισθη primae manus est, non ut M² (M¹ prim. manum praeterit) correctoris.

1, 44. προσηνεγκε extremum ε non instauratum a B³ habet. Nescio an de προσηνεγκαι reponendo cogitaverit; certe tamen non reposuit.

2, 4. 9. 11. 12. Omnibus quattuor his locis prima manus dedit κραβαττον, tertia κραββατον. Qui factum sit ut hucusque utriusque scripturae rationem parum perspexerint, satis planum mihi est. Primo enim loco in codice est: ΚΡΑΒΑΤ exeunte versu positum, Τ a correctore non instaurato, Β ab eodem suprascripto. Duobus qui sequuntur locis ΚΡΑ exeunte versu prima manu scriptum est, B³ vero ΚΡΑΒ fecit. Sequitur βαττον, al-

tero ͳ non instaurato. Hinc Maius cum eoque Alfordus, quum κ exeunte versu a B³ supplementum non distinguerent a primae manus scriptura, ipsi scriptori κραββαττον tribuerunt. Ultimo vero loco de utraque scriptura recte existimare facilius erat. Eodem enim versu scriptum est ΚΡΑΒΑΤΤΟΝ. β a B³ suprascripto, altero ͳ non instaurato.

2, 17. codex αλλα, male M¹ et ² αλλ

2, 26. recte M utraque εισηλθεν, ex errore Mico ηλθεν

3, 1. recte M utraque τω, quod apud Birchium deest

3, 7. omnino ηκολουθησεν, non ut Bartol. -σαν

3, 17. βοανηργες, male M¹ et ² βοανεργες. Recte vero M ονομα pro vulgato ονοματα edidit, item v. 19 (20) και ερχεται pro και ερχονται

3, 27. male Birch. om. εισελθων, item 3, 31 male Mico εστηκοντες

4, 22. εαν μη ινα, male Birch. om ινα

4, 27. codex μηκυνηται. Male M¹ et ² μηκυνεται, quem errorem miro modo praeivit Birch., apud quem μικυνεται legitur.

5, 15. in codice ab ipsa prima manu est λεγεωνα, quamquam praecessit v. 9 λεγιων. Falsus est Maius, cui prima manus „fortasse λεγιωνα" dedisse videbatur. Alf. autem confudit opinor scripturas a se notatas; edidit enim: „1. m. certainly (not „fortasse") λεγιωνα". At certissimum est ipsum scriptorem, quod me satis mirum habebat quum recognoscebam codicem, hoc loco λεγεωνα exarasse. Itaque iam recte Rulotta et Birchius; postquam enim accurate indicarunt v. 9. λεγιων ipsum scriptorem, λεγεων correctorem dedisse, nihil simile de v. 15. notarunt. Conieceram vero olim cum Lachmanno et ipse, insequente nuper etiam Tregellesio, pariter ac versu 9. λεγιων, B* ipsum v. 15 λεγιωνα dedisse, proptereaque et ipsi B* eius lectionis testem notavimus.

5, 26. και δαπανησασα: M² vitiose absque και, item 5, 29. M¹ vitiose εξερανθη, item 6, 14. M utraque vitiose ηγηγερται, item 6, 34. M utraque vitiose, M¹ εσπαγχνισθη, M² εσπαλγχνισθη

6, 37. in codice est δωσομεν, non ut M utraque δωσωμεν

6, 45. In codice est βηθσαιδαν, male M utraque βεθσαιδαν

6, 55. recte κραβαττοις a pr. man. M², male M¹ κραβατοις

7, 9. και ελεγεν αυτοις male omittitur apud Bentl.

7, 15. τον male om Birchius.

7, 32. prim. man. μογιλαλον, tertia μογγιλαλον. Hinc recte M², male M¹

8, 6. male Mico παραγγελει

8, 14. recte M¹ a prim. επελαθεντο, a tertia επελαθοντο. Vitiose M² απελαθοντο ex emendatione.

8, 17. in codice est a prima ϹΥ ЄΙΤЄ, a tertia ϹΥΝΙ et ЄΙΤЄ i. e. συνιετε. Male M² a prim. συνιειτε, item Alf. a prim. συνιειτι (?-τε?)

8, 19. M² male „και (prim. man. κα) οτε." At και deest prorsus in codice. Vide ad v. sq.

8, 20. Pessimo M² και οτε. In codice enim est κα οτε, at κα extrema syllaba vocis δωδεκα est. Ortus ab hoc κα Maii error ad v. 19. „prim. man. κα". Eodem versu male M² a prim. τετρακειςχειλιους pro τετρακισχειλ.

8, 20. In codice est και λεγουσιν. Male apud Bentleium omittere και dicitur.

8, 35. recte M θελ. την εαυτου ψυχην et απολ. την ψυχ. αυτου

9, 4. recte M² a prim. μωυση, non ut M¹ μωυσει. Versu vero seq. et B* et B³ μωυσει

9, 33. διελογιζεσθε non deest, ut apud Bentl. legitur

9, 41. recte M utraque απολεση, male Mico απολεσει

9, 42. recte M των μεικρ. τουτ. Errat Birch.

10, 25. recte M² ραφιδ. διελθειν, non ut M¹ ραφ. εισελθειν

10, 31. codex και οι εσχατοι habet cum M¹; M² οι male om

11, 2. male apud Bentl. notatur εκαθησε, item vv. sqq. αποστελει et ανηλθον

11, 32. codex αλλα ειπωμεν ut M², non αλλ ειπ. ut M¹

12, 1. male M¹ et ² εξεδοτο ipsi scriptori tribuunt. Nec magis ante eum ullus conlatorum attendit.

12, 4. male M¹ εκεφαλαιωσαν

12, 5. codex αποκτεννυντες, male Birch. -ννοντες

12, 29. male M¹ retinet αυτω

12, 36. male apud Bentl. τω ante αγιω omittitur

13, 7. codex ακουητε. Male M^1 et^2 praeeunte Birchio ακουετε

13, 21. codex υμιν ειπη, ut etiam M. Errarunt igitur et Mico et Birchius, vel potius ut videtur praeeunte Micone i. e. ex Miconis schedis etiam Birchius.

14, 17. desideratur in margine numerus sectionis $\overline{\nu\gamma}$.

14, 24. recte M^2 μου της, male M^1 μου το της

14, 38. codex προσευχεσθε. Errarunt M^1 et^2 praeeunte Birchio. Videtur autem Birchius editione Wolf. Ceph. falsus esse, προσευχετε praebente.

14, 46. τας χειρας αυτω in cod. est. Errarunt et Mico (επ αυτω) et Birch. (επ αυτον)

14, 47. recte M εις δε τις retinuit ex recepta. Ex errore apud Bentl. τις omissum dicitur.

14, 59. male et Mico ησαν ην et Birch. αι μαρτυριαι

14, 65. male Birch. om το

15, 7. male idem στασιωτων

15, 21. et Mico et Birchius testantur deesse verba ινα σταυρωσωσιν αυτον. At codex habet. Rursus igitur Birchius ex Miconis conlatione errorem sumpsisse videtur.

15, 22. male M^1 et^2 γολγοθα. Lineola super α, unde γολγοθαν fit, leviter etiam a B^3 instaurata est. Nec conlatorum quisquam ante Maium animadverterat.

16, 1. male M^1 et^2 om η (quod B^3 erasit) ante μαρια prius

κατα λουκαν

1, 13. scripturam ιωαννην praeter morem h. l. prima manu adhibitam corrector pro constantiae lege in ιωανην mutavit. Infra vero (1, 60 et 63) quum vulgarem scripturam eadem manu bis repetitam videret, nihil mutavit. Cf. etiam ad Act. 3, 4 etc. Nec magis vero eo offendit quod inde a Luc. 3, 2 ipse scriptor quam propriam habebat scripturam ιωανης recepit.

1, 17. antiquissimam scripturam προσελευσεται nec Maius nec Rulotta aut alius ullus perspexerat, nec magis 1, 22 εωρακεν

1, 36. συγγενις primae manus scriptura certa est. Ex ΝΙC tertia demum manu ΝΗC factum est, quod Maium cum conlatoribus fugit.

1, 37. uncos non tam ipse scriptor, ut sub textu adnotavimus, quam antiquissimus corrector videtur posuisse.

1, 60 et 63. ιωαννης: utroque loco duplicem ν etiam instauravit corrector. Vide ad 1, 13.

1, 78. male apud Bentleium επεσκεψαται notatum est. Is qui contulit codicem recte ται pro το in επεσκεψατο notabat, sed ε et α per incuriam in editione sua intacta reliquit.

2, 5. in editione Maii altera εμνηστευμ. per incuriam „2. manu" scriptum dicitur, postquam recte prior editio primae manus esse testata est.

2, 25. scriptura editionis Argentor. σιμεων non debebat e silentio Miconis codici Vat. tribui.

2, 36: de hoc loco, quem H. Alfordus non satis assecutus est et pessime Rulotta tractavit, iam diximus supra.

2, 38. recte M αυτη τη ωρα invito Micone

2, 39. recte M^1 et^2 επεστρεψαν

2, 44. per incuriam in utraque Maii editione ανηζητουν exscriptum est. Ibidem primae manus scriptura συγγενευσιν nondum animadversa est, sed certissima est.

3, 1. de βασιλειας et ορεινης in margine adscriptis iam supra expositum est. ει in αβειληνης plene etiam instauratum.

3, 14. recte M^2 ποιησωμεν, non item M^1 ποιησομεν

3, 23. quae paginam 1310., quam ad modum ipsius codicis accurate edidimus, exeunte pagina 1309. praecedunt, hunc in modum scripta sunt:

κα̈ δοκησα και αυτος
ην ῑς̄ αρχομενος ωσει
ετων τριακοντα ων
υιος ως ενομιζετο
ϊωσηφ' του ηλει
του ματθατ

Ex hac versuum ratione intellegitur, primo paginae insequentis versu scriptorem quum daret ηλει pro λευει ad initium genealogiae aberrasse. Nec enim dubito quin ηλει (non ηλειει) pro λευει ille primum dederit.

3, 24. vide quae praecedunt

3, 30. συμεων: rursus huc valent quae ad 2, 25 adnotavimus

3, 31. μετταθα: sic, ut M

3, 32. ιωβηλ: ita recte M¹, male M² praeeunte Micone ιωβηδ. Birchius etiam peius ιωβεδ.

3, 37. ιαρετ: circa hoc nomen varie erravit M. Nec enim codex a prima manu ιαρατ habet, ut vult M¹, nec magis ιαρεδ a prima et ιαρετ ab altera, ut est in M². Rectum h. l. iam Rulotta vidit.

4, 16. ναζαρα a prima manu certissimum est. Ex Miconis et Birchii silentio ναζαρεθ coniiciendum videbatur, Maius vero ναζαρεθ a prima, ναζαρετ ab altera esse dixit. Ad illud per manifestam incuriam delapsus est.

4, 22. recte M υιος sine articulo, recte etiam v. 26 σαρεπτα (corrector σαρεφθα), v. 27 ελισαιου, 4, 29 εως sine της et κατακρημνισαι

4, 40. recte M² εθεραπευεν (M¹ εθεραπευσεν)

5, 2. αλιεις: sic h. l. ipsa prima manus. Ibidem male Birch. επλυναν

5, 7. επλησαν, ut recte etiam M. Inde a Griesbachio (ed. 2. 1796) in criticorum libros usque ad Tregellesium 1860 inrepsit επλησθησαν tanquam Vaticana lectio. Qui error inde ortus videtur quod nota Birchii ad επλησθησαν „Vat. 1229" cum Vat. 1209. confusa est.

5, 9. ων post ιχθυων non omittitur, ut apud Bentleium et Birchium legitur

5, 17. recte M utraquo και οι νομοδιδ.

5, 29 et 30: nec μετ αυτου, quod paullo difficilius ad cognoscendum erat, nec εγογγυζαν, quod satis apparebat, a Maio aut ullo conlatorum visum est.

5, 39. χρηστος: male in conlatione Miconiana apud Fordium: „χριστος sic"

6, 5. εστιν του, ut recte M¹ et²

6, 17. per incuriam in altera Maii editione verba και ιερουσαλημ omissa sunt

6, 34. male apud Fordium ex conlatione Miconiana γαρ οι αμαρτωλοι omissa dicuntur

6, 36. οικτιρμων h. l. ipsa prima manus. M¹ (et² ubi vera lectio in margine notatur) οικτειρμων

6, 38. υπερεκχυννομενον: male M¹ et (ubi rursus in margine pro 1. man. scriptum est „2. man.") M²

7, 1. recte M² επειδη (M¹ επει δε)

7, 6. ο aute εκατονταρχης lineola a sinistra ad dextram vergente videtur notata atque ita deleta esse. At non de industria illam factam esse paullo diligentius intuenti facile apparet. Hinc error est quod Birchius isque solus notavit. Nec res mutatur eo quod codex L revera omittit articulum.

7, 10. male Birchius οι omisit.

7, 12. αυτη ην: ita codex. Per incuriam ut videtur apud Alf. αυτην ην exscriptum est.

7, 22. ιωανει a prima est, a tertia ιωαννη. Recte igitur M¹; in M² ιωαννη tantum legitur.

7, 39. ο aute προφητης iam instauraverat corrector; mox vero intellecto errore erasit

7, 41. χρεοφ. recte M², male M¹ χρεωφ.

7, 43. σιμων absque articulo recte M

8, 3. αυτοις εκ, ut M²; male M¹ αυτοις απο

8, 6. επι πετραν: ita recte M

8, 12. ακουσαντες recte M; male Muraltus „ακουοντες ut nobis visum est"

8, 16. rursus male Muraltus „λυχνιας επιτιθησιν ut nobis visum est"

8, 30. male M² „2. man. λεγιων." Prima vero manus λεγεων sine dubio scripsit, non ut Alfordo visum est λεγαιων.

8, 51. τινα ut M², male M¹ τινας

9, 5. male Bartolocc. αποτινασσατε

9, 9. vitiose M¹ et² απεκαφαλισα

9, 10. υπεχωρησεν ut M², male M¹ συνεχωρησεν

9, 12. ηδη ut M², male M¹ η δε

9, 18. συνηντησαν: miror hanc primae manus scripturam eamque paene singularem Angelum Maium cum omnibus conlatoribus fugisse, quamvis planissimam. Quum litterae ηντ et punctis et lineolis notatae sint, iam priorem correctorem antiquissimam scripturam mutasse statui. Tamen passim eum in modum tertia demum manus correxit, quo apertior emendatio esset. Eundem in modum versu 23 correctum est αρνησασθω pro απαρνησασθω, quod ad alteram pariter atque ad tertiam manum referendum esse minime probabile est.

9, 37. εγεν. δε τη ut M², male M¹ εγεν. δε εν τη

9, 45. M² male omittit αυτον

9, 48. recte M¹ et² ος εαν δεξηται et και ος αν

9, 50 et 53. male M¹ ειπεν προς sine δε et το προσωπον sine αυτου

10, 6. επαναπαησεται: haec primae manus scriptura rursus omnes hucusque fugit. Licet paullo tectior sit, tamen est certissima.

10, 15. του ante ουρανου supplevit corrector, ut recte iam M², του ante αδου ipsius primae manus est. Eodem versu, ut iam sub textu indicavimus, μη et υψωθηση in η et υψωθης mutatum erat, sed restituta priora. Primum enim μ et η erasa sunt, tum super rasuram eadem sunt rescripta. Nescio an B³ utrumque fecerit, improbata post quam primum voluerat lectione.

10, 31. τη οδω ut M², non εν τη οδω ut M¹

10, 34. vitiose M² επιβασας

10, 36. male M utraque σοι δοκει σοι

10, 39. locus ad diiudicandum paullo difficilior. Alf. „1. m. has apparently μαριαμ η και, but there has been a long erasure, and all is in confusion. For κυριου 1. m. perhaps had ιησου.") Sed iam recte M² primae manui tribuit μαρια η και, alteri μαριαμ και. Super H primae manus positum est posterioribus curis M et quidem satis ineleganter. Quae hoc loco antiquissimorum testium ratio est, facit ut aliud exspectemus, sed acquiescendum est subtili ipsius codicis examine. In iis vero quae sequuntur pro προς tertia manu παρα substitutum erat, sed iam restituta est prior scriptura. Idem voci κυριου accidit. In codice ab initio ΚΥ scriptum erat. Tertia manus substituerat Ϊ pro Κ, ita ut partem huius litterae sinistram ad formandum Ϊ adhiberet. Post vero restitutum est Κ. Ex his facile intellegitur qui factum sit, ut et Maius et Alfordus „fortasse" ιησου prima manu scriptum dicerent. Dubitatio autem si cui est eo aufertur quod inter Ϊ et Υ multo plus spatii oritur quam pro consuetudine scriptoris esse potest.

10, 41. simili ratione ac κυριου, de quo modo diximus, utuntur τυρβαζη, quod omnes coolatores et Maium latuit, et κυριος. Pro θορυβαζη a B³ substitutum τυρβαζη. Sed eo rursus eraso revocatum est θορυβαζη. κυριος sine dubio primae manus est. B³ eodem modo de quo ad versum 39 expositum est in ΪC mutavit. Quo facto restitutum ΚC. Hinc Maius in ed. altera edidit κυριος, cum hac nota: „1. man. fortasse ιησους." Antea ediderat ιησους in textu, in margine „2. man. κυριος."

11, 25. ελθον ut M utraque. E silentio Miconis et editione Wolf. Ceph. ελθων coniiciendum videbatur.

11, 28. μενουν recte M² a prima, M¹ male μενουνγε

11, 29. male in utraque Maii editione η γενεα αυτη omisso γενεα altero

11, 32. male M utraque κηρυγμα

11, 40. recte M² ουκ a prima, ουχ corrector

11, 42. του θεου supplevit corrector et quidem uterque. B³ super παρειναι litteris minusculis scripsit αφιεναι, sed hoc rursus exstinctum videtur

11, 44. recte M utraque οι περιπατ. E silentio Miconis et ed. Wolf. Ceph. οι videbatur omissum.

12, 3. σκοτια ει non ad paginam 1328 pertinet, sed ad finem paginae 1327.

12, 8. ομολογησει a pr., -γηση corrector. Recte igitur M¹; in M² omissa est correctoris lectio.

12, 20. αφρων ut M², male M¹ αφρον

12, 33. male M¹ βαλαντια

12, 35. οσφυαις B³ mutavit in οσφυες, non ut Alfordo visum est in οσφυεις

12, 36. 37. 38. 39. 42. 53. 54. ubique recte M utraque, nisi quod versu 42 M¹ male retinuit articulum ante σιτομετριον.

12, 57. αφ est in codice; male M utraque εφ

13, 7. τον τοπον: supra scriptum est την γην ab utroque correctore, sed τον τοπον salvum mansit

13, 11 et 14. de ετη et εν αις recte M²

13, 13. male M utraque ανωρθωθη

13, 15. recte M², non item M¹

13, 25. αρξησθε ut M², male M¹ αρξεσθε

13, 27. ν in λεγων etiam corrector agnovit. Sed opinor per incuriam instauravit.

13, 33 sq. recte M utraque ιερουσαλημ ter habet

14, 1. των ante φαρεισαιων revera deest

14, 10. recte M² αναπεσε a pr., αναπεσαι corrector. M¹ rem male invertit.

14, 13 et 21. male M¹ ad versum 13 sic: „αναπειρους a pr. man. et αναπηρ. a sec.", ad v. 21 „αναπηρους a pr. m. et αναπειρ. a sec." Neque recte M² utroque loco a pr. αναπειρ., a sec. αναπηρ. esse dicitur. Neutro enim loco B³ substituit η pro ει, sed nec instauravit ει.

14, 16. μεγαν plane praeterit M, pro codicis lectione venditavit Mico. In codice est ut sub textu indicavimus. Tria puncta super ν neque Alf. vidit.

14, 18. recte M utraque εξελθων ιδειν, item 14, 23 μου ο οικος

15, 6 et 9. codex συγκαλει et συγχαρητε utroque versu

15, 24. male apud Woidium απολωλος

15, 29. αυτου ut recte M^2, male M^1 om

16, 4. εκ ut M^2, male M^1 om

16, 9. εκλιπη a pr. man. est, ut recte M^1. Male M^2 „codex εκλειπη"

16, 20. ειλκωμενος: ει etiam instauratum

17, 10. ωφειλομεν, corr. οφειλ. ut M^1

17, 17. ουχ: male M utraque ουχι. Paullo post ipsa pr. man. εκαθαρισθησαν

17, 24. η αστραπη αστραπτουσα: male M^1 η αστραπ. η αστραπτ. et M^2 αστραπ. η αστραπτ.

17, 28. οικοδομουν: sic, nec mutatum est. Hinc male M^2 „1. man. οικ."

17, 35. η μια, ut recte M

18, 9. male M^1 και εξουθενουντες

18, 13. εαυτου, ut recte M

18, 19. male M utraque ο θεος et „ο expungitur"

18, 20. ψευδομαρτυρησ, ut recte M

18, 30. ουχι μη recte M^2; male M^1 ουχι ου μη

19, 4. συκομορεαν recte M utraque

19, 8. male M^1 correctori ημισεα tribuit. Recte M^2

19, 15. male apud Birchium δεδωκεν

19, 29. male M utraque ipsi scriptori βηθσφαγη tribuit

19, 40. male M utraque σιωπησωσιν. Postea codex κραξουσιν ut recte M

20, 9. εξεδετο: quod tertia manu substitutum est, εξεδοτο, intuentem facile fallit. Revera falsus est M cum conlatoribus.

20, 13. recte M utraque εντραπησονται

20, 20. λογου recte M; ex errore est λογον apud Bentleium

21, 12. απαγομενους, non επαγομενους

21, 15. recte M utraque; male αντιστην. ουδε apud Bentl. et Birchium

21, 22. αυται ut recte M; per errorem αυτα apud Bentl. et Birchium

21, 34. male M^2 κραιπαλη et 2. man. κραπαλη. Sed recte M^1. Mirum in modum de correctione Alf. „in cod. it is κρεπαλη: 1. m. has written the α over the ε, and 2. m. has added the ι to it."

22, 7. η ημερα: ita codex, item η εδει

22, 30. καθησθε a prim. man. M utraque recte. Minus recte M^1 addit: „2. man. καθησεσθαι." Peius vero etiam Alf. „cod. has καθησεσθε: all 1. m." Ut iam sub textu indicatum est, pro καθησθε B^2 substituit καθησθαι (καθησθε), B^3 vero neglecto i. e. non instaurato αι reposuit καθησεσθε.

22, 35 sq. male M^1 βαλαντιον

22, 37. και γαρ το recte M. Male apud Woidium et Birchium omittitur γαρ.

22, 42. male M^2, quocum Alf. facit, correctori γενεσθω tribuit, recte M^1 γινεσθω. Ut enim innumeris locis fit, B^3 de litteris ει tantum ι instauravit.

22, 66. de scriptura απηγαγον satis iam sub textu dictum est. Quum nulla linea appareat quae ανηγαγον fecerit, π tantummodo confirmatum est ab instauratore. Frustra igitur Muraltus „et ipsi vidimus." Apposuit simul Birchii testimonium, at is nihil notavit. Bartoloccius vero, quem eiusdem lectionis testem fecit, ipsum contrarium testatur.

23, 15. recte M utraque ημας

23, 35 et 38. recte M^2 ο εκλεκτος et ο βασιλευς. M^1 utroque loco om. articulum

23, 44. recte M και ην. Apud Bentl. et Birch. και omissum erat

23, 49. male apud Birchium ακολουθουσαι

23, 53. male M utraque εθηκεν αυτο. Recte Alf. In codice est αυτο̄ exeunte versu, et lineola etiam instaurata.

24, 15. αυτους a pr., και αυτος a tert. manu: itaque recte M^1 (M^2 male om. correctoris lectionem). Minus vero Alf. perspexit loci rationem.

24, 21. ηλπιζαμεν a pr. man., ut recte M^2. Male M^1 ελπιζαμεν

24, 27. διερμηνευσεν: sic. Male M^1 et M^2 διηρμηνευσεν

24, 32. διηνοιγεν a prima est. M^2 (M^1 praeterit prim. man.) per errorem διενοιγεν, qui error ab aversa pagina ortus videtur.

24, 45. recte συνειναι a pr. man. M^2 (M^1 praeterit pr. man.)

κατα ιωαννην

1, 5. αυτο est, non αυτο̄, quod Blanchino auctore, quem etiam Birchius secutus videtur, in libris criticis pro vera codicis lectione habetur. Locum accuratissime et identidem examinavi, sed

lineola Blanchini nec adest nec unquam aderat. Res tam manifesta est ut nesciam qui Blanchinus, quum ipsam scripturam repraesentabat, erraverit. Sed totam lineolam tali modo finxit quo nunquam in codice formatur. Sic fere ΤΟ. Ceterum paucis versibus post similiter erravit. Dedit enim ΚΟ̄ pro eo quod a prima manu codex habet Κος. Corrector substituit Κο transiato ς ad initium versus eius qui sequitur.

1, 15. in codice est ΟΕΙΠωΝ, quemadmodum א* habet א' haec om); tertia vero manu substitutum ον ειπο̄. Alfordus, cui ειπον ab initio scriptum videbatur, non satis perspexit rationem loci. M² plane praeteriit primam scripturam, sed iam recte M¹ et Rulotta.

2, 18. nec Maius nec ceteri viderunt a prim. man. εορακεν haberi.

1, 22. male Birchius ειπαν pro „ειπον ουν". Adest enim ουν.

1, 42. ευρεσκει a prima, ut iam recte M²

1, 43. non deest αυτον post ηγαγεν, ut Birchius notavit

1, 51. non deest αυτω inter απεκριθη et ναθαναηλ, ut M¹. Sed iam recte M².

1, 6. male Birchius scripsit καταρισμον

2, 11. Maius contra Birchium asserit σημειων legi, non σημιων. At a prima est σημιων, a tertia σημειων.

2, 17. per incuriam M utraque κατεφαγεται

4, 5. συχαρ: male M¹ σιχαρ

4, 6. ουτω επι: recte M utraque

4, 8. απεληλυθεισαν, ut iam Maius testatus est contra Birchium, qui praeeunte Micone απελυθεισαν notaverat

4, 9. ουσησ: per errorem om M¹

4, 7. 9. 10. male M utraque ter πειν, quod corrector pro πιν substituit. Versu 9 etiam Rulotta primam scripturam indicavit, duobus alteris locis non item.

4, 15. male M¹ διερχωμαι. Sed M² correxit.

4, 27: οι μαθηται αυτου: Rulotta per incuriam αυτου om

4, 40. impedita loci ratio omnes fefellit. Primum scriptum erat ΗΣΑΣΥΝΗΛΘΟΝΟΥ.

ωσ ΣΥΝ

Deinde sic mutatum ΗΣΑΟΥΝΗΛΘΟΝΟΥ nisi quod cum hoc alterum ουν exeunte v. deletum stituendum est: quae emendatio propterea non oculis iudicari potest quod ipsum ουν post instauratum est. Denique ex his praeter ησα non restauratum est nisi ηλθον ου̅, nec magis vero quicquam signis notatum. De singulis his scripturis quid existimandum videatur, iam in commentario indicavimus. Prima scriptura plana est. In id quod secundo loco adscripsimus ipse potius scriptor quam primus diorthota mutasse videtur. Tertius denique scriptor non satis perspicue significavit quid vellet. Sed alibi etiam nonnihil ita ut erat reliquit quamvis valere vellet. Quem locum omnes conlatores vexasse facile conieceris. Apud Bentleium ex eoque apud Birchium est: ηλθον ουν pro ως συν ηλθον: id quod ex more est Miconis, plerumque ea tantum quae instauravit tertia manus notantis. Apud Rulottam teste editore conlationis (Arth. Ayr. Ellis) a prim. man. esse dicitur α εποιησα ως ιησουν ηλθον ουν προσ αυτον, nulla adscripta emendatione. At ipse ex Rulottae schedis de-

ως συν

scripsi: α εποιησα ουν ηλθον ουν. Exscripsit igitur quicquid in codice invenit, nec tamen quid de iis sibi videretur dixit. M¹ edidit ως ηλθον ουν nulla nota adposita. M² ad eadem verba adnotavit: „ita cod. 1. manu, sed antea eadem manu erat ως ουν συνηλθον." Denique

ως συν

Alfordus sic: „ ουν ηλθον is in cod.: ali 1. man." Parum recte. Certe non silentio praeterire debebat ουν quod sequitur.

4, 42. ελεγον sine οτι legitur. Erravit M¹. Ibidem rursus M¹ male ο χριστος ex textu quem dicunt recepto retinuit.

4, 52. αυτην in textu est nec mutatum. Apud Bentleium et Birchium quae notantur, non ex errore Miconis sed ex eo fluxerunt quod non intellecta est Miconis nota.

5, 3. indicavimus in editione spatia inter τυφλων χωλων ξηρων et ea quae sequuntur. Scriptum est in codice duobus versibus integris:

τυφλων χωλων
ξηρων ην δε τισ αν

5, 10. και ουκ: M¹ male om και

5, 30. με: male omittitur apud Bentleium indeque apud Birchium

5, 36. μειζω̄: ut indicavimus sub textu, etiam instaurata est lineola. M^1 μειζω, sed recte iam M^2

5, 44. παρ: ita recte M

5, 46. μωυσει in codice est, non μωυση

6, 15. Alfordus testatur εργεσθε pro εργεσθαι, id quod nos fugit. Ibidem recte M ανεχωρησε, non (ut apud Bentl. et Birch.) εχωρησε

6, 1?. recte M εληλυθει. Male apud Bentl. et Birch. εληλυθε

6, 18. διεγειρετο, ut M^2. Male M^1 διηγειρετο

6, 35. διψησει: recte M^2, non item M^1

6, 46. εορακε et εορακεν a prima est, quod omnes fugerat. Correxit B^3 ita ut brevem sed crassam lineam mediae litterae O ab imo insereret.

6, 71. εμελλεν, ut recte M. Ex errore est εμελεν apud Bentl.

7, 3. recte M^2 θεωρησουσιν a prima. Erraverat M^1. Ibidem M^1 per errorem σου om.

7, 30. εληλυθει, ut M. Ex errore est apud Bentl. Birchiumque εληλυθεν (licet haec sit codicis L lectio).

7, 34. εκει per incuriam om M^1, item με versu 36.

8, 12. ultima verba 7, 52 et prima 8, 12 sic in codice collocata sunt:

φητης ουκ εγειρεται
παλιν ουν αυτοις ελαλει

Nec corrector signorum quicquam interposuit.

8, 23. ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου, ut recte M^1. Perperam invertit ordinem verborum M^2 ουκ ειμ. εκ τουτου του κοσμ.

8, 24. υμειν a prima est, non ut M^2 per incuriam habet a correctore

8, 57. εορακες a prima, non ut M utraque εωρακες

9, 10. ηνεωχθησαν ut M^1. Male M^2 ενεωχθησαν

9, 11. ουν και νιψαμενος recte M. Erravit Birchius.

9, 21. περι εαυτου, ut recte M

10, 4. εκβαλη, ut recte M

10, 6. τινα η, ut M^2; male M^1 τινα ην

10, 18. ταυτην εντολην: sic

10, 23. στοα του, ut recte M

11, 3. αι αδελφαι sine αυτου, ut recte M

11, 18. ην δε βηθανια, ut recte M

11, 27. librarius primum πιστευω scripserat. Ut substitueret πεπιστευκα, πε super lineam adscripsit, ex ω, quod etiamnum visibile est, fecit κ iustoque loco addidit α. Eodem versu ο (vocis οτι) sequitur. Ex his clarum fit ipsum scriptorem sese correxisse. Male Rulotta πιστευκα primae manui tribuit.

11, 37. per errorem apud Rulottam ανυξας pro ανοιξας scribitur

11, 51. επροφητευσεν: ita etiam B^3, instauravit enim ipsum ε. Ibidem male M utraque ημελλεν ipsi scriptori tribuunt

12, 4. ιουδας ο ισκαριωτης, ut recte M

12, 6. εμελεν: male M utraque εμελλεν

12, 13. nemo scripturam primae manus viderat

12, 17. οτε sic, ut M

12, 18. δια τουτο: και post additur, sed και post αυτω non deletur. M^1 confudit και post αυτω cum και post δια τουτο.

12, 40. corrector dedit πεπωρωκεν, non ut M^2 επωρωκεν. Pessime M^1 πεπωρηκεν.

12, 41. οτι in codice est. Male M utraque οτε

13, 8. απεκριθη ῑς̄ αυτω: M utraque per errorem om ῑς̄. Idem error iam apud Bentl. et Birch. legitur.

13, 19. πιστευητε: recte M utraque; item 14, 3 και ετοιμασω

14, 10. πιστευσεις a prima, a tertia πιστευεις. Recte M^1; M^2 om primae manus lectionem. Apud Alf. per errorem πιστυσεις legitur.

15, 14. male Birch. α εγω

16, 27. υμεις εμε: sic. Postea παρα του, ut recte M utraque. Male του apud Bentl. et Birch. omittitur.

17, 1. numerus ζ̄ in codice omissus est, ut iam indicavit M. Primo huius capitis versu recte M ινα ο υιος. Apud Bentl. et Birch. articulus per errorem omittitur.

17, 6. ους εδωκας recte M^2; ους δεδωκας M^1 ex recepta

17, 11. και ημεις B^*, ημεις B^3. Quae apud Woidium exhibentur ex errore sunt.

17, 15. mirum in modum errarunt qui de hoc versu scripserunt, Bartoloccius („ινα τηρησεις αυτους εκ του κοσμου pro ινα τηρησης αυτους εκ του πονηρου"), Rulotta, Alfordus. Maius receptam dare maluit nulla nota adposita, nec magis rem indagavit Mico aut Rulotta. Tamen locus, si verum quaeris, nihil dubii habet. Scriptor enim a verbis αυτους εκ του priore loco positis ad

eadem verba altero loco posita transiluit, hinc omisit κοσμου αλλ ινα τηρησης αυτους εκ του. B³ praetermissa supplevit. Ut errorum caussa appareat, indicabo quemadmodum haec in codice inveniantur:

ρησ αυτους εκ του πο (κο above) [σμου αλλ ινα τηρη
σησ αυτους

νηρου (dots above) εκ του κοσμου (π νηρ above) |εκ του κοσμου
ουκ εισιν

Quae uncis a textu separavimus addidit B³, idem vero etiam ex πο fecit κο (quod fugit Alfordum), et νηρου (pro his litteris Alf. νατου) punctis notavit. Denique pro κοσμου, suprascriptis π et νηρ litteris, reponi voluit πονηρου.

18, 22. per errorem Birchius παρεστ. εισ των

18, 39. εν omissum, ut recte M

19, 5. ιδου ανθρωπος: recte M

19, 11. recte M δεδομενον. Error est apud Bentl. et Birch.

19, 23. τεσσαρα: ita codex, item αρραφος

19, 29. του οξους υσσωπω: sic

19, 31. primae manus scriptura εκεινη pro εκεινου nondum notata erat, sed certa est

19, 35. ἵνα και υμεισ: sic. M utraque om και

20, 17. αναβεβηκ. πρ. τ. πατερα: sic. M¹ male add μου

20, 29. recte εωρακας ab ipsa prim. man. hoc loco, versu vero 25 (ut certe iam M², nondum M¹) εορακαμεν

20, 30. σημεια absque α: sic. Male apud Bentl. et Birch. σημ. α

21, 9: M² per errorem επικειμενον

21, 16 et 17. recte M utroque loco προβατια[1]. Versu vero 17 M¹ male συ om.

[1] Eandem scripturam utroque versu C codex Ephraemi Syri rescriptus tuetur. Eo vero qui praecedit versu a prima ille προβατα habet, a secunda αρνια, ut in editione codicis Ephraemi docuimus. Quod Berger de Xivrey nuper (v. Mémoires de l'Inst. Imp. de France Acad. d. Inscript. Tom. 23 1858) corrigendum duxit, quum προβατια pro προβατα in codice deprehendere sibi visus esset, emendationis suae ipsum Carol. Bened. Hase testem nactus. At uterque falsus est. Repetito anno 1865 ipsius loci examine prorsus confirmatum est quod olim (1842) edidi. Quod alibi ita demonstrabo ut locum cum duplici scriptura ante oculos ponam adhibitis simul locis duobus iis (vv. 16 et 17) ubi primus scriptor revera προβατια dedit.

πραξεις αποστολων

Ita ipsa libri inscriptio. In marginibus vero per totum librum nil nisi πραξεις habetur.

1, 11. male apud Bentl. ουτως pro ουτος notatur

1, 17. asserunt Rulotta et Alfordus in margine υπερ adscriptum esse, quo quid faciant ambigunt. Alfordus sic: „the υπερ in the margin before της διακονιας is not from the 2. m., but much later." At non υπερ, sed υπερβα compendio scriptum est in margine, quod ad lectionem ecclesiasticam spectat. Respondit illi notae id quod ad v. 20 notatur αρξου simili compendio scriptum.

2, 7. παντες a prima manu, απαντες B² et B³ substituerunt. M¹ plane om. alterius manus scripturam.

2, 22. ιστραηλειται a prima, ut recte indicavit M¹; M² praetermisit ιστρ. scripturam

2, 31. της: male omittitur apud Bentleium. Ibidem est ουδε η σαρξ, ut recte M

2, 38. υμων (sic, non ημων) post αμαρτιων: M¹ male om

3, 7. σφυδρα: nemo viderat sic prima manu scriptum esse. B³ σφυρα reposuit eo quod δ non instauravit

3, 25. οι υιοι: M¹ male om οι. Ibidem recte M ευλογηθησονται

4, 4. ωσ: male M¹ et ² ωσει

4, 6. ο αρχιερευς: male omittitur articulus apud Bentl., item infra 5, 17.

4, 20. nunc sic in codice est: ϵ̣ΙΔΑ̊ΜΕΝ (δ above ϵ, ο above Α)

Haec mire exercuerunt conlatores. M utraque „1. man. οιδαμεν, alia man. ειδομεν." Birch. nil nisi ειδαμεν. Rulotta ad ειδαμεν a prim. adnotat: „οιδαμεν vel ειδομεν a sec. manu." Alf. „ειδαμεν: over the ει is written ο by 1. manu, over the α is written ο by 2. manu." At dubitari nequit quin et ὸ et ο ab eodem B² profecta sint una cum signo , sub ϵ. Haec quid sibi volunt? Mihi non dubium est duplicem hoc modo lectionem ab eo notatam esse. Altera est οιδαμεν, altera ιδομεν. Posteriorem ut satis significaret, signum , post ϵ (δ above) posuit.

4, 36. ει in λευειτης plene etiam instauratum est

5, 2. συνιδυιης prima manus, συνειδυιης corrector

5, 8. απεκριθη δε, ut recte M; per incuriam Mico δε omisit

5, 21. omnino a prima est παραγενομενοι, non παραγενομενον, quod Alfordo videbatur

5, 31. ηγειρεν ιησουν: sic, non ηγ. τον ιησ. ut Birch. indicaverat

5, 34. εξω: non est post ποιησαι, ut Birch. volebat

5, 35. ειπεν τε, non ut M[1] ειπε δε

6, 14. nec εθνη nec 7, 8 ισαα, quod utrumque B* scripsit, a quopiam notatum erat

7, 10. εξειλατο a prima, B[3] non instaurato ε volebat εξιλατο. Per errorem M[2] (praeterit correctorem M[1]) et Alf. correctori „εξελ." tribuunt

7, 11. χορτασιν: sic, non ut M[1] ευρισα.

7, 15. ετελευτησεν αυτος ut recte M, non ut apud Bentl. notatur αυτος ετελευτ.

7, 17. ηγγιζεν: non ut Birch. ηγγισεν

7, 22. παση σοφια: male Birch. πασης σοφιας. Ibidem recte M λογοις και εργοις. Non εργ. και λογ. ut apud Bentl. notatur.

7, 26. συνηλλασσεν recte M. Male est apud Bentl. συνηλασσεν et apud Birch. συνηλλασεν.

7, 39. αλλα: male M[1] et [2] αλλ

7, 56. διηνυγμενους et διηνοιγμενους: male M[1] διενυγμ. et διενοιγμ.

8, 1. τη αναιρεσει: M[2] per errorem om τη

8, 17. επετιθοσαν: ο etiam instauratum

8, 25 et 28. omnino est ευηγγελιζοντο et τον προφητην. Male Birch.

8, 34. τουτο: in margine a B[2] suppletur, ut iam Rulotta indicaverat. M recepit in textum. Alf. „τουτο is a prima manu."

9, 1. οτι: B[3] notavit ε super ο, ipsum ο intactum reliquit

9, 3 et 6. περιηστραψεν et αλλα: male Birch. περιεστρ., et αλλ

9, 26. εις ιερουσαλημ: male Birch. εν pro εις

9, 36. τις ην: sic. Male Mico om ην.

9, 40. προσηυξατο: M[2] „1. man. fortasse ευ pro ηυ." At nihil dubii est, ipsa prima ηυ.

10, 11. καθειμενον B*, καθιεμ. B[3]. Infra vero 11, 5 ipse primus scriptor καθιεμενην. Haec iam a M[2] notata male interpretatus est Ph. Buttmann.

10. 15. εκαθαρισεν: ita, nec B* aliter

10, 48. ιυ χυ: male Mico του (quod ex recepta retinuit) χυ

11, 3. συνηλθεν: sic. Ex recepta retinuerat Mico συνηλθες.

11, 12. διακρειναντα: non ut Mico διακρινοντα

11, 13. απηγγειλεν: non ανηγγ. ut Mico notavit

11, 18. αρα και: male M[1] et [2] αραγε και

12, 23. την δοξαν: sic

12, 25. εις ιερου ipse scriptor in litura scripsit. Malo eum antea απο quam εξ pro εις scripsisse. Sin εξ fuisset, non opus erat tot litteras et ipsum ε primum rescribere.

13, 1. omnino est συμεων, non quod apud Bentl. est σιμεων

13, 4. male Birchius εκπεμψαντες

13, 11. male M[1] et [2] επεπεσεν αχλυς pro επεσεν αχλυς

13, 26. ημιν ο λογος recte M[1]; male M[2] υμιν pro ημιν

13, 33. εν τω ψαλμω, ut M; Birch. male om τω

13, 39. και απο παντων: sic. Ibidem εν νομω. Male Birch. τω νομω

13, 46. ex iis quae adnotavi in exemplari meo non satis liquet utrum totum γ a B[2] et [3] repositum dixerim an ex ι restitutum γ. Certum est vitiose B* sive αυτος sive αυτοις scripsisse posteaque correctum esse αυτους. Magis mihi videtur totum γ demum suppletum esse. Nec Maius nec alius vitium primae manus cognoverat.

14, 11. ο εποιησεν: male Birchius οπερ επ.

14, 12. τον μεν βαρναβαν, ut M

14, 17. υμιν et υμων, ut recte M

14, 27. ανηγγελλον: iam sub textu indicavimus prius γ exeunte versu suppletum a B[3] esse; nec enim lineola apparet unde conieceris primum ανη fuisse. Illud vero quod apud Bentl. notatur, ανηγγελον, ex errore fluxit.

15, 1. pessime Mico περιτομηθητε

16, 10. συμβιβαζοντες: sic. Hanc formam plerumque recognovi ut certo scirem συμ, non συν scriptum esse.

16, 11. τη δ επιουση: sic ut M[2]; δε non plene scriptum est ut M[1]. Praecedit αναχθ. ουν απο.

16, 12. κακειθεν εις. Male M in utraque ed. repetiit receptam.

16, 31. male M[1] χριστον ex recepta repetiit

17, 5. προαγαγειν. Male Bartolocc. παραγαγ.

17, 7. λεγοντες ειναι: ordo male inversus apud Bentl.

17, 13. male Birch. πρασσοντεσ pro ταρασσ.

17, 18. στωϊκων: sic ut recepta

17, 20 et 21. θελει et ακουειν τι: male M^1 θελοι et ακ. sine τι

17, 25. και τα: male Birch. κατα

17, 28: ημασ: sic

18, 3. ηργαζοντο, B^3 ειργ. Male Rulotta -γαντο.

19, 2. ουδ ει: male M^1 et ^{2} ουδε ει

19, 18. εξομολογουμενοι: male Birch. add τασ αμαρτιασ αυτων, quod eum ex alio cod. habuisse, numeris vero confusis codici B tribuisse videtur

19, 27. μελλειν τε et αυτησ ην ολη: sic. Male Birchius.

19, 29. τησ συγχυσεωσ: sic. Apud Bentl. male omittitur τησ.

19, 34. επιγνοντεσ, non ut Birch. επιγνωντεσ. Ibidem codex ωσει ut M^2; male M^1 ωσ

19, 40. περι ου ου ut M^2; M^1 om ου alterum

20, 4. βεροιαιοσ: sic. Male Birch. βεροαιοσ

20, 9. per errorem M^1 καθηζομενοσ

20, 11. δε κλασασ ut M

20, 16. κεκρει B^*, κεκρικει B^3: iam recte Rulotta. Varie errarunt ceteri conlatores. Bartolocc. nil nisi κεκρικε testatur, item M^1 κεκρικε a sec. (M^2 praeterit 1. man.) Alf. κεκρεικει a pr., κεκρικει a sec. In codice ita scriptum est: ΚΕΚ$\overset{\text{ΙΚ}}{\text{Γ}}$ΕΙ, in qua scriptura nihil ambiguum est.

20, 23. λεγον: sic ut M^1. Ex errore fluxit λεγων in ed. Maii altera.

20, 26. διοτι ut M^2; male M^1 διο

20, 29. οιδα sine τουτο: sic. M^1 ex recepta τουτο repetierat.

20, 32. την κληρονομιαν: sic

21, 3. αναφαναντεσ: errarunt Rulotta, Maius, Alfordus, αναφανεντεσ primo scriptori tribuentes. Nec aliud Birch. notavit. At in codice primum sic scriptum erat: ΝΛ̄. B^3 reposuit Ν$\overset{\text{Λ}}{\text{Ε}}$̄, ita ut Ε super Λ poneret, quod satis adhuc apparet. Praeterea vero Λ suprascripsit, quod quidem praeter morem fecit. Ex his satis apparet qui factum sit ut αναφανεντεσ pro prima manu haberetur.

21, 16. μνασω: sic

21, 23. αφ εαυτων: sic

22, 3. γαμαλιηλου: ου etiam instauratum est

22, 5. recte M^1; M^2 per incuriam πρεσβυτερειον correctori tribuit

22, 10. male Mico εντεταλκται

22, 21. αποστελω: sic

22, 24. male apud Bentl. ανεταξεσθαι

22, 28. πολειτειαν ut recte M^1; M^2 πολιτειαν a prima, πολιτιαν a sec. per incuriam habet.

23, 7. λαλουντοσ: sic. Male M^1 et M^2 (item Alf.) λαλησαντοσ

23, 12 et 21: neutro loco quisquam viderat ipsum scriptorem πειν dedisse. Ceterum adde in commentario sub textu ad v. 21 (i. e. lin. 25): B^3 πιειν

23, 16. την ενεδραν: sic, non το ενεδρον

23, 22. απελυσε, non ut M^2 απελυσεν. Non adest enim lineola (exeunte versu).

23, 28. male M^1 retinuit γνωναι

24, 4. παρακαλω: per incuriam M^2 παρακαλων

24, 11. δωδεκα: rursus M^1 per incuriam ex recepta η δωδεκα

25, 9. τοισ ιουδαιοισ: τοισ male omissum apud Bentl.

25, 10. utrumque εστωσ etiam correctoribus placuit

26, 4. μου εκ: male M^1 μου την εκ

27, 14. ευρακυλων: hanc esse primae manus scripturam, iam anno 1843 ipsius codicis examen nos docuit. Quare dudum confirmavimus Birchii de hoc loco notam, improbatis quae Mico indicaverat. Aliter Angelo Maio et Carolo Vercellone visum erat, quorum ille in margine ed. 1. ευρακλυδων, hic (et Mai. in ed. 2) cum Rulotta ευρακυδων prima manu scriptum esse contendit. Scripsit in hanc rem Car. Vercell. (ed. 2. Prolegg. pag. V.) adpositis meis verbis: „„utrumque, ut videtur, male"" sic: „at quidquid videri possit, certum nobis exploratumque est vaticanum codicem primo habuisse ευρακυδων, prout expressum fuit tum in tabella qua Maius birchianas lectiones notavit, tum in altera qua nos errata recensuimus." Ad quae respondi 1865 in N. T. Gr. ex Sinait. codice pag. LXXXVII.: „At pace viri plurimum reverendi equidem non possum quin affirmem nihil aliud nisi ευρακυλων prima manu scriptum esse: lineola enim qua ex Λ factum est Λ correctoris est, non primae manus: id quod diligentissimo loci examine instituto (anno 1843) pro certo habeo. Sunt haec eiusmodi quae exercitatissimos oculos acutissi-

mosque postuleut... Errare vero inde proclive erat quod corrector, ευρυκλυδων substituens, litteras Υ et Λ de suo adpinxit, Δ vero ex ipso Λ finxit addita lineola inferiore." ·Haec non est quod addam studiis anno 1866 repetitis prorsus confirmata esse. Sed etiam Vercellonius, ut veri est studiosissimus, ita esse agnovit. Recte etiam Alf. de h. l. scripsit.

27, 21. πολλης τε: male M[1] πολλ. δε

27, 27. προσαχειν B*, προσανεχειν B[3]. M utraque cum Micone et Birchio tantum correctoris scripturam dedit; sed primam iam Rulotta notaverat.

27, 28. οργυιασ: sic, non οργυῖασ nec ut Mico οργυασ

27, 29. ευχοντο: M[2] per errorem in textu ηυχοντο

28, 9. προηρχον: fugit correctorem

28, 11 et 12: duo vitia editionis Maii prioris „1. m. αλεξανθρηνω" et συρακουσασ in altera correcta sunt

28, 16. επετραπη: Birchius per errorem επετραπει

ιακωβου επιστολη

(titulus paginarum nil nisi ιακωβου)

1, 17. τροπησ αποσκιασματοσ: haec plene etiam instaurata sunt

1, 19. ιστε: male apud Woidium ἔστε

1, 26. χαλινων, ut recte M. Mirum in modum erraruut conlatores: Bart. χαληνων, Mic. χαλινιων, Birch. χαλικων

2, 3. ου: pariter atque επι (pro υπο) iam a B[2] (sic corrige notam sub textu) profectum videtur

2, 11. φονευεισ: sic, male apud Bentl. φονευσεισ

2, 13. ανελεοσ: male Birch. ανελεωσ. Ibidem est κατακαυχατε (non correctum) ελεοσ.

3, 4 et 5. male M[1] βουληται et μεγαλαυχει

3, 6. post αδικιασ nec spatium nec interpunctio. Punctum vero illud quod post ημων edidimus, haud dubie ipsius primae manus est.

3, 18. σπειρεται: ita codex. Male apud Woidium: „πειρεται. Sic."

4, 4: δαπανησετε μοι (his exit versus) χαλιδεσ· ουκ οιδατε cum hoc puncto et spatio, ut edidimus. Sine dubio igitur iu cod. Vat. μοιχαλιδεσ cum iis quae praecedunt coniungitur.

4, 10. κυριου: male M[1] του κυριου

4, 13. πορευσομεθα etc.: male Birch. πορευσωμεθα, ποιησωμεν, εμπορευσωμεθα, κερδησωμεν

πετρου $\bar{\alpha}$

1, 7. τειμοτερον: male M[1] et [2] τειμιωτερον

1, 14. συσχηματιζομεναι: sic, ut M[2]. Male M[1] συσχηματιζομενα

2, 19. a prima est συνιδησιν, a tertia συνειδησιν. Haec supple ad textum.

2, 20. τουτο sine γαρ: sic; item 2, 24 υμων

3, 1. κερδηθησονται: male M utraque κερδηθησωνται

3, 6. υπηκουεν: male M utraque υπηκουσεν

3, 7. συνκληρονομοισ. Ultima syllaba in codice est ΜΟΙϹ. Non satis, ut iam adnotavi, liquet utrum σ additum sit a B[3] an instauratum modo. Mihi iam a B* profectum videtur.

3, 13. ει et γενοισθε: sic, non εαν (Muraltus: „ut nobis visum cum Scholzio") et γενησθε, ut Bartolocc.

4, 4. βλασφημουνταισ a prima est; non ut M[2] βλασφημουνται (M[1] nil nisi -ντεσ)

4, 13. τοισ του χυ: male apud Bentl. του omittitur

5, 12. του πιστου: male του apud Bentl. omissum

πετρου $\bar{\beta}$

1, 1. σιμων: pessime falsus est Maius in ed. 2. primae manui tribuens σειμων. Primum enim scriptum erat ϹΙΜΩΝ. His B[3] praeposuit litteram initialem Ϲ formae maximae et ita ut saeculis posterioribus usu venit, non instaurato Ϲ illo primae manus, quapropter satis expalluit. Iamvero Maius, oblitus primam manum nusquam initiali uti littera nec fere excedere lineam inchoando textu, Ϲ pallidum pro Є habuit atque ita infeliciter coniecit Σειμων primum scriptum fuisse.

1, 17. ουτοσ εστιν εισ ον: haec minime omisit scriptor, ut Muraltus ex Bartoloccio didicisse se asserit

2, 4. εισ κρισιν τηρουμενουσ: ita codex; male Birch. τετηρημενουσ et quidem omissis εισ κρ.

2, 12. και φθαρησονται: male M[1] om και

2, 13. αδικουμενοι: etiam instauratum est

2, 18. ματαιοτησ: in codice exeunte versu est ΜΑΤΑΙΟ, ineunte eo qui sequitur ΤΗϹ. B[3] ad illud adposuit ΤΗ, sed per incuriam τησ quod sequitur non in τοσ, ut debebat, mutavit. Hinc male M[2]: „cod. ματαιοτητησ."

2, 19. αυτοι: Rulotta vult secunda manu και αυτοι repositum esse. Quod quum non animadvertissem, quaesivi ex Vercellonio quid rei esset. Ille rescripsit, esse eo loco „aliquid confuse additum et instauratum, ac fere legi ΗΚΙ." Hinc sunt quae sub textu dedi. Certe res nihili est.

3, 3. εμπαιγμονη: M^1 ex errore εμπαιχμονη

3, 7. τω αυτω: ita codex. Videtur τω αυτου apud Birchium ex coniectura fluxisse. (Apud Stephanum 1550 et Wolf. Ceph. αυτου legitur.)

ιωανου α

1. 1. ο ην: Ος primae manus apud Rulottam e simili errore videtur fluxisse atque illud Σιμων 2 Pet. 1, 1 apud Maium.

2, 2. ιλασμος εστιν: ita codex

2, 27. το αυτου: sic. Male M utraque το αυτο

3, 6 et 4. 4. εορακεν et νενικηκατε: haec per incuriam M^2 correctori tribuit

3, 18. αλλ εν εργω: male M utraque om εν

3, 21. εχει: male M^1 εχομεν, licet Muraltus adscribat: „ut ipsi vidimus."

4, 10. εν τουτω: miro errore M^1 ἐν τούτο, M^2 ἐν τοῦτο

5, 7 sq. opera data est ut spatia quae h. l. in codice sunt accurate exprimerentur. Cf. pag. 20 in Appendice etc.

5. 16. εστιν αμαρτια προς θανατον: non ex codicis auctoritate sed ex errore haec verba apud M^2 repetita sunt

5, 18. αλλα ο: male M utraque αλλ ο.

In subscriptione apud Bentl. ᾱ deesse dicitur. Sed adest. Nec scribitur ιωαννου, ut est apud Bentl. et Birchium, sed ιωανου.

ιωανου β

8. απολεσητε: sic. Per errorem apud Birch. est απολεσηται.

ιωανου γ

9. εγραψας τι: sic. Male Birch. εγραψα τι

10. και εκ της: Per errorem M^2 om εκ. Qui error mirus propterea quia cum vera codicis Sinaitici lectione convenit.

13. αλλα ου: male M utraque αλλ ου

14. ευθεως σε ἰδειν: ita in codice est. Male M utraque ευθεως ειδειν. Neque recte Alf. ευθεως σε ειδειν.

ιουδα

4. παρεισεδυησαν: male M^1 παρεισεδυσαν

12. οι εν ταις: M utraque per errorem om. οι. Sed recte M utraque παραφερομενοι, non ut apud Bentl. et Birch. notatur -μεναι.

14. επροφητευσεν B*, B^3 επροεφητευσεν (per incuriam ε priore instaurato): M^2 mirum in modum ad επροεφητευσεν, quod in textum recepit, adnotat: „ita cod. 1. manu. Sed ε ante φ superponitur."

προς ρωμαιους

1, 1. χ̅υ̅ ι̅υ̅: male M utraque ιησου χριστου

2, 29. αλλ ο et αλλα εκ: ita codex

3, 22. χ̅υ̅: sic. Male Birch. omitti dicit.

4, 1. deest plane ευρηκεναι, ut recte M

4, 11. σφραγειδα: per incuriam M^1 σραγειδα (M^2 praeterit). Ibidem Rulotta vult prima manu πιστως scriptum esse, correctum πιστεως. At non ita esse Vercellonius certiorem me fecit. Incidit ε, ut mihi rescripsit, in membranam corrosam propthereaque superpositum est.

8, 2. σε απο: ita recte M; apud Bentl. σε (με) omittitur

8, 5. τα του: M^2 male om. τα

9, 7. κληθησεται: male M^1 κληθησηται

9, 8. inter τουτεστιν et ου suprascriptum οτι: $\overset{\text{οτι}}{\text{ΤΙΝΟΥ}}$. Puto B^2 supplevisse, etsi scriptura nec a B* aliena est.

9, 20. μενουν: male M^1 μενουνγε ex recepta retinuit

9, 33. και ο πιστευων: M^1 male και πας ο πιστ.

11, 19. κλαδοι et 11, 20 εκλασθησαν: utroque loco M utraque male retinuit receptam, οι κλαδοι et εξεκλασθησαν

11, 21. φεισεται: male M^1 φεισηται

13, 4. τω το κακον: M^2 perperam om. το

13, 11. ηδη υμας: ita recte M; male apud Bentl. ηδη ημας

14, 14. δι εαυτου: sic, non ut Birch. δι αυτου

14, 18. θω primae manus lectionem nec conlatores viderunt nec Maius

15, 15. υμιν: per errorem M¹ ημιν

16, 7. γεγοναν: male M¹ et ² γεγονασιν ex recepta

προσ κορινθιουσ α̅

1, 2. τη εκκλησια: per errorem Mico testatus est τη deesse

1, 11. μοι a prima, μου B³: M² male rem invertit

1, 22. σημεια: male M¹ σημειον

2, 9. α οφθαλμοσ: male Birch. οσα οφθ.

2, 13. αλλ εν διδακτοισ: Bartolocc. per errorem α. ε. διδακτω. Rursus Muraltus: „ipsi vidimus se habere ut Bart. notaverat."

3, 7. εστιν τι: per errorem apud Bentl. est εστι τι τι

4, 11. γυμνειτευομεν: B³ γυμνιτευομ. ita restituit ut Є in ЄΙ non restauraret. Male Maius et Alfordus γυμνητευομ. correctum esse dixerunt.

4, 15. εγεννησα: male apud Bentl. εγενησα

5, 10. ωφειλετε B* et οφειλ. B³: ita recte M². M¹ ut fere solet solam correctoris scripturam dedit.

7, 5. μη: nil praeterea. Mico praecedente η in γυνη in errorem ductus videtur.

7, 17. μεμερικεν ο κυριοσ: his male apud Bentl. ο θεοσ additur. Neque ουτωσ περιπατειτω omittuntur, ut Miconi videbatur. Falsus est eo quod ab ουτωσ altero ad alterum transiluit. Alter enim versus exit: ο θσ ουτωσ, alter: τω· και ουτωσ

7, 22. ομοιωσ: male M¹ ομοιωσ και

7, 34. και η παρθενοσ non additum habet η αγαμοσ.

7, 37. ιδια: male praetermittit M¹

8, 11. εν τη sine ση: ita codex. Item ο αδελφοσ: male articulus deest apud Bentl.

9, 15. ουδενι: in codice nunc est ουδὲνὶ, sed nil non instauratum. Falsus igitur est Bartolocc. qui ουδεν exscripsit.

9, 18. τισ ουν μου: μου compendio Ϻ utitur, quod Maius male interpretatus est μοι.

9, 27. υπωπιαζω: sic, item 10, 10 ολοθρευτου, item 10, 18 ουχι

10, 9. απωλλυντο: male apud Bentl. απολλυντο

10, 16. 11, 6. 15, 4. Birch. male omnibus tribus locis, ut iam M testatus est.

10, 20. γεινεσθαι B*, γινεσθαι B³: male Mico γενεσθαι

13, 2 et 3. και εαν et καν, item καν et και αν: omnia recte M

13, 3. ψωμισω: male M¹ ψωμιζω retinuit. Ibidem codex καυχησωμαι ut M², non ut M¹ καυχησομαι

14, 16. ευλογησ εν πνευματι: male M utraque τω pro εν

14, 39. μου: B³ improbavit eodem modo quo solet. Etiam puncta, quibus notatur ea vox, demum a B³ (non iam a B²) posita videntur.

15, 14. η πιστισ ημων: sic

15, 19. εσμεν μονον: male apud Bentl. est εσμεν μεν μονον

15, 41. σεληνησ και αλλη: apud Bentl. male om. και

15, 49. φορεσομεν: ita codex

15, 50. δυναται: ita recte M

15, 54 sqq. νεικοσ: ε etiam instauratum est

Subscriptionem alteram: εγραφη απο εφεσου, eadem manus addidit quae similia epistulae ad Romanos et alibi addidit.

προσ κορινθιουσ β̅

1, 4. a θλιψει priore ad alterum transiluisse scriptorem, error est Miconis, nec magis deest τη post επι παση

1, 6. ελπισ υμων: sic recte M. Errarunt Mico et Birchius, cui υμων primae tantum manus esse dicitur.

1, 11. υπερ ημων et υπερ υμων: utrumque recte M

1, 13. αλλ η α: sic. Item 1, 20 το αμην

1, 22. αρραβωνα: sic ipsa prim. man.

3, 3. αλλ εν: recte M. Ibidem est καρδιαισ, ut recte M¹. Male M² καρδιασ sine ulla nota. Neque corrector mutavit primam scripturam.

3, 5. λογισασθαι sine τι, ut recte M contra Miconem

3, 15. αναγινωσκηται sic. Male M utraque -σκεται

3, 18. καθωσπερ: sic, nec mutatum

4, 6. οτι θεοσ: male M utraque οτι ο θεοσ

4, 15. ταρ quum scriptum sit prima manu, non cum Maio dici potest τα defuisse. Fefellit scriptura propterea quod a correctore ex Τ factum est Γ, τα vero suprascriptum.

4, 17. κατεργ. ημιν: M² ex errore κατ. υμιν

5, 5. ο δουσ: male Birch. om. articulum

5, 12. διδ. ημιν et υπερ υμων: sic

5, 15. οτι εισ: male M utraque οτι ει εισ

7, 4. εν τη χαρα: male M utraque om εν. Ibidem est θλιψ. ημων nec id correctum. Male igitur M² „ita 1. man."

8, 12. εαν εχη: male Birch. εαν εχει

8, 16. υπερ ὑμων: male M² υπ. ημων

9, 2. περυσι: sic. Per errorem M² περισι. Nec recte Alf. „2. m. has corrected it to περησι.“ Nil enim mutatum.

9, 4 et 14. ελθωσιν et υπερ ημων: sic

11, 1. ανειχεσθε et και ανεχεσθε: sic. Rursus ανεχεσθε 11, 4.

12, 10. στενοχωριαις: vitiose M² στενωχωριας

13, 4. συν αυτω: haec non omittuntur

προς γαλατας

2, 14. ουχι ϊουδαϊκως: sic. Male apud Bentl. est ουχ.

3, 21. οντως εν νομω: male Mico εν νομ. οντ.

3, 23. συνκλειομενοι: male Birch. συγκλειομενοι

3, 29. σπερματος: M¹ male σπερμα

4, 15. ο μακαρισμος: sic. M² male om. articulum. Ex errore igitur fluxit Alfordi nota: „ουν μακαρισμος as in ed. 2, not ουν ο μακ. as in ed. 1.“

4, 17. εκκλ. ϋμας: sic. Male M utraque ημας

4, 25. 28 et 29. το δε, υμεις, αλλ ωσπερ: sic

6, 12. του χ̅υ̅ ι̅υ̅ et περιτεμεσθαι: sic

προς εφεσιους

1, 1. εν εφεσω: non dubium est quin tertia manus demum addiderit, ut dudum demonstravi contra Hugium. Forma litterarum a prima manu abhorret nec quicquam antiquioris formae adest. Idem qui adscripsit accentum et spiritus posuit.

1, 2. ι̅υ̅ χ̅υ̅: male Birch. χ̅υ̅ ι̅υ̅ ad h. l. transtulit

1, 20. ουρανοις: sic, non ut Birch. ουρανιοις

1, 23. του τα παντα: male M utraque om. τα

2, 9. καυχησηται: per errorem M utraque καυχησεται

4, 2 et 23. εν αγαπη et δε εν τω: sic

4, 32. ημιν: male Mico: „ab alia ma. additum“

5, 14. εγειρε: male M¹ εγειραι

5, 19. ωδαις: male M¹ ex recepta add. πνευματικαις

6, 9. και αυτ. και υμων: sic

προς φιλιππησιους

1, 17. καταγγελλουσιν: male Rulotta (ut fere solet ubi textum editum adscribit, vide supra) καταγγελουσιν

1, 22. αιρησωμαι: male M utraque αιρησομαι

2, 3. μηδε κατα: non μηδεν κα. ut Birch.

2, 4. εκαστοι: in codice absque ulla distinctione sic:

αλλα και τα ετερων ε
καστοι τουτο φρο

2, 9. αυτω το ονομα: male M¹ αυτω ονομα

2, 18. το δε αυτο: sic

2, 30. παραβολευσαμενος: ex miro errore et Maius et Alfordus παρακολευσαμενος, ut iam supra dictum est. Ƀ nullam dubitationem habet. Si quam cum K similitudinem habet, id minime huic loco proprium est. Quum satis conservata esset littera, nec instaurator eam deformavit, unde error de prima scriptura oriri potuisset.

2, 30. ινα πληρωση: sic

4, 1. μου αγαπητοι: errat Birch. notans αγαπ. μου

προς κολασσαεις

Ita prima manu inscriptum est (nec aliter subscriptum). Male Maius in ed. 2. rem invertit. Perperam etiam Alf. „both letters (i. e. α et suprascriptum ο) being 1. ma.“ Versu vero secundo primi capitis ipse scriptor κολοσσαις dedit. Male igitur Birchius; item M¹, apud quem sec. man. κολοσσ. restitutum dicitur. In titulo vero paginae (semel tantum positus est: pagina 1505, qua edidimus. Pagina vero 1503 nullam inscriptionem habet; edidimus constantiae caussa) κολασσαεις non mutatum est. Male igitur M² hunc titulum mutavit. Per errorem Alf. in subscriptione λ duplicavit: „κολλασσ.“

1, 4. αγαπην εις: sic codex; rursus igitur frustra Muraltus: „αγ. την εις ut nos vidimus.“ Nec minus infeliciter idem ad 1, 16: „τα εν ut nobis visum.“

1, 18. 20. 27. η αρχη, επι γης, ο εστιν: sic. De ultimo loco rursus testatur Muraltus: „ος-Birchius (nempe e silentio), nobis quoque sic visum.“

3, 20. εν κυριω: male Birch. τω κυριω

4, 6. πως δει υμας: ex errore igitur apud Birchium υμας πως δει

De subscriptione iam dictum est.

προς θεσσαλονεικεις α

1, 2. υμων: post παντων adest, non item post μνειαν

1, 9. περι υμων: sic, neque correctum

2, 5. ουτε προφασει: sic

2, 8. εγενηθητε: male Birch. εγενηθη

3, 8. στηκετε: sic. Male M¹ στηκητε retinuit.

3, 13. αγιοσυνη: recte M²; M¹, ut fere solet, secundam tantum manum dedit: αγιωσυνη.

4, 1. λοιπον B*, το λοιπ. ουν B³, ut recte M². Item 4, 4, ubi ενα ante εκαστον secunda manu in margine additur.

4, 9. ειχομεν: per errorem Birch. εχομεν

προσ θεσσαλονεικεισ β̄

1, 4. ενκαυχασθαι: male apud Beutl. „ἐγκαυχᾶσθαι. Sic."

2, 2 et 3. η ημερα et ελθη η: ita codex. Neutro loco η omittitur.

2, 16. θεος ut recte M². M¹ male ο θεος

3, 11. περιπ. εν υμ. ατακτως: Birch. male transponit

3, 14. τω λογω υμων: sic. Ibidem συναναμειγνυσθαι: male M utraque -γνυσθε

προσ εβραιουσ

1, 3. φανερων: Maius parum perspexit huius loci rationem. M¹: „spatium membranae septem prorsus litteras capit: attamen mediae litterae ανε super raso scribuntur; quasi ibi antea fuisset vulgaris lectio φέρων" M²: „huius vocabuli tres litterae ανε scribuntur a 2. man. super raso." „Mutatio facta videtur ex vulgata lectione φέρων." Collatorum nemo attendit loci naturam, omnes enim φανερων exhibent, correctionis nulla ratione habita. Sub ipso textu iam diximus quid rei esset. Prima manus omnino φανερων scripsit. Tertia manu — hanc enim emendasse probat accentus — exstinctis αν litteris repositum est φέρων. Postea saeculo fere tertio decimo, ut e scribendi formis quibus nota utitur manifestum fit, αν „super raso" restitutum atque, acuto super ε interlito ω circumflexo notatum est.

1, 8. και η ραβδος: apud Beutl. male omissum η

1, 14. διακονιας: recte M²; male M¹ διακονιαν

2, 4. σημειοις τε και: Rulotta per incuriam om. τε, ut iam notavimus. Idem incuriose exscripsit 3, 10 (et 17).

4, 2. -σμενους etiam plene instauratum est

4, 18. χαριν absque ευρωμεν scriptum est

5, 12. και ante ου: diximus „fortasse iam ante B³ improbatum" quia, praeterquam quod non instauratum est, punctis notatur et supra et subter. Tamen ea puncta quum atramento tertiae manus utuntur tum ab usu eius non abhorrent.

6, 19. καταπετασματος: male Mico χαταπετ. Videtur acuto super ὅπου qui κ tangit in errorem inductus esse.

7, 1. του υψιστου: perperam M utraque om. του. Nec magis Birch. notavit. Apud Miconem vero ex ed. Wolf. Ceph. concludendum erat του in codice haberi.

7, 4. θεωρειτε δε: male M² θεωρ. δη

7, 11. ιερωσυνης: recte M absque την

7, 21. μεταμεληθησεται: infeliciter erravit Maius in utraque editione. Postquam in priore satis habuit edere μεταμεληθησεται, in altera banc notam addidit: „tertia (littera) μ superponitur a 1. manu." At illud μ nihil est nisi macula sive, ut accuratius dicam, inversa littera ex adverso scripta. Ibi (l. c. pag. 1516. col. 2. lin. 8 et 9) est enim:

ο θ̅ς επιδειξαι τοισ κλη

ρονομοισ τησ επαγ (Heb. 6, 17)

M in κληρονομοις agglutinatum est, inversa quidem forma, paginae 1517, ita quidem ut inter μεταμελη et θησεται membranam obiter inspicienti suprascriptum videri potuerit.

8, 3. δωρα τε: ex ed. Ceph. τε omitti videbatur in codice, at adest.

8, 9. εν ημεραις: male M utraque εν ημερα retinuit, addito in utraque vitio: επιλαβουμενου

8, 10. καρδια αυτων: de hac scriptura iam sub textu diximus. εαυτων omnino prima manus scripsit, B³ modo spiritum addidit, ut sub textu expressimus. Mira igitur nota Maii: „cod. ex mendo, ut puto, secundae manus καρδια εαυτων." Ipsa scriptura, ut planissimum est, confusis c et ϵ litteris orta est.

8, 11. ειδουσιν a prim. est, non ιδουσι ut M aut ιδουσιν ut Alf.

Huic indici lectionum, quae codici Vaticano per errorem adscriptae sunt, consentaneum videtur nonnihil de lectionibus addere, quas et me et ipso codice invito S. P. Tregelles et Fridr. H. Scrivener pro Sinaiticis haberi voluerunt. Quas licet iam 1865 in Novo Test. e Sinait. codice reprobaverim, verendum tamen est ne non ad omnes, ad quos errores, emendatio pervenerit.

Invitaveram, ut hoc praemittam, S. P. Tregelles, animi in eum testificandi caussa, ut Lipsiam veniret suisque oculis codicem Sinaiticum videret. Quum igitur brevi antequam magnum opus penitus absolvissem, m. Iun. anni 1862 in hac urbe advenisset, libentissime ei, prout desiderabat, copiam feci epistulas catholicas domi meae in ipso codice perlustrandi conferendique; nisi quod ab eo petii ut, si quid aliter inveniret atque exscripsissem, mecum communicaret: quapropter simul cum codice ea editionis meae folia, quibus illarum epistularum textus continebatur, eius in manum tradidi. Postquam intra dies aliquot quod voluerat absolvit, Lipsia discessit; lectionum quas aliter notasset atque typis cura mea exscriptae erant nullam mentionem fecit. Cuius rei caussam in eo positam puto, quod editionis meae, quamvis optassem, nullam in conferendo rationem habuerat. Quodsi enim habuisset, errare facile non poterat.

Dudum vero vulgatis editionibus meis, et maiore totius codicis Petropolitana et minore Novi Testamenti Lipsiensi, vehementer mirabar quod a Frederico Scrivener in collatione N. Ti. Sinaitici cum textu plerumque recepto (Cantabrigiae 1864) plura prolata videbam quae Tregellesius ad corrigendam maiorem editionem meam ei miserat. Addiderat insuper Frederic. Scrivener duo errores, quos ipse ope tabularum mearum detexisse sibi visus est. Nihil profecto iniucundius, nihil molestius, nihil gravius ad me perferri poterat quam vitiis eiusmodi opus illud quod summo studio paraveram deformatum esse. At tantum abest ut quicquam illi correxerint, ut pessime ipsi erraverint. Scrivenero quidem accidit ut bis falleretur formis codicis accuratissime lapidi incisis, quod ab eo alienum fuisset si de scripturis minusculis iudicandum fuisset, quarum multum ille usum habet. Putabat enim Ioh. 5, 37 ειδος pro ειδος et Apoc. 9, 4 ουδε pro ουδε — utrumque quidem vitiose — in codice scriptum esse. At utrumque falsissimum esse in Nov. Test. e Sin. cod. pag. XXXXIX docui, indicatis simul aliquot tabularum mearum locis, qui similes formas cum illis praebent quae in errorem duxerunt. Tregellesius vero quibus locis a me dissensit, eis omnibus erravit. Nec enim Luc. 2, 16 prima manu ευρα sed ευραν (unde C ευρον correxit) scriptum est. Erravit Treg. eo quod non vidit litteram ι minuta forma prope ε et ipsum minutam positam. Similes formarum minutarum coarctationes talibus locis ubi exit versus per totum codicem frequentissimae. 1 Pet. 1, 17 vult prima manu αναστραφομενοι scriptum esse, at est αναστραφομενοι, Treg. vero eo est falsus quod C corrector αναστραφητε reposuit. 1 Pet. 4, 14 prima manu scriptam vult αναπεπαυται (ita enim Scriv. pag. 164: „he now reads αναπεπαυται p. m.") et correctum επαναπαυεται. At rursus ille confudit primam manum et correctorem, non animadvertens επ correctoris esse et ε ab eodem esse deletum; prima enim manus αναπεπαυται dederat, corrector επαναπεπαυται substituit. 2 Pet. 2, 9 Treg. legit πεφυλακισμενους, at in codice est πεφυλακισμενους. Ibidem 3, 10 indicavit ημερα pro η ημερα legi. At alterum η forma paullulum producta exeunte versu, alterum plena forma ineunte versu eo qui sequitur locum habet. 1 Ioh. 1, 3 vidisse sibi visus est απαγγελομεν, at codex rectissime απαγγελλομεν habet. (Ibidem 3, 21 primam eamque vitiosam scripturam καταγινωσκων esse statuit, at est -σκω etc. Vide post.) Ibidem 5, 1 scripturam vulgatam τον γεγεννημενον tribuit codici, at is plane propriam lectionem το γεγεννημενον habet. 3 Ioh. 9 rursus scripturas diversas commiscuit, εγραψα αν ipsi scriptori tribuens, quam sit C correctoris, qui exeunte versu α̅ adpinxit, deleto τι quod sequitur versu proximo ineunte. Iud. 14 προεφητευσεν indicavit, at codex habet προεπροφητευσεν, quod nec corrector attigit. Praeterea duo alia levioris momenti. Denique vero Ioh. 21, 25, quem versum a diorthota additum docui, ipsi illi scriptori vindicare studuit, novam calami intinctionem caussam exstitisse putans cur gravissimam a textu vulgato discrepantiam invenerim. Vellem simul docuisset per totum Nov. Test. nullam aliam calami intinctionem factam esse; nimirum nulla alia similem eventum habuit.

Quae quidem omnia Tregellesium rectius assecuturum fuisse haud dubito, si codicem, quem quattuor per annos nocturna versabam manu, versabam diurna, non obiter tantum percurrisset. Sed quae iam in Nov. Test. e Sin. codice ad refutandas eius correctiones perscripsi, eo magis theologorum Anglicorum caussa hoc loco repetere debebam, quum in eo quem nuperrime publicavit N. Ti. sui fasciculo tertio non modo nulla refutationis meae mentio facta est, sed etiam Scriveneri „collatio" illa, in quam praeter errores quos iam diximus alios haud paucos irrepsisse l. l. pag. XXXXIII—XXXXVII ostendimus, „the most exact view of the readings of the MS" ab eo dicta est. Quid quod etiam subiunxit: „in some places Mr Scrivener notices where my collation differs from Tischendorf's edition" addito uno loco (1 Ioh. 3, 21) quo transscribentem sua in Scriveneri usum se falsum dicit. Nihilominus ipse in commentario eius fasciculi critico quattuor locis (1 Pet. 1, 17. 4, 14 — quod primae manus lectionem attinet — 1 Ioh. 1, 3. 3 Ioh. 9) ea commemorat quidem quae paullo ante ad corrigendum me miserat Scrivenero; reliquis locis quae aliter invenit atque adidi simpliciter repetit, nisi quod uno loco, 1 Pet. 4, 14, prius vitium novo auxit, επαναπεπαυται s* pro επαναπαυεται substituto.

His non possum quin addam quae iam 1865 addidi: Equidem etiam atque etiam mihi gratulor, quod singulari Dei beneficio acri oculorum acie summoque studio licuit tantum litterarum sacrarum thesaurum, textu antiquissimo innumeris locis a correctoribus retractato, confidenter edere. Inde enim quod vir haud mediocriter doctus et prae aliis multis in legendis antiquis codicibus exercitatus per pauca ea folia, quibus epistulae catholicae continentur, in exarandis variis lectionibus tantopere erravit, operis feliciter absoluti difficultatem ipse rursus doctus sum.

Lectionis a Berger de Xivrey ex codice Ephraemi Syri rescripto per errorem ipsius ad corrigendam editionem meam nuper prolatae supra pag. XXXXII mentio iniecta est.

α βιβλος γενεσεως ι̅υ̅ χ̅υ̅
υιου δαυειδ υιου αβρααμ
αβρααμ εγεννησεν το̅
ισαακ
ισαακ δε εγεννησεν
τον ιακωβ
ιακωβ δε εγεννησεν
τον ϊουδαν και τους
αδελφους αυτου
ϊουδας δε εγεννησεν
τον φαρες και τον ζα
ρε εκ της θαμαρ
φαρες δε εγεννησεν
τον εσρωμ
εσρωμ δε εγεννησεν
τον αραμ
αραμ δε εγεννησεν το̅
αμειναδαβ
αμειναδαβ δε εγεννη
σεν τον ναασσων
ναασσων δε εγεννη
σεν τον σαλμων
σαλμων δε εγεννησε̅
τον βοες εκ της ραχαβ
βοες δε εγεννησεν το̅
ϊωβηδ εκ της ρουθ
ϊωβηδ δε εγεννησεν
τον ϊεσσαι
β ϊεσσαι δε εγεννησεν
τον δαυειδ τον βασιλεα
δαυειδ δε εγεννησεν
τον σολομωνα εκ της
του ουρειου
σολομων δε εγεννη
σεν τον ροβοαμ
ροβοαμ δε εγεννησε̅
τον αβια
αβια δε εγεννησεν τον
ασαφ
ασαφ δε εγεννησεν
τον ιωσαφατ
ιωσαφατ δε εγεννη
σεν τον ϊωραμ
ϊωραμ δε εγεννησεν το̅
οζειαν
οζειας δε εγεννησεν
τον ϊωαθαμ
ϊωαθαμ δε εγεννησεν
τον αχαζ
αχαζ δε εγεννησεν το̅
εζεκιαν
εζεκιας δε εγεννησε̅
τον μανασση
μανασση δε εγεννησε̅
τον αμως
αμως δε εγεννησεν
τον ιωσειαν
ιωσειας δε εγεννησε̅
τον ιεχονιαν και τους
αδελφους αυτου επι
της μετοικεσιας βαβυ
λωνος
γ μετα δε την μετοικε
σιαν βαβυλωνος ιεχο
νιας γεννα τον σελα
θιηλ
σελαθιηλ δε γεννα τον
ζοροβαβελ
ζοροβαβελ δε γεννα
τον αβιουδ
αβιουδ δε εγεννησεν
τον ελιακειμ
ελιακειμ δε εγεννησε̅
τον αζωρ
αζωρ δε εγεννησεν το̅
σαδωκ
σαδωκ δε εγεννησεν
τον αχειμ
αχειμ δε εγεννησεν
τον ελιουδ
ελιουδ δε εγεννησεν
τον ελεαζαρ
ελεαζαρ δε εγεννησε̅
τον μαθθαν
μαθθαν δε εγεννησεν
τον ιακωβ
ιακωβ δε εγεννησεν το̅
ϊωσηφ τον ανδρα μα
ριας εξ ης εγεννηθη ι̅σ̅
ο λεγομενος χ̅σ̅
δ πασαι ουν αι γενεαι απο
αβρααμ εως δαυειδ γενε
αι δεκατεσσαρες και α
πο δαυειδ εως της με
τοικεσιας βαβυλωνος
γενεαι δεκατεσσαρες
και απο της μετοικε
σιας βαβυλωνος εως
του χ̅υ̅ γενεαι δεκατεσ
σαρες
ε του δε χ̅υ̅ ι̅υ̅ η γενεσις
ουτως ην μνηστευθει
σης της μητρος αυτου
μαριας τω ϊωσηφ πρι̅
ν η συνελθειν αυτους
ευρεθη εν γαστρι εχου
σα εκ π̅ν̅σ̅ αγιου ϊωσηφ
δε ο ανηρ αυτης δικαι
ος ων και μη θελων αυ
την δειγματισαι εβου
ληθη λαθρα απολυσαι
αυτην ταυτα δε αυ
του ενθυμηθεντος
ιδου αγγελος κ̅υ̅ κατ ο
ναρ εφανη αυτω λεγω̅
ϊωσηφ υιος δαυειδ μη
φοβηθης παραλαβειν
μαριαν την γυναικα σου
το γαρ εν αυτη γεννηθε̅
εκ π̅ν̅σ̅ εστιν αγιου τε
ξεται δε υιον και καλε
σεις το ονομα αυτου
ιησουν αυτος γαρ σω
σει τον λαον αυτου α
πο των αμαρτιων αυ
των τουτο δε ολον

I. B[3] ubique i. e. decies octies εγεννησε II. B[3] septies εγεννησε usque ad γεννα, item septies post γεννα tertium III. B[3] bis εγεννησε. In titulo B[3] μαθθαιον 1, 2. 18. 19. 30. 31 δαυειδ (item 3, 8. 10. 32) et αμειναδαβ intacta mansere 2, 3 et 4 B[3] οζιαν et οζιας 15 et 16 B[3] ιωσιαν et ιωσιας 42 B[3] ματθαν 3. 1 B[3] ματθαν 20 πρι̅ ν: haec scriptura non correcta est

γεγονεν ινα πληρωθη
το ρηθεν υπο κ̅υ̅ δια του
προφητου λεγοντος
> ιδου η παρθενος εν γα
> στρι εξει και τεξεται
> υιον και καλεσουσιν
> το ονομα αυτου εμμα
> νουηλ ο εστιν μεθερ
> μηνευομενον μεθ η
ϛ μων ο θ̅σ̅ εγερθεις δε
ο ιωσηφ απο του υπνου
εποιησεν ως προσετα
ξεν αυτω ο αγγελος κ̅υ̅
και παρελαβεν την γυ
ναικα αυτου και ουκ ε
γεινωσκεν αυτην εως
ετεκεν υιον και εκα
λεσεν το ονομα αυτου ι̅ν̅
ζ του δε ι̅υ̅ γεννηθεντος
εν βηθλεεμ της ιου
δαιας εν ημεραις ηρω
δου του βασιλεως ιδου
μαγοι απο ανατολω̅
παρεγενοντο εις ιερο
σολυμα λεγοντες που
εστιν ο τεχθεις βασι
λευς των ιουδαιων
ειδομεν γαρ αυτου το̅
αστερα εν τη ανατο
λη και ηλθομεν προσ
κυνησαι αυτω ακου
σας δε ο βασιλευς ηρω
δης εταραχθη και πα
σα ϊεροσολυμα μετ αυ
του και συναγαγων
παντας τους αρχιε
ρεις και γραμματεις
του λαου επυνθανε
το παρ αυτων που ο χ̅σ̅
γενναται· οι δε ειπαν
αυτω εν βηθλεεμ της
ϊουδαιας ουτως γαρ

γεγραπται δια του προ
> φητου και συ βηθλεεμ
> γη ιουδα ουδαμως ελα
> χιστη ει εν τοις ηγεμο
> σιν ιουδα εξ σου γαρ ε
> ξελευσεται ηγουμενος
> οστις ποιμανει τον
> λαον μου τον ισραηλ
η τοτε ηρωδης λαθρα κα
λεσας τους μαγους
ηκρειβωσεν παρ αυτω̅
τον χρονον του φαι
νομενου αστερος κ,
πεμψας αυτους εις βη
θλεεμ ειπεν πορευθε̅
τες εξετασατε ακρει
βως περι του παιδιου
επαν δε ευρητε απαγ
γειλατε μοι οπως καγω
ελθων προσκυνησω
αυτω οι δε ακουσαν
τες του βασιλεως επο
ρευθησαν και ιδου ο
αστηρ ον ειδον εν τη
ανατολη προηγεν αυ
τους εως ελθων εστα
θη επανω ου ην το
παιδιον ιδοντες δε
τον αστερα εχαρησαν
χαραν μεγαλην σφο
δρα και ελθοντες εις
την οικιαν ειδον το
παιδιον μετα μαριας
της μητρος αυτου κ,
πεσοντες προσεκυ
νησαν αυτω και ανοι
ξαντες τους θησαυ
ρους αυτων προσηνεγ
καν αυτω δωρα χρυσο̅
και λιβανον και σμυρ
ναν και χρηματισθε̅
τες κατ οναρ μη ανα

καμψαι προς ηρωδην
δι αλλης οδου ανεχω
ρησαν εις την χωραν
θ αυτων αναχωρησα̅
των δε αυτων εις την
χωραν αυτων ιδου αγ
γελος κ̅υ̅ κατ οναρ εφα
νη τω ιωσηφ λεγων
εγερθεις παραλαβε το
παιδιον και την μητε
ρα αυτου και φευγε
εις αιγυπτον και ισθι
εκει εως αν ειπω σοι
μελλει γαρ ηρωδης ζη
τειν το παιδιον του α
πολεσαι αυτο ο δε ε
γερθεις παρελαβε το
παιδιον και την μητε
ρα αυτου νυκτος και
ανεχωρησεν εις αιγυ
πτον και ην εκει εως
της τελευτης ηρωδου
ινα πληρωθη το ρηθε̅
υπο κ̅υ̅ δια του προφη
> του λεγοντος εξ αιγυ
> πτου εκαλεσα τον υ
ι > ιον μου τοτε ηρω
δης ιδων οτι ενεπαι
χθη υπο των μαγων
εθυμωθη λειαν και α
ποστειλας ανειλεν
παντας τους παιδας
τους εν βηθλεεμ και
εν πασιν τοις οριοις αυ
της απο διετους και
κατωτερω κατα το̅
χρονον ον ηκρειβωσε̅
παρα των μαγων το
τε επληρωθη το ρηθε̅
δια ιερεμιου του προ
> φητου λεγοντος φω
> νη εν ραμα ηκουσθη

I. B[3] καλεσουσι εστι παρελαβε εκαλεσε II. B[3] ειπε III. B[3] ανειλε πασι
1, 16 B[3] εγινωσκεν 16 εως: B[3] add ου 2, 5 B[3] εκ σου 11 B[3] ηκριβωσε 16 B[3] ακριβως 3, 30 B[3] λιαν 37 B[3] ηκριβωσε

> κλαυθμοσ και οδυρμοσ πολυσ ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτησ και ουκ ηθελεν παρακληθηναι
ια οτι ουκ εισιν τελευτησαντοσ δε του ηρωδου ιδου αγγελοσ κ̅υ̅ φαινεται κατ οναρ τω ιωσηφ εν
> αιγυπτω λεγων εγερθεισ παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και πορευου εισ γην ισραηλ
τεθνηκασιν γαρ οι ζητουντεσ την ψυχην του παιδιου ο δε εγερθεισ παρελαβε το παιδιον και
την μητερα αυτου και εισηλθεν εισ γην ισραηλ ακουσασ δε οτι αρχελαοσ βασιλευει τησ ιου-
δαιασ αντι του πατροσ αυτου ηρωδου εφοβηθη εκει απελθειν χρηματισθεισ δε κατ οναρ ανεχωρησεν
εισ τα μερη τησ γαλειλαιασ και ελθων κατωκησεν εισ πολιν λεγομενην ναζαρετ οπωσ πληρωθη
ιβ το ρηθεν δια των προφητων οτι ναζωραιοσ κληθησεται εν δε ταισ ημεραισ εκειναισ παρα-
γεινεται ιωανησ ο βαπτιστησ κηρυσσων εν τη ερημω τησ ιουδαιασ λεγων μετανοειτε ηγγικεν γαρ
η βασιλεια των ουρανω̅ ουτοσ γαρ εστιν ο ρηθεισ δια ησαιου του προφητου

> λεγοντοσ φωνη βοωντοσ εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κ̅υ̅ ευθειασ ποιειτε τασ τριβουσ αυτου
αυτοσ δε ο ιωανησ ειχεν το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου και ζωνην δερματινην περι την
οσφυν αυτου η δε τροφη ην αυτου ακριδεσ και μελι αγριον τοτε εξεπορευετο προσ αυτον ιεροσο-
λυμα κ, πασα η ιουδαια και πασα η περιχωροσ του ιορδανου και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη
ποταμω υπ αυτου εξομολογουμενοι τασ αμαρτιασ αυτων ιδων δε πολλουσ των φαρεισαιων και
σαδδουκαιων ερχομενουσ επι το βαπτισμα ειπεν αυτοισ γεννηματα εχιδνων τισ υπεδειξεν υμιν
φυγειν απο τησ μελλουσησ οργησ ποιησατε ουν καρπον αξιον τησ μετανοιασ και μη δοξητε λεγειν
εν εαυτοισ πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θ̅σ̅ εκ των λιθων τουτων
εγειραι τεκνα τω αβρααμ ηδη δε η αξεινη προσ την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δεν-
δρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εισ πυρ

βαλλεται εγω μεν υμασ βαπτιζω εν υδατι εισ μετανοιαν ο δε οπισω μου ερχομενοσ ισχυροτεροσ
μου εστιν ου ουκ ειμι ικανοσ τα υποδηματα βαστασαι αυτοσ υμασ βαπτισει εν π̅ν̅ι̅ αγιω και πυρι
ου το πτυον εν τη χειρι αυτου κ, διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σειτον αυτου εισ
την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβετω τοτε παραγεινεται ο ι̅σ̅ απο τησ
γαλειλαιασ επι τον ιορδανην προσ τον ιωανην του βαπτισθηναι υπ αυτου ο δε διεκωλυεν αυτον
λεγων εγω χρειαν εχω υπο σου βαπτισθηναι και συ ερχη προσ με αποκριθεισ δε ο ι̅σ̅ ειπεν
αυτω αφεσ αρτι ουτω γαρ πρεπον εστιν ημιν πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην τοτε αφιησιν αυτον
βαπτισθεισ δε ο ι̅σ̅ ευθυσ ανεβη απο του υδατοσ και ιδου ηνεωχθησαν οι ουρανοι και ειδεν π̅ν̅α̅
θ̅υ̅ καταβαινον ωσει περιστεραν ερχομενον επ αυτον και ιδου φωνη εκ των ουρανων λεγουσα ουτοσ
ις εστιν ο υιοσ μου ο αγαπητοσ εν ω ευδοκησα τοτε ι̅σ̅ ανηχθη εισ την

I. B^3 ηθελε τεθνηκασι ηγγικε II. B^3 ειχε III. B^3 ειδε

7 B^3 γαλιλαιασ 9 B^3 παραγινεται et ιωαννησ 15 B^3 φαρισαιων 19 B^3 αξινη 23 B^3 σιτον 24 B^3 ασβεστω et παραγινεται 25 B^3 γαλιλαιασ. Ibidem ιωανην: litterae ωα exeunte versu rescriptae (ipsa prima ut vdtr manu); antea tres litterae fuisse videntur

ερημον υπο του π̅ν̅σ̅ πειρασθηναι υπο του διαβολου και νηστευσας ημερας τεσσερακοντα και
νυκτας τεσσερακοντα υστερον επεινασε̅ και προσελθων ο πειραζων ειπεν αυτω ει υιος ει του θ̅υ̅
> ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται ο δε αποκριθεις ειπεν γεγραπται ουκ επ αρτω μονω
ιζ ζησεται ο ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θ̅υ̅ τοτε παραλαμβανει
> αυτον ο διαβολος εις την αγιαν πολιν και εστησεν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου και λεγει
> αυτω ει υιος ει του θ̅υ̅ βαλε σεαυτον κατω· γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται
> περι σου και επι χειρων αρουσι σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου εφη αυτω ο
ιη ι̅σ̅ παλιν γεγραπται ουκ εκπειρασεις κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολος
> εις ορος υψηλον λειαν και δεικνυσιν αυτω πασας τας βασιλειας του κοσμου και την δοξαν αυτων
και ειπεν αυτω ταυτα σοι παντα δωσω εαν πεσων προσκυνησης μοι τοτε λεγει

> αυτω ο ι̅σ̅ υπαγε σατανα γεγραπται γαρ κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις
ιθ τοτε αφιησιν αυτον ο διαβολος και ιδου αγγελοι προσηλθον κ διηκονουν αυτω ακουσας δε οτι
ιωαννης παρεδοθη ανεχωρησεν εις την γαλειλαιαν και καταλιπων την ναζαρα ελθων κατωκησεν
εις καφαρναουμ την παραθαλασσιαν εν οριοις ζαβουλων και νεφθαλειμ ινα πληρωθη το ρηθεν
> δια ησαιου του προφητου λεγοντος γη ζαβουλων και γη νεφθαλειμ οδον θαλασσης περαν του ιορ-
> δανου γαλειλαια των εθνων ο λαος ο καθημενος εν σκοτια φως ειδεν μεγα και τοις καθημενοις
> εν χωρα και σκια θανατου φως ανετειλεν αυτοις απο τοτε ηρξατο ο ι̅σ̅ κηρυσσειν και λεγειν
κ μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων περιπατων δε παρα την θαλασσαν της
γαλειλαιας ειδεν δυο αδελφους σιμωνα τον λεγομενον πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου
βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θαλασσαν ησαν γαρ αλεεις και λεγει αυ

τοις δευτε οπισω μου και ποιησω υμας αλεεις ανθρωπων οι δε ευθεως αφεντες τα δικτυα ηκο-
λουθησαν αυτω και προβας εκειθεν ειδεν αλλους δυο αδελφους ιακωβον τον του ζεβεδαιου κ ιωα-
νην τον αδελφον αυτου εν τω πλοιω μετα ζεβεδαιου του πατρος αυτων καταρτιζοντας τα δικτυα
αυτων και εκαλεσεν αυτους οι δε ευθεως αφεντες το πλοιον και τον πατερα αυτων ηκολουθησαν
κα αυτω και περιηγεν εν ολη τη γαλειλαια διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων
το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω
κβ και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την συριαν και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως
εχοντας ποικιλαις νοσοις και βασανοις συνεχομενους δαιμονιζομενους και σεληνιαζομενους και
παραλυτικους και εθεραπευσεν αυτους και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι απο της γαλειλαιας
και δεκαπολεως και ιεροσο

I. B^3 επεινασε ειπε II. B^3 ειδε ηγγικε ειδε

1 et 2 B^3 τεσσαρακοντα bis 9 B^3 λιαν 13 B^3 γαλιλαιαν et ναζαρετ 16 B^3 γαλιλαια 19 B^3 γαλιλαιας 20 B^3 αλιεις 21 B^3 αλιεις 25 B^3 γαλιλαια 29 B^3 γαλιλαιας

λυμων και ιουδαιας κ,
πέραν του ιορδανου ·
κγ ιδων δε τους οχλους
ανεβη εις το ορος και
καθισαντος αυτου
προσηλθαν οι μαθηται
αυτου και ανοιξας το
στομα αυτου εδιδα
σκεν αυτους λεγων
μακαριοι οι πτωχοι τω
πνευματι οτι αυτω
εστιν η βασιλεια των
ουρανων
μακαριοι οι πενθουντες
οτι αυτοι παρακληθη
σονται
μακαριοι οι πραεις οτι
αυτοι κληρονομησου
σι την γην
μακαριοι οι πεινωντες
και διψωντες την δι
καιοσυνην οτι αυτοι
χορτασθησονται
μακαριοι οι ελεημονες
οτι αυτοι ελεηθησο̄
ται
κδ μακαριοι οι καθαροι τη
καρδια οτι αυτοι τον
θ̄ν οψονται
μακαριοι οι ειρηνοποιοι
οτι αυτοι υιοι θ̄υ κλη
θησονται
μακαριοι οι δεδιωγμενοι
ενεκα δικαιοσυνης ο
τι αυτων εστιν η βασι
λεια των ουρανων
μακαριοι εστε οταν ονει
δισωσιν υμας και διω
ξωσιν και ειπωσιν πᾱ
πονηρον καθ υμων
ψευδομενοι ενεκα ε
μου χαιρετε και αγαλ

λιασθε οτι ο μισθος υ
μων πολυς εν τοις ου
ρανοις ουτως γαρ εδι
ωξαν τους προφητας
τους προ υμων υμεις
εστε το αλας της γης
εαν δε το αλας μωραν
θη εν τινι αλισθησεται
εις ουδεν ισχυει ετι
ει μη βληθεν εξω κατα
πατεισθαι υπο των αν
θρωπων
κε υμεις εστε το φως του
κοσμου ου δυναται πο
λις κρυβηναι επανω ο
ρους κειμενη ουδε και
ουσιν λυχνον και τιθε
ασιν αυτον υπο τον μο
διον αλλ᾽ επι την λυχνι
αν και λαμπει πασι τοις
εν τη οικια · ουτως λαμ
ψατω το φως υμων
εμπροσθεν των ανθρω
πων οπως ιδωσιν υμω̄
τα καλα και δοξασωσῑ
τον πατερα υμων το̄
εν τοις ουρανοις
κς μη νομισητε οτι ηλθο̄
καταλυσαι τον νομο̄
η τους προφητας ου
κ ηλθον καταλυσαι αλ
λα πληρωσαι αμην γαρ
λεγω υμιν εως αν παρελ
θη ο ουρανος και η γη ἰ
ωτα εν η μια κερεα ου μη
παρελθη απο του νομου
εως παντα γενηται
ος εαν ουν λυση μιαν
των εντολων τουτω̄
των ελαχιστων και δι
δαξη ουτως τους αν
θρωπους ελαχιστος

κληθησεται εν τη βασι
λεια των ουρανων ος
δ᾽ αν ποιηση και διδαξη
ουτος μεγας κληθησε
ται εν τη βασιλεια των
ουρανων λεγω γαρ υ
μιν οτι εαν μη περισσευ
ση υμων η δικαιοσυνη
πλειον των γραμματε.
ων και φαρεισαιων ου
μη εισελθητε εις την
βασιλειαν των ουρανω̄
κζ ηκουσατε οτι ερρηθη
τοις αρχαιοις ου φο
νευσεις ος δ᾽αν φονευ
ση ενοχος εσται τη κρι
σει εγω δε λεγω υμιν
οτι πας ο οργιζομενος
τω αδελφω αυτου ενο
χος εσται τη κρισει ος
δ᾽αν ειπη τω αδελφω
αυτου ρακα ενοχος ε
σται τω συνεδριω ος
δ᾽αν ειπη μωρε ενοχος
εσται εις την γεενναν
του πυρος εαν ουν προς
φερης το δωρον σου ε
πι το θυσιαστηριον κα
κει μνησθης οτι ο αδελ
φος σου εχει τι κατα
σου αφες εκει το δωρο̄
σου εμπροσθεν του
θυσιαστηριου και υπα
γε πρωτον διαλλαγη
θι τω αδελφω σου και
τοτε ελθων προσφε
ρε το δωρον σου ισθι
ευνοων τω αντιδικω
σου ταχυ εως οτου ει
μετ αυτου εν τη οδω
μηποτε σε παραδω ο
αντιδικος τω κριτη

1 B³ διωξουσι ειπωσι 11 B³ καιουσι δοξασωσι
1, 6 B³ προσηλθον 2, 7 B³ αλα (λ et erasum nec instauratum) 25 ad καλα B², vix enim est ipse*, in margine suppl εργα 35 B³ κεραια 37 ad εως B³ suppl αν 3, 10 B³ φαρισαιων

και ο κριτης τω υπηρετη και εις φυλακην βληθηση αμην λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως
κη αν αποδως τον εσχατον κοδραντην ηκουσατε οτι ερρεθη ου μοιχευσεις εγω δε λεγω υμιν οτι
πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτην ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια εαυτου ει
δε ο οφθαλμος σου ο δεξιος σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα
αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν· κ, ει η δεξια σου χειρ
σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτην και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων
κθ σου και μη ολον το σωμα σου εις γεενναν απελθη· ερρεθη δε ος αν απολυση την γυναικα
αυτου δοτω αυτη αποστασιον εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο απολυων την γυναικα αυτου παρεκτος
λ λογου πορνειας ποιει αυτην μοιχευθηναι και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται παλιν ηκου-
σαται οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ουκ επιορκησεις αποδω

σεις δε τω κω τους ορκους σου εγω δε λεγω υμιν μη ομοσαι ολως μητε εν τω ουρανω οτι θρονος
εστιν του θυ μητε εν τη γη οτι υποποδιον εστιν των ποδων αυτου μητε εις ιεροσολυμα οτι πολις
εστιν του μεγαλου βασιλεως μητε εν τη κεφαλη σου ομοσης οτι ου δυνασαι μιαν τριχα λευκην
ποιησαι η μελαιναν εσται δε ο λογος υμων ναι ναι ου ου το δε περισον τουτων εκ του πονηρου
λα εστιν ηκουσατε οτι ερρεθη οφθαλμον αντι οφθαλμου και οδοντα αντι οδοντος εγω δε λεγω
υμιν μη αντιστηναι τω πονηρω αλλ οστις σε ραπιζει εις την δεξιαν σιαγονα σου στρεψον αυτω
και την αλλην και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτωνα σου λαβειν αφες αυτω και το ιματιον
και οστις σε αγγαρευσει μειλιον εν υπαγε μετ αυτου δυο τω αιτουντι σε δος και τον θελοντα
λβ απο σου δανισασθαι μη αποστραφης ηκουσατε οτι ερρεθη αγαπησεις τον πλησιον σου και
μεισησεις τον εχθρον σου εγω δε λεγω υμιν αγαπατε τους εχθρους

υμων και προσευχεσθε υπερ των διωκοντων υμας οπως γενησθε υιοι του πατρος υμων του εν
ουρανοις οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει επι πονηρους και αγαθους και βρεχει επι δικαιους και
αδικους εαν γαρ αγαπησητε τους αγαπωντας υμας τινα μισθον εχετε ουχι και οι τελωναι το
αυτο ποιουσι και εαν ασπασησθε τους αδελφους υμων μονον τι περισσον ποιειτε ουχι και οι εθνι-
κοι το αυτο ποιουσιν εσεσθε ουν υμεις τελειοι ως ο πατηρ υμων ο ουρανιος τελειος εστιν
λγ προσεχετε την δικαιοσυνην υμων μη ποιειν εμπροσθεν των ανθρωπων προς το θεαθηναι αυτοις ει
δε μηγε μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων τω εν τοις ουρανοις οταν ουν ποιης ελεημοσυνην
μη σαλπισης εμπροσθεν σου ωσπερ οι υποκριται ποιουσιν εν ταις συναγωγαις κ, εν ταις ρυμαις
οπως δοξασθωσιν υπο των ανθρωπων αμην λεγω υμιν απεχουσιν τον μισθον αυτων σου δε ποιουν-
τος ελεημοσυνην μη γνωτω η αριστερα

II. B^3 εστι ter III. B^3 απεχουσι

2 B^2 ερρηθη (η super raso ε reposuit) 7 B^2 ερρηθη (ut ante) 10 B^3 ηκουσατε. Ibidem B^2 ερρηθη (ut ante) 14 B^3 περισσον 15 B^2 ερρηθη (ut ante) 18 B^3 μιλιον 19 B^3 δανεισασθαι. Ibidem B^2 (sed potest dubitari utrum B^2 an B^3 omnibus his quinque locis correxerit; modo enim magis B^3 modo[2] videtur esse) ερρηθη 20 B^3 μισησεις

σου τι ποιει η δεξια σου οπως η σου η ελεημοσυνη εν τω κρυπτω κ, ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω
λδ κρυπτω αποδωσει σοι και οταν προσευχησθε ουκ εσεσθε ως οι υποκριται οτι φιλουσιν εν ταισ
συναγωγαισ και εν ταισ γωνιαισ των πλατειων εστωτεσ προσευχεσθαι οπωσ φανωσι τοισ ανθρω-
ποισ αμην λεγω υμιν απεχουσι τον μισθον αυτων συ δε οταν προσευχη εισελθε εισ το ταμειον σου
και κλεισασ την θυραν σου προσευξαι τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων
εν τω κρυπτω αποδωσει σοι προσευχομενοι δε μη βατταλογησητε ωσπερ οι υποκριται δοκου-
σιν γαρ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται μη ουν ομοιωθητε αυτοισ οιδεν γαρ ο θσ
ο πατηρ υμων ων χρειαν εχετε προ του υμασ αιτησαι αυτον ουτωσ ουν προσευχεσθε υμεισ πατερ
ημων ο εν τοισ ουρανοισ αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα
σου ωσ εν ουρανω και επι γησ τον αρτον η

μων τον επιουσιον δοσ ημιν σημερον και αφεσ ημιν τα οφειληματα ημων ωσ και ημεισ αφηκαμεν
τοισ οφειλεταισ ημων και μη εισενεγκησ ημασ εισ πειρασμον αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου·
εαν γαρ αφητε τοισ ανθρωποισ τα παραπτωματα αυτων αφησει και υμιν ο πατηρ υμων ο
ουρανιοσ εαν δε μη αφητε τοισ ανθρωποισ τα παραπτωματα αυτων ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα
λε παραπτωματα υμων οταν δε νηστευητε μη γεινεσθε ωσ οι υποκριται σκυθρωποι αφανιζουσιν
γαρ τα προσωπα εαυτων οπωσ φανωσιν τοισ ανθρωποισ νηστευοντεσ αμην λεγω υμιν απεχουσι
τον μισθον αυτων συ δε νηστευων αλειψαι σου την κεφαλην και το προσωπον σου νιψαι οπωσ μη
φανησ νηστευων τοισ ανθρωποισ αλλα τω πατρι σου τω εν τω κρυφαιω και ο πατηρ σου ο βλεπων
λς εν τω κρυφαιω αποδωσει σοι μη θησαυριζετε υμιν θησαυρουσ επι τησ γησ οπου σησ και βρω-
σισ αφανιζει και οπου κλεπται διορυσσουσιν και κλεπτουσιν θησαυριζε

τε δε υμιν θησαυρουσ εν ουρανω οπου ουτε σησ ουτε βρωσισ αφανιζει και οπου κλεπται ου διορυσ-
λζ σουσι ουδε κλεπτουσιν οπου γαρ εστιν ο θησαυροσ σου εκει εσται η καρδια σου ο λυχνοσ του
σωματοσ εστιν ο οφθαλμοσ σου εαν ουν η ο οφθαλμοσ σου απλουσ ολον το σωμα σου φωτεινον
εσται εαν δε ο οφθαλμοσ σου πονηροσ η ολον το σωμα σου σκοτεινον εσται ει ουν το φωσ το εν
λη σοι σκοτοσ εστιν το σκοτοσ ποσον ουδεισ δυναται δυσι κυριοισ δουλευειν η γαρ τον ενα μειση-
σει και τον ετερον αγαπησει η ενοσ ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θω δου-
λευειν και μαμωνα δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη ημων τι φαγητε η τι πιητε μηδε
τω σωματι υμων τι ενδυσησθε ουχι η ψυχη πλειον εστι τησ τροφησ και το σωμα του ενδυματοσ
εμβλεψατε εισ τα πετεινα του ουρανου οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν ουδε συναγουσιν εισ απο-
θηκασ και ο πατηρ υμων ο ουρανιοσ τρεφει αυτα ουχ̓ υ

I. B^3 δοκουσι οιδε II. B^3 αφανιζουσι φανωσι διορυσσουσι κλεπτουσι III. B^3 διορυσσουσιν ουδε εστι το
15 B^3 γινεσθε 25 B^3 μισησει

μεισ μαλλον διαφερετε αυτων τισ δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν
αυτου πηχυν ενα και περι ενδυματοσ τι μεριμνατε καταμαθετε τα κρινα του αγρου πωσ αυξα-
νουσιν ου κοπιουσιν ουδε νηθουσῑ λεγω δε υμιν οτι ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβα-
λετο ωσ εν τουτων ει δε τον χορτον του αγρου σημερον οντα και αυριον εισ κλειβανον βαλλομενον
ο θσ ουτωσ αμφιεννυσιν ου πολλω μαλλον υμασ ολιγοπιστοι · μη ουν μεριμνησητε λεγοντεσ τι
φαγωμεν η τι πιωμεν η τι περιβαλωμεθα παντα γαρ ταυτα τα εθνη επιζητουσιν οιδεν γαρ ο
πατηρ υμων ο ουρανιοσ οτι χρητε τουτων απαντων ζητειτε δε πρωτον την δικαιοσυνην και την
βασιλειαν αυτου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν μη ουν μεριμνησητε εισ την αυριον η
λδ γαρ αυριον μεριμνησει αυτησ αρκετον τη ημερα η κακια αυτησ μη κρεινετε ινα μη κριθητε
εν ω γαρ κριματι κρεινετε κριθησεσθε

και εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν τι δε βλεπεισ το καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελ-
φου σου την δε εν τω σω οφθαλμω δοκον ου κατανοεισ η πωσ ερεισ τω αδελφω σου αφεσ εκβαλω
το καρφοσ εκ του οφθαλμου σου και ιδου η δοκοσ εν τω οφθαλμω σου υποκριτα εκβαλε πρωτον
εκ του οφθαλμου σου την δοκον και τοτε διαβλεψεισ εκβαλειν το καρφοσ εκ του οφθαλμου του
μ αδελφου σου μη δωτε το αγιον τοισ κυσιν μηδε βαλητε τουσ μαργαρειτασ υμων εμπροσθεν
των χοιρων μηποτε καταπατησουσιν αυτουσ εν τοισ ποσιν αυτων και στραφεντεσ ρηξωσιν υμασ
μα αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν πασ γαρ ο
αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγεται η τισ εξ υμων ανθρωποσ ον αιτη-
σει ο υιοσ αυτου αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω η και ιχθυν αιτησει μη οφιν επιδωσει αυτω ει
ουν υμεισ πονηροι οντεσ οιδατε δοματα αγαθα

διδοναι τοισ τεκνοισ υμων ποσω μαλλον ο πατηρ υμων ο εν τοισ ουρανοισ δωσει αγαθα τοισ
αιτουσιν αυτον παντα ουν οσα αν θεληтε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ουτωσ κ υμεισ ποιειτε
μβ αυτοισ ουτοσ γαρ εστιν ο νομοσ και οι προφηται εισελθατε δια τησ στενησ πυλησ οτι πλα-
τεια η πυλη και ευρυχωροσ η οδοσ η απαγουσα εισ την απωλειαν και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι
δι αυτησ οτι δε στενη η πυλη και τεθλιμμενη η οδοσ η απαγουσα εισ την ζωην και ολιγοι εισιν
μγ οι ευρισκοντεσ αυτην προσεχετε απο των ψευδοπροφητων οιτινεσ ερχονται προσ υμασ εν ενδυ-
μασι προβατων εσωθεν δε εισιν λυκοι αρπαγεσ απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτουσ μητι
συλλεγουσι απο ακανθων σταφυλασ η απο τριβολων συκα ουτωσ παν δενδρον αγαθον καρ-
πουσ ποιει καλουσ το δε σαπρον δενδρον καρπουσ πονηρουσ ποιει ου δυναται δενδρον αγαθον
καρπουσ πονηρουσ ενεγκειν ουδε δενδρον σαπρον καρπουσ

I. B^3 νηθουσι ουδε II. B^3 κυσι III. B^3 εισι λυκ. συλλεγουσιν

4 B^3 κλιβανον 7 χρητε : B^2 et ^{3} χρηζετε 9 μεριμν. αυτης : B^3 μεριμν. εαυτης 9 et 10 B^3 κρινετε bis 15 B^3 μαργαριτας 18 ε. τις : B^3 add in margine εστιν 25 οτι δε : B^3 τί δὲ

καλουσ ποιειν παν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εισ πυρ βαλλεται αραγε
μδ απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτουσ ου πασ ο λεγων μοι κυριε κυριε εισελευσεται εισ
την βασιλειαν των ουρανων αλλ ο ποιων το θελημα του πατροσ μου του εν τοισ ουρανοισ πολλοι
ερουσιν μοι εν εκεινη τη ημερα κυριε κυριε ου τω σω ονοματι επροφητευσαμεν και τω σω ονοματι
δαιμονια εξεβαλομεν και τω σω ονοματι δυναμεισ πολλασ εποιησαμεν και τοτε ομολογησω αυτοισ
με οτι ουδεποτε εγνων υμασ αποχωρειτε απ εμου οι εργαζομενοι την ανομιαν πασ ουν οστισ
ακουει μου τουσ λογουσ και ποιει αυτουσ ομοιωθησεται ανδρι φρονιμω οστισ ωκοδομησεν αυτου
την οικιαν επι την πετραν και κατεβη η βροχη και ηλθαν οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και
μς προσεπεσαν τη οικια εκεινη και ουκ επεσεν τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν και πασ ο ακουων
μου τουσ λογουσ τουτουσ και μη ποιων αυτουσ ομοιωθησεται ανδρι

μωρω οστισ ωκοδομησεν αυτου την οικιαν επι την αμμον και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποτα-
μοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεκοψαν τη οικεια εκεινη και επεσεν και ην η πτωσισ αυτησ
μζ μεγαλη και εγενετο οτε ετελεσεν ο ισ τουσ λογουσ τουτουσ εξεπλησσοντο οι οχλοι επι τη
διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων αυτουσ ωσ εξουσιαν εχων και ουχ ωσ οι γραμματεισ αυτων
μη καταβαντοσ δε αυτου απο του ορουσ ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και ιδου λεπροσ προσελθων
προσεκυνει αυτω λεγων κε εαν θελησ δυνασαι με καθαρισαι και εκτεινασ την χειρα ηψατο αυτου
λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεωσ εκαθερισθη αυτου η λεπρα και λεγει αυτω ο ισ ορα μηδενι
ειπησ αλλα υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκον το δωρον ο προσεταξεν μωυσησ εισ
μθ μαρτυριον αυτοισ εισελθοντοσ δε αυτου εισ καφαρναουμ προσηλθεν αυτω εκατονταρχοσ παρα-
καλων αυτον και λεγων κε ο παισ μου βεβληται εν τη οικια παραλυτικοσ δεινωσ

βασανιζομενοσ λεγει αυτω εγω ελθων θεραπευσω αυτον αποκριθεισ δε ο εκατονταρχοσ εφη κε
ουκ ειμι ικανοσ ινα μου υπο την στεγην εισελθησ αλλα μονον ειπε λογω και ιαθησεται ο παισ μου
και γαρ εγω ανθρωποσ ειμι υπο εξουσιαν τασσομενοσ εχων υπ εμαυτον στρατιωτασ και λεγω
τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και
ποιει ακουσασ δε ο ισ εθαυμασεν και ειπεν τοισ ακολουθουσιν αμην λεγω υμιν παρ ουδενι τοσαυ-
την πιστιν εν τω ισραηλ ευρον λεγω δε υμιν οτι πολλοι απο ανατολων και δυσμων ηξουσιν και
ανακλιθησονται μετα αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εν τη βασιλεια των ουρανων οι δε υιοι τησ
βασιλειασ εκβληθησονται εισ το σκοτοσ το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των
οδοντων και ειπεν ο ισ τω εκατονταρχη υπαγε ωσ επιστευσασ γενηθητω σοι και ιαθη ο παισ εν
ν τη ωρα εκεινη και ελθων ο ισ εισ την οικιαν πετρου ειδεν

I. B^3 ερουσι επεσε II. B^3 επεσε προσεταξε III. B^3 εθαυμασε ειπε ηξουσι ειδε

4 επροφητευσαμεν : B^3 προεφητευσαμεν 7 λογους : B^2 et ^{3} add in margine τουτους 12 B^3 οικια 17 B^3 εκαθαρισθη

την πενθεραν αυτου βεβλημενην και πυρεσσουσαν και ηψατο της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην
ο πυρετος και ηγερθη και διεκονει αυτω οψιας δε γενομενης προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομε-
νους πολλους και εξεβαλεν τα πνευματα λογω και παντας τους κακως εχοντας εθεραπευσεν
> οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος αυτος τας ασθενειας ημων ελαβεν
να και τας νοσους εβαστασεν ιδων δε ο ις οχλον περι αυτον εκελευσεν απελθειν εις το περαν και
> προσελθων εις γραμματευς ειπεν αυτω διδασκαλε ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη και λεγει
αυτω ο ις αι αλωπεκες φωλεους εχουσι και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του
ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλεινη ετερος δε των μαθητων ειπεν αυτω κε επιτρεψον
μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου ο δε ις λεγει αυτω ακολουθει μοι και αφες
τους νεκρους θαψαι τους

νβ εαυτων νεκρους και εμβαντι αυτω εις πλοιον ηκολουθησαν αυτω οι μαθηται αυτου και ιδου
σεισμος μεγας εγενετο εν τη θαλασση ωστε το πλοιον καλυπτεσθαι υπο των κυματων αυτος δε
εκαθευδεν και προσελθοντες ηγειραν αυτον λεγοντες κε σωσον απολλυμεθα και λεγει αυτοις τι
δειλοι εστε ολιγοπιστοι τοτε εγερθεις επετειμησεν τοις ανεμοις και τη θαλασση και εγενετο
γαληνη μεγαλη· οι δε ανθρωποι εθαυμασαν λεγοντες ποταπος εστιν ουτος οτι και οι ανεμοι
νγ και η θαλασσα αυτω υπακουουσιν· και ελθοντος αυτου εις το περαν εις την χωραν των
> γαδαρηνων υπηντησαν αυτω δυο δαιμονιζομενοι εκ των μνημειων εξερχομενοι χαλεποι λειαν ωστε
μη ισχυειν τινα παρελθειν δια της οδου εκεινης και ιδου εκραξαν λεγοντες τι ημιν και σοι υιε
του θυ ηλθες ωδε προ καιρου βασανισαι ημας ην δε μακραν απ αυτων αγελη χοιρων πολλων
βοσκομενη οι δε δαι

μονες παρεκαλουν αυτον λεγοντες ει εκβαλλεις ημας αποστειλον ημας εις την αγελην των
χοιρων και ειπεν αυτοις υπαγετε οι δε εξελθοντες απηλθαν εις τους χοιρους και ιδου ωρμησεν
πασα η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεθανον εν τοις υδασιν οι δε βοσκοντες
εφυγον και απελθοντες εις την πολιν απηγγειλαν παντα και τα των δαιμονιζομενων και ιδου
πασα η πολις εξηλθεν εις υπαντησιν τω ιυ και ιδοντες αυτον παρεκαλεσαν ινα μεταβη απο
νδ των οριων αυτων και εμβας εις πλοιον διεπερασεν κ, ηλθεν εις την ιδιαν πολιν και ιδου
προσεφερον αυτω παραλυτικον επι κλεινης βεβλημενον και ιδων ο ις την πιστιν αυτων ειπεν τω
παραλυτικω θαρσει τεκνον αφιενται σου αι αμαρτιαι και ιδου τινες των γραμματεων ειπαν εν
εαυτοις ουτος βλασφημει και ειδως ο ις τας ενθυμησεις αυτων ειπεν ινατι ενθυμεισθε πονηρα
εν ταις καρδιαις υμων τι γαρ

I. B^3 εξεβαλε ελαβε εχουσι II. B^3 εκαθευδε III. B^3 ωρμησε διεπερασε ειπε
2 B^3 διηκονει 8 B^3 κλινη 12 υπο : B^2 et ^{3} απο 14 B^3 επετιμησε 17 B^3 λιαν 27 B^3 κλινης

εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφιενται σου αι αμαρτιαι η ειπειν εγειραι και περιπατει ινα δε ειδητε
οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας τοτε λεγει τω παραλυτικω
εγειρε αρον σου την κλεινην και υπαγε εις τον οικον σου και εγερθεις απηλθεν εις τον οικον
αυτου ιδοντες δε οι οχλοι εφοβηθησαν και εδοξασαν τον θ̅ν̅ τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοις
νε ανθρωποις και παραγων ο ι̅σ̅ εκειθεν ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον μαθθαιον
λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω και εγενετο αυτου
ανακειμενου εν τη οικια και ιδου πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι ελθοντες συνανεκειντο τω ι̅υ̅ και
τοις μαθηταις αυτου και ιδοντες οι φαρεισαιοι ελεγον τοις μαθηταις αυτου διατι μετα των
τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ο διδασκαλος υμων ο δε ακουσας ειπεν ου χρειαν εχουσιν οι
ισχυοντες ιατρου αλλα οι κα

κως εχοντες πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν ελεος θελω και ου θυσιαν ου γαρ ηλθον καλεσαι
νς δικαιους αλλα αμαρτωλους τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωανου λεγοντες διατι
ημεις και οι φαρεισαιοι νηστευομεν οι δε μαθηται σου ου νηστευουσι και ειπεν αυτοις ο ι̅σ̅ μη
δυνανται οι υιοι του νυμφωνος πενθειν εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιος ελευσονται δε ημεραι
οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευσουσιν ουδεις δε επιβαλλει επιβλημα
ρακους αγναφου επι ιματιω παλαιω αιρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ιματιου και χειρον
σχισμα γεινεται ουδε βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη ρηγνυνται οι ασκοι και
ο οινος εκχειται και οι ασκοι απολλυνται αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους και
νζ αμφοτεροι συντηρουνται ταυτα αυτου λαλουντος αυτοις ιδου αρχων εις προσελθων προσεκυνει
αυτω λεγων οτι η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν

αλλα ελθων επιθες την χειρα σου επ αυτην και ζησεται και εγερθεις ο ι̅σ̅ ηκολουθησεν αυτω
και οι μαθηται αυτου και ιδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη προσελθουσα οπισθεν ηψατο του
κρασπεδου του ιματιου αυτου ελεγε γαρ εν εαυτη εαν μονον αψωμαι του ιματιου αυτου σωθη-
σομαι ο δε ι̅σ̅ στραφεις και ιδων αυτην ειπεν θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε και εσωθη
η γυνη απο της ωρας εκεινης και ελθων ο ι̅σ̅ εις την οικιαν του αρχοντος και ιδων τους
αυλητας και τον οχλον θορυβουμενον ελεγεν αναχωρειτε ου γαρ απεθανεν το κορασιον αλλα
καθευδει και κατεγελων αυτου οτε δε εξεβληθη ο οχλος εισελθων εκρατησεν της χειρος αυτης
νη και ηγερθη το κορασιον και εξηλθεν η φημη αυτη εις ολην την γην εκεινην και παραγοντι
εκειθεν τω ι̅υ̅ ηκολουθησαν δυο τυφλοι κραζοντες και λεγοντες ελεησον ημας υιος δαυειδ
ελθοντι δε εις την οικιαν προσηλθαν αυτω οι τυφλοι και λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ πιστευ

III. B^3 ελεγε ειπε σεσωκε απεθανε εκρατησε
3 B^3 κλινην 5 B^3 ματθαιον 8 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 φαρισαιοι 17 B^3 γινεται

ετε οτι τουτο δυναμαι ποιησαι λεγουσιν αυτω ναι κε̅ τοτε ηψατο των οφθαλμων αυτων
λεγων κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμιν και ηνεωχθησαν αυτων οι οφθαλμοι και ενεβρειμηθη
αυτοις ο ισ̅ λεγων ορατε μηδεις γεινωσκετω· οι δε εξελθοντες διεφημισαν αυτον εν ολη τη
γη εκεινη αυτων δε εξερχομενων ιδου προσηνεγκαν αυτω κωφον δαιμονιζομενον και εκβλη-
θεντος του δαιμονιου ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες ουδεποτε εφανη ουτως
εν τω ισραηλ οι δε φαρεισαιοι ελεγον εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια
νθ και περιηγεν ο ισ̅ τας πολεις πασας και τας κωμας διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και
κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν
ξ ιδων δε τους οχλους εσπλαγχνισθη περι αυτων οτι ησαν εσκυλμενοι και εριμμενοι ωσει προ-
βατα μη εχοντα ποιμε

να τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν
του κυ̅ του θερισμου οπως εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου και προσκαλεσαμενος
τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων ωστε εκβαλλειν
ξα αυτα και θεραπευειν πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν των δε δωδεκα αποστολων τα
ονοματα εστιν ταυτα πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος και ανδρεας ο αδελφος αυτου και
ιακωβος ο του ζεβεδαιου και ιωανης ο αδελφος αυτου φιλιππος και βαρθολομαιος θωμας και
μαθθαιος ο τελωνης ιακωβος ο του αλφαιου κ θαδδαιος σιμων ο καναναιος και ιουδας ο ισκα-
ξβ ριωτης ο και παραδους αυτον τουτους τους δωδεκα απεστειλεν ο ισ̅ παραγγειλας αυτοις
λεγων εις οδον εθνων μη απελθητε και εις πολιν σαμαρειτων μη εισελθητε πορευεσθαι δε μαλλον
προς τα προβατα τα απολωλοτα

οικου ισραηλ πορευομενοι δε κηρυσσετε λεγοντες ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων ασθενουντας
ξγ θεραπευετε νεκρους εγειρετε λεπρους καθαριζετε δαιμονια εκβαλλετε δωρεαν ελαβετε δωρεαν
δοτε μη κτησησθε χρυσον μηδε αργυρον μηδε χαλκον εις τας ζωνας υμων μη πηραν εις οδον
μηδε δυο χιτωνας μηδε υποδηματα μηδε ραβδον αξιος γαρ ο εργατης της τροφης αυτου εις
ην δ αν πολιν η κωμην εισελθητε εξετασατε τις εν αυτη αξιος εστιν κακει μεινατε·εως αν
εξελθητε εισερχομενοι δε εις την οικιαν ασπασασθε αυτην και εαν μεν η η οικια αξια ελθετω η
ειρηνη υμων επ αυτην εαν δε μη η αξια η ειρηνη υμων εφ υμας επιστραφητω και οσ αν μασ
μηδε ακουση τους λογους υμων εξερχομενοι εξω της οικιας η της πολεως εκεινης εκτιναξατε τον
κονιορτον των ποδων υμων αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρων εν ημερα
κρισεως η τη πολει εκεινη ιδου

II. B^3 εστι III. B^3 εστι

2 ενεβρειμηθη : B^3 ενεβριμησατο 3 B^3 γινωσκετω 6 B^3 φαρισαιοι 9 B^3 ερριμμενοι 17 B^3 ματθαιος 19 B^3 πορευεσθε 27 αν μασ : B^2 αν μην δεξηται υμας, B^3 αν μη δεξηται υμας

εγω αποστελλω υμας ως προβατα εις μεσον λυκων γεινεσθε ουν φρονιμοι ως οι οφις και ακεραιοι
ξδ ως αι περιστεραι προσεχετε δε απο των ανθρωπων παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και
εν ταις συναγωγαις αυτων μαστιγωσουσιν υμας και επι ηγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε
ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις και τοις εθνεσιν οταν δε παραδωσιν υμας μη μεριμησητε
πως η τι λαλησητε δοθησεται γαρ υμιν εν εκεινη τη ωρα τι λαλησητε ου γαρ υμεις εστε οι
λαλουντες αλλα το πνευμα του πατρος υμων το λαλουν εν υμιν παραδωσει δε αδελφος
αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησεται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν
αυτους και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος
ξε σωθησεται οταν δε διωκωσιν υμας εν τη πολει ταυτη φευγετε εις την ετεραν αμην γαρ
λεγω υμιν ου μη τελεσητε τας πολεις ισραηλ εως ελθη

ο υιος του ανθρωπου ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου
αρκετον τω μαθητη ινα γενηται ως ο διδασκαλος αυτου κ̷ ο δουλος ως ο κυριος αυτου ει τω
οικοδεσποτη βεεζεβουλ επεκαλεσαν ποσω μαλλον τοις οικιακοις αυτου μη ουν φοβηθητε αυτους
ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται ο λεγω
υμιν εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι και ο εις το ους ακουετε κηρυξατε επι των δωματων
και μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι
φοβεισθε δε μαλλον τον δυναμενον και ψυχην και σωμα απολεσαι εν γεεννη ουχι δυο στρουθια
ασσαριου πωλειται και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην ανευ του πατρος υμων υμων δε και
αι τριχες της κεφαλης πασαι ηριθμημεναι εισιν μη ουν φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε
ξς υμεις πας ουν οστις ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων ο

μολογησω καγω εν αυτω εμπροσθεν του πατρος μου του εν τοις ουρανοις οστις δε αρνησηται
με εμπροσθεν των ανθρωπων αρνησομαι καγω αυτον εμπροσθεν του πατρος μου του εν τοις
ξζ ουρανοις μη νομισητε οτι ηλθον βαλειν ειρηνην επι την γην ουκ ηλθον βαλειν ειρηνην αλλα
μαχαιραν ηλθον γαρ διχασαι ανθρωπον κατα του πατρος αυτου και θυγατερα κατα της μητρος
αυτης και νυμφην κατα της πενθερας αυτης και εχθροι του ανθρωπου οι οικιακοι αυτου
ξη ο φιλων πατερα η μητερα υπερ εμε ουκ εστιν μου αξιος και ος ου λαμβανει τον σταυρον αυτου
και ακολουθει οπισω μου ουκ εστιν μου αξιος ο ευρων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην και
ξθ ο απολεσας την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην ο δεχομενος υμας εμε δεχεται και
ο εμε δεχομενος δεχεται τον αποστειλαντα με ο δεχομενος προφητην εις ονομα προφητου μισθον
προφητου λημψεται και ο δεχομενος δικαιον εις ονομα δικαιου μισθον δικαιου λημψεται

I. B^3 παραδωσουσι II. B^3 εστι μαθητ. εστι κεκαλ. εισιν III. B^3 εστι μου εστι μου

1 B^3 γινεσθε 1 B^3 οφεις 4 μεριμησητε : B^3 μεριμνησητε 8 B^3 μισουμενοι 13 B^3 τον οικοδεσποτην et τους οικιακους 25 οικιακοι : B^3 οικειακοι 26 αξιος : B^2 addit in margine inferiore : κ̷ ο φιλων υιον η θυγατερα υπερ εμε ουκ εστιν (B^3 εστι) μου αξιος 30 B^3 ληψεται 30 B^3 ληψεται

και οσ αν ποτιση ενα των μεικρων τουτων ποτηριον ψυχρου μονον εισ ονομα μαθητου αμην λεγω
ξ̄ υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου και εγενετο οτε ετελεσεν ο ι̅σ̅ διατασσων τοισ δωδεκα
μαθηταισ αυτου μετεβη εκειθεν του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταισ πολεσιν αυτων ο δε
ιωανησ ακουσασ εν τω δεσμωτηριω τα εργα του χ̅υ̅ πεμψασ δια των μαθητων αυτου ειπεν αυτω
συ ει ο ερχομενοσ η ετερον προσδοκωμεν και αποκριθεισ ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοισ πορευθεντεσ απαγγει-
λατε ιωανει α ακουετε και βλεπετε τυφλοι αναβλεπουσιν και χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθα-
ριζοντε και κωφοι ακουουσιν και νεκροι εγειροντε και πτωχοι ευαγγελιζονται και μακαριοσ εστιν
ξ̅α̅ οσ αν μη σκανδαλισθη εν εμοι τουτων δε πορευομενων ηρξατο ο ι̅σ̅ λεγειν τοισ οχλοισ περι
ιωανου τι εξηλθατε εισ την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον αλλα τι εξηλθατε
ιδειν ανθρωπον εν μαλακοισ ημ

φιεσμενον ιδου οι τα μαλακα φορουντεσ εν τοισ οικοισ των βασιλεων αλλα τι εξηλθατε προφητην
> ιδειν ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου ουτοσ εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω
> αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου οσ κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου
αμην λεγω υμιν ουκ εγηγερται εν γεννητοισ γυναικων μειζων ιωανου του βαπτιστου ο δε μεικρο-
τεροσ εν τη βασιλεια των ουρανων μειζων αυτου εστιν απο δε των ημερων ιωανου του βαπτιστου
εωσ αρτι η βασιλεια των ουρανων βιαζεται και βιασται αρπαζουσιν αυτην παντεσ γαρ οι προ-
φηται κ̷ ο νομοσ εωσ ιωανου επροφητευσαν και ει θελετε δεξασθαι αυτοσ εστιν ηλειασ ο μελλων
ξ̅β̅ ερχεσθαι ο εχων ωτα ακουετω τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην ομοια εστιν παιδιοισ
καθημενοισ εν ταισ αγοραισ α προσφωνουντα τοισ ετεροισ λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ
ωρχησασθε εθρηνησαμεν και ουκ εκοψασθε ηλ

θεν γαρ ιωανησ μητε εσθιων μητε πεινων και λεγουσιν δαιμονιον εχει ηλθεν ο υιοσ του ανθρωπου
εσθειων και πεινων και λεγουσιν ιδου ανθρωποσ φαγοσ και οινοποτησ τελωνων φιλοσ και αμαρ-
ξ̅γ̅ τωλων και εδικαιωθη η σοφια απο των εργων αυτησ τοτε ηρξατο ονειδιζειν τασ πολεισ εν
αισ εγενοντο αι πλεισται δυναμεισ αυτου οτι ου μετενοησαν ουαι σοι χοραζειν ουαι σοι βηθσαι-
δαν οτι ει εν τυρω και σειδωνι εγενοντο αι δυναμεισ αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και
σποδω μετενοησαν πλην λεγω υμιν τυρω και σειδωνι ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεωσ η
υμιν και συ καφαρναουμ μη εωσ ουρανου υψωθηση εωσ αδου καταβηση οτι ει εν σοδομοισ
εγενηθησαν αι δυναμεισ αι γενομεναι εν σοι εμεινεν αν μεχρι τησ σημερον πλην λεγω υμιν οτι γη
ξ̅δ̅ σοδομων ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεωσ η σοι εν εκεινω τω καιρω αποκριθεισ ο ι̅σ̅
ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κ̅ε̅ του ουρανου

I. B^3 περιπατουσι ακουουσι II. B^3 εστι περι εστι παιδ. III. B^3 ηλθε γαρ λεγουσι δαιμ.

1 B^3 μικρων 6 ιωανει : B^3 ιωανη 6 B^3 καθαριζονται 7 B^3 εγειρονται 11 προφητην : litterae προφ rescriptae et sub π latet ι. Hinc sine dubio scriptor ιδειν ante προφ. daturus erat. 14 B^3 μικροτεροσ 17 B^3 προεφητευσαν et δεξασθε et ηλιας 21 B^3 πινων 22 B^3 εσθιων et πινων 23 εργων : intactum in textu sed nec instauratum; B^3 in margine τεκνων 25 B^3 σιδωνι 26 B^3 σιδωνι 27 μη : B^3 ἠ, sic

και της γης οτι εκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο
πατηρ οτι ουτως ευδοκια εγενετο εμπροσθεν σου παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου
και ουδεις επιγινωσκει τον υιον ει μη ο πατηρ ουδε τον πατερα τις επιγεινωσκει ει μη ο υιος
οε και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι δευτε προς με παντες οι κοπιωντες και πεφορτισ-
μενοι καγω αναπαυσω υμας αρατε τον ζυγον μου εφ υμας και μαθετε απ εμου οτι πραυς ειμι
κ, ταπεινος τη καρδια και ευρησεται αναπαυσιν ταις ψυχαις υμων ο γαρ ζυγος μου χρηστος
ος και το φορτιον μου ελαφρον εστιν εν εκεινω τω καιρω επορευθη ο ισ τοις σαββατοις δια
των σποριμων οι δε μαθηται αυτου επειναsαν και ηρξαντο τιλλειν σταχυας και εσθιειν οι δε
φαρεισαιοι ιδοντες ειπαν αυτω ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστιν ποιειν εν σαββατω
ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε τι εποιησεν δαυειδ ο

τε επεινασεν και οι μετ αυτου πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προ-
θεσεως εφαγον ο ουκ εξον ην αυτω φαγειν ουδε τοις μετ αυτου ει μη τοις ιερευσι μονοις η
ουκ ανεγνωτε εν τω νομω οτι τοις σαββασιν οι ιερεις εν τω ιερω το σαββατον βεβηλουσιν και
αναιτιοι εισιν λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζον εστιν ωδε ει δε εγνωκειτε τι εστιν ελεος θελω
και ου θυσιαν ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους κυριος γαρ εστιν του σαββατου ο υιος του
οζ ανθρωπου και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις την συναγωγην αυτων και ιδου ανθρωπος χειρα
εχων ξηραν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες ει εξεστι τοις σαββασι θεραπευειν ινα κατηγορη-
σωσι αυτου ο δε ειπεν αυτοις τις εσται εξ υμων ανθρωπος ος εξει προβατον εν κ, εαν εμ-
πεση τουτο τοις σαββασι εις βοθυνον ουχι κρατησει αυτο κ, εγερει ποσω ουν διαφερει ανθρωπος
προβατου ωστε εξεστιν τοις σαββατοις καλως ποιειν τοτε λεγει τω

οη ανθρωπω εκτεινον σου την χειρα και εξετεινεν και απεκατεσταθη υγιης ως η αλλη εξελ-
θοντες δε οι φαρεισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν ο δε ισ γνους
ανεχωρησεν εκειθεν και ηκολουθησαν αυτω πολλοι και εθεραπευσεν αυτους παντας και επετει-
μησεν αυτοις ινα μη φανερον αυτον ποιησωσιν ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου
> λεγοντος ιδου ο παις μου ον ηρετισα ο αγαπητος μου ον ευδοκησεν η ψυχη μου θησω το πνευμα
> μου επ αυτον και κρισιν τοις εθνεσιν απαγγελει ουκ ερεισει ουδε κραυγασει ουδε ακουσει τις εν
> ταις πλατειαις την φωνην αυτου καλαμον συντετρειμμενον ου κατεαξει και λινον τυφομενον ου
οθ σβεσει εως αν εκβαλη εις νεικος την κρισιν και τω ονοματι αυτου εθνη ελπιουσιν τοτε
> προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενον τυφλον και κωφον και εθεραπευσεν αυτον ωστε τον κωφον
λαλειν και βλεπειν και εξισταντο

I. B³ εξεστι εποιησε II. B³ επεινασε ιερευσι βεβηλουσι εισι εστι του κατηγορησωσιν σαββασιν εξεστι III. B³ εξετεινε ελπιουσιν : ν instauratum

3 B³ τις επιγινωσκει ει 6 B³ ευρησετε 9 B³ φαρισαιοι 22 B³ φαρισαιοι 23 B³ επετιμησεν 26 ερεισει : ε medium etiam instauratum 27 B³ συντετριμμενον 27 λινον : B³ super ι adpinxit η, ut esset ληνον. Tamen ι ipsum non exstinxit 28 νεικος : ε etiam instauratum

παντεσ οι οχλοι και ελεγον μητι ουτοσ εστιν ο υιοσ δαυειδ· οι δε φαρεισαιοι ακουσαντεσ ειπον ουτοσ ουκ εκβαλλει τα δαιμονια ει μη εν τω βεεζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων ειδωσ δε τασ ενθυμησεισ αυτων ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια μερισθεισα καθ εαυτησ ερημουται και πασα πολισ η οικια μερισθεισα καθ εαυτησ ου σταθησεται και ει ο σατανασ τον σαταναν εκβαλλει εφ εαυτον εμερισθη πωσ ουν σταθησεται η βασιλεια αυτου και ει εγω εν βεεζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι κριται εσονται υμων ει δε εν πνευματι θυ εγω εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμασ η βασιλεια του θυ η πωσ δυναται τισ εισελθειν εισ την οικιαν του ισχυρου και τα σκευη αυτου αρπασαι εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστι̅ και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει δια τουτο λεγω υμιν πασα αμαρτια και βλασφη

μια αφεθησεται υμιν τοισ ανθρωποισ η δε του πνευματοσ βλασφημια ουκ αφεθησεται και οσ εαν ειπη λογον κατα του υιου του ανθρωπου ὀὐκ αφεθησεται αυτω οσ δ αν ειπη κατα του πνευματοσ του αγιου ου μη αφεθη αυτω ουτε εν τουτω τω αιωνι ουτε εν τω μελλοντι η ποιησατε το δενδρον καλον και τον καρπον αυτου καλον η ποιησατε το δενδρον απρον και τον καρπον αυτου σαπρον εκ γαρ του καρπου το δενδρον γεινωσκεται γεννηματα εχιδνων πωσ δυνασθε αγαθα λαλειν πονηροι οντεσ εκ γαρ του περισσευματοσ τησ καρδιασ το στομα λαλει· ο αγαθοσ ανθρωποσ εκ του αγαθου θησαυρου εκβαλλει αγαθα και ο πονηροσ ανθρωποσ εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα λεγω δε υμιν οτι παν ρημα αργον ο λαλησουσιν οι ανθρωποι αποδωσουσι περι αυτου λογον εν ημερα κρισεωσ εκ γαρ των λογων σου δικωθηση και εκ των λογων σου καταδικασθηση τοτε απεκριθησαν αυτω τινεσ των γραμμα

τεων λεγοντεσ διδασκαλε θελομεν απο σου σημειον ιδειν ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ γενεα πονηρα και μοιχαλισ σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου ωσπερ γαρ ην ιωνασ εν τη κοιλια του κητουσ τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ ουτωσ εσται ο υιοσ του ανθρωπου εν τη καρδια τησ γησ τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ ανδρεσ νινευειται αναστησονται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εισ το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινει αυτην οτι ηλθεν εκ των περατων τησ γησ ακουσαι την σοφιαν σολομωνοσ και ιδου πλειον σολομωνοσ ωδε οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και ουχ ευρισκει τοτε λεγει εισ τον οικον μου επιστρεψω οθεν εξηλθον και

I. B^3 εκβαλλουσι εστι και

1 B^3 φαρισαιοι 11 ὀὐκ: puncta ipsius scriptoris esse videntur, litterae non instauratae 14 απρον: B^2 ?et^3 σαπρον 15 B^3 γινωσκεται

ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ
εαυτου επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γεινεται τα
εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων ουτως εσται και τη γενεα ταυτη τη πονηρα·
πα ετι αυτου λαλουντος τοις οχλοις ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου ιστηκεισαν εξω ζητουν-
τες αυτω λαλησαι ο δε αποκριθεις ειπεν τω λεγοντι αυτω τις εστιν η μητηρ μου και τινες
εισιν οι αδελφοι και εκτεινας την χειρα αυτου επι τους μαθητας αυτου ειπεν ιδου η μητηρ μου
και οι αδελφοι μου οστις γαρ αν ποιηση το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις αυτος μου
πβ αδελφος και αδελφη και μητηρ εστιν εν τη ημερα εκεινη εξελθων ο ισ̅ της οικιας εκαθητο
παρα την θαλασσαν και συ̅ηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι ωστε αυτον εις πλοιον εμβαντα
καθησθαι και πας ο οχλος επι τον αιγιαλον ιστηκει και ελαλησεν

αυτοις πολλα εν παραβολαις λεγων ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειρειν και εν τω σπειρειν
αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και ελθοντα τα πετεινα κατεφαγεν αυτα αλλα δε επεσεν επι
τα πετρωδη οπου ουκ ειχε̅ γην πολλην και ευθεως εξανετειλαν δια το μη εχειν βαθος της γης
ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματωθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη αλλα δε επεσεν επι
τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και απεπνιξαν αυτα αλλα δε επεσεν επι την γην την
καλην και εδιδου καρπον ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα ο εχων ωτα ακουετω
πγ και προσελθοντες οι μαθηται ειπαν αυτω διατι εν παραβολαις λαλεις αυτοις ο δε αποκριθεις
ειπεν αυτοις οτι υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας των ουρανων εκεινοις δε ου
δεδοται οστις γαρ εχει δοθησεται αυτω και περισσευθησεται οστις δε ουκ εχει κ̅ ο εχει αρθησεται
απ αυτου δια τουτο εν παραβολαις αυτοις λαλω οτι βλεποντες ου βλε

πουσιν και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν και αναπληρουται αυτοις η προφητεια
> ησαιου η λεγουσα ακοη ακουσατε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε
> επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους
> αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν
> και επιστρεψωσιν και ιασομαι αυτους υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι οτι βλεπουσι̅ και τα ωτα
οτι ακουουσιν αμην γαρ λεγω υμιν οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε
πδ και ουκ ειδαν και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του
σπειραντος παντος ακουοντος τον λογον της βασιλειας και μη συνιεντος ερχεται ο πονηρος και
αρπαζει το εσπαρμενον εν τη καρδια αυτου ουτος εστιν ο παρα την οδον σπαρεις ο δε επι τα
πετρωδη σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και ευθυς μετα χαρας

I. B[3] ειπε II. B[3] επεσε παρα ειχε III. B[3] βλεπουσι ωσι ιδωσι ακουσωσι συνωσι επιστρεψωσι βλεπουσι
2 B[1] γινεται 4 B[3] ειστηκεισαν 6 αδελφοι : B[2] et [3] add μου 10 B[3] ειστηκει 15 επι : primum εις scriptum erat, sed ipse* reposuit επι 21 συνιουσιν : B[3] συνιωσι 22 ακουσατε : B[3] ακουσετε 26 προφηται και δικαιοι : primum και δικαιοι omissum erat; supplevit potius B[2] quam ipse*

λαμβανων αυτον ουκ εχει δε ριζαν εν εαυτω αλλα προσκαιρος εστιν γενομενης δε θλειψεως η
διωγμου δια τον λογον ευθυς σκανδαλιζεται ο δε εις τας ακανθας σπαρεις ουτος εστιν ο τον
λογον ακουων και η μεριμνα του αιωνος και η απατη του πλουτου συνπνειγει τον λογον και
ακαρπος γεινεται ο δε επι την καλην γην σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και
πε συνιεις ος δη καρποφορει και ποιει ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα αλλην παρα-
βολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω σπειραντι καλον σπερμα
εν τω αγρω εαυτου εν δε τω καθευδειν τους ανθρωπους ηλθεν αυτου ο εχθρος και επεσπειρεν
ζειζανια ανα μεσον του σιτου και απηλθεν οτε δε εβλαστησεν ο χορτος και καρπον εποιησεν τοτε
εφανη και τα ζειζανια προσελθοντες δε οι δουλοι του οικοδεσποτου ειπον αυτω κε ουχι καλον
σπερμα εσπειρας εν τω σω αγρω

ποθεν ουν εχει ζειζανια ο δε εφη αυτοις εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν οι δε αυτω λεγουσιν
θελεις ουν απελθοντες συλλεξωμεν αυτα ο δε φησιν ου μηποτε συλλεγοντες τα ζειζανια εκρι-
ζωσητε αμα αυτοις τον σιτον αφετε συναυξανεσθαι αμφοτερα εως του θερισμου και εν καιρω του
θερισμου ερω τοις θερισταις συλλεξατε πρωτον τα ζειζανια και δησατε αυτα εις δεσμας προς το
πς κατακαυσαι αυτας τον δε σιτον συναγετε εις την αποθηκην μου αλλην παραβολην παρεθηκεν
αυτοις λεγων ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εσπειρεν
εν τω αγρω αυτου ο μεικροτερον μεν εστι παντων των σπερματων οταν δε αυξηθη μειζον των
λαχανων εστιν και γινεται δενδρον ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου και κατασκηνοιν εν τοις
πζ κλαδοις αυτου αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ζυμη
ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν

εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον ταυτα παντα ελαλησεν ο ις εν παραβολαις τοις
οχλοις και χωρις παραβολης ουδεν ελαλει αυτοις οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου
> λεγοντος ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης
πη τοτε αφεις τους οχλους ηλθεν εις την οικιαν και προσηλθαν αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες
διασαφησον ημιν την παραβολην των ζειζανιων του αγρου ο δε αποκριθεις ειπεν ο σπειρων το
καλον σπερμα εστιν ο υιος του ανθρωπου ο δε αγρος εστιν ο κοσμος το δε καλον σπερμα ουτοι
εισιν οι υιοι της βασιλειας τα δε ζειζανια εισιν οι υιοι του πονηρου ο δε εχθρος εστιν ο σπειρας
αυτα ο διαβολος ο δε θερισμος συντελεια αιωνος εστιν οι δε θερισται αγγελοι εισιν ωσπερ ουν
συλλεγεται τα ζειζανια και πυρι κατακαιεται ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος αποστελει
ο υιος του ανθρωπου τους αγγελους

I. B[3] εστι επεσπειρε εποιησε II. B[3] λεγουσι εστι παντ. εστι και

1 B[3] θλιψεως 3 B[3] συμπνιγει 4 B[3] γινεται 6 παρεθηκεν : litterae παρεθηκε rescriptae. Nescio an primum ελαλησεν fuisse putem. Correxit B[2] ut videtur 8 B[3] ζιζανια 9 B[3] ζιζανια 11 B[3] ζιζανια 12 B[3] ζιζανια 14 B[3] ζιζανια 15 αυτας : ς erasum est 17 B[3] μικροτερον 18 B[3] κατασκηνουν 25 B[3] ζιζανιων 27 B[3] ζιζανια 29 B[3] ζιζανια

αυτου και συλλεξουσιν εκ της βασιλειας αυτου παντα τα σκανδαλα και τους ποιουντας την
ανομιαν και βαλουσιν αυτους εις την καμεινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος
π̄θ των οδοντων   τοτε οι δικαιοι εκλαμψουσιν ως ο ηλιος εν τη βασιλεια του πατρος αυτων ο
εχων ωτα ακουετω ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων θησαυρω κεκρυμμενω εν τω αγρω ον
ευρων ανθρωπος εκρυψεν και απο της χαρας αυτου υπαγει και πωλει οσα εχει και αγοραζει τον
ϙ αγρον εκεινον   παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων εμπορω ζητουντι καλους μαργαρει-
τας ευρων δε ενα πολυτειμον μαργαρειτην απελθων πεπρακεν παντα οσα ειχεν και ηγορασεν
ϙ̄α αυτον   παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων σαγηνη βληθειση εις την θαλασσαν και εκ
παντος γενους συναγαγουση ην οτε επληρωθη αναβιβασαντες επι τον αιγιαλον και καθισαντες
συνελεξαν

τα καλα εις αγγη τα δε σαπρα εξω εβαλον ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος εξελευσονται
οι αγγελοι και αφοριουσιν τους πονηρους εκ μεσου των δικαιων και βαλουσιν αυτους εις την
καμεινον του πυρος εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων   συνηκατε ταυτα
παντα λεγουσιν αυτω ναι   ο δε ειπεν αυτοις δια τουτο πας γραμματευς μαθητευθεις τη βασι-
λεια των ουρανων ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου
ϙ̄β καινα και παλαια   και εγενετο οτε ετελεσεν ο ῑσ̄ τας παραβολας ταυτας μετηρεν εκειθεν
και ελθων εις την πατριδα αυτου εδιδασκεν αυτους εν τη σῡαγωγη αυτων ωστε εκπλησσεσθαι
αυτους και λεγειν ποθεν τουτω η σοφια αυτη και αι δυναμεις ουχ ουτος εστιν ο του τεκτονος
υιος ουχ η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και ιωσηφ' και σιμων
και ιουδας και αι αδελφαι αυτου ουχι πασαι προς ημας εισιν ποθεν

ουν τουτω ταυτα παντα και εσκανδαλιζοντο εν αυτω   ο δε ῑσ̄ ειπεν αυτοις ουκ εστιν προφητης
ατειμος ει μη εν τη πατριδι κ̣ εν τη οικια αυτου και ουκ εποιησεν εκει δυναμεις πολλας δια
ϙ̄γ την απιστιαν αυτων   εν εκεινω τω καιρω ηκουσεν ηρωδης ο τετραρχης την ακοην ῑῡ και
ειπεν τοις παισιν αυτου ουτος εστιν ιωανης ο βαπτιστης αυτος ηγερθη απο των νεκρων και αι
δυναμεις ενεργουσιν εν αυτω ο γαρ ηρωδης τοτε κρατησας τον ιωανην εδησεν και εν τη φυλακη
απεθετο δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου ελεγεν γαρ ο ιωανης αυτω ουκ
εξεστιν σοι εχειν αυτην και θελων αυτον αποκτειναι εφοβηθη τον οχλον επει ως προφητην αυτον
ειχον   γενεσιοις δε γενομενοις του ηρωδου ωρχησατο η θυγατηρ της ηρωδιαδος εν τω μεσω
και ηρεσε̄ τω ηρωδη οθεν μεθ ορκου ωμολογησεν αυτη δουναι ο αν αιτησηται η δε προβιβασθεισα
υπο της μητρος αυτης δος μοι φησιν ωδε ε

I. B^3 πεπρακε ειχε II. B^3 αφοριουσι εισι III. B^3 εστι ειπε εδησε ελεγε εξεστι ηρεσε

2 B^3 καμινον 6 B^3 μαργαριτας 7 B^3 πολυτιμον μαργαριτην 13 B^3 καμινον 14 [1]ειπεν αυτοις : margo [2]λεγει αυτοις 22 B^3 ατιμος 24 ante αι δυναμεις B^2et^3 in margine δια τουτο supplevere 27 [1]επει : margo [2]οτι 25 τη corrector demum supra lin. addidit

πι πινακι την κεφαλην ιωανου του βαπτιστου και λυπηθεις ο βασιλευς δια τους ορκους και τους
συνανακειμενους εκελευσεν δοθηναι και πεμψας απεκεφαλισεν ιωανην εν τη φυλακη και ηνεχθη
η κεφαλη αυτου επι πινακι και εδοθη τω κορασιω και ηνεγκεν τη μητρι αυτης   και προσελθον-
ϙγ τες οι μαθηται αυτου ηραν το πτωμα κ̣ εθαψαν αυτον και ελθοντες απηγγειλαν τω ι̅υ̅   ακου-
σας δε ο ι̅σ̅ ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω εις ερημον τοπον κατ ιδιαν και ακουσαντες οι οχλοι
ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων και εξελθων ειδεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ
ϙδ αυτοις και εθεραπευσεν τους αρρωστους αυτων   οψιας δε γενομενης προσηλθαν αυτω οι μαθη-
ται λεγοντες ερημος εστιν ο τοπος και η ωρα ηδη παρηλθεν απολυσον τους οχλους ινα απελθον-
τες εις τας κωμας αγορασωσιν εαυτοις βρωματα ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν απελθειν
δοτε αυτοις υμεις φαγειν   οι δε λε

γουσιν αυτω ουκ εχομεν ωδε ει μη πεντε αρτους και δυο ιχθυας ο δε ειπεν φερετε μοι ωδε αυτους
και κελευσατε τους οχλους ανακλιθηναι επι του χορτου λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο
ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κλασας εδωκεν τοις μαθηταις τους αρτους οι
δε μαθηται τοις οχλοις και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν το περισσευον των κλα-
σματων δωδεκα κοφινους πληρεις οι δε εσθιοντες ησαν ανδρες ωσει πεντακισχειλιοι χωρις γυναι-
ϙε κων και παιδιων   και ευθεως ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις πλοιον και προαγειν
αυτον εις το περαν εως ου απολυση τους οχλους   και απολυσας τους οχλους ανεβη εις το
ορος κατ ιδιαν προσευξασθαι οψιας δε γενομενης μονος ην εκει το δε πλοιον ηδη σταδιους πολ-
λους απο της γης απειχεν βασανιζομενον υπο των κυματων ην γαρ εναντιος ο ανεμος   τεταρτη
δε φυλακη της νυκτος ηλ

θεν προς αυτους περιπατων επι την θαλασσαν   οι δε μαθηται ιδοντες αυτον επι της θαλασσης
περιπατουντα εταραχθησαν λεγοντες οτι φαντασμα εστιν και απο του φοβου εκραξαν   ευθυς δε
ελαλησεν ο ι̅σ̅ αυτοις λεγων θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε   αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω
κ̅ε̅ ει συ ει κελευσον με ελθειν προς σε επι τα υδατα ο δε ειπεν ελθε   και καταβας απο του
πλοιου πετρος περιεπατησεν επι τα υδατα και ηλθεν προς τον ι̅υ̅ βλεπων δε τον ανεμον εφοβηθη
και αρξαμενος καταποντιζεσθαι εκραξεν λεγων κ̅ε̅ σωσον με   ευθεως δε ο ι̅σ̅ εκτεινας την χειρα
επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε εις τι εδιστασας και αναβαντων αυτων εις το πλοιον
εκοπασεν ο ανεμος·   οι δε εν τω πλοιω προσεκυνησαν αυτω λεγοντες αληθως θ̅υ̅ υιος ει
ϙϛ και διαπερασαντες ηλθον επι την γην εις γεννησαρετ·   και επιγνοντες αυτον οι ανδρες του τοπου
εκεινου απεστειλαν εις ολην την

I. B³ εκελευσε ηνεγκε ειδε εθεραπευσε II. B³ ειπε ευλογησε εδωκε ηναγκασε απειχε III. B³ ηλθε εστι ηλθε εκραξε

12 κελευσατε : B²et³ κελευσας 15 B³ πεντακισχιλιοι 25 ανεμον : B²et³ add in margine ισχυρον

περιχωρον εκεινην και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας και παρεκαλουν ινα μονον
ϙη αψωνται του κρασπεδου του ιματιου αυτου και οσοι ηψαντο διεσωθησαν τοτε προσερχονται
τω ιυ̅ απο ιεροσολυμων φαρεισαιοι και γραμματεισ λεγοντεσ διατι οι μαθηται σου παραβαινουσιν
την παραδοσιν των πρεσβυτερων ου γαρ νιπτονται τασ χειρασ οταν αρτον εσθιωσιν ο δε απο-
κριθεισ ειπεν αυτοισ διατι και υμεισ παραβαινετε την εντολην του θυ̅ δια την παραδοσιν υμων
> ο γαρ θσ̅ ειπε τειμα τον πατερα και την μητερα και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω
> τελευτατω υμεισ δε λεγετε οσ αν ειπη τω πατρι η τη μητρι δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθησ ου
μη τιμησει τον πατερα αυτου και ηκυρωσατε τον λογον του θυ̅ δια την παραδοσιν υμων υποκρι-
> ται καλωσ επροφητευσεν περι υμων ησαιασ λεγων ο λαοσ ουτοσ τοισ χειλεσιν με τιμα η δε
> καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου ματην δε

> σεβονται με διδασκοντεσ διδασκαλιασ ενταλματα ανθρωπων και προσκαλεσαμενοσ τον οχλον
ειπεν αυτοισ ακουετε και συνιετε ου το ερχομενον εισ το στομα κοινοι τον ανθρωπον αλλα το
εκπορευομενον εκ του στοματοσ τουτο κοινοι τον ανθρωπον τοτε προσελθοντεσ οι μαθηται λεγου-
σιν αυτω οιδασ οτι οι φαρεισαιοι ακουσαντεσ τον λογον εσκανδαλισθησαν ο δε αποκριθεισ ειπεν
πασα φυτεια ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου ο ουρανιοσ εκριζωθησεται αφετε αυτουσ τυφλοι εισιν
οδηγοι τυφλοσ δε τυφλον εαν οδηγη αμφοτεροι εισ βοθυνον πεσουνται αποκριθεισ δε ο πετροσ
αυτω ειπε φρασον ημιν την παραβολην ο δε ειπεν ακμην και υμεισ ασυνετοι εστε ου νοειτε οτι
παν το εισερχομενον εισ το στομα εισ την κοιλιαν χωρει και εισ αφεδρωνα εκβαλλεται τα δε
εκπορευομενα εκ του στοματοσ εκ τησ καρδιασ εξερχεται κακεινα κοινοι τον ανθρωπον εκ γαρ
τησ καρδιασ εξερχονται δια

λογισμοι πονηροι φονοι μοιχειαι πορνειαι κλοπαι ψευδομαρτυριαι βλασφημιαι ταυτα εστιν τα
ϙθ κοινουντα τον ανθρωπον το δε ανιπτοισ χερσιν φαγειν ου κοινοι τον ανθρωπον και εξελθων
εκειθεν ο ισ ανεχωρησεν εισ τα μερη τυρου και σειδωνοσ και ιδου γυνη χαναναια απο των οριων
εκεινων εξελθουσα εκραζεν λεγουσα ελεησον με κε̅ υιοσ δαυειδ η θυγατηρ μου κακωσ δαιμο-
νιζεται ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον και προσελθοντεσ οι μαθηται αυτου ηρωτουν αυτον λεγον-
τεσ απολυσον αυτην οτι κραζει οπισθεν ημων ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ απεσταλην ει μη εισ
τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ η δε ελθουσα προσεκυνει αυτω λεγουσα κε̅ βοηθει
μοι ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοισ κυνα-
ριοισ η δε ειπεν ναι κε και τα κυναρια εσθειει απο των ψειχιων των πειπτοντων απο τησ
τραπεζησ των κυριων αυτων τοτε αποκριθεισ ο ισ̅ ειπεν αυτη ω γυναι μεγαλη

I. B^3 παραβαινουσι ειπε χειλεσι II. B^3 ειπε πασα ειπε φρ. III. B^3 εστι χερσι εκραζε εστι ειπε ναι

1 παρεκαλουν: B^3 (^{3}demum ut vdtr) add in margine αυτον 3 B^3 φαρισαιοι 6 B^3 τιμα 9 B^3 προεφητευσε 14 B^3 φαρισαιοι 23 B^3 σιδωνοσ 29 B^3 εσθιει et ψιχιων et πιπτοντων

ρ̄ σου η πιστισ γενηθητω σοι ωσ θελεισ και ιαθη η θυγατηρ αυτησ απο τησ ωρασ εκεινησ και
μεταβασ εκειθεν ο ισ̄ ηλθεν παρα την θαλασσαν τησ γαλειλαιασ και αναβασ εισ το οροσ εκαθητο
εκει και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι εχοντεσ μεθ εαυτων χωλουσ κυλλουσ τυφλουσ κωφουσ κ
ετερουσ πολλουσ και ερριψαν αυτουσ παρα τουσ ποδασ αυτου και εθεραπευσεν αυτουσ ωστε τουσ
οχλουσ βλεποντασ θαυμασαι κωφουσ ακουοντασ κυλλουσ υγιεισ και χωλουσ περιπατουντασ και
τυφλουσ βλεποντασ και εδοξασαν τον θεον ισραηλ ο δε ισ̄ προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ
αυτου ειπεν σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ημεραι τρεισ προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι
φαγωσιν και απολυσαι αυτουσ νηστεισ ου θελω μηποτε εκλυθωσιν εν τη οδω και λεγουσιν αυτω
οι μαθηται ποθεν ημιν εν ερημια αρτοι τοσουτοι ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον και λεγει αυτοισ
ο ισ̄ ποσουσ αρτουσ εχετε οι δε ειπον επτα και ο

λιγα ιχθυδια και παραγγειλασ τω οχλω αναπεσειν επι την γην ελαβεν τουσ επτα αρτουσ και
τουσ ιχθυασ και ευχαριστησασ εκλασεν και εδιδου τοισ μαθηταισ οι δε μαθηται τοισ οχλοισ και
εφαγον παντεσ και εχορτασθησαν και το περισσευον των κλασματων ηραν επτα σπυριδασ πλη-
ρ̄α ρεισ οι δε εσθιοντεσ ησαν ωσ τετρακισχειλιοι ανδρεσ χωρισ γυναικων και παιδιων και απολυσασ
τουσ οχλουσ ενεβη εισ το πλοιον και ηλθεν εισ τα ορια μαγαδαν και προσελθοντεσ οι φαρεισαιοι
και σαδδουκαιοι πειραζοντεσ επηρωτησαν αυτον σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοισ ο δε
αποκριθεισ ειπεν αυτοισ γενεα πονηρα και μοιχαλεισ σημειον αιτει και σημειον ου δοθησεται αυτη
ει μη το σημειον ιωνα και καταλιπων αυτουσ απηλθεν και ελθοντεσ οι μαθηται εισ το περαν
επελαθοντο λαβειν αρτουσ ο δε ισ̄ ειπεν αυτοισ ορατε και προσεχετε απο τησ ζυμησ των φαρει-
σαιων και σαδδουκαιων οι δε διελογιζοντο

εν εαυτοισ λεγοντεσ οτι αρτουσ ουκ ελαβομεν γνουσ δε ο ισ̄ ειπεν τι διαλογιζεσθε εν εαυτοισ
ολιγοπιστοι οτι αρτουσ ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε μνημονευετε τουσ πεντε αρτουσ των πεντα
κισχιλιων και ποσουσ κοφινουσ ελαβετε ουδε τουσ επτα αρτουσ των τετρακισχειλιων και ποσασ
σφυριδασ ελαβετε πωσ ου νοειτε οτι ου περι αρτων ειπον υμιν προσεχετε δε απο τησ ζυμησ των
φαρεισαιων και σαδδουκαιων τοτε συνηκαν οτι ουκ ειπεν προσεχειν απο τησ ζυμησ των αρτων
ρ̄β αλλα απο τησ διδαχησ των σαδδουκαιων και φαρεισαιων ελθων δε ο ισ̄ εισ τα μερη καισα
ρειασ τησ φιλιππου ηρωτα τουσ μαθητασ αυτου λεγων τινα λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι τον υιον
του ανθρωπου οι δε ειπαν οι μεν ιωανην τον βαπτιστην οι δε ηλειαν ετεροι δε ιερεμιαν η ενα των
προφητων λεγει αυτοισ υμεισ δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεισ δε σιμων πετροσ ειπεν συ ει ο
χσ̄ ο υιοσ του θῡ του

I. B^3 ηλθε ειπε προσμενουσι εχουσι φαγωσι II. B^3 ελαβε εκλασε απηλθε III. B^3 ειπε ειπε ειπε
2 B^3 γαλιλαιασ 8 B^3 νηστισ 14 B^3 τετρακισχιλιοι 15 B^3 φαρισαιοι 17 B^3 μοιχαλισ 17 ⁱαιτει : margo ⁱεπιζητει 19 B^3 φαρισαιων 23 B^3 τετρακισχιλιων 25 B^3 φαρισαιων 26 B^3 φαρισαιων 28 B^3 ηλιαν

ζοντος   αποκριθεις δε ο ισ̅ ειπεν αυτω μακαριος ει σιμων βαριωνα οτι σαρξ και αιμα ουκ
απεκαλυψεν σοι αλλ ο πατηρ μου ο εν ουρανοις καγω δε σοι λεγω οτι συ ει πετρος και επι ταυτη
τη πετρα οικοδομησω μου την εκκλησιαν και πυλαι αδου ου κατισχυσουσιν αυτης δωσω σοι τας
κλειδας της βασιλειας των ουρανων και ο αν δησης επι της γης εσται δεδεμενον εν τοις ουρα-
νοις και ο εαν λυσης επι της γης εσται λελυμενον εν τοις ουρανοις   τοτε επετειμησεν τοις
ργ̅ μαθηταις ινα μηδενι ειπωσιν οτι αυτος εστιν ο χσ̅   απο τοτε ηρξατο ισ̅ χσ̅ δεικνυναι τοις
μαθηταις αυτου οτι δει αυτον εις ιεροσολυμα απελθειν και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων
και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι κ̷ τη τριτη ημερα εγερθηναι   και προσλαβο-
μενος αυτον ο πετρος λεγει αυτω επιτειμων ειλεως σοι κε ου μη εσται σοι τουτο   ο δε στραφεις
ειπεν τω πετρω υπαγε οπισω μου σατανα σκανδαλον ει

εμου οτι ου φρονεις τα του θυ̅ αλλα τα των ανθρωπων   τοτε ισ ειπεν τοις μαθηταις αυτου ει τις
θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι
ος γαρ εαν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου
ενεκεν εμου ευρησει αυτην   τι γαρ ωφεληθησεται ανθρωπος εαν τον κοσμον ολον κερδηση την
δε ψυχην αυτου ζημιωθη η τι δωσει ανθρωπος ανταλαγμα της ψυχης αυτου μελλει γαρ ο υιος
του ανθρωπου ερχεσθαι εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων αυτου και τοτε αποδωσει
ρδ̅ εκαστω κατα την πραξιν αυτου   αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των ωδε εστωτων οιτινες ου
μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου
και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο ισ̅ τον πετρον και ιακωβον και ιωανην τον αδελφον αυτου και
αναφερει αυτους εις ορος υ

ψηλον καθ ιδιαν και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και ελαμψε το προσωπον αυτου ως ο ηλιος
τα δε ιματια αυτου εγενετο λευκα ως το φως και ιδου ωφθη αυτοις μωυσης και ηλειας συνλα-
λουντες μετ αυτου   αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τω ιυ̅ κε̅ καλον εστιν ημας ωδε ειναι ει
θελεις ποιησω ωδε σκηνας τρεις σοι μιαν και μωυσει μιαν και μιαν ηλεια   ετι αυτου λαλουντος
ιδου νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτους και ιδου φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο
υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα ακουετε αυτου   και ακουσαντες οι μαθηται επεσαν επι
προσωπον αυτων και εφοβηθησαν σφοδρα   κ̷ προσηλθεν ο ισ̅ και αψαμενος αυτων ειπεν εγερθητε
και μη φοβεισθε   επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων ουδενα ειδον ει μη αυτον ιν̅ μονον
ρε̅ και καταβαινοντων αυτων εκ του ορους ενετειλατο αυτοις ο ισ̅ λεγων μηδενι ειπητε το οραμα
εως ου ο υιος του ανθρωπου

I. B³ απεκαλυψε ειπε II. B³ ειπε εισι ιδωσι III. B³ ελαμψε ειπε τω

1 βαριωνα οτι: litterae βαριω super raso rescriptae, reliquae νασοτι extra lineam positae. Correxit B². Primum fuisse puto αστι, ab ων priore ad ων alterum transiliente scriba. 3 δωσω: B³ praem και compendio scripturae minusculae adhibito. 4 κλειδας: B³ κλεις σ minusculo super δας posito 5 επετειμησεν: B³ litteris minusculis adhibitis suprascripsit διεστειλατο. Idem vero iam B², nisi est ipse*, in margine adscripserat 6 ισ̅ χσ̅: B³ om χσ̅ 9 B³ επιτιμων et ιλεως 11 B³ τοτε ο ισ 15 B³ ανταλλαγμα 21 καθ: B³ κατ 22 B³ ηλιας et συλλαλουντες 24 B³ ηλια 28 αυτον: B³ τον, αυ eraso

εκ νεκρων εγερθη και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τι ουν οι γραμματεις
λεγουσιν οτι ηλειαν δει ελθειν πρωτον ο δε αποκριθεις ειπεν ηλειας μεν ερχεται και αποκαταστησει
παντα λεγω δε υμιν οτι ηλειας ηδη ηλθεν και ουκ επεγνωσαν αυτον αλλ εποιησαν εν αυτω οσα
ηθελησαν ουτως και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ αυτων τοτε συνηκαν οι μαθηται
ρ̅ς̅ οτι περι ιωανου του βαπτιστου ειπεν αυτοις και ελθοντων προς τον οχλον προσηλθεν αυτω
ανθρωπος γονυπετων αυτον και λεγων κε ελεησον μου τον υιον μου οτι σεληνιαζεται και κακως
εχει πολλακις γαρ πειπτει εις το πυρ και πολλακις εις το υδωρ και προσηνεγκα αυτον τοις
μαθηταις σου και ουκ ηδυνασθησαν αυτον θεραπευσαι αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν ω γενεα
απιστος και διεστραμμενη εως ποτε μεθ υμων εσομαι εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε μοι αυτον
ωδε και επετειμησεν αυτω ο ι̅σ̅ και εξηλθεν απ αυ

του το δαιμονιον και εθεραπευθη ο παις απο της ωρας εκεινης τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω
ι̅υ̅ καθ ιδιαν ειπον διατι ημεις ουκ εδυνηθημεν εκβαλειν αυτο ο δε λεγει αυτοις δια την ολιγο-
πιστιαν υμων αμην γαρ λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ερειτε τω ορει τουτω
ρ̅ζ̅ μεταβα ενθεν εκει και μεταβησεται και ουδεν αδυνατησει υμιν συστρεφομενων δε αυτων εν
τη γαλειλαια ειπεν αυτοις ο ι̅σ̅ μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρω-
ρ̅η̅ πων και αποκτενουσιν αυτον και τη τρι ημερα αναστησεται και ελυπηθησαν σφοδρα ελθον-
των δε αυτων εις καφαρναουμ προσηλθον οι τα διδραχμα λαμβανοντες τω πετρω και ειπαν ο
διδασκαλος υμων ου τελει τα διδραχμα λεγει ναι και ελθοντα εις την οικιαν προεφθασεν αυτον ο
ι̅σ̅ λεγων τι σοι δοκει σιμων οι βασιλεις της γης απο τινος λαμβανουσιν τελη η κηνσον απο των
υιων αυτων η απο των αλλοτριων ειποντος δε

απο των αλλοτριων εφη αυτω ο ι̅σ̅ αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους
πορευθεις εις θαλασσαν βαλε αγκιστρον και τον αναβαντα πρωτον ιχθυν αρον και ανοιξας το
ρ̅θ̅ στομα αυτου ευρησεις στατηρα εκεινον λαβων δος αυτοις αντι εμου και σου εν εκεινη δε τη
ωρα προσηλθον οι μαθηται τω ι̅υ̅ λεγοντες τις αρα μειζων εστιν εν τη βασιλεια των ουρανων και
προσκαλεσαμενος παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων και ειπεν αμην λεγω υμιν εαν μη στρα-
φητε και γενησθε ως τα παιδια ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων οστις ουν ταπει-
νωσει εαυτον ως το παιδιον τουτο ουτος εστιν ο μειζων εν τη βασιλεια των ουρανων και ος εαν
δεξηται εν παιδιον τοιουτο επι τω ονοματι μου εμε δεχεται ος δ αν σκανδαλιση ενα των
μεικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτω ινα κρεμασθη μυλος ονικος περι τον
τραχηλον αυτου και καταπον

1. B^3 ηλθε
2 B^3 ηλιαν δει 2 B^3 ηλιας 3 B^3 ηλιας 6 μου sec non instauravit B^3 7 B^1 πιπτει 10 B^4 επετιμησεν 12 καθ : B^3 κατ 12 B^3 ηδυνηθημεν 15 B^3 γαλιλαια 16 τρι ημερα : B^3 demum ut vdtr reposuit τριτη ημερα 29 B^3 μικρων

ρι τισθη εν τω πελαγει της θαλασσης　　ουαι τω κοσμω απο των σκανδαλων αναγκη γαρ ελθειν
τα σκανδαλα πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου το σκανδαλον ερχεται　ει δε η χειρ σου η ο
πους σου σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν εισελθειν εις την ζωην
κυλλον η χωλον η δυο χειρας η δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις το πυρ το αιωνιον και ει ο οφθαλ-
μος σου σκανδαλει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εις την ζωην
εισελθειν η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος　ορατε μη καταφρονησητε
ενος των μεικρων τουτων λεγω γαρ υμιν οτι οι αγγελοι αυτων εν τω ουρανω δια παντος βλεπουσι
το προσωπον του πατρος μου του εν ουρανοις　τι υμιν δοκει εαν γενηται τινι ανθρωπω εκατον
προβατα και πλανηθη εν εξ αυτων ουχι αφησει τα ενενηκονταεννεα προβατα επι τα ορη και
πορευθεις ζητει το πλανωμενον και εαν γενηται ευρειν

αυτο αμην λεγω υμιν οτι χαιρει επ αυτω μαλλον η επι τοις ενενηκονταεννεα τοις μη πεπλανη-
μενοις ουτως ουκ εστιν θελημα εμπροσθεν του πατρος μου του εν ουρανοις ινα αποληται εν των
μεικρων τουτων εαν δε αμαρτηση ο αδελφος σου υπαγε ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου
μονου　εαν σου ακουση εκερδησας τον αδελφον σου εαν δε μη ακουση παραλαβε ετι ενα η δυο
μετα σου ινα επι στοματος δυο μαρτυρων η τριων σταθη παν ρημα　εαν δε παρακουση αυτων
ειπε τη εκκλησια εαν δε και της εκκλησιας παρακουση εστω σοι ωσπερ ο εθνικος και ο τελωνης
　αμην λεγω υμιν οσα αν δησητε επι της γης εσται δεδεμενα εν ουρανω και οσα εαν λυσητε
ρια επι της γης εσται λελυμενα εν ουρανω　　παλιν αμην λεγω υμιν οτι εαν δυο συμφωνησωσιν εξ
υμων επι της γης περι παντος πραγματος ου εαν αιτησωνται γενησεται αυτοις παρα του πατρος
μου του εν ουρανοις ου γαρ εισιν δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον

ονομα εκει ειμι εν μεσω αυτων　　τοτε προσελθων ο πετρος ειπεν αυτω κ̅ε̅ ποσακις αμαρτησει ο
αδελφος μου εις εμε και αφησω αυτω εως επτακις　λεγει αυτω ο ι̅ς̅ ου λεγω σοι εως επτακις
αλλα εως εβδομηκοντακις επτα　　δια τουτο ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει
ος ηθελησεν συναραι λογον μετα των δουλων αυτου　αρξαμενου δε αυτου συναιρειν προσηχθη εις
αυτω οφειλετης μυριων ταλαντων μη εχοντος δε αυτου αποδουναι εκελευσεν αυτον ο κ̅ς̅ πραθηναι
και την γυναικα και τα τεκνα και παντα οσα εχει και αποδοθηναι　πεσων ουν ο δουλος προσε-
κυνει αυτω λεγων μακροθυμησον επ εμοι και παντα αποδωσω σοι　σπλαγχνισθεις δε ο κυριος
του δουλου απελυσεν αυτον και το δανειον αφηκεν αυτω　εξελθων δε ο δουλος ευρεν ενα των
συνδουλων αυτου ος ωφειλεν αυτω εκατον δηναρια και κρατησας αυτον επνειγε λεγων αποδος
ει τι οφειλεις　πεσων ουν

II. B^3 εστι θελ.. εισι δυ. III. B^3 ηθελησε
7 B^3 μικρων 13 B^3 μικρων 29 B^3 επνιγε

ο συνδουλοσ αυτου παρεκαλει αυτον λεγων μακροθυμησον επ εμοι και αποδωσω σοι ο δε ουκ
ηθελεν αλλα απελθων εβαλεν αυτον εισ φυλακην εωσ αποδω το οφειλομενον ιδοντεσ ουν αυτου
οι συνδουλοι τα γενομενα ελυπηθησαν σφοδρα και ελθοντεσ διεσαφησαν τω κυριω εαυτων παντα
τα γενομενα τοτε προσκαλεσαμενοσ αυτον ο κυριοσ αυτου λεγει αυτω δουλε πονηρε πασαν την
οφειλην εκεινην αφηκα σοι επι παρεκαλεσασ με ουκ εδει και σε ελεησαι τον συνδουλον σου ωσ
καγω σε ηλεησα και οργισθεισ ο κυριοσ αυτου παρεδωκεν αυτον τοισ βασανισταισ εωσ αποδω
παν το οφειλομενον ουτωσ και ο πατηρ μου ο ουρανιοσ ποιησει υμιν εαν μη αφητε εκαστοσ τω
ριβ αδελφω αυτου απο των καρδιων υμων και εγενετο οτε ετελεσεν ο ι̅σ̅ τουσ λογουσ τουτουσ
μετηρεν απο τησ γαλειλαιασ και ηλθεν εισ τα ορια τησ ιουδαιασ περαν του ιορδανου και ηκολου-
θησαν αυτω οχλοι πολλοι και

ριγ εθεραπευσεν αυτουσ εκει και προσηλθον αυτω φαρεισαιοι πειραζοντεσ αυτον και λεγοντεσ ει
εξεστιν απολυσαι την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτιαν ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ ανεγνωτε
οτι ο κτισασ απ αρχησ αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτουσ και ειπεν ενεκα τουτου καταλειψει
ανθρωποσ τον πατερα και την μητερα και κολληθησεται τη γυναικι αυτου και εσονται οι δυο εισ
σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα σαρξ μια ο ουν ο θσ συνεζευξεν ανθρωποσ μη χωριζετω·
λεγουσιν αυτω τι ουν μωυσησ ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου και απολυσαι αυτην λεγει
αυτοισ οτι μωυσησ προσ την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν απολυσαι τασ γυναικασ υμων
απ αρχησ δε ου γεγονεν ουτωσ λεγω δε υμιν οσ αν απολυση την γυναικα αυτου παρεκτοσ λογου
πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι και ο απολελυμενην γαμησασ μοιχαται λεγουσιν αυτω οι μαθη-
ται ει ουτωσ εστιν η αιτια του ανθρωπου μετα τησ γυναικοσ ου συμ

φερει γαμησαι ο δε ειπεν αυτοισ ου παντεσ χωρουσι τον λογον αλλ οισ δεδοται εισιν γαρ
ευνουχοι οιτινεσ εκ κοιλιασ μητροσ εγεννηθησαν ουτωσ και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ευνουχισθησαν
υπο των ανθρωπων και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ευνουχισαν εαυτουσ δια την βασιλειαν των ουρανων
ριδ ο δυνομενοσ χωρειν χωρειτω · τοτε προσηνεχθησαν αυτω παιδια ινα τασ χειρασ επιθη αυτοισ
και προσευξηται οι δε μαθηται επετειμησαν αυτοισ ο δε ι̅σ̅ ειπεν αφεται τα παιδια και μη
κωλυετε αυτα ελθειν προσ με των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των ουρανων και επιθεισ τασ
ριε χειρασ αυτοισ επορευθη εκειθεν και ιδου εισ προσελθων αυτω ειπεν διδασκαλε τι αγαθον
ποιησω ινα σχω ζωην αιωνιον ο δε ειπεν αυτω τι με ερωτασ περι του αγαθου εστιν ο αγαθοσ ει
> δε θελεισ εισ την ζωην εισελθειν τηρει τασ εντολασ λεγει αυτω ποιασ ο δε ι̅σ̅ εφη το ου φονευ-
> σεισ ου μοιχευσεισ ου κλεψεισ ου ψευδομαρτυρησεισ τειμα τον πατερα και

II. B³ εισι δυ. III. B³ εισι γαρ ειπε διδ.

5 B³ επει 9 B³ γαλιλαιασ 11 B³ φαρισαιοι 24 B³ δυναμενοσ 25 B³ επετιμησαν 25 B³ αφετε 28 post αγαθου B² supplevit εισ, instauravit etiam B³ 30 B³ τιμα

την μητερα και αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον λεγει αυτω ο νεανισκος ταυτα
παντα εφυλαξα τι ετι υστερω λεγει αυτω ο ισ ει θελεισ τελειοσ ειναι υπαγε πωλησον σου τα
υπαρχοντα και δοσ τοισ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν ουρανοισ και δευρο ακολουθει μοι ακουσασ
δε ο νεανισκοσ τον λογον τουτον απηλθε λυπουμενοσ ην γαρ εχων χρηματα πολλα ο δε ισ
ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου αμην λεγω υμιν οτι πλουσιοσ δυσκολωσ εισελευσεται εισ την βασιλειαν
των ουρανων παλιν δε λεγω υμιν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρηματοσ ραφιδοσ διελθειν η
πλουσιον εισελθειν εισ την βασιλειαν του θυ ακουσαντεσ δε οι μαθηται εξεπλησσοντο σφοδρα
λεγοντεσ τισ αρα δυναται σωθηναι εμβλεψασ δε ο ισ ειπεν αυτοισ παρα ανθρωποισ τουτο αδυ-
ρις νατον εστιν παρα δε θω παντα δυνατα τοτε αποκριθεισ ο πετροσ ειπεν αυτω ιδου ημεισ αφη-
καμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι τι αρα εσται ημιν ο δε ισ ειπεν αυτοισ

αμην λεγω υμιν οτι υμεισ οι ακολουθησαντεσ μοι εν τη παλινγενεσια οταν καθιση ο υιοσ του
ανθρωπου επι θρονου δοξησ αυτου καθησεσθε και υμεισ επι δωδεκα θρονουσ κρεινοντεσ τασ δωδεκα
φυλασ του ισραηλ και πασ οστισ αφηκεν οικιασ η αδελφουσ η αδελφασ η πατερα η μητερα
η τεκνα η αγρουσ ενεκεν του εμου ονοματοσ πολλαπλασιονα λημψεται και ζωην αιωνιον κληρονο-
ριζ μησει πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι ομοια γαρ εστιν η βασιλεια
των ουρανων ανθρωπω οικοδεσποτη οστισ εξηλθεν αμα πρωι μισθωσασθαι εργατασ εισ τον αμπε-
λωνα αυτου συμφωνησασ δε μετα των εργατων εκ δηναριου την ημεραν απεστειλεν αυτουσ εισ
τον αμπελωνα αυτου και εξελθων περι τριτην ωραν ειδεν αλλουσ εστωτασ εν τη αγορα αργουσ
και εκεινοισ ειπεν υπαγετε και υμεισ εισ τον αμπελωνα κ, ο εαν η δικαιον δωσω υμιν οι δε απηλ-
θον παλιν εξελθων περι εκτην και ενατην ωραν εποι

ησεν ωσαυτωσ περι δε την ενδεκατην εξελθων ευρεν αλλουσ εστωτασ και λεγει αυτοισ τι ωδε
εστηκατε ολην την ημεραν αργοι λεγουσιν αυτω οτι ουδεισ ημασ εμισθωσατο λεγει αυτοισ υπα-
γετε και υμεισ εισ τον αμπελωνα οψιασ δε γενομενησ λεγει ο κυριοσ του αμπελωνοσ τω
επιτροπω αυτου καλεσον τουσ εργατασ και αποδοσ αυτοισ τον μισθον αρξαμενοσ απο των εσχα-
των εωσ των πρωτων ελθοντεσ δε οι περι την ενδεκατην ωραν ελαβον ανα δηναριον και ελθοντεσ
οι πρωτοι ενομισαν οτι πλειον λημψονται και ελαβον ανα δηναριον και αυτοι λαβοντεσ δε εγογ-
γυζον κατα του οικοδεσποτου λεγοντεσ ουτοι οι εσχατοι μιαν ωραν εποιησαν και ισουσ ημιν
αυτουσ εποιησασ τοισ βαστασασι το βαροσ τησ ημερασ και τον καυσωνα ο δε αποκριθεισ αυτων
ενι ειπεν εταιρε ουκ αδικω σε ουχι δηναριου συνεφωνησασ μοι αρον το σον και υπαγε θελω εγω
τουτω τω εσχατω δουναι ως κ, σοι ουκ εξεστιν μοι

I. B[3] ειπε εστι καμ. εστι παρα III. B[3] εξεστι
2 τι ετι υστερω λε: haec omnia rescripta prima manu; quid primum fuerit dici nequit 11 B[3] παλιγγενεσια 12 B[3] κρινοντεσ 14 B[3] ληψεται 26 B[3] ληψονται

ο θελω ποιησαι εν τοισ εμοισ η ο οφθαλμοσ σου πονηροσ εστιν οτι εγω αγαθοσ ειμι ουτωσ εσονται
ρξη οι εσχατοι πρωτοι και οι πρωτοι εσχατοι μελλων δε αναβαινειν ι̅σ̅ εισ ιεροσολυμα παρελαβε
τουσ δωδεκα μαθητασ καθ ιδιαν και εν τη οδω ειπεν αυτοισ ιδου αναβαινομεν εισ ιεροσολυμα και
ο υιοσ του ανθρωπου παραδοθησεται τοισ αρχιερευσιν και γραμματευσι̅ και κατακρινουσιν αυτον
και παραδωσουσιν αυτον τοισ εθνεσιν εισ το εμπαιξαι·και μαστιγωσαι και σταυρωσαι και τη
ρξθ τριτη ημερα αναστησεται τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων ζεβεδαιου μετα των υιων
αυτησ προσκυνουσα και αιτουσα τι απ αυτου ο δε ειπεν αυτη τι θελεισ η δε ειπεν ειπε ινα καθι-
σωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου εισ εκ δεξιων και εισ εξ ευωνυμων σου εν τη βασιλεια σου αποκριθεισ
δε ο ι̅σ̅ ειπεν ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω μελλω πιειν λεγουσιν αυτω
δυναμεθα λεγει αυτοισ το μεν ποτηριον

μου πιεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου η εξ ευωνυμων ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οισ ητοιμα-
σται υπο του πατροσ μου και ακουσαντεσ οι δεκα ηγανακτησαν περι των δυο αδελφων ο δε
ι̅σ̅ προσκαλεσαμενοσ αυτουσ ειπεν οιδατε οτι οι αρχοντεσ των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και
οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων ουχ ουτωσ εστιν εν υμιν αλλ οσ αν θελη μεγασ εν υμιν γενε-
σθαι εσται υμων διακονοσ και οσ αν θελη ειναι υμων πρωτοσ εστω υμων δουλοσ ωσπερ ο υιοσ του
ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολ-
ρο λων και εκπορευομενων αυτων απο ιερειχω ηκολουθησεν αυτω οχλοσ πολυσ και ιδου δυο
τυφλοι καθημενοι παρα την οδον ακουσαντεσ οτι ι̅σ̅ παραγει εκραξαν λεγοντεσ κ̅ε̅ ελεησον ημασ
υιοσ δαυειδ ο δε οχλοσ επετιμησεν αυτοισ ινα σιωπησωσιν οι δε μειζον εκραξαν λεγοντεσ κ̅ε̅
ελεησον ημασ υιοσ δαυειδ και στασ ι̅σ̅ εφωνησεν αυ

τουσ και ειπεν τι θελετε ποιησω υμιν λεγουσιν αυτω κ̅ε̅ ινα ανοιγωσιν οι οφθαλμοι ημων σπλαγ-
χνισθεισ δε ο ι̅σ̅ ηψατο αυτων των ομματων και ευθεωσ ανεβλεψαν και ηκολουθησαν αυτω
ροα και οτε ηγγισαν εισ ιεροσολυμα και ηλθεν εισ βηθφαγη εισ το οροσ των ελαιων τοτε ι̅σ̅ απεστειλεν·
δυο μαθητασ λεγων αυτοισ πορευεσθε εισ την κωμην την κατεναντι υμων και ευθεωσ ευρησετε
ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτησ λυσαντεσ αγετε μοι και εαν τισ υμιν ειπη τι ερειτε οτι ο
κ̅σ̅ αυτων χρειαν εχει ευθυσ δε αποστελει αυτουσ τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθε̅ ʼδια
του πληρωθη τοʼ ʼρηθενʼ δια του προφητου λεγοντοσ ειπατε τη θυγατρι σειων ιδου ο βασιλευσ σου
ερχεται σοι πραυσ και επιβεβηκωσ επι ονον και επι πωλον υιον υποζυγιου πορευθεντεσ δε οι μαθη-
ται και ποιησαντεσ καθωσ συνεταξεν αυτοισ ο ι̅σ̅ ηγαγον την ονον και τον πωλον κ, επεθηκαν επ
αυτων τα ιματια και επεκαθι

I. B³ αρχιερεῦσι κ. γραμματευσι II. B³ ηλθε III. B³ ειπε απεστειλε

1 η ο: B³ ει ο 3 καθ: B³ κατ 17 B³ ιεριχω 23 B³ βηθσφαγη 26 et 27 verba δια του πληρωθη το ρηθεν iis signis quae expressimus circumdata atque ita ab ipso ut videtur B* improbata sunt; nec B³ instauravit 27 B³ σιων

σεν επανω αυτων ο δε πλειστος οχλος εστρωσαν εαυτων τα ιμάτια εν τη οδω αλλοι δε εκοπτον
κλαδους απο των δενδρων και εστρωννυον εν τη οδω οι δε οχλοι οι προαγοντες αυτον και οι
ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα τω υιω δαυειδ ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κ̅υ̅
ωσαννα εν τοις υψιστοις και εισελθοντος αυτου εις ιεροσολυμα εσεισθη πασα η πολις λεγουσα
τις εστιν ουτος οι δε οχλοι ελεγον ουτος εστιν ο προφητης ισ ο απο ναζαρεθ της γαλειλαιας και
εισηλθεν ι̅σ̅ εις το ιερον και εξεβαλεν παντας τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και
τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας
και λεγει αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται υμεις δε αυτον ποιειτε
σπηλαιον ληστων και προσηλθεν αυτω τυφλοι και χωλοι εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτους
ιδοντες δε οι αρχιερεις και οι

γραμματεις τα θαυμασια α εποιησεν και τους παιδας τους κραζοντας εν τω ιερω και λεγοντας
ωσαννα τω υιω δαυειδ ηγανακτησαν και ειπαν αυτω ακουεις τι ουτοι λεγουσιν ο δε ι̅σ̅ λεγει
αυτοις ναι ουδεποτε ανεγνωτε οτι εκ στοματος νηπιων και θηλαζοντων κατηρτισω αινον και
ρ̅κ̅β̅ καταλιπων αυτους εξηλθεν εξω της πολεως εις βηθανια και ηυλισθη εκει πρωι δε επαναγα-
γων εις την πολιν επεινασεν και ιδων συκην μιαν επι της οδου ηλθεν επ αυτην και ουδεν ευρεν
εν αυτη ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη ου μηκετι εκ σου καρπος γενηται εις τον αιωνα και
εξηρανθη παραχρημα η συκη και ιδοντες οι μαθηται εθαυμασαν λεγοντες πως παραχρημα εξη-
ρανθη η συκη αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν και μη δια-
κριθητε ου μονον το της συκης ποιησετε αλλα καν τω ορει τουτω ειπητε αρθητι και βληθητι εις
την θαλασσαν γενησεται και παντα οσα αν αιτησητε εν τη προσευ

ρ̅κ̅γ̅ χη πιστευοντες λημψεσθε και ελθοντος αυτου εις το ιερον προσηλθον αυτω διδασκοντι οι
αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντες εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν
την εξουσιαν ταυτην αποκριθεις δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοις ερωτησω υμας καγω λογον ενα ον εαν ειπητε
μοι καγω υμιν ερω εν ποια εξουσια ταυτα ποιω το βαπτισμα το ιωανου ποθεν ην εξ ουρανου η
εξ ανθρωπων οι δε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει ημιν διατι ουν
ουκ επιστευσατε αυτω εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων φοβουμεθα τον οχλον παντες γαρ ως προφη-
την εχουσιν τον ιωανην και αποκριθεντες τω ι̅υ̅ ειπον ουκ οιδαμεν εφη αυτοις και αυτος
ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω τι δε υμιν δοκει ανθρωπος ειχεν δυο τεκνα και
προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον υπαγε σημερον εργαζου εν τω αμπελωνι μου ο δε αποκριθεις
ειπεν εγω κ̅ε̅ και ουκ απηλθεν προσελθων δε τω δευ

I. B[3] εξεβαλε κατεστρεψε II. B[3] εποιησε επεινασε III. B[3] εδωκε εχουσι ειχε ειπε τεκν. απηλθε
5 B[3] γαλιλαιας 14 βηθανια: correctum est βηθανιαν sed demum a B[3] ut videtur 14 επαναγαγων: γα puncta habet, iam a B[2] ut videtur imposita. Voluerunt igitur B[2] et[3] επαναγων 21 B[3] ληψεσθε

τερω ειπεν ωσαυτως ο δε αποκριθεις ειπεν ου θελω υστερον μεταμεληθεις απηλθεν τις εκ των δυο εποιησεν το θελημα του πατρος λεγουσιν ο υστερος λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ αμην λεγω υμιν οτι οι τελωναι και αι πορναι προαγουσιν υμας εις την βασιλειαν του θεου ηλθεν γαρ ιωανης προς υμας εν οδω δικαιοσυνης και ουκ επιστευσατε αυτω οι δε τελωναι και αι πορναι επιστευσαν αυτω
ρ̅κ̅δ̅ υμεις δε ιδοντες ουδε μετεμεληθητε υστερον του πιστευσαι αυτω αλλην παραβολην ακουσατε ανθρωπος ην οικοδεσποτης οστις εφυτευσεν αμπελωνα και φραγμον αυτω περιεθηκεν και ωρυξεν εν αυτω ληνον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετε αυτον γεωργοις και απεδημησεν οτε δε ηγγισεν ο καιρος των καρπων απεστειλεν τους δουλους αυτου προς τους γεωργους λαβειν τους καρπους αυτου και λαβοντες οι γεωργοι τους δουλους αυτου ον μεν εδειραν ον δε απεκτειναν ον δε ελιθοβολησαν παλιν απεστειλεν

αλλους δουλους πλειονας των πρωτων κ εποιησαν αυτοις ωσαυτως υστερον δε απεστειλεν προς αυτους τον υιον αυτου λεγων εντραπησονται τον υιον μου οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον ειπον εν εαυτος ουτος εστιν ο κληρονος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και σχωμεν την κληρονομιαν αυτου και λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω του αμπελωνος και απεκτειναν οταν ουν ελθη ο κ̅σ̅ του αμπελωνος τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις λεγουσιν αυτω κακους κακως απολεσει αυτους και τον αμπελωνα εκδωσεται αλλοις γεωργοις οιτινες αποδωσουσι αυτω τους καρπους εν τοις καιροις αυτων λεγει αυτοις ο ι̅σ̅ ουδεποτε ανεγνωτε εν ταις γραφαις λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων δια τουτο λεγω υμιν αρθησεται αφ υμων η βασιλεια του θεου και δοθησεται εθνει ποιουντι τους καρπους αυτης

ρ̅κ̅ε̅ και ο πεσων επι τον λιθον τουτον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον και ακουσαντες οι αρχιερεις και οι φαρεισαιοι τας παραβολας αυτου εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει και ζητουντες αυτον κρατησαι εφοβηθησαν τους οχλους επει εις προφητην αυτον ειχον και αποκριθεις ο ι̅σ̅ παλιν ειπεν εν παραβολαις αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει οστις εποιησεν γαμους τω υιω αυτου και απεστειλεν τους δουλους αυτου καλεσαι τους κεκλημενους εις τους γαμους και ουκ ηθελον ελθειν παλιν απεστειλεν αλλους δουλους λεγων ειπατε τοις κεκλημενοις ιδου το αριστον μου ητοιμακα οι ταυροι μου και τα σειτιστα τεθυμενα και παντα ετοιμα δευτε εις τους γαμους οι δε αμελησαντες απηλθον ος μεν εις τον ιδιον αγρον ος δε επι την εμποριαν αυτου οι δε λοιποι κρατησαντες τους δουλους αυτου υβρισαν και απεκτειναν ο δε βασιλευς ωργισθη και πεμψας

I. B[3] απηλθε εποιησε ηλθε περιεθηκε ωκοδομησε απεστειλε II. B[3] απεστειλε αποδωσουσιν αυτ. εστι θαυμ. III. B[3] εποιησε απεστειλε τους

7 εξεδετε: B[3] εξεδοτο 13 εαυτος: B[3] (demum[3] ut videtur) εαυτοις 13 κληρονος: B[3] (rursus demum[3] ut vdtr) κληρονομος 19 υμιν: additum οτι et quidem, ut certe videtur, a B[3] potius quam a B[2] 22 B[3] φαρισαιοι 23 κρατησαι: ante κ erasa est littera, ι vero exeunte versu demum a correctore (B[3] ut videtur) additum. Inepte igitur erraverat scriba. 27 B[3] σιτιστα

τα στρατευματα αυτου απωλεσεν τους φονεις εκεινους και την πολιν αυτων ενεπρησεν τοτε
λεγει τοις δουλοις αυτου ο μεν γαμος ετοιμος εστιν οι δε κεκλημενοι ουκ ησαν αξιοι πορευεσθε
ουν επι τας διεξοδους των οδων και οσους εαν ευρητε καλεσατε εις τους γαμους και εξελθοντες
οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους συνηγαγον παντας ους ευρον πονηρους τε και αγαθους και επλησθη
ο νυμφων ανακειμενων εισελθων δε ο βασιλευς θεασασθε τους ανακειμενους ειδεν εκει ανθρω-
πον ουκ ενδεδυμενον ενδυμα γαμου και λεγει αυτω εταιρε πως εισηλθες ωδε μη εχων ενδυμα
γαμου ο δε εφειμωθη τοτε ο βασιλευς ειπεν τοις διακονοις δησαντες αυτου ποδας και χειρας
εκβαλετε αυτον εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
ρκε πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι τοτε πορευθεντες οι φαρεισαιοι συμβουλιον ελαβον
οπως αυτον παγιδευ

σωσιν εν λογω και αποστελλουσιν αυτω τους μαθητας αυτων μετα των ηρωδιανων λεγοντας διδα-
σκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και την οδον του θεου εν αληθεια διδασκεις και ου μελει σοι περι
ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων ειπε ουν ημιν τι σοι δοκει εξεστιν δουναι κηνσον
καισαρι η ου γνους δε ο ις την πονηριαν αυτων ειπεν τι με πειραζετε υποκριται επιδειξατε μοι
το νομισμα του κηνσου οι δε προσηνεγκαν αυτω δηναριον και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη
και η επιγραφη λεγουσιν καισαρος τοτε λεγει αυτοις αποδοτε ουν τα καισαρος καισαρι και τα
ρκζ του θυ τω θω και ακουσαντες εθαυμασαν και αφεντες αυτον απηλθαν εν εκεινη τη ημερα
προσηλθον αυτω σαδδουκαιοι λεγοντες μη ειναι αναστασιν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδα-
σκαλε μωυσης ειπεν εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου την γυναικα
αυτου και αναστησει σπερμα τω αδελφω

αυτου ησαν δε παρ ημιν επτα αδελφοι και ο πρωτος γημας ετελευτησεν και μη εχων σπερμα
αφηκεν την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου ομοιως και ο δευτερος και ο τριτος εως των επτα
υστερον δε παντων απεθανεν η γυνη εν τη αναστασει ουν τινος των επτα εσται γυνη παντες γαρ
εσχον αυτην· αποκριθεις δε ο ις ειπεν αυτοις πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την
δυναμιν του θυ εν γαρ τη αναστασει ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται αλλ ως αγγελοι εν τω ουρανω
εισιν περι δε της αναστασεως των νεκρων ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμιν υπο του θεου λεγοντος εγω
ειμι ο θς αβρααμ και ο θς ισαακ και ο θς ιακωβ· ουκ εστιν ο θς νεκρων αλλα ζωντων και ακου-
ρκη σαντες οι οχλοι εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οι δε φαρεισαιοι ακουσαντες οτι εφει-
μωσεν τους σαδδουκαιους συνηχθησαν επι το αυτο και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος
πειραζων αυτον διδασκαλε ποι

I. B[3] απωλεσε ειπε εισι II. B[3] εξεστι ειπε τι λεγουσι III. B[3] ετελευτησε αφηκε εισι περι
4 ους: B[3] οσους 5 ὁ νυμφων: in margine adnotatur prima ut vdtr manu ὁ γαμος. Nec instauratum ο νυμφων. 7 B[3] εφιμωθη 9 B[3] φαρισαιοι 10 sq οπως αυτον παγιδευσωσιν: haec praeter ultimum ν prima manu rescripta. Quo illa modo antea erraverit non liquet. 28 B[3] φαρισαιοι et εφιμωσε

\> α εντολη μεγαλη εν τω νομω ο δε εφη αυτω αγαπησεις κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου εν ολη καρδια σου και εν
\> ολη ψυχη σου και εν ολη τη διανοια σου αυτη εστιν η μεγαλη και πρωτη εντολη δευτερα ομοιως
\> αγαπησισ τον πλησιον σου ως σεαυτον εν ταυταις ταις δυσιν εντολαις ολος ο νομος κρεμαται
ρ̅κ̅θ̅ και οι προφηται συνηγμενων δε των φαρεισαιων επηρωτησεν αυτους ο ι̅σ̅ λεγων τι υμιν δοκει
περι του χ̅υ̅ τινος υιος εστιν λεγουσιν αυτω του δαυειδ λεγει αυτοις πως ουν δαυειδ εν π̅ν̅ι̅ καλει
αυτον αυτον κ̅ν̅ λεγων ειπεν κ̅σ̅ τω κ̅ω̅ μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου
υποκατω των ποδων σου ει ουν δαυειδ καλει αυτον κ̅ν̅ πως υιος αυτου εστιν και ουδεις εδυνατο
αποκριθηναι αυτω λογον ουδε ετολμησεν τις απ εκεινης της ημερας επερωτησαι αυτον ουκετι
ρλ τοτε ι̅σ̅ ελαλησεν τοις οχλοις και τοις μαθηταις αυτου λεγων επι της μωυσεως καθεδρας
εκαθισαν οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι

παντα ουν οσα αν ειπωσιν υμιν ποιησατε κ τηρειτε κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε λεγουσιν
γαρ και ου ποιουσιν δεσμευουσιν δε φορτια βαρεα και δυσβαστακτα και επιτιθεασιν επι τους
ωμους των ανθρωπων αυτοι δε τω δακτυλω αυτων ου θελουσιν κεινησαι αυτα παντα δε τα εργα
αυτων ποιουσιν προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις πλατυνουσι γαρ τα φυλακτηρια αυτων και
μεγαλυνουσι τα κρασπεδα φιλουσι δε την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις και τας πρωτοκαθεδριας
εν ταις συναγωγαις και τους ασπασμους εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων
ραββει υμεις δε μη κληθητε ραββει εις γαρ εστιν υμων ο διδασκαλος παντες δε υμεις αδελφοι
εστε και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης εις γαρ εστιν υμων ο πατηρ ο ουρανιος μηδε
κληθηται καθηγηται οτι καθηγητης υμων εστιν εις ο χ̅σ̅ ο δε μειζων υμων εσται υμων διακονος
οστις δε υψωσει εαυτον ταπεινωθησεται και

οστις ταπεινωσει εαυτον υψωθησεται ουαι δε υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι κλει-
ετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους
ρλα εισερχομενους αφιετε εισελθειν ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι περιαγετε
την θαλασσαν και την ξηραν ποιησαι ενα προσηλυτον και οταν γενηται ποιειτε αυτον υιον γεεννης
διπλοτερον υμων ουαι υμιν οδηγοι τυφλοι οι λεγοντες ος αν ομοση εν τω ναω ουδεν εστιν ος
δ αν ομοση εν τω χρυσω του ναου οφειλει μωροι και τυφλοι τις γαρ μειζων εστιν ο χρυσος η ο
ναος ο αγιασας τον χρυσον και ος αν ομοση εν τω θυσιαστηριω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω
δωρω τω επανω αυτου οφειλει μωροι και τυφλοι τι γαρ μειζον το δωρον η το θυσιαστηριον το
αγιαζον το δωρον ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω ομνυει εν αυτω και εν πασι τοις επανω αυτου
και ο ομοσας εν τω ναω ο

1. B^3 εστι λεγ. ειπε εστι και ετολμησε ελαλησε 11. B^3 λεγουσι ποιουσι δεσμευουσι θελουσι ποιουσι
3 B^3 αγαπησεις 4 B^3 φαρισαιων 6 αυτον secundo loco non instauratum eoque modo B^3 delendum significavit 7 B^3 ηδυνατο 10 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 κινησαι 19 B^3 κληθητε 21 B^3 φαρισαιοι 23 B^3 φαρισαιοι

μνυει εν αυτω και εν τω κατοικουντι αυτον και ο ομοσας εν τω ουρανω ομνυει εν τω θρονω του
ρλβ θεου και εν τω καθημενω επανω αυτου ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι
αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το ανηθον και το κυμεινον και αφηκετε τα βαρυτερα του νομου
την κρισιν και το ελεος κ, την πιστιν ταυτα δε εδει ποιησαι κακεινα μη αφειναι οδηγοι τυφλοι
ρλγ διϋλιζοντες τον κωνωπα την δε καμηλον καταπεινοντες ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι
υποκριται οτι καθαριζετε το εξωθεν του ποτηριου και της παροψιδος εσωθεν δε γεμουσιν εξ
αρπαγης και ακρασιας φαρεισαιε τυφλε καθαρισον πρωτον το εντος του ποτηριου και της
ρλδ παροψιδος ινα γενηται και το εκτος αυτου καθαρον ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι
υποκριται οτι ομοιαζετε ταφοις κεκονιαμενοις οιτινες εξωθεν μεν φαινονται ωραιοι εσωθεν δε
γεμουσιν οστεων νε

κρων και πασης ακαθαρσιας ουτως και υμεις εξωθεν μεν φαινεσθε τοις ανθρωποις δικαιοι εσωθεν
ρλε δε εστε μεστοι υποκρισεως και ανομιας ουαι υμιν γραμματεις και φαρεισαιοι υποκριται οτι
οικοδομειτε τους ταφους των προφητων και κοσμειτε τα μνημεια των δικαιων και λεγετε ει
ημεθα εν ταις ημεραις των πατερων ημων ουκ αν ημεθα αυτων κοινωνοι εν τω αιματι των προ-
φητων ωστε μαρτυρειτε εαυτοις οτι υιοι εστε των φονευσαντων τους προφητας και υμεις πληρω-
σετε το μετρον των πατερων υμων οφις γεννηματα εχιδνων πως φυγητε απο της κρισεως της
γεεννης δια τουτο ιδου εγω αποστελλω προς υμας προφητας και σοφους και γραμματεις εξ
αυτων αποκτενειτε και σταυρωσετε και εξ αυτων μαστειγωσετε εν ταις συναγωγαις υμων και
διωξετε απο πολεως εις πολιν οπως ελθη εφ υμας παν αιμα δικαιον εκχῡνομενον επι της γης
απο του αιματος αβελ

του δικαιου εως του αιματος ζαχαριου υιου βαραχιου ον εφονευσατε μεταξυ του ναου και του
θυσιαστηριου αμην λεγω υμιν ηξει παντα ταυτα επι την γενεαν ταυτην ιερουσαλημ ιερουσαλημ
η αποκτεινουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθε-
λησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον ορνις επισυναγει τα νοσσια υπο τας πτερυγας και
ουκ ηθελησατε ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων λεγω γαρ υμιν ου μη με ιδητε απαρτι εως αν
ρλς ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου και εξελθων ο ις̅ εκ του ιερου επορευετο
και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτω τας οικοδομας του ιερου ο δε αποκριθεις ειπεν
αυτοις ου βλεπετε ταυτα παντα αμην λεγω υμιν ου μη αφεθη ωδε λιθος επι λιθον ος ου κατα-
ρλζ λυθησεται καθημενου δε αυτου επι του ορους των ελαιων προσηλθον αυτω οι μαθηται καθ
ιδιαν λεγοντες ειπε ημιν ποτε ταυτα

2 B^3 φαρισαιοι 3 B^3 κυμινον et αφηκατε 5 B^3 καταπινοντες et φαρισαιοι 7 B^3 φαρισαιε 8 αυτου : B^3 αυτων 8 B^3 φαρισαιοι 12 B^3 φαρισαιοι 15 B^3 πληρωσατε 16 B^3 οφεις 18 B^3 μαστιγωσετε 19 B^3 εκχυνομενον 24 νοσσια : B^2 et ^{3} add αυτης 29 καθ : B^3 κατ

εσται και τι το σημειον της σης παρουσιας και συντελειας του αιωνος και αποκριθεις ο ι̅σ̅ ειπεν αυτοις βλεπετε μη τις υμας πλανηση· πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι ο χ̅σ̅ και πολλους πλανησουσιν μελλησεται δε ακουειν πολεμους κ, ακοας πολεμων ορατε μη θροεισθε δει γαρ γενεσθαι αλλ ουπω εστιν το τελος εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται λειμοι και σεισμοι κατα τοπους παντα δε ταυτα αρχη ωδεινων τοτε παραδωσουσιν υμας εις θλειψιν και αποκτενουσιν υμας και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων των εθνων δια το ονομα μου και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι και αλληλους παραδωσουσιν και μειση̣σουσιν αλληλους και πολλοι ψευδοπροφηται εγερθησονται και πλανησουσιν πολλους κ, δια το πληθυνθηναι την ανομιαν ψυγησεται η αγαπη των πολλων ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σω

θησεται και κηρυχθησεται τουτο το ευαγγελιον της βασιλειας εν ολη τη οικουμενη εις μαρτυριον πασιν τοις εθνεσιν και τοτε ηξει το τελος οταν ουν ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια δανιηλ του προφητου εστος εν τοπω αγιω ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη ο επι του δωματος μη καταβατω αραι τα εκ της οικιας αυτου και ο εν τω αγρω μη επιστρεψατω οπισω αραι το ιματιον αυτου ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος μηδε σαββατω εσται γαρ τοτε θλειψις μεγαλη οια ου γεγονεν απ αρχης κοσμου εως του νυν ουδ᾽ ου μη γενηται κ, ει μη εκολοβωθησαν αι ημεραι εκειναι ουκ αν εσωθη πασα σαρξ δια δε τους εκλεκτους κολοβωθησονται αι ημεραι εκειναι τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χ̅σ̅ η ωδε μη πιστευετε εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι

και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια μεγαλα και τερατα ωστε πλανησαι ει δυνατον και τους εκλεκτους ιδου προειρηκα υμιν εαν ουν ειπωσιν υμιν ιδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθητε ιδου εν τοις ταμειοις μη πιστευσητε ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων και φαινεται εως δυσμων ουτως εσται η παρουσια του υιου του ανθρωπου οπου εαν η το πτωμα εκει συναχθησονται οι αετοι ευθεως δε μετα την θλειψιν των ημερων εκεινων ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης και οι αστερες πεσουνται απο του ουρανου και αι δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται και τοτε φανησεται το σημειον του υιου του ανθρωπου εν ουρανω και τοτε κοψονται πασαι αι φυλαι της γης και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου μετα δυναμεως και δοξης πολλης και αποστελει τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγ

I. B^3 πλανησουσι εστι το παραδωσουσι και πλανησουσι II. B^3 πασι τ. εθνεσι III. B^3 δωσουσι εστι μη

3 μελλησεται: B^2 et ^{3} μελλησετε 5 B^3 λιμοι et ωδινων 6 B^3 θλιψιν et μισουμενοι 8 B^3 μισησουσιν 13 B^3 εστως 17 B^3 θλιψις 20 B^3 πιστευητε et ψευδοχριστοι 25 B^3 θλιψιν

γοσ φωνησ μεγαλησ και επισυναξουσιν τουσ εκλεκτουσ αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ
ακρων ουρανων εωσ των ακρων αυτων   απο δε τησ συκησ μαθετε την παραβολην οταν ηδη ο
κλαδοσ αυτησ γενηται απαλοσ και τα φυλλα εκφυη γεινωσκετε οτι εγγυσ το θεροσ ουτωσ και
υμεισ οταν ιδητε παντα ταυτα γεινωσκετε οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ αμην λεγω υμιν οτι ου μη
παρελθη η γενεα αυτη εωσ αν παντα ταυτα γενηται   ο ουρανοσ και η γη παρελευσεται οι δε
ρλη λογοι μου ου μη παρελθωσιν   περι δε τησ ημερασ εκεινησ και ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι
αγγελοι των ουρανων ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονοσ ωσπερ γαρ αι ημεραι του νωε ουτωσ εσται
η παρουσια του υιου του ανθρωπου ωσ γαρ ησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ ταισ προ του κατα-
κλυσμου τρωγοντεσ και πεινοντεσ γαμουντεσ και γαμισκοντεσ αχρι ησ ημερασ εισηλθεν νωε εισ
την κειβωτον και ουκ εγνωσαν εωσ ηλθεν ο κατα

κλυσμοσ και ηρεν απαντασ ουτωσ εσται η παρουσια του υιου του ανθρωπου   τοτε εσονται
δυο εν τω αγρω εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται   δυο αληθουσαι εν τω μυλω μια παρα-
λαμβανεται και μια αφιεται   γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε ποια ημερα ο κ̅σ̅ υμων ερχεται
εκεινο δε γεινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτησ ποια φυλακη ο κλεπτησ ερχεται εγρηγορησεν αν
και ουκ αν ειασεν διορυγηναι την οικιαν αυτου   δια τουτο και υμεισ γεινεσθε ετοιμοι οτι η ου
ρλθ δοκειτε ωρα ο υιοσ του ανθρωπου ερχεται   τισ αρα εστιν ο πιστοσ δουλοσ και φρονιμοσ ον κατε-
στησεν ο κ̅σ̅ επι τησ οικετειασ αυτου του δουναι αυτοισ την τροφην εν καιρω μακαριοσ ο δουλοσ
εκεινοσ ον ελθων ο κ̅σ̅ αυτου ευρησει ουτωσ ποιουντα αμην λεγω υμιν οτι επι πασι τοισ υπαρχουσιν
αυτου καταστησει αυτον   εαν δε ειπη ο κακοσ δουλοσ εκεινοσ εν τη καρδια αυτου χρονιζει
μου ο κ̅σ̅ και αρξηται τυπτειν τουσ συνδουλουσ αυτου εσθιη δε και πεινη μετα των

μεθυοντων ηξει ο κ̅σ̅ του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει και
διχοτομησει αυτον και το μεροσ αυτου μετα των υποκριτων θησει εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο
ρ̅μ̅ βρυγμοσ των οδοντων   τοτε ομοιωθησεται η βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενοισ αιτινεσ
λαβουσαι τασ λαμπαδασ εαυτων εξηλθον εισ υπαντησιν του νυμφιου πεντε δε εξ αυτων ησαν
μωραι κ πεντε φρονιμοι αι γαρ μωραι λαβουσαι τασ λαμπαδασ αυτων ουκ ελαβον μεθ εαυτων
ελαιον αι δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοισ αγγειοισ μετα των λαμπαδων εαυτων χρονιζοντοσ δε
του νυμφιου ενυσταξαν πασαι και εκαθευδον   μεσησ δε νυκτοσ κραυγη εγενετο ιδου ο νυμφιοσ
εξερχεσθε εισ απαντησιν τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενοι εκειναι και εκοσμησαν τασ λαμπαδασ
εαυτων   αι δε μωραι ταισ φρονιμοισ ειπαν δοτε ημιν εκ του ελαιου υμων οτι αι λαμπαδεσ ημων
σβεννυνται   απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγου

I. B^3 επισυναξουσι εισηλθε II. B^3 ειασε

3 B^3 εκφύη (hoc accentu) γινωσκεται 4 B^3 γινωσκετε 9 B^3 πινοντεσ 10 B^3 κιβωτον 14 B^3 γινωσκετε 15 B^3 γινεσθε 20 B^3 πινη 21 B^3 γινωσκει

σαι μηποτε ου μη αρκεση ημιν και υμιν πορευεσθε μαλλον προσ τουσ πωλουντασ και αγορασατε εαυταισ απερχομενων δε αυτων αγορασαι ηλθεν ο νυμφιοσ και αι ετοιμοι εισηλθον μετ αυτου εισ τουσ γαμουσ και ηκλεισθη η θυρα υστερον δε ερχονται και αι λοιπαι παρθενοι λεγουσαι κ̅ε̅ κ̅ε̅ ανοιξον ημιν ο δε αποκριθεισ ειπεν αμην λεγω υμιν ουκ οιδα υμασ γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε την ημεραν ουδε την ωραν ωσπερ γαρ ανθρωποσ αποδημων εκαλεσεν τουσ ιδιουσ δουλουσ και παρεδωκεν αυτοισ τα υπαρχοντα αυτου και ω μεν εδωκεν πεντε ταλαντα ω δε δυο ω δε εν εκαστω κατα την ιδιαν δυναμιν και απεδημησεν ευθεωσ πορευθεισ ο τα πεντε ταλαντα λαβων ηργασατο εν αυτοισ και εκερδησεν αλλα πεντε ωσαυτωσ και ο τα δυο εκερδησεν αλλα δυο ο δε το εν λαβων απελθων ωρυξεν γην και εκρυψεν το αργυριον του κ̅υ̅ αυτου μετα δε πολυν χρονον ερχεται ο κ̅σ̅ των δουλων εκεινων και συναιρει λογον

μετ αυτων και προσελθων ο τα πεντε ταλαντα λαβων προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κ̅ε̅ πεντε ταλαντα μοι παρεδωκασ ιδε αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα εφη αυτω ο κ̅σ̅ αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ησ πιστοσ επι πολλων σε καταστησω εισελθε εισ την χαραν του κ̅υ̅ σου προσελθων και ο τα δυο ταλαντα ειπεν κ̅ε̅ δυο ταλαντα μοι παρεδωκασ ιδε αλλα δυο ταλαντα εκερδησα εφη αυτω ο κ̅σ̅ αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα πιστοσ ησ επι πολλων σε καταστησω εισελθε εισ την χαραν του κυριου σου προσελθων δε και ο το εν ταλαντον ειληφωσ ειπεν κ̅ε̅ εγνων σε οτι σκληροσ ει ανθρωποσ θεριζων οπου ουκ εσπειρασ και συναγων οθεν ου διεσκορπισασ και φοβηθεισ απελθων εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη ιδε εχεισ το σον αποκριθεισ δε ο κ̅σ̅ αυτου ειπεν αυτω πονηρε δουλε και οκνηρε ηδεισ οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα και συναγω οθεν ου διεσκορπισα εδει σε ουν βαλειν τα αργυρια μου τοισ τραπεζειταισ

και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκω αρατε ουν απ αυτου το ταλαντον και δοτε τω εχοντι τα δεκα ταλαντα τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται και περισσευθησεται του δε μη εχοντοσ και ο εχει αρθησεται απ αυτου και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εισ το σκοτοσ το εξωτερον εκει ρμα εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των οδοντων οταν δε ελθη ο υιοσ•του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου και παντεσ οι αγγελοι μετ αυτου τοτε καθισει επι θρονου δοξησ αυτου και συναχθησονται εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη και αφοριει αυτουσ απ αλληλων ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφιων και στησει τα μεν προβατα εκ δεξιων αυτου τα δε εριφια εξ ευωνυμων τοτε ερει ο βασιλευσ τοισ εκ δεξιων αυτου δευτε οι ευλογημενοι του πατροσ μου κληρονομησατε την ητοιμασμενην υμιν βασιλειαν απο καταβολησ κοσμου επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και εποτισατε με ξενοσ ημην και συνηγαγετε

I. B^3 εκαλεσε εδωκε ωρυξε εκρυψε II. B^3 ειπε (14) ειπε (17)
3 B^3 εκλεισθη 8 B^3 ειργασατο 20 B^3 τραπεζιταισ

με γυμνοσ και περιεβαλετε με ησθενησα και επεσκεψασθε με εν φυλακη ημην και ηλθατε προσ
με τοτε αποκριθησονται αυτω οι δικαιοι λεγοντεσ κε ποτε σε ειδαμεν πεινωντα και εθρεψαμεν η
διψωντα και εποτισαμεν ποτε δε σε ειδομεν ξενον και συνηγαγομεν η γυμνον και περιεβαλομεν
ποτε δε σε ειδομεν ασθενουντα η εν φυλακη και ηλθομεν προσ σε και αποκριθεισ ο βασιλευσ ερει
ρμβ αυτοισ αμην λεγω υμιν εφ οσον εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων εμοι εποιησατε τοτε
ερει και τοισ εξ ευωνυμων πορευεσθε απ εμου κατηραμενοι εισ το πυρ το αιωνιον το ητοιμασμενον
τω διαβολω και τοισ αγγελοισ αυτου επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν και εδιψησα και ουκ
εποτισατε με ξενοσ ημην και ου συνηγαγετε με γυμνοσ και ου περιεβαλετε με ασθενησ και εν
φυλακη και ουκ επεσκεψασθε με τοτε αποκριθησονται κ αυτοι λεγοντεσ κε ποτε σε ειδομεν
πεινωντα η διψωντα η ξενον η γυμνον η ασθενη η εν

φυλακη και ου διεκονησαμεν σοι τοτε αποκριθησεται αυτοισ λεγων αμην λεγω υμιν εφ οσον ουκ
εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων ουδε εμοι εποιησατε και απελευσονται ουτοι εισ κολασιν
ρμγ αιωνιον οι δε δικαιοι εισ ζωην αιωνιον και εγενετο οτε ετελεσεν ο ισ παντασ τουσ λογουσ
τουτουσ ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου οιδατε οτι μετα δυο ημερασ το πασχα γεινεται και ο υιοσ
του ανθρωπου παραδιδοται εισ το σταυρωθηναι τοτε συνηχθησαν οι αρχιερεισ και οι πρεσβυ-
τεροι εισ την αυλην του αρχιερεωσ του λεγομενου καιαφα και συνεβουλευσαντο ινα τον ιν δολω
ρμδ κρατησωσιν ελεγον δε μη εν τη εορτη ινα μη θορυβοσ γενηται εν τω λαω του δε ιυ γενομενου
εν βηθανια εν οικια σιμωνοσ του λεπρου προσηλθεν αυτω γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου βαρυτει-
μου και κατεχεεν επι τησ κεφαλησ αυτου ανακειμενου ιδοντεσ δε οι μαθηται ηγανακτησαν
λεγοντεσ εισ τι η απωλεια αυτη εδυνατο γαρ τουτο

πραθηναι πολλου και δοθηναι πτωχοισ γνουσ δε ο ισ ειπεν αυτοισ τι κοπουσ παρεχετε τη γυναικι
εργον γαρ καλον ηργασατο εισ εμε παντοτε γαρ τουσ πτωχουσ εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παν-
τοτε εχετε βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο επι του σωματοσ μου προσ το ενταφιασαι με εποι-
ησεν αμην λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εν ολω τω κοσμω λαληθησεται
ρμε και ο εποιησεν αυτη εισ μνημοσυνον αυτησ τοτε πορευθεισ εισ των δωδεκα ο λεγομενοσ ιου-
δασ ισκαριωτησ προσ τουσ αρχιερεισ ειπεν τι θελετε μοι δουναι καγω υμιν παραδωσω αυτον
ρμϛ οι δε εστησαν αυτω τριακοντα αργυρια και απο τοτε εζητει ευκαιριαν ινα αυτον παραδω τη
δε πρωτη των αζυμων προσηλθον οι μαθηται τω ιυ λεγοντεσ που θελεισ ετοιμασωμεν σοι φαγειν
το πασχα ο δε ειπεν υπαγετε εισ την πολιν προσ τον δεινα και ειπατε αυτω ο διδασκαλοσ λεγει
ο καιροσ μου εγγυσ εστιν προσ σε ποιω το πασχα μετα των μαθητων μου

II. B^{3} ειπε κρατησωσι III. B^{3} ειπε τι εστι πρ.

2 ειδαμεν : B^{3} ειδομεν 5 τουτων των : B^{2}et^{3} add in margine αδελφων μου των 7 γαρ και : B^{2}et^{3} super lineam supplent ουκ 7 φαγειν και : και non instauratum a B^{3} 11 B^{3} διηκονησαμεν 14 B^{3} γινεται 15 πρεσβυτεροι : B^{2}et^{3} add του λαου 17 κρατησωσιν : B^{2}et^{3} supplent post hanc vocem κ αποκτεινωσιν 18 B^{3} βαρυτιμου 20 B^{3} ηδυνατο 22 B^{3} ειργασατο 24 αμην : B^{2}et^{3} add δε 26 αρχιερεισ : ι ante ε non instauratum a B^{3}

ρμζ και εποιησαν οι μαθηται ως συνεταξεν αυτοις ο ιϲ̅ και ητοιμασαν το πασχα οψιας δε γενο-
μενης ανεκειτο μετα των δωδεκα και εσθιοντων αυτων ειπεν αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων
παραδωσει με και λυπουμενοι σφοδρα ηρξαντο λεγειν αυτω εις εκαστος μητι εγω ειμι κε̅ ο δε
αποκριθεις ειπεν ο εμβαψας μετ εμου την χειρα εν τω τρυβλιω ουτος με παραδωσει ο μεν υιος
του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος
του ανθρωπου παραδιδοται καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος αποκριθεις δε
ρμη ιουδας ο παραδιδους αυτον ειπεν μητι εγω ειμι ραββει λεγει αυτω συ ειπας εσθιοντων δε
αυτων λαβων ο ιϲ̅ αρτον και ευλογησας εκλασεν και δους τοις μαθηταις ειπεν λαβετε φαγετε
τουτο εστιν το σωμα μου και λαβων ποτηριον και ευχαριστησας εδωκεν αυτοις λεγων πιετε εξ
αυτου παντες τουτο γαρ εστιν το αιμα μου της διαθηκης το περι πολλων εκ

χυννομεννον εις αφεσιν αμαρτιων λεγω δε υμιν ου μη πιω απαρτι εκ τουτου του γενηματος της
αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πεινω μεθ υμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος
ρμθ μου και υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων τοτε λεγει αυτοις ο ιϲ̅ παντες υμεις
σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη γεγραπται γαρ παταξω τον ποιμενα και διασκορπι-
σθησονται τα προβατα της ποιμνης μετα δε το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλειλαιαν
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω ει παντες σκανδαλισθησονται εν σοι εγω ουδεποτε σκαν-
δαλισθησομαι εφη αυτω ο ιϲ̅ αμην λεγω σοι οτι εν ταυτη τη νυκτι πριν αλεκτορα φωνησαι
τρις απαρνησει με λεγει αυτω ο πετρος καν δεη με συν σοι αποθανειν ου μη σε απαρνησομαι
ομοιως και παντες οι μαθηται ειπον τοτε ερχεται μετ αυτων ο ιϲ̅ εις χωριον λεγομενον γεθσημανει
και λεγει τοις μαθηταις καθισατε αυτου εως ου απελθων εκει προς

ευξωμαι και παραλαβων τον πετρον και τους δυο υιους ζεβεδαιου ηρξατο λυπεισθαι και αδη-
μονειν τοτε λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε
μετ εμου και προελθων μειχρον επεσεν επι προσωπον αυτου προσευχομενος και λεγων πατερ μου
ει δυνατον εστιν παρελθετω απ εμου το ποτηριον τουτο πλην ουχ ως εγω θελω αλλ ως συ και
ερχεται προς τους μαθητας και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω ουτως ουκ
ισχυσατε μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις
ρν πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης παλιν εκ δευτερου απελθων προσηυ-
ξατο πατερ μου ει ου δυναται τουτο παρελθειν εαν μη αυτο πιω γενηθητω το θελημα σου και
ελθων παλιν ευρεν αυτους καθευδοντας ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι βεβαρημενοι και αφεις
αυτους παλιν απελθων προσηυξατο εκ τριτου τον αυτον λογον ειπων

I. B[3] ειπε μητ. εκλασε εστι (9) εστι (10) III. B[3] εστι παρελθ.
11 B[3] εχυνομενον 12 B[3] πινω 15 B[3] γαλιλαιαν 23 B[3] μικρον

παλιν τοτε ερχεται προς τους μαθητας και λεγει αυτοις καθευδετε λοιπον και αναπαυεσθε
ιδου γαρ ηγγικεν η ωρα και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας αμαρτωλων εγειρεσθε
ρ̅ν̅α̅ αγωμεν ιδου ηγγικεν ο παραδιδους με και ετι αυτου λαλουντος ιδου ιουδας εις των δωδεκα
ηλθεν και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερεων και πρεσβυτερων
του λαου ο δε παραδιδους αυτον εδωκεν αυτοις σημειον λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατη-
σατε αυτον και ευθεως προσελθων τω ι̅υ̅ ειπεν χαιρε ραββει και κατεφιλησεν αυτον ο δε ι̅σ̅ ειπεν
αυτω εταιρε εφ ο παρει τοτε προσελθοντες επεβαλον τάς χειρας επι τον ι̅ν̅ και εκρατησαν αυτον
και ιδου εις των μετ αυτου εκτεινας την χειρα απεσπασεν την μαχαιραν αυτου και παταξας
τον δουλον του αρχιερεως αφειλεν αυτου το ωτιον τοτε λεγει αυτω ο ι̅σ̅ αποστρεψον την μαχαιραν
σου εις τον τοπον αυτης παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μα

χαιρη απολουνται η δοκεις οτι ου δυνομαι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι αρτι
ρ̅ν̅β̅ πλειω δωδεκα λεγιωνας αγγελων πως ουν πληρωθωσιν αι γραφαι οτι ουτως δει γενεσθαι εν
εκεινη τη ωρα ειπεν ο ι̅σ̅ τοις οχλοις ως επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλα-
βειν με καθ ημεραν εν τω ιερω εκαθεζομην διδασκων και ουκ εκρατησατε με τουτο δε ολον γεγο-
νεν ινα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων τοτε οι μαθηται αυτου παντες αφεντες αυτον
εφυγον (οι δε κρατησα̅τες τον ι̅ν̅ εφυγον) οι δε κρατησαντες τον ι̅ν̅ απηγαγον προς καιαφαν τον
αρχιερεα οπου οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν ο δε πετρός ηκολουθει αυτω απο
μακροθεν εως της αυλης του αρχιερεως και εισελθων εσω εκαθητο μετα των υπηρετων ιδειν το
ρ̅ν̅γ̅ τελος οι δε αρχιερεις και το συνεδριον ολον εξητουν ψευδομαρτυραν κατα του ι̅υ̅ οπως αυτον
θανατωσωσιν και ουχ ευρον πολλων προσελθοντων ψευδομαρτυρων υστερον δε προς

ελθοντες δυο ειπον ουτος εφη δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θεου και δια τριων ημερων οικοδο-
μησαι και αναστας ο αρχιερευς ειπεν αυτω ουδεν αποκρεινη τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν ο δε
ι̅σ̅ εσιωπα και ο αρχιερευς ειπεν αυτω εξορκιζω σε κατα του θ̅υ̅ του ζωτος ινα ημιν ειπης ει συ
ει ο χ̅σ̅ ο υιος του θ̅υ̅ λεγει αυτω ο ι̅σ̅ συ ειπας πλην λεγω υμιν απαρτι οψεσθε τον υιον του αν-
θρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου τοτε
ο αρχιερευς διερρηξεν τα ιματια αυτου λεγων εβλασφημησεν τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ιδε
νυν ηκουσατε την βλασφημιαν τι υμιν δοκει οι δε αποκριθεντες ειπον ενοχος θανατου εστιν
τοτε ενεπτυσαν εις το προσωπον αυτου και εκολαφισαν αυτον οι δε εραπισαν λεγοντες προφη-
ρ̅ν̅δ̅ τευσον ημιν χ̅ε̅ τις εστιν ο παισας σε ο δε πετρος εκαθητο εξω εν τη αυλη και προσηλθεν
αυτω μια παιδισκη λεγουσα και συ ησθα μετα ι̅υ̅ του γαλειλαιου ο δε ηρνη

I. B^3 ηλθε εστι ειπε απεσπασε II. B^3 θανατωσωσι III. B^3 διερρηξε εβλασφημησε

11 B^3 εν μαχαιρα 11 B^3 δυναμαι 12 B^3 λεγεωνας 16 uncos ad verba οι δε usque εφυγον B^2 apposuisse videtur, nec instauravit illa B^3 19 repositum est ψευδομαρτυριαν, a B^3 demum ut videtur 22 B^3 αποκρινη 23 ζωτος: B^3 demum ut videtur ζωντος 30 B^3 γαλιλαιου

σατο εμπροσθεν παντων λεγων ουκ οιδα τι λεγεις εξελθοντα δε εις τον πυλωνα ειδεν αυτον αλλη
και λεγει τοις εκει ουτος ην μετα ι̅υ̅ του ναζωραιου κ̹ παλιν ηρνησατο μετα ορκου οτι ουκ οιδα
τον ανθρωπον μετα μεικρον δε προσελθοντες οι εστωτες ειπον τω πετρω αληθως και συ εξ
αυτων ει και γαρ η λαλια σου δηλον σε ποιει τοτε ηρξατο καταθεματιζειν κ̹ ομνυειν οτι ουκ
οιδα τον ανθρωπον και ευθυς αλεκτωρ εφωνησεν και εμνησθη ο πετρος του ρηματος ι̅υ̅ ειρηκο-
ρ̅ν̅ε̅ τος οτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως πρωιας
δε γομενης συμβουλιον ελαβον παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου κατα του ι̅υ̅ ωστε
ρ̅ν̅ς̅ θανατωσαι αυτον και δησαντες αυτον απηγαγον και παρεδωκαν πειλατω τω ηγεμονι τοτε
ιδων ιουδας ο παραδους αυτον οτι κατεκριθη μεταμεληθεις εστρεψεν τα τριακοντα αργυρια τοις
αρχιερευσιν και πρεσβυτεροις λεγων ημαρτον παραδους αιμα αθωον

οι δε ειπον τι προς ημας συ οψη και ριψας τα αργυρια εις τον ναον ανεχωρησεν και απελθων
απηγξατο οι δε αρχιερεις λαβοντες τα αργυρια ειπαν ουκ εξεστιν βαλειν αυτα εις τον κορβαν
επει τιμη αιματος εστιν συμβουλιον δε λαβοντες ηγορασαν εξ αυτων τον αγρον του κερα-
μεως εις ταφην τοις ξενοις διο εκληθη ο αγρος εκεινος αγρος αιματος εως της σημερον τοτε
επληρωθη το ρηθεν δια ιερεμιου του προφητου λεγοντος και ελαβον τα τριακοντα αργυρια την
τιμην του τετιμημενου ον ετειμησαντο απο υιων ισραηλ και εδωκαν αυτα εις τον αγρον του
ρ̅ν̅ζ̅ κεραμεως καθα συνεταξεν μοι κ̅σ̅ ο δε ι̅σ̅ εσταθη εμπροσθεν του ηγεμονος και επηρωτησεν
αυτον ο ηγεμων λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε ι̅σ̅ εφη αυτω συ λεγεις και εν τω
κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερεων και πρεσβυτερων ουδεν απεκρεινατο τοτε λεγει αυτω
ο πειλατος ουκ ακουεις οσα σου καταμαρτυρουσιν και ουκ απεκριθη αυτω προς ουδε

ρ̅ν̅η̅ εν ρημα ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν κατα δε εορτην ειωθει ο ηγεμων απολυειν ενα τω
οχλω δεσμιον ον ηθελον ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον βαραββαν συνηγμενων ουν αυτων
ειπεν αυτοις ο πειλατος τινα θελετε απολυσω υμιν τον βαραββαν η ι̅ν̅ τον λεγομενον χ̅ν̅ ηδει γαρ
οτι δια φθονον παρεδωκαν αυτον καθημενου δε αυτου επι του βηματος απεστειλεν προς αυτον η
γυνη αυτου λεγουσα μηδεν σοι και τω δικω εκεινω πολλα γαρ επαθον σημερον κατ οναρ δι αυτον
οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι επεισαν τους οχλους ινα αιτησωνται τον βαραββαν τον
δε ι̅ν̅ απολεσωσιν αποκριθεις δε ο ηγεμων ειπεν αυτοις τινα θελετε απο των δυο απολυσω
υμιν οι δε ειπον τον βαραββαν λεγει αυτοις ο πειλατος τι ουν ποιησω ι̅ν̅ τον λεγομενον χ̅ν̅ λεγουσιν
παντες σταυρωθητω ο δε εφη τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσως εκραζον λεγοντες σταυρω-
ρ̅ν̅θ̅ θητω ιδων δε ο πειλατος οτι ουδεν ωφελει αλ

I. B³ εφωνησε εκλαυσε εστρεψε αρχιερευσι II. B³ ανεχωρησε εξεστι συνεταξε καταμαρτυρουσι III. B³ απεστειλε λεγουσι

3 B³ μικρον 7 γομενης: B³ demum γενομενης 8 B³ πιλατω 10 ˡαθωον: margo ˡδικο̅ 12 κορβαν: ν superscriptum habet να̃, ut dubitare possis utrum κορβανα̃ an κορβανα̃ν voluerit B³. Tamen κορβανα̃ν praestat; alioquin non opus erat plus quam α superscribere 16 τετιμημενου: correctum est τετειμ. Quod nisi in ipsum* cadit, tribuendum est B². B³ enim τετιμημενου et ετιμησαντο voluit neutro ε instaurato. 19 B³ et fortasse iam B² και των πρεσβ. Ibidem B³ απεκρινατο 20 B³ πιλατος, item 23. 28. 30. 20 οσα: B² et ³ ποσα

λα μαλλον θορυβοσ γεινεται λαβων υδωρ απενιψατο τασ χειρασ κατεναντι του οχλου λεγων αθωοσ
ειμι απο του αιματοσ τουτου υμεισ οψεσθε και αποκριθεισ πασ ο λαοσ ειπεν το αιμα αυτου εφ
ημασ και επι τα τεκνα ημων τοτε απελυσεν αυτοισ τον βαραββαν τον δε ῑν̄ φραγελλωσασ παρε-
ρξ δωκεν ινα σταυρωθη τοτε οι στρατιωται του ηγεμονοσ παραλαβοντεσ τον ῑν̄ εισ το πραιτω-
ριον συνηγαγον επ αυτον ολην την σπειραν και ενδυσαντεσ αυτον χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν
αυτω και πλεξαντεσ στεφανον εξ ακανθων περιεθηκαν επι τησ κεφαλησ αυτου και καλαμον εν
τη δεξια αυτου και γονυπετησαντεσ εμπροσθεν αυτου ενεπαιξαν αυτω λεγοντεσ χαιρε βασιλευ
των ιουδαιων και εμπτυσαντεσ εισ αυτον ελαβον τον καλαμον και ετυπτον εισ την κεφαλην
αυτου και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την χλαμυδα και ενεδυσαν αυτον τα ιματια
αυτου και απηγαγον αυτον εισ το σταυρωσαι ˙ εξερχο

μενοι δε ευρον ανθρωπον κυρηναιον ονοματι σιμωνα τουτον ηγγαρευσαν ινα αρη τον σταυρον αυτου
και ελθοντεσ εισ τον τοπον τον λεγομενον γολγοθα ο εστιν κρανιου τοποσ λεγομενοσ εδωκαν αυτω
πιειν οινον μετα χολησ μεμειγμενον ϗ γευσαμενοσ ουκ ηθελησεν πιειν σταυρωσαντεσ δε αυτον
διεμερισα̅ τα ιματια αυτου βαλλοντεσ κληρον και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει και επεθηκαν
επανω τησ κεφαλησ αυτου την αιτιαν αυτου γεγραμμενην ουτοσ εστιν ῑσ̄ ο βασιλευσ των ιου-
ρξα δαιων τοτε σταυρουνται συν αυτω δυο λησται εισ εκ δεξιων και εισ εξ ευωνυμων οι δε παρα-
πορευομενοι εβλασφημουν αυτον κεινουντεσ τασ κεφαλασ αυτων και λεγοντεσ ο καταλυων τον
ναον και εν τρισιν ημεραισ οικοδομων σωσον σεαυτον ει υιοσ θ̄ῡ ει καταβηθι απο του σταυρου
ομοιωσ και οι αρχιερεισ εμπαιζοντεσ μετα των γραμματεων και πρεσβυτερων ελεγον αλλουσ
εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι βασιλευσ ισραηλ ε

στιν καταβατω νυν απο του σταυρου και πιστευσομεν επ αυτον πεποιθεν επι τω θ̄ω̄ ρυσασθω νυν
ει θελει αυτον ειπεν γαρ οτι θ̄ῡ ειμι υιοσ το δ᾽ αυτο ϗ οι λησται οι συνσταυρωθεντεσ συν αυτω
ρξβ ωνειδιζον αυτον απο δε εκτησ ωρασ σκοτοσ εγενετο επι πασαν την γην ε ωρασ ενατησ
περι δε την ενατην ωραν εβοησεν ο ῑσ̄ φωνη μεγαλη λεγων ελωει ελωει λεμα σαβακτανει τουτεστιν
θεε μου θεε μου ινατι με εγκατελιπεσ τινεσ δε των εκει εστηκοτων ακουσαντεσ ελεγον οτι ηλειαν
φωνει ουτοσ και ευθεωσ δραμων εισ εξ αυτων και λαβων σπογγον πλησασ τε οξουσ και περιθεισ
καλαμω εποτιζεν αυτον οι δε λοιποι ειπαν αφεσ ιδωμεν ει ερχεται ηλειασ σωσων αυτον αλλοσ δε
λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και εξηλθεν υδωρ και αιμα ο δε ῑσ̄ παλιν κραξασ
ρξγ φωνη μεγαλη αφηκεν το π̄ν̄α̅ και ιδου το καταπετασμα του ναου εσχισθη απ ανωθεν εωσ
κατω εισ δυο και η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια α

I. B^3 ειπε II. B^3 εστι ηθελησε III. B^3 εστι ειπε τουτεστι αφηκε

1 B^3 γινεται 13 B^3 μεμιγμενον 14 διεμερισα̅ : B^3 add το, ut fieret διεμερισαντο 17 B^3 κινουντεσ 22 B^3 συσταυρωθεντεσ 23 ε ωρασ : B^3 εωσ ωρασ 25 B^3 ηλιαν 27 B^3 ηλιασ

νεωχθησαν και πολλα σωματα των κεκοιμημενων αγιων ηγερθησαν και εξελθοντες εκ των μνη-
μειων μετα την εγερσιν αυτου εισηλθον εις την αγιαν πολιν και ενεφανισθησαν πολλοις ο δε
εκατονταρχος και οι μετ αυτου τηρουντες τον ι̅υ̅ ιδοντες τον σεισμον και τα γεινομενα εφοβη-
ρξδ θησαν σφοδρα λεγοντες αληθως υιος θ̅υ̅ ην ουτος ησαν δε εκει γυναικες πολλαι απο μακρο-
θεν θεωρουσαι αιτινες ηκολουθησαν τω ι̅υ̅ απο της γαλειλαιας διακονουσαι αυτω εν αις ην μαρια
η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και ιωση μητηρ και η μητηρ των υιων ζεβεδαιου
ρξε οψιας δε γενομενης ηλθεν ανθρωπος πλουσιος απο αριμαθαιας τουνομα ιωσηφ ος και αυτος
εμαθητευσεν τω ι̅υ̅ ουτος προσελθων τω πειλατω ητησατο το σωμα του ι̅υ̅ τοτε ο πειλατος εκε-
λευσεν αποδοθηναι και λαβων το σωμα ο ιωσηφ ενετυλιξεν αυτο εν σινδονι καθαρα και εθηκεν
αυτο εν τω καινω αυτου μνημειω ο ελατο

μησεν εν τη πετρα και προσκυλισας λιθον μεγαν τη θυρα του μνημειου απηλθεν ην δε εκει
ρξς μαριαμ η μαγδαληνη και η αλλη μαρια καθημεναι απεναντι του ταφου τη δε επαυριον ητις
εστιν μετα την παρασκευην συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι φαρεισαιοι προς πειλατον λεγοντες
κ̅ε̅ εμνησθημεν οτι εκεινος ο πλανος ειπεν ετι ζων μετα τρεις ημερας εγειρομαι κελευσον ουν
ασφαλισθηναι τον ταφον εως της τριτης ημερας μηποτε ελθοντες οι μαθηται κλεψωσιν αυτον
και ειπωσιν τω λαω ηγερθη απο των νεκρων και εσται η εσχατη πλανη χειρων της πρωτης
εφη αυτοις ο πειλατος εχετε κουστωδιαν υπαγετε ασφαλισασθε ως οιδατε οι δε πορευθεντες
ρξζ ησφαλισαντο τον ταφον σφραγισαντες τον λιθον μετα της κουστωδιας οψε δε σαββατων τη
επιφωσκουση εις μιαν σαββατων ηλθεν μαρια η μαγδαληνη και η αλλη μαρια θεωρησαι τον
ταφον και ιδου σεισμος εγενετο μεγας αγγελος γαρ κυριου καταβας εξ ουρα

νου και προσελθων απεκυλισε τον λιθον κ̣ εκαθητο επανω αυτου ην δε η ειδε αυτου ως αστραπη
και το ενδυμα αυτου λευκον ως χιων απο δε του φοβου αυτου εσεισθησαν οι τηρουντες και εγενη-
θησαν ως νεκροι αποκριθεις δε ο αγγελος ειπεν ταις γυναιξιν μη φοβεισθε υμεις οιδα γαρ οτι ι̅ν̅
τον εσταυρωμενον ζητειτε ουκ εστιν ωδε ηγερθη γαρ καθως ειπεν δευτε ιδετε τον τοπον οπου
εκειτο και ταχυ πορευθεισαι ειπατε τοις μαθηταις αυτου οτι ηγερθη απο των νεκρων και ιδου
ρξη προαγει υμας εις την γαλειλαιαν εκει αυτον οψεσθε ιδου ειπον υμιν και απελθουσαι ταχυ
απο του μνημειου μετα φοβου και χαρας μεγαλης εδραμον απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου
και ιδου ι̅ς̅ υπηντησεν αυταις λεγων· χαιρετε αι δε προσελθουσαι εκρατησαν αυτου τους
ποδας και προσεκυνησαν αυτω· τοτε λεγει αυταις ο ι̅ς̅ μη φοβεισθε υπαγετε απαγγειλατε
τοις αδελφοις μου ινα απελθωσιν εις την γα

I. B^3 εμαθητευσε II. B^3 εστι ειπωσι ηλθε III. B^3 ειπε γυναιξι ειπε

3 B^3 γινομενα 5 B^3 γαλιλαιας 8 B^3 πιλατω et πιλατος 13 B^3 φαρισαιοι et πιλατον 17 B^3 πιλατος 21 ειδε αυτου : B^3 ειδεα αυτου 26 γαλιλαιαν

λειλαιαν κακει με οψο̄
ρξθ ται πορευομενων δε
αυτων ιδου τινεσ τησ
σκουστωδιασ ελθον
τεσ εισ την πολιν απηγ
γειλαν τοισ αρχιερευ
σιν απαντα τα γενο
μενα και συναχθεν
τεσ μετα των πρεσβυ
τερων συμβουλιον τε
λαβοντεσ αργυρια ικα
να εδωκαν τοισ στρα
τιωταισ λεγοντεσ ει
πατε οτι οι μαθηται
αυτου νυκτοσ ελθο̄
τεσ εκλεψαν αυτον
ημων κοιμωμενων
και εαν ακουσθη του
το υπο του ηγεμονοσ
ημεισ πεισομεν και
υμασ αμεριμνουσ ποι
ρο ησομεν οι δε λαβον
τεσ αργυρια εποιησᾱ
ωσ εδιδαχθησαν και
διεφημισθη ο λογοσ
ουτοσ παρα ιουδαιοισ
μεχρι τησ σημερον η
μερασ · οι δε ενδεκα
μαθηται επορευθησᾱ
εισ την γαλειλαιαν
εισ το οροσ ου εταξα
το αυτοισ ο ισ̄ και ιδον
τεσ αυτον προσεκυνη
σαν οι δε εδιστασαν
και προσελθων ο ισ̄ ε
λαλησεν αυτοισ λεγω̄
εδοθη μοι πασα εξου
σια... εν ουρανω και
επι τησ γησ πορευθε
τεσ ουν μαθητευσατε
παντα τα εθνη βαπτι
σαντεσ αυτουσ εισ το
ονομα του πατροσ κ,
του υιου και του αγιου
πνευματοσ διδασκο̄
τεσ αυτουσ τηρειν πᾱ
τα οσα ενετειλαμην υ
μιν και ιδου εγω μεθ υ
μων ειμι πασασ τασ η
μερασ εωσ τησ συντε
λειασ του αιωνοσ : > >——

> κατα >

> μαθθαιον >

α̅ αρχη του ευαγγελιου
ιυ̅ χυ̅ υιου θυ καθωσ γε
γραπται εν τω ησαια τω
προφητη ιδου αποστελ
λω τον αγγελον μου
προ προσωπου σου οσ
κατασκευασει την οδο̄
σου φωνη βοωντοσ
εν τη ερημω ετοιμασα
τε την οδον κυ ευθειασ
ποιειτε τασ τριβουσ αυ
του εγενετο ιωανησ
ο βαπτιζων εν τη ερη
μω κηρυσσων βαπτισμα
μετανοιασ εισ αφεσῑ
αμαρτιων και εξεπο
ρευετο προσ αυτον πα
σα η ιουδαια χωρα και οι
ιεροσολυμειται παντεσ
και εβαπτιζοντο υπ αυ
του εν τω ιορ δανη πο
ταμω εξομο λογουμε
νοι τασ αμαρτιασ αυτω̄
και ην ο ιωαν ησ ενδε
δυμενοσ τρι χασ καμη
λου και ζωνην δερμα
τινην περι την οσφυ
αυτου και εσθων ακρι
δασ και μελι αγριον και
εκηρυσσεν λεγων ερχε
ται ο ισχυροτεροσ μου
οπισω ου ουκ ειμι ικα
νοσ κυψασ λυσαι τον ι
μαντα των υποδημα
των αυτου εγω εβαπτι
σα υμασ υδατι αυτοσ
δε βαπτισει υμασ πνι̅
β̅ αγιω · εγενετο εν εκει
ναισ ταισ ημεραισ ηλθε̄
ισ̄ απο ναζαρετ τησ γα
λιλαιασ και εβαπτισθη
εισ τον ιορδανην υπο

III. B³ εκηρυσσε
1, 1 et 30 B³ γαλιλαιαν 1, 4 σ pri om B³ 1, 23 B³ τα αργυρια 1, 38 post εξουσια tres litterae prorsus erasae 2, 11 B³ ματθαιον 3, 19 B³ ιεροσολυμιται 3, 21 sqq membrana vitiosa

ιωανου και ευθυς αναβαινων εκ του υδατος ειδεν σχιζομενους τους ουρανους και το πνευμα ως
περιστεραν καταβαινον εις αυτον και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιος μου ο αγαπητος
γ̄ εν σοι ευδοκησα και ευθυς το πνευμα αυτον εκβαλλει εις την ερημον και ην εν τη ερημω
τεσσερακοντα ημερας πειραζομενος υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και οι αγγελοι
δ̄ διηκονουν αυτω και με το παραδοθηναι τον ιωανην ηλθεν ο ι̅σ̅ εις την γαλειλαιαν κηρυσσων
το ευαγγελιον του θ̅υ̅ και λεγων οτι πεπληρωται ο καιρος και ηγγικεν η βασιλεια του θ̅υ̅ μετα-
νοειτε και πιστευετε εν τω ευαγγελιω και παραγων παρα την θαλασσαν της γαλειλαιας
ειδεν σιμωνα και ανδρεαν τον αδελφον σιμωνος αμφιβαλλοντας εν τη θαλασση ησαν γαρ αλεεις
και ειπεν αυτοις ο ι̅σ̅ δευτε οπισω μου και ποιησω υμας γενεσθαι αλεεις ανθρωπων και ευθεως
αφεντες τα δικτυα ηκολουθουν αυτω και προβας ολιγον ειδεν ιακωβον τον

του ζεβεδαιου και ιωανην τον αδελφον αυτου και αυτους εν τω πλοιω καταρτιζοντας τα δικτυα
και ευθυς εκαλεσεν αυτους και αφεντες τον πατερα αυτων ζεβεδαιον εν τω πλοιω μετα των
ε̄ μισθωτων απηλθον οπισω αυτου και εισπορευονται εις καφαρναουμ και ευθεως τοις σαββασιν
εισελθων εις την συναγωγην εδιδασκεν και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων
αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματεις και ευθυς ην εν τη συναγωγη αυτων
ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν λεγων τι ημιν και σοι ι̅υ̅ ναζαρηνε ηλθες απολεσαι
ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θ̅υ̅ και επετειμησεν αυτω ο ι̅σ̅ λεγων φειμωθητι και εξελθε εξ
αυτου και σπαραξαν αυτον το ακαθαρτον και φωνησαν φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου και
εθαμβηθησαν απαντες ωστε συνζητειν αυτους λεγοντας τι εστιν τουτο διδαχη καινη κατ εξου-
σιαν και τοις πνευμασι τοις ακαθαρτοις επιτασσει και υπακου

ουσιν αυτω και εξηλθεν η ακοη αυτου ευθυς πανταχου εις ολην την περιχωρον της γαλει-
ς̄ λαιας και ευθυς εκ της συναγωγης εξελθων ηλθεν εις την οικιαν σιμωνος και ανδρεου
μετα ιακωβου και ιωανου η δε πενθερα σιμωνος κατεκειτο πυρεσσουσα και ευθυς λεγουσιν αυτω
περι αυτης και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος και αφηκεν αυτην ο πυρετος
και διεκονει αυτοις οψιας δε γενομενης οτε εδυσεν ο ηλιος εφερον προς αυτον παντας τους
κακως εχοντας και τους δαιμονιζομενους κ, ην ολη η πολις επισυνηγμενη προς την θυραν και
εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και δαιμονια πολλα εξεβαλεν και
ζ̄ ουκ ηφιεν τα δαιμονια λαλειν οτι ηδεισαν αυτον χ̅ν̅ ειναι και πρωι εννυχα λειαν ανα-
στας εξηλθεν εις ερημον τοπον κακει προσηυχετο και κατεδιωξεν αυτον σιμων και μετ αυτου
και ευρον αυτον και λεγουσιν αυτω οτι παντες ζη

I. B^3 ειδε σχιζ. ειδε σιμ. II. B^3 εδιδασκε ανεκραξε εστι τουτ. III. B^3 εθεραπευσε εξεβαλε ηφιε

4 B^3 τεσσαρακοντα 5 με το : B^3 μετα το 5 B^3 γαλιλαιαν 7 B^3 γαλιλαιας 8 B^3 αλιεις 9 B^3 αλιεις 17 B^3 επετιμησεν et φιμωθητι 19 B^3 συζητειν 21 B^3 γαλιλαιας 24 B^3 διηκονει 28 B^3 λιαν 29 ante μετ suppletum est οι, a B^3 demum ut certe videtur

η τουσιν σε και λεγει αυτοι αγωμεν αλλαχου εισ τασ εχομενα κωμοπολεισ ινα και εκει κηρυξω
εισ τουτο γαρ εξηλθον και ηλθεν κηρυσσων εισ τασ συναγωγασ αυτων εισ ολην την γαλει-
λαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων και ερχεται προσ αυτον λεπροσ παρακαλων αυτον λεγων αυτω,
κ̅ε̅ οτι εαν θελησ δυνη με καθαρισαι και σπλαγχνισθεισ εκτεινασ την χειρα αυτου ηψατο κ,
λεγει αυτω θελω καθαρισθητι και ευθυσ απηλθεν απ αυτου η λεπρα και εκαθερισθη και
εμβρειμησαμενοσ αυτω ευθυσ εξεβαλεν αυτον και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν ειπησ αλλα
υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει κ, προσενεγκε περι του καθαρισμου σου α προσεταξεν μωυσησ εισ
μαρτυριον αυτοισ ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι
αυτον δυνασθαι φανερωσ εισ πολιν εισελθειν αλλ εξω επ ερημοισ τοποισ και ηρχοντο προσ αυτον
θ παντοθεν και εισελθων παλιν εισ καφαρναουμ δι ημε

ρων ηκουσθη οτι εν οικω εστιν και συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προσ την
θυραν και ελαλει αυτοισ τον λογον και ερχονται φεροντεσ προσ αυτον παραλυτικον αιρομενων υπο
τεσσαρων και μη δυναμενοι προσενεγκαι αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην
και εξορυξαντεσ χαλωσι τον κραβαττον οπου ο παραλυτικοσ κατεκειτο και ιδων ο ι̅σ̅ την πιστιν
αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφιενται σου αι αμαρτιαι ησαν δε τινεσ των γραμματεων
εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι εν ταισ καρδιαισ αυτων οτι ουτοσ ουτω λαλει βλασφημει τισ
δυναται αφιεναι αμαρτιασ ει μη εισ ο θ̅σ̅ και ευθυσ επιγνουσ ο ι̅σ̅ τω πνευματι αυτου οτι
διαλογιζονται εν εαυτοισ λεγει τι ταυτα διαλογιζεσθαι εν ταισ καρδιαισ υμων τι εστιν ευκοπω-
τερον ειπειν τω παραλυτικω αφιενται σου αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρου και αρον τον κραβαττον
σου και περιπατει ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο

υιοσ του ανθρωπου αφιεναι αμαρτιασ επι τησ γησ λεγει τω παραλυτικω σοι λεγω εγειρε αρον τον
κραβαττον σου και υπαγε εισ τον οικον σου και ηγερθη και ευθυσ αρασ τον κραβαττον εξηλθεν
εμπροσθεν παντων ωστε εξιστασθαι παντασ και δοξαζειν τον θ̅ν̅ οτι ουτωσ ουδεποτε ειδομεν
ι και εξηλθεν παλιν παρα την θαλασσαν και πασ ο οχλοσ ηρχετο προσ αυτον και εδιδασκεν αυτουσ
και παραγων ειδεν λευειν τον του αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον και λεγει αυτω ακολουθει
ια μοι και αναστασ ηκολουθησεν αυτω και γεινεται κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και
πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ι̅υ̅ και τοισ μαθηταισ αυτου ησαν γαρ πολλοι και
ηκολουθουν αυτω και οι γραμματεισ των φαρεισαιων ιδοντεσ οτι εσθιει μετα των αμαρτωλων και
τελωνων ελεγον τοισ μαθηταισ αυτου οτι μετα των τελωνων και των αμαρτωλων εσθιει και
ακουσασ ο ι̅σ̅ λεγει αυτοισ

I. B^3 ζητουσι ηλθε προσεταξε II. B^3 εστι III. B^3 ειδε λε.

1 αυτοι: correctum αυτοισ, a B^3 demum, ut certe videtur (εχομενα non corr.) 2 B^3 γαλιλαιαν 5 B^3 εκαθαρισθη 5 B^3 εμβριμησαμενοσ 12 B^2 et [3] αιρομενον 14 B^3 κραββατον 18 B^3 διαλογιζεσθε 19 B^3 κραββατον 22 B^3 κραββατον 22 B^2 et [3] αρασ 22 B^3 κραββατον 26 B^3 γινεται 28 B^3 φαρισαιων 29 B^2 et [3] και των τελωνων

οτι ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντεσ ιατρου αλλα οι κακωσ εχοντεσ ουκ ηλθον καλεσαι δικαιουσ
ι̅β̅ αλλα αμαρτωλουσ και ησαν οι μαθηται ιωανου και οι φαρεισαιοι νηστευοντεσ κ̷ ερχονται και
λεγουσιν αυτω διατι οι μαθηται ιωανου και οι μαθηται των φαρεισαιων νηστευουσιν οι δε σοι ου
νηστευουσιν και ειπεν αυτοισ ο ι̅σ̅ μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνοσ εν ω ο νυμφιοσ μετ αυτων
εστιν νηστευειν οσον χρονον εχουσιν τον νυμφιον μετ αυτων ου δυνανται νηστευειν ελευσονται δε
ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ και τοτε νηστευσουσιν εν εκεινη τη ημερα ουδεισ
επιβλημα ρακουσ αγναφου επιραπτει επι ιματιον παλαιον ει δε μη αιρει το πληρωμα αφ εαυτου
το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γεινεται και ουδεισ βαλλει οινον νεον εισ ασκουσ
παλαιουσ ει δε μη ρηξει ο οινοσ τουσ ασκουσ και ο οινοσ απολλυται και οι ασκοι αλλα οινον νεον
ι̅γ̅ εισ ασκουσ καινουσ και εγενετο αυτον εν τοισ

σαββασι διαπορευεσθαι δια των σποριμων και οι μαθηται αυτου ηρξαντο οδοποιειν τιλλοντεσ τουσ
σταχυασ και οι φαρεισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν τοισ σαββασιν ο ουκ εξεστιν και ελεγεν
αυτοισ ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν δαυειδ οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτοσ και οι μετ
αυτου εισηλθεν εισ τον οικον του θ̅υ̅ επι αβιαθαρ αρχιερεωσ και τουσ αρτουσ τησ προθεσεωσ εφα-
γεν οσ ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τουσ ιερεισ και εδωκεν και τοισ συν αυτω ουσιν και ελεγεν
αυτοισ το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο και ουχ ο ανθρωποσ δια το σαββατον ωστε κυριοσ
ι̅δ̅ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου και εισηλθεν παλιν εισ συναγωγην και ην εκει
ανθρωποσ εξηραμμενην εχων την χειρα κ̷ παρετηρουν αυτον ει τοισ σαββασιν θεραπευσει αυτον
ινα κατηγορησωσιν αυτου και λεγει τω ανθρωπω τω την χειραν εχοντι ξηραν εγειρε εισ το μεσον
και λει αυτοισ εξεστιν τοισ σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην

σωσαι η αποκτειναι οι δε εσιωπων και περιβλεψαμενοσ αυτουσ μετ οργησ συνλυπουμενοσ επι
τη πωρωσει τησ καρδιασ αυτων λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα και εξετεινεν και απεκατε-
σταθη η χειρ αυτου και εξελθοντεσ οι φαρεισαιοι ευθυσ μετα των ηρωδιανων συμβουλιον
ι̅ε̅ εδιδουν κατ αυτου οπωσ αυτον απολεσωσιν και ο ι̅σ̅ μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν
προσ την θαλασσαν κ̷ πολυ πληθοσ απο τησ γαλειλαιασ ηκολουθησεν και απο τησ ιουδαιασ και
απο ιεροσολυμων και απο τησ ιδουμαιασ και περαν του ιορδανου και περι τυρον και σειδωνα
πληθοσ πολυ ακουοντεσ οσα ποιει ηλθον προσ αυτον και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου ινα
πλοιαρια προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλειβωσιν αυτον πολλουσ γαρ εθεραπευσεν ωστε
επιπειπτειν αυτω ινα αυτου αψωνται οσοι ειχον μαστειγασ και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν
αυτον εθεωρουν προσεπειπταν αυτω και εκραζον λεγοντα οτι συ ει ο υιοσ του θ̅υ̅ και πολ

I. B^3 εστι εχουσι II. B^3 ποιουσι εξεστι εποιησε εσχε εξεστι εδωκε ουσι εισηλθε σαββασι εξεστι III. B^3 εξετεινε ανεχωρησε ηκολουθησε ειπε

2 B^3 φαρισαιοι 3 B^3 φαρισαιων 7 B^3 επιρραπτει 8 B^3 γινεται 12 B^3 φαρισαιοι 15 οσ : B^3 ουσ 19 B^2et[3] χειρα 20 λει : iam B^2 ut vdtr et[3] λεγει 21 B^3 συλλυπουμενοσ 23 B^3 φαρισαιοι 25 B^3 γαλιλαιασ 26 B^3 σιδωνα 28 B^3 θλιβωσιν 29 B^3 επιπιπτειν et μαστιγασ 30 B^3 προσεπιπταν

λα επετειμα αυτοισ ινα μη αυτον φανερον ποιησωσιν   και αναβαινει εισ το οροσ και προσκαλειτε
ιε ουσ ηθελεν αυτοσ και απηλθον προσ αυτον· και εποιησεν δωδεκα ουσ και αποστολουσ ωνομασεν
ινα ωσιν μετ αυτου κ, αποστελλη αυτουσ κηρυσσειν και εχειν εξουσιαν εκβαλλειν τα δαιμονια και
εποιησεν τουσ δωδεκα   και επεθηκεν ονομα τω σιμωνι πετρον   και ιακωβον τον του ζεβεδαιου κ,
ιωανην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν αυτοισ ονομα βοανηργεσ ο εστιν υιοι βροντησ
και ανδρεαν   και φιλιππον   και βαρθολομαιον   και μαθθαιον   και θωμαν και ιακωβον τον του
αλφαιου και θαδδαιον και σιμωνα τον καναναιον και ιουδαν ισκαριωθ οσ και παρεδωκεν αυτον
και ερχεται εισ οικον και συνερχεται παλιν ο οχλοσ ωστε μη δυνασθαι αυτουσ μηδε αρτον
φαγειν και ακουσαντεσ οι παρ αυτου εξηλθον κρατησαι αυτον ελεγον γαρ οτι εξεστη και οι γραμ-
ματεισ οι απο ιεροσολυμων καταβαντεσ ελεγον

οτι βεεζεβουλ εχει κ, οτι εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια   ·και προσκαλεσα-
μενοσ αυτουσ εν παραβολαισ ελεγεν αυτοισ πωσ δυναται σατανασ σαταναν εκβαλλειν και εαν
βασιλεια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη και εαν οικια εφ εαυτην
μερισθη ου δυνησεται η οικια εκεινη στηναι και ει ο σατανασ ανεστη εφ εαυτον και εμερισθη ου
δυναται στηναι αλλα τελοσ εχει αλλ ου δυναται ουδεισ εισ την οικιαν του ισχυρου εισελθων τα
σκευη αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει
αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τοισ υιοισ των ανθρωπων τα αμαρτηματα και αι
βλασφημιαι οσα εαν βλασφημησωσιν οσ δ αν βλασφημηση εισ το πνευμα το αγιον ουκ εχει
αφεσιν εισ τον αιωνα αλλ ενοχοσ εστιν αιωνιου αμαρτηματοσ οτι ελεγον πνευμα ακαθαρτον εχει
· και ερχονται η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου και εξω στηκοντεσ απε

στειλαν προσ αυτον καλουντεσ αυτον και εκαθητο περι αυτον οχλοσ και λεγουσιν αυτω ιδου η
μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουσιν σε   και αποκριθεισ αυτοισ λεγει τισ εστιν η μητηρ
μου και οι αδελφοι περιβλεψαμενοσ τουσ περι αυτον κυκλω καθημενουσ λεγει ιδε η μητηρ μου
και οι αδελφοι μου οσ αν ποιηση τα θεληματα του θυ ουτοσ αδελφοσ μου και αδελφη και μητηρ
ιζ εστιν   και παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν κ, συναγεται προσ αυτον οχλοσ πλει-
στοσ ωστε αυτον εισ πλοιον εμβαντα καθησθαι εν τη θαλασση και πασ ο οχλοσ προσ την θαλασ-
σαν επι τησ γησ ησαν και εδιδασκεν αυτουσ εν παραβολαισ πολλα και ελεγεν αυτοισ εν τη
διδαχη αυτου ακουετε ιδου εξηλθεν ο σπειρων σπειραι και εγενετο εν τω σπειρειν ο μεν επεσεν
παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα και κατεφαγεν αυτο και αλλο επεσεν επι το πετρωδεσ και
οπου ουκ ειχε γην πολλην και ευθυσ εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθοσ τησ γησ

I. B^3 εποιησε ωσι εποιησε III. B^3 ζητουσι επεσε ηλθε εξανετειλε
1 B^3 επετιμα 1 B^3 (demum^3 ut vdtr) ποιωσι 1 B^3 προσκαλειται 6 B^3 ματθαιον 26 B^2et^3 εισ το πλοι.

και οτε ανετειλεν ο ηλιοσ εκαυματισθησαν και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη και αλλο επεσεν εισ τασ ακανθασ και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιξαν αυτο και καρπον ουκ εδωκεν και αλλα επεσεν εισ την γην την καλην και εδιδου καρπον αναβαινοντα κ, αυξανομενα και εφερεν
ιη εισ τριακοντα κ, εν εξηκοντα και εν εκατον και ελεγεν οσ εχει ωτα ακουειν ακουετω και οτε εγενετο καταμονασ ηρωτων αυτον οι περι αυτον συν τοισ δωδεκα τασ παραβολασ και ελεγεν αυτοισ υμιν το μυστηριον δεδοται τησ βασιλειασ του θυ εκεινοισ δε τοισ εξωθεν εν παραβολαισ τα παντα γινεται ινα βλεποντεσ βλεπωσι και μη ιδωσιν και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν μηποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοισ και λεγει αυτοισ ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην κ, πωσ πασασ τασ παραβολασ γνωσεσθε ο σπειρων τον λογον σπειρει ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογοσ οι οταν ακου

σωσιν ευθυσ ερχεται ο σατανασ και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εισ αυτουσ και ουτοι εισιν ομοιωσ οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι οταν ακουσωσι τον λογον ευθυσ μετα χαρασ λαμβανουσιν αυτον και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοισ αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενησ θλειψεωσ η διωγμου δια τον λογον ευθυσ σκανδαλιζονται και αλλοι εισιν οι εισ τασ ακανθασ σπειρομενοι ουτοι εισιν οι τον λογον ακουσαντεσ και αι μεριμναι του αιωνοσ και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι εισπορευομεναι συνπνειγουσιν τον λογον και ακαρποσ γεινεται και εκεινοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντεσ οιτινεσ ακουουσιν τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εξηκοντα και εκατον και ελεγεν αυτοισ οτι μητι ερχεται ο λυχνοσ ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλεινην ουχ ινα υπο την λυχνιαν τεθη ου γαρ εστιν κρυπτον εαν μη ινα φανερωθη ουδε εγενετο αποκρυφον αλλ ινα φανερωθη

ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω και ελεγεν αυτοισ βλεπετε τι ακουετε εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν και προστεθησεται υμιν οσ γαρ εχει δοθησεται αυτω και οσ ουκ εχει κ, ο εχει αρθησεται απ αυτου και ελεγεν ουτωσ εστιν η βασιλεια του θυ ωσ ανθρωποσ βαλη τον σπορον επι τησ γησ κ, καθευδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν και ο σποροσ βλαστα και μηκυνηται ωσ ουκ οιδεν αυτοσ αυτοματη η γη καρποφορει πρωτον χορτον ειτεν σταχυν ειτεν πληρεσ σειτοσ εν τω σταχυι οταν δε παραδοι ο καρποσ ευθυσ αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο θερισμοσ και ελεγεν πωσ ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θυ η εν τινι αυτην παραβολη θωμεν ωσ κοκκω σιναπεωσ οσ οταν σπαρη επι τησ γησ μεικροτερον ον παντων των σπερματων των επι τησ γησ και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται μειζον παντων των λαχανων και ποιει κλαδουσ μεγαλουσ ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκη

I. B^3 εδωκε ιδωσι συνιωσι επιστρεψωσι II. B^3 εχουσι ακουουσι εστι III. B^3 ελεγε

12 οταν: B^3 demum, nisi iam B^2 οι οταν 13 B^3 θλιψεωσ 16 B^3 συμπνιγουσιν et γινεται 19 B^3 κλινην 19 B^2et^3 ουχ ινα επι 25 B^3 bis ειτα pro ειτεν 26 B^3 σιτοσ 28 B^3 μικροτερον

νουν και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως ηδυναντο ακουειν και
ϛ χωρις παραβολης ουκ ελαλει αυτοις καθ ιδιαν δε τοις ιδιοις μαθηταις επελυεν παντα και
λεγει αυτοις εν εκεινη τη ημερα οψιας γενομενης διελθωμεν εις το περαν κ, αφεντες τον οχλον
παραλαμβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω και αλλα πλοια ην μετ αυτου και γεινεται λαιλαψ
μεγαλη ανεμου και τα κυματα επεβαλλεν εις το πλοιον ωστε ηδη γεμιζεσθαι το πλοιον και αυτος
ην εν τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων και εγειρουσιν αυτον και λεγουσιν αυτω διδα-
σκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα κ, διεγερθεις επετειμησεν τω ανεμω και ειπεν τη θαλασση
σιωπα πεφειμωσο και εκοπασεν ο ανεμος και εγενετο γαληνη μεγαλη και ειπεν αυτοις τι
δειλοι εστε ουπω εχετε πιστιν και εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προς αλληλους τις αρα
ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουει αυτω

ζ και ηλθον εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των γερασηνων και εξελθοντος αυτου
εκ του πλοιου υπηντησεν αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω ος την κατοι-
κησιν ειχεν εν τοις μνημασιν και ουδε αλυσει ουκετι ουδεις εδυνατο αυτον δησαι δια το αυτον
πολλακις πεδαις και αλυσεσι δεδεσθαι και διεσπασθαι υπ αυτου τας αλυσεις και τας πεδας
συντετρειφθαι και ουδεις ισχυεν αυτον δαμασαι και διαπαντος νυκτος και ημερας εν τοις μνη-
μασιν και εν τοις ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις και ιδων τον ιν απο μακροθεν
εδραμεν και προσεκυνησεν αυτον και κραξας φωνη μεγαλη λεγει τι εμοι κ, σοι ιησου υιε του θυ
του υψιστου ορκιζω σε τον θν μη με βασανισης ελεγεν γαρ αυτω εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον
εκ του ανθρωπου και επηρωτα αυτον τι ονομα σοι και λεγει αυτω λεγιων ονομα μοι εστιν
οτι πολλοι εσμεν και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτα απο

στειλη εξω της χωρας ην δε εκει προς τω ορει αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη και παρεκαλεσαν
αυτον λεγοντες πεμψον ημας εις τους χοιρους ινα εις αυτους εισελθωμεν και επετρεψεν αυτοις
και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθατα εισηλθεν εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα
του κρημνου εις την θαλασσαν ως ,β κ, επνειγοντο εν τη θαλασση και οι βοσκοντες αυτους
εφυγον και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους και ηλθον ιδειν τι εστιν το γεγονος
και ερχονται προς τον ιν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον ιματισμενον και σω-
φρονουντα τον εσχηκοτα τον λεγεωνα και εφοβηθησαν και διηγησαντο αυτοις οι ιδοντες πως
εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων και ηρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των
οριων αυτων και εμβαινοντος αυτου εις το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα μετ
αυτου ην και ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εις τον οι

I. B[3] επελυε ειπε τη II. B[3] μνημασι bis εδραμε ελεγε III. B[3] εστι θεωρουσι

2 B[3] κατ ιδιαν 4 B[3] γινεται 6 B[3] (demum[3] ut omnino vdtr) διεγειρουσιν 7 B[3] επετιμησε 8 B[3] πεφιμωσο 13 B[3] ηδυνατο 15 B[3] συντετριφθαι 19 B[3] λεγεων 23 B[3] ακαθαρτα 24 signum lineolae ante β super raso fecit B[3]; litteram erasam non assequutus sum 24 B[3] επνιγοντο 30 ην : B[3] η

κον σου προς τους σους και απαγγειλον αυτοις οσα ο κ̅σ̅ σοι πεποιηκεν και ηλεησεν σε και
απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει οσα εποιησεν αυτω ο ι̅σ̅ και παντες εθαυμαζον
κα και διαπερασαντος του ι̅υ̅ εν πλοιω παλιν εις το περαν συνηχθη οχλος πολυς επ αυτον και
ην παρα την θαλασσαν και ερχεται εις των αρχισυναγωγων ονοματι ιαειρος και ιδων αυτον πει-
πτει προς τους ποδας αυτου κ̷ παρεκαλει αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει
ινα ελθων επιθης τας χειρας αυτη ινα σωθη και ζηση και απηλθεν μετ αυτου και ηκολουθει
αυτω οχλος πολυς και συνεθλειβον αυτον και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος δωδεκα ετη και
πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ αυτης παντα και μηδεν ωφελη-
θεισα αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα ακουσασα τα περι του ι̅υ̅ ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν
ηψατο του ιματιου αυτου ελεγεν γαρ οτι εαν αψωμαι των ιματιων

αυτου σωθησομαι κ̷ ευθυς εξηρανθη η πηγη του αιματος αυτης και εγνω τω σωματι οτι ειαται
απο της μαστειγος και ευθυς ο ι̅σ̅ επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστρα-
φεις εν τω οχλω ελεγεν τις μου ηψατο των ιματιων και ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου βλεπεις
τον οχλον συνθλειβοντα σε και λεγεις τις μου ηψατο κ̷ περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν
η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδυια ο γεγονεν αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν
αυτω πασαν την αληθειαν ο δε ειπεν αυτη θυγατηρ η πιστις σου σεσωκεν σε υπαγε εις
ειρηνην και ισθι υγιης απο της μαστειγος σου ετι αυτου λαλουντος ερχονται απο του αρχισυνα-
γωγου λεγοντες οτι η θυγατηρ σου απεθανεν τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον ο δε ι̅σ̅ παρακου-
σας τον λογον τον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε και ουκ αφηκεν
ουδενα μετ αυτου συνακολουθησαι ει μη τον πετρον και ιακωβον

και ιωανην τον αδελφον ιακωβου και ερχονται εις τον οικον του αρχισυναγωγου κ̷ θεωρει
θορυβον και κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλας και εισελθων λεγει αυτοις τι θορυβεισθε και
κλαιετε· το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου αυτος δε εκβαλων παν-
τας παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τους μετ αυτου και εισπορευ-
εται οπου ην το παιδιον κ̷ κρατησας της χειρος του παιδιου λεγει αυτη ταλειθα κουμ ο εστιν
μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι λεγω εγειρε και ευθυς ανεστη το κορασιον και περιεπατει ην
γαρ ετων δωδεκα και εξεστησαν ευθυς εκστασει μεγαλη· και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα
κβ μηδεις γνοι τουτο και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν και εξηλθεν εκειθεν και ερχεται εις την
πατριδα αυτου και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου και γενομενου σαββατου ηρξατο διδα-
σκειν εν τη συναγωγη και οι πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο λεγοντες ποθεν τουτω ταυ

I. B^3 πεποιηκε ηλεησε απηλθε bis ελεγε II. B^3 ελεγε ηλθε σεσωκε απεθανε III. B^3 εστι ειπε

4 B^3 πιπτει 7 B^3 συνεθλιβον 10 post αψωμαι additur, a B^3 demum ut vdtr, καν 11 B^3 et ut vdtr iam B^2 ιαται 12 B^3 μαστιγος 14 B^3 συνθλιβοντα 17 B^3 μαστιγος 22 B^2 et ^{3} πολλα 28 B^2 et ^{3} εξηλθεν

τα και τισ η σοφια η δοθεισα τουτω και αι δυναμεισ τοιαυται δια των χειρων αυτου γεινομεναι
ουχ ουτοσ εστιν ο τεκτων ο υιοσ τησ μαριασ και αδελφοσ ιακωβου και ιωσητοσ και ιουδα και
σιμωνοσ και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προσ ημασ και εσκανδαλιζοντο εν αυτω και
ελεγεν αυτοισ ο ισ οτι ουκ εστιν προφητησ ατειμοσ ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοισ συγ-
γενευσιν αυτου και εν τη οικια αυτου και ουκ εδυνατο εκει ποιησαι ουδεμιαν δυναμιν ει μη ολι-
κγ γοισ αρρωστοισ επιθεισ τασ χειρασ εθεραπευσεν κ εθαυμασεν δια την απιστιαν αυτων και
περιηγεν τασ κωμασ κυκλω διδασκων και προσκαλειται τουσ δωδεκα και ηρξατο αυτουσ απο-
στελλειν δυο δυο και εδιδου αυτοισ εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων και παρηγγειλεν
αυτοισ ινα μηδεν αιρωσιν εισ οδον ει μη ραβδον μονον μη αρτον μη πηραν μη εισ την ζωνην
χαλκον αλλα υποδεδεμενουσ σανδαλια και μη ενδυσασθε δυο χι-

τωνασ και ελεγεν αυτοισ οπου εαν εισελθητε εισ οικιαν εκει μενετε εωσ αν εξελθητε εκειθεν
και οσ αν τοποσ μη δεξηται υμασ μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναξατε τον
χουν τον υποκατω των ποδων υμων εισ μαρτυριον αυτοισ και εξελθοντεσ εκηρυξαν ινα μετα-
νοωσιν και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλουσ αρρωστουσ και εθεραπευον
κδ και ηκουσεν ο βασιλευσ ηρωδησ φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγον οτι ιωανησ ο
βαπτιζων εγηγερται εκ νεκρων και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεισ εν αυτω αλλοι δε ελεγον οτι
ηλειασ εστιν αλλοι δε ελεγον οτι προφητησ ωσ εισ των προφητων ακουσασ δε ο ηρωδησ ελεγεν
ον εγω απεκεφαλισα ιωανην ουτοσ ηγερθη αυτοσ γαρ ο ηρωδησ αποστειλασ εκρατησεν τον
ιωανην και εδησεν αυτον εν φυλακη δια ηρωδιαδα φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγα-
μησεν ελεγεν γαρ ο ιωανησ τω ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν

την γυναικα του αδελφου σου· η δε ηρωδιασ ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και
ουκ ηδυνατο ο γαρ ηρωδησ εφοβειτο τον ιωανην ειδωσ αυτον ανδρα δικαιον και αγιον συνετηρει
αυτον και ακουσασ αυτου πολλα ηπορει και ηδεωσ αυτου ηκουεν και γενομενησ ημερασ
ευκαιρου οτε ηρωδησ τοισ γενεσιοισ αυτου δειπνον εποιησεν τοισ μεγιστασιν αυτου και τοισ χει-
λιαρχοισ και τοισ πρωτοισ τησ γαλειλαιασ κ ειελθουσησ τησ θυγατροσ αυτου ηρωδιαδοσ και ορχη-
σαμενησ ηρεσεν τω ηρωδη και τοισ συνανακειμενοισ· ο δε βασιλευσ ειπεν τω κορασιω αιτησον
με ο εαν θελησ και δωσω σοι και ωμοσεν αυτη ο τι εαν με αιτησησ δωσω σοι εωσ ημισουσ τησ
βασιλειασ μου και εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτησ τι αιτησωμαι η δε ειπεν την κεφαλην ιωανου
του βαπτιζοντοσ και εισελθουσα ευθυσ μετα σπουδησ προσ τον βασιλεα ητησατο λεγουσα θελω ινα
εξαυτησ δωσ μοι επι πιναχι την κεφαλην ιωανου του βαπτιστου και περιλυ

I. B^3 εστι πρ. εθεραπευσε εθαυμασε περιηγε II. B^3 μετανοωσι εκρατησε ελεγε γαρ εξεστι III. B^3 ηκουε εποιησε ηρεσε ειπε ter

1 B^3 γινομεναι 4 B^3 ατιμοσ 5 B^{2}et^3 συγγενεσιν 5 B^3 ηδυνατο 10 B^3 ενδυσασθαι 17 B^3 ηλιασ 19 post ηρωδιαδα B^{2}et^3 add in mg την γυναικα 25 B^3 χιλιαρχοισ et γαλιλαιασ 25 B^3 εισελθουσησ

πος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους ανακειμενους ουκ ηθελησεν αθετησαι αυτην
και ευθυς αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατορα επεταξεν ενεγκαι την κεφαλην αυτου και
απελθων απεκεφαλισεν αυτον εν τη φυλακη και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και
εδωκεν αυτην τω κορασιω και το κορασιον εδωκεν αυτην τη μητρι αυτης και ακουσαντες
κε οι μαθηται αυτου ηλθαν και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν μνημειω και συνα-
γονται οι αποστολοι προς τον ιν̅ και απηγγειλαν αυτω παντα οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν
και λεγει αυτοις δευτε υμεις αυτοι καθ ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυσασθε ολιγον ησαν γαρ
οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι και ουδε φαγειν ευκαιρουν και απηλθον εν τω πλοιω εις
ερημον τοπον κατ ιδιαν και ειδον αυτους υπαγοντας και εγνωσαν πολλοι κ, πεζη απο πασων των
πολεων συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους και εξελθων ει

δεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτους οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα και
ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθη-
ται αυτου ελεγον οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη απολυσον αυτους ινα απελθοντες
εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις τι φαγωσιν ο δε αποκριθεις ειπεν
αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν κ, λεγουσιν αυτω απελθοντες αγορασωμεν δηναριων διακοσιων
αρτους και δωσομεν αυτοις φαγειν ο δε λεγει αυτοις ποσους εχετε αρτους υπαγετε ιδετε και
γνοντες λεγουσιν πεντε και δυο ιχθυας και επεταξεν αυτοις ανακλειθηναι παντας συμποσια
συμποσια εν τω χλωρω χορτω και ανεπεσαν πρασιαι πρασιαι κατα εκατον και κατα πεντηκοντα
και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και
κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις ινα παρατι

θωσιν αυτοις και τους δυο ιχθυας εμερισεν πασιν και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν
κλασματα δωδεκα κοφινων πληρωματα και απο των ιχθυων και ησαν οι φαγοντες τους αρτους
κϛ πεντακισχειλιοι ανδρες και ευθυς ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και
προαγειν εις το περαν προς βηθσαιδαν εως αυτος απολυει τον οχλον και αποταξαμενος αυτοις
απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι και οψιας γενομενης ην το πλοιον εν μεσω της θαλασσης
και αυτος μονος επι της γης και ιδων αυτους βασανιζομενους εν τω ελαυνειν ην γαρ ο ανεμος
εναντιος αυτοις περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπαντων επι
της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτους οι δε ιδοντες αυτον επι της θαλασσης περιπατουντα
εδοξαν οτι φαντασμα εστιν και ανεκραξαν παντες γαρ αυτον ειδαν και εταραχθησαν ο δε ευθυς
ελαλησεν μετ αυτων και λεγει αυτοις θαρσειτε ε

I. B^3 ηνεγκε II. B^3 ειδε λεγουσι πεντ. ευλογησε κατεκλασε III. B^3 εμερισε πασι ηναγκασε ηθελε εστι ελαλησε

7 B^3 κατ 9 B^3 (^{3}demum ut vdtr) επεγνωσαν 17 B^2 ανακλειναι, B^3 ανακλιναι 18 εν : B^3 επι. Ibidem B^3 demum ανεπεσαν 23 B^3 πεντακισχιλιοι 27 B^3 demum περιπατων

γω ειμι μη φοβεισθε και ανεβη προσ αυτουσ εισ το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμοσ και λειαν εν
εαυτοισ εξειστανται ου γαρ συνηκαν επι τοισ αρτοισ αλλ ην αυτων η καρδια πεπωρωμενη·
κζ και διαπερασαντεσ επι την γην ηλθον εισ γεννησαρεθ και προσωρμισθησαν και εξελθοντων εκ του
πλοιου ευθυσ επιγνοντεσ αυτον περιεδραμον ολην την χωραν εκεινην και ηρξαντο επι τοισ κραβατ-
τοισ τουσ κακωσ εχοντασ περιφερειν οπου ηκουον οτι εστιν και οπου αν εισεπορευετο εισ κωμασ
η εισ πολεισ η εισ αγρουσ εν ταισ αγοραισ ετιθεσαν τουσ ασθενουντασ και παρεκαλουν αυτον ινα
κη καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται και οσοι αν ηψαντο αυτου εσωζοντο και
συναγονται προσ αυτον οι φαρεισαιοι και τινεσ των γραμματεων ελθοντεσ απο ιεροσολυμων και
ιδοντεσ τινασ των μαθητων αυτου οτι κοιναισ χερσιν τουτεστιν ανιπτοισ εσθιουσιν τουσ αρτουσ
οι γαρ φαρεισαιοι και παντεσ

οι ιουδαιοι εαν μη πυγμη νιψωνται τασ χειρασ ουκ εσθιουσιν κρατουντεσ την παραδοσιν των πρε-
σβυτερων και απ αγορασ εαν μη ραντισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν απερ ελαβον
κρατειν βαπτισμουσ ποτηριων και ξεστων κ, χαλκιων και επερωτωσιν αυτον οι φαρεισαιοι και
οι γραμματεισ διατι ου περιπατουσιν οι μαθηται σου κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα
κοναισ χερσιν εσθιουσιν τον αρτον· ο δε ειπεν αυτοισ καλωσ επροφητευσεν ησαιασ περι υμων
των υποκριτων ωσ γεγραπται οτι ο λαοσ ουτοσ τοισ χειλεσιν με τειμα η δε καρδια αυτων πορρω
απεχει απ εμου ματην δε σεβονται με διδασκοντεσ διδασκαλιασ ενταλματα ανθρωπων αφεντεσ
την εντολην του θυ κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων· και ελεγεν αυτοισ καλωσ αθετειτε
την εντολην του θυ ινα την παραδοσιν υμων τηρητε μωυσησ γαρ ειπεν τειμα τον πατερα σου και
την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητε

ρα θανατω τελευτατω υμεισ δε λεγεται εαν ειπη ανθρωποσ τω πατρι η τη μητρι κορβαν ο εστιν
δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθησ ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι η τη μητρι ακυρουν-
τεσ τον λογον του θυ τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε και παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε
και προσκαλεσαμενοσ παλιν τον οχλον λεγει αυτοισ ακουσατε μου παντεσ και συνετε ουδεν εστιν
εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εισ αυτον ο κοινουν αυτον αλλα τα εκ του ανθρωπου εκπο-
κθ ρευομενα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον και οτε εισηλθεν εισ οικον απο του οχλου επηρω-
των αυτον οι μαθηται αυτου την παραβολην και λεγει αυτοισ ουτωσ και υμεισ ασυνετοι εστε ου
νοειτε οτι παν το εξωθεν εισπορευομενον εισ τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι οτι ουκ εισ-
πορευεται αυτου εισ την καρδιαν αλλ εισ την κοιλιαν και εισ τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαρι-
ζων παντα τα βρωματα· ελεγεν δε

I. B^3 εστι χερσι εσθιουσι II. B^3 εσθιουσι ter χειλεσι ειπε III. B^3 εστι ελεγε

1 B^3 λιαν 2 B^3 εξισταντο 3 B^3 γεννησαρετ. Ibidem post εξελθοντων B^2 et ^{3} add αυτων 4 B^3 κραββατοισ 8 et 10 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 φαρισαιοι 15 B^3 κοιναισ. Ibidem B^3 προεφητευσεν 16 et 19 B^3 τιμα 21 B^3 λεγετε 27 B^3 ασυνετοι

οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι τον ανθρωπον εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των
ανθρωπων οι διλογισμοι οι κακοι εκπορευονται πορνειαι κλοπαι φονοι μοιχειαι πλεονεξιαι πονη-
ριαι δολος ασελγεια οφθαλμος πονηρος βλασφημια υπερηφανια αφροσυνη παντα ταυτα τα πονηρα
λ εσωθεν εκπορευεται και κοινον τον ανθρωπον εκειθε δε αναστας απηλθεν εις τα ορια τυρου
και σειδωνος και εισελθων εις οικιαν ουδενα ηθελεν γνωναι και ουκ ηδυνασθη λαθειν αλλ ευθυς
ακουσασα γυνη περι αυτου ης ειχε τό θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον ελθουσα προσεπεσεν
προς τους ποδας αυτου η δε γυνη ην ελληνις συρα φοινεικισσα τω γενει και ηρωτα αυτον ινα το
δαιμονιον εκβαλη εκ της θυγατρος αυτης και ελεγεν αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα
ου γαρ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και τοις κυναριοις βαλειν η δε απεκριθη κ,
λεγει αυτω ναι κε̅ και τα κυναρια υποκατω

της τραπεζης εσθιουσιν απο των ψιχιων των παιδιων και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον
υπαγε εξεληλυθεν εκ της θυγατρος σου το δαιμονιον και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρε το
λα παιδιον βεβλημενον επι την κλεινην και το δαιμονιον εξεληλυθος και παλιν εξελθων εκ των
οριων τυρου ηλθεν δια σειδωνος εις την θαλασσαν της γαλειλαιας ανα μεσον των οριων δεκαπο-
λεως κ, φερουσιν αυτω κωφον και μογιλαλον και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα
και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου εις τα ωτα
αυτου και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου και αναβλεψας εις τον ουρανον εστεναξε και
λεγει αυτω εφφαθα ο εστι · διανοιχθητι και ηνοιγησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της
γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως και διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν οσον δε αυτοις
διεστελλετο αυτοι μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον και υ

περπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα πεποιηκεν ως και τους κωφους ποιει ακουειν
λβ και αλαλους λαλειν εν εκειναις ταις ημεραις παλιν πολλου οχλου οντος και μη εχοντων τι
φαγωσιν προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι
ηδη ημεραις τρισιν προσμενουσιν και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν και εαν απολυσω αυτους νηστεις
εις οικον αυτων εκλυθησονται εν τη οδω και τινες αυτων απο μακροθεν εισιν και απεκριθη-
σαν αυτω οι μαθηται αυτου οτι ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι αρτων επ ερημιας
και ηρωτα αυτους ποσους εχετε αρτους οι δε ειπαν επτα και παραγγελλει τω οχλω αναπεσειν
επι της γης και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις
αυτου ινα παρατιθωσιν και παρεθηκαν τω οχλω και ειχαν ιχθυδια ολιγα και ευλογησας αυτα
ειπεν και ταυτα παρατιθεναι και εφαγον και εχορτασθησαν

I. B^3 ηθελε προσεπεσε εστι II. B^3 ηλθε εβαλε III. B^3 φαγωσι (contra τρισιν ν instaurato) προσμενουσι εχουσι φαγωσι εισι εκλασε παρατιθωσι ειπε

2 B^3 et fortasse iam^2 διαλογισμοι 4 κοινον: erasa altera parte litterae ν correctum est (fortasse iam a B^2) κοινοι 4 B^3 (et iam^2?) εκειθεν 5 B^3 σιδωνος 7 B^3 φοινικισσα 13 B^3 κλινην 14 B^3 σιδωνος et γαλιλαιας 15 B^3 μογγιλαλον

και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας ησαν δε ως τετρακισχειλιοι και απελυσεν
λγ αυτους· και ευθυς εμβας αυτος εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη
δαλμανουνθα και εξηλθεν οι φαρεισαιοι και ηρξαντο συνζητειν αυτω ζητουντες παρ αυτου σημειον
απο του ουρανου πειραζοντες αυτον και αναστεναξας τω πνευματι αυτου λεγει τι η γενεα
λδ αυτη ζητει σημειον αμην λεγω ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον και αφεις αυτους παλιν
εμβας απηλθεν εις το περαν και επελαθεντο λαβειν αρτους και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ
εαυτων εν τω πλοιω και διεστελλετο αυτοις λεγων ορατε βλεπετε απο της ζυμης των φαρεισαιων
και της ζυμης ηρωδου και διελογιζοντο προς αλληλους οτι αρτους ουκ εχουσιν και γνους λεγει
αυτοις τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε συ̅ειτε πεπωρωμένην εχετε την
καρδιαν υμων οφθαλμους εχον

τες ου βλεπετε και ωτα εχοντε ουκ ακουετε και ου μνημονευετε οτε τους πεντε αρτους εκλασα
εις τους πεντακεισχιλιους ποσους κοφινους κλασματων πληρεις ηρατε λεγουσιν αυτω δωδεκα
οτε τους επτα εις τους τετρακισχειλιους ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε και
λε λεγουσιν αυτω επτα και ελεγεν αυτοις πως ου νοειτε ϗ ερχονται εις βηθσαιδαν και φερουσιν
αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου αψηται και επιλαβομενος της χειρος του
τυφλου εξηνεγκεν αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας
αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπεις και αναβλεψας ελεγεν βλεπω τους ανθρωπους οτι ως δενδρα
ορω περιπατουντας ειτα παλιν εθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και διεβλεψεν
και αποκατεστη και ενεβλεπεν τηλαυγως απαντα και απεστειλεν αυτον εις οικον αυτου λεγων
λϛ μηδε εις την κωμην εισελθης και εξηλθεν ο ι̅σ̅ και οι

μαθηται αυτου εις τας κωμας καισαρειας της φιλιππου και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας
αυτου λεγων αυτοις τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι οι δε ειπαν αυτω λεγοντες οτι ιωανην
τον βαπτιστην και αλλοι ηλειαν αλλοι δε οτι εις των προφητων και αυτος επηρωτα αυτους
υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις ο πετρος λεγει αυτω συ ει ο χ̅σ̅ ϗ επετειμησεν αυτοις
ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα
παθειν και αποδοκιμασθηναι υπο των πρεσβυτερων και των αρχιερεων και των γραμματεων και
αποκτανθηναι και μετα τρεις ημερας αναστηναι και παρησια τον λογον ελαλει και προσλα-
βομενος ο πετρος αυτον ηρξατο επιτειμαν αυτω ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας
αυτου επετειμησεν πετρω και λεγει υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις τα του θ̅υ̅ αλλα τα
των ανθρωπων και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυ

I. B^3 εχουσι II. B^3 ελεγε εθηκε διεβλεψε ενεβλεπε

1 B^3 τετρακισχιλιοι 3 B^3 φαρισαιοι et συζητειν 6 B^3 επελαθοντο 7 B^3 φαρισαιων 9 B^3 συνιετε 11 εχοντε: B^3 εχοντες 12 B^3 πεντακισχιλιους 13 B^3 τετρακισχιλιους 23 B^3 ηλιαν 24 B^3 επετιμησεν 27 B^3 παρρησια 28 B^3 επιτιμαν 29 B^3 επετιμησε

του ειπεν αυτοισ ει τισ θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι οσ γαρ εαν θελη την εαυτου ψυχην σωσαι απολεσει αυτην οσ δ αν απολεσει την ψυχην αυτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου σωσει αυτην τι γαρ ωφελι ανθρωπον κερδησαι τον κοσμον ολον και ζημιωθηναι την ψυχην αυτου τι γαρ δοι ο ανθρωποσ ανταλλαγμα τησ ψυχησ εαυτου οσ γαρ εαν επαισχυνθη με κ, τουσ εμουσ λογουσ εν τη γενεα ταυτη τη μαιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιοσ του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ αυτου μετα των αγγελων των αγιων και ελεγεν αυτοισ αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινεσ ωδε των εστηκοτων οιτινεσ ου μη γευσωνται θανατου εωσ αν ιδωσιν την βασιλειαν του θ̅υ̅
λζ εληλυθυιαν εν δυναμει και μετα ημερασ εξ παραλαμβανει ο ι̅σ̅ τον πετρον και τον ιακωβον και ιωαννην και αναφερει αυτουσ εισ οροσ υψηλον κατ ι

διαν μονουσ και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα λευκα λειαν οια γναφευσ επι τησ γησ ου δυναται ουτωσ λευκαναι και ωφθη αυτοισ ηλειασ συν μωυση και ησαν συνλαλουντεσ τω ι̅υ̅ και αποκριθεισ ο πετροσ λεγει τω ι̅υ̅ ραβ'βει καλον εστιν ημασ ωδε ειναι και ποιησωμεν τρεισ σκηνασ σοι μιαν και μωυσει μιαν και ηλεια μιαν ου γαρ ηδει τι αποκριθη εκφοβοι γαρ εγενοντο και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοισ κ, εγενετο φωνη εκ τησ νεφελησ ουτοσ εστιν ο υιοσ μου ο αγαπητοσ ακουετε αυτου και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον μετα εαυτων ει μη τον ι̅υ̅ μονον και καταβαινοντων αυτων εκ του ορουσ διεστειλατο αυτοισ ινα μηδενι α ειδον διηγησωνται ει μη οταν ο υιοσ του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη κ, τον λογον εκρατησαν προσ εαυτουσ συνζητουντεσ τι εστιν το εκ νεκρων αναστηναι και επηρωτων αυτον λεγοντεσ οτι λε

γουσιν οι γραμματεισ οτι ηλειαν δει ελθειν πρωτον ο δε εφη αυτοισ ηλειασ μεν ελθων πρωτον αποκατιστανει παντα και πωσ γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενηθη αλλα λεγω υμιν οτι και ηλειασ εληλυθεν και εποιησαν αυτω οσα ηθελον καθωσ γεγραπται επ αυτον και ελθοντεσ προσ τουσ μαθητασ ειδαν οχλον πολυν περι αυτουσ και γραμματεισ συνζητουντασ προσ αυτουσ και ευθυσ πασ ο οχλοσ ιδοντεσ αυτον εξεθαμβηθησαν και προστρεχοντεσ ησπαζοντο αυτον και επηρωτησεν αυτουσ τι συνζητειτε προσ αυτουσ και απεκριθη αυτω εισ εκ του οχλου διδασκαλε ηνεγκα τον υιον μου προσ σε εχοντα πνευμα αλαλον και οπου εαν αυτον καταλαβη ρησσει αυτον και αφριζει και τριζει τουσ οδοντασ και ξηραινεται κ, ειπα τοισ μαθηταισ σου ινα αυτο εκβαλωσιν και ουκ ισχυσαν ο δε αποκριθεισ αυτοισ λεγει ω γενεα απιστοσ εωσ ποτε προσ υμασ εσομαι εωσ ποτε ανε

I. B^3 εισι ιδωσι II. B^3 εστι το III. B^3 εληλυθε εκβαλωσι

3 B^3 ωφελει 12 B^3 λιαν et ηλιασ 12 B^3 μωυσει 13 B^3 συλλαλουντεσ 14 B^3 ηλια 19 B^3 συζητουντεσ 21 B^3 ηλιαν et ηλιασ 22 B^3 αποκαθιστανει 23 B^3 ηλιασ 24 B^3 ειδον et συζητουντασ 26 B^3 συζητειτε

ξομαι υμων φερετε αυτον προσ με και ηνεγκαν αυτον προσ αυτον και ιδων αυτον το πνευμα
ευθυσ συνεσπαραξεν αυτον και πεσων επι τησ γησ εκυλειετο αφριζων και επηρωτησεν τον πατερα
αυτου ποσοσ χρονοσ εστιν εωσ τουτο γεγονεν αυτω ο δε ειπεν εκ παιδιοθεν κ, πολλακισ και εισ
πυρ αυτον εβαλεν και εισ υδατα ινα απολεση αυτον αλλ ει τι δυνη βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεισ
εφ ημασ ο δε ισ ειπεν αυτω το ει δυνη παντα δυνατα τω πιστευοντι ευθυσ κραξασ ο πατηρ
του παιδιου ελεγεν πιστευω βοηθει μου τη απιστια ιδων δε ο ισ οτι επισυντρεχει οχλοσ επετει-
μησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω το αλαλον και κωφον πνευμα εγω εγω επιτασσω
σοι εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθησ εισ αυτον και κραξασ και πολλα σπαραξασ εξηλθεν και
εγενετο ωσει νεκροσ ωστε τουσ πολλουσ λεγειν οτι απεθανεν ο δε ισ κρατησασ τησ χειροσ
αυτου ηγειρεν αυτον και α

λη νεστη και εισελθοντοσ αυτου εισ οικον οι μαθηται αυτου καθ ιδιαν επηρωτων αυτον οτι ημεισ
ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο και ειπεν αυτοισ τουτο το γενοσ εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη
λθ εν προσευχη κακειθεν εξελθοντεσ επορευοντο δια τησ γαλειλαιασ και ουκ ηθελεν ινα τισ γνοι
εδιδασκε γαρ τουσ μαθητασ αυτου και ελεγεν οτι ο υιοσ του ανθρωπου παραδιδοται εισ χειρασ
ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον και αποκτανθεισ μετα τρεισ ημερασ αναστησεται οι δε ηγνο-
μ ουν το ρημα και εφοβουντο αυτον επερωτησαι και ηλθον εισ καφαρναουμ και εν τη οικια
γενομενοσ επηρωτα αυτουσ τι εν τη οδω διελογιζεσθε οι δε εσιωπων προσ αλληλουσ γαρ διελεχθη-
σαν εν τη οδω τισ μειζων και καθισασ εφωνησεν τουσ δωδεκα και λεγει αυτοισ ει τισ θελει
πρωτοσ ειναι εσται παντων εσχατοσ και παντων διακονοσ και λαβων παιδιον εστησεν αυτο εν
μεσω αυτων κ, εναγκαλισαμενοσ αυ

το ειπεν αυτοισ οσ αν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και οσ
αν εμε δεχηται ουκ εμε δεχεται αλλα τον αποστειλαντα με εφη αυτω ο ιωανησ διδασκαλε
ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ηκολουθει
ημιν ο δε ισ ειπεν μη κωλυετε αυτον ουδεισ γαρ εστιν οσ ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι
μου και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με οσ γαρ ουκ εστιν καθ ημων υπερ ημων εστιν οσ
γαρ αν ποτιση υμασ ποτηριον υδατοσ εν ονοματι οτι χυ εστε αμην λεγω υμιν οτι ου μη απολεση
τον μισθον αυτου και οσ αν σκανδαλιση ενα των μεικρων τουτων των πιστευοντων εισ εμε καλον
εστιν αυτω μαλλον ει περικειται μυλοσ ονικοσ περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εισ την
θαλασσαν και εαν σκανδαλιση σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον εστιν σε κυλλον εισελθειν
εισ την ζωην η τασ δυο χειρασ εχοντα

I. B^3 επηρωτησε εβαλε ελεγε εξηλθε II. B^3 εφωνησε III. B^3 ειπε μη εστι καθ εστι σε
2 B^3 εκυλιετο 6 B^3 επετιμησε 7 εγω alterum exeunte, alterum ineunte versu positum. Posterius a B^3 non instauratum est. 11 B^3 κατ 13 B^3 παρεπορευοντο et γαλιλαιασ 27 B^3 μικρων

απελθειν εισ την γεενναν εισ το πυρ το ασβεστον   και εαν ο πουσ σου σκανδαλιζη σε αποκοψον
αυτον καλον εστιν σε εισελθειν εισ την ζωην χωλον η τουσ δυο ποδασ εχοντα βληθηναι εισ την
γεενναν   και εαν ο οφθαλμοσ σου σκανδαλιζη σε εκβαλε αυτον καλον σε εστιν μονοφθαλμον
εισελθειν εισ την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμουσ εχοντα βληθηναι εισ γεενναν οπου ο σκωληξ
αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται πασ γαρ πυρι αλισθησεται   καλον το αλασ εαν δε
το αλασ αναλον γενηται εν τινι αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοισ αλα και ειρηνευετε εν αλληλοισ
μα   και εκειθεν αναστασ ερχεται εισ τα ορια τησ ιουδαιασ και περαν του ιορδανου και συνπο-
ρευονται παλιν οχλοι προσ αυτον και ωσ ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτουσ και προσελθοντεσ φαρει-
σαιοι επηρωτων αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντεσ αυτον   ο δε αποκριθεισ
ειπεν αυτοισ τι υμιν ενετειλατο μωυσησ οι δε ειπαν επετρε

ψεν μωυσησ βιβλιον αποστασιου γραψαι ϗ απολυσαι ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοισ προσ την σκληροκαρδιαν
υμων εγραψεν υμιν την εντολην ταυτην απο δε αρχησ κτισεωσ αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτουσ
ενεκεν τουτου καταλιψει ανθρωποσ τον πατερα αυτου και την μητερα και εσονται οι δυο εισ
σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα μια σαρξ·   ο ουν ο θεοσ συνεζευξεν ανθρωποσ μη χωρι-
ζετω   και εισ την οικιαν παλιν οι μαθηται περι τουτου επηρωτων αυτον και λεγει αυτοισ οσ αν
απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχαται επ αυτην ϗ εαν αυτη απολυσασα τον
ανδρα αυτησ γαμηση αλλον μοιχαται   και προσεφερον αυτω παιδια ινα αυτων αψηται οι δε
μαθηται επετειμησαν αυτοισ   ιδων δε ο ι̅σ̅ ηγανακτησεν ϗ ειπεν αυτοισ αφετε τα παιδια ερχε-
σθαι προσ με μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θ̅υ̅   αμην λεγω υμιν οσ
αν μη δεξηται την βασιλειαν του θ̅υ̅ ωσ παιδιον ου μη εισελθη εισ αυτην

μβ και εναγκαλισαμενοσ αυτα κατευλογει τιθεισ τασ χειρασ επ αυτα   και εκπορευομενου αυτου
εισ οδον προσδραμων εισ και γονυπετησασ αυτον επηρωτα αυτον διδασκαλε αγαθε τι ποιησω ινα
ζωην αιωνιον κληρονομησω   ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτω τι με λεγεισ αγαθον ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο
θ̅σ̅ τασ εντολασ οιδασ μη φονευσησ μη μοιχευσησ μη κλεψησ μη ψευδομαρτυρησησ τειμα τον
πατερα σου και την μητερα   ο δε εφη αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητοσ
μου ο δε ι̅σ̅ εμβλεψασ αυτω ηγαπησεν αυτον και ειπεν αυτω εν σε υστερει υπαγε οσα εχεισ πω-
λησον και δοσ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι   ο δε στυγνασασ
επι τω λογω απηλθεν λυπουμενοσ ην γαρ εχων κτηματα πολλα   και περιβλεψαμενοσ ο ι̅σ̅ λεγει
τοισ μαθηταισ αυτου πωσ δυσκολωσ οι τα χρηματα εχοντεσ εισ την βασιλειαν του θ̅υ̅ εισελευσον-
ται   οι δε μαθηται εθαμβουντο επι τοισ λογοισ αυτου   ο δε ι̅σ̅

I. B^3 εστι bis II. B^3 επετρεψε εισι ηγανακτησε III. B^3 απηλθε

7 B^3 συμπορευονται 8 B^3 φαρισαιοι 13 B^3 καταλειψει 18 B^3 επετιμησαν 24 post ψευδομαρτυρ. B^3 supplet extra lineam μη αποστερησησ. Ibidem B^3 τιμα

παλιν αποκριθεισ λεγει αυτοισ τεκνα πωσ δυσκολον εστιν εισ την βασιλειαν του θ̅υ̅ εισελθειν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τησ τρυμαλιασ τησ ραφιδοσ διελθειν η πλουσιον εισ την βασιλειαν του θ̅υ̅ εισελθειν οι δε περισσωσ εξεπλησσοντο λεγοντεσ προσ αυτον και τισ δυναται σωθηναι εμβλεψασ αυτοισ ο ι̅σ̅ λεγει παρα ανθρωποισ αδυνατον αλλ ου παρα θεω παντα γαρ δυνατα παρα θεω ηρξατο λεγειν ο πετροσ αυτω ιδου ημεισ αφηκαμεν παντα και ηκολουθηκαμεν σοι εφη ο ι̅σ̅ αμην λεγω υμιν ουδεισ εστιν οσ αφηκεν οικιαν η αδελφουσ η αδελφασ η μητερα η πατερα η τεκνα η αγρουσ ενεκεν εμου κ, του ευαγγελιου εαν μη λαβη εκατονταπλασιονα νυν εν τω καιρω τουτω οικιασ και αδελφουσ και αδελφασ και μητερασ και τεκνα κ, αγρουσ μετα διωγμων και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιαν πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και οι εσχατοι πρωτοι ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντεσ εισ ιεροσο

λυμα και ην προαγων αυτουσ ο ι̅σ̅ και εθαμβουντο οι δε ακολουθουντεσ εφοβουντο και παραλαβων παλιν τουσ δωδεκα ηρξατο αυτοισ λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν οτι ιδου αναβαινομεν εισ ιεροσολυμα και ο υιοσ του ανθρωπου παραδοθησεται τοισ αρχιερευσιν και τοισ γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτον τοισ εθνεσιν και εμπαιξουσιν αυτω και εμπτυσουσιν αυτω και μαστειγωσουσιν αυτον και αποκτενουσιν κ, μετα τρεισ ημερασ αναστησεται και προσπορευονται αυτω ιακωβοσ και ιωανησ οι δυο υιοι ζεβεδαιου λεγοντεσ αυτω διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν σε ποιησησ ημιν ο δε ειπεν αυτοισ τι θελετε με ποιησω υμιν οι δε ειπαν αυτω δοσ ημιν ινα εισ σου εκ δεξιων και εισ εξ αριστερων καθισωμεν εν τη δοξη σου ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοισ ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω πεινω η το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι

βαπτισθηναι οι δε ειπαν αυτω δυνομεθα ο δε ι̅σ̅ ειπεν αυτοισ το ποτηριον ο εγω πεινω πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου η εξ ευωνυμων ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οισ ητοιμασται και ακουσαντεσ οι δεκα ηρξαντο αγανακτειν περι ιακωβου και ιωανου και προσκαλεσαμενοσ αυτουσ ο ι̅σ̅ λεγει αυτοισ οιδατε οτι οι δοκουντεσ αρχειν των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων ουχ ουτωσ δε εστιν εν υμιν αλλ οσ αν θελη μεγασ γενεσθαι εν υμιν εσται υμων διακονοσ και οσ αν θελη εν υμιν ειναι πρωτοσ εσται παντων δουλοσ και γαρ ο υιοσ του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονη-
μγ θηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλω̅ και εκπορευομενου αυτου απο ιερειχω κ, των μαθητων αυτου και οχλου ικανου ο υιοσ τειμαιου βαρτειμαιοσ τυφλοσ προσαιτησ εκαθητο παρα την οδον και ακουσασ

I. B³ εστι καμ. II. B³ αρχιερευσι γραμματευσι εθνεσι αποκτενουσι III. B³ ηλθε

7 post εμου και suppletum ενεκεν, a B³ demum ut certe vdtr 15 B³ μαστιγωσουσιν 19 B³ πινω 21 B³ δυναμεθα et πινω 28 post πολλω B² supplet in margine και (compendio scriptum) ερχονται εισ ιερειχω, B³ ιεριχω et in his et paullo post 29 B³ τιμαιου et βαρτιμαιοσ

οτι ι̅σ̅ εστιν ο ναζαρηνοσ ηρξατο κραζειν ϗ λεγειν υιε δαυειδ ι̅υ̅ ελεησον με και επετειμων αυτω
πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυειδ ελεησον με ϗ στασ ο ι̅σ̅ ειπεν φωνη-
σατε αυτον και φωνουσι τον τυφλον λεγοντεσ αυτω θαρσει εγειρε φωνει σε ο δε αποβαλων το
ιματιον αυτου αναπηδησασ ηλθεν προσ τον ι̅ν̅ και αποκριθεισ αυτω ο ι̅σ̅ ειπεν τι σοι θελεισ
ποιησω ο δε τυφλοσ ειπεν αυτω ραββουνει ινα αναβλεψω και ο ι̅σ̅ ειπεν αυτω υπαγε η πιστισ
μβ σου σεσωκεν σε και ευθυσ ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω εν τη οδω και οτε εγγιζουσιν εισ
ιεροσολυμα εισ βηδφαγη και βηθανια προσ το οροσ το ελαιων αποστελλει δυο των μαθητων αυτου
και λεγει αυτοισ υπαγετε εισ την κωμην την κατεναντι υμων και ευθυσ εισπορευομενοι εισ αυτην
ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεισ ουπω ανθρωπων εκαθισεν λυσατε αυτον και φερετε ϗ εαν
τισ υμιν ειπη τι

ποιειτε τουτο ειπατε ο κ̅σ̅ αυτου χρειαν εχει και ευθυσ αποστελλει παλιν αυτον ωδε και απηλθον
και ευρον πωλον δεδεμενον προσ θυραν εξω επι του αμφοδου και λυουσιν αυτον και τινεσ των
εκει εστηκοτων ελεγον αυτοισ τι ποιειτε λυοντεσ τον πωλον οι δε ειπον αυτοισ καθωσ ειπεν ο ι̅σ̅
και αφηκαν αυτουσ και φερουσιν τον πωλον προσ τον ι̅ν̅ και επιβαλλουσιν αυτω τα ιματια
εαυτων και εκαθισεν επ αυτον και πολλοι τα ιματια εαυτων εστρωσαν εισ την οδον αλλοι δε
στιβαδασ κοψαντεσ εκ των αγρων και οι προαγοντεσ και οι ακολουθουντεσ εκραζον ωσαννα ευλο-
γημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κ̅υ̅ ευλογημενη η ερχομενη βασιλεια του πατροσ ημων δαυειδ
ωσαννα εν τοισ υψιστοισ και εισηλθεν εισ ιεροσολυμα εισ το ιερον και περιβλεψαμενοσ παντα
με οψιασ ηδη ουσησ εξηλθεν εισ βηθανιαν μετα των δωδεκα και τη επαυριον εξελθοντων αυτων
απο βηθανιασ επεινασεν και ιδων συκην απο μακρο

θεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα τι ευρησει εν αυτη και ελθων επ αυτην ουδεν ευρεν ει
μη φυλλα ο γαρ καιροσ ουκ ην συκων και αποκριθεισ ειπεν αυτη μηκετι εισ τον αιωνα
εκ σου μηδεισ καρπον φαγοι και ηκουον οι μαθηται αυτου και ερχονται εισ ιεροσολυμα και
εισελθων εισ το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τουσ πωλουντασ ϗ τουσ αγοραζοντασ εν τω ιερω και
τασ τραπεζασ των κολλυβιστων και τασ καθεδρασ των πωλουντων τασ περιστερασ κατε-
στρεψεν και ουκ ηφιεν ινα τισ διενεγκη σκευοσ δια του ιερου και εδιδασκεν ϗ ελεγεν ου
γεγραπται οτι ο οικοσ μου οικοσ προσευχησ κληθησεται πασιν τοισ εθνεσιν υμεισ δε πεποιηκατε
αυτον σπηλαιον ληστων και ηκουσαν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ και εζητουν πωσ
αυτον απολεσωσιν εφοβουντο γαρ αυτον πασ γαρ ο οχλοσ εξεπλησσετο επι τη διδαχη αυτου
και οταν οψε εγενετο εξεπορευον

I. B^3 ειπε ηλθε ειπε τι σεσωκε ανεβλεψε εκαθισε II. B^3 φερουσι επεινασε III. B^3 κατεστρεψε εδιδα-σκε πασι

1 B^3 επετιμων. Ibidem ex αυτοι demum a B^3 ut vdtr correctum αυτον 7 ex βηδφαγη B^3 fecit βηθφαγη. Ibidem ex βηθανια factum βηθανιᾱ. Nec id aute B^3 correctum videtur. Quum etiam Luc. 19, 29 ℵBD εισ β. και βηθανια praebeant, pro huius loci natura non dubito quin ipse* βηθανια tantum dederit.

μς το εξω τησ πολεωσ   και παραπορευομενοι πρωι ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων και αναμνησθεισ ο πετροσ λεγει αυτω ραββει ιδε η συκη ην κατηρασω εξηρανται   και αποκριθεισ ο ισ̅ λεγει αυτοισ εχετε πιστιν θυ̅ αμην λεγω υμιν οτι οσ αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εισ την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευη οτι ο λαλει γεινεται εσται αυτω   δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα προσευχεσθε κ, αιτεισθε πιστευετε οτι ελαβετε και εσται υμιν   και οταν στηκητε προσευχομενοι   αφιετε ει τι εχετε κατα τινοσ ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοισ ουρανοισ αφη υμιν τα παραπτωματα υμων και ερχονται παλιν εισ ιεροσολυμα και εν τω ιερω περιπατουντοσ αυτου ερχονται προσ αυτον οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ και οι πρεσβυτεροι κ, ελεγον αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ η τισ σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην ινα ταυτα ποιησ   ο δε ισ̅

ειπεν αυτοισ επερωτησω υμασ ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω το βαπτισμα το ιωανου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι και διελογιζοντο προσ εαυτουσ λεγοντεσ εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω αλλα ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον οχλον απαντεσ γαρ ειχον τον ιωανην οντωσ οτι προφητησ ην   και αποκριθεντεσ τω ιυ̅ λεγουσιν ουκ οιδαμεν   και ο ισ̅ λεγει αυτοισ ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω   και ηρξατο αυτοισ εν παραβολαισ λαλειν αμπελωνα ανθρωποσ εφυτευσεν και περιεθηκεν φραγμον και ωρυξεν υποληνιον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετο αυτον γεωργοισ και απεδημησεν και απεστειλεν προσ τουσ γεωργουσ τω καιρω δουλον ινα παρα των γεωργων λαβη απο των καρπων του αμπελωνοσ και λαβοντεσ αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον και παλιν απεστειλεν προσ

αυτουσ αλλον δουλον κακεινον εκεφαλιωσαν και ητειμασαν και αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν κ, πολλουσ αλλουσ ουσ μεν δεροντεσ ουσ δε αποκτεννυντεσ ετι ενα ειχεν υιον αγαπητον απεστειλεν αυτον εσχατον προσ αυτουσ λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου εκεινοι δε οι γεωργοι προσ εαυτουσ ειπαν οτι ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια κ, λαβοντεσ απεκτειναν αυτον και εξεβαλαν αυτον εξω του αμπελωνοσ τι ποιησει ο κσ̅ του αμπελωνοσ ελευσεται και απολεσει τουσ γεωργουσ και δωσει τον αμπελωνα αλλοισ ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντεσ ουτοσ εγενηθη εισ κεφαλην γωνιασ παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοισ ημων·   και εζητουν αυτον κρατησαι και εφοβηθησαν τον οχλον εγνωσαν γαρ οτι προσ αυτουσ την παραβολην ειπεν και αφεντεσ αυτον απηλθον·

I. B^3 εδωκε II. B^3 εφυτευσε περιεθηκε ωκοδομησε απεδημησε απεστειλε bis III. B^3 απεστειλε εστι θαυμ. ειπε

4 B^3 γινεται 17 B^3 εξεδοτο 21 B^3 ητιμασαν

μζ και αποστελλουσιν προσ αυτον τινασ των φαρεισαιων και των ηρωδιανων ινα αυτον αγρευσωσιν
λογω και ελθοντεσ λεγουσιν αυτω διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθησ ει και ου μελει σοι περι ουδενοσ
ου γαρ βλεπεισ εισ προσωπον ανθρωπων αλλ επ αληθειασ την οδον του θ̅υ̅ διδασκεισ εξεστιν·
δουναι κηνσον καισαρι η ου· δωμεν η μη δωμεν ο δε ειδωσ αυτων την υποκρισιν ειπεν αυτοισ
τι με πειραζετε φερετε μοι δηναριον ινα ιδω οι δε ηνεγκαν και λεγει αυτοισ τινοσ η εικων αυτη
και η επιγραφη οι δε ειπαν αυτω καισαροσ ο δε ι̅σ̅ ειπεν τα καισαροσ αποδοτε καισαρι και τα
του θ̅υ̅ τω θ̅ω̅ και εξεθαυμαζον επ αυτω και ερχονται σαδδουκαιοι προσ αυτον οιτινεσ λεγουσιν
αναστασιν μη ειναι και επηρωτων αυτον λεγοντεσ διδασκαλε μωυσησ εγραψεν ημιν οτι εαν τινοσ
αδελφοσ αποθανη και καταλιπη γυναικα και μη αφη τεκνον ινα λαβη ο αδελφοσ αυτου την
γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου ε

πτα αδελφοι ησαν και ο πρωτοσ ελαβεν γυναικα και αποθνησκων ουκ αφηκεν σπερμα και ο
δευτεροσ ελαβεν αυτην και απεθανεν μη καταλιπων σπερμα και ο τριτοσ ωσαυτωσ και οι επτα
ουκ αφηκαν σπερμα εσχατον παντων και η γυνη απεθανεν εν τη αναστασει τινοσ αυτων εσται
γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα εφη αυτοισ ο ι̅σ̅ ου δια τουτο πλανασθε μη ειδοτεσ τασ
γραφασ μηδε την δυναμιν του θ̅υ̅ οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται
αλλ εισιν ωσ οι αγγελοι οι εν τοισ ουρανοισ περι δε των νεκρων οτι εγειρονται ουκ ανεγνωτε εν τη
› βιβλω μωυσεωσ επι του βατου πωσ ειπεν αυτω ο θ̅σ̅ λεγων εγω ο θεοσ αβρααμ και θεοσ ισαακ
› και θεοσ ιακωβ· ουκ εστιν θ̅σ̅ νεκρων αλλα ζωντων πολυ πλανασθε και προσελθων εισ των
γραμματεων ακουσασ αυτων συνζητουντων ειδωσ οτι καλωσ απεκριθη αυτοισ επηρωτησεν αυτον
ποια εστιν εντολη πρωτη παντων απεκριθη ο

› ι̅σ̅ οτι πρωτη εστιν ακουε ισραηλ κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ ημων κ̅σ̅ εισ εστιν κ̣ αγαπησεισ κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου εξ ολησ
› καρδιασ σου και εξ ολησ ψυχησ σου και εξ ολησ διανοιασ σου και εξ ολησ τησ ισχυοσ σου
› δευτερα αυτη αγαπησεισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστιν
ειπεν αυτω ο γραμματευσ καλωσ διδασκαλε επ αληθειασ ειπασ οτι εισ εστιν και ουκ εστιν αλλοσ
πλην αυτου και το αγαπαν αυτον εξ ολησ καρδιασ και εξ ολησ τησ συνεσεωσ και εξ ολησ τησ
ισχυοσ και το αγαπαν τον πλησιον ωσ εαυτον περισσοτερον εστιν παντων των ολοκαυτωματων
και θυσιων και ο ι̅σ̅ ιδων αυτον οτι νουνεχωσ απεκριθη ειπεν αυτω ου μακραν ει απο τησ βασι-
λειασ του θ̅υ̅ και ουδεισ ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι και αποκριθεισ ο ι̅σ̅ ελεγεν διδα-
σκων εν τω ιερω πωσ λεγουσιν οι γραμματεισ οτι ο χ̅σ̅ υιοσ δαυειδ εστιν αυτοσ δαυειδ ειπεν τω
› πνευματι τω αγιω ειπεν κυριοσ τω κυριω μου καθισον εκ δε

I. B[3] αποστελλουσι αγρευσωσι εξεστι ειπε τα II. B[3] ελαβε αφηκε απεθανε εστι (18) III. B[3] εισ εστι εστι πα. ελεγε ειπε bis

1 B[3] φαρισαιων 19 B[3] συζητουντων

ξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποκατω των ποδων σου αυτος δαυειδ λεγει αυτον κ̅ν̅ και
ποθεν αυτου εστιν υιος και ο πολυς οχλος ηκουεν αυτου ηδεως και εν τη διδαχη αυτου ελεγεν
βλεπετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαις περιπατειν και ασπασμους εν ταις αγο-
ραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις οι κατεσθοντες
τας οικιας των χηρων κ̣ προφασει μακρα προσευχομενοι ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα
μς και καθισας απεναντι του γαζοφυλακιου εθεωρει πως ο οχλος βαλλει χαλκον εις το γαζο-
φυλακιον και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλεν λεπτα δυο ο
εστιν κοδραντης και προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι η
χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν των βαλλοντων εις το γαζοφυλακιον παντες γαρ εκ
του περισσευοντος αυτοις εβαλον αυ

μθ τη δε εκ της υστερησεως αυτης παντα οσα ειχεν εβαλεν ολον τον βιον αυτης και εκπο-
ρευομενου αυτου εκ του ιερου λεγει αυτω εις των μαθητων αυτου διδασκαλε ιδε ποταποι λιθοι
και ποταπαι οικοδομαι και ο ι̅ς̅ ειπεν αυτω βλεπεις ταυτας τας μεγαλας οικοδομας ου μη
αφεθη ωδε λιθος επι λιθον ος ου μη καταλυθη και καθημενου αυτου εις το ορος των ελαιων
κατεναντι του ιερου επηρωτα αυτον καθ ιδιαν πετρος και ιακωβος και ιωανης και ανδρεας
ειπον ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη ταυτα συντελεισθαι παντα ο δε
ι̅ς̅ ηρξατο λεγειν αυτοις βλεπετε μη τις υμας πλανηση πολλοι ελευσονται επι τω ονοματι μου
λεγοντες οτι εγω ειμι και πολλους πλανησουσιν οταν δε ακουητε πολεμους και ακοας πολεμων
μη θροεισθε δει γενεσθαι αλλ ουπω το τελος εγερθησεται γαρ εθνος επ εθνος και βασιλεια επι
βασιλειαν εσονται σεισμοι κατα τοπους εσονται λειμοι αρχη

ωδεινων ταυτα βλεπετε δε υμεις εαυτους παραδωσουσιν υμας εις συνεδρια και εις συναγωγας
δαρησεσθε και επι ηγεμονων και βασιλεων σταθησεσθε ενεκα εμου εις μαρτυριον αυτοις και εις
παντα τα εθνη πρωτον δει κηρυχθηναι το ευαγγελιον και οταν αγωσιν υμας παραδιδοντες μη
προμεριμνατε τι λαλησητε αλλ ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ εστε
υμεις οι λαλουντες αλλα το πνευμα το αγιον και παραδωσει αδελφος αδελφον εις θανατον και
πατηρ τεκνον και επαναστησεται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους και εσεσθε μεισου-
μενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις στελος ουτος σωθησεται οταν δε ιδητε
το βδελυγμα της ερημωσεως εστηκοτα οπου ου δει ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια
φευγετωσαν εις τα ορη ο επι του δωματος μη καταβατω μηδε εισελθετω τι αραι εκ της οικιας
αυτου και ο εις τον αγρον μη ε

I. B^3 ελεγε εβαλε εστι εβαλε

5 B^3 λη̣ψονται 15 B^3 κατ 20 B^3 λιμοι 21 B^3 ωδινων. Post συναγωγας nec a B^3 distinguitur 26 B^3 μισουμενοι 27 εις στελος : σ ante τ B^3 per incuriam instauravit

πιστρεψατω εισ τα οπισω αραι το ιματιον αυτου ουαι δε ταισ εν γαστρι εχουσαισ κ, ταισ θηλα-
ζουσαισ εν εκειναισ ταισ ημεραισ προσευχεσθε δε ινα μη γενηται χειμωνοσ εσονται γαρ αι ημεραι
εκειναι θλειψισ οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχησ κτισεωσ ην εκτισεν ο θσ̅ εωσ του νυν και ου μη
γενηται και ει μη εκολοβωσεν κσ̅ τασ ημερασ ουκ αν εσωθη πασα σαρξ· αλλα δια τουσ εκλε-
κτουσ ουσ εξελεξατο εκολοβωσεν τασ ημερασ και τοτε εαν τισ υμιν ειπη ιδε ωδε ο χσ̅ και ιδε
εκει μη πιστευετε εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια και
τερατα προσ το αποπλαναν ει δυνατον τουσ εκλεκτουσ υμεισ δε βλεπετε προειρηκα υμιν παντα
αλλα εν εκειναισ ταισ ημεραισ μετα την θλειψιν εκεινην ο ηλιοσ σκοτισθησεται και η σεληνη ου
δωσει το φεγγοσ αυτησ και οι αστερεσ εσονται εκ του ουρανου πειπτοντεσ και αι δυναμεισ αι εν
τοισ ουρανοισ σαλευθησον

ται και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαισ μετα δυναμεωσ πολλησ και
δοξησ και τοτε αποστελει τουσ αγγελουσ και επισυναξει τουσ εκλεκτουσ αυτου εκ των τεσσαρων
ανεμων απ ακρου γησ εωσ ακρου ουρανου απο δε τησ συκησ μαθετε την παραβολην οταν ηδη
ο κλαδοσ αυτησ απαλοσ γενηται και εκφυη τα φυλλα γεινωσκετε οτι εγγυσ το θεροσ εστιν
ουτωσ και υμεισ οταν ιδητε ταυτα γεινομενα γεινωσκετε οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ αμην λεγω
υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρισ ου ταυτα παντα γενηται ο ουρανοσ και η γη
ν̅ παρελευσονται οι δε λογοι μου ου παρελευσονται περι δε τησ ημερασ εκεινησ η τησ ωρασ
ουδεισ οιδεν ουδε αγγελοσ εν ουρανω ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ βλεπετε αγρυπνειτε ουκ οιδατε
γαρ ποτε ο καιροσ εστιν ωσ ανθρωποσ αποδημοσ αφεισ την οικιαν εαυτου και δουσ τοισ δουλοισ
εαυτου την εξουσιαν εκαστω το εργον αυτου και τω

θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ ποτε ο κυριοσ τησ οικιασ ερχεται
η οψε η μεσανυκτιον η αλεκτοροφωνιασ η πρωι μη ελθων εξαιφνησ ευρη υμασ καθευδοντασ
ο δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορειτε ην δε το πασχα και τα αζυμα μετα δυο ημερασ και
εζητουν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ πωσ αυτον εν δολω κρατησαντεσ αποκτεινωσιν ελεγον
να̅ γαρ μη εν τη εορτη μηποτε εσται θορυβοσ του λαου και οντοσ αυτου εν βηθανια εν τη οικια
σιμωνοσ του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθε γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικησ
πολυτελουσ συντριψασα την αλαβαστρον κατεχεεν αυτου τησ κεφαλησ ησαν δε τινεσ αγανα-
κτουντεσ προσ εαυτουσ εισ τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν ηδυνατο γαρ τουτο το μυρον
πραθηναι επανω τριακοσιων δηναριων και δοθηναι τοισ πτωχοισ και ενεβρειμωντο αυτη ο δε
ισ̅ ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κο

I. B^3 γεγονε εκολοβωσε bis δωσουσι III. B^3 πασι

3 B^3 θλιψισ 6 B^3 ψευδοχριστοι 8 B^3 θλιψιν 9 B^3 πιπτοντεσ 14 B^3 γινωσκεται 15 B^3 γινομενα γινωσκετε 22 B^3 μεσονυκτιον 29 B^3 ενεβριμωντο

πους παρεχετε καλον εργον ηργασατο εν εμοι παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων
και οταν θελητε δυνασθε αυτοις παντοτε ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε ο εσχεν εποιησεν
προελαβεν μυρισαι το σωμα μου εις τον ενταφιασμον αμην δε λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το
ευαγγελιον εις ολον τον κοσμον και ο εποιησεν αυτη λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης
νβ και ιουδας ισκαριωθ ο εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα αυτον παραδοι αυτοις
οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εζητει πως αυτον
ευκαιρως παραδοι και τη πρωτη ημερα των αζυμων οτε το πασχα εθυον λεγουσιν αυτω οι
μαθηται αυτου που θελεις απελθοντες ετοιμασωμεν ινα φαγης το πασχα και αποστελλει
δυο των μαθητων αυτου και λεγει αυτοις υπαγετε εις την πολιν και απαντησει υμιν ανθρωπος
κεραμιον υδατος βαστα

ζων ακολουθησατε αυτω και οπου αν εισελθη ειπατε τω οικοδεσποτη οτι ο διδασκαλος λεγει που
εστιν το καταλυμα μου οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω και αυτος υμιν δειξει
αναγαιον μεγα εστρωμενον ετοιμον και εκει ετοιμασατε ημιν και εξηλθον οι μαθηται και ηλθον
εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα και οψιας γενομενης
ερχεται μετα των δωδεκα και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ο ις ειπεν αμην λεγω υμιν οτι
εις εξ υμων παραδωσει με των εσθιοντων μετ εμου ηρξαντο λυπεισθαι κ λεγειν αυτω εις κατα
εις μητι εγω ο δε ειπεν αυτοις εις των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου εις το εν τρυβλιον οτι
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου
ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται καλον αυτώ ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος και εσθιοντων
αυτων λαβων αρτον ευλογη

σας εκλασεν και εδωκεν αυτοις και ειπεν λαβετε τουτο εστιν το σωμα μου και λαβων ποτηριον
ευχαριστησας εδωκεν αυτοις κ επιον εξ αυτου παντες και ειπεν τουτο εστιν το αιμα μου της
διαθηκης το εκχυννομενον υπερ πολλων αμην λεγω υμιν οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γενηματος
της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πεινω καινον εν τη βασιλεια του θυ και
νδ υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων και λεγει αυτοις ο ις οτι παντες σκανδαλισθη-
σεσθε οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και τα προβατα διασκορπισθησονται αλλα μετα το
εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλειλαιαν ο δε πετρος εφη αυτω ει και παντες σκανδαλι-
σθησονται αλλ ουκ εγω και λεγει αυτω ο ις αμην λεγω σοι οτι συ σημερον ταυτη τη νυκτι
πριν η δις αλεκτορα φωνησαι τρις με απαρνηση ο δε εκπερισσως ελαλει εαν δεη με συναποθανειν
σοι ου μη σε απαρνησομαι ωσαυτως και παν

I. B[3] εποιησε προελαβε απηλθε II. B[4] εστι III. B[3] εκλασε ειπε εστι ειπε εστι
1 B[3] ειργασατο 13 B[3] ανωγαιον 23 B[3] εκχυνομενον 24 B[3] πινω 27 B[3] γαλιλαιαν

τεσ ελεγον και ερχονται εισ χωριον ου το ονομα γετσημανει και λεγει τοισ μαθηταισ αυτου καθισατε εωσ προσευξωμαι και παραλαμβανει τον πετρον και τον ιακωβον και τον ιωανην μετ αυτου και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν και λεγει αυτοισ περιλυποσ εστιν η ψυχη μου εωσ θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε και προελθων μειχρον επιπτεν επι τησ γησ και προσηυχετο ινα ει δυνατον εστιν παρελθη απ αυτου η ωρα και ελεγεν αββα ο πατηρ · παντα δυνατα σοι παρενεγκε το ποτηριον τουτο απ εμου αλλ ου τι εγω θελω αλλα τι συ και ερχεται και ευρισκει αυτουσ καθευδοντασ και λεγει τω πετρω σιμων καθευδεισ ουκ εισχυσασ μιαν ωραν γρηγορησαι γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη ελθητε εισ πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ· ασθενησ και παλιν απελθων προσηυξατο τον αυτον λογον ειπων και παλιν ελθων ευρεν αυτουσ καθευδοντασ ησαν γαρ αυτων οι οφθαλ

μοι καταβαρυνομενοι και ουκ ηδεισαν τι αποκριθωσιν αυτω και ερχεται το τριτον κ, λεγει
αυτοισ καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιοσ του
ανθρωπου εισ τασ χειρασ των αμαρτωλων εγειρεσθε αγωμεν ιδου ο παραδιδουσ με ηγγικεν
ν̄ε και ευθυσ ετι αυτου λαλουντοσ παραγεινεται ο ιουδασ εισ των δωδεκα και μετ αυτου οχλοσ μετα
μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερεων και των γραμματεων και των πρεσβυτερων δεδωκει δε ο
παραδιδουσ αυτον συσσημον αυτοισ λεγων ον αν φιλησω αυτοσ εστιν κρατησατε αυτον και
απαγετε ασφαλωσ και ελθων ευθυσ προσελθων αυτω λεγει ραββει και κατεφιλησεν αυτον οι δε
επεβαλαν τασ χειρασ αυτω και εκρατησαν αυτον εισ δε τισ των παρεστηκοτων σπασαμενοσ την
μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερεωσ και αφειλεν αυτου το ωταριον και αποκριθεισ ο ισ̄
ειπεν αυτοισ ωσ επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαι

ρων και ξυλων συλλαβειν με καθ ημεραν ημην προσ υμασ εν τω ιερω διδασκων και ουκ εκρατει
με αλλ ινα πληρωθωσιν αι γραφαι και αφεντεσ αυτον εφυγον παντεσ και νεανισκοσ τισ συνη-
κολουθει αυτω περιβεβλημενοσ σινδονα επι γυμνου και κρατουσιν αυτον ο δε καταλιπων την
ν̄ς σινδονα γυμνοσ εφυγεν και απηγαγον τον ιν̄ προσ τον αρχιερεα και συνερχονται αυτω παντεσ
οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματεισ και ο πετροσ απο μακροθεν ηκολουθησεν αυτω
εωσ εσω εισ την αυλην του αρχιερεωσ και ην συνκαθημενοσ μετα των υπηρετων και θερμαινο-
μενοσ προσ το φωσ · οι δε αρχιερεισ κ, ολον το συνεδριον εζητουν κατα του ιῡ μαρτυριαν εισ
το θανατωσαι αυτον και ουκ ηυρισκον πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου και ισαι αι μαρ-
τυριαι ουκ ησαν και τινεσ αναστατεσ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου λεγοντεσ οτι ημεισ ηκου-
σαμεν αυτου λεγοντοσ οτι

I. B^3 εστι παρ. II. B^3 εστι επαισε

1 B^3 γεθσημανει 2 post καθισατε suppletur ωδε, a B^3 demum ut vdtr 4 B^3 μικρον 7 B^3 ισχυσασ 14 B^3 παραγινεται 26 B^3 συγκαθημενοσ 28 B^3 ουχ ηυρ.

εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων αλλον αχειροποιητον οικοδομησω και ουδε ουτωσ ιση ην η μαρτυρια αυτων και αναστασ ο αρχιερευσ εισ μεσον επηρωτησεν τον ιν̄ λεγων ουκ αποκρεινη ουδεν οτι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν ο δε εσιωπα και ουκ απεκρειναττ ουδεν παλιν ο αρχιερευσ επηρωτα αυτον και λεγει αυτω συ ει ο χσ̄ ο υιοσ του ευλογητου ο δε ισ̄ ειπεν εγω ειμι κ, οψεσθε τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων καθημενον τησ δυναμεωσ και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου ο δε αρχιερευσ διαρηξασ τουσ κιτωνασ αυτου λεγει τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ηκουσατε τησ βλασφημιασ τι υμιν φαινεται οι δε παντεσ κατεκρειναν αυτον ενοχον ειναι θανατου και ηρξαντο τινεσ εμπτυειν αυτω και περικαλυπτειν αυτου το προσωπον και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον ελαβον και οντοσ του πετρου

κατω εν τη αυλη ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερεωσ και ιδουσα τον πετρον θερμαινομενον εμβλεψασα αυτω λεγει και συ μετα του ναζαρηνου ησθα του ιῡ ο δε ηρνησατο λεγων ουτε οιδα ουτε επισταμαι συ τι λεγεισ και εξηλθεν εξω εισ το προαυλιον και η παιδισκη ιδουσα αυτον ειπεν τοισ παρεστωσιν οτι ουτοσ εξ αυτων εστιν ο δε παλιν ηρνειτο και μετα μεικρον παλιν οι παρεστωτεσ ελεγον τω πετρω αληθωσ εξ αυτων ει και γαρ γαλειλαιοσ ει ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυναι οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε και ευθυσ εκ δευτερου αλεκτωρ εφωνησεν και ανεμνησθη ο πετροσ το ρημα ωσ ειπεν αυτω ο ισ οτι πριν αλεκτορα δισ φωνησαι κ̄ τρεισ με απαρνηση και επιβαλων εκλαιε και ευθυσ πρωι συμβουλιον ποιησαντεσ οι αρχιερεισ μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων και ολον το συνεδριον δησαντεσ τον ιν̄ απηνεγκαν και παρεδωκαν πειλατω και επηρωτησεν αυτον ο πειλατοσ συ ει ο βασι

λευσ των ιουδαιων ο δε αποκριθεισ αυτω λεγει συ λεγεισ και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεισ πολλα ο δε πειλατοσ παλιν επηρωτα αυτον λεγων ουκ αποκρεινη ιδε ποσα σου κατηγορουσιν ο δε ισ ουκετι ουδεν απεκριθη ωστε θαυμαζειν τον πειλατον κατα δε εορτην απελυεν αυτοισ ενα δεσμιον ον παρητουντο ην δε ο λεγομενοσ βαραββασ μετα των στασιαστων δεδεμενοσ οιτινεσ εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν και αναβασ ο οχλοσ ηρξατο αιτεισθαι καθωσ εποιει αυτοισ ο δε πειλατοσ απεκριθη αυτοισ λεγων θελετε απολυσω υμιν τον βασιλεα των ιουδαιων εγεινωσκε γαρ οτι δια φθονον παραδεδωκεισαν αυτον οι δε αρχιερεισ ανεσεισαν τον οχλον ινα μαλλον τον βαραββαν απολυση αυτοισ ο δε πειλατοσ παλιν αποκριθεισ ελεγεν αυτοισ τι ουν ποιησω λεγετε τον βασιλεα των ιουδαιων οι δε παλιν εκραξαν σταυρωσον αυτον ο δε πειλατοσ ελεγεν αυτοισ τι γαρ εποιησεν κακον οι δε περισσωσ εκρα

I. B^3 επηρωτησε II. B^3 ειπε εφωνησε εκλαιε III. B^3 εποιησε

3 B^3 αποκρινη 3 B^2 et ^{3} οσ δε 4 B^3 απεκρινατο 6 B^3 διαρρηξασ et χιτωνασ 8 B^3 κατεκριναν 14 B^3 μικρον 15 B^3 γαλιλαιοσ 18 B^3 τρισ 20 B^3 πιλατω et πιλατοσ 22 B^3 πιλατοσ, item αποκρινη praetereaque B^2 et ^{3} addunt ουδεν 23 B^3 πιλατον 24 B^3 ονπερ ητουντο 26 B^3 πιλατοσ et εγινωσκε 28 B^3 πιλατοσ, item v. 29

ξαν σταυρωσον αυτον ο δε πειλατος βουλομενος τω οχλω το ικανον ποιειν απελυσεν αυτοις τον
νη βαραββαν παρεδωκεν δε τον ι̅ν̅ φραγελλωσας ινα σταυρωθη οι δε στρατιωται απηγαγον
αυτον εσω της αυλης ο εστιν πραιτωριον κ̸ συνκαλουσιν ολην την σπειραν και ενδιδυσκουσιν
αυτον πορφυραν και περιτιθεασιν αυτω πλεξαντες ακανθινον στεφανον και ηρξαντο ἀσπαζεσθαι
αυτον χαιρε βασιλευ των ιουδαιων και ετυπτον αυτου την κεφαλην καλαμω και ενεπτυον αυτω
και τιθεντες τα γονατα προσεκυνουν αυτω και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν
και ενεδυσαν αυτον τα ιματια αυτου και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον και εγγαρευ-
ουσιν παραγοντα τινα σιμωνα κυρηναιον ερχομενον απ αγρου τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου
ινα αρη τον σταυρον αυτου και φερουσιν αυτον επι τον γολγοθα̅ τοπον ο εστιν μεθερμηνευο-
μενος κρανι

νθ ου τοπος και εδιδουν αυτω εσμυρνισμενον οινον ος δε ουκ ελαβεν και σταυρουσιν αυτον και
διαμεριζονται τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον επ αυτα τις τι αρη ην δε ωρα τριτη και
εσταυρωσαν αυτον και ην η επιγραφη της αιτιας αυτου επιγεγραμμενη ο βασιλευς των ιουδαιων
και συν αυτω εσταυρωσαν δυο ληστας ενα εκ δεξιων και ενα εξ ευωνυμων αυτου και οι παρα-
πορευομενοι εβλασφημουν αυτον κεινουντες τας κεφαλας αυτων και λεγοντες ουα ο καταλυων
τον ναον και οικοδομων εν τρισιν ημεραις σωσον σεαυτον καταβας απο του σταυρου ομοιως και
οι αρχιερεις εμπαιζοντες προς αλληλους μετα των γραμματεων ελεγον αλλους εσωσεν εαυτον ου
δυναται σωσαι ο χ̅ς̅ ο βασιλευς ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευ-
σωμεν και οι συνεσταυρωμενοι συν αυτω ωνειδιζον αυτον και γενομενης ωρας εκτης σκοτος
εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας ενατης και τη ενατη

ωρα εβοησεν ο ι̅ς̅ φωνη μεγαλη ελωϊ ελωϊ λαμα ζαβαφθανει ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θ̅ς̅ μου
εις τι εγκατελιπες με' και τινες των εστηκοτων ακουσαντες ελεγον ιδε ηλειαν φωνει δραμων
δε τις γεμισας σπογγον οξους περιθεις καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφετε ιδωμεν ει ερχεται
ξ ηλειας καθελειν αυτον ο δε ι̅ς̅ αφεις φωνην μεγαλην εξεπνευσεν και το καταπετασμα του
ναου εσχισθη εις δυο απ ανωθεν εως κατω ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκως εξ εναντιας
αυτου οτι ουτως εξεπνευσεν ειπεν αληθως ουτος ο ανθρωπος υιος θ̅υ̅ ην ησαν δε και γυναικες
απο μακροθεν θεωρουσαι εν αις και μαριαμ η μαγδαληνη και μαρια η ιακωβου του μεικρου και
η ιωσητος μητηρ και σαλωμη αι οτε ην εν τη γαλειλαια ηκολουθουν αυτω και διηκονουν αυτω
ξα και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εις ιεροσολυμα και ηδη οψιας γενομενης επει ην
παρασκευη ο εστιν προσαββατον

I. B^3 παρεδωκε εστι bis III. B^3 εστι bis

1 B^3 πιλατος 3 B^3 συγκαλουσιν 7 B^3 αγγαρευουσι 15 B^3 κινουντες 22 B^3 ηλιαν 24 B^3 ηλιας 27 B^3 μικρου 28 B^3 γαλιλαια 30 B^3 προς σαββατον

ελθων ιωσηφ απο αρει
μαθαιασ ευσχημων
βουλευτησ οσ και αυ
τοσ ην προσδεχομε
νοσ την βασιλειαν του
θυ τολμησασ εισηλ
θεν προσ τον πειλα
τον και ητησατο το
σωμα του ιυ· ο δε πει
λατοσ εθαυμασεν ει
ηδη τεθνηκεν και προσ
καλεσαμενοσ τον κε
τυριωνα επηρωτησε
αυτον ει ηδη απεθα
νεν και γνουσ απο του
κεντυριωνοσ εδω
ρησατο το πτωμα τω
ιωση· και αγορασασ σι
δονα καθελων αυτο
ενειλησεν τη σινδο
νι· και εθηκεν αυτον
εν μνηματι ο ην λε
λατομημενον εκ πε
τρασ και προσεκυλι
σεν λιθον επι την θυ
ραν του μνημειου η
δε μαρια η μαγδαληνη
και μαρια η ιωσητοσ
εθεωρουν που τεθει
53 ται και διαγενομε
νου του σαββατου η
μαρια η μαγδαληνη κ
μαρια η του ιακωβου
και σαλωμη ηγορασα
αρωματα ινα ελθουσαι
αλιψωσιν αυτον και
λειαν πρωι μια των
σαββατων ερχονται
επι το μνημειον ανα
τειλαντοσ του ηλιου
και ελεγον προσ εαυ
τασ τισ αποκυλισει η

μιν τον λιθον εκ τησ
θυρασ του μνημειου
και αναβλεψασαι θεω
ρουσιν οτι ανακεκυ
λισται ο λιθοσ ην γαρ
μεγασ σφοδρα και ελ
θουσαι εισ το μνημει
ον ειδον νεανισκον
καθημενον εν τοισ
δεξιοισ περιβεβλημε
νον στολην λευκην
και εξεθαμβηθησαν
ο δε λεγει αυταισ μη
εκθαμβεισθε ιν ζητει
τε τον ναζαρηνον το
εσταυρωμενον ηγερ
θη ουκ εστιν ωδε ιδε
ο τοποσ οπου εθηκα
αυτον αλλα υπαγετε
ειπατε τοισ μαθηταισ
αυτου και τω πετρω
οτι προαγει υμασ εισ
την γαλιλαιαν εκει αυ
τον οψεσθε καθωσ ει
πεν υμιν και εξελθου
σαι εφυγον απο του
μνημειου ειχεν γαρ
αυτασ τρομοσ και εκ
στασισ και ουδενι ου
δεν ειπον εφοβουν
το γαρ: > >——

> κατα >

> μαρκον >

I. B^3 εισηλθε τεθνηκε απεθανε ενειλησε προσεκυλισε II. B^3 ειχε
I, 1 B^3 αριμαθαιας 7 et 9 B^3 πιλατ. 31 η erasum, a B^3 36 B^3 αλειψωσιν 37 B^3 λιαν 2, 19 αλλ

επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν αναταξασθαι διηγησιν περι των πεπληροφορημενων εν ημιν πραγματων καθως παρεδοσαν ημῑ οι απ αρχης αυτοπται και υπηρεται γενομενοι του λογου εδοξε καμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακρειβως καθεξης σοι γραψαι κρατιστε θεοφιλε ινα επιγνως περι ων κατηχηθης λογων την ασφαλειαν

β εγενετο εν ταις ημεραις ηρωδου βασιλεως της ιουδαιας ιερευς τις ονοματι ζαχαριας εξ εφημερειας αβια κ, γυνη αυτω εκ των θυγατερων ααρων και το ονομα αυτης ελεισαβετ' ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι εναντιο του θυ πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιωμασιν του κ̄ῡ αμεμπτοι και ουκ ην αυτοις τεκνο̄ καθοτι ην ελεισαβετ' στειρα και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν εγενετο δε εν τω ιερατευειν αυτον εν τη ταξει της εφημεριας αυτου εναντι του θυ κατα το εθος της ιερατιας ελαχε του θυμιασαι εισελθων εις το̄ ναον του κ̄ῡ και παν το πληθος ην του λαου προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος ωφθη δε αυτω αγγελος κ̄ῡ εστως εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματος και εταραχθη ζαχαριας ιδων και φοβος επεπεσεν επ αυτον· ειπε δε προς αυτον ο αγγελος μη φοβου ζαχαρια διοτι εισηκουσθη η δεησις σου και η γυνη σου ελεισαβετ' γεννησει υιον σοι και καλεσεις το ονομα αυτου ιωαννην και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις κ, πολλοι επι τη γενεσει αυτου χαρησονται εσται γαρ μεγας ενωπιον του κ̄ῡ και οινο̄ και σικερα ου μη πιη κ, πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου και πολλους των υιων ισραηλ επιστρεψει επι κ̄ν̄ τον θν αυτων και αυτος προσελευσεται ενωπιον αυτου εν πνευματι και δυναμει ηλεια επιστρεψαι καρδιας πατερων επι τεκνα και απειθεις εν φρονησει δικαιων ετοιμασαι κω λαον κατεσκευασμενον και ειπεν ζαχαριας προς τον αγγελον κατα τι γνωσομαι τουτο εγω γαρ ειμι πρεσβυτης κ, η γυνη μου προβεβηκυια εν ταις ημεραις αυτης και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτω εγω ειμι γαβριηλ ο παρεστηκως ενωπιον του θυ και απεσταλη̄ λαλησαι προς σε και ευαγγελισασθαι σοι ταυτα και ιδου εση σιωπων και μη δυναμενος λαλησαι αχρι ης ημερας γενηται ταυτα ανθ ων ουκ επιστευσας τοις λογοις μου οιτινες πληρωθησο̄ται εις τον καιρον αυτων και ην ο λαος προσδοκων τον ζαχαριαν και εθαυμαζο̄ εν τω χρονιζειν εν τω ναω αυτον εξελθων δε ουκ εδυνατο λαλησαι αυτοις και επεγνωσαν οτι οπτασιαν εορακεν εν τω ναω· και αυτος ην διανευων αυτοις και διεμενεν κωφος και εγενετο ως επλησθησαν αι ημεραι της λειτουργιας αυτου απηλθεν εις τον οικον αυτου μετα δε ταυτας τας ημερας συνελαβε̄ ελεισαβετ' η γυνη αυτου και περιεκρυβεν εαυτην μηνας πεντε λεγουσα οτι ουτως μοι πεποιηκεν ο κ̄σ̄ ε̄

II, B^3 ειπε bis (11 et 41) III B^3 διεμενε
I, 12 B^3 ακριβως 21 et 38 B^3 εφημεριας 24 et 32 B^3 ελισαβετ' 41 B^c ιερατειας 2, 16 B^3 ελισαβετ' 19 B^3 ιωανην sic 32 B^3 et^3 προελευσεται 35 B^3 ηλιου 3 25 B^3 ηδυνατο 28 B^c εωρακεν 38 B^3 ελισαβετ

γ̄ ημεραισ αισ επειδεν αφελειν ονειδοσ μου εν ανθρωποισ εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο αγγελοσ γαβριηλ απο του θυ εισ πολιν τησ γαλειλαιασ η ονομα ναζαρετ προσ παρθενον εμνηστευμενην ανδρι ω ονομα ιωσηφ εξ οικου δαυειδ και το ονομα τησ παρθενου μαριαμ και εισελθων προσ αυτην ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κσ μετα σου η δε επι τω λογω διεταραχθη και διελογιζετο ποταποσ ειη ο ασπασμοσ ουτοσ και ειπεν ο αγγελοσ αυτη μη φοβου μαριαμ ευρεσ γαρ χαριν παρα τω θω και ιδου συλλημψη εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεισ το ονομα αυτου ιν ουτοσ εσται μεγασ και υιοσ υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κσ ο θσ τον θρονον δαυειδ του πατροσ αυτου και βασιλευσει επι τον οικον ιακωβ εισ τουσ αιωνασ και τησ βασιλειασ αυτου ουκ εσται τελοσ ειπεν δε μαριαμ προσ τον αγγελον πωσ εσται τουτο επει ανδρα ου γεινωσκω· και αποκριθεισ ο αγγελοσ ει

πεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμεισ υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται υιοσ θυ και ιδου ελεισαβετ η συγγενισ σου κ, αυτη συνειληφεν υιον εν γηρει αυτησ κ, ουτοσ μην εκτοσ εστιν αυτη τη καλουμενη στειρα 'οτι ουκ αδυνα' 'τησει' οτι ουκ αδυνατησει παρα του θυ παν ρημα ειπεν δε μαριαμ ιδου η δουλη κυ γενοιτο μοι κατα
δ̄ το ρημα σου και απηλθεν απ αυτησ ο αγγελοσ αναστασα δε μαριαμ εν ταισ ημεραισ ταυταισ επορευθη εισ την ορεινην μετα σπουδησ εισ πολιν ιουδα και εισηλθεν εισ τον οικον ζαχαριου και ησπασατο την ελεισαβετ̓ και εγενετο ωσ ηκουσεν τον ασπασμον τησ μαριασ η ελεισαβετ̓ εσκιρτησεν το βρεφοσ εν τη κοιλια αυτησ και επλησθη πνευματοσ αγιου η ελεισαβετ̓ και ανεφωνησεν κραυγη μεγαλη και ειπεν· ευλογημενη συ εν γυναιξιν και ευλογημενοσ ο καρποσ τησ κοιλιασ σου και ποθεν μοι τουτο ινα ελ

θη η μητηρ του κυριου μου προσ εμε ιδου γαρ ωσ εγενετο η φωνη του ασπασμου σου εισ τα ωτα μου εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφοσ εν τη κοιλια μου και μακαρια η πιστευσασα οτι
ε̄ εσται τελειωσισ τοισ λελαλημενοισ αυτη παρα κυ και ειπεν μαριαμ μεγαλυνει η ψυχη μου τον κν και ηγαλλιασεν το πνευμα μου επι τω θω τω σωτηρι μου οτι επεβλεψεν επι την ταπεινωσιν τησ δουλησ αυτου ιδου γαρ απο του νυν μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι οτι εποιησεν μοι μεγαλα ο δυνατοσ και αγιον το ονομα αυτου και το ελεοσ αυτου εισ γενεασ και γενεασ τοισ φοβουμενοισ αυτον εποιησεν κρατοσ εν βραχειονι αυτου διεσκορπισεν υπερηφανουσ διανοια καρδιασ αυτων καθειλεν δυναστασ απο θρονων και υψωσεν ταπεινουσ πεινωντασ ενεπλησεν αγαθων και πλουτουντασ εξαπεστειλεν κενουσ αντελαβετο ισραηλ παιδοσ αυτου μνησθηναι ελεουσ καθωσ ελαλησεν προσ τουσ πατε

I. B³ ειπε bis II. B³ ειπε ηκουσε εσκιρτησε ανεφωνησε γυναιξι III. B³ ειπε ηγαλλιασε μακαριουσι εποιησε bis καθειλε υψωσε εξαπεστειλε ελαλησε

1 ante ονειδοσ a B³, vix iam a B², suppletum est το 2 B³ γαλιλαιασ et μεμνηστευμενην 3 B³ δαυιδ 6 B³ συλληψη 7 B³ δαυιδ 9 post εσται B³ add μοι. Ibidem B³ γινωσκω 11 B³ δυναμισ, sed rursus restitutum δυναμεισ 12 B³ ελισαβετ et συγγενησ 13 uncos bis scriptis nescio an ipse* adposuerit 17 B³ ελισαβετ̓, item vv. sqq. 27 B³ βραχιονι

ρασ ημων τω αβρααμ και τω σπερματι αυτου εισ τον αιωνα εμεινεν δε μαριαμ συν αυτη ωσ
ε̅ μηνασ τρισ και υπεστρεψεν εισ τον οικον αυτησ τη δε ελεισαβετ επλησθη ο χρονοσ του
τεκειν αυτην και εγεννησεν υιον και ηκουσαν οι περιοικοι και οι συγγενεισ αυτησ οτι εμεγαλυ-
νεν κ̅σ̅ το ελεοσ αυτου μετ αυτησ και συνεχαιρον αυτη και εγενετο εν τη ημερα τη ογδοη ηλθον
περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι του πατροσ αυτου ζαχαριαν και απο-
κριθεισα η μητηρ αυτου ειπεν ουχι αλλα κληθησεται ιωαννησ και ειπον προσ αυτην οτι ουδεισ
εστιν εκ τησ συγγενειασ σου οσ καλειται τω ονοματι τουτω ενενευον δε τω πατρι αυτου το τι αν
θελοι καλεισθαι αυτο και αιτησασ πειναχειδιον εγραψεν λεγων ιωαννησ εστιν ονομα αυτου και
εθαυμασαν παντεσ ανεωχθη δε το στομα αυτου παραχρημα και η γλωσσα αυτου και ελαλει
ευλογων τον θ̅ν̅ και

εγενετο επι παντασ φοβοσ τουσ περιοικουντασ αυτουσ και εν ολη τη ορεινη τησ ιουδαιασ διελα-
λειτο παντα τα ρηματα ταυτα και εθεντο παντεσ οι ακουσαντεσ εν τη καρδια εαυτων λεγοντεσ
ξ̅ τι αρα το παιδιον τουτο εσται και γαρ χειρ κ̅υ̅ ην μετ αυτου και ζαχαριασ ο πατηρ αυτου
επλησθη πνευματοσ αγιου και επροφητευσεν λεγων ευλογητοσ κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ του ισραηλ οτι επεσκε-
ψατο και εποιησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου κ, ηγειρεν κερασ σωτηριασ ημιν εν οικω δαυειδ παιδοσ
αυτου καθωσ ελαλησεν δια στοματοσ των αγιων απ αιωνοσ προφητων αυτου σωτηριαν εξ εχθρων
ημων και εκ χειροσ παντων των μεισουντων ημασ ποιησαι ελεοσ μετα των πατερων ημων και
μνησθηναι διαθηκησ αγιασ αυτου ορκον ον ωμοσεν προσ αβρααμ τον πατερα ημων του δουναι
ημιν αφοβωσ εκ χειροσ εχθρων ρυσθεντασ λατρευειν αυτω εν οσιοτητι κ, δικαιοσυνη ενωπιον
αυτου πασαισ ταισ η

μεραισ ημων· και συ δε παιδιον προφητησ υψιστου κληθηση προπορευση γαρ ενωπιον κ̅υ̅
ετοιμασαι οδουσ αυτου του δουναι γνωσιν σωτηριασ τω λαω αυτου εν αφεσει αμαρτιων αυτων
δια σπλαγχνα ελεουσ θ̅υ̅ ημων εν οισ επισκεψεται ημασ ανατολη εξ υψουσ επιφαναι τοισ εν
σκοτει και σκια θανατου καθημενοισ του κατευθυναι τουσ ποδασ ημων εισ οδον ειρηνησ το
δε παιδιον ηυξανε και εκραταιουτο πνευματι και ην εν ταισ ερημοισ εωσ ημερασ αναδειξεωσ
η̅ αυτου προσ τον ισραηλ εγενετο δε εν ταισ ημεραισ εκειναισ εξηλθεν δογμα παρα καισαροσ
αυγουστου απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην αυτη απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντοσ
τησ συριασ κυρεινου και επορευοντο παντεσ απογραφεσθαι εκαστοσ εισ την εαυτου πολιν ανεβη
δε κ, ιωσηφ απο τησ γαλειλαιασ εκ πολεωσ ναζαρετ εισ την ιουδαιαν εισ πολιν δαυειδ ητισ
καλειται βηθλε

I. B^3 εμεινε εμεγαλυνε εγραψε II. B^3 εποιησε ηγειρε ελαλησε ωμοσε III. B^3 εξηλθε

2 B^3 τρεισ et ελισαβετ 8 B^3 πινακιδιον. Ibidem pro εστιν B^3 dedit εστϊ το rudi modo 14 B^3 προεφητευσε 15 B^3 δαυιδ 17 B^3 μισουντων 28 B^3 κυρινου 29 B^3 γαλιλαιασ et δαυιδ

εμ δια το ειναι αυτον εξ οικου και πατριας δαυειδ απογραψασθαι συν μαριαμ τη εμνηστευμενη
θ αυτω ουση εγγυω εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει επλησθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην
και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλεινεν αυτον εν
φατνη διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι και ποιμενες ησαν εν τη χωρα τη αυτη
αγραυλουντες και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αυτων και αγγελος κ̅υ̅
επεστη αυτοις και δοξα κ̅υ̅ περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν σφοδρα και ειπεν αυτοις ο
αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ ευαγγελιζομαι υμιν χαραν μεγαλην ητις εσται παντι τω λαω οτι
ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν χ̅σ̅ κ̅σ̅ εν πολει δαυειδ και τουτο υμιν σημειον ευρησετε
βρεφος εσπαργανωμενον κ, κειμενον εν φατνη και εξαιφνης εγενετο συν τω αγγελω πληθος
στρατειας ουρα

νου αινουντων τον θ̅ν̅ και λεγοντων δοξα εν υψιστοις θ̅ω̅ κ, επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκιας
ι και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι οι ποιμενες ελαλουν προς
αλληλους διελθωμεν δη εως βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγονος ο ο κ̅σ̅ εγνωρισεν
ημιν και ηλθαν σπευσαντες και ανευραν την τε μαριαμ και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον
εν τη φατνη ιδοντες δε εγνωρισαν περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου
τουτου και παντες οι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων υπο των ποιμενων προς
αυτους η δε μαρια παντα συνετηρει τα ρηματα συμβαλλουσα εν τη καρδια αυτης και
υπεστρεψαν οι ποιμενες δοξαζοντες και αινουντες τον θ̅ν̅ επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως
ια ελαληθη προς αυτους και οτε επλησθησαν ημεραι οκτω του περιτεμειν αυτον και εκληθη το
ονομα αυτου ι̅σ̅ το κληθεν υπο

ιβ του αγγελου προ του συλλημφθηναι αυτον εν τη κοιλια και οτε επλησθησαν αι ημεραι καθα-
ρισμου αυτων κατα τον νομον μωυσεως ανηγαγον αυτον εις ιεροσολυμα παραστησαι τω κ̅ω̅
> καθως γεγραπται εν νομω κ̅υ̅ οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν αγιον τω κ̅ω̅ κληθησεται και του
δουναι θυσιαν κατα το ειρημενον εν τω νομω κ̅υ̅ ζευγος τρυγονων η δυο νοσσους περιστερων
ιγ και ιδου ανθρωπος ην εν ιερουσαλημ ω ονομα συμεων και ο ανθρωπος ουτος δικαιος κ, ευλαβης
προσδεχομενος παρακλησιν του ισραηλ και πνευμα ην αγιον επ αυτον και ην αυτω κεχρηματι-
σμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν αν ιδη τον χ̅ν̅ κ̅υ̅ και ηλθεν εν τω
πνευματι εις το ιερον και εν τω εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον ι̅ν̅ του ποιησαι αυτους
κατα το ειθισμενον του νομου περι αυτου και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκαλας κ, ευλογησεν
τον θ̅ν̅ κ, ειπεν νυν απολυεις

I. B^3 ετεκε εστι III. B^3 ευλογησε

1 B^3 δαυιδ et μεμνηστευμενη 2 B^3 εγκυω 3 B^3 ανεκλινεν 8 B^3 δαυιδ 10 B^3 στρατιας 11 B^3 et^3 ουρανιου 11 B^3 ευδοκια 14 B^3 ηλθον et ανευρον 21 B^3 συλληφθηναι. Ibidem B^3 του καθαρισμου

τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα σου εν ειρηνη οτι ειδον οι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου
ο ητοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων φως εις αποκαλυψιν εθνων και δοξαν λαου σου
ισραηλ και ην ο πατηρ αυτου και η μητηρ θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου
και ευλογησεν αυτους συμεων και ειπεν προς μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις
πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον και σου αυτης την
ιδ ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι και ην
αννα προφητις θυγατηρ φανουηλ εκ φυλης ασηρ αυτη προβεβηκυια εν ημεραις πολλαις ζησασα
μετα ανδρος ετη επτα απο της παρθενειας αυτης και αυτη χηρα εως ετων ογδοηκοντα τεσσα-
ρων η ουκ αφειστα του ιερου νηστειαις και δεησεσι λατρευουσα νυκτα και ημεραν και αυτη τη
ωρα επιστασα αν

θωμολογειτο τω θω και ελαλει περι αυτου πασι τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν ιερουσαλημ
ιε και ως ετελεσαν παντα τα κατα τον νομον κυ επεστρεψαν εις την γαλειλαιαν εις πολιν εαυτων
ναζαρεθ το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πληρουμενον σοφια και χαρις θυ ην επ αυτο
ιϛ και επορευοντο οι γονεις αυτου κατ ετος εις ιερουσαλημ τη εορτη του πασχα και οτε εγενετο
ετων δωδεκα αναβαινοντων αυτων κατα το εθος της εορτης και τελειωσαντων τας ημερας εν
τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν ις ο παις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνωσαν οι γονεις αυτου
νομισαντες δε αυτον ειναι εν τη συνοδια ηλθον ημερας οδον κ, ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενευ-
σιν και τοις γνωστοις κ, μη ευροντες υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ αναζητουντες αυτον και
εγενετο μετα ημερας τρις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και
ακουοντα αυτων και επε

ρωτωντα αυτους εξισταντο δε παντες επι τη συνεσει και ταις αποκρισεσιν αυτου και ιδοντες
αυτον εξεπλαγησαν και ειπεν προς αυτον η μητηρ αυτου τεκνον τι εποιησας ημιν ουτως ιδου
ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι ζητουμεν σε και ειπεν προς αυτους τι οτι εζητειτε με ουκ ηδειτε
οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με και αυτοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυτοις και
κατεβη μετ αυτων και ηλθεν εις ναζαρεθ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου
διετηρει παντα τα ρηματα εν τη καρδια αυτης και ις προεκοπτεν τη σοφια και ηλικια
ιζ και χαριτι παρα θω και ανθρωποις εν ετει δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας τιβεριου και-
σαρος ηγεμονευοντος ποντιου πειλατου της ιουδαιας και τετραρχουντος της γαλειλαιας ηρωδου
φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετραρχουντος της ιτουραιας και τραχωνειτιδος χωρας και
λυσανιου της αβειλη

I. B^3 ειπε II. B^3 ηυξανε III. B^3 ειπε bis προεκοπτε

8 B^3 μετα του ανδρος αυτης 9 B^3 αφιστατο 12 B^3 γαλιλαιαν 13 B^3 ναζαρετ 17 B^3 (et -ε- fortasse iam^2) συγγενεσι 19 B^3 τρεις 25 B^3 ναζαρετ 27 ^{b}ηγεμονιας : in margine ^{l}βασιλειας 28 B^3 πιλατου et γαλιλαιας 29 ^{b}ιτουραιας : in margine ^{l}ορεινης 29 B^3 τραχωνιτιδος

νησ τετραρχουντοσ επι αρχιερεωσ αννα και καιαφα εγενετο ρημα θυ επι ιωανην τον ζαχαριου
υιον εν τη ερημω και ηλθεν εισ πασαν περιχωρον του ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιασ
> εισ αφεσιν αμαρτιων ωσ γεγραπται εν βιβλιω λογων ησαιου του προφητου φωνη βοωντοσ εν τη
> ερημω ετοιμασατε την οδον κυ ευθειασ ποιειτε τασ τριβουσ αυτου πασα φαραγξ πληρωθησεται
> και παν οροσ και βουνοσ ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια εισ ευθειασ και αι τραχειαι εισ
> οδουσ λειασ και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον του θυ ελεγεν ουν τοισ εκπορευομενοισ
οχλοισ βαπτισθηναι υπ αυτου γεννηματα εχιδνων τισ υπεδειξεν υμιν φυγειν απο τησ μελλουσησ
οργησ ποιησατε ουν αξιουσ καρπουσ τησ μετανοιασ και μη αρξησθε λεγειν εν εαυτοισ πατερα
εχομεν τον αβρααμ· λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θσ εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω
αβρααμ ηδη δε και η αξει

νη προσ την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και
εισ πυρ βαλλεται και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντεσ τι ουν ποιησωμεν αποκριθεισ δε ελεγεν
αυτοισ ο εχων δυο χιτωνασ μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιωσ ποιειτω
ιη ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπαν προσ αυτον διδασκαλε τι ποιησωμεν ο δε ειπεν
προσ αυτουσ μηδεν πλεον παρα το διατεταγμενον υμιν πρασσετε επηρωτων δε αυτον και στρα-
τευομενοι λεγοντεσ τι ποιησωμεν και ημεισ και ειπεν αυτοισ μηδενα διασεισητε μηδε συκοφαν-
ιθ τησητε και αρκεισθε τοισ οψωνιοισ υμων προσδοκωντοσ δε του λαου και διαλογιζομενων
παντων εν ταισ καρδιαισ αυτων περι του ιωανου μηποτε αυτοσ ειη ο χσ απεκρεινατο λεγων
πασιν ο ιωανησ εγω μεν υδατι βαπτιζω υμασ ερχεται δε ο ισχυροτεροσ μου ου ουκ ειμι ικανοσ
λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων

αυτου αυτοσ υμασ βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι ου το πτυον εν τη χειρι αυτου διακα-
θαραι την αλωνα αυτου και συναγαγειν τον σειτον εισ την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατα-
καυσει πυρι αβεστω πολλα μεν ουν και ετερα παρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον ο δε
ηρωδησ ο τετραρχησ ελεγχομενοσ υπ αυτου περι ηρωδιαδοσ τησ γυναικοσ του αδελφου αυτου
και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο ηρωδησ προσεθηκεν και τουτο επι πασιν κατεκλεισεν
κ τον ιωανην εν φυλακη εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον και ιυ βαπτισθεντοσ
και προσευχομενου ανεωχθηναι τον ουρανον και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει
ωσ περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι συ ει ο υιοσ μου ο αγαπητοσ εν σοι ευδο-
κα κησα και αυτοσ ην ισ αρχομενοσ ωσει ετων τριακοντα ων υιοσ ωσ ενομιζετο ιωσηφ του
ηλει του μαθθατ

II. B^3 ειπε III. B^3 εποιησε προσεθηκε πασι κατεκλεισε
10 B^3 αξινη 18 B^3 απεκρινατο 22 B^3 σιτον 23 B^2et^3 ασβεστω

του ηλειει
του μελχει
του ιανναι
του ιωσηφ
του μαθθαθιου
του αμωσ
του ναουμ
του εσλει
του ναγγαι
του μααθ
του ματταθιου
του σεμεειν
του ιωσηχ
του ιωδα
του ιωαναν
του ρησα
του ζοροβαβελ
κβ του σαλαθιηλ
του νηρει
του μελχει
του αδδει
του κωσαμ
του ελμαδαμ
του ηρ
του ιησου
του ελιεζερ
του ιωρειμ
του μαθθατ
του λευει
του συμεων
του ιουδα
του ιωσηφ
του ιωναμ
του ελιακειμ
του μελεα
του μεννα
του ματταθα
κγ του ναθαμ
του δαυειδ
του ιεσσαι
του ιωβηλ
του βοοσ

του σαλα
του ναασσων
του αδμειν
του αρνει
του εσρων
του φαρεσ
του ιουδα
του ιακωβ
του ισαακ
κδ του αβρααμ
του θαρα
του ναχωρ
του σερουχ
του ραγαυ
του φαλεκ
του εβερ
του σαλα
του καιναμ
του αρφαξαδ
του σημ
του νωε
του λαμεχ
του μαθθουσαλα
του ενωχ
του ιαρετ
του μαλελεηλ
του καιναν
του ενωσ
του σηθ
του αδαμ
του θυ
κε ισ δε πληρησ πνευμα
τοσ αγιου υπεστρεψε
απο του ιορδανου κ,
ηγετο εν τω πνευμα
τι εν τη ερημω ημερασ
τεσσερακοντα πειρα
ζομενοσ υπο του δι
αβολου και ουκ εφα
γεν ουδεν εν ταισ ημε
ραισ εκειναισ και συν·
τελεσθεισων αυτω

επεινασεν ειπεν δε
αυτω ο διαβολοσ ει
υιοσ ει του θυ ειπε τω
λιθω τουτω ινα γενη
ται αρτοσ και απε
κριθη προσ αυτον ο ισ
\> γεγραπται οτι ουκ ε
\> π αρτω μονω ζησε
κϛ ται ο ανθρωποσ και
\> αναγαγων αυτον ε
δειξεν αυτω πασασ
τασ βασιλειασ τησ οι
κουμενησ εν στιγμη
χρονου και ειπεν αυ
τω ο διαβολοσ σοι δω
σω την εξουσιαν ταυ
την απασαν και την
δοξαν αυτων οτι εμοι
παραδεδοται και ω
αν θελω διδωμι αυτη
συ ουν εαν προσκυνη
σησ ενωπιον εμου ε
σται σου πασα και
αποκριθεισ αυτω ει
πεν ισ γεγραπται κν
τον θν σου προσκυ
νησεισ και αυτω μο
κζ νω λατρευσεισ ηγα
γεν δε αυτον εισ ιερου
σαλημ και εστησεν
επι το πτερυγιον του
ιερου και ειπεν αυτω
ει υιοσ ει του θυ βαλε
σεαυτον εντευθεν
κατω γεγραπται γαρ
οτι τοισ αγγελοισ αυ
του εντελειται περι
σου του διαφυλαξαι
σε και οτι επι χειρω
αρουσι σε μηποτε προσ
κοψησ προσ λιθον το
ποδα σ ου· και απο

III. B³ ειπε δε ηγαγε

1, 1 εν ηλειει restitutum λευει, a B² vel ab ipso*; ipse* ei correxit. λευει ex ηλει factum crediderim 5 B³ ματθαθιου 28 ματθατ 2, 23 B³ μαθουσαλα 25 B³ ιαρεδ 37 B³ τεσσαρακοντα 3, 42 inter σ et ου vitium est membranae

κη κριθεις ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ οτι ειρηται ουκ εκπειρασεις κ̅ν̅ τον θ̅ν̅ σου και συντελεσας παντα
πειρασμον ο διαβολος απεστη απ αυτου αχρι καιρου και υπεστρεψεν ο ι̅σ̅ εν τη δυναμει του
πνευματος εις την γαλειλαιαν και φημη εξηλθεν καθ ολης της περιχωρου περι αυτου και αυτος
κθ εδιδασκεν εν ταις συναγωγαις αυτων δοξαζομενος υπο παντων και ηλθεν εις ναζαρα ου ην
τεθραμμενος και εισηλθεν κατα το ειωθος αυτω εν τη ημερα των σαββατων εις την συναγωγην
και ανεστη αναγνωναι και επεδοθη αυτω βιβλιον του προφητου ησαιου και ανοιξας το βιβλιον
> ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον πνευμα κ̅υ̅ επ εμε ου εινεκεν εχρεισεν με ευαγγελισασθαι πτω-
> χοις απεσταλκεν με κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν και τυφλοις αναβλεψιν αποστειλαι τεθραυσμε-
> νους εν αφεσει κηρυξαι ενιαυτον κ̅υ̅ δεκτον και πτυξας το βιβλιον αποδους τω υπηρετη εκαθισεν
και παντων

οι οφθαλμοι εν τη συναγωγη ησαν ατενιζοντες αυτω ηρξατο δε λεγειν προς αυτους οτι σημερον
πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοις ωσιν υμων και παντες εμαρτυρουν αυτω και εθαυμαζον επι
τοις λογοις της χαριτος τοις εκπορευομενοις εκ του στοματος αυτου και ελεγον ουχι υιος εστιν
ιωσηφ ουτος και ειπεν προς αυτους παντως ερειτε μοι την παραβολην ταυτην ιατρε θεραπευσον
σεαυτον οσα ηκουσαμεν γενομενα εις την καφαρναουμ ποιησον κ, ωδε εν τη πατριδι σου ειπεν δε
αμην λεγω υμιν οτι ουδεις προφητης δεκτος εστιν εν τη πατριδι αυτου επ αληθειας δε λεγω
υμιν πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημεραις ηλειου εν τω ισραηλ οτε εκλεισθη ο ουρανος ετη τρια
και μηνας εξ ως εγενετο λειμος μεγας επι πασαν την γην και προς ουδεμιαν αυτων επεμφθη
ηλειας ει μη εις σαρεπτα της σειδωνιας προς γυναικα χηραν και πολλοι λεπροι ησαν εν τω
ισραηλ επι ελεισαιου του προφητου και ουδεις αυτων εκα

θαρισθη ει μη ναιμαν ο συρος και επλησθησαν παντες θυμου εν τη συναγωγη ακουοντες
ταυτα και ανασταντες εξεβαλον αυτον εξω της πολεως και ηγαγον αυτον εως οφρυος του ορους
εφ ου η πολις ωκοδομητο αυτων ωστε κατακρημνισαι αυτον αυτος δε διελθων δια μεσου αυτων
λ επορευετο και κατηλθεν εις καφαρναουμ· πολιν της γαλειλαιας και ην διδασκων αυτους εν
τοις σαββασιν και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου οτι εν εξουσια ην ο λογος αυτου κ, εν τη
συναγωγη ην ανθρωπος εχων πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου και ανεκραξε φωνη μεγαλη εα τι ημιν
και σοι ι̅υ̅ ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θ̅υ̅ και επετειμησεν αυτω ο
ι̅σ̅ λεγων φειμωθητι και εξελθε απ αυτου και ρειψαν αυτον το δαιμονιον εις το μεσον εξηλθεν απ
αυτου μηδεν βλαψαν αυτον και εγενετο θαμβος επι παντας και συνελαλουν προς αλληλους
λεγοντες τις ο λογος ουτος οτι εν εξουσια

I. B^3 εξηλθε εισηλθε ευρε απεσταλκε εκαθισε II. B^3 ειπε bis III. B^3 σαββασι

3 B^3 γαλιλαιαν 4 B^3 ναζαρετ 7 B^3 εχρισε 17 B^3 ηλιου 18 B^3 λιμος 19 B^3 ηλιας 19 B^3 σαρεφθα et σιδωνιας 20 B^3 ελισαιου 24 B^3 γαλιλαιας 27 B^3 επετιμησεν 28 B^3 φιμωθητι et ριψαν

και δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις πνευμασιν και εξερχονται και εξεπορευετο ηχος περι
λ̅α̅ αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου αναστας δε απο της συναγωγης εισηλθεν εις την
οικιαν σιμωνος πενθερα δε του σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι
αυτης και επιστας επανω αυτης επετειμησεν τω πυρετω κ, αφηκεν αυτην παραχρημα δε ανα-
λ̅β̅ στασα διηκονει αυτοις δυνοντος δε του ηλιου απαντες οσοι ειχον ασθενουντας νοσοις ποικι-
λαις ηγαγον αυτους προς αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιτιθεις εθεραπευεν αυτους
εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων κραζοντα και λεγοντα οτι συ ει ο υιος του θ̅υ̅ και επι-
λ̅γ̅ τειμων ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον χ̅ν̅ αυτον ειναι γενομενης δε ημερας εξελθων
επορευθη εις ερημον τοπον και οι οχλοι επεζητουν αυτον και ηλθον εως αυτου και κατειχον αυτον
του μη πορευεσθαι

απ αυτων ο δε ειπεν προς αυτους οτι και ταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι δει με την
λ̅δ̅ βασιλειαν του θ̅υ̅ οτι επι τουτο απεσταλην και ην κηρυσσων εις τας συναγωγας της ιου-
δαιας εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω και ακουειν τον λογον του θεου και αυτος
ην εστως παρα την λιμνην γεννησαρετ· και ειδεν πλοια δυο εστωτα παρα την λιμνην οι δε
αλιεις απ αυτων αποβαντες επλυνον τα δικτυα εμβας δε εις εν των πλοιων ο ην σιμωνος ηρω-
τησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον καθισας δε εκ του πλοιου εδιδασκε̅ τους οχλους
ως δε επαυσατο λαλων ειπεν προς τον σιμωνα επαναγαγε εις το βαθος και χαλασατε τα
δικτυα υμων εις αγραν και αποκριθεις σιμων ειπεν επιστατα δι ολης νυκτος κοπιασαντες ουδεν
ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου χαλασω τα δικτυα και τουτο ποιησαντες συνεκλεισαν πληθος
ιχθυων πολυ διερησσετο δε τα δικτυα αυτων και κατενευσαν τοις

μετοχοις εν τω ετερω πλοιω του ελθοντας συλλαβεσθαι αυτοις και ηλθον και επλησαν αμφοτερα
τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα ιδων δε σιμων πετρος προσεπεσεν τοις γονασιν ι̅υ̅ λεγων εξελθε
απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κ̅ε̅ θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον και παντας τους συν αυτω
επι τη αγρα των ιχθυων ων συνελαβον ομοιως δε και ιακωβον και ιωανην υιους ζεβεδαιου οι ησαν
κοινωνοι τω σιμωνι και ειπεν προς τον σιμωνα ι̅ς̅ μη φοβου απο του νυν ανθρωπους εση
λ̅ε̅ ζωγρων και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην αφεντες παντα ηκολουθησαν αυτω και
εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρης λεπρας ιδων δε τον ι̅ν̅ πεσων
επι προσωπον εδεηθη αυτου λεγων κ̅ε̅ εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι και εκτεινας την χειρα
ηψατο αυτου λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεως η λεπρα απηλθεν απ αυτου και αυτος παρηγ-
γειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ι

I. B[3] πνευμασι II. B[3] ειπε ειδε εδιδασκε ειπε προς III. B[3] προσεπεσε ειπε
4 B[3] επετιμησε 8 B[3] επιτιμων 15 litterae πλυν in επλυνον a* vel[2] rescriptae iusto spatio 20 B[3] διερρησσετο

ερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου καθως προσεταξεν μωυσης εις μαρτυριον αυτοις
λς διηρχετο δε μαλλον ο λογος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπευ-
εσθαι απο των ασθενειων αυτων αυτος δε ην υποχωρων εν ταις ερημοις και προσευχομενος
λζ και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων και ησαν καθημενοι οι φαρεισαιοι και οι
νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης της κωμης της γαλειλαιας και ιουδαιας και
ιερουσαλημ· και δυναμις κ̅υ̅ ην εις το ιασθαι αυτον και ιδου ανδρες εφεροντες επι κλεινης
ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εζητουν αυτον εισενεγκειν κ, θειναι αυτον ενωπιον αυτου και
μη ευροντες ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων
καθηκαν αυτον συν τω κλεινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν παντων και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν
ανθρωπε αφεωνται

σοι αι αμαρτιαι σου κ, ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι λεγοντες τις εστιν
ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αμαρτιας αφειναι ει μη μονος ο θ̅ς̅ επιγνους δε ο ι̅ς̅
τους διαλογισμους αυτων αποκριθεις ειπεν προς αυτους τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων
τι εστιν ευκοπωτερον ειπεν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου η ειπεν εγειρε και περιπατει ινα δε
ειδητε οτι ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλελυ-
μενω σοι λεγω εγειρε και αρας το κλεινιδιον σου πορευου εις τον οικον σου και παραχρημα ανα-
στας ενωπιον αυτων αρας εφ ο κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θ̅ν̅ και
εκστασις ελαβεν απαντας και εδοξαζον τον θ̅ν̅ και επλησθησαν φοβου λεγοντες οτι ειδομεν παρα-
λη δοξα σημερον και με ταυτα εξηλθεν και εθεασατο τελωνην ονοματι λευειν καθημενον επι
το τελωνιον και ειπεν αυ

τω ακολουθει μοι και καταλιπων παντα αναστας ηκολουθει αυτω και εποιησεν δοχην μεγαλην
λευεις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος πολυς τελωνων και αλλων οι ησαν μετ αυτου
κατακειμενοι και εγογγυζαν οι φαρεισαιοι και οι γραμματεις αυτων προς τους μαθητας αυτου
λεγοντες διατι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πεινετε και αποκριθεις ις
ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχουσιν οι υγιαινοντες ιατρου αλλα οι κακως εχοντες ουκ εληλυθα
λθ καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν οι δε ειπαν προς αυτον οι μαθηται
ιωανου νηστευουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιως και οι των φαρεισαιων οι δε σοι εσθει-
ουσιν και πεινουσιν ο δε ι̅ς̅ ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμ-
φιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστευσαι ελευσονται δε ημεραι και οταν απαρθη απ αυτων ο
νυμφιος τοτε νηστευσουσιν εν ε

I. B^3 προσεταξε II. B^3 ειπε πρ. ειπε τω εξηλθε III. B^3 εποιησε ειπε νηστευουσι ειπε εστι

4 B^3 φαρισαιοι 5 B^3 γαλιλαιας 6 εφεροντες: iam B^2 ε delendum significavit. Ibidem B^3 κλινης 9 B^3 κλινιδιω 11 B^3 φαρισαιοι 14 B^3 ex ειπεν bis restituit ειπειν 16 B^3 κλινιδιον 18 B^3 ιδομεν 19 B^3 μετα ταυτα restituit. Ibidem και εθεας super rasuram scripta sunt 22 B^2 μετ αυτων 23 B^3 εγογγυζον et φαρισαιοι 24 B^3 πινετε 26 B^3 ειπον 27 B^3 φαρισαιων et εσθιουσι 28 B^3 πινουσιν

κειναις ταις ημεραις ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα απο ιματιου
καινου σχισας επιβαλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μηγε και το καινον σχισει και τω παλαιω ου
συμφωνησει το επιβλημα το απο του καινου και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει
δε μηγε ρηξει ο οινος ο νεος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται αλλ᾽
οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον ουδεις πιων παλαιον θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος
μ̅ χρηστος εστιν εγενετο δε εν σαββατω διαπορευεσθαι αυτον δια σποριμων και ετιλλον οι
μαθηται αυτου και ησθιον τους σταχυας ψωχοντες ταις χερσιν τινες δε των φαρεισαιων ειπον τι
ποιειτε ο ουκ εξεστιν τοις σαββασιν και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ι̅σ̅ ουδε τουτο ανεγνωτε ο
εποιησεν δαυειδ οτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου εισηλθεν εις τον οικον του θ̅υ̅ και τους
αρτους της προθεσεως λαβων εφαγεν και εδωκεν

τοις μετ αυτου ους ουκ᾽ εξεστιν φαγειν ει μη μονους τους ιερεις και ελεγεν αυτοις κ̅σ̅ εστιν
μ̅α̅ του σαββατου ο υιος του ανθρωπου εγενετο δε εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την
συναγωγην και διδασκειν και ην ανθρωπος εκει και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα παρετηρουντο
δε αυτον οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευσει ινα ευρωσιν κατηγορειν
αυτου αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων ειπεν δε τω ανδρι τω ξηραν εχοντι την χειρα
εγειρε και στηθι εις το μεσον και αναστας εστη ειπεν δε ι̅σ̅ προς αυτους επερωτω υμας ει
εξεστι τω σαββατω αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η απολεσαι και περιβλεψαμενος
παντας αυτους ειπεν αυτω εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν και αποκατεσταθη η χειρ αυτου
μβ αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαλουν προς αλληλους τι αν ποιησαιεν τω ι̅υ̅ εγενετο
δε εν ταις ημεραις ταυταις εξελθειν αυτον εις το ορος προς

ευξασθαι και ην διανυκτερευων εν τη προσευχη του θ̅υ̅ και οτε εγενετο ημερα προσεφωνησεν
τους μαθητας αυτου και εκλεξαμενος απ αυτων δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν σιμωνα
ον και ωνομασεν πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου και ιακωβον και ιωανην και φιλιππον κ,
βαρθολομαιον και μαθθαιον και θωμαν ιακωβον αλφαιου και σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην και
ιουδαν ιακωβου και ιουδαν ισκαριωθ ος εγενετο προδοτης και καταβας μετ αυτων εστη επι
τοπου πεδινου και οχλος πολυς μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της
ιουδαιας και ιερουσαλημ και της παραλιου τυρου και σειδωνος οι ηλθον ακουσαι αυτου και
ιαθηναι απο των νοσων αυτων και οι ενοχλουμενοι απο πνευματων ακαθαρτων εθεραπευοντο και
πας ο οχλος εζητουν απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας
μ̅γ̅ και αυτος επαρας τους οφθαλμους

I. B^3 ελεγε χερσι εξεστι σαββασι εποιησε εφαγε εδωκε II. B^3 εξεστι εστι ευρωσι ειπε bis εποιησε III. B^3 προσεφωνησε ωνομασε bis

7 B^3 φαρισαιων 14 B^3 φαρισαιοι 24 B^3 ματθαιον 27 B^3 σιδωνος

αυτου εισ τουσ μαθητασ αυτου ελεγεν μακαριοι οι πτωχοι οτι υμετερα εστιν η βασιλεια του
θεου μακαριοι οι πεινωντεσ νυν οτι χορτασθησεσθε μακαριοι οι κλαιοντεσ νυν οτι γελα-
μδ σετε μακαριοι εστε οταν μεισησωσιν υμασ οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν υμασ και ονειδι-
σωσιν και εκβαλωσιν το ονομα υμων ωσ πονηρον ενεκα του υιου του ανθρωπου χαρητε εν εκεινη
τη ημερα και σκιρτησατε ιδου γαρ ο μισθοσ υμων πολυσ εν τοισ ουρανοισ κατα τα αυτα γαρ
εποιουν τοισ προφηταισ οι πατερεσ αυτων πλην ουαι υμιν τοισ πλουσιοισ οτι απεχετε την
με παρακλησιν υμων ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι νυν οτι πεινασετε ουαι οι γελωντεσ νυν οτι
πενθησετε και κλαυσετε ουαι οταν υμασ καλωσ ειπωσιν παντεσ οι ανθρωποι κατα τα αυτα
γαρ εποιουν τοισ ψευδοπροφηταισ αλλα υμιν λεγω τοισ ακουουσιν αγαπατε τουσ εχθρουσ υμων
μϛ καλωσ ποιειτε τοισ μεισουσιν υμασ ευλογειτε

τουσ καταρωμενουσ υμασ προσευχεσθε περι των επηρεαζοντων υμασ των τυπτοντι σε επι την
σιαγονα παρεχε και την αλλην και απο του αιροντοσ σου το ιματιον και τον χιτωνα μη κωλυ-
μζ σησ παντι αιτουντι σε διδου και απο του αιροντοσ τα σα μη απαιτει και καθωσ θελετε ινα
ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ποιειτε αυτοισ ομοιωσ και ει αγαπατε τουσ αγαπωντασ υμασ ποια
υμιν χαρισ εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τουσ αγαπωντασ αυτουσ αγαπωσιν και γαρ εαν αγαθο-
ποιητε τουσ αγαθοποιουντασ υμασ ποια υμιν χαρισ εστιν και οι αμαρτωλοι το αυτο ποιουσιν
και εαν δανισητε παρ ων ελπιζετε λαβειν ποια υμιν χαρισ και αμαρτωλοι αμαρτωλοισ δανιζουσιν
ινα απολαβωσιν τα ισα πλην αγαπατε τουσ εχθρουσ υμων και αγαθοποιειτε και δανιζετε μηδεν
απελπιζοντεσ και εσται ο μισθοσ υμων πολυσ και εσεσθε υιοι υψιστου οτι αυτοσ χρηστοσ εστιν
μη επι τουσ αχαριστουσ και πονηρουσ γεινεσθε οικτειρμο

νεσ καθωσ ο πατηρ υμων οικτιρμων εστιν και μη κρεινετε και ου μη κριθητε και μη δικαζετε
και ου μη δικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε διδοτε κ̔ δοθησεται υμιν μετρον καλον
πεπιεσμενον σεσαλευμενον υπερεκχυννομενον δωσουσιν εισ τον κολπον υμων ω γαρ μετρω μετρειτε
μετρηθησεται υμιν ειπεν δε και παραβολην αυτοισ μητι δυναται τυφλοσ τυφλον οδηγειν ουχι
μθ αμφοτεροι εισ βοθυνον εμπεσουνται ουκ εστιν μαθητησ υπερ τον διδασκαλον κατηρτισμενοσ
δε πασ εσται ωσ ο διδασκαλοσ αυτου τι δε βλεπεισ το καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελφου
σου την δε δοκον την εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεισ· πωσ δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου
αδελφε αφεσ εκβαλω το καρφοσ το εν τω οφθαλμω σου αυτοσ την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου
βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεισ το
καρφοσ το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου

---

1. B^3 ελεγε ονειδισωσι εκβαλωσι ειπωσι II. B^3 εστι αγαπωσι εστι ποιουσι απολαβωσι III. B^3 εστι ειπε εστι

3 B^3 μισησωσιν 10 B^3 μισουσιν 11 B^3 τω τυπτοντι 17 B^3 δανειστητε et δανειζουσιν 18 B^3 δανειζετε 20 B^3 γινεσθε οικτιρμονες 21 B^3 κρινετε 23 B^3 υπερεκχυνομενον. Ibidem B^3 ut videtur et B^3 αντιμετρηθησεται

εκβαλειν ου γαρ εστιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ουδε παλιν δενδρον σαπρον ποιουν
καρπον καλον εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γεινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλε-
γουσιν συκα ουδε εκ βατου σταφυλην τρυγωσιν ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της
καρδιας προφερει το αγαθον και ο πονηρος εκ του πονηρου προφερει το πονηρον εκ γαρ περισσευ-
ν̅ ματος καρδιας λαλει το στομα αυτου τι δε με καλειτε κ̅ε̅ κ̅ε̅ και ου ποιειτε ο λεγω πας ο
ερχομενος προς με και ακουων μου των λογων και ποιων αυτους υποδειξω υμιν τινι εστιν ομοιος
ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι την
πετραν πλημμυρης δε γενομενης προσερηξεν ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευ-
σαι αυτην δια το καλως οικοδομησθαι αυτην ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν
ανθρωπω οικοδομη

σαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερηξεν ο ποταμος και ευθυς συνεπεσεν και εγε-
να̅ νετο το ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα επειδη επληρωσεν παντα τα ρηματα αυτου εις τας
ακοας του λαου εισηλθεν εις καφαρναουμ εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων ημελλεν
τελευταν ος ην αυτω εντειμος ακουσας δε περι του ι̅υ̅ απεστειλεν προς αυτον πρεσβυτερους
των ιουδαιων ερωτων αυτον οπως ελθων διασωση τον δουλον αυτου οι δε παραγενομενοι προς
τον ι̅υ̅ παρεκαλουν αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω παρεξη τουτο αγαπα γαρ το
εθνος ημων και την συναγωγην αυτος ωκοδομησεν ημιν ο δε ι̅σ̅ επορευετο συν αυτοις ηδη δε
αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμψεν φιλους ο εκατονταρχης λεγων αυτω κ̅ε̅ μη
σκυλλου ου γαρ ικανος ειμι ινα υπο την στεγην μου εισελθης διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε
ελθειν αλλα ειπε λο

γω και ιαθητω ο παις μου και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν τασσομενος εχων υπ εμαυ-
τον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω
δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει ακουσας δε ταυτα ο ι̅σ̅ εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω
ακολουθουντι αυτω οχλω ειπεν λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον και υποστρε-
νβ̅ ψαντες εις τον οικον οι πεμφθεντες ευρον τον δουλον υγιαινοντα και εγενετο εν τω εξης
επορευθη εις πολιν καλουμενην ναΐν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου και οχλος πολυς
ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξεκομιζετο τεθνηκως μονογενης υιος τη μητρι
αυτου και αυτη ην χηρα και οχλος της πολεως ικανος ην συν αυτη και ιδων αυτην ο κ̅σ̅
εσπλαγχνισθη επ αυτη και ειπεν αυτη μη κλαιε και προσελθων ηψατο της σορου οι δε βαστα-
ζοντες εστησαν και ειπεν νεανισκε

I. B³ εστι συλλεγουσι εσκαψε εβαθυνε εθηκε ισχυσε II. B³ συνεπεσε επληρωσε ημελλε απέστειλε επεμψε III. B³ ειπε. ηγγισε ειπε νεαν.

2 B³ γινωσκεται 8 B³ πλημμυρας et προσερρηξεν 9 B³ οικοδομεισθαι 11 B³ προσερρηξεν 14 B³ εντιμος

σοι λεγω εγερθητι και εκαθισεν ο νεκροσ και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου
ελαβεν δε φοβοσ παντασ και εδοξαζον τον θν λεγοντεσ οτι προφητησ μεγασ ηγερθη εν ημιν και
οτι επεσκεψατο ο θσ τον λαον αυτου · και εξηλθεν ο λογοσ ουτοσ εν ολη τη ιουδαια περι αυτου
ν̄γ και παση τη περιχωρω   και απηγγειλαν ιωανει οι μαθηται αυτου περι παντων τουτων και
προσκαλεσαμενοσ δυο τινασ των μαθητων αυτου ο ιωανησ επεμψεν προσ τον κ̄ν λεγων συ ει ο
ερχομενοσ η ετερον προσδοκωμεν   παραγενομενοι δε προσ αυτον οι ανδρεσ ειπαν ιωανησ ο βαπτι-
στησ απεστειλεν ημασ προσ σε λεγων συ ει ο ερχομενοσ η αλλον προσδοκωμεν   εν εκεινη τη
ωρα εθεραπευσεν πολλουσ απο νοσων και μαστειγων και πνευματων πονηρων και τυφλοισ πολ-
λοισ εχαρισατο βλεπειν   και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ πορευθεντεσ απαγγειλατε ιωανει α ειδετε
και ηκουσατε τυφλοι

αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται
ν̄δ πτωχοι ευαγγελιζονται και μακαριοσ εστιν οσ εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι   απελθοντων δε
των αγγελων ιωανου ηρξατο λεγειν προσ τουσ οχλουσ περι ιωανου τι εξηλθατε εισ την ερημον
θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομεν αλλα τι εξηλθατε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοισ ιματιοισ
ημφιεσμενον ιδου οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντεσ εν τοισ βασιλειοισ εισιν αλλα τι
εξηλθατε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου ουτοσ εστιν περι ου γεγραπται
ιδου αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου οσ κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν
σου   λεγω υμιν μειζων εν γεννητοισ γυναικων ιωανου ουδεισ εστιν   ο δε μεικροτεροσ εν τη βασι-
λεια του θεου μειζων αυτου εστιν και πασ ο λαοσ ακουσασ και οι τελωναι εδικαιωσαν τον θν
βαπτισθεντεσ το βαπτισμα

ιωανου   οι δε φαρεισαιοι και οι νομικοι την βουλην του θυ ηθετησαν εισ εαυτουσ μη βαπτισθεν-
ν̄ε τεσ υπ αυτου   τινι ουν ομοιωσω τουσ ανθρωπουσ τησ γενεασ ταυτησ και τινι εισιν ομοιοι
ομοιοι εισιν παιδιοισ τοισ εν αγορα καθημενοισ και προσφωνουσιν αλληλοισ α λεγει ηυλησαμεν
υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν και ουκ εκλαυσατε εληλυθεν γαρ ιωανησ ο βαπτιστησ μη
εσθων αρτον μητε πεινων οινον και λεγετε δαιμονιον εχει εληλυθεν ο υιοσ του ανθρωπου εθων και
πεινων και λεγετε ιδου ανθρωποσ φαγοσ και οινοποτησ φιλοσ τελωνων και αμαρτωλων και
ν̄ς δικαιωθη η σοφια απο παντων των τεκνων αυτησ   ηρωτα δε τισ αυτον των φαρεισαιων ινα
φαγη μετ αυτου και εισελθων εισ τον οικον του φαρεισαιου κατεκλιθη και ιδου γυνη ητισ ην εν
τη πολι αμαρτωλοσ και επιγνουσα οτι κατακειται εν τη οικια του φαρεισαιου κομισασα αλαβα-
στρον μυρου και στασα οπισω παρα τουσ ποδασ

I. B^3 ελαβε επεμψε εθεραπευσε II. B^3 αναβλεπουσι περιπατουσι ακουουσι ουτ. εστι αυτ. εστι III. B^3 εισι παιδ. εληλυθε γαρ

4 B^3 ιωανη 8 B^3 μαστιγων 9 B^3 ιωανη 14 correctum, a B^3 demum ut videtur, σαλευομενον 18 B^3 μικροτεροσ 21 B^3 φαρισαιοι 25 B^3 πινων et (pro εθων) εσθιων 26 B^3 πινων 27 B^3 εδικαιωθη et φαρισαιων 28 B^3 φαρισαιου

αυτου κλαιουσα τοισ δακρυσιν ηρξατο βρεχειν τουσ ποδασ αυτου και ταισ θριξιν τησ κεφαλησ
αυτησ εξεμασσεν και κατεφιλει τουσ ποδασ αυτου κ, ηλειφεν τω μυρω ιδων δε ο φαρεισαιοσ ο
καλεσασ αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων ουτοσ ει ην ο προφητησ εγεινωσκεν αν τισ και ποταπη η
γυνη ητισ απτεται αυτου οτι αμαρτωλοσ εστιν και αποκριθεισ ο ισ̄ ειπεν προσ αυτον σιμων
εχω σοι τι ειπεν ο δε διδασκαλε ειπε φησιν δυο χρεοφιλεται ησαν δανιστη τινι ο εισ ωφειλεν
δηναρια πεντακοσια ο δ᾽ ετεροσ πεντηκοντα μη εχοντων αυτων αποδουναι αμφοτεροισ εχαρισατο
τισ ουν αυτων πλειον αγαπησει αυτον αποκριθεισ σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρι-
σατο ο δε ειπεν αυτω ορθωσ εκρεινασ και στραφεισ προσ την γυναικα τω σιμωνι εφη βλεπεισ
ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εισ την οικιαν υδωρ μοι επι ποδασ ουκ εδωκασ αυτη δε τοισ
δακρυσιν εβρεξεν μου

τουσ ποδασ και ταισ θριξιν αυτησ εξεμαξεν φιλημα μοι ουκ εδωκασ αυτη δε αφ ησ εισηλθον
ου διελιπεν καταφιλουσα μου τουσ ποδασ ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψασ αυτη δε μυρω
ηλειψεν τουσ ποδασ μου ου χαριν λεγω σοι αφεωνται αι αμαρτιαι αυτησ αι πολλαι οτι ηγαπησεν
πολυ ω δε ολιγον αφιεται και ολιγον αγαπα᾽ ειπεν δε αυτη αφεωνται σου αι αμαρτιαι και
ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοισ τισ ουτοσ εστιν οσ και αμαρτιασ αφιησιν ειπεν δε
ν̄ζ προσ την γυναικα η πιστισ σου σεσωκεν σε πορευου εισ ειρηνην και εγενετο εν τω καθεξησ
και αυτοσ διωδευεν κατα πολιν και κωμην κηρυσσων και ευαγγελιζομενοσ την βασιλειαν του
θ̄υ και οι δωδεκα συν αυτω και γυναικεσ τινεσ αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων
και ασθενειων μαρια η καλουμενη μαγδαληνη αφ ησ δαιμονια επτα εξεληλυθει και ιωανα γυνη
χουζα επιτροπου ηρωδου και σουσαν

ν̄η να και ετεραι πολλαι αιτινεσ διηκονουν αυτοισ εκ των υπαρχοντων αυταισ συνιοντοσ δε οχλου
πολλου και των κατα πολιν επιπορευομενων προσ αυτον ειπεν δια παραβολησ εξηλθεν ο σπειρων
του σπειραι τον σπορον αυτου και εν τω σπειρειν αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και κατε-
πατηθη και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτα και ετερον κατεπεσεν επι πετραν και
φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ικμαδα κ, ετερον επεσεν εν μεσω των ακανθων και συμφυεισαι αι
ακανθαι απεπνιξαν αυτο και ετερον επεσεν εισ την γην την αγαθην και φυεν εποιησεν καρπον
εκατονταπλασειονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω᾽ επηρωτων δε αυτον οι
μαθηται αυτου τισ αυτη ειη παραβολη ο δε ειπεν υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια τησ βασι-
λειασ του θ̄υ τοισ δε λοιποισ εν παραβολαισ ινα βλεποντεσ μη βλεπωσιν και ακουοντεσ μη συνιω-
σιν εστιν δε αυτη η πα

I. B[3] θριξι εξεμασσε ηλειφε εστι ειπε φησι ωφειλε εβρεξε II. B[3] εξεμαξε διελιπε ηλειψε ηγαπησε ειπε bis σεσωκε διωδευε III. B[3] ειπε επεσε παρα εποιησε βλεπωσι εστι

2 B[3] φαρισαιοσ 3 B[3] ην προφητησ et εγινωσκεν 5 B[3] τι ειπειν. Ibidem B[3] χρεοφειλεται et δανειστη 8 B[3] εκρινασ 27 B[3] εκατονταπλασιονα 28 ειη: B[3] εἰ ἡ sic

ραβολη ο σπορος εστιν ο λογος του θυ οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουσαντες ειτα ερχεται ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν οι δε επι της πετρας οι οταν ακουσωσιν μετα χαρας δεχονται τον λογον κ αυτοι ριζαν ουκ εχουσιν οι προς καιρον πιστευουσιν και εν καιρω πειρασμου αφιστανται το δε εις τας ακανθας πεσον ουτοι εισιν οι ακουσαντες και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι συ̅πνειγονται και ου τελεσφορουσιν το δε εν τη καλη γη ουτοι εισιν οιτινες εν καρδια καλη και αγαθη ακουσαντες τον λογον κατεχουσιν και καρποφορουσιν εν υπομονη ουδεις δε λυχνον αψας καλυπτει αυτον σκευει η υποκατω κλεινης τιθησιν αλλ επι λυχνιας τιθησιν ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου μη γνωσθη και εις φανερον ελθη βλεπετε ουν πως ακουετε ος αν

ιθ γαρ εχη δοθησεται αυτω και ος αν μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου παρεγενετο
δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον
απηγγελη δε αυτω η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν θελοντες σε ο δε απο-
κριθεις ειπεν προς αυτους μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θυ ακουοντες
ξ και ποιουντες εγενετο δε εν μια των ημερων και αυτος ενεβη εις πλοιον και οι μαθηται
αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν πλεοντων δε αυτων αφυπνωσεν και κατεβη λαιλαψ εις την λιμνην ανεμου και συνεπληρουντο και εκινδυνευον προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα επιστατα απολλυμεθα ο δε διεγερθεις επετειμησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη ειπεν δε αυτοις που η πιστις υμων φοβηθεντες δε εθαυμασαν

λεγοντες προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και
ξα κατεπλευσαν εις την χωραν των γερασηνων ητις εστιν αντιπερα της γαλειλαιας εξελθοντι
δε αυτω επι την γην υπηντησεν τις ανηρ εκ της πολεως εχων δαιμονια και χρονω ικανω ουκ ενεδυσατο ιματιον και εν οικια ουκ εμενεν αλλ εν τοις μνημασιν ιδων δε τον ιν ανακραξας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιυ υιε του θυ του υψιστου δεομαι σου μη με βανισης παρηγγειλεν γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλοις γαρ χρονοις συνηρπακει αυτον κ εδεσμευετο αλυσεσιν και πεδαις φυλασσομενος και διαρησσων τα δεσμα ηλαυνετο απο του δαιμονιου εις τας ερημους επηρωτησεν δε αυτον ο ις τι σοι ονομα εστιν ο δε ειπεν λεγειων οτι εισηλθεν δαιμονια πολλα εις αυτον και παρεκαλουν αυτον ινα μη επιταξη αυτοις εις την αβυσσον απελθειν ην

I. B[3] ακουσωσι πισ[illegible] τελεσφορουσι κατεχουσι εστι II. B[3] ειπε bis αφυπνωσε ειπε III. B[3] υπηντησε ειπε παρηγγειλε χλ[illegible]ντησε ειπε εισηλθε

3 αυτοι : B[3] ουτοι 5 B[3] [illegible] 8 B[3] κλινης 18 B[3] [illegible]σε 22 B[3] γαλιλαιας 26 B[3] βασανισης 27 B[3] διαρρησσων 29 B[3] λεγεων

δε εκει αγελη χοιρων ικανων βοσκομενη εν τω ορει και παρεκαλεσαν αυτον ινα επιτρεψη αυτοις
εις εκεινους εισελθειν και επετρεψεν αυτοις εξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλ-
θον εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την λιμνην και απεπνιγη
ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγονος εφυγον και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους
εξηλθον δε ιδειν το γεγονος και ηλθαν προς τον ῑν̄ και ευραν καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα
δαιμονια εξηλθεν ειματισμενον και σωφρονουντα παρα τους ποδας ιυ και εφοβηθησαν απηγγειλαν
δε αυτοις οι ιδοντες πως εσωθη ο δαιμονισθεις και ηρωτησεν αυτον απαν το πληθος της περι-
ξβ χωρου των γεραστηνων απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτος δε εμβας εις
πλοιον υπεστρεψεν εδειτο δε αυτου ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει τα δαιμονια ειναι συν αυτω απελυσεν
δε αυτον λε

γων υποστρεφε εις τον οικον σου και διηγου οσα σοι εποιησεν ο θς και απηλθεν καθ ολην την
ξγ πολιν κηρυσσων οσα εποιησεν αυτω ο ῑς̄ εν δε τω υποστρεφειν τον ῑν̄ απεδεξατο αυτον ο
οχλος ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον και ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα ιαειρος και ουτος
αρχων της συναγωγης υπηρχεν και πεσων παρα τους ποδας ῑῡ παρεκαλει αυτον εισελθειν εις τον
οικον αυτου οτι θυγατηρ μονογενης ην αυτω ως ετων δωδεκα και αυτη απεθνησκεν εν δε τω
υπαγειν αυτον οι οχλοι συνεπνειγον αυτον και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος απο ετων δωδεκα ητις
ουκ ισχυσεν απ ουδενος θεραπευθηναι προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου
αυτου και παραχρημα εστη η ρυσις του αιματος αυτης και ειπεν ο ῑς̄ τις ο αψαμενος μου
αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετρος επιστατα οι οχλοι συνεχουσι σε και αποθλειβουσιν ο δε ῑς̄
ειπεν ηψατο μου τις εγω γαρ εγνων δυναμιν ε

ξεληλυθυιαν απ εμου ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπεσουσα αυτω δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν ενωπιον παντος του λαου και ως ιαθη παραχρημα ο δε ειπεν αυτη θυγατηρ η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην ετι αυτου λαλουντος ερχεται τις παρα του αρχισυναγωγου λεγων οτι τεθνηκεν η θυγατηρ σου μηκετι σκυλλε τον διδασκαλον ο δε ις ακουσας απεκριθη αυτω μη φοβου μονον πιστευσον και σωθησεται ελθων δε εις την οικιαν ουκ αφηκεν εισελθειν τινα συν αυτω ει μη πετρον και ιωαννην και ιακωβον και τον πατερα της παιδος κ̣ την μητερα εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην ο δε ειπεν μη κλαιετε ου γαρ απεθανεν αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου ειδοτες οτι απεθανεν αυτος δε κρατησας της χειρος αυτη εφωνησεν λεγων η παις εγειρε και επεστρεψεν το πνευμα αυτης και ανεστη παραχρημα και διεταξεν αυτη δοθηναι φαγειν και εξε

I. Bᵃ απελυσε II. Bᵃ απηλθε υπηργε III. Bᵃ ελαθε ηλθε σεσωκε [illegible] επεστρεψε

5 Bᵃ ηλθον et ευρον 6 Bᵃ ιματισμενον 16 Bᵃ συνεπνιγον 19 B[illegible] 29 Bᵃ αυτης pro αυτη reposuit

ξε στησαν οι γονεις αυτης ο δε παρηγγειλεν αυταις μηδενι ειπειν το γεγονος   συγκαλεσαμενος
δε τους δωδεκα εδωκεν δυναμιν αυτοις και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσους θερα-
πευειν και απεστειλεν αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του θυ και ιασθαι   και ειπεν προς αυτους
μηδεν αιρετε εις την οδον μητε ραβδον μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον μητε δυο χιτωνας
εχειν και εις ην αν οικιαν εισελθητε εκει μενετε και εκειθεν εξερχεσθε και οσοι αν μη δεχωνται
υμας εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτινασσετε εις
μαρτυριον επ αυτους εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα τας κωμας ευαγγελιζομενοι και θεραπευον-
τες πανταχου   ηκουσεν δε ηρωδης ο τετραρχης τα γεινομενα παντα και διηπορει δια το
λεγεσθαι υπο τινων οτι ιωανης ηγερθη εκ νεκρων υπο τινων δε οτι ηλειας εφανη αλλων δε οτι
προφητης τις των αρχαιων

ανεστη   ειπεν δε ο ηρωδης ιωανην εγω απεκεφαλισα τις δε εστιν ουτος περι ου ακουω τοι-
ξϛ αυτα και εζητει ιδειν αυτον   και υποστρεψαντες οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα εποι-
ησαν κ, παραλαβων αυτους υπεχωρησεν κατ ιδιαν εις πολιν καλουμενην βηθσαιδα οι δε οχλοι
γνοντες ηκολουθησαν αυτω και αποδεξαμενος αυτους ελαλει αυτοις περι της βασιλειας του θυ
ξζ και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο   ηδη ημερα ηρξατο κλεινειν   προσελθοντες δε οι
δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλον ινα πορευθεντες εις τας κυκλω κωμας και αγρους κατα-
λυσωσιν και ευρωσιν επισειτισμον οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν   ειπεν δε προς αυτους δοτε
αυτοις φαγειν υμεις οι δε ειπαν ουκ εισιν ημιν πλειον η αρτοι πεντε και ιχθυες δυο ει μητι
πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα ησαν γαρ ωσει ανδρες πεν-
τακισχειλιοι   ειπεν δε προς τους μαθητας

αυτου κατακλεινατε αυτους κλισιας ωσει ανα πεντηκοντα και εποιησαν ουτως και κατεκλειναν
απαντας λαβων δε τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν
αυτους και κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παραθειναι τω οχλω και εφαγον και εχορτα-
ξη σθησαν παντες και ηρθη το περισσευσαν αυτοις κλασματων κοφινοι δωδεκα   και εγενετο εν
τω ειναι αυτον προσευχομενον κατα μονας συνηντησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους
λεγων τινα με οι οχλοι λεγουσιν ειναι   οι δε αποκριθεντες ειπαν ιωανην τον βαπτιστην αλλοι δε
ηλειαν αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ανεστη   ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε
ειναι πετρος δε αποκριθεις ειπεν τον χν του θυ ο δε επιτιμησας αυτοις παρηγγειλεν μηδενι λεγειν
τουτο ειπων οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυ-
τερων και αρχιερεων

I. B^3 εδωκε ειπε ηκουσε II. B^3 ειπε υπεχωρησε καταλυσωσι ειπε bis III. B^3 κατεκλασε ειπε bis παρηγγειλε

8 B^3 γινομενα 9 B^3 ηλιας 15 B^3 κλινειν 17 B^3 επισιτισμον 20 B^3 πενταкισχιλιοι 21 B^3 κατακλινατε et κατεκλιναν 25 συνηντησαν : iam B^2 ut vdtr et B^3 συνησαν 27 B^3 ηλιαν

ξθ και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι ελεγεν δε προς παντας ει
τισ θελει οπισω μου ερχεσθαι απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου καθ ημεραν
και ακολουθειτω μοι οσ γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σῶσαι απολεσει αυτην οσ δ αν απολεση
την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ουτοσ σωσει αυτην τι γαρ ωφελειται ανθρωποσ κερδησας τον
κοσμον ολον εαυτον δε απολεσασ η ζημιωθεισ οσ αρ αν επαισχυνθη με και τουσ εμουσ λογουσ
τουτον ο υιοσ του ανθρωπου επαισχυνθησεται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πατροσ και
των αγιων αγγελων λεγω δε υμιν αληθωσ εισιν τινεσ των αυτου εστηκοτων οι ου μη γευσωνται
ο θανατου εωσ αν ιδωσιν την βασιλειαν του θυ εγενετο δε μετα τουσ λογουσ τουτουσ ωσει
ημεραι οκτω παραλαβων πετρον και ιωανην και ιακωβον ανεβη εισ το οροσ προσευξασθαι και
εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον

το ειδοσ του προσωπου αυτου ετερον κ, ο ιματισμοσ αυτου λευκοσ εξαστραπτων και ιδου ανδρεσ
δυο συνελαλουν αυτω οιτινεσ ησαν μωυσησ και ηλειασ οι οφθεντεσ εν δοξη ελεγον την εξοδον
αυτου ην εμελλεν πληρουν εν ιερουσαλημ ο δε πετροσ και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι υπνω
διαγρηγορησαντεσ δε ειδον την δοξαν αυτου και τουσ δυο ανδρασ τουσ συνεστωτασ αυτω ·
και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτουσ απ αυτου ειπεν ο πετροσ προσ τον ιν επιστατα καλον
εστιν ημασ ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνασ τρισ μιαν σοι και μιαν μωυσει και μιαν ηλεια μη
ειδωσ ο λεγει ταυτα δε αυτου λεγοντοσ εγενετο νεφελη και επεσκιαζεν αυτουσ εφοβηθησαν δε εν
τω εισελθειν αυτουσ εισ την νεφελην και φωνη εγενετο εκ τησ νεφελησ λεγουσα ουτοσ εστιν ο
υιοσ μου ο εκλελεγμενοσ αυτου ακουετε και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη ισ μονοσ κα
αυτοι εσειγησαν και ουδε

οα νι απηγγειλαν εν εκειναισ ταισ ημεραισ ουδεν ων εωρακαν εγενετο δε τη εξησ ημερα κατελ-
θοντων αυτων απο του ορουσ συνηντησεν αυτω οχλοσ πολυσ και ιδου ανηρ απο του οχλου εβοησεν
λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψαι επι τον υιον μου οτι μονογενησ μοι εστιν και ιδου πνευμα
λαμβανει αυτον κ, εξαιφνησ κραζει και σπαρασσει αυτον μετα αφρου και μολισ αποχωρει απ
αυτου συντρειβον αυτον και εδεηθην των μαθητων σου ινα εκβαλωσιν αυτο και ουκ ηδυνηθησαν
αποκριθεισ δε ο ισ ειπεν ω γενεα απιστοσ και διεστραμμενη εωσ ποτε εσομαι προσ υμασ και
ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε τον υιον σου ετι δε προσερχομενου αυτου ερρηξεν αυτον το δαιμο-
νιον και συνεσπαραξεν επετειμησεν δε ο ισ τω πνευματι τω ακαθαρτω και ιασατο τον παιδα και
απεδωκεν αυτον τω πατρι αυτου εξεπλησσοντο δε παντεσ επι τη μεγαλειοτητι του θυ
οβ παντων δε θαυμαζον

I. B^3 ελεγε εισι ιδωσι II. B^3 εμελλε III. B^3 εβοησε εστι

2 B^3, vix iam B^2, αρνησασθω 5 B^3 οσ γαρ 12 B^3 ηλιασ 16 B^3 τρεισ et ηλια 20 B^3 εσιγησαν 25 B^3 συντριβον 28 B^3 επετιμησε

των επι πασι οισ εποιει ειπε προσ τουσ μαθητασ αυτου θεσθε υμεισ εισ τα ωτα υμων τουσ λογουσ
τουτουσ ο γαρ υιοσ του ανθρωπου μελλει παραδιδοσθαι εισ χειρασ ανθρωπων οι δε ηγνοουν το
ρημα τουτο και ην παρακεκαλυμμενον απ αυτων ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβουντο ερωτησαι
αυτον περι του ρηματοσ τουτου εισηλθεν δε διαλογισμοσ εν αυτοισ το τισ αν ειη μειζων αυτων
ο δε ισ ειδωσ τον διαλογισμον τησ καρδιασ αυτων επιλαβομενοσ παιδιον εστησεν αυτο παρ εαυτω
και ειπεν αυτοισ οσ εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και οσ αν
εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μεικροτεροσ εν πασιν υμιν υπαρχων ουτοσ εστιν
μεγασ αποκριθεισ δε ιωανησ ειπεν επιστατα ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα
δαιμονια και εκωλυομεν αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων ειπεν δε προσ αυτον ισ μη κωλυ-
ετε οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ υμων εστιν

ογ εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τασ ημερασ τησ αναλημψεωσ αυτου και αυτοσ το προσωπον
εστηρισεν του πορευεσθαι εισ ιερουσαλημ και απεστειλεν αγγελουσ προ προσωπου αυτου και
πορευθεντεσ εισηλθον εισ κωμην σαμαρειτων ωσ ετοιμασαι αυτω και ουκ εδεξαντο αυτον οτι το
προσωπον αυτου ην πορευομενον εισ ιερουσαλημ ιδοντεσ δε οι μαθηται ιακωβοσ και ιωανησ ειπαν
κε θελεισ ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου και αναλωσαι αυτουσ στραφεισ δε επετει-
οδ μησεν αυτοισ και επορευθησαν εισ ετεραν κωμην και πορευομενων αυτων εν τη οδω ειπεν
τισ προσ αυτον ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη και ειπεν αυτω ισ αι αλωπεκεσ φωλεουσ
εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεισ ο δε υιοσ του ανθρωπου ουκ εχει που την
κεφαλην κλεινη ειπεν δε προσ ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν επιτρεψον μοι πρωτον απελ-
θοντι θαψαι τον πατερα μου ειπεν δε αυ

τω αφεσ τουσ νεκρουσ θαψαι τουσ εαυτων νεκρουσ συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του
θυ ειπεν δε και ετεροσ ακολουθησω σοι κε πρωτον δε επιτρεψον μοι αποταξασθαι τοισ εισ τον
οικον μου ειπεν δε ο ισ ουδεισ επιβαλων την χειρα επ αροτρον και βλεπων εισ τα οπισω ευθετοσ
οε εστιν τη βασιλεια του θεου μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο κσ ετερουσ εβδομηκοντα δυο και
απεστειλεν ανα δυο δυο προ προσωπου αυτου εισ πασαν πολιν και τοπον ου ημελλεν αυτοσ
ερχεσθαι ελεγεν δε προσ αυτουσ ο μεν θερισμοσ πολυσ οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του
κυριου του θερισμου οπωσ εργατασ εκβαλη εισ τον θερισμον αυτου υπαγετε ιδου αποστελλω
υμασ ωσ αρνασ εν μεσω λυκων μη βασταζετε βαλλαντιον μη πηραν μη υποδηματα κ μηδενα
κατα την οδον ασπασησθε εισ ην δ αν εισελθητε οικιαν πρωτον λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω
και εαν εκει η υιοσ ειρηνησ επαναπαησεται επ αυ

I. B³ πασιν οισ, item ειπεν προσ (sic praeter morem) εισηλθε εστι ειπε εστι καθ II. B³ εστηρισε ειπε τισ εχουσι ειπε δε bis III. B³ ειπε bis εστι ελεγε

7 B³ μικροτεροσ 11 B³ αναλη̄ψεωσ 15 B³ επετιμησεν 19 B³ κλινη 19 δε ειπεν : B³ δε ειπε κε 30 B³ επαναπαυσεται

τον η ειρηνη υμων ει δε μηγε εφ υμας ανακαμψει εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθοντες και
οϛ πεινοντες τα παρ αυτων αξιος γαρ ο εργατης του μισθου αυτου μη μεταβαινετε εξ οικιας
εις οικιαν και εις ην αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμας εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν και
θεραπευετε τους εν αυτη ασθενεις και λεγετε αυτοις ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θυ εις ην
δ αν πολιν εισελθητε και μη δεχωνται υμας εξελθοντες εις τας πλατειας αυτης ειπατε και τον
κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ της πολεως υμων εις τους ποδας απομασσομεθα υμιν πλην
τουτο γεινωσκετε οτι ηγγικεν η βασιλεια του θυ λεγω υμιν οτι σοδομοις εν τη ημερα εκεινη·
ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη ουαι σοι χοραζειν ουαι σοι βηδσαιδα οτι ει εν τυρω και
σειδωνι εγενηθησαν αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω κ̧ σποδω καθημενοι
μετενοησαν πλην τυρω

και σειδωνι ανεκτοτερον εσται εν τη κρισει η υμιν και συ καφαρναουμ μη εως ουρανου υψωθηση
εως του αδου καταβηση ο ακουων υμων εμου ακουει και ο αθετων υμας εμε αθετει ο δε εμε
οζ αθετων αθετει τον αποστειλαντα με υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα δυο μετα χαρας λεγον-
τες κε και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου ειπεν δε αυτοις εθεωρουν τον
σαταναν εκ του ουρανου ως αστραπην πεσοντα ιδου δεδωκα υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω
οφεων και σκορπιων και επι πασαν την δυναμιν την του εχθρου και ουδεν υμας ου μη αδικηση
πλην εν τουτω μη χαιρετε οτι τα πνευματα υμιν υποτασσετε χαιρετε δε οτι τα ονοματα υμων
οη ενγεγραπται εν τοις ουρανοις εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο τω πνευματι τω αγιω κ̧ ειπεν
εξομολογουμαι σοι πατερ κε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και
συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο πατηρ ο

τι ουτως ευδοκια εγενετο εμπροσθεν σου παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου κ̧ ουδεις γει-
νωσκει τις εστιν ο υιος ει μη ο πατηρ και τις εστιν ο πατηρ ει μη ο υιος και ω αν βουληται ο
υιος αποκαλυψαι και στραφεις προς τους μαθητας κατ ιδιαν ειπεν μακαριοι οι οφθαλμοι οι
βλεποντες α βλεπετε λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεις ηθελησαν ιδειν α υμεις
οθ βλεπετε και ουκ ειδαν και ακουσαι μου α ακουετε και ουκ ηκουσαν και ιδου νομικος τις
ανεστη εκπειραζων αυτον λεγων διδασκαλε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω ο δε ειπεν
> προς αυτον εν τω νομω τι γεγραπται πως αναγεινωσκεις ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κν
> τον θν εξ ολης καρδιας σου εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη ισχυι σου και εν ολη τη διανοια
> σου και τον πλησιον σου ως σεαυτον ειπεν δε αυτω ορθως απεκριθης τουτο ποιει και ζηση ο δε
θελων δικαιωσαι εαυτον ειπεν προς τον ιν και τις εστιν μου πλησιον

II. B[3] ειπε III. B[3] ειπε μακ. ειπε πρ. ειπε πρ. ειπε δε ειπε πρ. εστι

2 B[3] πινοντες 7 B[3] γινωσκετε 8 B[3] βηθσαιδα 9 B[3] σιδωνι 11 B[3] σιδωνι 11 pro μη et υψωθηση B[3]? dedit η et υψωθης, sed idem (ut vdtr) restituit priora. Ibidem B[3] του ουρανου 18 B[3] εγγεγραπται 21 B[3] γινωσκει 27 B[3] αναγινωσκεις 28 B[3] ante εξ ολης add σου

υπολαβων ο ι̅σ̅ ειπεν ανθρωποσ τισ κατεβαινεν απο ιερουσαλημ εισ ιερειχω και λησταισ περιε-
πεσεν οι και εκδυσαντεσ αυτον και πληγασ επιθεντεσ απηλθον αφεντεσ ημιθανη κατα συγκυ-
ριαν δε ιερευσ τισ καταβαινεν τη οδω εκεινη και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν ομοιωσ δε και
λευειτησ κατα τον τοπον ελθων κ ιδων αντιπαρηλθεν σαμαρειτησ δε τισ οδευων ηλθεν κατ
αυτον και ιδων εσπλαγχνισθη και προσελθων κατεδησε τα τραυματα αυτου επιχεων ελαιον
και οινον επιβιβασασ δε αυτον επι το ιδιον κτηνοσ ηγαγεν αυτον εισ πανδοχειον και επεμεληθη
αυτου και επι την αυριον εκβαλων εδωκεν δυο δηναρια τω πανδοχει και ειπεν επιμεληθητι αυτου
και ο τι εαν προσδαπανησησ εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδωσω σοι τισ τουτων των τριων
πλησιον δοκει σοι γεγονεναι του εμπεσοντοσ εισ τουσ ληστασ ο δε ειπεν ο ποιησασ το ελεοσ
μετ αυτου ειπεν δε αυτω

π ι̅σ̅ πορευου και συ ποιει ομοιωσ εν δε τω πορευεσθαι αυτουσ αυτοσ εισηλθεν εισ κωμην τινα
γυνη δε τισ ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον και τηδε ην αδελφη καλουμενη μαρια η και παρα-
καθεσθεισα προσ τουσ ποδασ του κ̅υ̅ ηκουεν τον λογον αυτου η δε μαρθα περιεσπατο περι
πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κ̅ε̅ ου μελει σοι οτι η αδελφη μου μονην με κατελειπεν
διακονειν ειπε ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται αποκριθεισ δε ειπεν αυτη ο κ̅σ̅ μαρθα μαρθα
μεριμνασ και θορυβαζη περι πολλα ολιγων δε χρεια εστιν η ενοσ μαριαμ γαρ την αγαθην μεριδα
πα εξελεξατο ητισ ουκ αφαιρεθησεται αυτησ και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν τοπω τινι προσ-
ευχομενον ωσ επαυσατο ειπεν τισ των μαθητων αυτου προσ αυτον κ̅ε̅ διδαξον ημασ προσευχεσθαι
καθωσ και ιωανησ εδιδαξε τουσ μαθητασ αυτου ειπεν δε αυτοισ οταν προσευχησθε λεγετε
πατερ αγιασθητω το ονομα σου ελθε

τω η βασιλεια σου τον αρτον ημων τον επιουσιον διδου ημειν το καθ ημεραν και αφεσ ημιν τασ
αμαρτιασ ημων και γαρ αυτοι αφειομεν παντι οφειλοντι ημιν και μη εισενεγκησ ημασ εισ πει-
ρασμον και ειπεν προσ αυτουσ τισ εξ υμων εξει φιλον και πορευσεται προσ αυτον μεσονυκτιου
και ειπη αυτω φιλε χρησον μοι τρεισ αρτουσ επειδη φιλοσ μου παρεγενετο εξ οδου προσ με και
ουκ εχω ο παραθησω αυτω κακεινοσ εσωθεν αποκριθεισ ειπη μη μοι κοπουσ παρεχε ηδη η θυρα
κεκλεισται και τα παιδια μου μετ εμου εισ την κοιτην εισιν ου δυναμαι αναστασ δουναι σοι
λεγω υμιν ει και ου δωσει αυτω αναστασ δια το ειναι φιλον αυτου δια γε την αναιδειαν αυτου
εγερθεισ δωσει αυτω οσων χρηζει καγω υμιν λεγω υμιν λε αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε
και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν πασ γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και
τω κρουοντι ανοιγεται τινα δε εξ υμων αιτησει τον πατερα

1. B³ αντιπαρηλθε (4 ηλθε εδωκε ειπε δε II. B³ ηκουε ειπε (14) ειπε τισ ειπε δε III. B³ ειπε

1 B³ ιεριχω 3 B³ κατεβαινε 6 B³ (deleum ut vdtr) επεμεληθη 11 B³ ο ι̅σ̅ 12 μαρια η και : B³ μαριαμ και 13 προσ : B³ fecerat παρα sed restituit προσ 13 κ̅υ̅ : ita*; B³ ι̅υ̅, sed restitutum κ̅υ̅ 14 B³ κατελιπε 15 κ̅σ̅ : ita*. B³ ισ, sed restitutum κ̅σ̅ 16 B³ pro θορυβαζη dederat τυρβαζη, sed prius restitutum 21 B³ ημιν 22 B³ αφιομεν 28 υμιν λε perperam scripta B³ non instauravit; fortasse iam ante eum notata

ο υιοσ ιχθυν και αντι ιχθυοσ οφιν αυτω επιδωσει η και αιτησει ωον επιδωσει αυτω σκορπιον ει
ουν υμεισ πονηροι υπαρχοντεσ οιδατε δοματα αγαθα διδοναι τοισ τεκνοισ υμων ποσω μαλλον ο
πβ πατηρ ο εξ ουρανου δωσει πνα αγιον τοισ αιτουσιν αυτον και ην εκβαλλων δαιμονιον
κωφον εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντοσ ελαλησεν ο κωφοσ και εθαυμασαν οι οχλοι τινεσ
δε εξ αυτων ειπαν εν βεεζεβουλ τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια ετεροι δε
πειραζοντεσ σημειον εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου αυτοσ δε ειδωσ αυτων τα διανοηματα
ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια εφ εαυτην διαμερισθεισα ερημουται και οικοσ επι οικον πειπτει
ει δε και ο σατανασ εφ εαυτον διεμερισθη πωσ σταθησεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε εν
βεεζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια ει δε εγω εν βεεζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων
εν τινι εκβαλλουσιν

δια τουτο αυτοι υμων κριται εσονται ει δε εν δακτυλω θυ εγω εκβαλλω τα δαιμονια αρα
εφθασεν εφ υμασ η βασιλεια του θυ οταν ο ισχυροσ καθωπλισμενοσ φυλασση την εαυτου αυλην
εν ειρηνη εστιν τα υπαρχοντα αυτου επαν δε ισχυροτεροσ αυτου επελθων νικηση αυτον την πανο-
πλειαν αυτου αιρει εφ η επεποιθει και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν ο μη ων μετ εμου κατ
εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του
ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη ευρισκον τοτε λεγει υποστρεψω
εισ τον οικον μου οθεν εξηλθον και ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον
τοτε πορευεται και παραλαμβανει ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα και εισελθοντα
κατοικει εκει και γεινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων εγενετο δε εν
τω λεγειν αυτον ταυτα επαρασα

τισ φωνην γυνη εκ του οχλου ειπεν αυτω μακαρια η κοιλια η βαστασα σε και μαστοι ουσ εθη-
λασασ αυτοσ δε ειπεν μενουν μακαριοι οι ακουοντεσ τον λογον του θυ και φυλασσοντεσ
πγ των δε οχλων επαθροιζομενων ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη γενεα πονηρα εστιν σημειον ζητει και
σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα καθωσ γαρ εγενετο ο ιωνασ τοισ νινευειταισ
σημειον ουτωσ εσται και ο υιοσ του ανθρωπου τη γενεα ταυτη βασιλισσα νοτου εγερθησεται
εν τη κρισει μετα των ανδρων τησ γενεασ ταυτησ κ κατακρινει αυτουσ οτι ηλθεν εκ των περα-
των τησ γησ ακουσαι την σοφιαν σολομωνοσ και ιδου πλειον σολομωνοσ ωδε ανδρεσ νινευειται
αναστησονται εν τη κρισει μετα τησ γενεασ ταυτησ και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν
πδ εισ το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε ουδεισ λυχνον αψασ εισ κρυπτην τιθησιν ουδε
υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν ινα οι εισπο

1. B^3 εκβαλλουσι II. B^3 εστι bis III. B^3 ειπε εστι

7 B^3 πιπτει 14 B^3 πανοπλιαν 19 B^3 γινεται 21 litteris βαστα exit versus, σα ab initio eius qui sequitur positum est 22 B^3 μενουνγε. Ibidem post φυλασσοντεσ B^3 addiderat αυτον, sed rursus deletum est

ρευομενοι το φως βλεπωσιν   ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος σου οταν ο οφθαλμος
σου απλους η και ολον το σωμα σου φωτεινον εστιν επαν δε πονηρος η και το σωμα σου σκοτει-
νον σκοπει ουν μη το φως το εν σοι σκοτος εστιν ει ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον
πε μερος τι σκοτεινον εσται φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνος εν τη αστραπη φωτιζη σε   εν δε
τω λαλησαι ερωτα αυτον φαρεισαιος οπως αριστηση παρ αυτω εισελθων δε ανεπεσεν ο δε φαρει-
σαιος ιδων εθαυμασεν οτι ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου   ειπεν δε ο κ̅σ̅ προς αυτον νυν
υμεις οι φαρεισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινακος καθαριζετε το δε εσωθεν υμων γεμει
αρπαγης κ̶ πονηριας   αφρονες ουκ ο ποιησας το εξωθεν και το εσωθεν εποιησεν πλην τα ενοντα
δοτε ελεημοσυνην και ιδου παντα καθαρα υμιν εστιν   αλλα ουαι υμιν τοις φαρεισαιοις οτι
αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το πηγανον και παν λα

χανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην ταυτα δε εδει ποιησαι κακεινα μη παρειναι
πς   ουαι υμιν τοις φαρεισαιοις οτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συναγωγαις και τους
ασπασμους εν ταις αγοραις   ουαι υμιν οτι εστε ως τα μνημεια τα αδηλα και οι ανθρωποι οι
περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν   αποκριθεις δε τις των νομικων λεγει αυτω διδασκαλε
ταυτα λεγων και ημας υβριζεις   ο δε ειπεν και υμιν τοις νομικοις ουαι οτι φορτιζε τους ανθρω-
πους φορτια δυσβαστακτα και αυτοι υμεις ενι των δακτυλων υμων ου προσψαυετε τοις φορτιοις
πζ   ουαι υμιν οτι οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων οι δε πατερες υμων απεκτειναν αυτους
αρα μαρτυρες εστε και συνευδοκειτε τοις εργοις των πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν
αυτους υμεις δε οικοδομειτε δια τουτο και η σοφια του θυ ειπεν αποστελω εις αυτους προφητας
και αποστολους και εξ αυτων αποκτενουσιν και διωξουσιν

ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων το εκκεχυμενον απο καταβολης κοσμου απο της
γενεας ταυτης απο αιματος αβελ εως αιματος ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστη-
πη ριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης   ουαι υμιν τοις
νομικοις οτι ηρατε την κλειδα της γνωσεως αυτοι ουκ εισηλθατε και τους εισερχομενους
εκωλυσατε κακειθεν εξελθοντος αυτου ηρξαντο οι γραμματεις και οι φαρεισαιοι δεινως ενεχειν
και αποστοματιζειν αυτον περι πλειονων ενεδρευοντες αυτον θηρευσαι τι εκ του στοματος
αυτου εν οις επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου ωστε καταπατειν αλληλους ηρξατο
λεγειν προς τους μαθητας αυτου πρωτον προσεχετε εαυτοις απο της ζυμης ητις εστιν υπο-
κρισις των φαρεισαιων ουδεν δε συγκεκαλυμμενον εστιν ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον
ο ου γνωσθησεται ανθ ων οσα εν τη

I. B^3 ειπε εποιησε II. B^3 ειπε και αποκτενουσι

5 B^3 φαρισαιος bis 7 B^3 φαρισαιοι 8 B^3 ουχ 9 B^1 φαρισαιοις 11 post αγαπην. iam a B^2 ut vdtr, suppletur του θυ. Ibidem B^3 αφιεναι, sed restitutum ut vdtr παρειναι 12 B^3 φαρισαιοις 15 B^3 φορτιζετε 25 B^3 φαρισαιοι 28 B^3 φαρισαιων

σκοτια ειπατε εν τω φωτι ακουσθησεται και ο προς το ους ελαλησατε εν τοις ταμειοις κηρυχθησεται επι των δωματων λεγω δε υμιν τοις φιλοις μου μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι υποδειξω δε υμιν τινα φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εχοντα εξουσιαν εμβαλειν εις την γεενναν ναι λεγω υμιν τουτον φοβηθητε ουχι πεντε στρουθια πωλουνται ασσαριων δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του θ̅υ̅ αλλα και αι τριχες της κεφαλης υμων πασαι ηριθμηνται μη φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε λεγω δε υμιν πας ος αν ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων και ο υιος του ανθρωπου ομολογησει εν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του θ̅υ̅ ο δε αρνησαμενος με ενωπιον των ανθρωπων απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του θ̅υ̅ και πας ος ερει λογον εις τον

υιον του ανθρωπου αφεθησεται αυτω τω δε εις το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται
οταν δε εισφερωσιν υμας επι τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιας μη μεριμνησητε
πως η τι απολογηθησθε η τι ειπητε το γαρ αγιον πνευμα διδαξει υμας εν αυτη τη ωρα α δει
π̅θ̅ ειπειν ειπεν δε τις εκ του οχλου αυτω διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου
την κληρονομιαν ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τις με κατεστησεν κριτην η μεριστην εφ υμας ειπεν
δε προς αυτους ορατε και φυλασσεσθε απο πασης πλεονεξιας οτι ουκ εν τω περισσευειν τινι η
η̅ ζωη αυτου εστιν εκ των υπαρχοντων αυτω ειπεν δε παραβολην προς αυτους λεγων ανθρωπου
τινος πλουσιου ευφορησεν η χωρα και διελογιζετο εν αυτω λεγων τι ποιησω οτι ουκ εχω που
συναξω τους καρπους μου και ειπεν τουτο ποιησω καθελω μου τας αποθηκας και μειζονας οικοδομησω και συναξω εκει παντα

τον σειτον και τα αγαθα μου και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεις πολλα αγαθα κειμενα εις ετη πολλα αναπαυου φαγε πιε ευφραινου ειπεν δε αυτω ο θ̅σ̅ αφρων ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου αιτουσιν απο σου α δε ητοιμασας τινι εσται ουτως ο θησαυριζων αυτω και μη εις θ̅ν̅ πλουτων ειπεν δε προς τους μαθητας δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη τι φαγητε μηδε τω σωματι υμων τι ενδυσησθε η γαρ ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος κατανοησατε τους κορακας οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν οις ουκ εστιν ταμειον ουδε αποθηκη και ο θ̅σ̅ τρεφει αυτους ποσω μαλλον υμεις διαφερετε των πετεινων τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται επι την ηλικιαν αυτου προσθειναι πηχυν ει ουν ουδε ελαχιστον δυνασθε τι περι των λοιπων μεριμνατε κατανοησατε τα κρινα πως αυξανει ου κοπια ουδε νηθει λεγω δε υμιν ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβα

II. B³ ειπε κατεστησε ειπε ter III. B³ ειπε bis εστι bis
7 B¹ ομολογησει 21 B³ σιτον

λετο ως εν τουτων ει δε εν αγρω τον χορτον οντα σημερον και αυριον εις κλειβανον βαλλομενον ο
θσ ουτως αμφιαζει ποσω μαλλον υμας ολιγοπιστοι και υμεις μη ζητειτε τι φαγητε και τι πιητε
και μη μετεωριζεσθε ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητουσιν υμων δε ο πατηρ οιδεν
ϙα οτι χρηζετε τουτων πλην ζητειτε την βασιλειαν αυτου και ταυτα προστεθησεται υμιν μη
φοβου το μεικρον ποιμνιον οτι ευδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν πωλησατε τα
υπαρχοντα υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλλαντια μη παλαιουμενα θησαυρον
ανεκλειπτον εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει ουδε σης διαφθειρει οπου γαρ εστιν ο
ϙβ θησαυρος υμων εκει και η καρδια υμων εσται εστωσαν υμων αι οσφυαις περιεζωσμεναι και
οι λυχνοι καιομενοι και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχομενοις τον κυριον εαυτων ποτε αναλυση
εκ των γαμων ινα ελθον

τος και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ους ελθων ο κυριος ευρησει
γρηγορουντας αμην λεγω υμιν οτι περιζωσεται και ανακλινει αυτους και παρελθων διακονησει
αυτοις καν εν τη δευτερα καν εν τη τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως μακαριοι εισιν εκεινοι
τουτο δε γεινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και
ουκ αφηκεν διορυχθηναι τον οικον αυτου και υμεις γεινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος
του ανθρωπου ερχεται ειπεν δε ο πετρος κε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και προς
ϙγ παντας και ειπεν ο κσ τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος ο φρονιμος ον καταστησει ο κυριος
επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω σειτομετριον μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων
ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως αληθως λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου
καταστησει αυτον εαν δε ειπη ο δουλος εκει

νος εν τη καρδια αυτου χρονιζει ο κυριος μου ερχεσθαι και αρξηται τυπτειν τους παιδας και
τας παιδισκας εσθιειν τε και πεινειν και μεθυσκεσθαι ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα
η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των
απιστων θησει εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου αυτου και μη ετοιμασας η
ποιησας προς το θελημα αυτου δαρησεται πολλας ο δε μη γνους ποιησας δε αξια πληγων δαρη-
σεται ολιγας παντι δε ω εδοθη πολυ πολυ ζητηθησεται παρ αυτου και ω παρεθεντο πολυ περισ-
ϙδ σοτερον αιτησουσιν αυτον πυρ ηλθον βαλειν επι την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη βαπτισμα
δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως οτου τελεσθη δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην δουναι
εν τη γη ουχι λεγω υμιν αλλ η διαμερισμον εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν ενι οικω διαμεμε-
ρισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν διαμερισθησονται πα

II. B^3 αφηκε ειπε δε πασι III. B^3 δυσι τρισι

1 B^3 κλιβανον 5 B^3 μικρον 8 B^3 οσφυες 14 B^3 γινωσκετε 15 B^3 γινεσθε 18 B^3 σιτομετριον 22 B^3 πινειν 23 B^3 γινωσκει

τηρ επι υιω και υιοσ επι πατρι μητηρ επι θυγατερα και θυγατηρ επι την μητερα πενθερα επι
ϙε την νυμφην αυτησ και νυμφη επι την πενθεραν ελεγεν δε και τοισ οχλοισ οταν ιδητε νεφελην ανατελλουσαν επι δυσμων ευθεωσ λεγετε οτι ομβροσ ερχεται και γεινεται ουτωσ και οταν νοτον πνεοντα λεγετε οτι καυσων εσται και γεινεται υποκριται το προσωπον τησ γησ και του ουρανου οιδατε δοκιμαζειν τον καιρον δε τουτον πωσ ουκ οιδατε δοκιμαζειν τι δε και αφ εαυτων ου κρεινετε το δικαιον ωσ γαρ υπαγεισ μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δοσ εργασιαν απηλλαχθαι αυτου μηποτε κατασυρη σε προσ τον κριτην και ο κριτησ σε παραδωσει τω πρακτορι και ο πρακτωρ σε βαλει εισ φυλακην λεγω σοι ου μη εξελθησ εκειθεν εωσ και το εσχατον
ϙϛ λεπτον αποδωσ παρησαν δε τινεσ εν αυτω τω καιρω απαγγελλοντεσ αυτω περι των γαλειλαιων ων το αιμα πειλατοσ

εμειξεν μετα των θυσιων αυτων και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ δοκειτε οτι οι γαλειλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντασ τουσ γαλειλαιουσ εγενοντο οτι ταυτα πεπονθασιν ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντεσ ομοιωσ απολεισθε η εκεινοι οι δεκαοκτω εφ ουσ επεσεν ο πυργοσ εν τω σιλωαμ και απεκτεινεν αυτουσ δοκειτε οτι αυτοι οφειλεται εγενοντο παρα παντασ τουσ ανθρωπουσ τουσ κατοικουντασ ιερουσαλημ ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντεσ ωσαυτωσ απολεισθε ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τισ πεφυτευμενην εν τω αμπελωνι αυτου και ηλθεν ζητων καρπον εν αυτη και ουχ ευρεν ειπεν δε προσ τον αμπελουργον ιδου τρια ετη αφ ου ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοψον αυτην ινατι και τον τοπον καταργει ο δε αποκριθεισ λεγει αυτω κε αφεσ αυτην και τουτο το ετοσ εωσ οτου σκαψω περι αυτην και βαλω

ϙζ κοπρια καν μεν ποιηση καρπον εισ το μελλον ει δε μηγε εκκοψεισ αυτην ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων εν τοισ σαββασιν και ιδου γυνη πνευμα εχουσα ασθενειασ δεκαοκτω και ην συγκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυψαι εισ το παντελεσ ιδων δε αυτην ο ισ προσεφωνησε και ειπεν αυτη γυναι απολελυσαι τησ ασθενειασ σου και επεθηκεν αυτη τασ χειρασ και παραχρημα ανορθωθη και εδοξαζεν τον θν αποκριθεισ δε ο αρχισυναγωγοσ αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο ισ ελεγεν τω οχλω οτι εξ ημεραι εισιν δει εργαζεσθαι εν αυταισ ουν ερχομενοι θεραπευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου απεκριθη δε αυτω ο κσ και ειπεν υποκριται εκαστοσ υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο τησ φατνησ και απαγων ποτιζει ταυτην δε θυγατερα αβρααμ ουσαν ην εδησεν ο σατανασ ιδου δεκα και οκτω ετη ουκ εδει λυθηναι απο του δεσμου τουτου τη η

I. B[3] ελεγε II. B[3] ελεγε ειχε ηλθε ειπε III. B[3] σαββασι εδοξαζε ελεγε

3 B[3] γινεται 4 B[3] γινεται 5 B[3] κρινετε 9 B[3] γαλιλαιων 10 B[3] πιλατος 11 B[3] εμιξε et γαλιλαιοι 12 B[3] γαλιλαιους 18 τον τοπον: B[2]et[3] την γην 22 ante δεκαοκτω B[2]et[3] suppleverunt ετη 26 post εισιν B[2]et[3] suppleverunt εν αις 28 B[2] ut vdtr et B[3] απαγαγων

μερα του σαββατου και ταυτα λεγοντοσ αυτου κατησχυνοντο παντεσ οι αντικειμενοι αυτω και
ϙη πασ ο οχλοσ εχαιρεν επι πασιν τοισ ενδοξοισ τοισ γενομενοισ υπ αυτου ελεγεν οὐν τινι ομοια
εστιν η βασιλεια του θυ και τινι ομοιωσω αυτην ομοια εστιν κοκκω σιναπεωσ ον λαβων ανθρωποσ
εβαλεν εισ κηπον εαυτου και ηυξησεν και εγενετο εισ δενδρον και τα πετεινα του ουρανου κατε-
σκηνωσεν εν τοισ κλαδοισ αυτου και παλιν ειπεν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θυ ομοια εστιν
ϙθ ζυμη ην λαβουσα γυνη εκρυψεν εισ αλευρου σατα τρια εωσ ου εζυμωθη ολον και διεπορευετο
κατα πολεισ και κωμασ διδασκων και πορειαν πορειαν ποιουμενοσ εισ ιεροσολυμα ειπεν δε τισ
αυτω κε ει ολιγοι οι σωζομενοι ο δε ειπεν προσ αυτουσ αγωνιζεσθε εισελθειν δια τησ στενησ θυρασ
οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχυσουσιν αφ ου αν εγερθη ο οικοδεσποτησ
και αποκλειση την θυραν

και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντεσ κε ανοιξον ημιν και αποκριθεισ ερει
υμιν ουκ οιδα υμασ ποθεν εστε τοτε αρξεσθε λεγειν εφαγομεν ενωπιον σου και επιομεν και εν
ταισ πλατειαισ ημων εδιδαξασ και ερει λεγων υμιν ουκ οιδα ποθεν εστε αποστητε απ εμου παν-
τεσ εργαται αδικιασ εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των οδοντων οταν οψεσθε αβρααμ και
ισαακ και ιακωβ και παντασ τουσ προφητασ εν τη βασιλεια του θυ υμασ δε εκβαλλομενουσ εξω
και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και απο βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασι-
ρ λεια του θυ και ιδου εισιν εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν πρωτοι οι εσονται εσχατοι εν
αυτη τη ωρα προσηλθαν τινεσ φαρεισαιοι λεγοντεσ αυτω εξελθε και πορευου εντευθεν οτι ηρωδησ
θελει σε αποκτειναι και ειπεν αυτοισ πορευθεντεσ ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμο-
νια και ιασεισ αποτελω σημερον και αυριον και τη τριτη ημε

ρα τελειουμαι πλην δει με σημερον και αυριον και τη εχομενη πορευεσθαι οτι ουκ ενδεχεται προ-
φητην απολεσθαι εξω ιερουσαλημ ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τουσ προφητασ και
λιθοβολουσα τουσ απεσταλμενουσ προσ αυτην ποσακισ ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου ον
τροπον ορνισ την εαυτησ νοσσιαν υπο τασ πτερυγασ και ουκ ηθελησατε ιδου αφιεται υμιν ο οικοσ
ρα υμων λεγω δε υμιν ου μη ιδητε με εωσ ειπητε ευλογημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κυ και
εγενετο εν τω ελθειν αυτον εισ οικον τινοσ των αρχοντων φαρεισαιων σαββατω φαγειν αρτον και
αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον και ιδου ανθρωποσ τισ ην υδρωπικοσ εμπροσθεν αυτου και
αποκριθεισ ο ισ ειπεν προσ τουσ νομικουσ και φαρεισαιουσ λεγων εξεστ τω σαββατω θεραπευσαι
η ου οι δε ησυχασαν και επιλαβομενοσ ιασατο αυτον και απελυσεν και προσ αυτουσ ειπεν τινοσ
υμων υιοσ η βουσ εισ φρεαρ πεσειται και

I. B^3 πασι εστι ηυξησε ειπε εστι ειπε bis II. B^3 εισι III. B^3 ειπε απελυσε ειπε

7 πορειαν alterum punctis a B^2 notatum nec a B^3 instauratum; Ibidem B^2 et^3 ιεροσολυμα 14 B^2 ut vdtr et^3 οψησθε 18 ωρα et προσηλθαν : B^3 ημερα et προσηλθον. Ibidem B^3 φαρισαιοι 26 B^3 φαρισαιων 28 B^3 φαρισαιουσ et εξεστ : supra lineam suppletum a B^2, nisi est ipse*, ιν, B^3 vero restituit εστι, interposito ι inter τ et τ

ουκ ευθεως αναπασει αυτον εν ημερα του σαββατου και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι προσ
ρ̅β̅ ταυτα ελεγεν δε προσ τουσ κεκλημενουσ παραβολην επεχων πωσ τασ πρωτοκλισιασ εξελε-
γοντο λεγων προσ αυτουσ οταν κληθησ υπο τινοσ εισ γαμουσ μη κατακλιθησ εισ την πρωτοκλι-
σιαν μηποτε εντειμοτεροσ σου η κεκλημενοσ υπ αυτου και ελθων ο σε και αυτον καλεσασ ερει
σοι δοσ τουτω τοπον και τοτε αρξη μετα αισχυνησ τον εσχατον τοπον κατεχειν αλλ οταν κλη-
θεισ πορευθεισ αναπεσε εισ τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκωσ σε ερει σοι φιλε προσ-
αναβηθι α τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον παντων των συνανακειμενων σοι οτι πασ ο υψων εαυτον
ταπεινωθησεται και ο ταπεινων εαυτον υψωθησεται ελεγεν δε και τω κεκληκοτι αυτον οταν
ποιησ αριστον η δειπνον μη φωνει τουσ φιλουσ σου μηδε τουσ αδελφουσ σου μηδε τουσ συγγενισ
σου μη γειτονασ πλουσιουσ μηπο

τε και αυτοι αντικαλεσωσιν σε και γενηται ανταποδομα σοι αλλ οταν δοχην ποιησ καλει πτω-
χουσ αναπειρουσ χωλουσ τυφλουσ και μακαριοσ εση οτι ουκ εχουσιν ανταποδουναι σοι ανταποδο-
θησεται γαρ σοι εν τη αναστασει των δικαιων ακουσασ δε τισ των συνανακειμενων ταυτα ειπεν
αυτω μακαριοσ οστισ φαγεται αρτον εν τη βασιλεια του θ̅υ̅ ο δε ειπεν αυτω ανθρωποσ τισ εποιει
δειπνον μεγα και εκαλεσεν πολλουσ και απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπειν
τοισ κεκλημενοισ ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εστιν και ηρξαντο απο μιασ παντεσ παραιτεισθαι ο
πρωτοσ ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκη εξελθων ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρη-
τημενον και ετεροσ ειπεν ζευγη βοων ηγορασα πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα ερωτω σε
εχε με παρητημενον και ετεροσ ειπεν γυναικα εγημα και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν και παρα-
γενομενοσ ο δουλοσ απηγγειλεν τω κ̅ω̅ αυτου ταυτα τοτε ορ

γισθεισ ο οικοδεσποτησ ειπε τω δουλω αυτου εξελθε ταχεωσ εισ τασ πλατειασ και ρυμασ τησ
πολεωσ και τουσ πτωχουσ και αναπειρουσ και τυφλουσ και χωλουσ εισαγαγε ωδε και ειπεν ο
δουλοσ κε γεγονεν ο επεταξασ και ετι τοποσ εστιν και ειπεν ο κ̅σ̅ προσ τον δουλον εξελθε εισ τασ
οδουσ και φραγμουσ και αναγκασον εισελθειν ινα γεμισθη μου ο οικοσ λεγω γαρ υμιν οτι ουδεισ
ρ̅τ̅ των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι
πολλοι και στραφεισ ειπεν προσ αυτουσ ει τισ ερχεται προσ με και ου μεισει τον πατερα εαυτου
και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τουσ αδελφουσ και τασ αδελφασ ετι τε και
την ψυχην εαυτου ου δυναται ειναι μου μαθητησ οστισ ουν βασταζει τον σταυρον εαυτου και
ερχεται οπισω μου ου δυναται ειναι μου μαθητησ τισ γαρ εξ υμων θελων πυργον οικοδομησαι
ουχι πρωτον καθισασ ψηφιζει την δαπανην ει εχει εισ απαρτισμον ινα

I. B^3 ελεγε bis II. B^3 αντικαλεσωσι εκαλεσε απεστειλε εστι ειπε ζευγ. ειπε γυν. απηγγειλε III. B^3 εστι ειπε πρ.

4 B^3 εντιμοτεροσ 6 B^3 κληθησ et αναπεσαι 7 ad α B^3 in margine νωτερον supplevit 9 B^3 συγγενεισ 12 ει in αναπειρουσ non mutatum sed nec instauratum 15 ex μεγα supra scripto ν a B^3 μεγαν factum, sed rursus ν punctis notatum 17 B^3 αναγκην 22 αναπειρουσ: ut ante 26 B^3 μισει 28 ad ουν B^3 demum ut vdtr ου supra lineam addidit

μηποτε θεντος αυτου θεμελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται αυτω
εμπαιζειν λεγοντες οτι ουτος ο ανθρωπος ηρξατο οικοδομειν και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι η τις
βασιλευς πορευομενος ετερω βασιλει συμβαλειν εις πολεμον ουχι καθισας πρωτον βουλευσεται ει
δυνατος εστιν εν δεκα χειλιασιν υπαντησαι τω μετα εικοσι χειλιαδων ερχομενω επ αυτον ει δε
μηγε ετι αυτου πορρω οντος πρεσβειαν αποστειλας ερωτα εις ειρηνην ουτως ουν πας εξ υμων ος
ουκ αποτασσεται πασιν τοις εαυτου υπαρχουσιν ου δυναται ειναι μου μαθητης καλον ουν το
αλας εαν δε και το αλας μωρανθη εν τινι αρτυθησεται ουτε εις γην ουτε εις κοπριαν ευθετον
ρδ εστιν εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα ακουειν ακουετω ησαν δε αυτω εγγιζοντες παντες οι
τελωναι και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου και διεγογγυζον οι τε φαρεισαιοι και οι γραμματεις
λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνε

σθιει αυτοις ειπεν δε προς αυτους την παραβολην ταυτην λεγων τις ανθρωπος εξ υμων εχων
εκατον προβατα και απολεσας εξ αυτων εν ου καταλειπει τα ενενηκονταεννεα εν τη ερημω και
πορευεται επι το απολωλος εως ευρη αυτο και ευρων επιτιθησιν επι τους ωμους αυτου χαιρων
και ελθων εις τον οικον συγκαλει τους φιλους και τους γειτονας λεγων αυτοις συγχαρητε μοι
οτι ευρον το προβατον μου το απολωλος λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εν τω ουρανω εσται επι ενι
αμαρτωλω μετανοουντι η επι ενενηκονταεννεα δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας η τις
γυνη δραχμας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν
και ζητει επιμελως εως ου ευρη και ευρουσα συγκαλει τας φιλας και γειτονας λεγουσα συγχα-
ρητε μοι οτι ευρον την δραχμην ην απωλεσα ουτως λεγω υμιν γεινεται χαρα ενωπιον αγγελων του
ρε θυ επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι ειπεν δε ανθρωπος τις ειχεν δυο υιους και

ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας ο δε διειλεν
αυτοις τον βιον και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων παντα ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις
χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως δαπανησαντος δε αυτου
παντα εγενετο λειμος ισχυρα κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι και πορευ-
θεις εκολληθη ενι των πολειτων της χωρας εκεινης και επεμψεν αυτον εις τους αγρους αυτου
βοσκειν χοιρους και επεθυμει χορτασθηναι εκ των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου
αυτω εις εαυτον δε ελθων εφη ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσευονται αρτων εγω δε λειμω
ωδε απολλυμαι αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου και ερω αυτω πατερ ημαρτον εις τον
ουρανον και ενωπιον σου ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου
και αναστας ηλθεν προς τον πατερα εαυτου ετι δε αυτου μακραν

I. B^3 πασι II. B^3 ειπε εχουσι ειπε ειχε III. B^3 διεσκορπισε ηλθε

4 B^3 χιλιασιν et χιλιαδων 9 B^3 φαρισαιοι 12 B^2 et ^{3} απολεση 19 B^3 γινεται 20 B^3 ενι 24 B^3 λιμος 25 B^3 πολιτων 27 B^3 λιμω

13*

απεχοντοσ ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον ειπεν δε ο υιοσ αυτω πατερ ημαρτον εισ τον ουρανον και ενωπιον σου ουκετι ειμι αξιοσ κληθηναι υιοσ σου ποιησον με ωσ ενα των μισθιων σου ειπεν δε ο πατηρ προσ τουσ δουλουσ αυτου ταχυ εξενεγκατε στολην την πρωτην και ενδυσατε αυτον και δοτε δακτυλιον εισ την χειρα αυτου και υποδηματα εισ τουσ ποδασ και φερετε τον μοσχον τον σειτευτον θυσατε και φαγοντεσ ευφρανθωμεν οτι ουτοσ ο υιοσ μου νεκροσ ην και εζησεν ην απολωλωσ και ευρεθη και ηρξαντο ευφραινεσθαι ην δε ο υιοσ αυτου ο πρεσβυτεροσ εν αγρω και ωσ ερχομενοσ ηγγισεν τη οικια ηκουσεν συμφωνιασ και χορων και προσκαλεσαμενοσ ενα των παιδων επυνθανετο τι αν ειη ταυτα ο δε ειπεν αυτω οτι ο αδελφοσ σου ηκει και εθυσεν ο πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον οτι υγιαινοντα αυτον

απελαβεν ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν ο δε πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον ο δε
αποκριθεισ ειπεν τω πατρι αυτου ιδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου
παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκασ εριφιον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω οτε δε ο υιοσ σου
ουτοσ ο καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων ηλθεν εθυσασ αυτω τον σειτευτον μοσχον ο δε
ειπεν αυτω τεκνον συ παντοτε μετ εμου ει και παντα τα εμα σα εστιν ευφρανθηναι δε και
ρε χαρηναι εδει οτι ο αδελφοσ σου ουτοσ νεκροσ ην και εζησεν και απολωλωσ και ευρεθη ελεγεν
δε και προσ τουσ μαθητασ ανθρωποσ τισ ην πλουσιοσ οσ ειχεν οικονομουσ και ουτοσ διεβληθη
αυτω ωσ διασκορπιζων τα υπαρχο̄ και φωνησασ αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου
αποδοσ τον λογον τησ οικονομιασ σου ου γαρ δυνη ετι οικονομειν ειπεν δε εν εαυτω ο οικονομοσ
τι ποιησω οτι ο κ̄σ̄ μου αφαιρειται την οικονομιαν απ εμου

σκαπτειν ουκ ισχυω και επαιτειν αισχυνομαι εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω εκ τησ οικονομιασ δεξωνται με εισ τουσ οικουσ εαυτων και προσκαλεσαμενοσ ενα εκαστον των χρεοφειλετων του κ̄ῡ εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεισ τω κ̄ω̄ μου ο δε ειπεν εκατον βατουσ ελαιου ο δε ειπεν αυτω δεξαι σου τα γραμματα και καθισασ γραψον ταχεωσ πεντηκοντα· επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεισ ο δε ειπεν εκατον κορουσ σιτου λεγει αυτω δεξαι σου τα γραμματα και γραψον ογδοηκοντα και επηνεσεν ο κ̄σ̄ τον οικονομον τησ αδικιασ οτι φρονιμωσ εποιησεν οτι οι υιοι του αιωνοσ τουτου φρονιμωτεροι υπερ τουσ υιουσ του φωτοσ εισ την γενεαν την εαυτων εισιν και εγω υμιν λεγω εαυτοισ ποιησατε φιλουσ εκ του μαμωνα τησ αδικιασ ινα οταν εκλιπη δεξωνται υμασ εισ τασ αιωνιουσ σκηνασ ο πιστοσ εν ελαχιστω και εν πολλω πιστοσ εστιν και ο εν ελαχιστω αδικοσ και εν

---

1. B^3 ειπε bis ηγγισε ηκουσε II. B^3 ειπε τω- εζησε ελεγε ειπε III. B^3 ελεγε ειπε συ εισι εστι

5 B^3 σιτευτον 14 B^3 σιτευτον 17 B^3 demum οικονομον 18 ad υπαρχο̄ B^3 supplevit τα αυτου 29 B^3 εκλειπη

πολλω αδικος εστιν ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε το αληθινον τις υμιν πιστευ-
ρζ σει και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθαι το ημετερον τις υμιν δωσει ουδεις οικετης
δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μεισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται
και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θω δουλευειν και μαμωνα ηκουον δε ταυτα παντα οι
φαρεισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντες και εξεμυκτηριζον αυτον και ειπεν αυτοις υμεις εστε οι δικαι-
ουντες εαυτους ενωπιον των ανθρωπων ο δε θς γεινωσκει τας καρδιας υμων οτι το εν ανθρωπω
ρη υψηλον βδελυγμα ενωπιον κυ ο νομος και οι προφηται μεχρι ιωανου απο τοτε η βασιλεια
του θυ ευαγγελιζεται και πας εις αυτην βιαζεται ευκοπωτερον δε εστιν τον ουρανον και την
γην παρελθειν η του νομου κερεαν μιαν πεσειν πας ο απολυων την γυναικα αυτου και γαμων
ετεραν μοιχευει και ο απολελυμενην απο

ρθ ανδρος γαμων μοιχευει ανθρωπος δε τις ην πλουσιος και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον
ευφραινομενος καθ ημεραν λαμπρως πτωχος δε τις ονοματι λαζαρος εβεβλητο προς τον πυλωνα
αυτου ειλκωμενος και επιθυμων χορτασθηναι απο των πειπτοντων απο της τραπεζης του πλου-
σιου αλλα και οι κυνες ερχομενοι επελειχον τα ελκη αυτου εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον
και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εις τον κολπον αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιος και
εταφη και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου υπαρχων εν βασανοις ορα αβρααμ απο
μακροθεν και λαζαρον εν τοις κολποις αυτου και αυτος φωνησας ειπεν πατερ αβρααμ ελεησον
με και πεμψον λαζαρον ινα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατος και καταψυξη την
γλωσσαν μου οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβες
τα αγαθα σου εν τη ζωη σου και λαζαρος ομοιως τα κακα νυν δε ωδε παρα

καλειται συ δε οδυνασαι και εν πασι τουτοις μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται
οπως οι θελοντες διαβηναι ενθεν προς υμας μη δυνωνται μηδε εκειθεν προς ημας διαπερωσιν
ειπεν δε ερωτω σε ουν πατερ ινα πεμψης αυτον εις τον οικον του πατρος μου εχω γαρ πεντε
αδελφους οπως διαμαρτυρηται αυτοις ινα μη και αυτοι ελθωσιν εις τον τοπον τουτον της βασα-
νου λεγει δε αβρααμ εχουσι μωυσεα και τους προφητας ακουσατωσαν αυτων ο δε ειπεν ουχι
πατερ αβρααμ αλλ εαν τις απο νεκρων πορευθη προς αυτους μετανοησουσιν ειπεν δε αυτω ει
ρι μωσεως και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδ εαν τις εκ νεκρων αναστη πεισθησονται ειπεν
δε προς τους μαθητας αυτου ανενδεκτον εστιν του τα σκανδαλα μη ελθειν πλην ουαι δι ου
ερχεται λυσιτελει αυτω ει λιθος μυλικος περικειται περι τον τραχηλον αυτου και ερρειπται εις
την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση των μειχρων τουτων ενα

I. B^3 εστι τον II. B^3 απεθανε ειπε bis III. B^3 ειπε δε ter εστι

2 B^3 εγενεσθε 3 B^3 μισησει 5 B^3 φαρισαιοι 6 B^3 γινωσκει et ανθρωποις 9 B^3 κεραιαν 13 B^3 πιπτοντων 29 B^3 ερριπται 30 B^3 μικρων

προσεχετε εαυτοισ εαν αμαρτη ο αδελφοσ σου επιτιμησον αυτω και εαν μετανοηση αφεσ
αυτω και εαν επτακισ τησ ημερασ αμαρτηση εισ σε και επτακισ επιστρεψη προσ σε λεγων
ρια μετανοω αφησεισ αυτω και ειπαν οι αποστολοι τω κω προσθεσ ημιν πιστιν ειπεν δε ο κσ
ει εχετε πιστιν ωσ κοκκον σιναπεωσ ελεγετε αν τη συκαμεινω ταυτη εκριζωθητι και φυτευθητι
εν τη θαλασση και υπηκουσεν αν υμιν τισ δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η ποιμαινοντα
οσ εισελθοντι εκ του αγρου ερει αυτω ευθεωσ παρελθων αναπεσε αλλ ουχι ερει αυτω ετοιμασον
τι δειπνησω και περιζωσαμενοσ διακονει μοι εωσ φαγω και πιω και μετα ταυτα φαγεσαι και
πιεσαι συ μη εχει χαριν τω δουλω οτι εποιησεν τα διαταχθεντα ουτωσ και υμεισ οταν ποιησητε
παντα τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν ο ωφειλομεν ποιησαι πεποιηκαμεν
ριβ και εγενετο εν τω πορευεσθαι εισ ιερουσα

λημ και αυτοσ διηρχετο δια μεσον σαμαριασ και γαλειλαιασ και εισερχομενου αυτου εισ τινα
κωμην απηντησαν δεκα λεπροι ανδρεσ οι ανεστησαν πορρωθεν και αυτοι ηραν φωνην λεγοντεσ
ιυ επιστατα ελεησον ημασ και ιδων ειπεν αυτοισ πορευθεντεσ επιδειξατε εαυτουσ τοισ ιερευσιν
και εγενετο εν τω υπαγειν αυτουσ εκαθαρισθησαν εισ δε εξ αυτων ιδων οτι ιαθη υπεστρεψεν
μετα φωνησ μεγαλησ δοξαζων τον θν και επεσεν επι προσωπον παρα τουσ ποδασ αυτου ευχα-
ριστων αυτω και αυτοσ ην σαμαρειτησ αποκριθεισ δε ο ισ ειπεν ουχ οι δεκα εκαθαρισθησαν οι
δε εννεα που ουχ ευρεθησαν υποστρεψαντεσ δουναι δοξαν τω θω ει μη ο αλλογενησ ουτοσ και
ριγ ειπεν αυτω αναστασ πορευου επερωτηθεισ δε υπο των φαρεισαιων ποτε ερχεται η βασιλεια
του θυ απεκριθη αυτοισ και ειπεν ουκ ερχεται η βασιλεια του θυ μετα παρατηρησεωσ ουδε ερου-
σιν ιδου ωδε η εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θυ εντοσ υμων εστιν ειπεν δε

προσ τουσ μαθητασ ελευσονται ημεραι οτε επιθυμησητε μιαν των ημερων του υιου του ανθρωπου ιδειν και ουκ οψεσθε και ερουσιν υμιν ιδου ωδε η ιδου ωδε μη διωξητε ωσπερ γαρ η αστραπη αστραπτουσα εκ τησ υπο τον ουρανον εισ την υπ ουρανον λαμπει ουτωσ εσται ο υιοσ του ανθρωπου πρωτον δε δει αυτον πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο τησ γενεασ ταυτησ και καθωσ εγενετο εν ταισ ημεραισ νωε ουτωσ εσται και εν ταισ ημεραισ του υιου του ανθρωπου ησθιον επεινον εγαμουν εγαμιζοντο αχρι ησ ημερασ εισηλθεν νωε εισ την κειβωτον και ηλθεν ο κατακλυσμοσ και απωλεσεν πανтασ ομοιωσ καθωσ εγενετο εν ταισ ημεραισ λωτ ησθιον επεινον ηγοραζον επωλουν εφυτευον οικοδομουν η δε ημερα εξηλθεν λωτ απο σοδομων εβρεξεν πυρ και θειον απ ουρανου και απωλεσεν πανтασ κατα τα αυτα εσται η ημερα ο υιοσ του ανθρωπου αποκαλυπτηται εν εκεινη τη ημερα οσ εσται επι του δωματοσ και τα

I. B^3 ειπε εποιησε II. B^3 ιερευσι υπεστρεψε ειπε δε III. B^3 εισηλθε απωλεσε εξηλθε εβρεξε απωλεσε
4 B^3 συκαμινω 9 B^3 οφειλομεν 11 B^3 σαμαρειασ et γαλιλαιασ 18 B^3 φαρισαιων 21 B^3 επιθυμησετε 22 ex ωδε priore correctum est εκει, a B^3 demum ut vdtr 26 B^3 επινον et κιβωτον 27 B^3 επινον

σκευη αυτου εν τη οικια μη καταβατω αραι αυτα και ο εν αγρω ομοιως μη επιστρεψατω εισ
τα οπισω μνημονευετε τησ γυναικοσ λωτ̓ οσ εαν ζητηση την ψυχην αυτου περιποιησασθαι
απολεσει αυτην οσ δ αν απολεση ζωογονησει αυτην · λεγω υμιν ταυτη τη νυκτι εσονται δυο
επι κλεινησ ο εισ παραλημφθησεται και ο ετεροσ αφεθησεται εσονται δυο αληθουσαι επι το
αυτο η μια·παραλημφθησεται η δε ἑτερα αφεθησεται και αποκριθεντεσ λεγουσιν αυτω που κ̅ε̅
ριδ ο δε ειπεν αυτοισ οπου το σωμα εκει και οι αετοι επισυναχθησονται ελεγεν δε παραβολην
αυτοισ προσ το δειν παντοτε προσευχεσθαι αυτουσ και μη ενκακειν λεγων κριτησ τισ ην εν
τινι πολει τον θεον μη φοβουμενοσ και ανθρωπον μη εντρεπομενοσ χηρα δε ην εν τη πολει εκεινη
και ηρχετο προσ αυτον λεγουσα εκδικησον με απο του αντιδικου μου και ουκ ηθελεν επι χρονον
μετα ταυτα δε ειπεν εν εαυτω ει και τον θ̅ν̅ ου

φοβουμαι ουδε ανθρωπον εντρεπομαι δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην εκδικησω
αυτην ινα μη εισ τελοσ ερχομενη υπωπιαζη με ειπεν δε ο κ̅σ̅ ακουσατε τι ο κριτησ τησ αδικιασ
λεγει ο δε θ̅σ̅ ου μη ποιηση την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων αυτω ημερασ και
νυκτοσ και μακροθυμει επ αυτοισ λεγω υμιν οτι ποιησει την εκδικησιν αυτων εν ταχει πλην
ριε ο υιοσ του ανθρωπου ελθων αρα ευρησει την πιστιν επι τησ γησ ειπεν δε και προσ τινασ
τουσ πεποιθοτασ εφ εαυτοισ οτι εισιν δικαιοι εξουθενουντεσ τουσ λοιπουσ την παραβολην ταυτην
ανθρωποι δυο ανεβησαν εισ το ιερον προσευξασθαι εισ φαρεισαιοσ και ο ετεροσ τελωνησ ο φαρει-
σαιοσ σταθεισ ταυτα προσ εαυτον προσηυχετο ο θ̅σ̅ ευχαριστω σοι οτι ουκ ειμι ωσπερ οι λοιποι
των ανθρωπων αρπαγεσ αδικοι μοιχοι η και ωσ ουτοσ ο τελωνησ νηστευω δισ του σαββατου
αποδεκατευω παντα οσα κτωμαι ο δε τελωνησ μακρο

θεν εστωσ ουκ ηθελεν ουδε τουσ οφθαλμουσ επαραι εισ τον ουρανον αλλ ετυπτε το στηθοσ
εαυτου λεγων ο θ̅σ̅ ειλασθητι μοι τω αμαρτωλω λεγω υμιν κατεβη ουτοσ δεδικαιωμενοσ εισ
τον οικον εαυτου παρ εκεινον οτι πασ ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον
ρις υψωθησεται προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη ινα απτηται ιδοντεσ δε οι μαθηται επετειμων
αυτοισ ο δε ι̅σ̅ προσεκαλεσατο λεγων αφετε τα παιδια ερχεσθαι προσ με και μη κωλυετε αυτα
των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θ̅υ̅ αμην λεγω υμιν οσ αν μη δεξηται την βασιλειαν
ριζ του θ̅υ̅ ωσ παιδιον ου μη εισελθη εισ αυτην και επηρωτησεν τισ αυτον αρχων λεγων διδα-
σκαλε αγαθε τι ποιησασ ζωην αιωνιον κληρονομησω ειπεν δε αυτω ο ι̅σ̅ τι με λεγεισ αγαθον
> ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ θ̅σ̅ τασ εντολασ οιδασ μη μοιχευσησ μη φονευσησ· μη κλεψησ μη ψευδο-
> μαρτυρησ τιμα τον πατερα σου και την μητερα ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξα εκ

I. B^3 ελεγε II. B^3 ειπε bis εισι III. B^3 επηρωτησε ειπε bis

4 B^3 κλινησ et παραληφθησεται 5 B^3 παραληφθησεται 7 εγκακειν 17 B^3 φαρισαιοσ bis 22 B^3 ιλασθητι 24 post ινα iam ut vdtr B^2 supplevit αυτων. Ibidem B^3 επετιμων 29 post εισ B^3 addidit ο̅, sed id rursus punctis notatum, sic ο̅

νεοτητοσ ακουσας δε ο ισ̅ ειπεν αυτω ετι εν σοι λειπει παντα οσα εχεισ πωλησον και διαδοσ
πτωχοισ και εξεισ θησαυρον εν τοισ ουρανοισ και δευρο ακολουθει μοι ο δε ακουσας ταυτα
περιλυποσ εγενηθη ην γαρ πλουσιοσ σφοδρα ιδων δε αυτον ισ ειπεν πωσ δυσκολωσ οι τα χρη-
ματα εχοντεσ εισ την βασιλειαν του θυ εισπορευονται ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον δια τρη-
ματοσ βελονησ εισελθειν η πλουσιον εισ την βασιλειαν του θυ εισελθειν ειπον δε οι ακουσαντεσ
και τισ δυναται σωθηναι ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα ανθρωποισ δυνατα παρα τω θω εστιν
ειπεν δε ο πετροσ ιδου ημεισ αφεντεσ τα ιδια ηκολουθησαμεν σοι ο δε ειπεν αυτοισ αμην λεγω
υμιν οτι ουδεισ εστιν οσ αφηκεν οικιαν η γυναικα η αδελφουσ η γονεισ η τεκνα εινεκεν τησ
βασιλειασ του θυ οσ ουχι μη λαβη πολλαπλασιονα εν τω καιρω τουτω και εν τω αιωνι τω ερχο-
ρη̅ μενω ζωην αιωνιον παραλαβων δε τουσ δωδεκα ειπεν προσ αυτουσ

ιδου αναβαινομεν εισ ιερουσαλημ και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων
τω υιω του ανθρωπου παραδοθησεται γαρ τοισ εθνεσιν κ εμπαιχθησεται και υβρισθησεται και
εμπτυσθησεται και μαστειγωσαντεσ αποκτενουσιν αυτον και τη ημερα τη τριτη αναστησεται
και αυτοι ουδεν τουτων συνηκαν και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ αυτων και ουκ εγει-
ρθ̅ νωσκον τα λεγομενα εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εισ ιερειχω τυφλοσ τισ εκαθητο παρα
την οδον επαιτων ακουσας δε οχλου διαπορευομενου επυνθανετο τι ειη τουτο απηγγειλαν δε αυτω
οτι ισ̅ ο ναζωραιοσ παρερχεται και εβοησεν λεγων ιυ̅ υιε δαυειδ ελεησον με και οι προαγοντεσ
επετειμων αυτω ινα σειγηση αυτοσ δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυειδ ελεησον με σταθεισ δε
ισ̅ εκελευσεν αυτον αχθηναι προσ αυτον εγγισαντοσ δε αυτου επηρωτησεν αυτον τι σοι θελεισ
ποιησω ο δε ειπεν κε̅ ινα αναβλεψω και ο ισ ειπεν

αυτω αναβλεψον η πιστισ σου σεσωκεν σε και παραχρημα ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω δοξα-
ρι̅ ζων τον θν και πασ ο λαοσ ιδων εδωκεν αινον τω θω̅ και εισελθων διηρχετο την ιερειχω και
ιδου ανηρ ονοματι καλουμενοσ ζακχαιοσ και αυτοσ ην αρχιτελωνησ και αυτοσ πλουσιοσ και
εζητει ιδειν τον ιν̅ τισ εστιν και ουκ εδυνατο απο του οχλου οτι τη ηλικια μεικροσ ην και προ-
δραμων εισ το εμπροσθεν ανεβη επι συκομορεαν ινα ιδη αυτον οτι εκεινησ ημελλεν διερχεσθαι
και ωσ ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψας ισ̅ ειπεν προσ αυτον ζακχαιε σπευσας καταβηθι σημερον
γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι και σπευσας κατεβη και υπεδεξατο αυτον χαιρων και ιδον-
τεσ παντεσ διεγογγυζον λεγοντεσ οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι σταθεισ δε
ζακχαιοσ ειπεν προσ τον κν̅ ιδου τα ημισια μου των υπαρχοντων κε̅ πτωχοισ διδωμι και ει τινοσ
τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν ειπεν δε προσ αυτον ισ̅ οτι ση

I. B³ ειπε πωσ εστι ειπε τα ειπε δε ειπε προσ II. B³ εθνεσι εβοησε ειπε III. B³ σεσωκε ανεβλεψε εστι ημελλε ειπε εισηλθε ειπε bis

13 B³ μαστιγωσαντεσ 14 B³ εγινωσκον 15 B³ ιεριχω 17 B³ δαυιδ 18 B³ επετιμων et σιγηση et δαυιδ 22 B³ ιεριχω 24 B³ ηδυνατο et μικρος 29 B³ ημισεια

μερον σωτηρια τω οικω τουτω εγενετο καθοτι και αυτοσ υιοσ αβρααμ εστιν ηλθεν γαρ ο υιοσ
ρκα του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλοσ ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεισ ειπεν
παραβολην δια το εγγυσ ειναι ιερουσαλημ αυτον και δοκειν αυτουσ οτι παραχρημα μελλει η
βασιλεια του θυ αναφαινεσθαι ειπεν ουν ανθρωποσ τισ ευγενησ επορευθη εισ χωραν μακραν λαβειν
εαυτω βασιλειαν και υποστρεψαι καλεσασ δε δεκα δουλουσ εαυτου εδωκεν αυτοισ δεκα μνασ
και ειπεν προσ αυτουσ πραγματευσασθε εν ω ερχομαι οι δε πολειται αυτου εμεισουν αυτον και
απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου λεγοντεσ ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημασ και εγενετο
εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι αυτω τουσ δουλουσ τουτουσ
οισ δεδωκει το αργυριον ινα γνοι τι διεπραγματευσαντο παρεγενετο δε ο πρωτοσ λεγων κε η
μνα σου δεκα προσηργασατο μνασ και ειπεν αυτω ευγε

αγαθε δουλε οτι εν ελαχιστω πιστοσ εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων και ηλθεν
ο δευτεροσ λεγων η μνα σου κε εποιησεν πεντε μνασ ειπεν δε και τουτω και συ επανω γεινου
πεντε πολεων και ο ετεροσ ηλθεν λεγων κε ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω
εφοβουμην γαρ σε οτι ανθρωποσ αυστηροσ ει αιρεισ ο ουκ εθηκασ και θεριζεισ ο ουκ εσπειρασ
λεγει αυτω εκ του στοματοσ σου κρινω σε πονηρε δουλε ηδεισ οτι εγω ανθρωποσ αυστηροσ ειμι
αιρων ο ουκ εθηκα και θεριζων ο ουκ εσπειρα και διατι ουκ εδωκασ μου το αργυριον επι τρα-
πεζαν καγω ελθων συν τοκω αν αυτο επραξα και τοισ παρεστωσι ειπεν αρατε απ αυτου την
μναν και δοτε τω τασ δεκα μνασ εχοντι και ειπαν αυτω εχει δεκα μνασ λεγω υμιν οτι παντι
τω εχοντι δοθησεται απο δε του μη εχοντοσ και ο εχει αρθησεται πλην τουσ εχθρουσ μου του-
τουσ τουσ μη θελησαντασ με βασιλευσαι επ αυτουσ αγαγετε ωδε και κατασφα

ρκβ ξατε αυτουσ εμπροσθεν μου και ειπων ταυτα επορευετο εμπροσθεν αναβαινων εισ ιεροσολυμα
και εγετο ωσ ηγγισεν εισ βηθφαγη και βηθανια προσ το οροσ το καλουμενο απεστειλεν δυο των
μαθητων λεγων υπαγετε εισ την κατεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον
εφ ον ουδεισ πωποτε ανθρωπων εκαθισεν και λυσαντεσ αυτον αγαγετε και εαν τισ υμασ ερωτα
διατι λυετε ουτωσ ερειτε οτι ο κσ αυτου χρειαν εχει απελθοντεσ δε οι απεσταλμενοι ευρον καθωσ
ειπεν αυτοισ λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπαν οι κυριοι αυτου προσ αυτουσ τι λυετε τον
πωλον οι δε ειπαν οτι ο κσ αυτου χρειαν εχει και ηγαγον αυτον προσ τον ιν και επιριψαντεσ
αυτων τα ιματια επι τον πωλον επεβισαν τον ιν πορευομενου δε αυτου υπεστρωννυον τα ιματια
εαυτων εν τη οδω εγγιζοντοσ δε αυτου ηδη προσ τη καταβασει του ορουσ των ελαιων ηρξαντο
απαν το πληθοσ των μαθητων χαιροντεσ

I. B[3] ηλθε ειπε παρ. ειπε πρ. ειπε φω. II. B[3] εποιησε ειπε ηλθε παραστωσιν III. B[3] απεστειλε εκαθισε 6 B[3] πολιται et εμισουν 10 μνα: B[3] μνας (non item in seqq.). Ibidem B[3] προσειργασατο 12 B[3] γινου 18 post ειπαν αυτω B[2] et [3] supplevere κε 22 correctum a B[3] demum ut vdtr εγενετο. Idem dedit βηθσφαγη 22 καλουμενο: B[2] supplevit ελαιων, B[3] etiam καλουμενον pro -νο dedit 27 B[3] επιρριψαντεσ 28 B[3] επεβιβασαν

αινειν τον θν φωνη μεγαλη περι παντων ων ειδον δυναμεων λεγοντεσ ευλογημενοσ ο ερχομενοσ
ο βασιλευσ εν ονοματι κυ εν ουρανω ειρηνη και δοξα εν υψιστοισ και τινεσ των φαρεισαιων απο
του οχλου ειπαν προσ αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοισ μαθηταισ σου και αποκριθεισ ειπεν λεγω
ρκγ υμιν εαν ουτοι σιωπησουσιν οι λιθοι κραξουσιν και ωσ ηγγισεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ
αυτην λεγων οτι ει εγνωσ εν τη ημερα ταυτη και συ τα προσ ειρηνην νυν δε εκρυβη απο
οφθαλμων σου οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και περιβαλουσιν οι εχθροι σου χαρακα σοι και περι-
κυκλωσουσι σε και συνεξουσιν σε παντοθεν και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ
αφησουσιν λιθον επι λιθον εν σοι ανθ ων ουκ εγνωσ τον καιρον τησ επισκοπησ σου και εισελθων
> εισ το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τουσ πωλουντασ λεγων αυτοισ γεγραπται και εσται ο οικοσ μου
> οικοσ προσευχησ υμεισ δε αυτον εποιησαται σπηλαιον ληστων και ην διδασκων το καθ ημε

ραν εν τω ιερω οι δε αρχιερεισ και οι γραμματεισ εζητουν αυτον απολεσαι και οι πρωτοι του
ρκδ λαου και ουχ ευρισκον το τι ποιησωσιν ο λαοσ γαρ απασ εξεκρεματο αυτου ακουων και
εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επε-
στησαν οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ συν τοισ πρεσβυτεροισ και ειπαν λεγοντεσ προσ αυτον
ειπον ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ η τισ εστιν ο δουσ σοι την εξουσιαν ταυτην αποκριθεισ
δε ειπεν προσ αυτουσ ερωτησω υμασ καγω λογον και ειπατε μοι το βαπτισμα ιωανου εξ ουρανου
ην η εξ ανθρωπων οι δε συνελογισαντο προσ εαυτουσ λεγοντεσ οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει
διατι ουκ επιστευσατε αυτω εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων ο λαοσ απασ καταλιθασει ημασ
πεπεισμενοσ γαρ εστιν ιωανην προφητην ειναι και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν και ο ισ ειπεν
ρκε αυτοισ ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω ηρξατο

δε προσ τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωποσ εφυτευσεν αμπελωνα και εξεδετο
αυτον γεωργοισ και απεδημησεν χρονουσ και καιρω απεστειλεν προσ τουσ γεωργουσ δουλον ινα
απο του καρπου του αμπελωνοσ δωσουσιν αυτω οι δε γεωργοι εξαπεστειλαν αυτον δειραντεσ
κενον και προσεθετο ετερον πεμψαι δουλον οι δε κακεινον δειραντεσ και ατειμασαντεσ εξαπε-
στειλαν κενον και προσεθετο τριτον πεμψαι οι δε και τουτον τραυματισαντεσ εξεβαλον ειπεν δε
ο κσ του αμπελωνοσ πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον ισωσ τουτον εντραπησονται ιδοντεσ δε
αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προσ αλληλουσ λεγοντεσ ουτοσ εστιν ο κληρονομοσ αποκτεινωμεν
αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια και εκβαλοντεσ αυτον εξω του αμπελωνοσ απεκτειναν
τι ουν ποιησει αυτοισ ο κσ του αμπελωνοσ ελευσεται και απολεσει τουσ γεωργουσ τουτουσ και
δωσει τον αμπελωνα αλλοισ ακουσαντεσ

I. B^3 ειπε κραξουσι συνεξουσι εδαφιουσι αφησουσι II. B^3 ειπε πρ. III. B^3 απεδημησε απεστειλε ειπε
2 B^3 φαρισαιων 4 B^2 et ^{3} post υμιν add οτι 21 B^3 εξεδοτο 22 post χρονουσ B^2 et ^{3} supplevere ικανουσ
24 B^3 ατιμασαντεσ 26 ante πεμψω B^2 et ^{3} suppl τι ποιησω

> δε ειπαν μη γενοιτο ο δε εμβλεψας αυτοις ειπεν τι ουν εστιν το γεγραμμενον τουτο λιθον ον
> απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας πας ο πεσων επ εκεινον τον
> λιθον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον και εζητησαν οι γραμματεις και οι
αρχιερεις επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον λαον εγνωσαν
ρκϛ γαρ οτι προς αυτους ειπεν την παραβολην ταυτην και παρατηρησαντες απεστειλαν εγκα-
θετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου ωστε παραδουναι
αυτον τη αρχη και τη εξουσια του ηγεμονος και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδα-
μεν οτι ορθως λεγεις και διδασκεις και ου λαμβανεις προσωπον αλλ επ αληθειας την οδον του
θυ διδασκεις εξεστιν ημας καισαρι φορον δουναι η ου κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν
ειπεν προς αυτους δειξατε μοι δηναριον τινος εχει

εικονα και επιγραφην οι δε ειπαν καισαρος ο δε ειπεν προς αυτους τοινυν αποδοτε τα καισαρος
καισαρι και τα του θυ τω θω και ουκ ισχυσαν επιλαβεσθαι του ρηματος εναντιον του λαου και
ρκζ θαυμασαντες επι τη αποκρισει αυτου εσειγησαν προσελθοντες δε τινες των σαδδουκαιων
οι λεγοντες αναστασιν μη ειναι επηρωτων αυτον λεγοντες διδασκαλε μωυσης εγραψεν ημιν εαν
τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος η ινα λαβη ο αδελφος αυτου την
γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου επτα ουν αδελφοι ησαν και ο πρωτος λαβων
γυναικα απεθανεν ατεκνος και ο δευτερος και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως δε και οι επτα
ου κατελιπον τεκνα και απεθαναν υστερον και η γυνη απεθανεν η γυνη ουν εν τη αναστασει
τινος αυτων γεινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα και ειπεν αυτοις ο ισ οι υιοι του
αιωνος τουτου γαμουσιν και γαμισκονται οι δε καταξιωθεντες του αιω

νος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε γαμισκονται ουδε
γαρ αποθανειν ετι δυνανται ισαγγελοι γαρ εισιν και υιοι εισι θυ της αναστασεως υιοι οντες οτι
> δε εγειρονται οι νεκροι και μωυσης εμηνυσεν επι της βατου ως λεγει κν τον θν αβρααμ και θν
> ισαακ και θν ιακωβ θσ δε ουκ εστιν νεκρων αλλα ζωντων παντες γαρ αυτω ζωσιν αποκριθεντες
δε τινες των γραμματεων ειπαν διδασκαλε καλως ειπας ουκετι γαρ ετολμων επερωταν αυτον
ρκη ουδεν ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον χν ειναι δαυειδ υιον αυτος γαρ δαυειδ λεγει
> εν βιβλω ψαλμων ειπεν κσ τω κω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποπο-
> διον των ποδων σου δαυειδ ουν αυτον κν καλει και πως αυτου υιος εστιν ακουοντος δε παντος
του λαου ειπεν τοις μαθηταις προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων περιπατειν εν στο-
λαις και φιλουντων ασπασμους εν ταις αγοραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συνα

I. B^3 ειπε εστι ειπε bis II. B^3 ειπε γαμουσι III. B^3 εισι bis εστι ειπε λεγουσι ειπε bis
13 B^3 εσιγησαν 18 B^3 απεθανον 19 B^3 γινεται 26 B^3 δαυιδ bis 28 B^3 δαυιδ

γωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει
ρκθ μακρα προσευχονται ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλον-
τας εις το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων πλουσιους ειδεν δε τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει
λεπτα δυο και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν παντες
γαρ ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης
ρλ παντα τον βιον ον ειχεν εβαλεν και τινων λεγοντων περι του ιερου οτι λιθοις καλοις και
αναθημασιν κεκοσμηται ειπεν ταυτα α θεωρειτε ελευσονται ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται λιθος
επι λιθω ωδε ος ου καταλυθησεται επηρωτησαν δε αυτον λεγοντες διδασκαλε ποτε ουν ταυτα
εσται και τι το σημιον οταν μελλη ταυτα γεινεσθαι ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι
γαρ ελευσονται επι τω .

ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη πορευθητε οπισω αυτων οταν δε ακου-
σητε πολεμους και ακαταστασιας μη πτοηθητε δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον αλλ ουκ ευθεως
το τελος τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν σεισμοι τε
μεγαλοι και κατα τοπους λοιμοι και λειμοι εσονται φοβηθρα τε και απ ουρανου σημεια μεγαλα
εσται προ δε τουτων παντων επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες
εις τας συναγωγας και φυλακας απαγομενους επι βαλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονοματος
μου αποβησεται υμιν εις μαρτυριον θετε ουν εν ταις καρδιαις υμων μη προμελεταν απολογη-
θηναι εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφιαν η ου δυνησονται αντιστηναι η αντειπειν απαντες
οι αντικειμενοι υμιν παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων και συγγενων και φιλων και
θανατωσουσιν εξ υμων

και εσεσθε μεισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου και θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη
ρλα απολητται εν τη υπομονη υμων κτησεσθε τας ψυχας υμων οταν δε ιδητε κυκλουμενην υπο
στρατοπεδων ιερουσαλημ τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης τοτε οι εν τη ιουδαια φευγε-
τωσαν εις τα ορη και οι εν μεσω αυτης εκχωρειτωσαν και οι εν ταις χωραις μη εισερχεσθωσαν
εις αυτην οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα ουαι ταις εν
γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη
επι της γης και οργη τω λαω τουτω και πεσουνται στοματι μαχαιρης και αιχμαλωτισθησονται
εις τα εθνη παντα και ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι ου πληρωθωσιν και εσονται
καιροι εθνων και εσονται σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων
εν απορια ηχους θαλασσης και σαλου αποψυχον

I. B^3 κατεσθιουσι ειδε bis εβαλε bis αναθημασι ειπε bis II. B^3 ηγγικε διωξουσι III. B^3 εισι πληρωθωσι
2 B^3 λημψονται 9 B^3 σημειον et γινεσθαι 14 B^3 λιμοι 16 B^3 βασιλεις 17 B^3 θεσθε 21 B^3 μισουμενοι
27 B^3 μαχαιρας

των ανθρωπων απο φοβου και προσδοκιας των επερχομενων τη οικουμενη αι γαρ δυναμεις των
ουρανων σαλευθησονται και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελη μετα δυνα-
μεως και δοξης πολλης αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας
υμων διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων και ειπεν παραβολην αυτοις ιδετε την συκην και παντα
τα δενδρα οταν προβαλωσιν ηδη βλεποντες αφ εαυτων γεινωσκετε οτι ηδη εγγυς το θερος εστιν
ουτως και υμεις οταν ιδητε ταυτα γεινομενα γεινωσκεται οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του θυ
αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα γενηται ο ουρανος και η γη
παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελευσονται προσεχετε δε εαυτοις μηποτε βαρηθωσιν αι
καρδιαι υμων εν κρεπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και επιστη εφ υμας αιφνιδιος η
ημερα εκεινη ως παγις επισελευσεται γαρ επι παντας

τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης αγρυπνειτε δε εν παντι καιρω δεομενοι ινα κατ-
ισχυσηται εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γεινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του
ρλβ ανθρωπου ην δε τας ημερας διδασκων εν τω ιερω τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις
το ορος το καλουμενον ελαιων και πας ο λαος ωρθριζεν προς αυτον εν τω ιερω ακουειν αυτου
ηγγιζεν δε η εορτη των αζυμων η λεγομενη πασχα και εζητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις
το πως ανελωσιν αυτον εφοβουντο γαρ τον λαον εισηλθεν δε σατανας εις ιουδαν τον καλουμενον
ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και
στρατηγοις το πως αυτοις παραδω αυτον και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω αργυριον δουναι
ρλγ και εξωμολογησεν και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον ατερ οχλου αυτοις ηλθεν δε η
ημερα των αζυμων η εδει θυεσθαι το πασχα και απεστειλεν πετρον και ιωανην

ειπων πορευθενταις ετοιμασατε ημιν το πασχα ινα φαγωμεν οι δε ειπαν αυτω που θελεις ετοιμα-
σωμεν σοι φαγιν το πασχα ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει
υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν εις ην εισπορευεται
και ερειτε τω οικοδεσποτη της οικιας λεγει σοι ο διδασκαλος που εστιν το καταλυμα οπου το
πασχα μετα των μαθητων μου φαγω κακεινος υμιν δειξει αναγαιον μεγα εστρωμενον εκει ετοιμα-
ρλδ σατε απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκει αυτοις και ητοιμασαν το πασχα και οτε εγενετο
η ωρα ανεπεσεν και οι αποστολοι συν αυτω και ειπεν προς αυτους επιθυμια επεθυμησα τουτο το
πασχα φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν λεγω γαρ υμιν οτι ου μη φαγω αυτο εως οτου πλη-
ρωθη εν τη βασιλεια του θυ και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας ειπεν λαβετε τουτο και
διαμερισατε εις εαυτους λεγω γαρ υμιν ου μη πιω απο του

I. B^3 ειπε II. B^3 ωρθριζε ηγγιζε εισηλθε συνελαλησε αρχιερευσι εξωμολογησε ηλθε απεστειλε III. B^3 εστι ανεπεσε ειπε bis

3 B^3 γινεσθαι 5 B^3 γινωσκετε 6 B^3 γινομενα et γινωσκετε 9 B^3 κραιπαλη 10 B^3 επεισελευσεται 12 B^3 κατισχυσητε et γινεσθαι 21 B^3 πορευθεντες 22 B^3 φαγειν

νυν απο του γενηματος της αμπελου εως ου η βασιλεια του θυ ελθη και λαβων αρτον ευχαρι-
στησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν το σωμα μου το υπερ υμων διδομενον
τουτο ποιειτε την εμην αναμνησιν και το ποτηριον ωσαυτως μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το
ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυννομενον πλην ιδου η χειρ του
παραδιδοντος με μετ εμου επι της τραπεζης οτι ο υιος μεν του ανθρωπου κατα το ωρισμενον
πορευεται πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται και αυτοι ηρξαντο συνζητειν προς
ρλε εαυτους το τις αρα ειη εξ αυτων ο τουτο μελλων πρασσειν εγενετο δε και φιλονικια εν
αυτοις το τις αυτων δοκει ειναι μειζων ο δε ειπεν αυτοις οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν
αυτων και οι εξουσιαζονταις αυτων ευεργεται καλουνται υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν
υμιν γεινεσθω ως ο νεωτερος και ο ηγου

μενος ως ο διακονων τις γαρ μειζων ο ανακειμενος η ο διακονων ουχει ο ανακειμενος εγω δε εν
μεσω υμων ειμι ως ο διακονων υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ εμου εν τοις πειρασμοις
μου καγω διατιθεμαι υμιν καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου βασιλειαν ινα εσθητε και πεινητε επι
της τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου και καθησθε επι θρονων τας δωδεκα φυλας κρεινοντες
ρλς του ισραηλ· σιμων σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σεινιασει ως τον σιτον εγω
δε εδεηθην περι σου ινα μη εκλιπη η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηρισον τους αδελ-
φους σου ο δε ειπεν αυτω κε μετα σου ετοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι
ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου φωνησει σημερον αλεκτωρ εως τρις με απαρνηση ειδεναι και ειπεν
αυτοις οτε απεστειλα υμας ατερ βαλλαντιου και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε
οι δε ειπαν ουθενος ειπεν δε αυτοις αλλα νυν ο εχων

βαλλαντιον αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησατω το ιματιον αυτου και αγορασατω
μαχαιραν λεγω γαρ υμιν οτι τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων
ελογισθη και γαρ το περι εμου τελος εχει οι δε ειπαν κε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις
ρλζ ικανον εστιν και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε
αυτω οι μαθηται γενομενος δε επι του τοπου ειπεν αυτοις προσευχεσθε μη εις πειρασμον και
αυτος απεσπασθη απ αυτων ωσει λιθου βολην και θεις τα γονατα προσηυχετο λεγων πατερ ει
βουλει παρενεγκε· τουτο το ποτηριον απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γεινεσθω
και αναστας απο της προσευχης ελθων προς τους μαθητας ευρεν κοιμωμενους αυτους απο της
λυπης και ειπεν αυτοις τι καθευδετε αναστantες προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον
ρλη ετι αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος ιουδας

I. B^{3} εκλασε εστι II. B^{3} ειπε λε. ειπε δε III. B^{3} εστι ευρε

3 B^{3} post ποιειτε suppletum εις, a B^{3} denum ut vdtr 3 litterae μνη in αναμνησιν prima ut vdtr manu rescriptae 4 B^{3} εκχυνομενον 6 B^{3} συζητειν 7 B^{3} φιλονεικια 9 B^{3} εξουσιαζοντες 10 B^{3} γινεσθω 11 B^{3} et ut vdtr iam B^{2} ουχι 13 B^{3} πινητε 14 B^{2} καθησθαι (sic), B^{3} καθησεσθε. Ibidem B^{3} κρινοντες 15 B^{3} σινιασαι 25 post αυτω B^{2} add ℅, ibidem B^{2} ut vdtr et B^{3} suppl εισελθειν post μη 27 B^{3} γινεσθω

εισ των δωδεκα προηρχετο αυτουσ και ηγγισεν τω ι̅υ̅ φιλησαι αυτον ι̅σ̅ δε ειπεν αυτω ιουδα
φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδωσ ιδοντεσ δε οι περι αυτον το εσομενον ειπαν κ̅ε̅ ει
παταξομεν εν μαχαιρη και επαταξεν εισ τισ εξ αυτων του αρχιερεωσ τον δουλον και αφειλε το
ουσ αυτου το δεξιον αποκριθεισ δε ι̅σ̅ ειπεν εατε εωσ τουτου και αψαμενοσ του ωτιου ιασατο
αυτον ειπεν δε ι̅σ̅ προσ τουσ παραγενομενουσ επ αυτον αρχιερεισ και στρατηγουσ του ιερου και
πρεσβυτερουσ ωσ επι ληστην εξηλθατε μετα μαχαιρων και ξυλων καθ ημεραν οντοσ μου μεθ
υμων εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τασ χειρασ επ εμε αλλ αυτη εστιν υμων η ωρα και η εξουσια
του σκοτουσ συλλαβοντεσ δε αυτον ηγαγον και εισηγαγον εισ την οικιαν του αρχιερεωσ ο δε
πετροσ ηκολουθει μακροθεν περιαψαντων δε πυρ εν μεσω τησ αυλησ και συνκαθισαντων
εκαθητο ο πετροσ μεσοσ αυτων ιδουσα δε αυ

τον παιδισκη τισ καθημενον προσ το φωσ και ατενισασα αυτω ειπεν και ουτοσ συν αυτω ην ο δε
ηρνησατο λεγων ουκ οιδα αυτον γυναι και μετα βραχυ ετεροσ ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων
ει ο δε πετροσ εφη ανθρωπε ουκ ειμι και διαστασησ ωσει ωρασ μιασ αλλοσ τισ διισχυριζετο
λεγων επ αληθειασ και ουτοσ μετ αυτου ην και γαρ γαλειλαιοσ εστιν ειπεν δε ο πετροσ ανθρωπε
ουκ οιδα ο λεγεισ και παραχρημα ετι λαλουντοσ αυτου εφωνησεν αλεκτωρ και στραφεισ ο κ̅σ̅
ενεβλεψε τω πετρω και υπεμνησθη ο πετροσ του ρηματοσ του κ̅υ̅ ωσ ειπεν αυτω οτι πριν η αλε-
κτορα φωνησαι σημερον απαρνηση με τρισ και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρωσ και οι ανδρεσ οι
συνεχοντεσ αυτον ενεπαιζον αυτω δεροντεσ και περικαλυψαντεσ αυτον επηρωτων λεγοντεσ προ-
ρ̅μ̅ φητευσον τισ εστιν ο παισασ σε και ετερα πολλα σλασφημουντεσ ελεγον εισ αυτον και ωσ
εγενετο ημερα συνηχθη το πρεσβυτερειον του

λαου αρχιερεισ τε και γραμματεισ και απηγαγον αυτον εισ το συνεδριον αυτων λεγοντεσ ει συ ει
ο χ̅σ̅ ειπον ημιν ειπεν δε αυτοισ εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε εαν δε ερωτησω ου μη αποκρι-
θητε απο του νυν δε εσται ο υιοσ του ανθρωπου καθημενοσ εκ δεξιων τησ δυναμεωσ του θ̅υ̅ ειπαν
δε παντεσ συ ουν ει ο υιοσ του θ̅υ̅ ο δε προσ αυτουσ εφη υμεισ λεγετε οτι εγω ειμι οι δε ειπαν τι
ετι εχομεν μαρτυριασ χρειαν αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματοσ αυτου και ανασταν απαν
ρ̅μ̅α̅ το πληθοσ αυτων ηγαγον αυτον επι τον πειλατον ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντεσ
τουτον ευραμεν διαστρεφοντα το εθνοσ ημων και κωλυοντα φορουσ καισαρι διδοναι και λεγοντα
αυτον χ̅ν̅ βασιλεα ειναι ο δε πειλατοσ ηρωτησεν αυτον λεγων συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων ο δε
αποκριθεισ αυτω εφη συ λεγεισ ο δε πειλατοσ ειπεν προσ τουσ αρχιερεισ και τουσ οχλουσ ουδεν
ευρισκω αιτιον εν τω ανθρωπω τουτω οι δε επισχυον λεγοντεσ οτι ανασει

I. B^3 ηγγισε ειπε δε II. B^3 ειπε ειπε δε εκλαυσε III. B^3 ειπε bis

3 B^3 μαχαιρα 9 B^3 συγκαθισαντων 12 litterae εγων ουκ οιδα αυτον γυ prima ut vdtr manu rescriptae 14 B^3 γαλιλαιοσ 19 ex σ pri. in σλασφημ. B^3 demum ut vdtr β fecit 20 B^3 πρεσβυτεριον 21 απηγαγον: linea superna in π satis crassa, sed ante B^3 ipse* vdtr posuisse; certe non apparet media linea unde conieceris ⲏ primum fuisse 26 B^3 πιλατον 27 B^3 ευρομεν 28 B^3 πιλατοσ 29 B^3 πιλατοσ

ει τον λαον διδασκων καθ ολης της ιουδαιας και αρξαμενος απο της γαλειλαιας εως ωδε πει-
λατος δε ακουσας επηρωτησεν ει ανθρωπος γαλειλαιος εστιν και επιγνους οτι εκ της εξουσιας
ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον προς τον ηρωδην οντα και αυτον εν ιεροσολυμοις εν ταυταις ταις
ρμβ ημεραις ο δε ηρωδης ιδων τον ῑν̄ εχαρη λειαν ην γαρ εξ ικανων χρονων θελων ιδειν αυτον δια
το ακουειν περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν υπο αυτου γεινομενον επηρωτα δε αυτον εν
λογοις ικανοις αυτος δε ουδεν απεκρεινατο αυτω ειστηκεισαν δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις
ευτονως κατηγορουντες αυτου εξουθενησας δε αυτον ο ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου
και εμπαιξας περιβαλων αισθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω πειλατω εγενοντο δε φιλοι ο τε
ηρωδης και ο πειλατος εν αυτη τη ημερα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς
ρμγ αυτους πειλατος δε συνκαλεσαμενος τους αρχιερεις και τους αρ

χοντας και τον λαον ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα
τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρεινας ουθεν ευρον εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων
κατηγορειτε κατ αυτου αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψεν γαρ αυτον προς ημας και ιδου ουδεν αξιον
θανατου εστιν πεπραγμενον αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω ανεκραγον δε παμπληθει λεγον-
τες αιρε τουτον απολυσον δε ημιν τον βαραββαν οστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τη πολει
ρμδ και φονον βληθεις εν τη φυλακη παλιν δε ο πειλατος προσεφωνησεν αυτοις θελων απολυσαι
τον ῑν̄ οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρου σταυρου αυτον ο δε τριτον ειπεν προς αυτους τι γαρ
κακον εποιησεν ουτος ουδεν αιτιον θανατου ευρον εν αυτω παιδευσας ουν αυτον απολυσω οι δε
επεκειντο φωναις μεγαλαις αιτουμενοι αυτον σταυρωσαι και κατισχυον αι φωναι αυτων και
πειλατος επεκρεινεν γενεσθαι το αιτημα αυτων απε

λυσεν δε τον δια στασιν και φονον βεβλημενον εις φυλακην ον ητουντο τον δε ῑν̄ παρεδωκεν
ρμε τω θεληματι αυτων και ως απηγον αυτον επιλαβομενοι σιμωνα τινα κυρηναιον ερχομενον
απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον φερειν οπισθεν του ῑῡ ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του
λαου και γυναικων αι εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον στραφεις δε προς αυτας ῑς̄ ειπεν θυγατε-
ραις ιερουσαλημ μη κλαιετε επ εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων οτι ιδου
ερχονται ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στειραι και αι κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν και μαστοι
οι ουκ εθρεψαν τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσιν πεσετε εφ ημας και τοις βουνοις καλυψατε
ρμς ημας οτι ει εν υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενηται ηγοντο δε και ετεροι
κακουργοι δυο συν αυτω αναιρεθηναι και οτε ηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον εκει
εσταυρωσαν αυτον και τους κακουργους

I. B³ εστι ηλπιζε II. B³ ειπε ανεπεμψε εστι ειπε III. B³ απελυσε παρεδωκε ειπε ερουσι ορεσι

1 B³ γαλιλαιας et πιλατος 2 post ει B²et³ suppl ο. Ibidem B³ γαλιλαιος 4 B³ λιαν 5 B³ γινομενον 6 B³ απεκρινατο 6 et B²et³ ιστηκεισαν 8 B³ εσθητα et πιλατω 9 B³ πιλατος 10 B³ πιλατος et συγκαλεσαμενος 12 B³ ανακρινας 16 B³ πιλατος 20 B³ πιλατος et επεκρινε 25 B³ θυγατερες

ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου εβαλον κληρον και ειστη-
κει ο λαοσ θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντεσ λεγοντεσ αλλουσ εσωσεν σωσατω εαυτον ει
υιοσ εστιν ο χ̅σ̅ του θ̅υ̅ ο εκλεκτοσ ενεπαιξαν δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι οξοσ
προσφεροντεσ αυτω και λεγοντεσ ει συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων σωσον σεαυτον ην δε και
ρ̅μ̅ζ̅ επιγραφη επ αυτω ο βασιλευσ των ιουδαιων ουτοσ εισ δε των κρεμασθεντων κακουργων
εβλασφημει αυτον ουχι συ ει ο χ̅σ̅ σωσον σεαυτον και ημασ αποκριθεισ δε ο ετεροσ επιτιμων
αυτω εφη ουδε φοβη συ τον θ̅ν̅ οτι εν τω αυτω κριματι ει και ημεισ μεν δικαιωσ αξια γαρ ων
επραξαμεν απολαμβανομεν ουτοσ δε ουδεν ατοπον επραξεν και ελεγεν ι̅υ̅ μνησθητι μου οταν
ελθησ εισ την βασιλειαν σου και ειπεν αυτω αμην σοι λεγω σημερον μετ εμου εση εν τω παρα-
ρ̅μ̅η̅ δεισω και ην ηδη ωσει ωρα εκτη και σκοτοσ εγενετο

εφ ολην την γην εωσ ωρασ ενατησ του ηλιου εκλειποντοσ εσχισθη δε το καταπετασμα του ναου
μεσον και φωνησασ φωνη μεγαλη ο ι̅σ̅ ειπεν πατερ εισ χειρασ σου παρατιθεμαι το πνευμα μου
τουτο δε ειπων εξεπνευσεν ιδων δε ο εκατονταρχησ το γενομενον εδοξαζεν τον θ̅ν̅ λεγων οντωσ ο
ανθρωποσ ουτοσ δικαιοσ ην και παντεσ οι συνπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωρη-
σαντεσ τα γενομενα τυπτοντεσ τα στηθη υπεστρεφον ειστηκεισαν δε παντεσ οι γνωστοι αυτω
απο μακροθεν και αι γυναικεσ αι συνακολουθουσαι αυτω απο τησ γαλειλαιασ ορωσαι ταυτα
ρ̅μ̅θ̅ και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ βουλευτησ υπαρχων ανηρ αγαθοσ δικαιοσ ουτοσ ουκ ην συνκατατε-
θειμενοσ τη βουλη και τη πραξει αυτων απο αρειμαθαιασ πολεωσ των ιουδαιων οσ προσεδεχετο
την βασιλειαν του θ̅υ̅ ουτοσ προσελθων τω πειλατω ητησατο το σωμα του ι̅υ̅ και καθελων ενετυ-
λιξεν αυτο σινδονι και εθηκεν αυτο̅

εν μνηματι λαξευτω ου ουκ ην ουδεισ ουπω κειμενοσ και ημερα ην παρασκευησ και σαββατον
επεφωσκεν κατακολουθησασαι δε αι γυναικεσ αιτινεσ ησαν συνεληλυθυιαι εκ τησ γαλειλαιασ
αυτω εθεασαντο το μνημειον και ωσ ετεθη το σωμα αυτου υποστρεψασαι δε ητοιμασαν αρωματα
ρ̅ν̅ και μυρα και το μεν σαββατον ησυχασαν κατα την εντολην τη δε μια των σαββατων ορθρου
βαθεωσ επι το μνημα ηλθαν φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον
απο του μνημειου εισελθουσαι δε ουχ ευρον το σωμα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ και εγενετο εν τω απορεισθαι
αυτασ περι τουτου και ιδου ανδρεσ δυο επεστησαν αυταισ εν εσθητι αστραπτουση ενφοβων δε
γενομενων αυτων και κλεινουσων τα προσωπα εισ την γην ειπαν προσ αυτασ τι ζητειτε τον
ζωντα μετα των νεκρων ουκ εστιν ωδε αλλα ηγερθη μνησθητε ωσ ελαλησεν υμιν ετι ων εν τη
γαλειλαια λεγων τον υιον του ανθρωπου

I. B^3 εσωσε επραξε II. B^3 ειπε εδοξαζε III. B^3 επεφωσκε

14 B^3 συμπαραγενομενοι 16 B^3 γαλιλαιασ 17 B^3 συγκατατεθειμενοσ 18 B^3 αριμαθαιασ 19 B^3 πιλατω 20 αυτο̅: B^3 instauravit etiam lineolam 22 B^3 γαλιλαιασ 25 B^3 ηλθον 27 B^3 εμφοβων 28 B^3 κλινουσων 30 B^3 γαλιλαια

οτι δει παραδοθηναι εισ χειρασ ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι . . . και τη τριτη ημερα
αναστηναι και εμνησθησαν των ρηματων αυτου και υποστρεψασαι απο του μνημειου απηγγειλαν
ταυτα παντα τοισ ενδεκα και πασι τοισ λοιποισ ησαν δε η μαγδαληνη μαρια και ιωαννα και
μαρια η ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταισ ελεγον προσ τουσ αποστολουσ ταυτα και εφανησαν
ενωπιον αυτων ωσει ληροσ τα ρηματα ταυτα και ηπιστουν αυταισ ο δε πετροσ αναστασ εδραμεν
επι το μνημειον και παρακυψασ βλεπει τα οθονια μονα και απηλθεν προσ αυτον θαυμαζων το
ρ̅ν̅α̅ γεγονοσ και ιδου δυο εξ αυτων εν αυτη τη ημερα ησαν πορευομενοι εισ κωμην απεχουσαν
σταδιουσ εξηκοντα απο ιερουσαλημ η ονομα εμμαουσ και αυτοι ωμειλουν προσ αλληλουσ περι
παντων των συμβεβηκοτων τουτων και εγενετο εν τω ομειλειν αυτουσ και συνζητειν αυτουσ ι̅σ̅
εγγισασ συνεπορευετο αυτοισ οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουν

το του μη επιγνωναι αυτον ειπεν δε προσ αυτουσ τινεσ οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλεται προσ αλληλουσ περιπατουνταισ και εσταθησαν σκυθρωποι αποκριθεισ δε εισ ονοματι κλεοπασ ειπεν προσ αυτον συ μονοσ παροικεισ ιερουσαλημ και ουκ εγνωσ τα γενομενα εν αυτη εν ταισ ημεραισ ταυταισ και ειπεν αυτοισ ποια οι δε ειπαν αυτω τα περι ι̅υ̅ του ναζαρηνου οσ εγενετο ανηρ προφητησ δυνατοσ εν εργω και λογω εναντιον του θ̅υ̅ και παντοσ του λαου οπωσ τε παρεδωκαν αυτον˙ οι αρχιερεισ και οι αρχοντεσ ημων εισ κριμα θανατου και εσταυρωσαν αυτον ημεισ δε ηλπιζαμεν οτι αυτοσ εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ αλλα γε και συν πασιν τουτοισ τριτην ταυτην ημεραν αγει αφ ου ταυτα εγενετο αλλα και γυναικεσ τινεσ εξ ημων εξεστησαν ημασ γενομεναι ορθριναι επι το μνημειον και μη ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθαν λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι οι λεγουσιν αυτον ζην και απηλθον τινεσ των συν ημιν ε

πι το μνημειον και ευρον ουτωσ καθωσ αι γυναικεσ ειπον αυτον δε·ουκ ειδον και αυτοσ ειπεν προσ αυτουσ ω ανοητοι και βραδεισ τη καρδια του πιστευειν επι πασιν οισ ελαλησαν οι προφηται ουχι ταυτα εδει παθειν τον χ̅ν̅ και εισελθειν εισ την δοξαν αυτου και αρξαμενοσ απο μωυσεωσ και απο παντων των προφητων διερμηνευσεν αυτοισ εν πασαισ ταισ γραφαισ τα περι εαυτου και ηγγικαν εισ την κωμην ου επορευοντο και αυτοσ προσεποιησατο πορρωτερον πορευεσθαι και παρεβιασαντο αυτον λεγοντεσ μεινον μεθ ημων οτι προσ εσπεραν εστιν και κεκλικεν ηδη η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοισ και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ αυτων λαβων τον αρτον ευλογησεν και κλασασ επεδιδου αυτοισ αυτων δε διηνοιχθησαν οι οφθαλμοι και επεγνωσαν αυτον και αυτοσ αφαντοσ εγενετο απ αυτων και ειπαν προσ αλληλουσ ουχι η καρδια ημων καιομενη ην ωσ ελαλει ημιν εν τη οδω ωσ διηνυγεν ημιν

I. B[3] απηλθε II. B[3] ειπε δε ειπε πρ. πασι III. B[3] ειπε εστι εισηλθε ευλογησε

1 inter και et και tres fere litterae erasae 8 B[3] ωμιλουν 9 B[3] ομιλειν et συζητειν. Post συνζητ. B[2] και αυτοσ pro αυτουσ 11 B[3] αντιβαλλετε 12 B[3] περιπατουντεσ 17 B[3] ηλπιζομεν 19 B[3] ηλθον 30 B[3] διηνοιγεν

ρνθ τασ γραφασ και ανα
σταντεσ αυτη τη ωρα
υπεστρεψαν εισ ιερου
σαλημ και ευρον ηθροισ
μενουσ τουσ ενδεκα
και τουσ συν αυτοισ λε
γοντασ οτι οντωσ ηγερ
θη ο κ̅σ̅ και ωφθη σιμω
νι και αυτοι εξηγουντο
τα εν τη οδω και ωσ εγνω
σθη αυτοισ εν τη κλα
σει του αρτου ταυτα
δε αυτων λαλουντω̅
αυτοσ εστη εν μεσω αυ
των και λεγει αυτοισ ει
ρηνη υμιν θροηθεντεσ
δε και εμφοβοι γενομε
νοι εδοκουν πνευμα
θεωρειν και ειπεν αυτοισ
τι τεταραγμενοι εστε
και τι διαλογισμοι ανα
βαινουσιν εν τη καρδι
α υμων ιδετε τασ χει
ρασ μου και τουσ ποδασ
μου οτι εγω ειμι αυτοσ
ψηλαφησατε με και ι
δετε οτι πνευμα και
σαρκα και οστεα ουκ ε
χει καθωσ εμε θεωρει
τε εχοντα και τουτο
ειπων εδειξεν αυτοισ
τασ χειρασ και τουσ πο
δασ ετι δε απιστουντω̅
αυτων απο τησ χαρασ
και θαυμαζοντων ειπε̅
αυτοισ εχετε τι βρωσι
μον ενθαδε οι δε επε
δωκαν αυτω ιχθυοσ
οπτου μεροσ και λαβω̅
ενωπιον αυτων εφα
γεν ειπεν δε προσ αυ
τουσ ουτοι οι λογοι μου
ουσ ελαλησα προσ υμασ
ετι ων συν υμιν οτι δει
πληρωθηναι απαντα
τα γεγραμμενα εν τω
νομω μωυσεωσ και τοισ
προφηταισ και ψαλμοισ
περι εμου τοτε διηνοι
ξεν αυτων τον νουν
του συνειναι τασ γρα
φασ και ειπεν αυτοισ
οτι ουτωσ γεγραπται
παθειν τον χ̅ν̅ και ανα
στηναι εκ νεκρων τη
τριτη ημερα και κηρυ
χθηναι επι τω ονομα
τι αυτου μετανοιαν
εισ αφεσιν αμαρτιων
εισ παντα τα εθνη αρ
ξαμενοι απο ιερουσα
λημ· υμεισ μαρτυρεσ
τουτων και ιδου εγω
εξαποστελλω την ε
παγγελειαν του πατροσ
μου εφ υμασ υμεισ δε
καθισατε εν τη πολει
εωσ ου ενδυσησθε εξ υ
ψουσ δυναμιν εξηγα
γεν δε αυτουσ εωσ προσ
βηθανιαν και επαρασ
τασ χειρασ αυτου ευλο
γησεν αυτουσ και εγε
νετο εν τω ευλογειν
αυτὸν αυτουσ διεστη
απ αυτων και ανεφε
ρετο εισ τον ουρανον κ
αυτοι προσκυνησαν
τεσ αυτον υπεστρεψα̅
εισ ιερουσαλημ μετα
χαρασ και ησαν διαπαντοσ
εν τω ιερω ευλογουν
τεσ τον θ̅ν̅ αμην

~ κατα λουκαν ~

α̅ εν αρχη ην ο λογοσ και
ο λογοσ ην προσ τον θ̅ν̅
και θ̅σ̅ ην ο λογοσ ουτοσ
ην εν αρχη προσ τον θ̅ν̅
παντα δι αυτου εγενε
το και χωρισ αυτου εγε
νετο ουδε εν ο γεγονε̅
εν αυτω ζωη ην και η
ζωη ην το φωσ και το
φωσ εν τη σκοτια φαι
νει και η σκοτια αυτο
β̅ ου κατελαβεν εγενε
το ανθρωποσ απεσταλ
μενοσ παρα θ̅υ̅ ονομα
αυτω ιωανησ ουτοσ
ηλθεν εισ μαρτυριαν
ινα μαρτυρηση περι του
φωτοσ ινα παντεσ πι
στευσωσιν δι αυτου
ουκ ην εκεινοσ το φωσ
αλλ ινα μαρτυρηση πε
ρι του φωτοσ ην το φωσ
το αληθεινον ο φωτι
ζει παντα ανθρωπον
ερχομενον εισ τον κοσ
μον· εν τω κοσμω ην
και ο κοσμοσ δι αυτου
εγενετο και ο κοσμοσ
αυτον ουκ εγνω εισ
τα ιδια ηλθεν και οι ιδι
οι αυτον ου παρελαβο̅
οσοι δε ελαβαν αυτον
εδωκεν αυτοισ εξου
σιαν τεκνα θ̅υ̅ γενεσθαι
τοισ πιστευουσιν εισ
το ονομα αυτου οι ου
κ εξ ανθρωπων ουδε εκ
θεληματοσ σαρκοσ
αλλ εκ θ̅υ̅ εγεννηθησα̅
και ο λογοσ σαρξ εγενε
το και εσκηνωσεν εν η
μιν και εθεασαμεθα

I B[3] ειπε δε II B[3] εξηγαγε III B[3] πιστευσωσι ηλθε
1, 27 B[3] om και 2, 9 B[3] συνιεναι 23 B[3] επαγγελιαν 39 ad χαρας B[2] suppl μεγαλης 3, 9 ad φως B[2] suppl των ανθρωπων 23 B[3] αληθινον 32 B[3] ελαβον 38 ad σαρκος B[2] suppl ουδε εκ θεληματος ανδρος 39 B[3] εγεννηθησαν

την δοξαν αυτου δοξαν ως μονογενους παρα πατρος πληρης χαριτος αληθειας ιωανης μαρτυρει
περι αυτου και κεκραγεν λεγων ουτος ην ο ειπων ο οπισω μου ερχομενος εμπροσθεν μου γεγονεν
οτι πρωτος μου ην οτι εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν και χαριν αντι χαριτος
γ̅ οτι ο νομος δια μωυσεως εδοθη η χαρις και η αληθεια δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ εγενετο θ̅ν̅ ουδεις εορακεν
πωποτε μονογενης θ̅ς̅ ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο και αυτη εστιν η μαρ-
τυρια του ιωανου οτε απεστειλαν προς αυτον οι ιουδαιοι εξ ιεροσολυμων ιερεις και λευειτας ινα
ερωτησωσιν αυτον συ τις ει και ωμολογησεν και ουκ ηρνησατο και ωμολογησεν οτι εγω ουκ ειμι
ο χ̅ς̅ και ηρωτησαν αυτον συ ουν τι ηλειας ει και λεγει ουκ ειμι ο προφητης ει συ και απεκριθη
ου ειπαν ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δωμεν τοις πεμψασιν ημας τι λεγεις περι σεαυτου εφη
εγω φωνη βοωντος εν τη ερημω ευθυ

νατε την οδον κ̅υ̅ καθως ειπεν ησαιας ο προφητης και απεσταλμενοι ησαν εκ των φαρεισαιων
και ηρωτησαν αυτον και ειπαν αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο χ̅ς̅ ουδε ηλειας ουδε ο προ-
φητης απεκριθη αυτοις ο ιωανης λεγων εγω βαπτιζω εν υδατι μεσος υμων στηκει ον υμεις ουκ
οιδατε οπισω μου ερχομενος ου ουκ ειμι εγω αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα του υποδηματος
δ̅ ταυτα εν βηθανια εγενετο περαν του ιορδανου οπου ην ο ιωανης βαπτιζων τη επαυριον βλεπει
τον ι̅ν̅ ερχομενον προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θ̅υ̅ ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου
ουτος εστιν υπερ ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου
ην καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ινα φανερωθη τω ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν υδατι βαπτιζων
και εμαρτυρησεν ιωανης λεγων οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ως περιστεραν εξ ουρανου
και εμεινεν επ αυτον καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ο πεμ

ψας με βαπτιζειν εν υδατι εκεινος μοι ειπεν εφ ον αν ιδης το πνευμα καταβαινον και μενον επ
αυτον ουτος εστιν ο βαπτιζων εν πνευματι αγιω καγω εωρακα και μεμαρτυρηκα οτι ουτος εστιν
ε̅ ο υιος του θ̅υ̅ τη επαυριον παλιν ειστηκει ιωανης και εκ των μαθητων αυτου δυο και εμβλε-
ψας τω ι̅υ̅ περιπατουντι λεγει ιδε ο αμνος του θ̅υ̅ και ηκουσαν οι δυο μαθηται αυτου λαλουντος
και ηκολουθησαν τω ι̅υ̅ στραφεις δε ο ι̅ς̅ και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι
ζητειτε οι δε ειπαν αυτω ραββει ο λεγεται μεθερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις λεγει αυτοις
ερχεσθε και οψεσθε ηλθαν ουν και ειδαν που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα
ην ως δεκατη ην ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου εις εκ των δυο των ακουσαντων παρα
ιωανου και ακολουθησαντων αυτω ευρισκει ουτος πρωτον τον αδελφον τον ιδιον σιμωνα και λεγει
αυτω ευρηκαμεν τον μεσ

I. B^3 κεκραγε ωμολογησε και

1 B^3 χαριτ. και αληθειας 2 ο ειπων: B^3 ον ειπον 4 B^3 εωρακε 8 B^3 ηλιας 9 B^2et^3 εφη 11 B^3 φαρισαιων 12 B^3 ηλιας 27 B^3 ηλθον et ειδον 29 B^3 ευρισκει

σιαν ο εστιν μεθερμηνευομενον χσ ηγαγεν αυτον προσ τον ιν εμβλεψασ αυτω ο ισ ειπεν συ
ϛ ει σιμων ο υιοσ ιωανου συ κληθηση κηφασ ο ερμηνευεται πετροσ τη επαυριον ηθελησεν
εξελθειν εισ την γαλειλαιαν και ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω ο ισ ακολουθει μοι ην δε ο
φιλιπποσ απο βηθσαιδα εκ τησ πολεωσ ανδρεου και πετρου ευρισκει φιλιπποσ τον ναθαναηλ
και λεγει αυτω ον εγραψεν μωυσησ εν τω νομω και ο προφηται ευρηκαμεν ιν υιον του ιωσηφ
τον απο ναζαρετ και ειπεν αυτω ναθαναηλ εκ ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω ο
φιλιπποσ ερχου και ιδε ειδεν ισ τον ναθαναηλ ερχομενον προσ αυτον και λεγει περι αυτου ιδε
αληθωσ ισραηλειτησ εν ω δολοσ ουκ εστιν λεγει αυτω ναθαναηλ ποθεν με γεινωσκεισ απεκριθη
ισ και ειπεν αυτω προ του σαι φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε απεκριθη
αυτω ναθαναηλ ραββει συ ει ο υιοσ του

θυ συ βασιλευσ ει του ισραηλ απεκριθη ισ και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι οτι ειδον σε υποκατω
τησ συκησ πιστευεισ μειζω τουτων οψη και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν οψεσθε τον ουρα-
νον ανεωγοτα και τουσ αγγελουσ του θυ αναβαινοντασ και καταβαινοντασ επι τον υιον του
ζ ανθρωπου και τη τριτη ημερα γαμοσ εγενετο εν κανα τησ γαλειλαιασ και ην η μητηρ του
ιυ εκει εκληθη δε και ο ισ και οι μαθηται αυτου εισ τον γαμον και υστερησαντοσ οινου λεγει η
μητηρ του ιυ προσ αυτον οινον ουκ εχουσιν και λεγει αυτη ο ισ τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει
η ωρα μου λεγει η μητηρ αυτου τοισ διακονοισ ο τι αν λεγη υμιν ποιησατε ησαν δε εκει λιθιναι
υδριαι εξ κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι χωρουσαι ανα μετρητασ δυο η τρισ λεγει
αυτοισ ο ισ γεμισατε τασ υδριασ υδατοσ και εγεμισαν αυτασ εωσ ανω και λεγει αυτοισ αντλη-
σατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλεινω οι δε ηνεγκαν ωσ δε εγευσατο ο αρχιτρικλεινοσ το υ

δωρ οινον γεγενημενον και ουκ ηδει ποθεν εστιν οι δε διακονοι ηδεισαν οι ηντληκοτεσ το υδωρ
φωνει τον νυμφιον ο αρχιτρικλεινοσ και λεγει αυτω πασ ανθρωποσ πρωτον τον καλον οινον τιθησιν
και οταν μεθυσθωσι τον ελασσω συ τετηρηκασ τον καλον οινον εωσ αρτι ταυτην εποιησεν αρχην
των σημιων ο ισ εν κανα τησ γαλειλαιασ και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εισ
η αυτον οι μαθηται αυτου μετα τουτο κατεβη εισ καφαρναουμ αυτοσ και η μητηρ αυτου και
οι αδελφοι και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλασ ημερασ και εγγυσ ην το πασχα
των ιουδαιων και ανεβη εισ ιεροσολυμα ο ισ και ευρεν εν τω ιερω τουσ πωλουντασ βοασ και
προβατα και περιστερασ και τουσ κερματιστασ καθημενουσ και ποιησασ φραγελλιον εκ σχοι-
νιων παντασ εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τουσ βοασ και των κολλυβιστων εξε-
χεεν τα κερματα και τασ τραπεζασ ανετρεψεν και τοισ τασ περιστερασ

I. B^3 ειπε εγραψε εστι II. B^3 εχουσι III. B^3 τιθησι εφανερωσε εξεχεε ανετρεψε

2 ιωανου: B^3 ιωνα 3 B^3 γαλιλαιαν 8 B^3 ισραηλιτησ et γινωσκεισ 9 B^3 σε pro σαι 14 B^3 γαλιλαιασ 18 B^3 τρεισ 20 B^3 αρχιτρικλινω et αρχιτρικλινοσ 22 B^3 αρχιτρικλινοσ 24 B^3 σημειων et γαλιλαιασ

πωλουσιν ειπεν αρατε ταυτα εντευθεν μη ποιειτε τον οικον του πατρος μου οικον εμποριου εμνη-
> σθησαν οι μαθηται αυτου οτι εστιν γεγραμμενον ο ζηλοσ του οικου σου καταφαγεται με απεκρι-
θησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπαν αυτω τι σημειον δεικνυεισ ημιν οτι ταυτα ποιεισ απεκριθη ισ̅ και
ειπεν αυτοισ λυσατε τον ναον τουτον και τρισιν ημεραισ εγερω αυτον ειπαν ουν οι ιουδαιοι
τεσσερακοντα και εξ ετεσιν οικοδομηθη ο ναοσ ουτοσ και συ εν τρισιν ημεραισ εγερεισ αυτον
εκεινοσ δε ελεγεν περι του ναου του σωματοσ αυτου οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι
θ̄ μαθηται αυτου οτι τουτο ελεγεν και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ον ειπεν ο ισ̅ ως δε
ην εν τοισ ιεροσολυμοισ εν τω πασχα τη εορτη πολλοι επιστευσαν εισ το ονομα αυτου θεωρουντεσ
αυτου τα σημεια α εποιει αυτοσ δε ισ̅ ουκ επιστευεν αυτον αυτοισ δια το αυτον γινωσκειν παν-
τασ και οτι ου χρειαν ειχεν ινα τισ μαρτυ

ι̅ ρηση περι του ανθρωπου αυτοσ γαρ εγινωσκεν τι ην εν τω ανθρωπω ην δε ανθρωποσ εκ των
φαρεισαιων νικοδημοσ ονομα αυτω αρχων των ιουδαιων ουτοσ ηλθεν προσ αυτον νυκτοσ και ειπεν
αυτω ραββει οιδαμεν οτι απο θυ̅ εληλυθασ διδασκαλοσ ουδεισ γαρ δυναται ταυτα τα σημεια
ποιειν α συ ποιεισ εαν μη η ο θσ̅ μετ αυτου απεκριθη ισ̅ και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι
εαν μη τισ γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θυ̅ λεγει προσ αυτον νεικοδημοσ
πωσ δυναται ανθρωποσ γεννηθηναι γερων ων μη δυναται εισ την κοιλιαν τησ μητροσ αυτου
δευτερον εισελθειν και γεννηθηναι απεκριθη ο ισ̅ αμην αμην λεγω σοι εαν μη τισ γεννηθη εξ
υδατοσ και πνευματοσ ου δυναται εισελθειν εισ την βασιλειαν του θυ̅ το γεγεννημενον εκ τησ
σαρκοσ σαρξ εστιν και το γεγεννημενον εκ του πνευματοσ πνευμα εστιν μη θαυμασησ οτι ειπον
σοι δει υμασ γεννηθηναι ανωθεν το πνευμα οπου θελει πνει και την φωνην

αυτου ακουεισ αλλα ουκ οιδασ ποθεν ερχεται και που υπαγει ουτωσ εστιν πασ ο γεγεννημενοσ
εκ του πνευματοσ απεκριθη νεικοδημοσ και ειπεν αυτω πωσ δυναται ταυτα γενεσθαι απεκριθη
ισ̅ και ειπεν αυτω συ ει ο διδασκαλοσ του ισραηλ και ταυτα ου γεινωσκεισ αμην αμην λεγω σοι
οτι ο οιδαμεν λαλουμεν και ο εωρακαμεν μαρτυρουμεν και την μαρτυριαν ημων ου λαμβανετε ει
τα επιγεια ειπον υμιν και ου πιστευετε πωσ εαν ειπω υμιν τα επουρανια πιστευσετε και ουδεισ
αναβεβηκεν εισ τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβασ ο υιοσ του ανθρωπου και καθωσ
μωυσησ υψωσεν τον οφιν εν τη ερημω ουτωσ υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου ινα πασ ο
πιστευων εν αυτω εχη ζωην αιωνιον ουτωσ γαρ ηγαπησεν ο θσ̅ τον κοσμον ωστε τον υιον τον
μονογενη εδωκεν ινα πασ ο πιστευων εισ αυτον μη απεληται αλλα εχη ζωην αιωνιον ου γαρ
απεστειλεν ο θσ̅ τον υιον εισ τον κοσμον ινα κρεινη τον κοσμον

I. B^3 εστι ελεγε bis II. B^3 εγινωσκε ηλθε εστι bis III. B^3 εστι υψωσε

5 B^3 τεσσαρακοντα et ωκοδομηθη 12 B^3 φαρισαιων 15 B^3 νικοδημος 22 B^3 νικοδημοσ 23 B^3 γινωσκεισ 30 B^3 κρινη

αλλ ινα σωθη ο κοσμοσ δι αυτου ο πιστευων εισ αυτον ου κρεινεται ο μη πιστευων ηδη κεκριται
οτι μη πεπιστευκεν εισ το ονομα του μονογενουσ υιου του θυ αυτη δε εστιν η κρισισ οτι το φωσ
εληλυθεν εισ τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτοσ η το φωσ ην γαρ αυτων
πονηρα τα εργα πασ γαρ ο φαυλα πρασσων μεισει το φωσ και ουκ ερχεται προσ το φωσ ινα μη
ελεγχθη τα εργα αυτου ο δε ποιων την αληθειαν ερχεται προσ το φωσ ινα φανερωθη αυτου τα
ιε εργα οτι εν θω εστιν ειργασμενα μετα ταυτα ηλθεν ο ισ και οι μαθηται αυτου εισ την ιουδαιαν
γην και εκει διετρειβεν μετ αυτων και εβαπτιζεν ην δε και ο ιωανησ βαπτιζων εν αινων εγγυσ
του σαλειμ οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγεινοντο και εβαπτιζοντο ουπω γαρ ην βεβλημενοσ
εισ την φυλακην ιωανησ εγενετο ουν ζητησισ εκ των μαθητων των ιωανου μετα ιουδαιου περι
καθαρισμου και ηλθαν προσ τον ιωανην και ειπαν αυτω ραββει οσ ην μετα σου περαν

του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκασ ιδε ουτοσ βαπτιζει και παντεσ ερχονται προσ αυτον απεκριθη ιωανησ και ειπεν ου δυναται ανθρωποσ λαμβανειν ουδε εν αν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου αυτοι υμεισ μοι μαρτυρειτε οτι ειπον εγω ουκ ειμι εγω ο χσ αλλ οτι απεσταλμενοσ ειμι εμπροσθεν εκεινου ο εχων την νυμφην νυμφιοσ εστιν ο δε φιλοσ του νυμφιου ο εστηκωσ και ακουων αυτου χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται εκεινον δει αυξανειν εμε δε ελαττουσθαι ο ανωθεν ερχομενοσ επανω παντων εστιν ο ων εκ τησ γησ εκ τησ γησ εστιν και εκ τησ γησ λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενοσ επανω παντων εστιν ο εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεισ λαμβανει ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν οτι ο θσ αληθησ εστιν ον γαρ απεστειλεν ο θσ τα ρηματα του θυ λαλει ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο πατηρ αγαπα τον υιον και παντα δεδωκεν εν τη χειρι αυτου

ο πιστευων εισ τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οψεται ζωην αλλ η οργη του
ιϛ θυ μενει επ αυτον ωσ ουν εγνω ο κσ οτι ηκουσαν οι φαρεισαιοι οτι ισ πλειονασ μαθητασ ποιει
και βαπτιζει ιωανησ καιτοιγε ισ αυτοσ ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου αφηκεν την ιουδαιαν
και απηλθεν εισ την γαλειλαιαν εδει δε αυτον διερχεσθαι δια τησ σαμαρειασ ερχεται ουν εισ πολιν
τησ σαμαρειασ λεγομενην συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν ιακωβ τω ιωσηφ τω υιω αυτου ην
δε εκει πηγη του ιακωβ ο ουν ισ κεκοπιακωσ εκ τησ οδοιπορειασ εκαθεζετο ουτω επι τη πηγη
ωρα ην ωσ εκτη ερχεται γυνη εκ τησ σαμαρειασ αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο ισ δοσ μοι πειν οι
γαρ μαθηται αυτου απεληλυθεισαν εισ την πολιν ινα τροφασ αγορασωσιν λεγει ουν αυτω η γυνη
η σαμαρειτισ πωσ συ ιουδαιοσ ων παρ εμου πειν αιτεισ γυναικοσ σαμαρειτιδοσ ουσησ ου γαρ συν-
χρωνται ιουδαιοισ σαμαρειταισ απεκριθη ισ και ειπεν αυτη ει ηδεισ την δωρεαν του θυ και τισ

II. B³ εστι και εωρακε ηκουσε διδωσι το III. B³ αφηκε απηλθε πλ. ηγοραζωσι

1 B³ κρινεται 4 B³ μισει 7 B³ διετριβε 8 B³ παρεγινοντο 10 B³ ηλθον et ειπον 19 post διδωσιν B² in marg. suppl το πνα 22 B³ φαρισαιοι 23 post βαπτιζει B² suppl η 24 post απηλθεν B² suppl παλιν. Ibidem B³ γαλιλαιαν 26 B³ οδοιποριασ 27 et 29 B³ πιειν 29 B³ συγχρωνται 30 B³ ιουδαιοι

εστιν ο λεγων σοι δος μοι πειν συ αν ητησας αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων λεγει αυτω κε ουτε αντλημα εχεις και το φρεαρ εστιν βαθυ ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων μη συ μειζων ει του πατρος ημων ιακωβ ος εδωκεν ημιν το φρεαρ και αυτος εξ αυτου επιεν και οι υιοι αυτου και τα θρεμματα.αυτου απεκριθη ις και ειπεν αυτη πας ο πεινων εκ του υδατος τουτου διψησει παλιν ος δ αν πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω ου μη διψησει εις τον αιωνα αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλομενου εις ζωην αιωνιον λεγει προς αυτον η γυνη κε δος μοι τουτο το υδωρ ινα μη διψω μηδε διερχωμαι ενθαδε αντλειν λεγει αυτη υπαγε φωνησον σου τον ανδρα και ελθε ενθαδε απεκριθη η γυνη και ειπεν αυτω ουκ εχω ανδρα λεγει αυτη ο ις καλως ειπες οτι ανδρα ουκ εχω πεντε γαρ ανδρας εσχες και νυν ον εχεις ουκ εστιν σου ανηρ τουτο αληθες ειρηκας λεγει αυτω η γυνη κε θεωρω οτι προφητης

ει συ οι πατερες ημων εν τω ορει τουτω προσεκυνησαν και υμεις λεγετε οτι εν ιεροσολυμοις εστιν ο τοπος οπου προσκυνειν δει λεγει αυτη ο ις πιστευε μοι γυναι οτι ερχεται ωρα οτε ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι υμεις προσκυνειτε ο ουκ οιδατε ημεις προσκυνουμεν ο οιδαμεν οτι η σωτηρια εκ των ιουδαιων εστιν αλλα ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνουντας αυτον πνευμα ο θς και τους προσκυνουντας αυτον εν πνευματι και αληθεια δει προσκυνειν λεγει αυτω η γυνη οιδα οτι μεσσιας ερχεται ο λεγομενος χς οταν ελθη εκεινος αναγγελει ημιν απαντα λεγει αυτη ο ις εγω ειμι ο λαλων σοι και επι τουτω ηλθαν οι μαθηται αυτου και εθαυμαζον οτι μετα γυναικος ελαλει ουδεις μεντοι ειπε τι ζητεις η τι λαλεις μετ αυτης αφηκεν ουν την υδριαν αυτης η γυνη και

απηλθεν εις την πολιν καὶ λεγει τοις ανθρωποις δευτε ιδετε ανθρωπον ος ειπε μοι παντα α εποι-
ιγ ησα μητι ουτος εστιν ο χς εξηλθον εκ της πολεως και ηρχοντο προς αυτον εν τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντες ραββει φαγε ο δε ειπεν αυτοις εγω βρωσιν εχω φαγειν ην υμεις ουκ οιδατε ἐλεγον ουν οι μαθηται προς αλληλους μη τις ηνεγκεν αυτω φαγειν λεγει αυτοις ο ις εμον βρωμα εστιν ινα ποιησω το θελημα του πεμψαντος με και τελειωσω αυτου το εργον ουχ υμεις λεγετε οτι ετι τετραμηνος εστιν και ο θερισμος ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τους οφθαλμους υμων και θεασασθε τας χωρας οτι λευκαι εισιν προς θερισμον ηδη ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον ινα ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων εν γαρ τουτω ο λογος εστιν αληθινος οτι αλλος εστιν ο σπειρων και αλλος ο θεριζων εγω απεστειλα υμας θεριζειν ο ουχ̓ υμεις κεκοπιακατε αλλοι κεκοπιακασιν και υμεις εις τον κοπον αυτων

I. B^3 εστι επιε εστι II. B^3 προσκυνησουσι III. B^3 εστι και εισι κεκοπιακασι
1 B^3 πιειν 4 B^3 πινων 9 B^3 ειπας 19 B^3 ηλθον

εισεληλυθατε εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των σαμαρειτων δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα α εποιησα συνηλθον ου̅ προς αυτον οι σαμαρειται ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας και πολλω πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου τη τε γυναικι ελεγον ουκετι δια την λαλιαν σου πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οιδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν εις την γαλειλαιαν αυτος γαρ ι̅ς̅ εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τειμην ουκ εχει οτε ουν ηλθεν εις την γαλειλαιαν εδεξαντο αυτον οι γαλειλαιοι παντα εωρακοτες οσα εποιησεν εν ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην ηλθεν ουν παλιν εν κανα της γαλειλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθενει εν καφαρναουμ ουτος ακουσας οτι ι̅ς̅ ηκει εκ της ιουδαιας εις την γαλειλαι

αν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα ινα καταβη και ιασηται αυτου τον υιον ημελλεν γαρ αποθνη-
σκειν ειπεν ουν ο ι̅ς̅ προς αυτον εαν μη σημεια και τερατα ιδητε ου μη πιστευσητε λεγει προς
αυτον ο βασιλικος κ̅ε̅ καταβηθι πριν αποθανειν το παιδιον μου λεγει αυτω ο ι̅ς̅ πορευου ο υιος
σου ζη επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ον ειπεν αυτω ο ι̅ς̅ και επορευετο ηδη δε αυτου κατα-
βαινοντος οι δουλοι αυτου υπηντησαν αυτω λεγονταις οτι ο παις αυτου ζη επυθετο ουν την ωραν
εκεινην εν η κομψοτερον εσχεν ειπον ουν αυτω οτι εχθες ωραν εβδομην αφηκεν αυτην ο πυρετος
εγνω ουν ο πατηρ οτι εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο ι̅ς̅ ο υιος σου ζη και επιστευσεν αυτος
και η οικια αυτου ολη τουτο δε παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ι̅ς̅ ελθων εκ της ιουδαιας εις
ιε την γαλειλαιαν μετα ταυτα ην εορτη των ιουδαιων και ανεβη ι̅ς̅ εις ιεροσολυμα εστιν δε εν
τοις ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα η επιλεγομενη ε

βραιστι βηθσαιδα πεντε στοας εχουσα εν ταυταις κατεκειτο πληθος των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων ην δε τις ανθρωπος εκει τριακοντα οκτω ετη εχων εν τη ασθενεια αυτου τουτον ιδων ο ι̅ς̅ κατακειμενον και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει λεγει αυτω θελεις υγιης γενεσθαι απεκριθη αυτω ο ασθενων κ̅ε̅ ανθρωπον ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλη με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει λεγει αυτω ο ι̅ς̅ εγειρε αρον τον κραβαττον σου και περιπατει και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρε τον κραβαττον αυτου και περιεπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν και ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραβαττον ος δε απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιη εκεινος μοι ειπεν αρον τον κραβαττον σου και περιπατει ηρωτησαν αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρον και περιπατει ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν ο γαρ

I. B^3 ειπε εποιησε το II. B^3 απηλθε ημελλε εστι δε III. B^3 εστι εξεστι

2 συνηλθον ου̅: ita* scripsit; rursus ipse, ut omnino vdtr, substituit ως ουν συνηλθον, B^3 vero non instauravit nisi ηλθον ου̅, tamen, opinor, ως post εποιησα supra lineam suppletum simul valere voluit. Cf. Prolegg. 6 B^3 γαλιλαιαν 7 B^3 τιμην, γαλιλαιαν, γαλιλαιοι 9 B^3 γαλιλαιας 10 B^3 γαλιλαιαν 15 B^3 λεγοντες 16 B^3 χθες (αυτην non correctum est) 19 B^3 γαλιλαιαν 25 B^2et^3 προ 26 sqq B^3 κραββατον quater

ι̅σ̅ εξενευσεν οχλου οντοσ εν τω τοπω μετα ταυτα ευρισκει αυτον ι̅σ̅ εν τω ιερω και ειπεν αυτω ιδε υγιησ γεγονασ μηκετι αμαρτανε ινα μη χειρον σοι τι γενηται απηλθεν ο ανθρωποσ και ανηγγειλεν τοισ ιουδαιοισ οτι ι̅σ̅ εστιν ο ποιησασ αυτον υγιη και δια τουτο εδιωκον οι ιουδαιοι τον ι̅ν̅ οτι ταυτα εποιει εν σαββατω ο δε απεκρεινατο αυτοισ ο πατηρ μου εωσ αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι δια τουτο ουν μαλλον εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι οτι ου μονον ελυε το σαββατον αλλα και πατερα ιδιον ελεγεν τον θ̅ν̅ ισον εαυτον ποιων τω θ̅ω̅ απεκρινατο ουν και ελεγεν αυτοισ αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιοσ ποιειν αφ εαυτου ουδεν αν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα α γαρ αν εκεινοσ ποιη ταυτα και ο υιοσ ομοιωσ ποιει ο γαρ πατηρ φιλει τον υιον και παντα δεικνυσιν αυτω α αυτοσ ποιει και μειζονα τουτων δειξει αυτω εργα ινα υμεισ θαυμαζητε ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τουσ νεκρουσ και ζωο

ποιει ουτωσ και ο υιοσ ουσ θελει ζωοποιει ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω ινα παντεσ τειμωσι τον υιον καθωσ τειμωσι τον πατερα ο μη τειμων τον υιον ου τειμα τον πατερα τον πεμψαντα αυτον αμην αμην λεγω υμιν οτι ο τον λογον μου ακουων και πιστευων τω πεμψαντι με εχει ζωην αιωνιον και εισ κρισιν ουκ ερχεται αλλα μεταβεβηκεν εκ του θανατου εισ την ζωην αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσουσιν τησ φωνησ του υιου του θ̅υ̅ και οι ακουσαντεσ ζησουσιν ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω ουτωσ και τω υιω εδωκεν ζωην εχειν εν εαυτω και εξουσιαν εδωκεν αυτω κρισιν ποιειν οτι υιοσ ανθρωπου εστιν μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντεσ οι εν τοισ μνημειοισ ακουσουσιν τησ φωνησ αυτου και εκπορευσονται οι τα αγαθα ποιησαντεσ εισ αναστασιν ζωησ οι τα φαυλα πραξαντεσ εισ αναστα

σιν κρισεωσ ου δυναμαι εγω ποιειν απ εμαυτου ουδεν καθωσ ακουω κρεινω και η κρισισ η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθησ αλλοσ εστιν ο μαρτυρων περι εμου και οιδα οτι αληθησ εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου υμεισ απεσταλκατε προσ ιωανην και μεμαρτυρηκε τη αληθεια εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω αλλα ταυτα λεγω ινα υμεισ σωθητε εκεινοσ ην ο λυχνοσ ο καιομενοσ και φαινων υμεισ δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προσ ωραν εν τω φωτι αυτου εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω̅ του ιωανου τα γαρ εργα α δεδωκεν μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν και ο πεμψασ με πατηρ εκεινοσ μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου πωποτε ακηκοατε ουτε ειδοσ αυτου εωρακατε

I. B^3 ανηγγειλε ελεγε II. B^3 δεδωκε ακουσουσι εδωκε ζω. εστι ακουσουσι III. B^3 δεδωκε απεσταλκε μεμαρτυρηκε

4 B^3 απεκρινατο 12 B^3 τιμωσι bis et τιμων 13 B^3 τιμα 21 B^3 κρινω 27 μειζω̅ : lineola etiam instaurata est

και τον λογον αυτου ουκ εχετε εν υμιν μενοντα οτι ον απεστειλεν εκεινοσ τουτω υμεισ ου πιστευ-
ετε εραυνατε τασ γραφασ οτι υμεισ δοκειτε εν αυταισ ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι
μαρτυρουσαι περι εμου και ου θελετε ελθειν προσ με ινα ζωην εχητε δοξαν παρα ανθρωπων ου
λαμβανω αλλα εγνωκα υμασ οτι την αγαπην του θ̅υ̅ ουκ εχετε εν εαυτοισ εγω εληλυθα εν τω
ονοματι του πατροσ μου και ου λαμβανετε με εαν αλλοσ ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον
λημψεσθε πωσ δυνασθε υμεισ πιστευσαι δοξαν παρ αλληλων λαμβανοντεσ και την δοξαν την
παρα του μονου ου ζητειτε μη δοκειτε οτι εγω κατηγορησω υμων προσ τον πατερα εστιν ο κατη-
γορων υμων προσ τον πατερα μωυσησ εισ ον υμεισ ηλπικατε ει γαρ επιστευετε μωυσει επιστευετε
αν εμοι περι γαρ εμου εκεινοσ εγραψεν ει δε τοισ εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε πωσ τοισ εμοισ
ι̅ς̅ ρημασιν πιστευετε μετα ταυτα απηλθεν

ο ι̅σ̅ περαν τησ θαλασσησ τησ γαλειλαιασ τησ τιβεριαδοσ ηκολουθει δε αυτω οχλοσ πολυσ οτι
εθεωρουν τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων ανηλθεν δε εισ το οροσ ι̅σ̅ και εκει εκαθητο
μετα των μαθητων αυτου ην δε εγγυσ το πασχα η εορτη των ιουδαιων επαρασ ουν τουσ οφθαλ-
μουσ ο ι̅σ̅ και θεασαμενοσ οτι πολυσ οχλοσ ερχεται προσ αυτον λεγει προσ φιλιππον ποθεν αγορα-
σωμεν αρτουσ ινα φαγωσιν ουτοι τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον αυτοσ γαρ ηδει τι εμελλεν
ποιειν απεκριθη αυτω φιλιπποσ διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοισ ινα εκαστοσ βραχυ
λαβη λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου ανδρεασ ο αδελφοσ σιμωνοσ πετρου εστιν παιδαριον
ωδε οσ εχει πεντε αρτουσ κριθινουσ και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εισ τοσουτουσ ειπεν ο
ι̅σ̅ ποιησατε τουσ ανθρωπουσ αναπεσειν ην δε χορτοσ πολυσ εν τω τοπω ανεπεσαν ουν οι ανδρεσ
τον αριθμον ωσ πεντακισχειλιοι ελαβεν ουν τουσ αρτουσ ο ι̅σ̅ και ευχαριστησασ

διεδωκεν τοισ ανακειμενοισ ομοιωσ και εκ των οψαριων οσον ηθελον ωσ δε ενεπλησθησαν λεγει
τοισ μαθηταισ αυτου συναγαγετε τα περισσευοντα κλασματα ινα μη τι αποληται συνηγαγον
ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινουσ κλασματων εκ των πεντε αρτων των κρειθινων α επερισσευσαν
τοισ βεβρωκοσιν οι ουν ανθρωποι ιδοντεσ α εποιησεν σημεια ελεγον οτι ουτοσ εστιν αληθωσ ο προ-
ι̅ζ̅ φητησ ο ερχομενοσ εισ τον κοσμον ι̅σ̅ ουν γνουσ οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον
ινα ποιησωσι βασιλεα ανεχωρησε παλιν εισ το οροσ αυτοσ μονοσ ωσ δε οψια εγενετο κατεβησαν
οι μαθηται αυτου επι την θαλασσαν και εμβαντεσ εισ πλοιον ηρχοντο περαν τησ θαλασσησ εισ
καφαρναουμ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουπω προσ αυτουσ εληλυθει ο ι̅σ̅ η τε θαλασσα ανεμου
μεγαλου πνεοντοσ διεγειρετο εληλακοτεσ ουν ωσ σταδιουσ εικοσιπεντε η τριακοντα θεωρουσι τον ι̅ν̅
περιπατουντα επι τησ θαλασσησ και εγγυσ του πλοιου γεινομενον

I. B[3] ρημασι II. B[3] ανηλθε ελεγε εμελλε εστι παιδ. III. B[3] διεδωκε εποιησε

2 B[3] ερευνατε 6 B[3] ληψεσθε 11 B[3] γαλιλαιασ 20 B[3] πεντακισχιλιοι 23 B[3] κριθινων 29 B[3] ωσ σταδιους 30 B[3] γινομενον

και εφοβηθησαν ο δε λεγει αυτοισ εγω ειμι μη φοβεισθε ηθελον ουν λαβειν αυτον εισ το πλοιον
ι̅η̅ και ευθεωσ εγενετο το πλοιον επι τησ γησ εισ ην υπηγον τη επαυριον ο οχλοσ ο εστηκωσ
περα τησ θαλασσησ ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν και οτι ου συνεισηλθεν τοισ
μαθηταισ αυτου ο ι̅σ̅ εισ το πλοιον αλλα μονοι οι μαθηται αυτου απηλθον αλλα ηλθεν πλοια εκ
τησ τιβεριαδοσ εγγυσ του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντοσ του κ̅υ̅ οτε ουν ειδεν ο
οχλοσ οτι ι̅σ̅ ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτου ενεβησαν αυτοι εισ τα πλοιαρια και ηλθον εισ
καφαρναουμ ζητουνταισ τον ι̅ν̅ και μη ευροντεσ αυτον περαν τησ θαλασσησ ειπον αυτω ραββει
ποτε ωδε γεγονασ απεκριθη αυτοισ ο ι̅σ̅ και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν ζητειτε με ουκ οτι ειδετε
σημεια αλλ οτι εφαγετε εκ των αρτων και εχορτασθητε εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμε-
νην αλλα την βρωσιν την μενουσαν εισ ζωην αιωνιον ην ο υιοσ του ανθρω

που υμιν δωσει τουτον γαρ ο πατηρ εσφραγισεν ο θ̅σ̅ ειπον ουν προσ αυτον τι ποιωμεν ινα εργα-
ζωμεθα τα εργα του θ̅υ̅ απεκριθη ο ι̅σ̅ και ειπεν αυτοισ τουτο εστιν το εργον του θ̅υ̅ ινα πιστευητε
εισ ον απεστειλεν εκεινοσ ειπον ουν αυτω τι ουν ποιεισ συ σημειον ινα ειδωμεν και πιστευσωμεν
> σοι τι εργαζη οι πατερεσ ημων το μαννα εφαγον εν τη ερημω καθωσ εστιν γεγραμμενον αρτον
- εκ του ουρανου εδωκεν αυτοισ φαγειν ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅σ̅ αμην αμην λεγω υμιν ου μωυσησ
εδωκεν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου
τον αληθινον ο γαρ αρτοσ του θ̅υ̅ εστιν ο καταβαινων εκ του ουρανου και ζωην διδουσ τω κοσμω
ειπον ουν προσ αυτον κ̅ε̅ παντοτε δοσ ημιν τον αρτον τουτον ειπεν αυτοισ ο ι̅σ̅ εγω ειμι ο αρτοσ
τησ ζωησ ο ερχομενοσ προσ εμε ου μη πεινασῃ και ο πιστευων εισ εμε ου μη διψησει πωποτε
αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε παν ο διδω

σιν μοι ο πατηρ προσ εμε ηξει και τον ερχομενον προσ με ου μη εκβαλω εξω οτι καταβεβηκα
απο του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με τουτο δε
εστιν το θελημα του πεμψαντοσ με ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω
αυτο τη εσχατη ημερα τουτο γαρ εστιν το θελημα του πατροσ μου ινα πασ ο θεωρων τον υιον
ι̅θ̅ και πιστευων εισ αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω τη εσχατη ημερα εγογ-
γυζον ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτοσ ο καταβασ εκ του ουρανου και ελεγον
ουχι ουτοσ εστιν ι̅σ̅ ο υιοσ ιωσηφ ου ημεισ οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πωσ νυν λεγει οτι
εκ του ουρανου καταβεβηκα απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτοισ μη γογγυζετε μετα αλληλων ουδεισ
δυναται ελθειν προσ εμε εαν μη ο πατηρ ο πεμψασ με ελκυση αυτον καγω αναστησω αυτον εν
- τη εσχατη ημερα εστιν γεγραμμενον εν τοισ προφηταισ και εσον

I. B^3 συνειση̣λθε ηλθε II. B^3 εστι το εστι γεγρ. III. B^3 διδωσι εστι δεδωκε εστι το εστι γεγρ.
3 B^3 περαν 7 B^3 ζητουντεσ. Ibidem μη iam a B^2 deletum 8 B^3 ουχ et ιδετε 13 B^3 ιδωμεν 19 B^3 πινασῃ (confudit πειναν cum πινειν) et διψησῃ

› ται παντες διδακτοι θ̅υ̅ πας ο ακουσας παρα του πατρος και μαθων ερχεται προς εμε ουχ οτι
τον πατερα εωρακε τις ει μη ο ων παρα θ̅υ̅ ουτος εωρακεν τον πατερα αμην αμην λεγω υμιν ο
πιστευων εχει ζωην αιωνιον εγω ειμι ο αρτος της ζωης οι πατερες υμων εφαγον εν τη ερημω το
μαννα και απεθανον ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβαινων ινα τις εξ αυτου φαγη
και μη αποθνησκη εγω ειμι ο αρτος ο ζων ο εκ του ουρανου καταβας εαν τις φαγη εκ τουτου
του αρτου ζησεται εις τον αιωνα και ο αρτος δε ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν υπερ της του
ξ κοσμου ζωης εμαχοντο ουν προς αλληλους οι ιουδαιοι λεγοντες πως δυναται ουτος ημιν
δουναι την σαρκα αυτου φαγειν ειπεν ουν αυτοις ι̅σ̅ αμην αμην λεγω υμιν εαν μη φαγηται την
σαρκα του υιου του ανθρωπου και πιητε αυτου το αιμα ουκ εχετε ζωην εν εαυτοις ο τρωγων
μου την σαρκα και πεινων μου το αιμα εχει ζωην αιωνι

ον καγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα η γαρ σαρξ μου αληθης εστιν βρωσις και το αιμα
μου αληθης εστιν ποσις ο τρωγων μου την σαρκα και πεινων μου το αιμα εν εμοι μενει καγω εν
αυτω καθως απεστειλεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινος
ζησει δι εμε ουτος εστιν ο αρτος ο εξ ουρανου καταβας ου καθως εφαγον οι πατερες και απε-
θανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησει εις τον αιωνα ταυτα ειπεν εν συναγωγη διδασκων εν
καφαρναουμ πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου ειπον σκληρος εστιν ο λογος ουτος
τις δυναται αυτου ακουειν ειδως δε ο ι̅σ̅ εν εαυτω οτι γογγυζουσιν περι τουτου οι μαθηται αυτου
ειπεν αυτοις τουτο υμας σκανδαλιζει εαν ουν θεωρητε τον υιον του ανθρωπου αναβαινοντα οπου
ην το προτερον το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λελα-
ληκα υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν αλλ εισιν εξ υμων

τινες οι ου πιστευουσιν ηδει γαρ εξ αρχης ο ι̅σ̅ τινες εισιν οι μη πιστευοντες και τις εστιν ο
παραδωσων αυτον και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμιν οτι ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη η
δεδομενον αυτω εκ του πατρος εκ τουτου πολλοι εκ των μαθητων αυτου απηλθον εις τα οπισω
και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν ειπεν ουν ο ι̅σ̅ τοις δωδεκα μη και υμεις θελετε υπαγειν
απεκριθη αυτω σιμων πετρος κ̅ε̅ προς τινα απελευσομεθα ρηματα ζωης αιωνιου εχεις και ημεις
πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο αγιος του θ̅υ̅ απεκριθη αυτοις ο ι̅σ̅ ουκ εγω υμας
τους δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εις διαβολος εστιν ελεγεν δε τον ιουδαν σιμωνος ισκαριωτου
κα ουτος γαρ εμελλεν παραδιδοναι αυτον εις εκ των δωδεκα και μετα ταυτα περιεπατει ι̅σ̅ εν
τη γαλειλαια ου γαρ ηθελεν εν τη ιουδαια περιπατειν οτι εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι
ην δε εγγυς η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου

II. B³ εστι bis απεστειλε γογγυζουσι εστι το εστι και III. B³ ελεγε bis εμελλε
2 B³ εωρακε τις et εωρακε τον 8 B³ φαγητε 10 B³ πινων 12 B³ πινων 20 B³ εισιν 29 B³ γαλιλαια

μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εισ την ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησουσιν σου τα εργα
α ποιεισ ουδεισ γαρ τι εν κρυπτω ποιει και ζητει αυτο εν παρησια ειναι ει ταυτα ποιεισ φανε-
ρωσον σεαυτον τω κοσμω ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εισ αυτον λεγει ουν αυτοισ ο ι̅σ̅
ο καιροσ ο εμοσ ουπω παρεστιν ο δε καιροσ ο υμετεροσ παντοτε παρεστιν ετοιμοσ ου δυναται ο
κοσμοσ μεισιν υμασ εμε δε μεισει οτι εγω μαρτυρω περι αυτου οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν
υμεισ αναβητε εισ την εορτην εγω ουπω αναβαινω εισ την εορτην ταυτην οτι ο εμοσ καιροσ ουπω
κ̅β̅ πεπληρωται ταυτα δε ειπων αυτοισ εμεινεν εν τη γαλειλαια ωσ δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου
εισ την εορτην τοτε και αυτοσ ανεβη ου φανερωσ αλλα ωσ εν κρυπτω οι ουν ιουδαιοι εζητουν
αυτον εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινοσ και γογγυσμοσ περι αυτου ην πολυσ εν τοισ οχλοισ
οι μεν ελεγον οτι αγαθοσ εστιν αλλοι δε ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον ουδεισ μεντοι παρ

κ̅γ̅ ρησια ελαλει περι αυτου δια τον φοβον των ιουδαιων ηδη δε τησ εορτησ μεσουσησ ανεβη ι̅σ̅
εισ το ιερον και εδιδασκεν εθαυμαζον ουν οι ιουδαιοι λεγοντεσ πωσ ουτοσ γραμματα οιδεν μη
μεμαθηκωσ απεκριθη ουν αυτοισ ι̅σ̅ και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντοσ
με εαν τισ θελη το θελημα αυτου ποιειν γνωσεται περι τησ διδαχησ ποτερον εκ του θ̅υ̅ εστιν η
εγω απ εμαυτου λαλω ο αφ εαυτου λαλων την δοξαν την ιδιαν ζητει ο δε ζητων την δοξαν του
πεμψαντοσ αυτον ουτοσ αληθησ εστιν και αδικια εν αυτω ουκ εστιν ου μωυσησ εδωκεν υμιν τον
νομον και ουδεισ εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι απεκριθη ο οχλοσ δαιμονιον
εχεισ τισ σε ζητει αποκτειναι απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτοισ εν εργον εποιησα και παντεσ θαυμα-
ζετε δια τουτο μωυσησ δεδωκεν υμιν την περιτομην ουκ οτι εκ του μωυσεωσ εστιν αλλ εκ των
πατερων και σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον ει περιτομην λαμβανει ο ανθρω

ποσ εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομοσ μωυσεωσ εμοι χολαται οτι ολον ανθρωπον υγιη εποιησα εν
σαββατω μη κρεινετε κατ οψιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινετε ελεγον ουν τινεσ εκ των ιεροσο-
λυμειτων ουχ ουτοσ εστιν ον ζητουσιν αποκτειναι και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν
μηποτε αληθωσ εγνωσαν οι αρχοντεσ οτι ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅ αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν ο δε
χ̅σ̅ οταν ερχηται ουδεισ γεινωσκει ποθεν εστιν εκραξεν ουν εν τω ιερω διδασκων ο ι̅σ̅ και λεγων
καμε οιδατε και οιδατε ποθεν ειμι και απ εμαυτου ουκ εληλυθα αλλ εστιν αληθινοσ ο πεμψασ
με ον υμεισ ουκ οιδατε εγω οιδα αυτον οτι παρ αυτου ειμι κακεινοσ με απεστειλεν εζητουν ουν
κ̅δ̅ αυτον πιασαι και ουδεισ επεβαλεν επ αυτον την χειρα οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου εκ
του οχλου δε πολλοι επιστευσαν εισ αυτον και ελεγον ο χ̅σ̅ οταν ελθη μη πλειονα σημεια ποιησει
ων ουτοσ εποιησεν ηκουσαν οι φαρεισαιοι του οχλου γογγυζοντοσ περι αυτου ταυτα

H. B^3 οιδε εστι και III. B^3 λεγουσι

1 B^3 θεωρησουσι 2 B^3 παρρησια 5 B^3 μισειν et μισει 7 B^3 γαλιλαια 19 B^3 ουχ 21 B^3 χολατε 22 B^3 κρινετε pro κρειν. 23 B^3 ιεροσολυμιτων 25 B^3 γινωσκει. Ibidem ο ante ι̅σ̅ iam a B^2 ut vidtr et B^3 deletum 30 B^3 φαρισαιοι

και απεστειλαν οι αρχιερεις και οι φαρεισαιοι υπηρετας ινα πιασωσιν αυτον ειπεν ουν ο ι̅σ̅ ετι
χρονον μεικρον μεθ υμων ειμι και υπαγω προς τον πεμψαντα με ζητησετε με και ουχ ευρησετε
με και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν εκει ειπον ουν οι ιουδαιοι προς εαυτους που ουτος
μελλει πορευεσθαι οτι ημεις ουχ ευρησομεν αυτον μη εις την διασποραν των ελληνων μελλει πο-
ρευεσθαι και διδασκειν τους ελληνας τις εστιν ο λογος ουτος ον ειπε ζητησετε με και ουχ ευρη-
κε σετε με και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν εν δε τη εσχατη ημερα τη μεγαλη της
εορτης ειστηκει ο ι̅σ̅ και εκραξε λεγων εαν τις διψα ερχεσθω προς εμε και πεινετω ο πιστευων
> ει εμε καθως ειπεν η γραφη ποταμοι εκ της κοιλιας αυτου ρευσουσιν υδατος ζωντος τουτο δε
ειπεν περι του πνευματος ο εμελλον λαμβανειν οι πιστευσαντες εις αυτον ουπω γαρ ην πνευμα
αγιον δεδομενον οτι ι̅σ̅ ουπω εδοξασθη εκ του οχλου ουν ακουσαντες των λογων τουτων ε

λεγον οτι ουτος εστιν αληθως ο προφητης αλλοι ελεγον ουτος εστιν ο χ̅σ̅ οι δε ελεγον μη γαρ εκ
της γαλειλαιας ο χ̅σ̅ ερχεται ουκ η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματος δαυειδ και απο βηθλεεμ
της κωμης οπου ην δαυειδ ερχεται ο χ̅σ̅ σχιμα ουν εγενετο εν τω οχλω δι αυτον τινες δε ηθελον
κς εξ αυτων πιασαι αυτον αλλ ουδεις εβαλεν επ αυτον τας χειρας ηλθον ουν οι υπηρεται προς
τους αρχιερεις και φαρεισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι διατι ουκ ηγαγετε αυτον απεκριθησαν
οι υπηρεται ουδεποτε ελαλησεν ουτως ανθρωπος απεκριθησαν ουν οι φαρεισαιοι μη και υμεις
πεπλανησθε μη τις εκ των αρχοντων επιστευσεν εις αυτον η εκ των φαρεισαιων αλλα ο οχλος
ουτος ο μη γεινωσκων τον νομον επαρατοι εισιν λεγει νεικοδημος προς αυτους ο ελθων προς
αυτον προτερον εις ων εξ αυτων μη ο νομος ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση πρωτον
παρ αυτου και γνω τι ποιει απεκριθησαν και ειπαν αυτω μη και συ εκ της γαλειλαιας ει

κζ εραυνησον και ιδε οτι εκ της γαλειλαιας προφητης ουκ εγειρεται παλιν ουν αυτοις ελαλησεν
ι̅σ̅ λεγων εγω ειμι το φως του κοσμου ο ακολουθων μοι ου μη περιπατηση εν τη σκοτια αλλ εξει
το φως της ζωης ειπον ουν αυτω οι φαρεισαιοι συ περι σεαυτου μαρτυρεις η μαρτυρια σου ουκ
εστιν αληθης απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτοις καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου
αληθης εστιν οτι οιδα ποθεν ηλθον και που υπαγω υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι η που
υπαγω υμεις κατατα την σαρκα κρεινετε εγω ου κρεινω ουδενα και εαν κρεινω δε εγω η κρισις
η εμη αληθινη εστιν οτι μονος ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμψας με πατηρ και εν τω νομω δε τω
υμετερω γεγραπται οτι δυο ανθρωπων η μαρτυρια αληθης εστιν εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυ-
του και μαρτυρει περι εμου ο πεμψας με πατηρ ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απε-
κριθη ι̅σ̅ ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου αν ηδειτε

I. B^3 ειπε περι II. B^3 εισι

1 B^3 φαρισαιοι 2 B^3 μικρον 7 B^3 ϊστηκει et πινετω 8 B^3 εις εμε 12 B^3 γαλιλαιας et ουχ, item δαυιδ 13 B^3 δαυιδ et σχισμα 15 B^3 φαρισαιους 16 B^3 φαρισαιοι 17 B^3 φαρισαιων 18 B^3 γινωσκων et νικοδημος 20 B^3 γαλιλαιας 21 B^3 ερευνησον et γαλιλαιας 23 B^3 φαρισαιοι 26 B^3 κατα την et κρινετε, ibidem κρινω bis

ταυτα τα ρηματα ελαλησεν εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεις επιασεν αυτον
κη οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου   ειπεν ουν παλιν αυτοις εγω υπαγω και ζητησετε με και εν
τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν ελεγον ουν οι ιουδαιοι
μητι αποκτενει εαυτον οτι λεγει οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν και ελεγεν αυτοις υμεις
εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεις εκ τουτου του κοσμου εστε εγω ουκ ειμι εκ του
κοσμου τουτου ειπον ουν υμειν οτι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων εαν γαρ μη πιστευσητε
οτι εγω ειμι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων ελεγον ουν αυτω συ τις ει ειπεν αυτοις ι̅σ̅ την
αρχην ο·τι και λαλω υμιν πολλα εχω περι υμων λαλειν και κρεινειν αλλ ο πεμψας με αληθης
εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λαλω εις τον κοσμον ουκ εγνωσαν οτι τον πατερα αυτοις
ελεγεν ειπεν ουν ο ι̅σ̅ οτι οταν υψωσητε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνω

σεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ μου ταυτα
λαλω και ο πεμψας με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παν-
κθ τοτε ταυτα αυτου λαλουντος πολλοι επιστευσαν εις αυτον   ελεγεν ουν ο ι̅σ̅ προς τους πεπι-
στευκοτας αυτω ιουδαιους εαν υμεις μεινητε εν τω λογω τω εμω αληθως μαθηται μου εστε και
γνωσεσθε την αληθειαν και η αληθεια ελευθερωσει υμας απεκριθησαν προς αυτον σπερμα αβρααμ
εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε πως συ λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε απεκριθη αυτοις
ι̅σ̅ αμην αμην λεγω υμιν οτι πας ο ποιων την αμαρτιαν δουλος εστιν της αμαρτιας ο δε δουλος
ου μενει εν τη οικια εις τον αιωνα ο υιος μενει εις τον αιωνα εαν ουν ο υιος υμας ελευθερωση
οντως ελευθεροι εσεσθε οιδα οτι σπερμα αβρααμ εστε αλλα ζητειτε με αποκτειναι οτι ο λογος ο
εμος ου χωρει εν υμιν α εγω εωρακα παρα τω πατρι λαλω και υμεις ουν α ηκουσατε παρα του

πατρος ποιειτε απεκριθησαν και ειπαν αυτω ο πατηρ ημων αβρααμ εστιν λεγει αυτοις ι̅σ̅ ει
τεκνα του αβρααμ εστε τα εργα του αβρααμ εποιειτε νυν δε ζητειτε με αποκτειναι ανθρωπον ος
την αληθειαν υμιν λελαληκα ην ηκουσα παρα του θ̅υ̅ τουτο αβρααμ ουκ εποιησεν, υμεις ποιειτε
τα εργα του πατρος υμων ειπον αυτω ημεις εκ πορνειας ουκ εγεννηθημεν ενα πατερα εχομεν τον
θ̅ν̅ ειπεν αυτοις ι̅σ̅ ει ο θ̅σ̅ ο πατηρ υμων ην ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θ̅υ̅ εξηλθον και ηκω
ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινος με απεστειλεν διατι την λαλιαν την εμην ου γεινω-
σκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον υμεις εκ του πατρος του διαβολου εστε και τας
επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην απ αρχης και εν τη αληθεια
ουκ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω οταν λαλη το ψευδος εκ των ιδιων λαλει οτι ψευστης
εστιν και ο πατηρ αυτου εγω δε οτι την αληθειαν λεγω ου πιστευετε

I. B^3 εστι II. B^3 εδιδαξε χρηκε εστι III. B^3 εστι απεστειλε εστι και

6 B^3 υμιν 8 B^3 κρινειν 19 verba με αποκτ. οτι a B^2 ut vdtr notantur " ' "', quibus signis αποκτ. με οτι legendum esse indicatur 26 B^3 γινωσκετε 29 B^3 ουχ

μοι τισ εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιασ ει αληθειαν λεγω διατι υμεισ ου πιστευετε μοι ο ων εκ του θυ τα ρηματα του θυ ακουει δια τουτο υμεισ ουκ ακουετε οτι εκ του θυ ουκ εστε απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπαν αυτω ου καλωσ λεγομεν ημεισ οτι σαμαρειτησ ει συ και δαιμονιον εχεισ απεκριθη ισ̄ εγω δαιμονιον ουκ εχω αλλα τειμω τον πατερα μου και υμεισ ατειμαζετε με εγω δε ου ζητω την δοξαν μου εστιν ο ζητων και κρεινων αμην αμην λεγω υμιν εαν τισ τον εμον λογον τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα ειπον αυτω οι ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεισ αβρααμ᾽ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεισ εαν τισ τον λογον μου τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα μη συ μειζων ει του πατροσ ημων αβρααμ οστισ απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σεαυτον ποιεισ απεκριθη ισ̄ εαν εγω δοξασω εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο

δοξαζων με ον υμεισ λεγετε οτι θσ υμων εστιν και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οιδα αυτον καν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον εσομαι ομαιοσ υμιν ψευστησ αλλα οιδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ειδη την ημεραν την εμην και ειδεν και εχαρη ειπον ουν οι ιουδαιοι προσ αυτον πεντηκοντα ετη ουπω εχεισ και αβρααμ εορακεσ ειπεν αυτοισ ισ̄ αμην αμην λεγω υμιν πριν αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι ηραν ουν λιθουσ ινα βαλωσιν επ αυτον ισ̄ εκρυβη λ και εξηλθεν εκ του ιερου και παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γενετησ και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντεσ ραββει τισ ημαρτεν ουτοσ η οι γονεισ αυτου ινα τυφλοσ γεννηθη απεκριθη ισ̄ ουτε ουτοσ ημαρτεν ουτε οι γονεισ αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θῡ εν αυτω ημασ δει εργαζεσθε τα εργα του πεμψαντοσ με εωσ ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεισ δυναται εργαζεσθαι οταν εν τω κοσμω ω φωσ

ειμι του κοσμου ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματοσ και επεθηκεν αυτου τον πηλον επι τουσ οφθαλμουσ και ειπεν αυτω υπαγε νιψαι εισ την κολυμβηθραν του σιλωαμ ο ερμηνευεται απεσταλμενοσ απηλθεν βλεπων οι ουν γειτονεσ και οι θεωρουντεσ αυτον το προτερον οτι προσαιτησ ην ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ο καθημενοσ και προσαιτων αλλοι ελεγον οτι ουτοσ εστιν αλλοι ελεγον ουχι αλλ ομοιοσ αυτω εστιν εκεινοσ ελεγεν οτι εγω ειμι ελεγον ουν αυτω πωσ ηνεωχθησαν σου οι οφθαλμοι απεκριθη εκεινοσ ο ανθρωποσ ο λεγομενοσ ισ̄ πηλον εποιησεν και επεχρεισεν μου τουσ οφθαλμουσ και ειπεν μοι οτι υπαγε εισ τον σειλωαμ και νιψαι απελθων ουν και νιψαμενοσ ανεβλεψα και ειπαν αυτω που εστιν εκεινοσ λεγει ουκ οιδα αγουσιν αυτον προσ τουσ φαρεισαιουσ τον ποτε τυφλον ην δε σαββατον εν η ημερα τον πηλον εποιησεν ο ισ̄ και ανεωξεν αυτου τουσ οφθαλ

I. B^3 απεθανε bis II. B^3 εστι ειδε III. B^3 επτυσε εποιησε απηλθε εποιησε ειπε

4 B^3 τιμω et ατιμαζετε 5 B^3 κρινων 11 υμων : B^2 et ^{3} ημων 13 B^2 et ^{3} ιδη 14 B^3 εωρακασ 19 εργαζεσθε : B^3 εργαζεσθαι 27 B^3 επεχρισε et σιλωαμ 29 B^3 φαρισαιουσ

μους παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρεισαιοι πως ανεβλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν μου επι τους οφθαλμους και ενιψαμην και βλεπω ελεγον ουν εκ των φαρεισαιων τινες ουκ εστιν ουτος παρα θ̅υ̅ ο ανθρωπος οτι το σαββατον ου τηρει αλλοι δε ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν και σχισμα ην εν αυτοις λεγουσιν ουν τω τυφλω παλιν τι συ λεγεις περι αυτου οτι ηνεωξεν σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι προφητης εστιν ουκ επιστευσαν ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ην τυφλος και ανεβλεψεν εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν βλεπει αρτι απεκριθησαν ουν οι γονεις αυτου και ειπαν οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν η τις ηνοιξεν αυτου τους

οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν αυτον ερωτησατε ηλικιαν εχει αυτος περι εαυτου λαλησει ταυτα
ειπον οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους ιουδαιους ηδη γαρ συνετεθειντο οι ιουδαιοι ινα εαν τις
αυτον ομολογηση χ̅ν̅ αποσυναγωγος γενηται δια τουτο οι γονεις αυτου ειπαν οτι ηλικιαν εχει
λ̅ε̅ αυτον επερωτησατε εφωνησαν ουν τον ανθρωπον εκ δευτερου ος ην τυφλος και ειπαν αυτω
δος δοξαν τω θ̅ω̅ ημεις οιδαμεν οτι ουτος ο ανθρωπος αμαρτωλος εστιν απεκριθη ουν εκεινος ει
αμαρτωλος εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλος ων αρτι βλεπω ειπον ουν αυτω τι εποιησεν σοι πως
ηνοιξεν σου τους οφθαλμους απεκριθη αυτοις ειπον υμιν ηδη και ουκ ηκουσατε τι ουν παλιν
θελετε ακουειν μη και υμεις θελετε αυτου μαθηται γενεσθαι και ελοιδορησαν αυτον και ειπον συ
μαθητης ει εκεινου ημεις δε του μωσεως εσμεν μαθηται ημεις οιδαμεν οτι μωυσει λελαληκεν ο
θ̅σ̅ τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν

απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν αυτοις εν τουτω γαρ το θαυμαστον εστιν οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστιν και ηνοιξεν μου τους οφθαλμους οιδαμεν οτι ο θ̅σ̅ αμαρτωλων ουκ ακουει αλλα εαν τις θεοσεβης η και το θελημα αυτου ποιη τουτου ακουει εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνεωξεν τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου ει μη ην ουτος παρα θ̅υ̅ ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν απεκριθησαν και ειπαν αυτω εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω ηκουσεν ι̅σ̅ οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν συ πιστευεις εις τον υιον του ανθρωπου και τις εστιν εφη κ̅ε̅ ινα πιστευσω εις αυτον ειπεν αυτω ο ι̅σ̅ και εορακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν ο δε εφη πιστευω κ̅ε̅ και προσεκυνησεν αυτω και ειπεν ο ι̅σ̅ εις κριμα εγω εις τον κοσμον τουτον ηλθον ινα οι μη βλεποντες βλεπωσιν και οι βλεποντες τυφλοι γενωνται ηκουσαν εκ των φαρεισαιων

I. B^3 επεθηκε ηνεωξε II. B^3 εποιησε ηνοιξε III. B^3 εστι κ. ηνοιξε ηνεωξε ειπε συ βλεπωσι
1 B^3 φαρισαιοι 2 B^3 φαρισαιων 27 B^3 εωρακας 30 B^3 φαρισαιων

ταυτα οι μετ αυτου οντεσ και ειπον αυτω μη και ημεισ τυφλοι εσμεν ειπεν αυτοισ ι̅σ̅ ει τυφλοι
ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η αμαρτια υμων μενει αμην αμην υμιν
λεγω ο μη εισερχομενοσ δια τησ θυρασ εισ την αυλην των προβατων αλλα αναβαινων αλλαχοθεν
εκεινοσ κλεπτησ εστιν και ληστησ ο δε εισερχομενοσ δια τησ θυρασ ποιμην εστιν των προβατων
τουτω ο θυρωροσ ανοιγει και τα προβατα τησ φωνησ αυτου ακουει και τα ιδια προβατα φωνει
κατ ονομα και εξαγει αυτα οταν τα ιδια παντα εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προ-
βατα αυτω ακολουθει οτι οιδασι την φωνην αυτου αλλοτριω δε ου μη ακολουθησουσιν αλλα φευ-
ξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασι των αλλοτριων την φωνην ταυτην την παροιμιαν ειπεν αυτοισ ο
λ̅β̅ ι̅σ̅ εκεινοι δε ουκ εγνωσαν τινα η α ελαλει αυτοισ ειπεν ουν παλιν ι̅σ̅ αμην αμην υμιν λεγω
εγω ειμι η θυρα των προβατων παντεσ οσοι ηλθον προ εμου κλεπται

εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τισ εισελθη
σωθησεται και εισελευσεται και εξελευσεται και νομην ευρησει ο κλεπτησ ουκ ερχεται ει μη ινα
κλεψη και θυση και απολεση εγω ηλθον ινα ζωην εχωσιν και περισσον εχωσιν εγω ειμι ο ποιμην ο
καλοσ ο ποιμην ο καλοσ την ψυχην αυτου τιθησιν υπερ των προβατων ο μισθωτοσ και ουκ ων ποι-
μην ου ουκ εστιν τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφιησι τα προβατα και φευγει
και ο λυκοσ αρπαζει αυτα και σκορπιζει οτι μισθωτοσ εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων
λ̅γ̅ εγω ειμι ο ποιμην ο καλοσ και γεινωσκω τα εμα και γεινωσκουσι με τα εμα καθωσ γεινωσκει
με ο πατηρ καγω γεινωσκω τον πατερα και την ψυχην μου τιθημι υπερ των προβατων και αλλα
προβατα εχω α ουκ εστιν εκ τησ αυλησ ταυτησ κακεινα δει με αγαγειν και τησ φωνησ μου ακου-
σουσιν και γενησονται μια ποιμνη εισ ποιμην δια τουτο με ο πατηρ αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυ

χην μου ινα παλιν λαβω αυτην ουδεισ ηρεν αυτην απ εμου αλλ εγω τιθημι αυτην απ εμαυτου
εξουσιαν εχω θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν λαβειν αυτην ταυτην εντολην ελαβον παρα
του πατροσ μου σχισμα παλιν εγενετο εν τοισ ιουδαιοισ δια τουσ λογουσ τουτουσ ελεγον δε πολλοι
εξ αυτων δαιμονιον εχει και μαινεται τι αυτου ακουετε αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν
λ̅δ̅ δαιμονιζομενου μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμουσ ανοιξαι εγενετο τοτε τα ενκαινια εν
τοισ ιεροσολυμοισ χειμων ην και περιεπατει ι̅σ̅ εν τω ιερω εν τη στοα του σολομωνοσ εκυκλευσαν
ουν αυτον οι ιουδαιοι και ελεγον αυτω εωσ ποτε την ψυχην ημων αιρεισ ει συ ει ο χ̅σ̅ ειπε ημιν
παρρησια απεκριθη αυτοισ ι̅σ̅ ειπον υμιν και ουκ επιστευσατε τα εργα α εγω ποιω εν τω ονοματι
του πατροσ μου ταυτα μαρτυρει περι εμου αλλα υμεισ ου πιστευετε οτι ουκ εστε εκ των προβα-
των των εμων τα προβατα τα εμα τησ φωνησ μου ακουουσιν καγω γεινωσκω αυτα

I. B^3 εστι bis II. B^3 εισι εχωσι και εστι sec et tert loco ακουσουσι III. B^3 εστι ακουουσι

12 post ερχεται iam scriptum erat ιν, sed ipsa prima manus se correxit 17 B^3 γινωσκω et γινωσκουσι et γινωσκει 18 B^3 γινωσκω 25 B^3 εγκαινια 28 in codice est ο ι̅σ̅, sed o paullo minore forma extra lineam scriptum est, tamen possit ipsius primae manus esse 30 B^3 γινωσκω

και ακολουθουσιν μοι καγω διδωμι αυτοισ ζωην αιωνιον και ου μη απολωνται εισ τον αιωνα και ουχ αρπασει τισ αυτα εκ τησ χειροσ μου ο πατηρ μου ο δεδωκεν μοι παντων μειζον εστιν και ουδεισ δυναται αρπαζειν εκ τησ χειροσ του πατροσ εγω και ο πατηρ εν εσμεν εβαστασαν παλιν λιθουσ οι ιουδαιοι ινα λιθασωσιν αυτον απεκριθη αυτοισ ο ι̅σ̅ πολλα εργα εδειξα υμιν καλα εκ του πατροσ δια ποιον αυτων εργον εμε λιθαζετε απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε αλλα περι βλασφημιασ και οτι συ ανθρωποσ ων ποιεισ σεαυτον θ̅ν̅ απεκριθη αυτοισ ι̅σ̅ ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω υμων οτι εγω ειπα θεοι εστε ει εκεινουσ ειπεν θεουσ προσ ουσ ο λογοσ του θ̅υ̅ εγενετο και ου δυναται λυθηναι η γραφη ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν εισ τον κοσμον υμεισ λεγετε οτι βλασφημεισ οτι ειπον υιοσ του θ̅υ̅ ειμι ει ου ποιω τα εργα του πατροσ μου μη πιστευετε μοι ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευητε τοισ

εργοισ πιστευετε ινα γνωτε και γεινωσκητε οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι εζητουν παλιν
αυτον πιασαι και εξηλθεν εκ τησ χειροσ αυτων και απηλθεν παλιν περαν του ιορδανου εισ τον
τοπον οπου ην ιωανησ το πρωτον βαπτιζων και εμενεν εκει και πολλοι ηλθον προσ αυτον και
ελεγον οτι ιωανησ μεν σημειον εποιησεν ουδεν παντα δε οσα ειπεν ιωανησ περι τουτου αληθη ην
λε και πολλοι επιστευσαν εισ αυτον εκει ην δε τισ ασθενων λαζαροσ απο βηθανιασ εκ τησ κω-
μησ μαριασ και μαρθασ τησ αδελφησ αυτησ ην δε μαριαμ η αλειψασα τον κ̅ν̅ μυρω και εκμα-
ξασα τουσ ποδασ αυτου ταισ θριξιν αυτησ ησ ο αδελφοσ λαζαροσ ησθενει απεστειλαν ουν αι
αδελφαι προσ αυτον λεγουσαι κ̅ε̅ ιδε ον φιλεισ ασθενει ακουσασ δε ο ι̅σ̅ ειπεν αυτη η ασθενεια
ουκ εστιν προσ θανατον αλλ υπερ τησ δοξησ του θ̅υ̅ ινα δοξασθη ο υιοσ του θ̅υ̅ δι αυτησ ηγαπα
δε ο ι̅σ̅ την μαρθαν και την αδελφην αυτησ και τον λαζαρον ωσ ουν

ηκουσεν οτι ασθενει τοτε μεν εμεινεν εν ω ην τοπω δυο ημερασ επειτα μετα τουτο λεγει τοισ μαθηταισ αγωμεν εισ την ιουδαιαν παλιν λεγουσιν αυτω οι μαθηται ραββει νυν εζητουν σε λιθασαι οι ιουδαιοι και παλιν υπαγεισ εκει απεκριθη ι̅σ̅ ουχι δωδεκα ωραι εισιν τησ ημερασ εαν τισ περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει οτι το φωσ του κοσμου τουτου βλεπει εαν δε τισ περιπατη εν τη νυκτι προσκοπτει οτι το φωσ ουκ εστιν εν αυτω ταυταυτα ειπεν και μετα τουτο λεγει αυτοισ λαζαροσ ο φιλοσ ημων κεκοιμηται αλλα πορευομαι ινα εξυπνισω αυτον ειπον ουν οι μαθηται αυτω κ̅ε̅ ει κεκοιμηται σωθησεται ειρηκει δε ο ι̅σ̅ περι του θανατου αυτου εκεινοι δε εδοξαν οτι περι τησ κοιμησεωσ του υπνου λεγει τοτε ουν ειπεν αυτοισ ο ι̅σ̅ παρρησια λαζαροσ απεθανεν και χαιρω δι υμασ ινα πιστευσητε οτι ουκ ημην εκει αλλ αγωμεν προσ αυτον ειπεν ουν θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ τοισ συ̅

I. B[3] ακολουθουσι δεδωκε εστι bis ειπε ηγιασε II. B[3] απηλθε εστι III. B[3] εισι ειπε απεθανε

2 ο δεδωκεν : iam B[2] οσ pro ο substituit, sed μειζον non mutatum est 11 B[3] γινωσκητε 25 litterae ταυ exeunte versu, ταυτα ineunte scriptae sunt; priores B[3] non instauravit 30 ex συ̅ B[3] fecit συμ

μαθηταις αγωμεν και ημεις ινα αποθανωμεν μετ αυτου ελθων ουν ο ι̅σ̅ ευρεν αυτον τεσσαρας
ηδη ημερας εχοντα εν τω μνημειω ην δε βηθανια εγγυς των ιεροσολυμων ως απο σταδιων δεκα-
λς πεντε πολλοι δε εκ των ιουδαιων εληλυθεισαν προς την μαρθαν και μαριαμ ινα παραμυθη-
σωνται αυτας περι του αδελφου η ουν μαρθα ως ηκουσεν οτι ι̅σ̅ ερχεται υπηντησεν αυτω μαρια
δε εν τω οικω εκαθεζετο ειπεν ουν η μαρθα προς ι̅ν̅ ει ησ ωδε ουκ αν απεθανεν ο αδελφοσ μου και
νυν οιδα οτι οσα αν αιτηση τον θ̅ν̅ δωσει σοι ο θ̅σ̅ λεγει αυτη ο ι̅σ̅ αναστησεται ο αδελφοσ σου λεγει
αυτω η μαρθα οιδα οτι αναστησεται εν τη αναστησει εν τη εσχατη ημερα ειπεν αυτη ο ι̅σ̅ εγω ειμι
η αναστασισ και η ζωη ο πιστευων εισ εμε καν αποθανη ζησεται και πασ ο ζων και πιστευων
εισ εμε ου μη αποθανη εισ τον αιωνα πιστευεισ τουτο λεγει αυτω ναι κ̅ε̅ εγω πιστευω οτι συ ει
ο χ̅σ̅ ο υιοσ του θ̅υ̅ ο εισ τον κοσμον ερχομενοσ και τουτο ει

πουσα απηλθεν και εφωνησεν μαριαμ την αδελφην αυτησ λαθρα ειπασα ο διδασκαλοσ παρεστιν και φωνει σε εκεινη δε ως ηκουσεν ηγερθη ταχυ και ηρχετο προσ αυτον ουπω δε εληλυθει ο ι̅σ̅ εισ την κωμην αλλ ην ετι εν τω τοπω οπου υπηντησεν αυτω η μαρθα οι ουν ιουδαιοι οι οντεσ μετ αυτησ εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντεσ την μαριαμ οτι ταχεως ανεστη και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη δοξαντεσ οτι υπαγει εισ το μνημειον ινα κλαυση εκει η ουν μαριαμ ως ηλθεν οπου ην ι̅σ̅ ιδουσα αυτον επεσεν αυτου προσ τουσ ποδασ λεγουσα αυτω κ̅ε̅ ει ησ ωδε ουκ αν μου απεθανεν ο αδελφοσ ι̅σ̅ ουν ως ειδεν αυτην κλαιουσαν και τουσ συνελθοντασ αυτη ιουδαιουσ κλαιοντασ ενεβρειμησατο τω πνευματι και εταραξεν εαυτον και ειπεν που τεθεικατε αυτον λεγουσιν αυτω κ̅ε̅ ερχου και ιδε εδακρυσεν ο ι̅σ̅ ελεγον ουν οι ιουδαιοι ιδε πωσ εφιλει αυτον τινεσ δε εξ αυτων ειπον ουκ εδυνατο ου

τοσ ο ανοιξασ τουσ οφθαλμουσ του τυφλου ποιησαι ινα και ουτοσ μη αποθανη ι̅σ̅ ουν παλιν ενβρειμωμενοσ εν εαυτω ερχεται εισ το μνημειον ην δε σπηλαιον και λιθοσ επεκειτο επ αυτω λεγει ο ι̅σ̅ αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τετελευτηκοτοσ μαρθα κ̅ε̅ ηδη οζει τεταρτεοσ γαρ εστιν λεγει αυτη ο ι̅σ̅ ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσησ οψη την δοξαν του θ̅υ̅ ηραν ουν τον λιθον ο δε ι̅σ̅ ηρεν τουσ οφθαλμουσ ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσασ μου εγω δε ηδειν οτι παντοτε μου ακουεισ αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον ινα πιστευσωσιν οτι συ με απεστειλασ και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν λαζαρε δευρο εξω εξηλθεν ο τεθνηκως δεδεμενοσ τουσ ποδασ και τασ χειρασ κειριαισ και η οψισ αυτου σουδαριω περιεδεδετο λεγει ι̅σ̅ αυτοισ λυσατε αυτον και αφετε αυτον υπαγειν πολλοι ουν εκ των ιουδαιων οι ελθοντεσ προσ την μαριαμ και θεασαμε

II. B^3 απηλθε εφωνησε παρεστι ειπε III. B^3 εστι ηρε ειπε εκραυγασε

7 B^3 αναστασει 10 pro πιστευω ipse* substituit πεπιστευκα 18 B^3 ενεβριμησατο 20 B^3 ηδυνατο 22 B^3 εμβριμωμενοσ 24 B^3 τεταρταιοσ

νοι ο εποιησεν επιστευσαν εισ αυτον τινεσ δε εξ αυτων απηλθον προσ τουσ φαρεισαιουσ και
λ̅ζ̅ ειπον αυτοισ α εποιησεν ι̅σ̅ συνηγαγον ουν οι αρχιερεισ και οι φαρεισαιοι συνεδριον και ελε-
γον τι ποιουμεν οτι ουτοσ ο ανθρωποσ πολλα ποιει σημεια εαν αφωμεν αυτον ουτωσ παντεσ
πιστευσουσιν εισ αυτον και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν ημων και τον τοπον και το εθνοσ
εισ δε τισ εξ αυτων καιαφασ αρχιερευσ ων του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοισ υμεισ ουκ οιδατε
ουδεν ουδε λογιζεσθε οτι συμφερει υμιν ινα εισ ανθρωποσ αποθανη υπερ του λαου και μη ολον το
εθνοσ αποληται τουτο δε αφ εαυτου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευσ ων του ενιαυτου εκεινου επροφη-
τευσεν οτι εμελλεν ι̅σ̅ αποθνησκειν υπερ του εθνουσ και ουχ υπερ του εθνουσ μονον αλλα ινα και
λ̅η̅ τα τεκνα του θ̅υ̅ τα διεσκορπισμενα συναγαγη εισ εν απ εκεινησ ουν τησ ημερασ εβουλευ-
σαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον ο ουν ι̅σ̅ ουκε

τι παρησια περιεπατει εν τοισ ιουδαιοισ αλλα απηλθεν εκειθεν εισ την χωραν εγγυσ τησ ερημου
εισ εφραιμ λεγομενην πολιν κακει εμεινεν μετα των μαθητων ην δε εγγυσ το πασχα των ιουδαιων
και ανεβησαν πολλοι εισ ιεροσολυμα εκ τησ χωρασ προ του πασχα ινα αγνισωσιν εαυτουσ εζη-
τουν ουν τον ι̅ν̅ και ελεγον μετ αλληλων εν τω ιερω εστηκοτεσ τι δοκει υμιν οτι ου μη ελθη εισ
την εορτην δεδωκεισαν δε οι αρχιερεισ και οι φαρεισαιοι εντολασ ινα εαν τισ γνω που εστιν
λ̅θ̅ μηνυση οπωσ πιασωσιν αυτον ο ουν ι̅σ̅ προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εισ βηθανιαν οπου
ην λαζαροσ ον ηγειρεν εκ νεκρων ι̅σ̅ εποιησαν ουν αυτω δειπνον εκει και η μαρθα διηκονει ο δε
λαζαροσ εισ ην εκ των ανακειμενων συν αυτω η ουν μαριαμ λαβουσα λειτραν μυρου ναρδου
πιστικησ πολυτειμου ηλειψεν τουσ ποδασ ι̅υ̅ και εξεμαξεν ταισ θριξιν αυτησ τουσ ποδασ αυτου
η δε οικια επλησθη εκ τησ οσμησ του μυ

ρου λεγει δε ιουδασ ο ισκαριωτησ εισ των μαθητων αυτου ο μελλων αυτον παραδιδοναι διατι
τουτο·το μυρον ουκ επραθη τριακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοισ ειπεν δε τουτο ουχ οτι περι
των πτωχων εμελεν αυτω αλλ οτι κλεπτησ ην και το γλωσσοκομον εχων τα βαλλομενα εβα-
σταζεν ειπεν ουν ο ι̅σ̅ αφεσ αυτην ινα εισ την ημεραν του ενταφιασμου μου τηρηση αυτο τουσ
πτωχουσ γαρ παντοτε εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε εγνω ουν ο οχλοσ πολυσ εκ
των ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον ι̅ν̅ μονον αλλ ινα και τον λαζαρον ιδωσιν ον
ηγειρεν εκ νεκρων εβουλευσαντο δε και οι αρχιερεισ ινα και τον λαζαρον αποκτεινωσιν οτι πολλοι
μ̅ δι αυτον υπηγον των ιουδαιων και επιστευον εισ τον ι̅ν̅ τη επαυριον ο οχλοσ πολυσ ο ελθων
εισ την εορτην ακουσαντεσ οτι ερχεται ο ι̅σ̅ εισ ιεροσολυμα ελαβον τα βαια των φοινικων και
εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω και εκραυγασαν ωσαννα

II. B^3 εμεινε εστι ηλειψε εξεμαξε III. B^3 ειπε εστι

1 B^3 φαρισαιουσ 2 B^3 φαρισαιοι 8 $B^{2 et 3}$ ημελλεν 11 B^3 παρρησια 15 B^3 φαρισαιοι 18 B^3 λιτραν 19 B^3 πολυτιμου 25 B^3 om ο ante οχλοσ 30 ex εκραυγασαν B^3 fecit εκραυγαζον

ευλογημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κ̅υ̅ και ο βασιλευσ του ισραηλ ευρων δε ο ι̅σ̅ οναριον εκαθισεν
> επ αυτο καθωσ εστιν γεγραμμενον μη φοβου θυγατηρ σειων ιδου ο βασιλευσ σου ερχεται καθημε-
> νοσ επι πωλον ονου ταυτα ουκ εγνωσαν αυτου οι μαθηται το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ι̅σ̅ τοτε
εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτω εμαρτυρει ουν ο οχλοσ
ο ων μετ αυτου οτε τον λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων δια
τουτο υπηντησεν αυτω και ο οχλοσ οτι ηκουσαν τουτο αυτον πεποιηκεναι το σημειον οι ουν
φαρεισαιοι ειπαν προσ εαυτουσ θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμοσ οπισω αυτου απηλ-
μα θεν ησαν δε ελληνεσ τινεσ εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη ουτοι ουν
προσηλθον φιλιππω τω απο βηθσαιδα τησ γαλειλαιασ και ηρωτων αυτον λεγοντεσ κ̅ε̅ θελομεν τον
ι̅υ̅ ιδειν ερχεται ο φιλιπποσ και λεγει τω ανδρεα ερχε

ται ανδρεασ και φιλιπποσ και λεγουσιν τω ι̅υ̅ ο δε ι̅σ̅ αποκρεινεται αυτοισ λεγων εληλυθεν η ωρα
ινα δοξασθη ο υιοσ του ανθρωπου αμην αμην λεγω υμιν εαν μη ο κοκκοσ του σειτου πεσων εισ
την γην αποθανη αυτοσ μονοσ μενει εαν δε αποθανη πολυν καρπον φερει ο φιλων την ψυχην
αυτου απολλυει αυτην και ο μεισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εισ ζωην αἰωνιον
μβ φυλαξει αυτην εαν εμοι τισ διακονη εμοι ακολουθειτω και οπου ειμι εγω εκει και ο διακονοσ
ο εμοσ εσται εαν τισ εμοι διακονη τιμησει αυτον ο πατηρ νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι
ειπω πατερ σωσον με εκ τησ ωρασ ταυτησ αλλα δια τουτο ηλθον εισ την ωραν ταυτην πατερ
δοξασον μου το ονομα ηλθεν ουν φωνη εκ του ουρανου και εδοξασα και παλιν δοξασω ο οχλοσ
ο εστωσ και ακουσασ ελεγεν βροντην γεγονεναι αλλοι ελεγον αγγελοσ αυτω λελαληκεν απεκριθη
και ειπεν ι̅σ̅ ου δι εμε η φωνη αυτη γεγονεν αλλα δι υμασ νυν κρισισ εστιν του κοσμου του

του νυν ο αρχων του κοσμου τουτου εκβληθησεται εξω καγω αν υψωθω εκ τησ γησ παντασ
ελκυσω προσ εμαυτον τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν απεκριθη ουν
αυτω ο οχλοσ ημεισ ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο χ̅σ̅ μενει εισ τον αιωνα και πωσ λεγεισ συ οτι
δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου τισ εστιν ουτοσ ο υιοσ του ανθρωπου ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅σ̅
ετι μεικρον χρονον το φωσ εν υμιν εστιν περιπατειτε ωσ το φωσ εχετε ινα μη σκοτια υμασ κατα
λαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια ουκ οιδεν που υπαγει ωσ το φωσ εχετε πιστευετε εισ το
μγ φωσ ινα υιοι φωτοσ γενησθε ταυτα ελαλησεν ι̅σ̅ και απελθων εκρυβη απ αυτων τοσαυτα δε
αυτου σημεια πεποιηκοτοσ εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εισ αυτον ινα ο λογοσ ησαιου του
> προφητου πληρωθη ον ειπεν κ̅ε̅ τισ επιστευσεν τη ακοη ημων και ο βραχιων κ̅υ̅ τινι απεκαλυφθη
δια τουτο ουκ ηδυναντο πιστευειν οτι παλιν ειπεν ησαιασ τετυ

I. B[1] εστι II. B[3] λεγουσι ελεγε εστι III. B[3] ελεγε εστι περιπ. οιδε ειπε επιστευσε

2 B[2] ut vdtr et[3] η θυγατηρ. Ibidem B[3] σιων 6 B[2]et[3] και υπηντησεν 7 B[3] φαρισαιοι 9 B[1] γαλιλαιας 11 B[3] αποκρινεται 12 B[1] σιτου 14 B[3] μισων 25 B[3] μικρον

φλωκεν αυτων τους οφθαλμους και επωρωσεν αυτων την καρδιαν ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις
και νοησωσι τη καρδια και στραφωσι και ιασομαι αυτους ταυτα ειπεν ησαιας οτι ειδεν την
δοξαν αυτου και ελαλησεν περι αυτου ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν εις
αυτον αλλα δια τους φαρεισαιους ουχ ωμολογουν ινα μη αποσυναγωγοι γενωνται ηγαπησαν γαρ
μδ την δοξαν των ανθρωπων μαλλον υπερ την δοξαν του θυ ι̅σ̅ δε εκραξεν και ειπεν ο πιστευων
εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλα εις τον πεμψαντα με και ο θεωρων εμε θεωρει τον πεμψαντα
με εγω φως εις τον κοσμον εληλυθα ινα ο πιστευων εις εμε εν τη σκοτια μη μεινη και εαν τις
μου ακουση των ρηματων και μη φυλαξη εγω ου κρεινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρεινω τον
κοσμον αλλ ινα σωσω τον κοσμον ο αθετων εμε και μη λαμβανων τα ρηματα μου εχει τον κρει-
νοντα αυτον ο λογος ον ελαλησα εκεινος κρεινει αυτον εν τη εσχα

τη ημερα οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψας με πατηρ αυτος μοι εντολην δεδωκεν
τι ειπω και τι λαλησω και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν α ουν εγω λαλω καθως
με ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω προ δε της εορτης του πασχα ειδως ο ι̅σ̅ οτι ηλθεν αυτου
η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας τους ιδιους τους εν τω
κοσμω εις τελος ηγαπησεν αυτους και δειπνου γινομενου του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την
καρδιαν ινα παραδοι αυτον ιουδας σιμωνος ισκαριωτης ειδως οτι παντα εδωκεν αυτω ο πατηρ
εις τας χειρας και οτι απο θυ εξηλθεν και προς τον θν υπαγει εγειρεται εκ του δειπνου και
τιθησιν τα ιματια και λαβων λεντιον διεζωσεν εαυτον ειτα βαλλει υδωρ εις τον νιπτηρα και
ηρξατο νιπτειν τους ποδας των μαθητων και εκμασσειν τω λεντιω ω ην διεζωσμενος ερχεται
ουν προς σιμωνα πετρον λεγει αυτω κ̅ε̅ συ μου νιπτεις τους ποδας

απεκριθη ι̅σ̅ και ειπεν αυτω ο εγω ποιω συ ουκ οιδας αρτι γνωση δε με ταυτα λεγει αυτω πετρος
ου μη νιψης μου τους ποδας εις τον αιωνα απεκριθη ι̅σ̅ αυτω εαν μη νιψω σε ουκ εχεις μερος
μετ εμου λεγει αυτω πετρος σιμων κ̅ε̅ μη τους ποδας μου μονον αλλα και τας χειρας και την
κεφαλην λεγει αυτω ι̅σ̅ ο λελουμενος ουκ εχει χρειαν ει μη τους ποδας νιψασθαι αλλ εστιν καθα-
ρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι παντες ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο
μ̅ς̅ ειπεν οτι ουχι παντες καθαροι εστε οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων και ελαβεν τα ιματια
αυτου και ανεπεσεν παλιν ειπεν αυτοις γεινωσκετε τι πεποιηκα υμιν υμεις φωνειτε με ο διδα-
σκαλος και ο κ̅σ̅ και καλως λεγετε ειμι γαρ ⌜ει ουν εγω ενιψα⌝ ⌜υμων τους ποδας ο κ̅σ̅ και ο
διδασκαλος⌝ ει ου̅ εγω ενιψα υμων τους ποδας ο κ̅σ̅ και ο διδασκαλος και υμεις οφειλετε αλλη-
λων νιπτειν τους ποδας υποδειγμα γαρ εδωκα υμιν ινα καθως εγω εποιησα υμιν

I. B^3 ιδωσι ειδε ελαλησε εκραξε II. B^3 δεδωκε ειρηκε εξηλθε τιθησι III. B^3 εστι ενιψε ελαβε ανεπεσε
1 B^3 πεπωρωκεν 4 B^3 φαρισαιους 8 B^3 κρινω bis 9 B^3 κρινοντα 10 B^3 κρινει 21 με : B^3 μετα 27 B^3 γινωσκετε 28 B^3 verba ει ουν usque διδασκαλος B^2 circumdedit uncis, B^3 non instauravit

και υμεισ ποιητε αμην αμην λεγω υμιν ουκ εστι δουλοσ μειζων του κ̅υ̅ αυτου ουδε αποστολοσ
μειζων του πεμψαντοσ αυτον ει ταυτα οιδατε μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα ου περι παντων
> υμων λεγω εγω οιδα τινασ εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μου τον αρτον επηρεν
> εμε την πτερναν αυτου απαρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα πιστευητε οταν γενηται οτι εγω
ειμι αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων αν τινα πεμψω εμε λαμβανει ο δε εμε λαμβανων λαμβανει
μζ τον πεμψαντα με ταυτα ειπων ι̅σ̅ εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην
αμην υμιν λεγω οτι εισ εξ υμων παραδωσει με εβλεπον εισ αλληλουσ οι μαθηται απορουμενοι
περι τινοσ λεγει ην ανακειμενοσ εισ εκ των μαθητων αυτου εν τω κολπω του ι̅υ̅ ον ηγαπα ι̅σ̅
νευει ουν τουτω σιμων πετροσ και λεγει αυτω ειπε τισ εστιν περι ου λεγει αναπεσων εκεινοσ
ουτωσ επι το στηθοσ του ι̅υ̅ λεγει αυτω κ̅ε̅ τισ εστιν

αποκρεινεται ουν ι̅σ̅ εκεινοσ εστιν ω εγω βαψω το ψωμιον και δωσω αυτω βαψασ ουν ψωμιον
λαμβανει και διδωσι ιουδα σιμωνοσ ισκαριωτου και μετα το ψωμιον τοτε εισηλθεν εισ εκεινον
ο σατανασ λεγει ουν αυτω ι̅σ̅ ο ποιεισ ποιησον ταχειον τουτο ουδεισ εγνω των ανακειμενων προσ
τι ειπεν αυτω τινεσ γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν ιουδασ οτι λεγει αυτω ι̅σ̅ αγορασον
ων χρειαν εχομεν εισ την εορτην η τοισ πτωχοισ ινα τι δω λαβων ουν το ψωμιον εκεινοσ εξηλθεν
μη ευθυσ ην δε νυξ οτε ουν εξηλθεν λεγει ι̅σ̅ νυν εδοξασθη ο υιοσ του ανθρωπου και ο θ̅σ̅ εδο-
ξασθη εν αυτω και ο θ̅σ̅ δοξασει αυτον εν αυτω και ευθυσ δοξασει αυτον τεκνια ετι μεικρον μεθ
υμων ειμι ζητησετε με και καθωσ ειπον τοισ ιουδαιοισ οτι οπου εγω υπαγω υμεισ ου δυνασθε
ελθειν και υμιν λεγω αρτι εντολην καινην διδωμι υμιν ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ηγαπησα
υμασ ινα και υμεισ αγαπατε αλληλουσ εν τουτω γνωσονται παντεσ οτι εμοι μαθηται ε

στε εαν αγαπην εχητε εν αλληλοισ λεγει αυτω σιμων πετροσ κ̅ε̅ που υπαγεισ απεκριθη ι̅σ̅ οπου
υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι ακολουθησεισ δε υστερον λεγει αυτω ο πετροσ κ̅ε̅ διατι
ου δυναμαι σοι ακολουθειν αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω αποκρεινεται ι̅σ̅ την ψυχην σου
μθ υπερ εμου θησεισ αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνηση εωσ ου αρνηση με τρισ μη
ταρασσεσθω υμων η καρδια πιστευετε εισ τον θ̅ν̅ και εισ εμε πιστευετε εν τη οικια του πατροσ
μου μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν υμιν οτι πορευομαι ετοιμασαι τοπον υμιν και εαν πο-
ρευθω και ετοιμασω τοπον υμιν παλιν ερχομαι και παραλημψομαι υμασ προσ εμαυτον ινα οπου
ειμι εγω και υμεισ ητε και οπου εγω υπαγω οιδατε την οδον λεγει αυτω θωμασ κ̅ε̅ ουκ οιδαμεν
που υπαγεισ πωσ οιδαμεν την οδον λεγει αυτω ο ι̅σ̅ εγω ειμι η οδοσ και η αληθεια και η ζωη
ουδεισ ερχεται προσ τον πατερα ει μη δι εμου ει εγνωκειτε με και τον πατερα μου αν η

I. B^3 εμαρτυρησε εστι περι II. B^3 διδωσιν εξηλθε
11 B^3 αποκρινεται 13 B^3 ταχιον 17 B^3 μικρον 23 B^3 αποκρινεται 27 B^3 παραληψομαι

δειτε απαρτι γεινωσκετε αυτον και εωρακατε λεγει αυτω φιλιππος κε̄ δειξον ημιν τον πατερα
και αρκει ημιν λεγει αυτω ο ῑς̄ τοσουτον χρονον μεθ υμων ειμι και ουκ εγνωκας με φιλιππε ο
εωρακως εμε εωρακεν τον πατερα πως συ λεγεις δειξον ημιν τον πατερα ου πιστευσεις οτι εγω
εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι εστιν τα ρηματα α εγω υμιν απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ
εν εμοι μενων ποιει τα εργα αυτου πιστευετε μοι οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι ει δε
ν̄ μη δια τα εργα αυτου πιστευετε μοι αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε τα εργα α
εγω ποιω κακεινος ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει οτι εγω προς τον πατερα πορευομαι και
ο τι αν αιτηται εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω εαν τι αιτησητε
με εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω εαν αγαπατε με τας εντολας τας εμας τηρησετε καγω
ερωτησω τον πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμιν ινα μεθ υ

μων εις τον αιωνα η το πνευμα της αληθειας ο ο κοσμος ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτο
ουδε γεινωσκει υμεις γεινωσκετε αυτο οτι παρ υμιν μενει και εν υμιν εστιν ουκ αφησω υμας
ορφανους ερχομαι προς υμας ετι μεικρον και ο κοσμος με ουκετι θεωρει υμεις δε θεωρειτε με οτι
εγω ζω και υμεις ζησετε εν εκεινη τη ημερα υμεις γνωσεσθε οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεις
εν εμοι καγω εν υμιν ο εχων τας εντολας μου και τηρων αυτας εκεινος εστιν ο αγαπων με ο δε
αγαπων με αγαπηθησεται υπο του πατρος μου καγω αγαπησω αυτον και εμφανισω αυτω εμαυτον
να λεγει αυτω ιουδας ουχ ο ισκαριωτης κε̄ τι γεγονεν οτι ημιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον
και ουχι τω κοσμω απεκριθη ις̄ και ειπεν αυτω εαν τις αγαπα με τον λογον μου τηρησει και ο
πατηρ μου αγαπησει αυτον και προς αυτον ελευσομεθα και μονην παρ αυτω ποιησομεθα ο μη
αγαπων με τους λογους μου ου τηρει και ο λογος ον ακουετε ουκ εστιν εμος

αλλα του πεμψαντος με πατρος ταυτα λελαληκα υμιν παρ υμιν μενων ο δε παρακλητος το
πνευμα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει
νβ υμας παντα α ειπον υμιν εγω ειρηνην αφιημι υμιν ειρηνην την εμην διδωμι υμιν ου καθως
ο κοσμος διδωσιν εγω διδωμι υμιν μη ταρασσεσθω υμων η καρδια μηδε διλιατω ηκουσατε οτι
εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει ηγαπατε με εχαρητε αν οτι πορευομαι προς τον
πατερα οτι ο πατηρ μειζων μου εστιν και νυν ειρηκα υμιν πριν γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευ-
σητε ουκετι πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του κοσμου αρχων και εν εμοι ουκ εχει ουδεν
αλλ ινα γνω ο κοσμος οτι αγαπω τον πατερα και καθως εντολην εδωκεν μοι ο πατηρ ουτως
νγ ποιω εγειρεσθε αγωμεν εντευθεν εγω ειμι η αμπελος η αληθινη και ο πατηρ μου ο γεωργος
εστιν παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον αιρει αυτο

I. B^3 εωρακε εστι III. B^3 εστι εδωκε εστι

1 B^3 γινωσκετε 3 B^3 πιστευεις 4 post εγω suppletur, a B^3 demum ut vdtr, λεγω 12 B^3 γινωσκει et γινωσκετε 13 B^3 μικρον 24 B^3 δειλιατω

και παν το καρπον φερον καθαιρει αυτο ινα καρπον πλειονα φερη ηδη υμεισ καθαροι εστε δια
τον λογον ον λελαληκα υμιν μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθωσ το κλημα ου δυναται καρπον
φερειν αφ εαυτου εαν μη μενη εν τη αμπελω ουτωσ ουδε υμεισ εαν μη εν εμοι μενητε εγω ειμι
η αμπελοσ υμεισ τα κληματα ο μενων εν εμοι καγω εν αυτω ουτοσ φερει καρπον πολυν οτι χωρισ
εμου ου δυνασθε ποιειν ουδε εν εαν μη τισ μενη εν εμοι εβληθη εξω ωσ το κλημα και εξηρανθη
και συναγουσιν αυτα και εισ το πυρ βαλλουσιν και καιεται εαν μη μεινητε εν εμοι και τα
ρηματα μου εν υμιν μεινη ο αν θελητε αιτησασθε και γενησεται υμιν εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ
μου ινα καρπον πολυν φερητε και γενησθε εμοι μαθηται καθωσ ηγαπησεν με ο πατηρ καγω υμασ
ηγαπησα μεινατε ε τη αγαπη τη εμη εαν τασ εντολασ μου τηρησητε μενειτε εν τη αγαπη μου
καθωσ εγω του πατροσ τασ εντολασ τετηρη

νδ κα και μενω αυτου εν τη αγαπη ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν η και η
χαρα υμων πληρωθη αυτη εστιν η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ηγαπησα υμασ
μειζονα ταυτησ αγαπην ουδε εισ εχει ινα τισ την ψυχην αυτου θη υπερ των φιλων αυτου υμεισ
φιλοι μου εστε εαν ποιητε ο εγω εντελλομαι υμιν ουκετι λεγω υμασ δουλουσ οτι ο δουλοσ ουκ
οιδεν τι ποιει αυτου ο κσ υμασ δε ειρηκα φιλουσ οτι παντα α ηκουσα παρα του πατροσ μου
εγνωρισα υμιν ουχ υμεισ με εξελεξασθαι αλλ εγω εξελεξαμην υμασ και εθηκα υμασ ινα υμεισ
υπαγητε και καρπον φερητε και ο καρποσ υμων μενη ινα ο τι αν αιτητε τον πατερα εν τω ονο-
νε ματι μου δω υμιν ταυτα εντελλομαι υμιν ινα αγαπατε αλληλουσ ει ο κοσμοσ υμασ μεισει
γεινωσκετε οτι εμε πρωτον υμων μεμεισηκεν ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμοσ αν το ιδιον εφιλει
οτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε αλλ εγω εξελεξαμην υμασ εκ του κοσμου

δια τουτο μεισει υμασ ο κοσμοσ μνημονευετε του λογου ου εγω ειπον υμιν ουκ εστιν δουλοσ
μειζων του κυ αυτου ει εμε εδιωξαν και υμασ διωξουσιν ει τον λογον μου ετηρησαν και τον υμε-
τερον τηρησουσιν αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν εισ υμασ δια το ονομα μου οτι ουκ οιδασι τον
πεμψαντα με ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοισ αμαρτιαν ουκ ειχοσαν νυν δε προφασιν ουκ εχου-
σιν περι τησ αμαρτιασ αυτων ο εμε μεισων και τον πατερα μου μεισει ει τα εργα μη εποιησα
εν αυτοισ α ουδεισ αλλοσ εποιησεν αμαρτιαν ουκ ειχοσαν νυν δε και εωρακασιν και μεμεισηκασιν
και εμε και τον πατερα μου αλλ ινα πληρωθη ο λογοσ ο εν τω νομω αυτων γεγραμμενοσ οτι
νς εμεισησαν με δωρεαν οταν ελθη ο παρακλητοσ ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατροσ το
πνευμα τησ αληθειασ ο παρα του πατροσ εκπορευεται εκεινοσ μαρτυρησει περι εμου και υμεισ
δε μαρτυρειτε οτι απ αρχησ μετ εμου εστε ταυτα λελαληκα υμιν ινα

I. B³ βαλλουσι ηγαπησε II. B³ οιδε III. B³ εστι εχουσι εωρακασι

6 μη improbatum a B²et³ 9 ε : B³ εν 16 B³ εξελεξασθε 18 B³ μισει 19 B³ γινωσκετε et μεμισηκεν 21 B³ μισει 25 B³ μισων et μισει 26 B³ μεμισηκασι 28 B³ εμισησαν. Ibidem verba ον εγω πεμψ. υμιν παρα ab ipso* rescripta 30 εστε : B³ εστε, atque litterae σ etiam lineola inducta est. Haec quid sibi velint, non liquet. Videtur B³ dormitasse.

μη σκανδαλισθητε αποσυναγωγους ποιησουσιν υμας αλλ ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας δοξη
λατρειαν προσφερειν τω θ̅ω̅ και ταυτα ποιησουσιν οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε αλλα
ταυτα λελαληκα υμιν ινα οταν ελθη η ωρα αυτων μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν ταυτα
δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην νυν δε υπαγω προς τον πεμψαντα με και ουδεις
εξ υμων ερωτα με που υπαγεις αλλ οτι ταυτα λελαληκα υμιν η λυπη πεπληρωκεν υμων την
καρδιαν αλλ εγω την αληθειαν λεγω υμιν συμφερει υμιν ινα εγω απελθω εαν γαρ μη απελθω ο
παρακλητος ου μη ελθη προς υμας εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς υμας και ελθων εκεινος
ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και περι κρισεως περι αμαρτιας μεν οτι
ου πιστευουσιν εις εμε περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα υπαγω και ουκετι θεωρειτε με
περι δε κρισεως οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται

ν̅ζ̅ ετι πολλα εχω υμιν λεγειν αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι οταν δε ελθη εκεινος το πνευμα της
αληθειας οδηγησει υμας εις την αληθειαν πασαν ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα ακουσει
λαλησει και τα ερχομενα αναγγελει υμιν εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου λημψεται και
αναγγελει υμιν παντα οσα εχει ο πατηρ εμα εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου λαμβανει και
αναγγελει υμιν μεικρον και ουκετι θεωρειτε με και παλιν μεικρον και οψεσθε με ειπαν ουν εκ των
μαθητων αυτου προς αλληλους τι εστι τουτο ο λεγει ημιν μεικρον και ου θεωρειτε με και παλιν
μεικρον και οψεσθε με και οτι υπαγω προς τον πατερα ελεγον ουν τι εστι τουτο ο λεγει μεικρον
ν̅η̅ ουκ οιδαμεν εγνω ι̅σ̅ οτι ηθελον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου ζητειτε μετ
αλληλων οτι ειπον μεικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μεικρον και οψεσθε με αμην αμην λεγω
υμιν οτι κλαυσετε και θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος

χαρησεται υμεις λυπηθησεσθε αλλ η λυπη υμων εις χαραν γενησεται η γυνη οταν τικτη λυπην
εχει οτι ηλθεν η ωρα αυτης οταν δε γεννηση το παιδιον ουκετι μνημονευει της θλειψεως δια την
χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον και υμεις ουν νυν μεν λυπην εχετε παλιν δε οψομαι
υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις αρει αφ υμων και εν εκεινη τη
ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν αμην αμην λεγω υμιν αν τι αιτησητε τον πατερα δωσει υμιν εν
τω ονοματι μου εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου αιτειτε και λημψεσθε ινα η χαρα
ν̅θ̅ υμων η πεπληρωμενη ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμιν ερχεται ωρα οτε ουκετι εν παροι-
μιαις λαλησω υμιν αλλα παρησια περι του πατρος απαγγελω υμιν εν εκεινη τη ημερα εν τω
ονοματι μου αιτησεσθε και ου λεγω υμιν οτι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων αυτος γαρ ο
πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και πεπιστευ

---

11. B³ εστι δια
13 B³ λημψεται 15—19 B³ μικρον ubique i. e. septies 22 B³ θλιψεως 26 B³ λημψεσθε 28 B³ παρρησια

κατε οτι εγω παρα του πατροσ εξηλθον εξηλθον εκ του πατροσ και εληλυθα εισ τον κοσμον παλιν αφιημι τον κοσμον και πορευομαι προσ τον πατερα λεγουσιν οι μαθηται αυτου ιδε νυν εν παρρησια λαλεισ και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεισ νυν οιδαμεν οτι οιδασ παντα και ου χρειαν εχεισ ινα τισ σε ερωτα εν τουτω πιστευομεν οτι απο θ̅υ̅ εξηλθεσ απεκριθη αυτοισ ι̅σ̅ αρτι πιστευετε ιδου ερχεται ωρα και εληλυθεν ινα σκορπισθητε εκαστοσ εισ τα ιδια καμε μονον αφητε και ουκ ειμι μονοσ οτι ο πατηρ μετ εμου εστιν ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε εν τω κοσμω εκ θλειψιν εχετε αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον ταυτα ελαλησεν ι̅σ̅ και επαρασ τουσ οφθαλμουσ αυτου εισ τον ουρανον ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον ινα ο υιοσ δοξαση σε καθωσ εδωκασ αυτω εξουσιαν πασησ σαρκοσ ινα παν ο δεδωκασ αυτω δωσει αυτοισ ζωην αιωνιον αυτη δε εστιν η αιωνιοσ ζωη ινα γει

νωσκωσι σε τον μονον αληθινον θ̅ν̅ και ον απεστειλασ ι̅ν̅ χ̅ν̅ εγω σε εδοξασα επι τησ γησ το εργον τελειωσασ ο δεδωκασ μοι ινα ποιησω και νυν δοξασον με συ πατερ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον προ του τον κοσμον ειναι παρα σοι εφανερωσα σου το ονομα τοισ ανθρωποισ ουσ εδωκασ μοι εκ του κοσμου σοι ησαν καμοι αυτουσ εδωκασ και τον λογον σου τετηρηκαν νυν εγνωκαν οτι παντα οσα εδωκεσ μοι παρα σου εισιν οτι τα ρηματα α εδωκεσ μοι δεδωκα αυτοισ και αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθωσ οτι παρα σου εξηλθον και επιστευσαν οτι συ με απεστειλασ εγω περι αυτων ερωτω ου περι του κοσμου ερωτω αλλα περι ων δεδωκασ μοι οτι σοι εισιν και τα εμα παντα σα εστιν και τα σα εμα και δεδοξασμαι εν αυτοισ και ουκετι ειμι εν τω κοσμω και αυτοι εν τω κοσμω εισιν καγω προσ σε ερχομαι πατηρ αγιε τηρησον αυτουσ εν τω ονοματι σου ω δεδωκασ μοι ινα ωσιν εν καθωσ και ημεισ οτε ημεν μετ αυτων ε

γω ετηρουν αυτουσ εν τω ονοματι σου ω δεδωκασ μοι και εφυλαξα και ουδεισ εξ αυτων απωλετο ει μη ο υιοσ τησ απωλειασ ινα η γραφη πληρωθη νυν δε προσ σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσι την χαραν την εμην πεπληρωμενην εν εαυτοισ εγω δεδωκα αυτοισ τον λογον σου και ο κοσμοσ εμεισησεν αυτουσ οτι ουκ εισιν εκ του κοσμου καθωσ εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου ουκ ερωτω ινα αρησ αυτουσ εκ του πονηρου εκ του κοσμου ουκ εισιν καθωσ εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου αγιασον αυτουσ εν αληθεια ο λογοσ ο σοσ η αληθεια εστιν καθωσ εμε απεστειλασ εισ τον κοσμον καγω απεστειλα αυτουσ εισ τον κοσμον καγω απεστειλα αυτουσ εισ τον κοσμον και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον ινα ωσιν και αυτοι ηγιασμενοι εν αληθεια ου περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και περι των πιστευοντων δια του λογου αυτων εισ εμε ινα παντεσ εν ωσιν καθωσ συ πατηρ εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν ωσιν

I. B^3 εστι ειπε II. B^3 εισι εστι εισι III. B^3 εισι καθ. εστι ωσι bis

7 B^3 θλιψιν 10 B^3 γινωσκωσι 20 καθωσ και : B^2 et^3 om και 24 B^3 εμισησεν 25 εκ του πονηρου εκ του κοσμου : B^3 εκ του κοσμου αλλ ινα τηρησησ αυτουσ εκ του πονηρου εκ του κοσμου 27 verba καγω απεστ. αυτ. εισ τ. κοσμ. altero loco posita B^3 non instauravit

ινα ο κοσμοσ πιστευη οτι συ με απεστειλασ καγω την δοξαν ην δεδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ ινα
ωσιν εν καθωσ ημεισ εν εγω εν αυτοισ και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εισ εν ινα γεινωσκη
ο κοσμοσ οτι συ με απεστειλασ και ηγαπησασ αυτουσ καθωσ εμε ηγαπησασ πατηρ ο δεδωκασ
μοι θελω ινα οπου ειμι εγω κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσι την δοξαν την εμην ην εδωκασ
μοι οτι ηγαπησασ με προ καταβολησ κοσμου πατηρ δικαιε και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω εγω δε σε
εγνων και ουτοι εγνωσαν οτι συ με απεστειλασ και εγνωρισα αυτοισ το ονομα σου και γνωρισω
ξβ ινα η αγαπη ην ηγαπησασ με εν αυτοισ η καγω εν αυτοισ ταυτα ειπων ισ εξηλθεν συν τοισ
μαθηταισ αυτου περαν του χειμαρρου των κεδρων οπου ην κηποσ εισ ον εισηλθεν αυτοσ και οι
μαθηται αυτου ηδει δε και ιουδασ ο παραδιδουσ αυτον τον τοπον οτι πολλακισ συνηχθη ισ μετα
των μαθητων αυτου εκει ο ουν ιουδασ λαβων την σπειραν και εκ των αρ

χιερεων και των φαρεισαιων υπηρετασ ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων ισ ουν
ειδωσ παντα τα ερχομενα επ αυτον εξηλθε και λεγει αυτοισ τινα ζητειτε απεκριθησαν αυτω ιν
τον ναζωραιον λεγει αυτοισ εγω ειμι ισ ιστηκει δε και ιουδασ ο παραδιδουσ αυτον μετ αυτων ωσ
ουν ειπεν αυτοισ εγω ειμι απηλθαν εισ τα οπισω και επεσαν χαμαι παλιν ουν επηρωτησεν αυτουσ
τινα ζητειτε οι δε ειπον ιν τον ναζωραιον απεκριθη ισ ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητειτε
αφετε τουτουσ υπαγειν ινα πληρωθη ο λογοσ ον ειπεν οτι ουσ δεδωκασ μοι ουκ απωλεσα εξ
αυτων ουδενα σιμων ουν πετροσ εχων μαχαιραν ειλκυσεν αυτην και επαισε τον του αρχιερεωσ
δουλον και απεκοψεν αυτου το ωταριον το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω μαλχοσ ειπεν ουν ο ισ τω
πετρω βαλε την μαχαιραν εισ την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο
ξγ η ουν σπειρα και ο χειλιαρχοσ και οι υπηρεται των ιουδαι

ων συνελαβον τον ιν και εδησαν αυτον και ηγαγον προσ ανναν πρωτον ην γαρ πενθεροσ του και-
αφα οσ ην αρχιερευσ του ενιαυτου εκεινου ην δε καιαφασ ο συμβουλευσασ τοισ ιουδαιοισ οτι
συμφερει ενα ανθρωπον αποθανειν υπερ του λαου ηκολουθει δε τω ιυ σιμων πετροσ και αλλοσ
μαθητησ ο δε μαθητησ εκεινοσ γνωστοσ ην τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω ιυ εισ την αυλην του
ξδ αρχιερεωσ ο δε πετροσ ΐστηκει προσ τη θυρα εξω εξηλθεν ουν ο μαθητησ ο αλλοσ ο γνωστοσ
του αρχιερεωσ και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγε τον πετρον λεγει ουν τω πετρω η παιδισκη η
θυρωροσ μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου λεγει εκεινοσ ουκ ειμι ΐστηκεισαν δε
οι δουλοι και οι υπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτεσ οτι ψυχοσ ην και εθερμαινοντο ην δε και ο
πετροσ μετ αυτων εστωσ και θερμαινομενοσ ο ουν αρχιερευσ ηρωτησεν τον ιν περι των μαθητων
αυτου και περι τησ διδαχησ αυτου απεκριθη αυτω ισ εγω

I. B^3 ωσι τετελ. ωσι μετ εξηλθε II. B^3 δεδωκε συνεισηλθε ειπε ηρωτησε
2 B^3 γινωσκη 11 B^3 φαρισαιων 13 B^3 ειστηκει 20 B^3 χιλιαρχοσ 25 B^3 ειστηκει 27 B^3 ειστηκεισαν

παρησια λελαληκα τω κοσμω εγω παντοτε εδιδαξα εν συναγωγη και εν τω ιερω οπου παντεσ οι
ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν τι με ερωτασ ερωτησον τουσ ακηκοοτασ τι
ελαλησα αυτοισ ιδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω ταυτα δε αυτου ειποντοσ εισ παρεστηκωσ των
υπηρετων εδωκε ραπισμα τω ι̅υ̅ ειπων ουτωσ αποκρεινη τω αρχιερει απεκριθη αυτω ι̅σ̅ ει κακωσ
ξ̅ε̅ ελαλησα μαρτυρησον περι του κακου ει δε καλωσ τι με δερεισ απεστειλεν ουν αυτον ο αννασ
δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα ην δε σιμων πετροσ εστωσ και θερμαινομενοσ ειπον ουν
αυτω μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει ηρνησατο εκεινοσ και ειπεν ουκ ειμι λεγει εισ εκ των
δουλων του αρχιερεωσ συγγενησ ων ου απεκοψε πετροσ το ωτιον ουκ εγω σε ειδον εν τω κηπω
ξ̅ς̅ μετ αυτου παλιν ουν ηρνησατο πετροσ και ευθεωσ αλεκτωρ εφωνησεν αγουσιν ουν τον ι̅ν̅ απο
του καιαφα εισ το πραιτωριον ην δε πρωι και αυτοι ουκ εισηλθον εισ

το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλα φαγωσιν το πασχα εξηλθεν ουν ο πειλατοσ εξω προσ
αυτουσ και φησιν τινα κατηγοριαν φερετε του ανθρωπου τουτου απεκριθησαν και ειπαν αυτω ει
μη ην ουτοσ κακον ποιων ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον ειπεν ουν αυτοισ πειλατοσ λαβετε αυτον
υμεισ και κατα τον νομον υμων κρεινατε αυτον ειπον αυτω οι ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν απο-
κτειναι ουδενα ινα ο λογοσ του ι̅υ̅ πληρωθη ον ειπεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν
ξ̅ζ̅ εισηλθεν ουν παλιν εισ το πραιτωριον ο πειλατοσ και εφωνησε τον ι̅ν̅ και ειπεν αυτω συ ει ο
βασιλευσ των ιουδαιων απεκριθη ι̅σ̅ απο σεαυτου συ τουτο λεγεισ η αλλοι ειπον σοι περι εμου
απεκριθη ο πειλατοσ μητι εγω ιουδαιοσ ειμι το εθνοσ το σον και οι αρχιερεισ παρεδωκαν σε εμοι
τι εποιησασ απεκριθη ι̅σ̅ η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου του-
του ην η βασιλεια η εμη οι υπηρεται οι εμοι ηγωνιζοντο ινα μη παραδοθω τοισ

ιουδαιοισ νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν ειπεν ουν αυτω ο πειλατοσ ουκουν βασιλευσ
ει συ απεκριθη ο ι̅σ̅ συ λεγεισ οτι βασιλευσ ειμι εγω εισ τουτο γεγεννημαι και εισ τουτο εληλυθα
εισ τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη αληθεια πασ ο ων εκ τησ αληθειασ ακουει μου τησ φωνησ
λεγει αυτω ο πειλατοσ τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προσ τουσ ιουδαιουσ και
λεγει αυτοισ εγω ουδεμιαν ευρισκω εν αυτω αιτιαν εστιν δε συνηθεια υμιν ινα ενα απολυσω υμιν
τω πασχα βουλεσθε ουν απολυσω υμιν τον βασιλεα των ιουδαιων εκραυγασαν ουν παλιν λεγοντεσ
ξ̅η̅ μη τουτον αλλα τον βαραββαν ην δε ο βαραββασ ληστησ τοτε ουν ελαβεν ο πειλατοσ τον ι̅ν̅
και εμαστειγωσεν και οι στρατιωται πλεξαντεσ στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν αυτου τη κεφαλη
και ιματιον πορφυρουν περιεβαλον αυτον και ηρχοντο προσ αυτον και ελεγον χαιρε ο βασιλευσ
των ιουδαιων και εδιδοσαν αυτω ραπισματα και εξηλθε παλιν

II. B^3 φαγωσι φησι ειπε III. B^3 εξηλθε εστι

1 B^3 παρρησια 4 B^3 αποκρινη 11 B^3 πιλατοσ 13 B^3 πιλατοσ 14 B^3 κρινατε 16 B^3 πιλατοσ 18 B^3 πιλατοσ 20 post ηγωνιζοντο B^3 add αν 21 B^3 πιλατοσ 24 B^3 πιλατοσ 27 B^3 πιλατοσ 28 B^3 εμαστιγωσε

εξω ο πειλατοσ και λεγει αυτοισ ιδε αγω υμιν αυτον εξω ινα γνωτε οτι ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω
εν αυτω εξηλθεν ουν ισ̄ εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει
αυτοισ ιδου ανθρωποσ οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεισ και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντεσ
σταυρωσον σταυρωσον λεγει αυτοισ ο πειλατοσ λαβετε αυτον υμεισ και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ
ευρισκω εν αυτω αιτιαν απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι ημεισ νομον εχομεν και κατα τον νομον
οφειλει αποθανειν οτι υιον θῡ εαυτον εποιησεν οτε ουν ηκουσεν ο πειλατοσ τουτον τον λογον μαλ-
λον εφοβηθη και εισηλθεν εισ το πραιτωριον παλιν και λεγει τω ιῡ ποθεν ει συ ο δε ισ̄ αποκρισιν
ουκ εδωκεν αυτω λεγει ουν αυτω ο πειλατοσ εμοι ου λαλεισ ουκ οιδασ οτι εξουσιαν εχω απολυσαι
σε και εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε απεκριθη αυτω ισ̄ ουκ ειχεσ εξουσιαν κατ εμου ουδεμιαν ει μη
ην δεδομενον σοι ανωθεν δια του

το ο παραδουσ με σοι μειζονα αμαρτιαν εχει εκ τουτου ο πειλατοσ εζητει απολυσαι αυτον οι δε
ιουδαιοι εκραυγασαν λεγοντεσ αν τουτον απολυσησ ουκ ει φιλοσ του καισαροσ πασ ο βασιλεα
εαυτον ποιων αντιλεγει τω καισαρι ο ουν πειλατοσ ακουσασ των λογων τουτων ηγαγεν εξω τον
ιν̄ και εκαθισεν επι βηματοσ εισ τοπον λεγομενον λιθοστρωτον εβραιστι δε γαββαθα ην δε παρα-
σκευη του πασχα ωρα ην ωσ εκτη και λεγει τοισ ιουδαιοισ ιδε ο βασιλευσ υμων εκραυγασαν ουν
εκεινοι αρον αρον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοισ ο πειλατοσ τον βασιλεα υμων σταυρωσω απεκρι-
ξθ̄ θησαν οι αρχιερεισ ουκ εχομεν βασιλεα ει μη καισαρα τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοισ ινα
σταυρωθη παρελαβον ουν τον ιν̄ και βασταζων αυτω τον σταυρον εξηλθεν εισ τον λεγομενον κρα-
νιου τοπον ο λεγετε εβραιστι γολγοθ· οπου αυτον εσταυρωσαν και μετ αυτου αλλουσ δυο εντευθεν
και εντευθεν μεσον δε τον ιν̄ εγραψεν δε

και τιτλον ο πειλατοσ και εθηκεν επι του σταυρου ην δε γεγραμμενον ισ̄ ο ναζωραιοσ ο βασιλευσ
των ιουδαιων τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των ιουδαιων οτι εγγυσ ην ο τοποσ τησ
πολεωσ οπου εσταυρωθη ο ισ̄ και ην γεγραμμενον εβραιστι ρωμαιστι ελληνιστι ελεγον ουν τω
πειλατω οι αρχιερεισ των ιουδαιων μη γραφε ο βασιλευσ των ιουδαιων αλλ οτι εκεινοσ ειπε βασι-
ο̄ λευσ των ιουδαιων ειμι απεκριθη ο πειλατοσ ο γεγραφα γεγραφα οι ουν στρατιωται οτε
εσταυρωσαν τον ιν̄ ελαβον τα ιματια αυτου και εποιησαν τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μεροσ
και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αρραφοσ εκ των ανωθεν υφαντοσ δι ολου ειπον ουν προσ αλληλουσ
> μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινοσ εσται ινα η γραφη πληρωθη διεμερισαντο τα
οᾱ > ιματια μου εαυτοισ και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μεν ουν στρατιωται ταυτα
εποιησαν ιστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιῡ η μητηρ αυτου

II. B^3 εγραψε

1, item vv. 4. 6. 8. 11. 13. 16 B^3 πιλατοσ 19 B^3 λεγεται 21 B^3 πιλατοσ 24 B^3 πιλατω 25 B^3 πιλατοσ 30 B^3 ειστηκεισαν

και η αδελφη της μητρος αυτου μαρια η του κλωπα και μαρια η μαγδαληνη ισ̅ ουν ιδων την
μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι γυναι ιδε ο υιος σου ειτα λεγει τω
μαθητη ιδε η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν ο μαθητης αυτην εις τα ιδια μετα
τουτο ισ ειδως οτι ηδη παντα τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω σκευος εκειτο οξους
μεστον σπογγον ουν μεστον του οξους υσσωπω περιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι οτε
οβ ουν ελαβεν το οξος ισ̅ ειπεν τετελεσται και κλεινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα οι
ουν ιουδαιοι επει παρασκευη ην ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω ην
γαρ μεγαλη η ημερα εκεινη του σαββατου ηρωτησαν τον πειλατον ινα κατεαγωσιν αυτων τα
σκελη και αρθωσιν ηλθον ουν οι στρατιωται και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη και του
αλλου του συνσταυρωθεντος αυτω επι δε τον ιν̅ ελθοντες ως ειδον ηδη αυτον τεθνη

κοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη αλλ εις των στρατιωτων λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν
και εξηλθεν ευθυς αιμα και υδωρ και ο εωρακως μεμαρτυρηκε και αληθινη αυτου εστιν η μαρ-
τυρια και εκεινος οιδεν οτι αληθη λεγει ινα και υμεις πιστευητε εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη
> πληρωθη οστουν ου συντριβησεται αυτου και παλιν ετερα γραφη λεγει οψονται εις ον εξεκεντησαν
ογ̅ μετα δε ταυτα ηρωτησεν τον πειλατον ιωσηφ απο αρειμαθαιας ων μαθητης ιυ̅ κεκρυμμενος
δε δια τον φοβον των ιουδαιων ινα αρη το σωμα του ιυ̅ και επετρεψεν ο πειλατος ηλθεν ουν και
ηρεν το σωμα αυτου ηλθεν δε και νεικοδημος ο ελθων προς αυτον νυκτος το πρωτον φερων ελι-
γμα σμυρνης και αλοης ως λειτρας εκατον ελαβον ουν το σωμα του ιυ̅ και εδησαν αυτο οθονιοις
μετα των αρωματων καθως εθος εστι τοις ιουδαιοις ενταφιαζειν ην δε εν τω τοπω οπου εσταυ-
ρωθη κηπος και εν τω κηπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ου

δεις ην τεθειμενος εκει ουν δια την παρασκευην των ιουδαιων οτι εγγυς ην το μνημειον εθηκαν
οδ τον ιν̅ τη δε μια των σαββατων μαρια η μαγδαληνη ερχεται πρωι σκοτιας ετι ουσης εις το
μνημειον και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημειου τρεχει ουν και ερχεται προς σιμωνα πετρον
και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλει ο ισ̅ και λεγει αυτοις ηραν τον κν̅ εκ του μνημειου και
ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον εξηλθεν ουν ο πετρος και ο αλλος μαθητης και ηρχοντο εις το
μνημειον ετρεχον δε οι δυο ομου και ο αλλος μαθητης προεδραμεν ταχειον του πετρου και ηλθε
πρωτος εις το μνημειον και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια ου μεντοι εισηλθεν ερχεται ουν
και σιμων πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα
και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλης αυτου ου μετα των οθονιων κειμενον αλλα χωρις εντετυ-
λιγμενον εις ενα τοπον τοτε ουν εισηλθεν και ο αλλος μαθητης ο ελθων

I. B³ ελαβε το ειπε παρεδωκε II. B³ ενυξε ηρωτησε ηρε ηλθε III. B³ προεδραμε εισηλθε και

6 B³ κλινας 8 εκεινη : B³ εκεινου. Ibidem B³ πιλατον 10 B³ συσταυρωθεντος 15 B³ πιλατον et αριμαθαιας 16 B³ πιλατος 17 B³ νικοδημος 18 B³ λιτρας 26 B³ ταχιον

πρωτοσ εισ το μνημειον και ειδεν και επιστευσεν ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην οτι δει αυτον
οε εκ νεκρων αναστηναι απηλθον ουν παλιν προσ αυτουσ οι μαθηται μαρια δε ειστηκει προσ τω
μνημειω εξω κλαιουσα ωσ ουν εκλαιεν παρεκυψεν εισ το μνημειον και θεωρει δυο αγγελουσ εν
λευκοισ καθεζομενουσ ενα προσ τη κεφαλη και ενα προσ τοισ ποσιν οπου εκειτο το σωμα του ι̅υ̅
και λεγουσιν αυτη εκεινοι γυναι τι κλαιεισ και λεγει αυτοισ οτι ηραν τον κ̅ν̅ μου και ουκ οιδα
που εθηκαν αυτον ταυτα ειπουσα εστραφη εισ τα οπισω και θεωρει τον ι̅ν̅ εστωτα και ουκ ηδει
οτι ι̅σ̅ εστιν λεγει αυτη ι̅σ̅ γυναι τι κλαιεισ τινα ζητεισ εκεινη δοκουσα οτι ο κηπουροσ εστιν
λεγει αυτω κ̅ε̅ ει συ εβαστασασ αυτον ειπε μοι που εθηκασ αυτον καγω αυτον αρω λεγει αυτη ι̅σ̅
μαριαμ στραφεισα εκεινη λεγει αυτω εβραιστι ραββουνει ο λεγεται διδασκαλε λεγει αυτη ι̅σ̅ μη
απτου μου ουπω γαρ αναβεβηκα προσ τον πατερα πορευου δε προσ τουσ αδελ

φουσ μου και ειπε αυτοισ αναβαινω προσ τον πατερα μου και πατερα υμων και θ̅ν̅ μου και θ̅ν̅
υμων ερχεται μαριαμ η μαγδαληνη αγγελλουσα τοισ μαθηταισ οτι εωρακα τον κ̅ν̅ και ταυτα
ος ειπεν αυτη ουσησ ουν οψιασ τη ημερα εκεινη τη μια σαββατων και των θυρων κεκλεισμενων
οπου ησαν οι μαθηται δια τον φοβον των ιουδαιων ηλθεν ο ι̅σ̅ και εστη εισ το μεσον και λεγει
αυτοισ ειρηνη υμιν και τουτο ειπων εδειξε και τασ χειρασ και την πλευραν αυτοισ εχαρησαν ουν
οι μαθηται ιδοντεσ τον ι̅ν̅ ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅σ̅ παλιν ειρηνη υμιν καθωσ απεσταλκεν με ο πατηρ
καγω πεμπω υμασ και τουτο ειπων ενεφυσησε και λεγει αυτοισ λαβετε πνευμα αγιον αν τινοσ
οζ αφητε τασ αμαρτιασ αφειονται αυτοισ αν τινοσ κρατητε κεκρατηνται θωμασ δε εισ εκ των
δωδεκα ο λεγομενοσ διδυμοσ ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν ι̅σ̅ ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται
εορακαμεν τον κ̅ν̅ ο δε ειπεν αυτοισ εαν μη ιδω εν ταισ χερσιν αυτου τον τυπον των ηλων και βα

λω τον δακτυλον μου εισ τον τυπον των ηλων και βαλω μου την χειρα εισ την πλευραν αυτου ου
οη μη πιστευσω και μεθ ημερασ οκτω παλιν ησαν εσω οι μαθηται αυτου και θωμασ μετ αυτων
ερχεται ο ι̅σ̅ των θυρων κεκλεισμενων και εστη εισ το μεσον και ειπεν ειρηνη υμιν ειτα λεγει τω
θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε και ιδε τασ χειρασ μου και φερε την χειρα σου και βαλε εισ
την πλευραν μου και μη γεινου απιστοσ αλλα πιστοσ απεκριθη θωμασ και ειπεν αυτω ο κ̅σ̅ μου
και ο θ̅σ̅ μου λεγει αυτω ι̅σ̅ οτι εωρακασ με πεπιστευκασ μακαριοι οι μη ιδοντεσ και πιστευσαν-
τεσ πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο ι̅σ̅ ενωπιον των μαθητων α ουκ εστιν γεγραμμενα
εν τω βιβλιω τουτω ταυτα δε γεγραπται ινα πιστευητε οτι ι̅σ̅ εστιν ο χ̅σ̅ ο υιοσ του θ̅υ̅ και ινα
οθ πιστευοντεσ ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ι̅σ̅ τοισ
μαθηταισ επι τησ θαλασσησ τησ τιβεριαδοσ εφανερωσεν δε ουτωσ ησαν ομου

I. B[3] ειδε εκλαιε εστι bis II. B[3] απεσταλκε III. B[3] εστι εφανερωσε δε
18 B[3] αφιενται 20 B[3] εωρακαμεν 25 B[3] γινου

σιμων πετροσ και θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ και ναθαναηλ ο απο κανα τησ γαλειλαιασ και οι του ζεβεδαιου και αλλοι εκ των μαθητων αυτου δυο λεγει αυτοισ σιμων πετροσ υπαγω αλιευειν λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεισ συν σοι εξηλθον και ενεβησαν εισ το πλοιον και εν εκεινη τη νυκτι επιασαν ουδεν πρωιασ δε ηδη γεινομενησ εστη ι̅σ̅ εισ τον αιγιαλον ου μεντοι ηδεισαν οι μαθηται οτι ι̅σ̅ εστιν λεγει ουν αυτοισ ι̅σ̅ παιδια μη τι προσφαγιον εχετε απεκριθησαν αυτω ου ο δε ειπεν αυτοισ βαλετε εισ τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον και ευρησετε εβαλον ουν και ουκετι αυτο ελκυσαι ισχυον απο του πληθουσ των ιχθυων λεγει ουν ο μαθητησ εκεινοσ ον ηγαπα ο ι̅σ̅ τω πετρω ο κ̅σ̅ εστιν σιμων ουν πετροσ ακουσασ οτι ο κ̅σ̅ εστιν τον επενδυτην διεζωσατο ην γαρ γυμνοσ και εβαλεν εαυτον εισ την θαλασσαν οι δε αλλοι μαθηται τω πλοιαριω ηλθον ου γαρ ησαν μακραν απο τησ γησ αλλα ωσ απο πηχων διακοσιων συροντεσ το δικτυον των ιχθυων

ωσ ουν απεβησαν εισ την γην βλεπουσιν ανθρακιαν κειμενην και οψαριον επικειμενον και αρτον λεγει αυτοισ ι̅σ̅ ενεγκατε απο των οψαριων ων επιασατε νυν ανεβη ουν σιμων πετροσ και ειλκυσεν το δικτυον εισ την γην μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πεντηκοντατριων και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη το δικτυον λεγει αυτοισ ι̅σ̅ δευτε αριστησατε ουδεισ ετολμα των μαθητων εξετασαι αυτον συ τισ ει ειδοτεσ οτι ο κ̅σ̅ εστιν ερχεται ι̅σ̅ και λαμβανει τον αρτον και διδωσιν αυτοισ και το οψαριον ομοιωσ τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ι̅σ̅ τοισ μαθηταισ εγερθεισ εκ νεκρων οτε ουν ηριστησαν λεγει τω σιμωνι πετρω ο ι̅σ̅ σιμων ιωανου αγαπασ με πλεον τουτων λεγει αυτω ναι κ̅ε̅ συ οιδασ οτι φιλω σε λεγει αυτω βοσκε τα αρνια μου λεγει αυτω παλιν δευτερον σιμων ιωανου αγαπασ με λεγει αυτω ναι κ̅ε̅ συ οιδασ οτι φιλω σε λεγει αυτω ποιμαινε τα προβατια μου λεγει αυτω το τριτον σιμων ιωανου φιλεισ με ελυπηθη ο πετροσ οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεισ με και ειπεν

κ̅ε̅ παντα συ οιδασ συ γεινωσκεισ οτι φιλω σε λεγει αυτω ι̅σ̅ βοσκε τα προβατια μου αμην αμην λεγω σοι οτε ησ νεωτεροσ εζωννυεσ σεαυτον και περιεπατεισ οπου ηθελεσ οταν δε γηρασησ εκτενεισ τασ χειρασ σου και αλλοσ ζωσει σε και οισει οπου ου θελεισ τουτο δε ειπεν σημαινων ποιω θανατω δοξασει τον θ̅ν̅ και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει τον μαθητην ον ηγαπα ο ι̅σ̅ ακολουθουντα οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθοσ αυτου και ειπεν κ̅ε̅ τισ εστιν ο παραδιδουσ σε τουτον ουν ιδων ο πετροσ λεγει τω ι̅υ̅ κ̅ε̅ ουτοσ δε τι λεγει αυτω ο ι̅σ̅ εαν αυτον θελω μενειν εωσ ερχομαι τι προσ σε συ μοι ακολουθει εξηλθεν ουν ουτοσ ο λογοσ εισ τουσ αδελφουσ οτι ο μαθητησ εκεινοσ ουκ αποθνησκει ουκ ειπεν δε αυτω ο ι̅σ̅ οτι ουκ αποθνησκει αλλ εαν αυτον θελω μενειν εωσ ερχομαι τι προσ σε ουτοσ εστιν ο μαθητησ ο και μαρτυρων περι τουτων και ο γραψασ ταυτα και οιδαμεν οτι αληθησ αυτου η μαρτυρια εστιν εστιν

I. B^3 εστι ter II. B^3 ειλκυσε ειπε (20) III. B^3 ειπε ter

1 B^3 γαλιλαιασ 4 B^3 γινομενησ 21 B^3 γινωσκεισ

δε και αλλα πολλα α εποι
ησεν ο ι̅σ̅ ατινα εαν γρα
φηται καθ εν ουδ αυτο̄
οιμαι τον κοσμον χω
ρησειν τα γραφομενα
βιβλια : > >——

> κ̅α̅τ̅α̅ >

> ι̅ω̅α̅ν̅η̅ν̅ >

ā τον μεν πρωτον λογον
εποιησαμην περι παντω̄
ω θεοφιλε ων ηρξατο
ι̅σ̅ ποιειν τε και διδασκεῑ
αχρι ησ ημερασ εντειλα
μενοσ τοισ αποστολοισ
δια πνευματοσ αγιου ουσ
εξελεξατο ανελημφθη·
οισ και παρεστησεν εαυ
τον ζωντα μετα το πα
θειν αυτον εν πολλοισ
τεκμηριοισ δι ημερων
τεσσερακοντα οπτανο
μενοσ αυτοισ και λεγω̄
τα περι τησ βασιλειασ του θ̅υ̅·
και συναλιζομενοσ πα
ρηγγειλεν αυτοισ απο
ιεροσολυμων μη χωρι
ζεσθαι αλλα περιμενεῑ
την επαγγελειαν του
πατροσ ην ηκουσατε μου
οτι ιωανησ μεν εβαπτι
σεν υδατι υμεισ δε εν
πνευματι βαπτισθησε
σθε αγιω ου μετα πολλασ
ταυτασ ημερασ οι μεν
ουν συνελθοντεσ ηρω
των αυτον λεγοντεσ κ̅ε̅
ει εν τω χρονω τουτω
αποκαθιστανεισ την
βασιλειαν τω ισραηλ ει
πεν προσ αυτουσ ουχ υ
μων εστιν γνωναι χρο
νουσ η καιρουσ ουσ ο πα
τηρ εθετο εν τη ιδια ε
ξουσια αλλα λημψεσθε
δυναμιν επελθοντοσ
του αγιου πνευματοσ
εφ υμασ και εσεσθε μου
μαρτυρεσ εν τε ιερου
σαλημ και εν παση τη
ιουδαια και σαμαρεια κ,
εωσ εσχατου τησ γησ·
και ταυτα ειπων αυτω̄
βλεποντων επηρθη κ,
νεφελη υπελαβεν αυ
τον απο των οφθαλμω̄
αυτων και ωσ ατενιζο̄
τεσ ησαν εισ τον ουρα
νον πορευομενου αυ
του και ιδου ανδρεσ δυο
παρειστηκεισαν αυτοισ
εν εσθεσεσει λευκαισ
οι και ειπαν ανδρεσ γα
λειλαιοι τι εστηκατε
βλεποντεσ εισ τον ου
ρανον ουτοσ ο ι̅σ̅ ο ανα
λημφθεισ αφ υμων
εισ τ ουρανον ουτωσ
ελευσεται ον τροπον
εθεασασθε αυτον πο
ρευομενον εισ τον ου
ρανον· τοτε υπεστρε
ψαν εισ ιερουσαλημ α
πο ορουσ του καλουμε
νου ελαιωνοσ ο εστιν
εγγυσ ιερουσαλημ σαβ
βατου εχον οδον· και
οτε εισηλθον εισ το υ
περωον ανεβησαν ου
ησαν καταμενοντεσ
ο τε πετροσ και ιωαννησ
και ιακωβοσ και ανδρε
ασ φιλιπποσ και θωμασ
βαρθολομαιοσ και μαθ
θαιοσ ιακωβοσ αλφαιου
και σιμων ο ζηλωτησ
και ιουδασ ιακωβου
ουτοι παντεσ ησαν προσ
καρτερουντεσ ομοθυ
μαδον τη προσευχη σῡ
γυναιξιν και μαριαμ τη
μητρι ι̅υ̅ και συν τοισ α
β̄ δελφοισ αυτου· και εν

11 B^3 εστι 111 B^3 γυναιξι
2, 8 B^3 ανεληφθη 13 B^3 τεσσαρακοντα 20 B^3 επαγγελιαν 32 post ειπεν B^3 demum ut vdtr add ουν 36 B^3 ληψεσθε 3, 11 B^3 εσθησεσι 13 B^3 γαλιλαιοι 16 B^3 αναληφθεισ 17 τ: B^3 supra scripsit ον, ut esset τον 33 B^3 ματθαιοσ corrige 3, 11 εσθησεσει

ταισ ημεραισ ταυταισ αναστασ πετροσ εν μεσω των αδελφων ειπεν ην τε οχλοσ ονοματων επι το αυτο ωσ εκατον εικοσι ανδρεσ αδελφοι εδει πληρωθηναι την γραφην ην προειπε το πνευμα το αγιον δια στοματοσ δαυειδ περι ιουδα του γενομενου οδηγου τοισ συλλαβουσιν ιν̄ οτι κατηριθμημενοσ ην εν ημειν και ελαχεν τον κληρον τησ διακονιασ ταυτησ ουτοσ μεν ουν εκτησατο χωριον εκ μισθου τησ αδικιασ και πρηνησ γενομενοσ ελακησεν μεσοσ και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου και γνωστον εγενετο πασι τοισ κατοικουσι ιερουσαλημ ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο > τη διαλεκτω αυτων ακελδαμαχ τουτεστιν χωριον αιματοσ γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων γενη- > θητω η επαυλισ αυτου ερημοσ και μη εστω ο κατοικων εν αυτη και την επισκοπην αυτου λαβετω > ετεροσ δει ουν των συνελθοντων ημιν ανδρων εν παντι χρονω ω εισηλθεν και εξηλθεν εφ ημασ ο κσ̄ ισ̄ αρξαμενοσ απο του βαπτισματοσ ιωανου εωσ τησ ημερασ ησ ανελημφθη αφ ημων

μαρτυρα τησ αναστασεωσ αυτου συν ημιν γενεσθαι ενα τουτων και εστησαν δυο ιωσηφ τον καλουμενον βαρσαββαν οσ επεκληθη ιουστοσ και μαθθιαν και προσευξαμενοι ειπαν συ κε̄ καρδιογνωστα παντων αναδειξον ον εξελεξω εκ τουτων των δυο ενα λαβειν τον τοπον τησ διακονιασ ταυτησ και αποστολησ αφ ησ παρεβη ιουδασ πορευθηναι εισ τον τοπον τον ιδιον και εδωκαν κληρουσ αυτοισ και επεσεν ο κληροσ επι μαθθιαν και σῡκατεψηφισθη μετα των ενδεκα αποστολων

γ̄ και εν τω συνπληρουσθαι την ημεραν τησ πεντηκοστησ ησαν παντεσ ομου επι το αυτο και εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχοσ ωσπερ φερομενησ πνοησ βιαιασ και επληρωσεν ολον τον οικον ου ησαν καθημενοι και ωφθησαν αυτοισ διαμεριζομεναι γλωσσαι ωσει πυροσ και εκαθισεν εφ ενα εκαστον αυτων και επλησθησαν παντεσ πνευματοσ αγιου και ηρξαντο λαλειν ετεραισ γλωσσαισ καθωσ το πνευμα εδιδου αποφθεγγεσθαι αυτοισ ησαν δε εν ιερουσαλημ κατοικουν

τεσ ιουδαιοι ανδρεσ ευλαβεισ απο παντοσ εθνουσ των υπο τον ουρανον γενομενησ δε τησ φωνησ ταυτησ συνηλθε το πληθοσ και συνεχυθη οτι ηκουσεν εισ εκαστοσ τη ιδια διαλεκτω λαλουντων αυτων εξισταντο δε και εθαυμαζον λεγοντεσ ουχι ιδου παντεσ ουτοι εισιν οι λαλουντεσ γαλειλαιοι και πωσ ημεισ ακουομεν εκαστοσ τη ιδια διαλεκτω ημων εν η εγεννηθημεν παρθοι και μηδοι και αιλαμειται και οι κατοικουντεσ την μεσοποταμιαν ιουδαιαν τε και καππαδοκιαν ποντον και την ασιαν φρυγιαν τε και παμφυλιαν αιγυπτον και τα μερη τησ λιβυησ τησ κατα κυρηνην και οι επιδημουντεσ ρωμαιοι ιουδαιοι τε και προσηλυτοι κρητεσ και αραβεσ ακουομεν λαλουντων αυτων ταισ ημετεραισ γλωσσαισ τα μεγαλεια του θῡ εξισταντο δε παντεσ και διηπορουντο αλλοσ προσ αλλον λεγοντεσ τι θελει τουτο ειναι ετεροι δε διαχλευαζοντεσ ελεγον οτι γλευκουσ μεμεστωμενοι εισιν σταθεισ δε ο πετροσ συν τοισ ενδεκα επηρεν την φωνην αυτου και απεφθεγξατο

I. B^3 ελαχε ελακησε κατοικουσιν εισηλθε III. B^3 εισι επηρε

3 B^3 δαυιδ 4 B^3 ημιν 7 post τη B^3 add ιδια 10 B^3 ιωαννου et ανεληφθη 12 B^3 ματθιαν 15 B^3 ματθιαν et συγκατεψηφισθη 16 B^3 συμπληρουσθαι 23 B^2 et ^{3} απαντεσ et γαλιλαιοι 25 B^3 αιλαμιται

αυτοισ ανδρεσ ιουδαιοι και οι κατοικουντεσ ιερουσαλημ παντεσ τουτο υμιν γνωστον εστω και ενωτισασθε τα ρηματα μου ου γαρ ωσ υμεισ υπολαμβανετε ουτοι μεθυουσιν εστιν γαρ ωρα τριτη τησ ημερασ αλλα τουτο εστιν το ειρημενον δια του προφητου ιωηλ και εσται μετα ταυτα λεγει ο θ̅σ̅ εκχεω απο του πνευματοσ μου επι πασαν σαρκα και προφητευσουσιν οι υιοι υμων και αι θυγατερεσ υμων και οι νεανισκοι υμων ορασεισ οψονται και οι πρεσβυτεροι υμων ενυπνιοισ ενυπνιασθησονται καιγε επι τουσ δουλουσ μου και επι τασ δουλασ μου εν ταισ ημεραισ εκειναισ εκχεω απο του πνευματοσ μου και προφητευσουσιν και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω και σημεια επι τησ γησ κατω αιμα και πυρ και ατμειδα καπνου ο ηλιοσ μεταστραφησεται εισ σκοτοσ και η σεληνη εισ αιμα πριν η ελθειν ημεραν κ̅υ̅ την μεγαλην και επιφανη και εσται πασ οσ εαν επικαλεσηται το ονομα κ̅υ̅ σωθησεται ανδρεσ ιστραηλειται ακουσατε τουσ λογουσ τουτουσ

ι̅ν̅ τον ναζωραιον ανδρα αποδεδειγμενον απο του θ̅υ̅ εισ υμασ δυναμεσι και τερασι και σημειοισ οισ εποιησεν δι αυτου ο θ̅σ̅ εν μεσω υμων καθωσ αυτοι οιδατε τουτον τη ωρισμενη βουλη και προγνωσει του θ̅υ̅ εκδοτον δια χειροσ ανομων προσπηξαντεσ ανειλατε ον ο θ̅σ̅ ανεστησε λυσασ τασ ωδεινασ του θανατου καθοτι ουκ ην δυνατον κρατεισθαι αυτον υπ αυτου δαυειδ γαρ λεγει εισ αυτον προορωμην τον κ̅ν̅ ενωπιον μου διαπαντοσ οτι εκ δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω δια τουτο ηυφρανθη μου η καρδια και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσει επ ελπιδι οτι ουκ ενκαταλειψεισ την ψυχην μου εισ αδην ουδε δωσεισ τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν εγνωρισασ μοι οδουσ ζωησ πληρωσεισ με ευφροσυνησ μετα του προσωπου σου ανδρεσ αδελφοι εξον ειπειν μετα παρρησιασ προσ υμασ περι του πατριαρχου δαυειδ οτι και ετελευτησεν και εταφη και το μνημα αυτου εστιν εν ημιν αχρι τησ ημερασ ταυτησ προ·

φητησ ουν υπαρχων και ειδωσ οτι ορκω ωμοσεν ο θ̅σ̅ εκ καρπου τησ οσφυοσ αυτου καθισαι επ τον θρονον αυτου προιδων ελαλησεν περι τησ αναστασεωσ του χ̅υ̅ οτι ουτε ενκατελειφθη εισ αδην ουδε η σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν τουτον τον ι̅ν̅ ανεστησεν ο θ̅σ̅ ου παντεσ ημεισ εσμεν μαρτυρεσ τη δεξια ουν του θ̅υ̅ υψωθεισ την τε επαγγελιαν του πνευματοσ του αγιου λαβων παρα του πατροσ εξεχεεν τουτο ο υμεισ και βλεπετε και ακουετε ου γαρ δαυειδ ανεβη εισ τουσ ουρανουσ λεγει δε αυτοσ ειπεν κ̅σ̅ τω κ̅ω̅ μου καθου εκ δεξιων μου εωσ αν θω τουσ εχθρουσ σου υποποδιον των ποδων σου ασφαλωσ ου γεινωσκετω πασ οικοσ ισραηλ οτι και κ̅ν̅ αυτον και χ̅ν̅ εποιησεν ο θ̅σ̅ τουτον τον ι̅ν̅ ον υμεισ εσταυρωσατε ακουσαντεσ δε κατενυγησαν την καρδιαν ειπον τε προσ τον πετρον και τουσ λοιπουσ αποστολουσ τι ποιησωμεν ανδρεσ αδελφοι πετροσ δε προσ αυτουσ μετανοησατε και βαπτισθητω εκαστοσ υμων εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ εισ α

I. B^3 εστι bis προφητευσουσι και II. B^3 εποιησε ετελευτησε III. B^3 ελαλησε ειδε εξεχεε

8 B^3 ατμιδα 10 B^3 ισραηλειται (ε enim instauratum est) 14 B^3 ωδινασ et δαυιδ 15 B^3 προωρωμην 17 B^3 εγκαταλειψεισ 19 B^3 δαυιδ 22 B^3 εγκατελειφθη 25 B^3 δαυιδ 26 B^3 ο κ̅σ̅ 27 ου : B^3 ουν, ibidem γινωσκετω

φεσιν των αμαρτιων υμων και λημψεσθε την δωρεαν του αγιου πνευματοσ υμιν γαρ εστιν η- επαγγελια και τοισ τεκνοισ υμων και πασι τοισ εισ μακραν οσουσ αν προσκαλεσηται κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ ημων ετεροισ τε λογοισ πλειοσιν διεμαρτυρατο και παρεκαλει αυτουσ λεγων σωθητε απο τησ γενεασ τησ σκολιασ ταυτησ οι μεν ουν αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν και προσετεθησαν εν τη ημερα εκεινη ψυχαι ωσει τρισχειλιαι ησαν δε προσκαρτερουντεσ τη διδαχη των αποστολων και τη κοινωνια τη κλασει του αρτου και ταισ προσευχαισ εγεινετο δε παση ψυχη φοβοσ πολλα δε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγεινετο παντεσ δε οι πιστευσαντεσ επι το αυτο ειχον απαντα κοινα και τα κτηματα και τασ υπαρξεισ επιπρασκον και διεμεριζον αυτα πασιν καθοτι αν τισ χρειαν ειχεν καθ ημεραν τε προσκαρτερουντεσ ομοθυμαδον εν τω ιερω κλωντεσ τε κατ οικον αρτον μετελαμβανον τροφησ εν αγαλλιασει και α

φελοτητι καρδιασ αινουντεσ τον θ̅ν̅ και εχοντεσ χαριν προσ ολον τον λαον ο δε κ̅σ̅ προσετιθει
δ̅ τουσ σωζομενουσ καθ ημεραν επι το αυτο πετροσ δε και ιωανησ ανεβαινον εισ το ιερον επι
την ωραν τησ προσευχησ την ενατην και τισ ανηρ χωλοσ εκ κοιλιασ μητροσ αυτου υπαρχων
εβασταζε ον ετιθουν καθ ημεραν προσ την θυραν του ιερου την λεγομενην ωραιαν του αιτειν
ελεημοσυνην παρα των εισπορευομενων εισ το ιερον οσ ιδων πετρον και ιωανην μελλοντασ εισιεναι
εισ το ιερον ηρωτα ελεημοσυνην λαβειν ατενισασ δε πετροσ εισ αυτον συν τω ιωαννη ειπεν βλε-
ψον εισ ημασ ο δε επειχεν αυτοισ προσδοκων τι παρ αυτων λαβειν ειπεν δε πετροσ αργυριον και
χρυσιον ουχ υπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ του ναζωραιου περιπατει
και πιασασ αυτον τησ δεξιασ χειροσ ηγειρεν αυτον παραχρημα δε εστερεωθησαν αι βασεισ αυτου
και τα σφυδρα και εξαλλομενοσ εστη και πε

ριεπατει και εισηλθεν συν αυτοισ εισ το ιερον περιπατων και αλλομενοσ και αινων τον θ̅ν̅ και ειδεν πασ ο λαοσ αυτον περιπατουντα και αινουντα τον θ̅ν̅ επεγεινωσκον δε αυτον οτι ουτοσ ην ο προσ την ελεημοσυνην καθημενοσ επι τη ωραια πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβουσ και εκστασεωσ επι τω συμβεβηκοτι αυτω κρατουντοσ δε αυτου τον πετρον και τον ιωανην συνεδραμεν πασ ο λαοσ προσ αυτουσ επι τη στοα τη καλουμενη σολομωντοσ εκθαμβοι ιδων δε ο πετροσ απεκρινατο προσ τον λαον ανδρεσ ιστραηλειται τι θαυμαζετε επι τουτω η ημιν τι ατενιζετε ωσ ιδια δυναμει η ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον ο θ̅σ̅ αβρααμ και ισαακ και ιακωβ ο θ̅σ̅ των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ι̅ν̅ ον υμεισ μεν παρεδωκατε και ηρνησασθε κατα προσωπον πειλατου κρειναντοσ εκεινου απολυειν υμεισ δε τον αγιον και δικαιον ηρνησασθε και ητησασθε ανδρα φονεα χαρισθηναι υμιν τον δε αρχηγον τησ ζωησ απεκτει

I. B^3 πλειοσι πασι ειχε II. B^3 ειπε bis III. B^3 εισηλθε ειδε συνεδραμε πεποιηκοσι εδοξασε

1 B^3 ληψεσθε 5 B^3 τρισχιλιαι 6 B^3 εγινετο 7 B^3 εγινετο 14 B^3 εβασταζετο 20 B^3 σφυρα 22 B^3 επεγινωσκον 26 B^3 ισραηλιται 29 B^3 πιλατου et κριναντοσ

νατε ον ο θ̅σ̅ ηγειρεν εκ νεκρων ου ημεισ μαρτυρεσ εσμεν και τη πιστει του ονοματοσ αυτου τουτον ον θεωρειτε και οιδατε εστερεωσεν το ονομα αυτου και η πιστισ η δι αυτου εδωκεν αυτω την ολοκληριαν ταυτην απεναντι παντων υμων και νυν αδελφοι οιδα οτι κατα αγνοιαν επραξατε ωσπερ και οι αρχοντεσ υμων ο δε θ̅σ̅ α προκατηγγειλεν δια στοματοσ παντων των προφητων παθειν τον χ̅ν̅ αυτου επληρωσεν ουτωσ μετανοησατε ουν και επιστρεψατε προσ το εξαλιφθηναι υμων τασ αμαρτιασ οπωσ αν ελθωσιν καιροι αναψυξεωσ απο προσωπου του κ̅υ̅ και αποστειλη τον προκεχειρισμενον υμιν χ̅ν̅ ι̅ν̅ ον δει ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεωσ παντων ων ελαλησεν ο θ̅σ̅ δια στοματοσ των αγιων απ αιωνοσ αυτου προφητων μωυσησ μεν ειπεν › οτι προφητην υμιν αναστησει κ̅σ̅ ο θ̅σ̅ εκ των αδελφων υμων ωσ εμε αυτου ακουσεσθε κατα · › παντα οσα αν λαληση προσ υμασ εσται δε πασα ψυχη ητισ αν

› μη ακουση του προφητου εκεινου εξολεθρευθησεται εκ του λαου και παντεσ δε οι προφηται απο σαμουηλ και των καθεξησ οσοι ελαλησαν και κατηγγειλαν τασ ημερασ ταυτασ υμεισ εστε οι υιοι των προφητων και τησ διαθηκησ ησ ο θ̅σ̅ διεθετο προσ τουσ πατερασ υμων λεγων προσ › αβρααμ και εν τω σπερματι σου ευλογηθησονται πασαι αι πατριαι τησ γησ υμιν πρωτον αναστησασ ο θ̅σ̅ τον παιδα αυτου απεστειλεν αυτον ευλογουντα υμασ εν τω αποστρεφειν εκαστον απο των πονηριων · λαλουντων δε αυτων προσ τον λαον επεστησαν αυτοισ οι αρχιερεισ και ο στρατηγοσ του ιερου και οι σαδδουκαιοι διαπονουμενοι δια το διδασκειν αυτουσ τον λαον και καταγγελλειν εν τω ι̅υ̅ την αναστασιν την εκ νεκρων και επεβαλον αυτοισ τασ̇ χειρασ και εθεντο εισ τηρησιν εισ την αυριον ην γαρ εσπερα ηδη πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν και εγενηθη αριθμοσ των ανδρων ωσ χειλιαδεσ πεντε εγενετο δε επι την αυριον συναχθη

ναι αυτων τουσ αρχοντασ και τουσ πρεσβυτερουσ και τουσ γραμματεισ εν ιερουσαλημ και αννασ ο αρχιερευσ και καιαφασ και ιωαννησ και αλεξανδροσ και οσοι ησαν εκ γενουσ αρχιερατικου και στησαντεσ αυτουσ εν τω μεσω επυνθανοντο εν ποια δυναμει η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο υμεισ τοτε πετροσ πλησθεισ πνευματοσ αγιου ειπεν προσ αυτουσ αρχοντεσ του λαου και πρεσβυτεροι ει ημεισ σημερον ανακρεινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενουσ εν τινι ουτοσ σεσωσται γνωστον εστω πασιν υμιν και παντι τω λαω ιστραηλ οτι εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ του ναζωραιου ον υμεισ εσταυρωσατε ον ο θ̅σ̅ ηγειρεν εκ νεκρων εν τουτω ουτοσ παρεστηκεν ενωπιον υμων υγιησ ουτοσ εστιν ο λιθοσ ο εξουθενηθεισ υφ υμων των οικοδομων ο γενομενοσ εισ κεφαλην γωνιασ και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι η σωτηρια ουδε γαρ ονομα εστιν ετερον υπο τον ουρανον το δεδομενον εν ανθρωποισ εν ω δει σωθηναι υμασ θεωρουντεσ δε την του πετρου παρρησιαν

1. B^3 εστερεωσε προκατηγγειλε ελθωσι III. B^3 ειπε

5 B^3 εξαλειφθηναι 8 B^3 post αγιων add των 11 B^3 εξολοθρευθησεται 20 B^3 χιλιαδεσ 25 B^3 ανακρινομεθα 26 B^3 ισραηλ

και ιωαννου και καταλαβομενοι οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν και ιδιωται εθαυμαζον επεγεινωσκον τε αυτους οτι συν τω ι̅υ̅ ησαν τον τε ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις εστωτα τον τεθαραπευμενον ουδεν ειχον αντειπειν κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλλον προς αλληλους λεγοντες τι ποιησωμεν τοις ανθρωποις τουτοις οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονεν δι αυτων πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ φανερον και ου δυναμεθα αρνεισθαι αλλ ινα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον απειλησωμεθα αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπων και καλεσαντες αυτους παρηγγειλαν καθολου μη φθεγγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι ι̅υ̅ ο δε πετρος και ιωαννης αποκριθεντες ειπαν προς αυτους ει δικαιον εστιν ενωπιον του θ̅υ̅ υμων ακουειν μαλλον η του θ̅υ̅ κρεινατε ου δυναμεθα γαρ ημεις α ειδαμεν και ηκουσαμεν μη λαλειν οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους μηδεν ευρισκον

τες το πως κολασωσιν αυτους δια τον λαον οτι παντες εδοξαζον τον θ̅ν̅ επι τω γεγονοτι ετων γαρ ην πλειονων τεσσερακοντα ο ανθρωπος εφ ον γεγονει το σημειον τουτο της ιασεως απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και απηγγειλαν οσα προς αυτους οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι ειπαν οι δε ακουσαντες ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θ̅ν̅ και ειπαν δεσποτα συ ο ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις ο του πατρος ημων δια πνευματος αγιου στο-
\> ματος δαυειδ παιδος σου ειπων ινατι εφρυαξαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα παρεστησαν οι βασι-
\> λεις της γης και οι αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο κατα του κ̅υ̅ και κατα του χ̅υ̅ αυτου συνηχθησαν γαρ επ αληθειας εν τη πολει ταυτη επι τον αγιον παιδα σου ι̅υ̅ ον εχρεισας ηρωδης τε και ποντιος πειλατος συν εθνεσιν και λαοις ισραηλ ποιησαι οσα η χειρ σου και η βουλη προωρισεν γενεσθαι και τανυν κ̅ε̅ επιδε επι τας απειλας αυτων και δος τοις δουλοις σου μετα παρρησιας πασης

λαλειν τον λογον σου εν τω την χειρα εκτεινειν σε εις ιασιν και σημεια και τερατα γεινεσθαι δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ι̅υ̅ και δεηθεντων αυτων εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγμενοι και επλησθησαν απαντες του αγιου πνευματος και ελαλουν τον λογον του θ̅υ̅ μετα παρρη-
ε σιας του δε πληθους των πιστευσαντων ην καρδια και ψυχη μια και ουδε εις τι των υπαρχοντων αυτω ελεγον ιδιον ειναι αλλ ην αυτοις παντα κοινα και δυναμει μεγαλη απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι του κ̅υ̅ ι̅υ̅ της αναστασεως χαρις τε μεγαλη ην επι παντας αυτους ουδε γαρ ενδεης ην τις εν αυτοις οσοι γαρ κτητορες χωριων η οικιων υπηρχον πωλουντες εφερον τας τειμας των πιπρασκομενων και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων διεδιδετο δε εκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν ιωσηφ δε ο επικληθεις βαρναβας απο των αποστολων ο εστιν ερμηνευομενον υιος παρακλησεως λευειτης κυπριος τω γενει υπαρχοντος αυτω αγρου πωλησας ηνεγκεν το χρημα

I. B³ εισι γεγονε πασι II. B³ εθνεσι προωρισε III. B³ ηνεγκε

1 B³ επεγινωσκον 2 B³ τεθεραπευμενον 8 B³ του ι̅υ̅ 9 B³ κρινατε. Ibidem ex ειδαμεν B³ et οιδαμεν et ιδομεν fecit, ut optio inter hoc et illud dedisse videatur. Cf. Prolegg. 11 B³ κολασωνται 12 B³ τεσσαρακοντα 18 B³ εχρισας 19 B³ πιλατος 21 B³ γινεσθαι 25 B³ ελεγεν 28 B³ τιμας et διεδιδοτο

και εθηκεν παρα τουσ ποδασ των αποστολων ανηρ δε τισ ανανιασ ονοματι συν σαπφειρα τη γυναικι αυτου επωλησεν κτημα και ενοσφισατο απο τησ τιμησ συνιδυιησ και τησ γυναικοσ και ενεγκασ μεροσ τι παρα τουσ ποδασ των αποστολων εθηκεν ειπεν δε ο πετροσ ανανια διατι επληρωσεν ο σατανασ την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το πνευμα το αγιον και νοσφισασθαι απο τησ τιμησ του χωριου ουχι μενον σοι εμενεν και πραθεν εν τη ση εξουσια υπηρχεν τι οτι εθου εν τη καρδια σου το πραγμα τουτο ουκ εψευσω ανθρωποισ αλλα τω θω ακουων δε ο ανανιασ τουσ λογουσ τουτουσ πεσων εξεψυξεν και εγενετο φοβοσ μεγασ επι παντασ τουσ ακουοντασ αναστάντεσ δε οι νεωτεροι συνεστειλαν αυτον και εξενεγκαντεσ εθαψαν εγενετο δε ωσ ωρων τριων διαστημα και η γυνη αυτου μη ειδυῖα το γεγονοσ εισηλθεν απεκριθη δε προσ αυτην πετροσ ειπε μοι ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε η δε ειπεν ναι τοσουτου ο δε πετροσ προσ αυτην

τι οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το πνευμα κ̅υ̅ ιδου οι ποδεσ των θαψαντων τον ανδρα σου επι
τη θυρα και εξοισουσιν σε επεσεν δε παραχρημα προσ τουσ ποδασ αυτου και εξεψυξεν εισελθοντεσ
δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν και εξενεγκαντεσ εθαψαν προσ τον ανδρα αυτησ και εγενετο
ε̄ φοβοσ μεγασ εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντασ τουσ ακουοντασ ταυτα δια τε των
χειρων των αποστολων εγεινετο σημεια και τερατα πολλα εν τω λαω και ησαν ομοθυμαδον παν-
τεσ εν τη στοα σολομωνοσ των δε λοιπων ουθεισ ετολμα κολλασθαι αυτοισ αλλ εμεγαλυνεν αυτουσ
ο λαοσ μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντεσ τω κ̅ω̅ πληθη ανδρων τε και γυναικων ωστε και εισ
τασ πλατειασ εκφερειν τουσ ασθενεισ και τιθεναι επι κλιναριων και κραβαττων ινα ερχομενου
πετρου καν η σκια επισκιασει τινι αυτων συνηρχετο δε και το πληθοσ των περιξ πολεων ιερου-
σαλημ φεροντεσ ασθενεισ και οχλουμενουσ υπο πνευματων ακαθαρτων

οιτινεσ εθεραπευοντο απαντεσ αναστασ δε ο αρχιερευσ και παντεσ οι συν αυτω η ουσα αιρεσισ των σαδδουκαιων επλησθησαν ζηλουσ και επεβαλον τασ χειρασ επι τουσ αποστολουσ και εθεντο αυτουσ εν τηρησει δημοσια αγγελοσ δε κ̅υ̅ δια νυκτοσ ηνοιξε τασ θυρασ τησ φυλακησ εξαγαγων δε αυτουσ ειπεν πορευεσθε και σταθεντεσ λαλειτε εν τω ιερω τω λαω παντα τα ρηματα τησ ζωησ ταυτησ ακουσαντεσ δε εισηλθον υπο τον ορθρον εισ το ιερον και εδιδασκον παραγενομενοι δε ο αρχιερευσ και οι συν αυτω συνεκαλεσαν το συνεδριον και πασαν την γερουσιαν των υιων ισραηλ και απεστειλαν εισ το δεσμωτηριον αχθηναι αυτουσ οι δε παραγενομενοι υπηρεται ουχ ευρον αυτουσ εν τη φυλακη αναστρεψαντεσ δε απηγγειλαν λεγοντεσ οτι το δεσμωτηριον ευρομεν κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια και τουσ φυλακασ εστωτασ επι των θυρων ανοιξαντεσ δε εσω ουδενα ευρομεν ωσ δε ηκουσαν τουσ λογουσ τουτουσ ο τε στρατηγοσ

I. B³ εθηκε επωλησε ειπε εμενε υπηρχε εξεψυξε ειπε II. B³ εξοισουσι επεσε III. B³ ειπε
2 B³ συνειδυιησ 15 B³ εγινετο 18 B³ κραββατων 22 B³ ζηλου 25 B² ut vdtr et B³ παραγενομενοσ

του ιερου και οι αρχιερεις διηπορουν περι αυτων τι αν γενοιτο τουτο παραγενομενοσ δε τισ απηγγειλεν αυτοισ οτι ιδου οι ανδρεσ ουσ εθεσθαι εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτεσ και διδασκοντεσ τον λαον τοτε απελθων ο στρατηγοσ συν τοισ υπηρεταισ ηγεν αυτουσ ου μετα βιασ εφοβουντο γαρ τον λαον μη λιθασθωσιν αγαγοντεσ δε αυτουσ εστησαν εν τω συνεδριω και επηρωτησεν αυτουσ ο αρχιερευσ λεγων παραγγελια παρηγγειλαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω και ιδου πεπληρωκατε την ιερουσαλημ τησ διδαχησ υμων και βουλεσθε επαγαγειν εφ ημασ το αιμα του ανθρωπου τουτου αποκριθεισ δε πετροσ και οι αποστολοι ειπαν πειθαρχειν δει θω μαλλον η ανθρωποισ ο θσ των πατερων ημων ηγειρεν ιν ον υμεισ διεχειρισασθε κρεμασαντεσ επι ξυλου τουτον ο θσ αρχηγον και σωτηρα υψωσεν τη δεξια αυτου του δουναι μετανοιαν τω ισραηλ και αφεσιν αμαρτιων και ημεισ έν αυτω μαρτυρεσ των ρηματων τουτων και το

πνευμα το αγιον εδωκεν ο θσ τοισ πειθαρχουσιν αυτω οι δε ακουσαντεσ διεπρειοντο και εβουλοντο ανελειν αυτουσ αναστασ δε τισ εν τω συνεδριω φαρεισαιοσ ονοματι γαμαλιηλ νομοδιδασκαλοσ τιμιοσ παντι τω λαω εκελευσεν εξω βραχυ τουσ ανθρωπουσ ποιησαι ειπεν τε προσ αυτουσ ανδρεσ ισραηλειται προσεχετε εαυτοισ επι τοισ ανθρωποισ τουτοισ τι μελλετε πρασσειν προ γαρ τουτων των ημερων ανεστη θευδασ λεγων ειναι τινα εαυτον ω προσεκλιθη ανδρων αριθμοσ ωσ τετρακοσιων οσ ανηρεθη και παντεσ οσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εισ ουδεν μετα τουτον ανεστη ιουδασ ο γαλειλαιοσ εν ταισ ημεραισ τησ απογραφησ και απεστησε λαον οπισω αυτου κακεινοσ απωλετο και παντεσ οσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν και νυν λεγω υμιν αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και αφετε αυτουσ οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη η το εργον τουτο καταλυθησεται ει δε εκ θυ εστιν ου δυνησεσθε καταλυσαι αυτουσ μη

ποτε και θεομαχοι ευρεθητε επεισθησαν δε αυτω και προσκαλεσαμενοι τουσ αποστολουσ δειραντεσ
παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του ιυ και απελυσαν οι μεν ουν επορευοντο χαιροντεσ απο
προσωπου του συνεδριου οτι κατηξιωθησαν υπερ του ονοματοσ ατιμασθηναι πασαν τε ημεραν εν
ξ τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντεσ και ευαγγελιζομενοι τον χν ιν εν δε ταισ
ημεραισ ταυταισ πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμοσ των ελληνιστων προσ τουσ εβραι-
ουσ οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αι χηραι αυτων προσκαλεσαμενοι δε οι
δωδεκα το πληθοσ των μαθητων ειπαν ουκ αρεστον εστιν ημασ καταλειψαντασ τον λογον του θυ
διακονειν τραπεζαισ επισκεψωμεθα δε αδελφοι ανδρασ εξ υμων μαρτυρουμενουσ επτα πληρεισ
πνευματοσ και σοφιασ ουσ καταστησομεν επι τησ χρειασ ταυτησ ημεισ δε τη προσευχη και τη
διακονια του λογου προσκαρτερησομεν και ηρεσεν ο λογοσ ενωπιον παντοσ του πληθουσ

I. B^3 υψωσε II. B^3 ειπε

2 B^3 εθεσθε 11 B^3 διεπριοντο 12 B^3 φαρισαιοσ 14 B^3 ισραηλιται 17 B^3 γαλιλαιοσ 18 νυν : B^2 τα νυν

20*

και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρη πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τειμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεα ους εστησαν ενωπιον των αποστολων και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας και ο λογος του θυ ηυξανεν και επληθυνετο ο αριθμος των μαθητων εν ιερουσαλημ σφοδρα πολυς τε οχλος των ιερεων υπηκουον τη πιστει στεφανος δε πληρης χαριτος και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω ανεστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της λεγομενης λιβερτινων και κυρηναιων και αλεξανδρεων και των απο κιλικιας και ασιας συνζητουντες τω στεφανω και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω πνευματι ω ελαλει τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωυσην και τον θν συνεκεινησαν τε τον λαον και τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις και επισταντες συνηρπασαν αυτον

και ηγαγον εις το συνεδριον εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου παυεται λαλων ρηματα κατα του τοπου του αγιου τουτου και του νομου ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ισ ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθνη α παρεδωκεν ημιν μωυσης και ατενισαντες εις αυτον παντες οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου ειπεν δε ο αρχιερευς ει ταυτα ουτως εχει ο δε εφη ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε ο θσ της δοξης ωφθη τω πατρι ημων αβρααμ οντι εν τη μεσοποταμια πριν η κατοικησαι αυτον εν χαρραν και ειπεν προς αυτον εξελθε εκ της γης σου και της συγγενιας σου και δευρο εις την γην ην αν σοι δειξω τοτε εξελθων εκ γης χαλδαιων κατωκησεν εν χαρραν κακειθεν μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου μετωκισεν αυτον εις την γην ταυτην εις ην υμεις νυν κατοικειτε και ουκ εδωκεν αυτω κληρο

νομιαν εν αυτη ουδε βημα ποδος και επηγγειλατο δουναι αυτω εις κατασχεσιν αυτην και τω σπερματι αυτου μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου ελαλησεν δε ουτως ο θσ οτι εσται το σπερμα αυτου παροικον εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτο και κακωσουσιν ετη τετρακοσια και το εθνος ω αν δουλευσωσιν κρινω εγω ο θσ ειπεν και μετα ταυτα εξελευσονται και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομης και ουτως εγεννησεν τον ισακ και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη και ισαακ τον ιακωβ και ιακωβ τους δωδεκα πατριαρχας και οι πατριαρχαι ζηλωσαντες τον ιωσηφ απεδοντο εις αιγυπτον και ην ο θσ μετ αυτου και εξειλατο αυτον εκ πασων των θλειψεων αυτου και εδωκεν αυτω χαριν και σοφιαν εναντιον φαραω βασιλεως αιγυπτου και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτον και ολον τον οικον τουτον ηλθεν δε λειμος εφ ολην την αιγυπτον και χα

I. B[3] ηυξανε II. B[3] ειπε bis III. B[3] ελαλησε δουλευσωσι ειπε λατρευσουσι εγεννησε ηλθε

2 B[3] νικανορα et τιμωνα 7 B[3] συζητουντες 9 B[3] συνεκινησαν 13 B[3] et iam ut vdtr B[2] εφη 18 B[3] συγγενειας 25 B[3] et iam ut vdtr B[2] ισαακ 27 B[3] εξειλατο 28 B[3] θλιψεων 29 τουτον : B[2]et[3] αυτου 30 B[3] λιμος

ναан και θλειψισ μεγαλη και ουχ ηυρισκον χορτασματα οι πατερεσ ημων ακουσασ δε ιακωβ' οντα σειτια εισ αιγυπτον εξαπεστειλεν τουσ πατερασ ημων πρωτον και εν τω δευτερω εγνωρισθη ιωσηφ τοισ αδελφοισ αυτου και φανερον εγενετο τω φαραω το γενοσ ιωσηφ· αποστειλασ δε ιωσηφ· μετεκαλεσατο ιακωβ τον πατερα αυτου και πασαν την συγγενειαν εν ψυχαισ εβδομηκοντα πεντε κατεβη δε ιακωβ και ετελευτησεν αυτοσ και οι πατερεσ ημων και μετετεθησαν εισ συχεμ και ετεθησαν εν τω μνηματι ω ωνησατο αβρααμ τιμησ αργυριου παρα των υιων εμμωρ εν συχεμ καθωσ δε ηγγιζεν ο χρονοσ τησ επαγγελιασ ησ ωμολογησεν ο θ̅σ̅ τω αβρααμ ηυξησεν ο λαοσ και επληθυνθη εν αιγυπτω αχρι ου ανεστη βασιλευσ ετεροσ επ αιγυπτον οσ ουκ ηδει τον ιωσηφ ουτοσ κατασοφισαμενοσ το γενοσ ημων εκακωσεν τουσ πατερασ του ποιειν τα βρεφη εκθετα αυτων εισ το μη ζωογονεισθαι εν ω καιρω εγεννηθη

μωυσησ και ην αστειοσ τω θ̅ω̅ οσ ανετραφη μηνασ τρεισ εν τω οικω του πατροσ εκτεθεντοσ δε αυτου ανειλατο αυτον η θυγατηρ φαραω και ανεθρεψατο αυτον εαυτη υιον και επαιδευθη μωυσησ παση σοφια αιγυπτιων ην δε δυνατοσ εν λογοισ και εργοισ αυτου ωσ δε επληρουτο αυτω τεσσερακονταετησ χρονοσ ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τουσ αδελφουσ αυτου υιουσ ισραηλ· και ιδων τινα αδικουμενον ημυνατο και εποιησεν εκδικησιν τω καταπονουμενω παταξασ τον αιγυπτιον ενομιζεν δε συνιεναι τουσ αδελφουσ οτι ο θ̅σ̅ δια χειροσ αυτου διδωσιν σωτηριαν αυτοισ οι δε ου συνηκαν τη τε επιουση ημερα ωφθη αυτοισ μαχομενοισ και συνηλλασσεν αυτουσ εισ ειρηνην ειπων ανδρεσ αδελφοι εστε ινατι αδικειτε αλληλουσ ο δε αδικων τον πλησιον απωσατο αυτον ειπων τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημων μη ανελειν με συ θελεισ ον τροπον ανειλεσ εχθεσ τον αιγυπτιον εφυγεν δε μωυσησ εν τω λογω

τουτω και εγενετο παροικοσ εν γη μαδιαμ ου εγεννησεν υιουσ δυο και πληρωθεντων ετων τεσσε-
ρακοντα ωφθη αυτω εν τη ερημω του ορουσ σεινα αγγελοσ εν φλογι πυροσ βατου ο δε μωυσησ
\> ιδων εθαυμασεν το οραμα προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι εγενετο φωνη κ̅υ̅ εγω ο θ̅σ̅ των
\> πατερων σου ο θ̅σ̅ αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εντρομοσ δε γενοσ μωυσησ ουκ ετολμα κατανοη
\> σαι ειπεν δε αυτω ο κ̅σ̅ λυσον το υποδημα σου των ποδων ο γαρ τοποσ εφ ω εστηκασ γη αγια
\> εστιν ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του εν αιγυπτω και του στεναγμου αυτου ηκουσα
\> και κατεβην εξελεσθαι αυτουσ και νυν δευρο αποστειλω σε εισ αιγυπτον τουτον τον μωυσην ον
ηρνησαντο ειποντεσ τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην τουτον ο θ̅σ̅ και αρχοντα και λυ-
τρωτην απεσταλκεν συν χειρι αγγελου του οφθεντοσ αυτω εν τη βατω· ουτοσ εξηγαγεν αυτουσ
ποιησασ τερατα και σημεια εν τη αιγυπτω και εν ερυθρα θαλασση και εν τη ερημω ετη τεσσερα

I. B[3] εξαπεσταιλε εκακωσε II. B[3] ενομιζε διδωσι εφυγε III. B[3] εθαυμασε ειπε απεσταλκε

1 B[3] θλιψισ 2 B[3] σιτια 8 B[3] αχρισ 13 B[3] τεσσαρακονταετησ 20 B[3] χθεσ 21 B[3] τεσσαρακοντα 22 B[3] σινα 24 γενοσ : B[3] γενομενοσ 30 B[3] τεσσαρακοντ.

κοντα ουτοσ εστιν ο μωυσησ ο ειπασ τοισ υιοισ ισραηλ προφητην υμιν αναστησει ο θ̅σ̅ εκ των αδελφων υμων ωσ εμε ουτοσ εστιν ο γενομενοσ εν τη εκκλησια εν τη ερημω μετα του αγγελου του λαλουντοσ αυτω εν τω ορει σινα και των πατερων ημων οσ εξελεξατο λογια ζωντα δουναι υμιν ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερεσ ημων αλλα απωσαντο και εστραφησαν εν ταισ καρδιαισ αυτων εισ αιγυπτον ειποντεσ τω ααρων ποιησον ημιν θεουσ οι προπορευσονται ημων ο γαρ μωυσησ ουτοσ οσ εξηγαγεν ημασ εκ γησ αιγυπτου ουκ οιδαμεν τι εγενετο αυτω και εμοσχοποιησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ και ανηγαγον θυσιαν τω ειδωλω και ευφραινοντο εν τοισ εργοισ των χειρων αυτων εστρεψεν δε ο θ̅σ̅ και παρεδωκεν αυτουσ λατρευειν τη στρατεια του ουρανου καθωσ γεγραπται εν βιβλω των προφητων μη σφαγια και θυσιασ προσηνεγκατε μοι ετη τεσσερακοντα οικοσ ισραηλ και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ

και το αστρον του θ̅υ̅ ρομφα τουσ τυπουσ ουσ εποιησατε προσκυνειν αυτοισ και μετοικιω υμασ επεκεινα βαβυλωνοσ η σκηνη του μαρτυριου ην τοισ πατρασιν ημων εν τη ερημω καθωσ διεταξατο ο λαλων τω μωυση ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι οι πατερεσ ημων μετα ι̅υ̅ εν τη κατασχεσει των εθνων ων εξωσεν ο θ̅σ̅ απο προσωπου των πατερων ημων εωσ των ημερων δαυειδ οσ ευρεν χαριν ενωπιον του θ̅υ̅ και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω οικω ιακωβ σολομων δε οικοδομησεν αυτω οικον αλλ ουχ ο υψιστοσ εν χειροποιητοισ κατοικει καθωσ ο προφητησ λεγει ο ουρανοσ μοι θρονοσ και η γη υποποδιον των ποδων μου ποιον οικον οικοδομησατε μοι λεγει κ̅σ̅ η τισ τοποσ τησ καταπαυσεωσ μου ουχι η χειρ μόυ εποιησεν ταυτα παντα σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι καρδιασ και τοισ ωσιν υμεισ αέι τω πνευματι τω αγιω αντιπειπτετε ωσ οι πατερεσ υμων και υμεισ τινα

των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερεσ υμων και απεκτειναν τουσ προκαταγγειλαντασ περι τησ ελευσεωσ του δικαιου ου νυν υμεισ προδοται και φονεισ εγενεσθε οιτινεσ ελαβετε τον νομον εισ διαταγασ αγγελων και ουκ εφυλαξατε ακουοντεσ δε ταυτα διεπριοντο ταισ καρδιαισ αυτων και εβρυχον τουσ οδοντασ επ αυτον υπαρχων δε πληρησ πνευματοσ αγιου ατενισασ εισ τον ουρανον ειδεν δοξαν θ̅υ̅ και ι̅ν̅ εστωτα εκ δεξιων του θ̅υ̅ και ειπεν ιδου θεωρω τουσ ουρανουσ διηνυγμενουσ και τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του θ̅υ̅ κραξαντεσ δε φωνη μεγαλη συνεσχον τα ωτα αυτων και ωρμησαν ομοθυμαδον επ αυτον και εκβαλοντεσ εξω τησ πολεωσ ελιθοβολουν και οι μαρτυρεσ απεθεντο τα ιματια εαυτων παρα τουσ ποδασ νεανιου καλουμενου σαυλου και ελιθοβολουν τον στεφανον επικαλουμενον και λεγοντα κ̅ε̅ ι̅υ̅ δεξαι το πνευμα μου θεισ δε τα γονατα εκραξεν φωνη μεγαλη κ̅ε̅

I. B^3 εστρεψε II. B^3 ευρε εποιησε III. B^3 ειδε εκραξε

9 B^3 τεσσαρακοντα. Post hac vocem iam B^2 in mg supplevit εν τη ερημω (B^3 non instauravit) 15 B^3 δαυιδ 16 B^3 ωκοδομησεν 20 B^3 αντιπιπτετε 25 B^3 διηνοιγμενουσ

μη στησησ αυτοισ ταυτην την αμαρτιαν και τουτο ειπων εκοιμηθη σαυλοσ δε ην συνευδοκων τη
αναιρεσει αυτου εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμοσ μεγασ επι την εκκλησιαν την εν ιεροσο-
λυμοισ παντεσ δε διεσπαρησαν κατα τασ χωρασ τησ ιουδαιασ και σαμαρειασ πλην των απο-
στολων συνεκομισαν δε τον στεφανον ανδρεσ ευλαβεισ και εποιησαν κοπετον μεγαν επ αυτω
σαυλοσ δε ελυμαινετο την εκκλησιαν κατα τουσ οικουσ εισπορευομενοσ συρων τε ανδρασ και
η γυναικασ παρεδιδου εισ φυλακην οι μεν ουν διασπαρεντεσ διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον
φιλιπποσ δε κατελθων εισ την πολιν τησ σαμαρειασ εκηρυσσεν αυτοισ τον χ̅ν̅ προσειχον δε οι
οχλοι τοισ λεγομενοισ υπο του φιλιππου ομοθυμαδον εν τω ακουειν αυτουσ και βλεπειν τα σημεια
α εποιει πολλοι γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βοωντα φωνη μεγαλη εξηρχοντο πολλοι
δε παραλελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν εγενε

το δε πολλη χαρα εν τη πολει εκεινη ανηρ δε τισ ονοματι σιμων προυπηρχεν εν τη πολει μαγευων και εξιστανων το εθνοσ τησ σαμαρειασ λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν ω προσειχον παντεσ απο μεικρου εωσ μεγαλου λεγοντεσ ουτοσ εστιν η δυναμισ του θ̅υ̅ η καλουμενη μεγαλη προσειχον δε αυτω δια το ικανω χρονω ταισ μαγειαισ εξεστακεναι αυτουσ οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω περι τησ βασιλειασ του θ̅υ̅ και του ονοματοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εβαπτιζοντο ανδρεσ τε και γυναικεσ ο δε σιμων και αυτοσ επιστευσεν και βαπτισθεισ ην προσκαρτερων τω φιλιππω θεωρων τα σημεια και δυναμεισ μεγαλασ γεινομενασ εξιστατο ακουσαντεσ δε οι εν ιεροσολυμοισ αποστολοι οτι δεδεκται η σαμαρεια τον λογον του θ̅υ̅ απεστειλαν προσ αυτουσ πετρον και ιωαννην οιτινεσ καταβαντεσ προσευξαντο περι αυτων οπωσ λαβωσιν πνευμα αγιον ουδεπω γαρ ην επ ουδενι αυτων επιπεπτωκοσ μονον δε βεβαπτισμενοι υπηρχον εισ το ονομα του

κ̅υ̅ ι̅υ̅ τοτε επετιθοσαν τασ χειρασ επ αυτουσ και ελαμβανον πνευμα αγιον ιδων δε ο σιμων οτι δια τησ επιθεσεωσ των χειρων των αποστολων διδοται το πνευμα προσηνεγκεν αυτοισ χρηματα λεγων δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ινα ω εαν επιθω τασ χειρασ λαμβανη πνευμα αγιον πετροσ δε ειπεν προσ αυτον το αργυριον σου συν σοι ειη εισ απωλειαν οτι την δωρεαν του θ̅υ̅ ενομισασ δια χρηματων κτασθαι ουκ εστιν σοι μερισ ουδε κληροσ εν τω λογω τουτω η γαρ καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντι του θ̅υ̅ μετανοησον ουν απο τησ κακιασ σου ταυτησ και δεηθητι του κ̅υ̅ ει αρα αφεθησεται σοι η επινοια τησ καρδιασ σου εισ γαρ χολην πικριασ και συνδεσμον αδικιασ ορω σε οντα αποκριθεισ δε ο σιμων ειπεν δεηθητε υμεισ υπερ εμου προσ τον κ̅ν̅ οπωσ μηδεν επελθη επ εμε ων ειρηκατε οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντεσ τον λογον του κ̅υ̅ υπεστρεφον εισ ιεροσολυμα πολλασ τε κωμασ των σαμαρειτων ευηγγελιζοντο αγγελοσ δε κ̅υ̅ ελαλησεν προσ φιλιππον

II. B³ επιστευσε λαβωσι III. B³ ειπε εστι ειπε ελαλησε

12 in voce εθνοσ (per imprudentiam) ν non instauratum adeoque paullulum erasum 13 B³ μικρου 17 B³ γινομενασ 21 litterae τοτε επε super rasuram scriptae (ab ipso*)

λεγων αναστηθι και πορευου κατα μεσημβριαν επι την οδον την οδον την καταβαινουσαν απο ιερουσαλημ εισ γαζαν αυτη εστιν ερημοσ και αναστασ επορευθη και ιδου ανηρ αιθιοψ ευνουχοσ δυναστησ κανδακησ βασιλισσησ αιθιοπων οσ ην επι πασησ τησ γαζησ αυτησ οσ εληλυθει προσκυνησων εισ ιερουσαλημ ην δε υποστρεφων και καθημενοσ επι του αρματοσ αυτου και ανεγεινωσκεν τον προφητην ησαιαν ειπεν δε το πνευμα τω φιλιππω προσελθε και κολληθητι τω αρματι τουτω προσδραμων δε ο φιλιπποσ ηκουσεν αυτου αναγεινωσκοντοσ ησαιαν τον προφητην και ειπεν αραγε γεινωσκεισ α αναγεινωσκεισ ο δε ειπεν πωσ γαρ αν δυναιμην εαν μη τισ οδαγησει με παρεκαλεσεν τε τον φιλιππον αναβαντα καθισαι συν αυτω η δε περιοχη τησ γραφησ ην ανε- > γεινωσκεν ην αυτη ως προβατον επι σφαγην ηχθη και ωσ αμνοσ εναντιον του κειροντοσ αυτον > αφωνοσ ουτωσ ουκ ανοιγει το στομα αυτου εν τη ταπεινωσει η κρισισ αυτου ηρ

> θη την γενεαν αυτου τισ διηγησεται οτι αιρεται απο τησ γησ η ζωη αυτου αποκριθεισ δε ο ευνουχοσ τω φιλιππω ειπεν δεομαι σου περι τινοσ ο προφητησ λεγει περι εαυτου η περι ετερου τινοσ ανοιξασ δε ο φιλιπποσ το στομα αυτου και αρξαμενοσ απο τησ γραφησ ταυτησ ευηγγελισατο αυτω τον ι̅υ̅ ωσ δε επορευοντο κατα την οδον ηλθον επι τι υδωρ και φησιν ο ευνουχοσ ιδου υδωρ τι κωλυει με βαπτισθηναι και εκελευσε στηναι το αρμα και κατεβησαν αμφοτεροι εισ το υδωρ ο τε φιλιπποσ και ο ευνουχοσ και εβαπτισεν αυτον οτε δε ανεβησαν εκ του υδατοσ πνευμα κ̅υ̅ ηρπασεν τον φιλιππον και ουκ ειδεν αυτον ουκετι ο ευνουχοσ επορευετο γαρ αυτου την οδον χαιρων φιλιπποσ δε ευρεθη εισ αζωτον και διερχομενοσ ευηγγελιζετο τασ πολεισ πασας θ εωσ του ελθειν αυτον εισ καισαρειαν ο δε σαυλοσ ετι εμπνεων απειλησ και φονου εισ τουσ μαθητασ του κ̅υ̅ προσελθων τω αρχιερει ητησατο παρ αυτου επιστολασ εισ δαμασκον προσ τα

συναγωγασ οπωσ εαν τινασ ευρη τησ οδου οντασ ανδρασ τε και γυναικασ δεδεμενουσ αγαγη εισ ιερουσαλημ εν δε τω πορευεσθαι εγενετο αυτον εγγιζειν τη δαμασκω εξεφνησ τε αυτον περιηστραψεν φωσ εκ του ουρανου και πεσων επι την γην ηκουσεν φωνην λεγουσαν αυτω σαουλ σαουλ τι με διωκεισ ειπεν δε τισ ει κ̅ε̅ ο δε εγω ειμι ι̅σ̅ ον συ διωκεισ αλλα αναστηθι και εισιθι εισ την πολιν και λαληθησεται σοι ο τι σε δει ποιειν οι δε ανδρεσ οι συνοδευοντεσ αυτω ειστηκεισαν ενεοι ακουοντεσ μεν τησ φωνησ μηδενα δε θεωρουντεσ ηγερθη δε σαυλοσ απο τησ γησ ανεωγμενων δε των οφθαλμων αυτου ουδεν εβλεπεν χειραγωγουντεσ δε αυτον εισηγαγον εισ δαμασκον και ην ημερασ τρεισ μη βλεπων και ουκ εφαγεν ουδε επιεν ην δε τισ μαθητησ εν δαμασκω ονοματι ανανιασ και ειπεν προσ αυτον εν οραματι ο κ̅σ̅ ανανια ο δε ειπεν ιδου εγω κ̅ε̅ ο δε κ̅σ̅ προσ αυτον αναστα πορευθητι επι την ρυμην την καλουμενην ευθειαν και ζητη

I. B^3 ειπε bis παρεκαλεσε II. B^3 ειπε ηρπασε III. B^3 περιεστραψε ηκουσε ειπε εβλεπε ειπε πρ.

1 την οδον altero loco B^3 non instauravit 4 B^3 ανεγινωσκεν 6 B^3 αναγινωσκοντοσ 7 B^3 γινωσκεισ et αναγινωσκεισ. Ibidem B^3 οδηγηση 9 B^3 ανεγινωσκεν 12 post λεγει B^2 supplevit τουτο 19 οτι: B^3 ετι 20 τα: B^3 τασ 22 B^3 εξαιφνησ 25 B^3 ιστηκεισαν

σον εν οικια ιουδα σαυλον ονοματι ταρσεα ιδου γαρ προσευχεται και ειδεν ανδρα εν οραματι ανανιαν ονοματι εισελθοντα και επιθεντα αυτω τασ χειρασ οπωσ αναβλεψη απεκριθη δε ανανιασ κ̅ε̅ ηκουσα απο πολλων περι του ανδροσ τουτου οσα κακα τοισ αγιοισ σου εποιησεν εν ιερουσαλημ και ωδε εχει εξουσιαν παρα των αρχιερεων δησαι παντασ τουσ επικαλουμενουσ το ονομα σου ειπεν δε προσ αυτον ο κ̅σ̅ πορευου οτι σκευοσ εκλογησ εστιν μοι ουτοσ του βαστασαι το ονομα μου ενωπιον των εθνων τε και βασιλεων υιων τε ισραηλ εγω γαρ υποδειξω αυτω οσα δει αυτον υπερ του ονοματοσ μου παθειν απηλθεν δε ανανιασ και εισηλθεν εισ την οικιαν και επιθεισ επ αυτον τασ χειρασ ειπεν σαουλ· αδελφε ο κ̅σ̅ απεσταλκεν με ι̅σ̅ ο οφθεισ σοι εν τη οδω η ηρχου οπωσ αναβλεψησ και πλησθησ πνευματοσ αγιου και ευθεωσ απεπεσαν αυτου απο των οφθαλμων ωσ λεπιδεσ ανεβλεψεν τε και αναστασ εβαπτισθη και λαβων τροφην ενισχυθη εγενετο

δε μετα των εν δαμασκω μαθητων ημερασ τινασ και ευθεωσ εν ταισ συναγωγαισ εκηρυσσεν τον ι̅ν̅ οτι ουτοσ εστιν ο υιοσ του θ̅υ̅ εξισταντοσ δε παντεσ οι ακουοντεσ και ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ο πορθησασ εν ιερουσαλημ τουσ επικαλουμενουσ το ονομα τουτο και ωδε εισ τουτο εληλυθει ινα δεδεμενουσ αυτουσ αγαγη επι τουσ αρχιερεισ σαυλοσ δε μαλλον ενεδυναμουτο και συνεχυννεν ιουδαιουσ τουσ κατοικουντασ εν δαμασκω συμβιβαζων οτι ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅ ωσ δε επληρουντο ημεραι ικαναι συνεβουλευσαντο οι ιουδαιοι ανελειν αυτον εγνωσθη δε τω σαυλω η επιβουλη αυτων παρετηρουντο δε και τασ πυλασ ημερασ τε και νυκτοσ οπωσ αυτον ανελωσιν λαβοντεσ δε οι μαθηται αυτου νυκτοσ δια του τειχουσ καθηκαν αυτον χαλασαντεσ εν σπυριδι παραγενομενοσ δε εισ ιερουσαλημ επειραζε κολλασθαι τοισ μαθηταισ και παντεσ εφοβουντο αυτον μη πιστευοντεσ οτι εστιν μαθητησ βαρναβασ δε επιλαβομενοσ αυτον ηγαγεν προσ τουσ απο

στολουσ και διηγησατο αυτοισ πωσ εν τη οδω ειδεν τον κ̅ν̅ και οτι ελαλησεν αυτω και πωσ εν δαμασκω επαρρησιασατο εν τω ονοματι ι̅υ̅ και ην μετ αυτων εισπορευομενοσ και εκπορευομενοσ εισ ιερουσαλημ παρρησιαζομενοσ εν τω ονοματι του κ̅υ̅ ελαλει τε και συνεζητει προσ τουσ ελληνιστασ οι δε επεχειρουν ανελειν αυτον επιγνοντεσ δε οι αδελφοι κατηγαγον αυτον εισ καισαρειαν και εξαπεστειλαν αυτον εισ ταρσον η μεν ουν εκκλησια καθ ολησ τησ ιουδαιασ και γαλειλαιασ και σαμαρειασ ειχεν ειρηνην οικοδομουμενη και πορευομενη τω φοβω του κ̅υ̅ και τη παρακλησει του αγιου πνευματοσ επληθυνετο εγενετο δε πετρον διερχομενον δια παντων κατελθειν και προσ τουσ αγιουσ τουσ κατοικουντασ λυδδα ευρεν δε εκει ανθρωπον τινα ονοματι αινεαν εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραβαττου οσ ην παραλελυμενοσ και ειπεν αυτω ο πετροσ αινεα ιαται σε ι̅σ̅ χ̅σ̅ αναστηθι και στρωσον σεαυτω και ευθεωσ ανεστη και ειδαν αυτον παντεσ οι κατοικουν

I. B³ ειπε εστι απηλθε ειπε απεσταλκε ανεβλεψε II. B³ εκηρυσσε ανελωσι εστι ηγαγε III. B³ ειδε ευρε 12 B³ εξισταντο 14 B³ συνεχυνεν 25 B³ γαλιλαιας 29 B³ κραβαττου et ιαται 30 B³ ι̅σ̅ ο χ̅σ̅

τεσ λυδδα και τον σαρωνα οιτινεσ επεστρεψαν επι τον κ̅ν̅ εν ιοππη δε τισ ην μαθητρια ονοματι ταβειθα η διερμηνευομενη λεγεται δορκασ αυτη ην πληρησ εργων αγαθων και ελεημοσυνων ων εποιει εγενετο δε εν ταισ ημεραισ εκειναισ ασθενησασαν αυτην αποθανειν λουσαντεσ δε εθηκαν εν υπερωω· εγγυσ δε ουσησ λυδδασ τη ιοππη οι μαθηται ακουσαντεσ οτι πετροσ εστιν εν αυτη απεστειλαν δυο ανδρασ προσ αυτον παρακαλουντεσ μη οκνησησ διελθειν εωσ ημων αναστασ δε πετροσ συνηλθεν αυτοισ ον παραγενομενον ανηγαγον εισ το υπερωον και παρεστησαν αυτω πασαι αι χηραι κλαιουσαι και επιδικνυμεναι χιτωνασ και ιματια οσα εποιει μετ αυτων ουσα η δορκασ εκβαλων δε εξω παντασ ο πετροσ και θεισ τα γονατα προσηυξατο και επιστρεψασ προσ το σωμα ειπεν ταβειθα αναστηθι η δε ηνοιξεν τουσ οφθαλμουσ αυτησ και ιδουσα τον πετρον ανεκαθισεν δουσ δε αυτη χειρα ανεστησεν αυτην φωνησασ δε τουσ αγιουσ και τασ

χηρασ παρεστησεν αυτην ζωσαν γνωστον δε εγενετο καθ ολησ ιοππησ και επιστευσαν πολλοι επι
ια τον κ̅ν̅ εγενετο δε ημερασ ικανασ μειναι εν ιοππη παρα τινι σιμωνι βυρσει ανηρ δε τισ εν καισαρεια ονοματι κορνηλιοσ εκατονταρχησ εκ σπειρασ τησ καλουμενησ ιταλικησ ευσεβησ και φοβουμενοσ τον θ̅ν̅ συν παντι τω οικω αυτου ποιων ελεημοσυνασ πολλασ τω λαω και δεομενοσ του θ̅υ̅ διαπαντοσ ειδεν εν οραματι φανερωσ ωσει περι ωραν ενατην τησ ημερασ αγγελον του θ̅υ̅ εισελθοντα πρόσ αυτον και ειποντα αυτω κορνηλιε ο δε ατενισασ αυτω και εμφοβοσ γενομενοσ ειπεν τι εστιν κ̅ε̅ ειπεν δε αυτω αι προσευχαι σου και αι ελεημοσυναι σου ανεβησαν εισ μνημοσυνον εμπροσθεν του θ̅υ̅ και νυν πεμψον ανδρασ εισ ιοππην και μεταπεμψαι σιμωνα τινα οσ επικαλειται πετροσ ουτοσ ξενιζεται παρα τινι σιμωνι βυρσει ω εστιν οικια παρα θαλασσαν ωσ δε απηλθεν ο αγγελοσ ο λαλων αυτω φωνησασ δυο των οικετων και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουν

των αυτω και εξηγησαμενοσ απαντα αυτοισ απεστειλεν αυτουσ εισ την ιοππην τη δε επαυριον οδοιπορουντων εκεινων και τη πολει εγγιζοντων ανεβη πετροσ επι το δωμα προσευξασθαι περι ωραν εκτην εγενετο δε προσπεινοσ και ηθελε γευσασθαι παρασκευαζοντων δε αυτων εγενετο επ αυτον εκστασισ και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον και καταβαινον σκευοσ τι ωσ οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαισ καθειεμενον επι τησ γησ εν ω υπηρχεν παντα τα τετραποδα και ερπετα τησ γησ και πετεινα του ουρανου και εγενετο φωνη προσ αυτον αναστασ πετρε θυσον και φαγε ο δε πετροσ ειπεν μηδαμωσ κ̅ε̅ οτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον και ακαθαρτον και φωνη παλιν εκ δευτερου προσ αυτον α ο θ̅σ̅ εκαθαρισεν συ μη κοινου τουτο δε εγενετο επι τρισ και ευθυσ ανελημφθη το σκευοσ εισ τον ουρανον ωσ δε εν αυτω διηπορει ο πετροσ τι αν ειη το οραμα ο ειδεν ιδου οι ανδρεσ οι απεσταλμενοι υπο του κορνηλιου διερωτησαντεσ την οικιαν του σιμωνοσ επεστησαν ε

I. B^3 ειπε ηνοιξε ανεκαθισε II. B^3 ειπε εστι ειπε III. B^3 υπηρχε ειπε εκαθαρισε

4 B^3 λυδδησ 7 B^3 επιδεικνυμεναι 14 litterae ομενοσ τ prima manu rescriptae 25 B^3 καθιεμενον 29 B^3 ανεληφθη

πι τον πυλωνα και φωνησαντεσ επυθοντο ει σιμων ο επικαλουμενοσ πετροσ ενθαδε ξενιζεται του δε πετρου διενθυμουμενου περι του οραματοσ ειπεν το πνευμα ιδου ανδρεσ δυο ζητουντεσ σε αλλα αναστασ καταβηθι και πορευου συν αυτοισ μ̇ηδεν διακρεινομενοσ οτι εγω απεσταλκα αυτουσ καταβασ δε πετροσ προσ τουσ ανδρασ ειπεν ιδου εγω-ειμι ον ζητειτε τισ αιτια δι ην παρεστε οι δε ειπαν κορνηλιοσ εκατονταρχησ ανηρ δικαιοσ και φοβουμενοσ τον θ̅υ̅ μαρτυρουμενοσ τε υπο ολου του εθνουσ των ιουδαιων εχρηματισθη υπο αγγελου αγιου μεταπεμψασθαι σε εισ τον οικον αυτ̇ου και ακουσαι ρηματα παρα σου εισκαλεσαμενοσ ουν αυτουσ εξενισεν τη δε επαυριον αναστασ εξηλθεν συν αυτοισ και τινεσ των αδελφων των απο ιοππησ συνηλθον αυτω τη δε επαυριον εισηλθεν εισ την καισαρειαν ο δε κορνηλιοσ ην προσδοκων αυτουσ συγκαλεσαμενοσ τουσ συγγενεισ αυτουσ και τουσ αναγκαιουσ φιλουσ ωσ δε εγενετο του εισελθειν τον πε

τρον συναντησασ αυτω ο κορνηλιοσ πεσων επι τουσ ποδασ προσεκυνησεν ο δε πετροσ ηγειρεν αυτον λεγων αναστηθι και εγω αυτοσ ανθρωποσ ειμι και συνομειλων αυτω εισηλθεν και ευρισκει συνεληλυθοτασ πολλουσ εφη τε προσ αυτουσ υμεισ επιστασθε ωσ αθεμιτον εστιν ανδρι ιουδαιω κολλασθαι η προσερχεσθε αλλοφυλω καμοι ο θ̅σ̅ εδειξεν μηδενα κοινον η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον διο και αναντιρητωσ ηλθον μεταπεμφθεισ πυνθανομαι ουν τινι λογω μετεπεμψασθε με και ο κορνηλιοσ εφη απο τεταρτησ ημερασ μεχρι ταυτησ τησ ωρασ ημην την ενατην προσευχομενοσ εν τω οικω μου και ιδου ανηρ εστη ενωπιον μου εν αισθητι λαμπρα και φησι κορνηλιε εισηκουσθη σου η προσευχη και αι ελεημοσυναι σου εμνησθησαν ενωπιον του θ̅υ̅ πεμψον ουν εισ ιοππην και μετακαλεσαι σιμωνα οσ επικαλειται πετροσ ουτοσ ξενιζεται εν οικια σιμωνοσ βυρσεωσ παρα θαλασσαν εξαυτησ ουν επεμψα προσ σε συ τε καλωσ εποιησασ παραγενομενοσ

νυν ουν παντεσ ημεισ ενωπιον του θ̅υ̅ παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγμενα σοι υπο του κ̅υ̅ ανοιξασ δε πετροσ το στομα ειπεν επ αληθειασ καταλαμβανομαι οτι ουκ εστιν προσωποληµπτησ ο θ̅σ̅ αλλ εν παντι εθνει ο φοβουμενοσ αυτον και εργαζομενοσ δικαιοσυνην δεκτοσ αυτω εστιν τον λογον απεστειλεν τοισ υιοισ ισραηλ ευαγγελιζομενοσ ειρην δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ ουτοσ εστιν παντων κ̅σ̅ οιδατε το γενομενον ρημα καθ ολησ τησ ιουδαιασ αρξαμενοσ απο τησ γαλειλαιασ μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωανησ ι̅ν̅ τον απο ναζαρεθ ωσ εχρεισεν αυτον ο θ̅σ̅ πνευματι αγιω και δυναμει οσ διηλθεν ευεργετων και ιωμενοσ παντασ τουσ καταδυναστευομενουσ υπο του διαβολου οτι ο θ̅σ̅ ην μετ αυτου και ημεισ μαρτυρεσ παντων ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και ιερουσαλημ ον και ανειλαν κρεμασαντεσ επι ξυλου τουτον ο θ̅σ̅ ηγειρεν τη τριτη ημερα και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι ου παντι τω λαω αλλα μαρτυσι τοισ προκεχειροτονημενοισ υπο του θ̅υ̅ ημειν

I. B^3 ειπε το εξενισε εξηλθε II. B^3 εισηλθε εδειξε III. B^3 εστι bis απεστειλε εστι ηγειρε

3 B^3 διακρινομενοσ 10 αυτουσ : B^3 αυτου 12 B^3 συνομιλων 14 B^3 et iam^2 προσερχεσθαι 15 B^3 αναντιρρητωσ 17 B^3 εσθητι 22 B^3 προσωποληπτησ 24 ειρην : B^3 ειρηνην 25 B^3 γαλιλαιασ 26 B^3 εχρισεν 30 B^3 ημιν

οιτινεσ συνεφαγομεν και συνεπιομεν αυτω μετα το αναστηναι αυτον εκ νεκρων και παρηγγειλεν ημιν κηρυξαι τω λαω και διαμαρτυρασθαι οτι ουτοσ εστιν ο ωρισμενοσ υπο του θ̅υ̅ κριτησ ζωντων και νεκρων τουτω παντεσ οι προφηται μαρτυρουσιν αφεσιν αμαρτιων λαβειν δια του ονοματοσ αυτου παντα τον πιστευοντα εισ αυτον ετι λαλουντοσ του πετρου τα ρηματα ταυτα επεπεσεν το πνευμα το αγιον επι παντασ τουσ ακουοντασ τον λογον και εξεστησαν οι εκ περιτομησ πιστοι οι συνηλθαν τω πετρω οτι και επι τα εθνη η δωρεα του πνευματοσ του αγιου εκκεχυται ηκουον γαρ αυτων λαλουντων γλωσσαισ και μεγαλυνοντων τον θ̅ν̅ τοτε απεκριθη πετροσ μητι το υδωρ δυναται κωλυσαι τισ του μη βαπτισθηναι τουτουσ οιτινεσ το πνευμα το αγιον ελαβον ωσ και ημεισ προσεταξεν δε αυτουσ εν τω ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ βαπτισθηναι τοτε ηρωτησαν αυτον επιμειναι ημερασ τινασ ηκουσαν δε οι αποστολοι και οι αδελφοι οι οντεσ κατα

την ιουδαιαν οτι και τα εθνη εδεξαντο τον λογον του θ̅υ̅ οτε δε ανεβη πετροσ εισ ιερουσαλημ διεκρεινοντο προσ αυτον οι εκ περιτομησ λεγοντεσ οτι εισηλθεν προσ ανδρασ ακροβυστιαν εχοντασ και συνεφαγεν αυτοισ αρξαμενοσ δε πετροσ εξετιθετο αυτοισ καθεξησ λεγων εγω ημην εν πολει ιοππη προσευχομενοσ και ειδον εν εκστασει οραμα καταβαινον σκευοσ τι ωσ οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαισ καθιεμενην εκ του ουρανου και ηλθεν αχρι εμου εισ ην ατενισασ κατενοουν και ειδον τα τετραποδα τησ γησ και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου ηκουσα δε και φωνησ λεγουσησ μοι αναστασ πετρε θυσον και φαγε ειπον δε μηδαμωσ κ̅ε̅ οτι κοινον η ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εισ το στομα μου απεκριθη δε εκ δευτερου φωνη εκ του ουρανου α ο θ̅σ̅ εκαθαρισεν συ μη κοινου τουτο δε εγενετο επι τρισ και ανεσπασθη παλιν απαντα εισ τον ουρανον και ιδου εξαυτησ τρεισ ανδρεσ επεστησαν επι την οικιαν εν η ημεν απεσταλμενοι απο και

σαρειασ προσ με ειπεν δε το πνευμα μοι συνελθειν αυτοισ μηδεν διακρειναντα ηλθον δε συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι και εισηλθομεν εισ τον οικον του ανδροσ απηγγειλεν δε ημιν πωσ ειδεν τον αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα πεμψον εισ ιοππην και μεταπεμψαι σιμωνα τον επικαλουμενον πετρον οσ λαλησει ρηματα προσ σε εν οισ σωθηση συ και πασ ο οικοσ σου εν δε τω αρξασθαι με λαλειν επεπεσεν το πνευμα το αγιον επ αυτουσ ωσπερ και εφ ημασ εν αρχη εμνησθην δε του ρηματοσ του κ̅υ̅ ωσ ελεγεν ιωανησ μεν εβαπτισεν υδατι υμεισ δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοισ ο θ̅σ̅ ωσ και ημιν πιστευσασιν επι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ χ̅ν̅ εγω τισ ημην δυνατοσ κωλυσαι τον θ̅ν̅ ακουσαντεσ δε ταυτα ησυχασαν και εδοξασαν τον θ̅ν̅ λεγοντεσ αρα και τοισ εθνεσιν ο θ̅σ̅ την μετανοιαν εισ ζωην εδωκεν οι μεν ουν διασπαρεντεσ απο τησ θλειψεωσ τησ γενομενησ επι στεφανω διηλθον εωσ φοινεικησ και κυπρου και αντιοχειασ μηδενι λα

I. B^3 επεπεσε προσεταξε II. B^3 εισηλθε εκαθαρισε III. B^3 ειπε απηγγειλε ειδε επεπεσε
12 B^3 διεκρινοντο 15 B^3 αχρισ 21 B^3 διακριναντα 30 B^3 θλιψεωσ et φοινικησ

λουντεσ τον λογον ει μη μονον ιουδαιοισ ησαν δε τινεσ εξ αυτων ανδρεσ κυπριοι και κυρηναιοι οιτινεσ ελθοντεσ εισ αντιοχειαν ελαλουν και προσ τουσ ελληνιστασ ευαγγελιζομενοι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ και ην χειρ κ̅υ̅ μετ αυτων πολυσ τε αριθμοσ ο πιστευσασ επεστρεψεν επι τον κ̅ν̅ ηκουσθη δε ο λογοσ εισ τα ωτα τησ εκκλησιασ τησ ουσησ εν ιερουσαλημ περι αυτων και εξαπεστειλαν βαρναβαν εωσ αντιοχειασ οσ παραγενομενοσ και ιδων την χαριν την του θ̅υ̅ εχαρη και παρεκαλει παντασ τη προθεσει τησ καρδιασ προσμενειν εν τω κ̅ω̅ οτι ην ανηρ αγαθοσ και πληρησ πνευματοσ αγιου και πιστεωσ και προσετεθη οχλοσ ικανοσ εξηλθεν δε εισ ταρσον αναστησαι σαυλον και ευρων ηγαγεν εισ αντιοχειαν εγενετο δε αυτοισ και ενιαυτον ολον συναχθηναι εν τη εκκλησια και διδαξαι οχλον ικανον χρηματισαι τε πρωτωσ εν αντιοχεια τουσ μαθητασ χρειστιανουσ εν αυταισ δε ταισ ημεραισ κατηλθον απο ιεροσολυμων προφηται εισ αντιοχειαν ανα

στασ δε εισ εξ αυτων ονοματι αγαβοσ εσημαινεν δια του πνευματοσ λειμον μεγαλην μελλειν εσε-
σθαι εφ ολην την οικουμενην ητισ εγενετο επι κλαυδιου των δε μαθητων καθωσ ευπορειτο τισ
ωρισαν εκαστοσ αυτων εισ διακονιαν πεμψαι τοισ κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοισ ο και εποι-
ι̅γ̅ ησαν αποστειλαντεσ προσ τουσ πρεσβυτερουσ δια χειροσ βαρναβα και σαυλου κατ εκεινον δε
τον καιρον επεβαλεν ηρωδησ ο βασιλευσ τασ χειρασ κακωσαι τινασ των απο τησ εκκλησιασ
ανειλεν δε ιακωβον τον αδελφον ιωανου μαχαιρη ιδων δε οτι αρεστον εστιν τοισ ιουδαιοισ προσε-
θετο συλλαβειν και πετρον ησαν δε ημεραι των αζυμων ον και πιασασ εθετο εισ φυλακην παρα-
δουσ τεσσαρσιν τετραδιοισ στρατιωτων φυλασσειν αυτον βουλομενοσ μετα το πασχα αναγαγειν
αυτον τω λαω ο μεν ουν πετροσ ετηρειτο εν τη φυλακη προσευχη δε ην εκτενωσ γεινομενη υπο
τησ εκκλησιασ περι αυτου οτε δε ημελλεν προσαγαγειν αυτον ο ηρωδησ

τη νυκτι εκεινη ην ο πετροσ κοιμωμενοσ μεταξυ δυο στρατιωτων δεδεμενοσ αλυσεσιν δυσιν φυλακεσ τε προ τησ θυρασ ετηρουν την φυλακην και ιδου αγγελοσ κ̅υ̅ επεστη και φωσ ελαμψεν εν τω οικηματι παταξασ δε την πλευραν του πετρου ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει και εξεπεσαν αυτου αι αλυσεισ εκ των χειρων ειπεν δε ο αγγελοσ προσ αυτον ζωσαι και υποδυσαι τα σανδαλια σου εποιησεν δε ουτωσ και λεγει αυτω περιβαλου το ιματιον σου και ακολουθει μοι και εξελθων ηκολουθει και ουκ ηδει οτι αληθεσ εστιν το γεινομενον δια του αγγελου εδοκει δε οραμα βλεπειν διελθοντεσ δε πρωτην φυλακην και δευτεραν ηλθαν επι την πυλην την σιδηραν την φερουσαν εισ την πολιν ητισ αυτοματη ηνυγη αυτοισ και εξελθοντεσ προηλθον ρυμην μιαν και ευθεωσ απεστη ο αγγελοσ απ αυτου και ο πετροσ εν αυτω γενομενοσ ειπεν νυν οιδα αληθωσ οτι εξαπεστειλεν ο κ̅σ̅ τον αγγελον αυτου και εξειλατο με εκ χειροσ ηρωδου και πασησ τησ

I. B^3 εξηλθε II. B^3 εσημαινε ανειλε εστι τεσσαρσι ημελλε III. B^3 αλυσεσι δυσι ειπε εποιησε εστι ειπε 7 post ικανος B^2 et ^{3} add τω κ̅ω̅. Ibidem B^3 dedit αναζητησαι pro αναστησαι 9 B^3 χριστιανους 11 B^3 λιμον 16 B^3 μαχαιρα 19 B^3 γινομενη 24 B^2 et ^{3} υποδησαι 26 B^3 γινομενον 28 B^3 ηνοιγη 29 B^3 εν εαυτω

προσδοκιασ του λαου των ιουδαιων συνιδων τε ηλθεν επι την οικιαν τησ μαριασ τησ μητροσ ιωανου του επικαλουμενου μαρκου ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι και προσευχομενοι κρουσαντοσ δε αυτου την θυραν του πυλωνοσ προσηλθε παιδισκη υπακουσαι ονοματι ροδη και επιγνουσα την φωνην του πετρου απο τησ χαρασ ουκ ηνοιξεν τον πυλωνα εισδραμουσα δε απηγγειλεν εσταναι τον πετρον προ του πυλωνοσ οι δε προσ αυτην ειπαν μαινη η δε διισχυριζετο ουτωσ εχειν οι δε ειπαν ο αγγελοσ εστιν αυτου ο δε πετροσ επεμενεν κρουων ανοιξαντεσ δε ειδαν αυτον και εξεστησαν κατασεισασ δε αυτοισ τη χειρι σειγαν διηγησατο αυτοισ πωσ ο κ̅σ̅ αυτον εξηγαγεν εκ τησ φυλακησ ειπεν τε απαγγειλατε ιακωβω και τοισ αδελφοισ ταυτα και εξελθων επορευθη εισ ετερον τοπον γενομενησ δε ημερασ ην ταραχοσ ουκ ολιγοσ εν τοισ στρατιωταισ τι αρα ο πετροσ εγενετο ηρωδησ δε επιζητησασ αυτον και μη ευρων ανακρεινασ τουσ

φυλακασ εκελευσεν απαχθηναι και κατελθων απο τησ ιουδαιασ εισ καισαρειαν διετρειβεν ην δε θυμομαχων τυριοισ και σειδωνιοισ ομοθυμαδον δε παρησαν προσ αυτον και πεισαντεσ βλαστον τον επι του κοιτωνοσ του βασιλεωσ ητουντο ειρηνην δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν απο τησ βασιλικησ τακτη δε ημερα ηρωδησ ενδυσαμενοσ εσθητα βασιλικην καθισασ επι του βηματοσ εδημηγορει προσ αυτουσ ο δε δημοσ επεφωνει θ̅υ̅ φωνη και ουκ ανθρωπου παραχρημα δε επαταξεν αυτον αγγελοσ κ̅υ̅ ανθ ων ουκ εδωκεν την δοξαν τω θ̅ω̅ και γενομενοσ σκωληκοβρωτοσ εξεψυξεν

ιδ ο δε λογοσ του κ̅υ̅ ηυξανεν και επληθυνετο βαρναβασ δε και σαυλοσ υπεστρεψαν εισ ιερουσαλημ πληρωσαντεσ την διακονιαν συνπαραλαβοντεσ ιωαννην τον επικληθεντα μαρκον ησαν δε εν αντιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι ο τε βαρναβασ και συμεων ο καλουμενοσ νιγερ και λουκιοσ ο κυρηναιοσ μαναην τε ηρωδου του τραρχου

συντροφοσ και σαυλοσ λειτουργουντων δε αυτων τω κ̅ω̅ και νηστευοντων ειπεν το πνευμα το αγιον αφορισατε δη μοι τον βαρναβαν και σαυλον εισ το εργον ο προσκεκλημαι αυτουσ τοτε νηστευσαντεσ και προσευξαμενοι και επιθεντεσ τασ χειρασ αυτοισ απελυσαν αυτοι μεν ουν εκπεμφθεντεσ υπο του αγιου πνευματοσ κατηλθον εισ σελευκειαν εκειθεν τε απεπλευσαν εισ κυπρον και γενομενοι εν σαλαμεινι κατηγγελλον τον λογον του θ̅υ̅ εν ταισ συναγωγαισ των ιουδαιων ειχον δε και ιωαννην υπηρετην διελθοντεσ δε ολην την νησον αχρι παφου ευρον ανδρα τινα μαγον ψευδοπροφητην ιουδαιον ω ονομα βαριησουσ οσ ην συν τω ανθυπατω σεργιω παυλω ανδρι συνετω ουτοσ προσκαλεσαμενοσ βαρναβαν και σαυλον επεζητησεν ακουσαι τον λογον του θ̅υ̅ ανθιστατο δε αυτοισ ελυμασ ο μαγοσ ουτωσ γαρ μεθερμηνευεται το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι τον ανθυπατον απο τησ πιστεωσ σαυλοσ δε ο και παυλοσ πλησθεισ πνευματοσ

I. B³ ηνοιξε επεμενε ειπε II. B³ εδωκε ηυξανε III. B³ ειπε

3 B³ et fortasse iam B² προηλθε 7 B³ σιγαν 10 B³ ανακρινασ 11 B³ διετριβεν 12 B³ σιδωνιοισ 17 litterae εισ ιερου prima ut vdtr manu rescriptae. Videtur primum απο pro εισ scriptum fuisse 18 B³ συμπαραλαβοντεσ 20 B³ τετραρχου 25 B³ σαλαμινι

αγιου ατενισας εισ αυτον ειπεν ω πληρησ παντοσ δολου και πασησ ραδιουργιασ υιε διαβολου εχθρε πασησ δικαιοσυνησ ου παυση διαστρεφων τασ οδουσ του κ̅υ̅ τασ ευθειασ και νυν ιδου χειρ κ̅υ̅ επι σε και εση τυφλοσ μη βλεπων τον ηλιον αχρι καιρου παραχρημα δε επεσεν αχλυσ και σκοτοσ και περιαγων εζητει χειραγωγουσ τοτε ιδων ο ανθυπατοσ το γεγονοσ επιστευσεν εκπλητ-
ιε τομενοσ επι τη διδαχη του κ̅υ̅ ανεχθεντεσ δε απο τησ παφου οι περι παυλον ηλθον εισ περγην τησ παμφυλιασ ιωανησ δε αποχωρησασ απ αυτων υπεστρεψεν εισ ιεροσολυμα αυτοι δε διελθοντεσ απο τησ περγησ παρεγενοντο εισ αντιοχειαν την πισιδιαν και ελθοντεσ εισ την συναγωγην τη ημερα των σαββατων εκαθισαν μετα δε την αναγνωσιν του νομου και των προφητων απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προσ αυτουσ λεγοντεσ ανδρεσ αδελφοι ει τισ εστιν εν υμιν λογοσ παρακλησεωσ προσ τον λαον λεγετε αναστασ δε παυλοσ και κατασεισασ τη χειρι ειπεν ανδρεσ ισραηλειται και

οι φοβουμενοι τον θ̅ν̅ ακουσατε ο θ̅σ̅ του λαου του ισραηλ εξελεξατο τουσ πατερασ ημων και τον λαον υψωσεν εν τη παροικια εν γη αιγυπτου και μετα βραχειονοσ υψηλου εξηγαγεν αυτουσ εξ αυτησ και ωσ τεσσερακονταετη χρονον ετροποφορησεν αυτουσ εν τη ερημω καθελων εθνη επτα εν γη χανααν κατεκληρονομησεν την γην αυτων ωσ ετεσι τετρακοσιοισ και πεντηκοντα και μετα ταυτα εδωκεν κριτασ εωσ σαμουηλ προφητου κακειθεν ητησαντο βασιλεα και εδωκεν αυτοισ ο θ̅σ̅ τον σαουλ υιον κεισ ανδρα εκ φυλησ βενιαμειν ετη τεσσερακοντα και μεταστησασ αυτον ηγειρεν τον δαυειδ αυτοισ εισ βασιλεα ω και ειπεν μαρτυρησασ ευρον δαυειδ τον του ιεσσαι κατα την καρδιαν μου οσ ποιησει παντα τα θεληματα μου τουτου ο θ̅σ̅ απο του σπερματοσ κατ επαγγελιαν ηγαγεν τω ισραηλ σωτηρα ι̅ν̅ προκηρυξαντοσ ιωανου προ προσωπου τησ εισοδου αυτου βαπτισμα μετανοιασ παντι τω λαω ισραηλ ωσ δε επληρου ιωαννησ τον δρομον ελεγεν τι εμε υπο

νοειτε ειναι ουκ ειμι εγω αλλ ιδου ερχεται μετ εμε ου ουκ ειμι αξιοσ το υποδημα των ποδων λυσαι ανδρεσ αδελφοι υιοι γενουσ αβρααμ οι εν υμιν φοβουμενοι τον θ̅ν̅ υμιν ο λογοσ τησ σωτηριασ ταυτησ εξαπεσταλη οι γαρ κατοικουντεσ εν ιερουσαλημ και οι αρχοντεσ αυτων τουτον αγνοησαντεσ και τασ φωνασ των προφητων τασ κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενασ κρειναντεσ επληρωσαν και μηδεμιαν αιτιαν θανατου ευροντεσ ητησαντο πειλατον αναιρεθηναι αυτον ωσ δε ετελεσαν παντα τα γεγραμμενα περι αυτου καθελοντεσ απο του ξυλου εθηκαν εισ μνημειον ο δε θ̅σ̅ ηγειρεν αυτον εκ νεκρων οσ ωφθη επι ημερασ πλειουσ τοισ συναναβασιν αυτω απο τησ γαλειλαιασ εισ ιερουσαλημ οιτινεσ εισι μαρτυρεσ αυτου προσ τον λαον και ημεισ υμασ ευαγγελιζομεθα την προσ τουσ πατερασ επαγγελιαν γενομενην οτι ταυτην ο θ̅σ̅ εκπεπληρωκεν τοισ τεκνοισ ημων αναστησασ ι̅ν̅ ωσ και εν τω ψαλμω γεγραπται τω δευτερω υιοσ μου ει συ εγω

II. B^3 κατεκληρονομησε εδωκε ηγειρε ειπε ηγαγε ελεγε III. B^3 εκπεπληρωκε

5 B^3 αναχθεντεσ 10 B^3 ισραηλιται 12 B^3 βραχιονοσ 13 B^3 τεσσαρακονταετη 16 B^3 τεσσαρακοντα 24 B^3 αναγινωσκομενασ et κριναντεσ 25 B^3 πιλατον 28 B^3 γαλιλαιασ

22 corrige ημιν ο λογοσ

σημερον γεγεννηκα σε οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων μηκετι μελλοντα υποστρεφειν εις δια-
φθοραν ουτως ειρηκεν οτι δωσω υμιν τα οσια δαυειδ τα πιστα διοτι και εν ετερω λεγει ου δωσεις
τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν δαυειδ μεν γαρ ιδια γενεα υπηρετησας τη του θυ βουλη εκοιμηθη
και προσετεθη προς τους πατερας αυτου και ειδεν διαφθοραν ον δε ο θς ηγειρεν ουκ ειδεν δια-
φθοραν γνωστον ουν εστω υμιν ανδρες αδελφοι οτι δια τουτο υμιν αφεσις αμαρτιων καταγγελλεται
και απο παντων ων ουκ ηδυνηθητε εν νομω μωυσεως δικαιωθηναι εν τουτω πας ο πιστευων
\> δικαιουται βλεπετε ουν μη επελθη το ειρημενον εν τοις προφηταις ιδετε οι καταφρονηται και
\> θαυμασατε και αφανισθητε οτι εργον εργαζομαι εγω εν ταις ημεραις υμων εργον ο ου μη πιστευ-
\> σητε εαν τις εκδιηγηται υμιν εξιοντων δε αυτων εις το μεταξυ σαββατον ηξιουν λαληθηναι
αυτοις τα ρηματα ταυτα λυθεισης δε της συνα

γωγης ηκολουθησαν πολλοι των ιουδαιων και των σεβομενων προσηλυτων τω παυλω και τω
βαρναβα οιτινες προσλαλουντες αυτοις επειθον αυτους προσμενειν τη χαριτι του θυ τω τε ερχο-
μενω σαββατω σχεδον πασα η πολις συνηχθη ακουσαι τον λογον του θυ ιδοντες δε οι ιουδαιοι
τους οχλους επλησθησαν ζηλου και αντελεγον τοις υπο παυλου λαλουμενοις βλασφημουντες
παρρησιασαμενοι τε ο παυλος και ο βαρναβας ειπαν υμιν ην αναγκαιον πρωτον λαληθηναι τον
λογον του θυ επειδη απωθεισθε αυτον και ουκ αξιους κρεινετε εαυτοις της αιωνιου ζωης ιδου
\> στρεφομεθα εις τα εθνη ουτω γαρ εντεταλται ημιν ο κς τεθεικα σε εις φως εθνων του ειναι σε
\> εις σωτηριαν εως εσχατου της γης ακουοντα δε τα εθνη εχαιρον και εδοξαζον τον λογον του θυ
και επιστευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι εις ζωην αιωνιαν διεφερετο δε ο λογος του κυ δι ολης της
χωρας οι δε ιουδαιοι παρωτρυναν τας σεβομενας γυναικας τας

ευσχημονας και τους πρωτους της πολεως και επηγειραν διωγμον επι τον παυλον και βαρναβαν
και εξεβαλον αυτους απο των οριων οι δε εκτιναξαμενοι τον κονιορτον των ποδων επ αυτους
ηλθον εις εικονιον οι τε μαθηται επληρουντο χαρας και πνευματος αγιου εγενετο δε εν εικονιω
κατα το αυτο εισελθειν αυτους εις την συναγωγην των ιουδαιων και λαλησαι ουτως ωστε
πιστευσαι ιουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθος οι δε απειθησαντες ιουδαιοι επηγειραν και εκα-
κωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων ικανον μεν ουν χρονον διετρειψαν παρρησιαζο-
μενοι επι τω κω τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου διδοντι σημεια και τερατα γεινεσθαι
δια των χειρων αυτων εσχισθη δε το πληθος της πολεως και οι μεν ησαν συν τοις ιουδαιοις οι
δε συν τοις αποστολοις ως δε εγενετο ορμη των εθνων τε και ιουδαιων συν τοις αρχουσι αυτων
ιε υβρισαι και λιθοβολησαι αυτους συνιδοντες κατεφυγον εις τας πολεις

I. B^3 ειδε bis III. B^3 αρχουσιν

5 B^3 δια τουτου 12 B^3 θυ : B^3 κυ 16 B^3 κρινετε. Ibidem B^2 et ^{3} εαυτους ex εαυτοις fecere 23 B^3 ικο-
νιον et ικονιω 26 B^3 διετριψαν 27 B^3 γινεσθαι

της λυκαονιας λυστραν και δερβην και την περιχωρον κακει ευαγγελιζομενοι ησαν και τισ ανηρ αδυνατοσ εν λυστροισ τοισ ποσιν εκαθητο χωλοσ εκ κοιλιασ μητροσ αυτου οσ ουδεποτε περιεπατησεν ουτοσ ηκουεν του παυλου λαλουντοσ οσ ατενισασ αυτω και ιδων οτι εχει πιστιν του σωθηναι ειπεν μεγαλη φωνη αναστηθι επι τουσ ποδασ σου ορθοσ και ηλατο περιεπατει οι τε οχλοι ιδοντεσ ο εποιησεν παυλοσ επηραν την φωνην αυτων λυκαονιστι λεγοντεσ οι θεοι ομοιωθεντεσ ανθρωποισ κατεβησαν προσ ημασ εκαλουν τε τον μεν βαρναβαν δια τον δε παυλον ερμην επειδη αυτοσ ην ο ηγουμενοσ του λογου ο τε ιερευσ του διοσ του οντοσ προ τησ πολεωσ ταυρουσ και στεμματα επι τουσ πυλωνασ ενεγκασ συν τοισ οχλοισ ηθελεν θυειν ακουσαντεσ δε οι αποστολοι βαρναβασ και παυλοσ διαρρηξαντεσ τα ιματια εαυτων εξεπηδησαν εισ τον οχλον κραζοντεσ και λεγοντεσ ανδρεσ τι ταυτα ποιειτε και ημεισ ομοιοπαθεισ εσμεν υμιν ανθρωποι ευαγγε

λιζομενοι υμασ απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι θν ζωντα οσ εποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοισ οσ εν ταισ παρωχημεναισ γενεαισ ειασεν παντα τα εθνη πορευεσθαι ταισ οδοισ αυτων καιτοι ουκ αμαρτυρον αυτον αφηκεν αγαθουργων ουρανοθεν υμιν υετουσ διδουσ και καιρουσ καρποφορουσ εμπιπλων τροφησ και ευφροσυνησ τασ καρδιασ υμων και ταυτα λεγοντεσ μολισ κατεπαυσαν τουσ οχλουσ του μη θυειν αυτοισ επηλθαν δε απο αντιοχειασ και εικονιου ιουδαιοι και πεισαντεσ τουσ οχλουσ και λιθασαντεσ τον παυλον εσυρον εξω τησ πολεωσ νομιζοντεσ αυτον τεθνηκεναι κυκλωσαντων δε των μαθητων αυτον αναστασ εισηλθεν εισ την πολιν και τη επαυριον εξηλθεν συν τω βαρναβα εισ δερβην ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσα̅ ικανουσ υπεστρεψαν εισ την λυστραν και εισ εικονιον και αντιοχειαν επιστηριζοντεσ τασ ψυχασ των μαθητων παρακαλουντεσ ενμε

νειν τη πιστει και οτι δια πολλων θλειψεων δει ημασ εισελθειν εισ την βασιλειαν του θυ χειροτονησαντεσ δε αυτοισ κατ εκκλησιαν πρεσβυτερουσ προσευξαμενοι μετα νηστειων παρεθεντο
ιζ αυτουσ τω κω εισ ον πεπιστευκισαν και διελθοντεσ την πισιδιαν ηλθον εισ την παμφυλιαν και λαλησαντεσ εν περγη τον λογον κατεβησαν εισ ατταλιαν κακειθεν εισ αντιοχειαν οθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του θυ εισ το εργον ο επληρωσαν παραγενομενοι δε και συναγαγοντεσ την εκκλησιαν ανηγελλον οσα εποιησεν ο θσ μετ αυτων και οτι ηνοιξεν τοισ εθνεσιν θυραν πιστεωσ διετρειβον δε χρονον ουκ ολιγον συν τοισ μαθηταισ και τινεσ κατελθοντεσ απο τησ ιουδαιασ εδιδασκον τουσ αδελφουσ οτι εαν μη περιθμητε τω εθει τω μωυσεωσ ου δυνασθε σωθηναι γενομενησ δε στασεωσ και ζητησεωσ ουκ ολιγησ τω παυλω και τω βαρναβα προσ αυτουσ εταξαν αναβαινειν παυλον και βαρναβαν και τινασ αλλουσ εξ αυτων προσ τουσ αποστολουσ

I. B^3 ηκουε ειπε εποιησε ηθελε II. B^3 εποιησε ειασε εξηλθε III. B^3 ηνοιξε εθνεσι

4 post ηλατο et B^2 et ^{3} add και 16 B^3 ικονιου 19 B^3 et fortasse iam B^2 μαθητευσαντεσ. Ibidem B^3 ικονιον 20 B^3 εμμενειν 21 B^3 θλιψεων 23 B^3 πεπιστευκεισαν 24 B^3 ατταλειαν. Ibidem post κακειθεν B^2 supplevit απεπλευσαν 26 B^3 ανηγγελλον (γ prius exeunte versu omissum erat) 27 B^3 διετριβον 28 B^3 περιτμηθητε

και πρεσβυτερουσ εισ ιερουσαλημ περι του ζητηματοσ τουτου οι μεν ουν προπεμφθεντεσ υπο τησ εκκλησιασ διηρχοντο την τε φοινικην και σαμαρειαν εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων και εποιουν χαραν μεγαλην πασι τοισ αδελφοισ παραγενομενοι δε εισ ιεροσολυμα παρεδεχθησαν απο τησ εκκλησιασ και των αποστολων και των πρεσβυτερων ανηγγειλαν τε οσα ο θσ εποιησεν μετ αυτων εξανεστησαν δε τινεσ των απο τησ αιρεσεωσ των φαρεισαιων πεπιστευκοτεσ λεγοντεσ οτι δει περιτεμνειν αυτουσ παραγγελλειν τε τηρειν τον νομον μωυσεωσ συνηχθησαν τε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου πολλησ δε ζητησεωσ γενομενησ αναστασ πετροσ ειπεν προσ αυτουσ ανδρεσ αδελφοι υμεισ επιστασθε οτι αφ ημερων αρχαιων εν υμιν εξελεξατο ο θσ δια του στοματοσ μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι και ο καρδιογνωστησ θσ εμαρτυρησεν αυτοισ δουσ το πνευμα το αγιον καθωσ

και ημιν και ουθεν διεκρεινεν μεταξυ ημων τε και αυτων τη πιστει καθαρισασ τασ καρδιασ αυτων νυν ουν τι πειραζετε τον θν επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητων ον ουτε οι πατερεσ ημων ουτε ημεισ ισχυσαμεν βαστασαι αλλα δια τησ χαριτοσ του κυ ιυ πιστευομεν σωθηναι καθ ον τροπον κακεινοι εσειγησεν δε παν το πληθοσ και ηκουον βαρναβα και παυλου εξηγουμενων οσα εποιησεν ο θσ σημεια και τερατα εν τοισ εθνεσιν δι αυτων μετα δε το σειγησαι αυτουσ απεκριθη ιακωβοσ λεγων ανδρεσ αδελφοι ακουσατε μου συμεων εξηγησατο καθωσ πρωτον ο θσ επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον τω ονοματι αυτου και τουτω συμφωνουσιν οι λογοι των προφητων καθωσ
> γεγραπται μετα ταυτα αναστρεψω και ανοικοδομησω την σκηνην δαυειδ την πεπτωκυῖαν και
> τα κατεστραμμενα αυτησ ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην οπωσ αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι
> των ανθρωπων τον κν και παντα τα εθνη εφ ουσ επικεκληται το ονομα μου επ αυτουσ

> λεγει κσ ποιων ταυτα γνωστα απ αιωνοσ διο εγω κρεινω μη παρενοχλειν τοισ απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον θν αλλ επιστειλαι αυτοισ του απεχεσθαι των αλισγηματων των ειδωλων και τησ πορνειασ και πνικτου και του αιματοσ μωυσησ γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τουσ κηρυσσοντασ αυτον εχει εν ταισ συναγωγαισ κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενοσ τοτε εδοξε τοισ αποστολοισ και τοισ πρεσβυτεροισ συν ολη τη εκκλησια εκλεξαμενουσ ανδρασ εξ αυτων πεμψαι εισ αντιοχειαν συν τω παυλω και βαρναβα ιουδαν τον καλουμενον βαρσαββαν και σειλαν ανδρασ ηγουμενουσ εν τοισ αδελφοισ γραψαντεσ δια χειροσ αυτων οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι αδελφοι τοισ κατα την αντιοχειαν και συριαν και κιλικιαν αδελφοισ τοισ εξ εθνων χαιρειν επειδη ηκουσαμεν οτι τινεσ εξ ημων εταραξαν υμασ λογοισ ανασκευαζοντεσ τασ ψυχασ υμων οισ ου διεστειλαμεθα εδοξεν ημιν γενομενοισ ομοθυμαδον εκλεξαμενοισ ανδρασ πεμψαι προσ υμασ συν τοισ αγαπητοισ ημων

I. B^3 εποιησε ειπε II. B^3 εθνεσι

5 B^3 φαρισαιων 11 B^3 διεκρινε 14 B^3 εσιγησε 15 B^3 σιγησαι 21 B^3 κρινω 24 B^3 αναγινωσκομενοσ 26 B^3 σιλαν

βαρναβα και παυλω ανθρωποισ παραδεδωκοσι τασ ψυχασ αυτων υπερ του ονοματοσ του κ̅υ̅ ημων
ι̅υ̅ χ̅υ̅ απεσταλκαμεν ουν ιουδαν και σειλαν και αυτουσ δια λογου απαγγελλοντασ τα αυτα εδοξεν
γαρ τω πνευματι τω αγιω και ημιν μηδεν πλεον επιτιθεσθαι υμιν βαροσ πλην τουτων των επαναγκεσ
απεχεσθαι ειδωλοθυτων και αιματοσ και πνικτων και πορνειασ εξ ων διατηρουντεσ εαυτουσ ευ
πραξετε ερρωσθε οι μεν ουν απολυθεντεσ κατηλθον εισ αντιοχειαν και συναγαγοντεσ το πληθοσ
επεδωκαν την επιστολην αναγνοντεσ δε εχαρησαν επι τη παρακλησει ιουδασ τε και σειλασ και
αυτοι προφηται οντεσ δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τουσ αδελφουσ και επεστηριξαν ποιησαντεσ
δε χρονον απελυθησαν μετ ειρηνησ απο των αδελφων προσ τουσ αποστειλαντασ αυτουσ παυλοσ
δε και βαρναβασ διετρειβον εν αντιοχεια διδασκοντεσ και ευαγγελιζομενοι μετα και ετερων πολλων
τον λογον του κ̅υ̅ μετα δε τινασ ημερασ ειπεν προσ βαρναβαν παυλοσ επι

στρεψαντεσ δη επισκεψωμεθα τουσ αδελφουσ κατα πολιν πασαν εν αισ κατηγγειλαμεν τον
λογον του κ̅υ̅ πωσ εχουσιν βαρναβασ δε εβουλετο συνπαραλαβειν και τον ιωαννην τον καλουμενον
μαρκον · παυλοσ δε ηξιου τον αποσταντα απ αυτων απο παμφυλιασ και μη συνελθοτα αυτοισ
εισ το εργον μη συνπαραλαμβανειν τουτον εγενετο δε παροξυσμοσ ωστε αποχωρισθηναι αυτουσ απ
ι̅η̅ αλληλων τον τε βαρναβαν παραλαβοντα τον μαρκον εκπλευσαι εισ κυπρον παυλοσ δε επιλεξα-
μενοσ σειλαν εξηλθεν παραδοθεισ τη χαριτι του κ̅υ̅ υπο των αδελφων διηρχετο δε την συριαν και
την κιλικιαν επιστηριζων τασ εκκλησιασ κατηντησεν δε και εισ δερβην και εισ λυστραν και ιδου
μαθητησ τισ ην εκει ονοματι τιμοθεοσ υιοσ γυναικοσ ιουδαιασ πιστησ πατροσ δε ελληνοσ οσ εμαρ-
τυρειτο υπο των εν λυστροισ και εικονιω αδελφων τουτον ηθελησεν ο παυλοσ συν αυτω εξελθειν
και λαβων περιετεμεν αυτον δια τουσ ιουδαιουσ τουσ οντασ εν τοισ τοποισ εκεινοισ ηδει

σαν γαρ απαντεσ οτι ελλην ο πατηρ αυτου υπηρχεν ωσ δε διεπορευοντο τασ πολεισ παρεδιδοσαν
αυτοισ φυλασσειν τα δογματα τα κεκριμενα υπο των αποστολων και πρεσβυτερων των εν ιερο-
σολυμοισ αι μεν ουν εκκλησιαι εστερεουντο τη πιστει και επερισσευον τω αριθμω καθ ημεραν
διηλθον δε την φρυγιαν και γαλατικην χωραν κωλυθεντεσ υπο του αγιου πνευματοσ λαλησαι τον
λογον εν τη ασια ελθοντεσ δε κατα την μυσιαν επειραζον εισ την βειθυνιαν πορευθηναι και ουκ
ειασεν αυτουσ το πνευμα ι̅υ̅ παρελθοντεσ δε την μυσιαν κατεβησαν εισ τρωαδα και οραμα δια
νυκτοσ τω παυλω ωφθη ανηρ μακεδων τισ ην εστωσ και παρακαλων αυτον και λεγων διαβασ εισ
μακεδονιαν βοηθησον ημιν ωσ δε το οραμα ειδεν ευθεωσ εζητησαμεν εξελθειν εισ μακεδονιαν συμ-
βιβαζοντεσ οτι προσκεκληται ημασ ο θ̅σ̅ ευαγγελισασθαι αυτουσ αναχθεντεσ ουν απο τρωαδοσ
ευθυδρομησαμεν εισ σαμοθρακην τη δ επιουση εισ νεαν πολιν κακει

I. B³ εδοξε ειπε II. B³ εχουσι εξηλθε κατηντισε

2 B³ σιλαν 7 B³ σιλασ 9 B³ διετριβον 12 B³ συμπαραλαβειν 13 συνελθοτα: inter ο et τ suprascriptum ν, a B², nisi forte est ipse * 14 B³ συμπαραλαμβανειν 16 B³ σιλαν 19 B³ ικονιω 25 B³ βιθυνιαν

θεν εισ φιλιππουσ ητισ εστιν πρωτη μεριδοσ τησ μακεδονιασ πολισ κολωνια ημεν δε εν ταυτη τη πολει διατρειβοντεσ ημερασ τινασ τη τε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω τησ πυλησ παρα ποταμον ου ενομιζομεν προσευχη ειναι και καθισαντεσ ελαλουμεν ταισ συνελθουσαισ γυναιξιν και τισ γυνη ονοματι λυδια πορφυροπωλισ πολεωσ θυατειρων σεβομενη τον θ̅ν̅ ηκουεν ησ ο κ̅σ̅ διηνοιξεν την καρδιαν προσεχειν τοισ λαλουμενοισ υπο παυλου ωσ δε εβαπτισθη και ο οικοσ αυτησ παρεκαλεσεν λεγουσα ει κεκρικατε με πιστην τω κ̅ω̅ ειναι εισελθοντεσ εισ τον οικον μου μενετε και παρεβιασατο ημασ εγενετο δε πορευομενων ημων εισ την προσευχην παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα πυθωνα υπαντησαι ημιν ητισ εργασιαν πολλην παρειχεν τοισ κυριοισ αυτησ μαντευομενη αυτη κατακολουθουσα παυλω και ημιν εκραζεν λεγουσα ουτοι οι ανθρωποι δουλοι του θ̅υ̅ του υψιστου εισιν οιτινεσ καταγγελλουσιν υμιν οδον σω

τηριασ τουτο δε εποιει επι πολλασ ημερασ διαπονηθεισ δε παυλοσ και επιστρεψασ τω πνευματι ειπεν παραγγελλω σοι εν ονοματι ι̅υ̅ χ̅υ̅ εξελθειν απ αυτησ και εξηλθεν αυτη τη ωρα και ιδοντεσ οι κυριοι αυτησ οτι εξηλθεν η ελπισ τησ εργασιασ αυτων επιλαβομενοι τον παυλον και τον σειλαν ειλκυσαν εισ την αγοραν επι τουσ αρχοντασ και προσαγαγοντεσ αυτουσ τοισ στρατηγοισ ειπαν ουτοι οι ανθρωποι εκταρασσουσιν ημων την πολιν ιουδαιοι υπαρχοντεσ και καταγγελλουσιν εθη α ουκ εξεστιν ημιν παραδεχεσθαι ουδε ποιειν ρωμαιοισ ουσιν και συνεπεστη ο οχλοσ κατ αυτων και οι στρατηγοι περιρηξαντεσ αυτων τα ιματια εκελευον ραβδιζειν πολλασ δε επιθεντεσ αυτοισ πληγασ εβαλον εισ φυλακην παραγγειλαντεσ τω δεσμοφυλακι ασφαλωσ τηρειν αυτουσ οσ παραγγελιαν τοιαυτην λαβων εβαλεν αυτουσ εισ την εσωτεραν φυλακην και τουσ ποδασ ησφαλισατο αυτων εισ το ξυλον κατα δε το μεσονυκτιον παυλοσ και σειλασ προσευχομενοι

υμνουν τον θ̅ν̅ επηκροωντο δε αυτων οι δεσμιοι αφνω δε σεισμοσ εγενετο μεγασ ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηριου ηνεωχθησαν δε αι θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη εξυπνοσ δε γενομενοσ ο δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενασ τασ θυρασ τησ φυλακησ σπασαμενοσ την μαχαιραν ημελλεν εαυτον αναιρειν νομιζων εκπεφευγεναι τουσ δεσμιουσ εφωνησεν δε παυλοσ μεγαλη φωνη λεγων μηδεν πραξησ σεαυτω κακον απαντεσ γαρ εσμεν ενθαδε αιτησασ δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομοσ γενομενοσ προσεπεσεν τω παυλω και σειλα και προαγαγων αυτουσ εξω εφη κυριοι τι με δει ποιειν ινα σωθω οι δε ειπαν πιστευσον επι τον κ̅ν̅ ι̅ν̅ και σωθηση συ και ο οικοσ σου και ελαλησαν αυτω τον λογον του θ̅υ̅ συν πασιν τοισ εν τη οικια αυτου και παραλαβων αυτουσ εν εκεινη τη ωρα τησ νυκτοσ ελουσεν απο των πληγων και εβαπτισθη αυτοσ και οι αυτου απαντεσ παραχρημα αναγαγων τε αυτουσ εισ τον οικον παρεθηκεν τραπεζαν και

I. B^3 εστι γυναιξι διηνοιξε παρεκαλεσε παρειχε εκραζε II. B^3 ειπε ουσι III. B^3 εφωνησε εισεπηδησε προσεπεσε πασι παρεθηκε

1 B^3 κολωνεια 2 B^3 διατριβοντεσ 13 B^3 σιλαν 17 B^3 περιρρηξαντεσ 20 B^3 σιλασ 26 B^3 σιλα

ηγαλλιασατο πανοικει πεπιστευκωσ τω θω ημερασ δε γενομενησ απεστειλαν οι στρατηγοι τουσ
ραβδουχουσ λεγοντεσ απολυσον τουσ ανθρωπουσ εκεινουσ απηγγειλεν δε ο δεσμοφυλαξ τουσ λογουσ
προσ τον παυλον οτι απεσταλκαν οι στρατηγοι ινα απολυθητε νυν ουν εξελθοντεσ πορευεσθε εν
ειρηνη ο δε παυλοσ εφη προσ αυτουσ δειραντεσ ημασ δημοσια ακατακριτουσ ανθρωπουσ ρωμαι-
ουσ υπαρχοντασ εβαλαν εισ φυλακην και νυν λαθρα ημασ εκβαλλουσιν ου γαρ αλλα ελθοντεσ
αυτοι ημασ εξαγαγετωσαν απηγγειλαν δε τοισ στρατηγοισ οι ῥαβδουχοι τα ρηματα ταυτα εφο-
βηθησαν δε ακουσαντεσ οτι ρωμαιοι εισιν και ελθοντεσ παρεκαλεσαν αυτουσ και εξαγαγοντεσ
ηρωτων απελθειν απο τησ πολεωσ εξελθοντεσ δε απο τησ φυλακησ εισηλθον προσ την λυδιαν και
ιθ ιδοντεσ παρεκαλεσαν τουσ αδελφουσ και εξηλθον διοδευσαντεσ δε την αμφιπολιν και την
απολλωνιαν ηλθον εισ την θεσσαλονεικην οπου ην

συναγωγη των ιουδαιων κατα δε το ειωθοσ τω παυλω εισηλθεν προσ αυτουσ και επι σαββατα τρια διελεξατο αυτοισ απο των γραφων διανοιγων και παρατιθεμενοσ οτι τον χν εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων και οτι ουτοσ εστιν ο χσ ο ισ ον εγω καταγγελλω υμιν και τινεσ εξ αυτων επεισθησαν και προσεκληρωθησαν τω παυλω και σειλα των τε σεβομενων ελληνων πληθοσ πολυ γυναικων τε των πρωτων ουχ ολιγαι ζηλωσαντεσ δε οι ιουδαιοι και προσλαβομενοι των αγοραιων ανδρασ τινασ πονηρουσ και οχλοποιησαντεσ εθορυβουν την πολιν και επισταντεσ τη οικια ιασονοσ εζητουν αυτουσ προαγαγειν εισ τον δημον μη ευροντεσ δε αυτουσ εσυρον ιασονα και τινασ αδελ-φουσ επι τουσ πολιταρχασ βοωντεσ οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντεσ ουτοι και ενθαδε παρεισιν ουσ υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντεσ απεναντι των δογματων καισαροσ πρασσουσιν βασιλεα ετερον λεγοντεσ ειναι ιν εταραξαν δε τον οχλον

και τουσ πολιταρχασ ακουοντασ ταυτα και λαβοντεσ το ικανον παρα του ιασονοσ και των λοιπων απελυσαν αυτουσ οι δε αδελφοι ευθεωσ δια νυκτοσ εξεπεμψαν τον τε παυλον και τον σειλαν εισ βεροιαν οιτινεσ παραγενομενοι εισ την συναγωγην των ιουδαιων απηεσαν ουτοι δε ησαν ευγενεστε-ροι των εν θεσσαλονεικη οιτινεσ εδεξαντο τον λογον μετα πασησ προθυμιασ το καθ ημεραν ανα-κρεινοντεσ τασ γραφασ ει εχοι ταυτα ουτωσ πολλοι μεν ουν εξ αυτων επιστευσαν και των ελλη-νιδων γυναικων των ευσχημονων και ανδρων ουκ ολιγοι ωσ δε εγνωσαν οι απο τησ θεσσαλονεικησ ιουδαιοι οτι και εν τη βεροια κατηγγελη υπο του παυλου ο λογοσ του θυ ηλθον κακει σαλευοντεσ και ταρασσοντεσ τουσ οχλουσ ευθεωσ δε τοτε τον παυλον εξαπεστειλαν οι αδελφοι πορευεσθαι εωσ επι την θαλασσαν υπεμειναν τε ο τε σειλασ και ο τιμοθεοσ εκει οι δε καθιστανοντεσ τον παυλον ηγαγον εωσ αθηνων και λαβοντεσ εντολην προσ τον σειλαν και τον τι

I. B³ απηγγειλε εισι II. B³ εισηλθε πρασσουσι

1 B³ πανοικι 10 B³ θεσσαλονικην 11 B³ σιλα 15 B³ ουκ 22 B³ σιλαν 24 B³ θεσσαλονικη 25 B³ ανακρινοντεσ 26 B³ θεσσαλονικησ 29 B³ σιλασ 30 B³ σιλαν

κ̄ μοθεον ινα ως ταχιστα ελθωσιν προσ αυτον εξηεσαν εν δε ταισ αθηναισ εκδεχομενου αυτουσ
του παυλου παρωξυνετο το πνευμα αυτου εν αυτω θεωρουντοσ κατειδωλον ουσαν την πολιν διελε-
γετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοισ ιουδαιοισ και τοισ σεβομενοισ και εν τη αγορα κατα πασαν
ημεραν προσ τουσ παρατυγχανοντασ τινεσ δε και των επικουριων και στωικων φιλοσοφων συνε-
βαλλον αυτω και τινεσ ελεγον τι αν θελοι ο σπερμολογοσ ουτοσ λεγειν οι δε ξενων δαιμονιων δοκει
καταγγελευσ ειναι οτι τον ῑν̄ καὶ την αναστασιν ευηγγελιζετο επιλαβομενοι δε αυτου επι τον
αρειον παγον ηγαγον λεγοντεσ δυναμεθα γνωναι τισ η καινη αυτη υπο σου λαλουμενη διδαχη
ξενιζοντα γαρ τινα εισφερεισ εισ τασ ακοασ ημων βουλομεθα ουν γνωναι τινα θελει ταυτα ειναι
αθηναιοι δε παντεσ και οι επιδημουντεσ ξενοι εισ ουδεν ετερον ηυκαιρουν η λεγειν τι η ακουειν τι
καινοτερον σταθεισ δε παυλοσ εν μεσω του αρει

ου παγου εφη ανδρεσ αθηναιοι κατα παντα ωσ δεισιδαμονεστερουσ υμασ θεωρω διερχομενοσ γαρ
και αναθεωρων τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον εν ω επεγεγραπτο αγνωστω θω ο ουν αγνο-
ουντεσ ευσεβειτε τουτο εγω καταγγελλω υμων ο θ̄σ̄ ο ποιησασ τον κοσμον και παντα τα εν αυτω
ουτοσ ουρανου και γησ υπαρχων κ̄σ̄ ουκ εν χειροποιητοισ ναοισ κατοικει ουδε υπο χειρων ανθρω-
πινων θεραπευεται προσδεομενοσ τινοσ αυτοσ διδουσ πασι ζωην και πνοην και τα παντα εποιησεν
τε εξ ενοσ παν εθνοσ ανθρωπων κατοικειν επι παντοσ προσωπου τησ γησ ορισασ προστεταγμενουσ
καιρουσ και τασ οροθεσιασ τησ κατοικιασ αυτων ζητειν τον θ̄ν̄ ει αραγε ψηλαφησιαν αυτον και
ευροιεν καιγε ου μακραν απο ενοσ εκαστου ημων υπαρχοντα εν αυτω γαρ ζωμεν και κεινουμεθα
> και εσμεν ωσ και τινεσ των καθ ημασ ποιητων ειρηκασιν του γαρ και γενοσ εσμεν γενοσ ουν
υπαρχοντεσ του θ̄ῡ ουκ οφειλομεν νομιζειν χρυσω η αργυρω

η λιθω χαραγματι τεχνησ και ενθυμησεωσ ανθρωπου το θειον ειναι ομοιον τουσ μεν ουν χρονουσ
τησ αγνοιασ υπεριδων ο θ̄σ̄ τανυν απαγγελλει τοισ ανθρωποισ παντασ πανταχου μετανοειν καθοτ
εστησεν ημεραν εν η μελλει κρεινειν την οικουμενην εν δικαιοσυνη εν ανδρι ω ωρισεν πιστιν παρα-
σχων πασι αναστησασ αυτον εκ νεκρων ακουσαντεσ δε αναστασιν νεκρων οι μεν εχλευαζον οι δε
ειπαν ακουσομεθα σου περι τουτου και παλιν ουτωσ ο παυλοσ εξηλθεν εκ μεσου αυτων τινεσ δε
ανδρεσ κολληθεντεσ αυτω επιστευσαν εν οισ και διονυσιοσ αρεοπαγειτησ και γυνη ονοματι δαμα-
κα ρισ και ετεροι συν αυτοισ με ταυτα χωρισθεισ εκ των αθηνων ηλθεν εισ κορινθον και ευρων
τινα ιουδαιον ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει προσφατωσ εληλυθοτα απο τησ ιταλιασ και
πρισκιλλαν γυναικα αυτου δια το διατεταχεναι χωριζεσθαι παντασ τουσ ιουδαιουσ απο τησ ρωμησ
προσηλθεν αυτοισ και δια το ομοτεχνον ειναι εμενεν παρ αυτοισ και ηρ

I. B^3 ελθωσι II. B^3 εποιησε ειρηκασι III. B^3 ωρισε πασιν εμενε

4 B^3 επικουρειων 11 B^3 et ut vdtr iam B^2 δεισιδαιμονεστ. 13 B^3 demum ut vdtr υμιν 17 B^3 ψηλαφησειαν 18 B^3 κινουμεθα 23 B^3 κρινειν 26 B^3 αρεωπαγιτησ 27 B^3 μετα ταυτα 30 B^3 ειργαζοντο

γαζοντο ησαν γαρ σκηνοποιοι τη τεχνη διελεγετο δε εν τη συναγωγη κατα παν σαββατον επειθεν τε ιουδαιουσ και ελληνασ ωσ δε κατηλθον απο τησ μακεδονιασ ο τε σειλασ και ο τιμοθεοσ συνειχετο τω λογω ο παυλοσ διαμαρτυρομενοσ τοισ ιουδαιοισ ειναι τον χ̅ν̅ ι̅υ̅ αντιτασσομενων δε αυτων και βλασφημουντων εκτιναξαμενοσ τα ιματια ειπεν προσ αυτουσ το αιμα υμων επι την κεφαλην υμων καθαροσ εγω απο του νυν εισ τα εθνη πορευσομαι και μεταβασ εκειθεν ηλθεν εισ οικιαν τινοσ ονοματι τιτιου ϊουστου σεβομενου τον θ̅ν̅ ου η οικια ην συνομορουσα τη συναγωγη κρειспοσ δε ο αρχισυναγωγοσ επιστευσεν τω κ̅ω̅ συν ολω τω οικω αυτου και πολλοι των κορινθιων ακουοντεσ επιστευον και εβαπτιζοντο ειπεν δε ο κ̅σ̅ εν νυκτι δι οραματοσ τω παυλω μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησησ διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεισ επιθησεται σοι του κακωσαι σε διοτι λαοσ εστι μοι πολυσ εν τη πολει ταυτη εκαθισεν δε ενιαυτον

και μηνασ εξ διδασκων εν αυτοισ τον λογον του θ̅υ̅ γαλλιωνοσ δε ανθυπατου οντοσ τησ αχαιασ
κατεπεστησαν οι ιουδαιοι ομοθυμαδον τω παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα λεγοντεσ οτι
παρα τον νομον αναπειθει ουτοσ τουσ ανθρωπουσ σεβεσθαι τον θ̅ν̅ μελλοντοσ δε του παυλου ανοι-
γειν το στομα ειπεν ο γαλλιων προσ τουσ ιουδαιουσ ει μεν ην αδικημα τι η ραδιουργημα πονηρον
ω ιουδαιοι κατα λογον αν ανεσχομην υμων ει δε ζητηματα εστιν περι λογου και ονοματων και
νομου του καθ υμασ οψεσθε αυτοι κριτησ εγω τουτων ου βουλομαι ειναι και απηλασεν αυτουσ απο
του βηματοσ επιλαβομενοι δε παντεσ σωσθενην τον αρχισυναγωγον ετυπτον εμπροσθεν του βηματοσ
ι̅β̅ και ουδεν τουτων των τω γαλλιωνι εμελεν ο δε παυλοσ ετι προσμεινασ ημερασ ικανασ τοισ
αδελφοισ αποταξαμενοσ εξεπλει εισ την συριαν και συν αυτω πρεισκιλλα και ακυλασ κειραμενοσ
εν κεγχρεαισ την κεφαλην ειχεν γαρ ευχην κατηντησαν δε εισ εφεσον κακεινουσ κατελιπεν αυ

του αυτοσ δε εισελθων εισ την συναγωγην διελεξατο τοισ ιουδαιοισ ερωτωντων δε αυτων επι πλειονα χρονον μειναι ουκ επενευσεν αλλα αποταξαμενοσ και ειπων παλιν ανακαμψω προσ υμασ του θ̅υ̅ θελοντοσ ανηχθη απο τησ εφεσου και κατελθων εισ καισαρειαν αναβασ και ασπασαμενοσ την εκκλησιαν κατεβη εισ αντιοχειαν και ποιησασ χρονον τινα εξηλθεν διερχομενοσ καθεξησ την γαλατικην χωραν και φρυγιαν στηριζων παντασ τουσ μαθητασ ιουδαιοσ δε τισ απολλωσ ονοματι αλεξανδρευσ τω γενει ανηρ λογιοσ κατηντησεν εισ εφεσον δυνατοσ ων εν ταισ γραφαισ ουτοσ ην κατηχημενοσ την οδον κ̅υ̅ και ζεων τω πνευματι ελαλει δε και εδιδασκεν ακρειβωσ τα περι του ι̅υ̅ επισταμενοσ μονον το βαπτισμα ιωανου ουτοσ τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη ακουσαντεσ δε αυτου πρισκιλλα και ακυλασ προσελαβοντο αυτον και ακρειβεστερον αυτω εξεθεντο την οδον του θ̅υ̅ βουλομενου δε αυτου διελθειν εισ την αχαιαν προτρεψαμενοι οι αδελφοι εγραψαν τοισ

I. B³ επειθε ειπε επιστευσε ειπε εκαθισε II. B³ εστι ειχε III. B³ εξηλθε

2 B³ σιλασ 6 B³ om (non enim instauravit) τιτιου. Ibidem B³ κρισποσ 18 B³ om των post τουτων 19 B³ πρισκιλλα 27 B³ ακριβωσ 29 B³ ακριβεστερον

μαθηταισ αποδεξασθαι αυτον οσ παραγενομενοσ συνεβαλετο πολυ τοισ πεπιστευκοσιν δια τησ χαριτοσ ευτονωσ γαρ τοισ ιουδαιοισ διακατηλεγχετο δημοσια επιδεικνυσ δια των γραφων ειναι
κ̅γ̅ τον χ̅ν̅ ι̅ν̅ εγενετο δε εν τω τον απολλω ειναι εν κορινθω παυλον διελθοντα τα ανωτερικα μερη ελθειν εισ εφεσον και ευρειν τινασ μαθητασ ειπεν τε προσ αυτουσ ει πνευμα αγιον ελαβετε πιστευσαντεσ οι δε προσ αυτον αλλ ουδ ει πνευμα αγιον εστιν ηκουσαμεν ειπεν τε εισ τι ουν εβαπτισθητε οι δε ειπαν εισ το ιωανου βαπτισμα ειπεν δε παυλοσ ιωανησ εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιασ τω λαω λεγων εισ τον ερχομενον μετ αυτον ινα πιστευσωσιν τουτεστιν εισ τον ι̅ν̅ ακουσαντεσ δε εβαπτισθησαν εισ το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ και επιθεντοσ αυτοισ του παυλου χειρασ ηλθε το πνευμα το αγιον επ αυτουσ ελαλουν τε γλωσσαισ και επροφητευον ησαν δε οι παντεσ ανδρεσ ωσει δωδεκα εισελθων δε εισ την συναγωγην επαρρησιαζετο επι μηνασ τρεισ

διαλεγομενοσ και πειθων περι τησ βασιλειασ του θ̅υ̅ ωσ δε τινεσ εσκληρυνοντο και ηπειθουν κακολογουντεσ την οδον ενωπιον του πληθουσ αποστασ απ αυτων αφωρισεν τουσ μαθητασ καθ ημεραν διαλεγομενοσ εν τη σχολη τυραννου τουτο δε εγενετο επι ετη δυο ωστε παντασ τουσ κατοικουντασ την ασιαν ακουσαι τον λογον του κ̅υ̅ ιουδαιουσ τε και ελληνασ δυναμεισ τε ου τασ τυχουσασ ο θ̅σ̅ εποιει δια των χειρων παυλου ωστε και επι τουσ ασθενουντασ αποφερεσθαι απο του χρωτοσ αυτου σουδαρια η σιμικινθια και απαλλασεσθαι απ αυτων τασ νοσουσ τα τε πνευματα τα πονηρα εκπορευεσθαι επεχειρησαν δε τινεσ και των περιερχομενων ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τουσ εχοντασ τα πνευματα τα πονηρα το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ λεγοντεσ ορκιζω υμασ τον ι̅ν̅ ον παυλοσ κηρυσσει ησαν δε τινοσ σκευα ιουδαιου αρχιερεωσ επτα υιοι τουτο ποιουντεσ αποκριθεν δε το πνευμα το πονηρον ειπεν αυτοισ τον μεν ι̅ν̅ γεινωσκω και τον

παυλον επισταμαι υμεισ δε τινεσ εστε και εφαλομενοσ ο ανθρωποσ επ αυτουσ εν ω ην το πνευμα το πονηρον κατακυριευσασ αμφοτερων ισχυσεν κατ αυτων ωστε γυμνουσ και τετραυματισμενουσ εκφυγειν εκ του οικου εκεινου τουτο δε εγενετο γνωστον πασιν ιουδαιοισ τε και ελλησι τοισ κατοικουσιν την εφεσον και επεπεσεν φοβοσ επι παντασ αυτουσ και εμεγαλυνετο το ονομα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ πολλοι τε των πεπιστευκοτων ηρχοντο εξομολογουμενοι και αναγγελλοντεσ τασ πραξεισ αυτων ικανοι δε των τα περιεργα πραξαντων συνενεγκαντεσ τασ βιβλουσ κατεκαιον ενωπιον παντων και συνεψηφισαν τασ τειμασ αυτων και ευρον αργυριου μυριαδασ πεντε ουτωσ κατα κρατοσ του κ̅υ̅ ο λογοσ ηυξανεν και ισχυεν ωσ δε επληρωθη ταυτα εθετο ο παυλοσ εν τω πνευματι διελθων την μακεδονιαν και αχαιαν πορευεσθαι εισ ιεροσολυμα ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει δει με και ρωμην ιδειν αποστειλασ δε εισ την μα

I. B^3 πεπιστευκοσι ειπε ter εβαπτισε πιστευσωσι II. B^3 αφωρισε III. B^3 ισχυσε κατοικουσι επεπεσε ηυξανε 16 B^3 απαλλασσεσθαι 20 B^3 γινωσκω 27 B^3 τιμας

κεδονιαν δυο των διακονουντων αυτω τιμοθεον και εραστον αυτοσ επεσχεν χρονον εισ την ασιαν εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον ταραχοσ ουκ ολιγοσ περι τησ οδου δημητριοσ γαρ τισ ονοματι αργυροκοποσ ποιων ναουσ αρτεμιδοσ παρειχετο τοισ τεχνειταισ ουκ ολιγην εργασιαν ουσ συναθροισας και τουσ περι τα τοιαυτα εργατασ ειπεν ανδρεσ επιστασθε οτι εκ ταυτησ τησ εργασιασ η ευπορια ημιν εστιν και θεωρειτε και ακουετε οτι ου μονον εφεσου αλλα σχεδον πασησ τησ ασιασ ο παυλοσ ουτοσ πεισασ μετεστησεν ικανον οχλον λεγων οτι ουκ εισιν θεοι οι δια χειρων γεινομενοι ου μονον δε τουτο κινδυνευει ημιν το μεροσ εισ απελεγμον ελθειν αλλα και το τησ μεγαλησ θεασ αρτεμιδοσ ιερον εισ ουθεν λογισθηναι μελλειν τε και καθαιρεισθαι τησ μεγαλειοτητοσ αυτησ ην ολη ασια και οικουμενη σεβεται ακουσαντεσ δε και γενομενοι πληρεισ θυμου εκραζον λεγοντεσ μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων και ε

πλησθη η πολισ τησ συγχυσεωσ ωρμησαν τε ομοθυμαδον εισ το θεατρον συναρπασαντεσ γαΐον και αρισταρχον μακεδονασ συνεκδημουσ παυλου παυλου δε βουλομενου εισελθειν εισ τον δημον ουκ ειων αυτον οι μαθηται τινεσ δε και των ασιαρχων οντεσ αυτω φιλοι πεμψαντεσ προσ αυτον παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εισ το θεατρον αλλοι μεν ουν αλλο τι εκραζον ην γαρ η εκκλησια σύγκεχυμενη και οι πλειουσ ουκ ηδεισαν τινοσ ενεκα συνεληλυθεισαν εκ δε του οχλου συνεβιβασαν αλεξανδρον προβαλοντων αυτον των ιουδαιων ο δε αλεξανδροσ κατασεισασ την χειρα ηθελεν απολογεισθαι τω δημω επιγνοντεσ δε οτι ιούδαιοσ εστιν φωνη εγενετο μια εκ παντων ωσει επι ωρασ δυο κραζοντων μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων μεγαλη η αρτεμισ εφεσιων καταστειλασ δε τον οχλον ο γραμματευσ φησιν ανδρεσ εφεσιοι τισ γαρ εστιν ανθρωπων οσ ου γεινωσκει την εφεσιων πολιν νεωκορον ουσαν τησ μεγαλησ αρ

τεμιδοσ και του διοπετουσ αναντιρητων ουν οντων τουτων δεον εστιν υμασ κατεσταλμενουσ υπαρχειν και μηδεν προπετεσ πρασσειν ηγαγετε γαρ τουσ ανδρασ τουτουσ ουτε ιεροσυλουσ ουτε βλασφημουντασ την θν̄ ημων ει μεν ουν δημητριοσ και οι συν αυτω τεχνειται εχουσι προσ τινα λογον αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν εγκαλειτωσαν αλληλοισ ει δε τι περαιτερω επιζητειτε εν τη εννομω εκκλησια επιλυθησεται και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεωσ περι τησ σημερον μηδενοσ αιτιου υπαρχοντοσ περι ου ου δυνησομεθα αποδουναι λογον περι τησ συστροφησ ταυτησ και ταυτα ειπων απελυσεν την εκκλησιαν μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον μεταπεμψαμενοσ ο παυλοσ τουσ μαθητασ και παρακαλεσασ ασπασαμενοσ εξηλθεν πορευεσθαι εισ μακεδονιαν
κδ διελθων δε τα μερη εκεινα και παρακαλεσασ αυτουσ λογω πολλω ηλθεν εισ την ελλαδα ποιησασ τε μηνασ τρεισ γενομενησ επιβουλησ αυτω υπο των ιουδαιων μελλον

I. B[3] επεσχε εστι εισι II. B[3] εστι φω. III. B[3] απελυσε εξηλθε
3 B[3] τεχνιταις. 6 B[3] γινομενοι 19 B[3] γινωσκει 21 B[3] αναντιρρητων 23 B[3] τεχνιται

τι αναγεσθαι εισ την συριαν εγενετο γνωμησ του υποστρεφειν δια μακεδονιασ συνειπετο δε αυτω σωπατροσ πυρρου βεροιαιοσ θεσσαλονεικεων δε αρισταρχοσ και σεκουνδοσ και γαιοσ δερβαιοσ και τιμοθεοσ ασιανοι δε τυχικοσ και τροφιμοσ ουτοι δε προσελθοντεσ εμενον ημασ εν τρωαδι ημεισ δε εξεπλευσαμεν μετα τασ ημερασ των αζυμων απο φιλιππων και ηλθομεν προσ αυτουσ εισ την τρωαδα αχρι ημερων πεντε ου διετρειψαμεν ημερασ επτα εν δε τη μια των σαββατων συνηγμενων ημων κλασαι αρτον ο παυλοσ διελεγετο αυτοισ μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου ησαν δε λαμπαδεσ ικαναι εν τω υπερωω ου ημεν συνηγμενοι καθεζομενοσ δε τισ νεανιασ ονοματι ευτυχοσ επι τησ θυριδοσ καταφερομενοσ υπνω βαθει διαλεγομενου του παυλου επι πλειον κατενεχθεισ απο του υπνου επεσεν απο του τριστεγου κατω και ηρθη νεκροσ καταβασ δε ο παυλοσ επεπεσεν

αυτω και συνπεριλαβων ειπεν μη θορυβεισθαι η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν αναβασ δε κλασασ
τον αρτον και γευσαμενοσ εφ ικανον τε ομειλησασ αχρι αυγησ ουτωσ εξηλθεν ηγαγον δε τον
κε παιδα ζωντα και παρεκληθησαν ου μετριωσ ημεισ δε προσελθοντεσ επι το πλοιον ανηχθημεν
επι την ασσον εκειθεν μελλοντεσ αναλαμβανειν τον παυλον ουτωσ γαρ διατεταγμενον ην μελλων
αυτοσ πεζευειν ωσ δε συνεβαλλεν ημιν εισ την ασσον αναλαβοντεσ αυτον ηλθομεν εισ μιτυληνην
κακειθεν αποπλευσαντεσ τη επιουση κατηντησαμεν αντικρυσ χιου τη δε εσπερα παρεβαλομεν εισ
σαμον τη δε εχομενη ηλθομεν εισ μειλητον κεκρει γαρ ο παυλοσ παραπλευσαι την εφεσον οπωσ
μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη ασια εσπευδεν γαρ ει δυνατον ειη αυτω την ημεραν τησ
πεντηκοστησ γενεσθαι εισ ιεροσολυμα απο δε τησ μειλητου πεμψασ εισ εφεσον μετεκαλεσατο
τουσ πρεσβυτερουσ τησ εκκλησιασ ωσ δε παρεγενοντο προσ

αυτον ειπεν αυτοισ υμεισ επιστασθε απο πρωτησ ημερασ αφ ησ επεβην εισ την ασιαν πωσ μεθ υμων τον παντα χρονον εγενομην δουλευων τω κ̅ω̅ μετα πασησ ταπεινοφροσυνησ και δακρυων και πειρασμων των συμβαντων μοι εν ταισ επιβουλαισ των ιουδαιων ωσ ουδεν υπεστειλαμην των συμφεροντων του μη αναγγειλαι υμιν και διδαξαι υμασ δημοσια και κατ οικουσ διαμαρτυρομενοσ ιουδαιοισ τε και ελλησιν την εισ θ̅ν̅ μετανοιαν και πιστιν εισ τον κ̅ν̅ ημων ι̅ν̅ και νυν ιδου δεδεμενοσ εγω τω πνευματι πορευομαι εισ ιερουσαλημ τα εν αυτη συναντησοντα εμοι μη ειδωσ πλην οτι το πνευμα το αγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται μοι λεγον οτι δεσμα και θλειψεισ με μενουσιν αλλ ουδενοσ λογου ποιουμαι την ψυχην τιμιαν εμαυτω ωσ τελειωσω τον δρομον μου και την διακονιαν ην ελαβον παρα του κ̅υ̅ ι̅υ̅ διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον τησ χαριτοσ του θ̅υ̅ και νυν ιδου εγω οιδα οτι ουκετι οψεσθε το προσωπον μου

I. B^3 παρετεινε II. B^3 ειπε εσπευδε III. B^3 ελλησι

1 B^3 γνωμη 2 B^3 θεσσαλονικεων 3 B^3 προελθοντεσ 5 B^3 διετριψαμεν 11 B^3 συμπεριλαβων et θορυβεισθε 12 B^3 ομιλησασ et αχρισ 13 B^3 προελθοντεσ 14 B^3 διατεταγμενοσ 16 B^3 αντικρυ 17 B^3 μιλητον. Ibidem κεκρει : B^3 demum^3 ut vdtr κεκρικει 19 B^3 μιλητου 27 B^3 θλιψεισ

υμεισ παντεσ εν οισ διηλθον κηρυσσων την βασιλειαν διοτι μαρτυρομαι υμιν εν τη σημερον ημερα οτι καθαροσ ειμι απο του αιματοσ παντων ου γαρ υπεστειλαμην του μη αναγγειλαι πασαν την βουλην του θυ υμιν προσεχετε εαυτοισ και παντι τω ποιμνιω εν ω υμασ το πνευμα το αγιον εθετο επισκοπουσ ποιμαινειν την εκκλησιαν του θυ ην περιεποιησατο δια του αιματοσ του ιδιου οτι εγω οιδα οτι εισελευσονται μετα την αφειξιν μου λυκοι βαρεισ εισ υμασ μη φειδομενοι του ποιμνιου και εξ υμων αναστησονται ανδρεσ λαλουντεσ διεστραμμενα του αποσπαν τουσ μαθητασ οπισω εαυτων διο γρηγορειτε μνημονευοντεσ οτι τριετιαν νυκτα και ημεραν ουκ επαυσαμην μετα δακρυων νουθετων ενα εκαστον και τανυν παρατιθεμαι υμασ τω κω και τω λογω τησ χαριτοσ αυτου τω δυναμενω οικοδομησαι και δουναι την κληρονομιαν εν τοισ ηγιασμενοισ πασιν αργυριου η χρυσιου η ιματισμου ουδενοσ επεθυμησα αυτοι

γεινωσκετε οτι ταισ χρειαισ μου και τοισ ουσι μετ εμου υπηρετησαν αι χειρεσ αυται παντα υπεδειξα υμιν οτι ουτωσ κοπιωντασ δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντων μνημονευειν τε των λογων του κ̅υ̅ ι̅υ̅ οτι αυτοσ ειπεν μακαριον εστιν μαλλον διδοναι η λαμβανειν και ταυτα ειπων θεισ τα γονατα αυτου συν πασιν αυτοισ προσευξατο ικανοσ δε κλαυθμοσ εγενετο παντων και επιπεσοντεσ επι τον τραχηλον του παυλου κατεφιλουν αυτον οδυνωμενοι μαλιστα επι τω λογω ω ειρηκει οτι
κ̅ε̅ ουκετι μελλουσι το προσωπον αυτου θεωρειν προεπεμπον δε αυτον εισ το πλοιον ωσ δε εγενετο αναχθηναι ημασ αποσπασθεντεσ απ αυτων ευθυδρομησαντεσ ηλθομεν εισ την κω τη δε εξησ εισ την ροδον κακειθεν εισ παταρα και ευροντεσ πλοιον διαπερων εισ φοινεικην επιβαντεσ ανηχθημεν αναφαναντεσ δε την κυπρον και καταλιποντεσ αυτην ευωνυμον επλεομεν εισ συριαν και κατηλθομεν εισ τυρον εκεισε γαρ το πλοιον ην αποφορ

τιζομενον τον γομον ανευροντεσ δε τουσ μαθητασ επεμειναμεν αυτου ημερασ επτα οιτινεσ τω παυλω ελεγαν δια του πνευματοσ ελεγαν μη επιβαινειν εισ ιεροσολυμα οτε δε εγενετο εξαρτισαι ημασ τασ ημερασ εξελθοντεσ επορευομεθα προπεμποντων ημασ παντων συν γυναιξι και τεκνοισ εωσ εξω τησ πολεωσ και θεντεσ τα γονατα επι τον αιγιαλον προσευξαμενοι απησπασαμεθα αλληλουσ και ενεβημεν εισ το πλοιον εκεινοι δε υπεστρεψαν εισ τα ιδια ημεισ δε τον πλουν διανυσαντεσ απο τυρου κατηντησαμεν εισ πτολεμαιδα και ασπασαμενοι τουσ αδελφουσ εμειναμεν ημεραν μιαν παρ αυτοισ τη δε επαυριον εξελθοντεσ ηλθαμεν εισ καισαρειαν και εισελθοντεσ εισ τον οικον φιλιππου του ευαγγελιστου οντοσ εκ των επτα εμειναμεν παρ αυτω τουτω δε ησαν θυγατερεσ τεσσαρεσ παρθενοι προφητευουσαι επιμενοντων δε ημερασ πλειουσ κατηλθεν τισ απο τησ ιουδαιασ προφητησ ονοματι αγαβοσ και ελθων προσ ημασ και αρασ

II. B[3] ειπε εστι

5 B[3] αφιξιν 11 B[3] γινωσκετε 14 B[3] προσηυξατο 18 B[3] φοινικην 19 αναφαναντεσ : sic*. B[3] -νεντεσ, sed rursus super ε adnotavit α 22 ελεγαν post πνευματ. non instauravit B[3] 22 et 23 ″εξαρτισαι ′ημασ : hunc in modum B[2], nisi est ipse*, ημασ εξαρτισαι legendum significavit

την ζωνην του παυλου δησας εαυτου τους ποδας και τας χειρας ειπεν ταδε λεγει το πνευμα το
αγιον τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη ουτως δησουσιν εν ιερουσαλημ οι ιουδαιοι και παραδωσου-
σιν εις χειρας εθνων ως δε ηκουσαμεν ταυτα παρεκαλουμεν ημεις τε και οι εντοπιοι του μη ανα-
βαινειν αυτον εις ιερουσαλημ τοτε απεκριθη παυλος τι ποιειτε κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου
την καρδιαν εγω γαρ ου μονον δεθηναι αλλα και αποθανειν εις ιερουσαλημ ετοιμως εχω υπερ του
κ̅ζ̅ ονοματος του κ̅υ̅ ι̅υ̅ μη πειθομενου δε αυτου ησυχασαμεν ειποντες του κ̅υ̅ το θελημα γεινεσθω
μετα δε τας ημερας ταυτας επισκευασαμενοι ανεβαινομεν εις ιεροσολυμα συνηλθον δε και των
μαθητων απο καισαρειας συν ημιν αγοντες παρ ω ξενισθωμεν μνασω τινι κυπριω αρχαιω μαθητη
γενομενων δε ημων εις ιεροσολυμα ασμενως απεδεξαντο ημας οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο
παυλος συν ημιν προς ιακωβον παντες τε παρεγε

νοντο οι πρεσβυτεροι και ασπασαμενος αυτους εξηγειτο καθ εν εκαστον ων εποιησεν ο θ̅σ̅ εν τοις εθνεσιν δια της διακονιας αυτου οι δε ακουσαντες εδοξαζον τον θ̅ν̅ ειπον τε αυτω θεωρεις αδελφε ποσαι μυριαδες εισιν εν τοις ιουδαιοις των πεπιστευκοτων και παντες ζηλωται του νομου υπαρχουσιν κατηχηθησαν δε περι σου οτι αποστασιαν διδασκεις απο μωυσεως τους κατα τα εθνη παντας ιουδαιους λεγων μη περιτεμνειν αυτους τα τεκνα μηδε τοις εθεσιν περιπατειν τι ουν εστιν παντως ακουσονται οτι εληλυθες τουτο ουν ποιησον ο σοι λεγομεν εισιν ημιν ανδρες τεσσαρες ευχην εχοντες αφ εαυτων τουτους παραλαβων αγνισθητι συν αυτοις και δαπανησον επ αυτοις ινα ξυρησονται την κεφαλην και γνωσονται παντες οτι ων κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν αλλα στοιχεις και αυτος φυλασσων τον νομον περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ημεις απεστειλαμεν κρειναντες φυλασσεσθαι αυτους το τε ειδωλοθυτον και

αιμα και πνικτον και πορνειαν τοτε ο παυλος παραλαβων τους ανδρας τη εχομενη ημερα συν αυτοις αγνισθεις εισηει εις το ιερον διαγγελλων την εκπληρωσιν των ημερων του αγνισμου εως ου προσηνεχθη υπερ ενος εκαστου αυτων η προσφορα ως δε εμελλον αι επτα ημεραι συντελεισθαι οι απο της ασιας ιουδαιοι θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον επ αυτον τας χειρας κραζοντες ανδρες ισραηλειται βοηθειται ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου παντας πανταχη διδασκων ετι τε και ελληνας εισηγαγεν εις το ιερον και κεκοινωκεν τον αγιον τοπον τουτον ησαν γαρ προεωρακοτες τροφιμον τον εφεσιον εν τη πολει συν αυτω ον ενομιζον οτι εις το ιερον εισηγαγεν ο παυλος εκεινηθη τε η πολις ολη και εγενετο συνδρομη του λαου και επιλαβομενοι του παυλου ειλκον αυτον εξω του ιερου και ευθεως εκλεισθησαν αι θυραι ζητουντων τε αυτον αποκτει

I. B^3 ειπε II. B^3 εθνεσι υπαρχουσι εθεσι εστι

4 B^2et^3 ~~ο~~παυλος 6 B^3 γινεσθω 18 B^3 ξυρησωνται 20 B^3 κριναντες 25 B^3 ισραηλιται et βοηθειτε 27 B^3 κεκοινωνηκε 28 B^3 εκινηθη

και ανεβη φασισ τω χειλιαρχω της σπειρης οτι ολη συγχυννεται ιερουσαλημ οσ εξαυτησ λαβων στρατιωτασ και εκατονταρχασ κατεδραμεν επ αυτουσ οι δε ιδοντεσ τον χειλιαρχον και τουσ στρατιωτασ επαυσαντο τυπτοντεσ τον παυλον τοτε εγγισασ ο χιλιαρχοσ επελαβετο αυτου και εκελευσε δεθηναι αλυσεσι δυσι και επυνθανετο τισ ειη και τι εστιν πεποιηκωσ αλλοι δε αλλο τι επεφωνουν εν τω οχλω μη δυναμενου δε αυτου γνωναι το ασφαλεσ δια τον θορυβον εκελευσεν αγεσθαι αυτον εισ την παρεμβολην οτε δε εγενετο επι τουσ αναβαθμουσ συνεβη βασταζεσθαι αυτον υπο των στρατιωτων δια την βιαν του οχλου ηκολουθει γαρ το πληθοσ του λαου κραζοντεσ αιρε αυτον μελλων τε εισαγεσθαι εισ την παρεμβολην ο παυλοσ λεγει τω χειλιαρχω ει εξεστι μοι ειπειν τι προσ σε ο δε εφη ελληνιστι γεινωσκεισ ουκ αρα συ ει ο αιγυπτιοσ ο προ τουτων των ημερων αναστατωσασ και εξαγαγων εισ την ερημον τουσ τετρακισχειλιουσ

ανδρασ των σεικαριων ειπεν δε ο παυλοσ εγω ανθρωποσ μεν ειμι ιουδαιοσ ταρσευσ τησ κιλικιασ ουκ ασημου πολεωσ πολιτησ δεομαι δε σου επιτρεψον μοι λαλησαι προσ τον λαον επιτρεψαντοσ δε αυτου ο παυλοσ εστωσ επι των αναβαθμων κατεσεισε τη χειρι τω λαω πολλησ δε γενομενησ σειγησ προσεφωνησεν τη εβραιδι διαλεκτω λεγων ανδρεσ αδελφοι και πατερεσ ακουσατε μου τησ προσ υμασ νυνι απολογιασ ακουσαντεσ δε οτι τη εβραιδι διαλεκτω προσεφωνει αυτοισ μαλλον παρεσχον ησυχιαν και φησιν εγω ειμι ανηρ ιουδαιοσ γεγεννημενοσ εν ταρσω τησ κιλικιασ ανατεθραμμενοσ δε εν τη πολει ταυτη παρα τουσ ποδασ γαμαλιηλου πεπαιδευμενοσ κατ ακρειβειαν του πατρωου νομου ζηλωτησ υπαρχων του θ̅υ̅ καθωσ παντεσ υμεισ εστε σημερον οσ ταυτην την οδον εδιωξα αχρι θανατου δεσμευων και παραδιδουσ εισ φυλακασ ανδρασ τε και γυναικασ ωσ και ο αρχιερευσ εμαρτυρει μοι και παν το πρεσβυτερειον παρ ων

και επιστολασ δεξαμενοσ προσ τουσ αδελφουσ εισ δαμασκον επορευομην αξων και τουσ εκεισε οντασ δεδεμενουσ εισ ιερουσαλημ ινα τιμωρηθωσιν εγενετο δε μοι πορευομενω και εγγιζοντι τη δαμασκω περι μεσημβριαν εξαιφνησ εκ του ουρανου περιαστραψαι φωσ ικανον περι εμε επεσα τε εισ το εδαφοσ και ηκουσα φωνησ λεγουσησ μοι σαουλ σαουλ τι με διωκεισ εγω δε απεκριθην τισ ει κ̅ε̅ ειπεν τε προσ εμε εγω ειμι ι̅σ̅ ο ναζωραιοσ ον συ διωκεισ οι δε συν εμοι οντεσ το μεν φωσ εθεασαντο την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντοσ μοι ειπον δε τι ποιησω κ̅ε̅ ο δε κ̅σ̅ ειπεν προσ με αναστασ πορευου εισ δαμασκον κακει σοι λαληθησεται περι παντων ων εντετακται σοι ποιησαι ωσ δε ουδεν εβλεπον απο τησ δοξησ του φωτοσ εκεινου χειραγωγουμενοσ υπο των συνοντων μοι ηλθον εισ δαμασκον ανανιασ δε τισ ανηρ ευλαβησ κατα τον νομον μαρτυρουμενοσ υπο παντων των κατοικουντων ιουδαιων ελθων προσ εμε και επιστασ

I. B^3 εστι II. B^3 ειπε προσεφωνησε III. B^3 ειπε bis

1 B^3 χιλιαρχω et συγχυνεται 2 B^3 χιλιαρχον 8 B^3 χιλιαρχω 9 B^3 γινωσκεισ 10 B^3 τετρακισχιλιουσ 11 B^3 σικαριων 14 B^3 σιγησ 17 B^3 ακριβειαν 20 B^3 πρεσβυτεριον 27 B^3 εντεταλται

ειπεν μοι σαουλ αδελφε αναβλεψον καγω αυτη τη ωρα ανεβλεψα εισ αυτον ο δε ειπεν ο θ̅σ̅ των πατερων ημων προεχειρισατο σε γνωναι το θελημα αυτου και ιδειν τον δικαιον και ακουσαι φωνην εκ του στοματοσ αυτου οτι μαρτυσ αυτω προσ παντασ ανθρωπουσ εση ων εωρακασ και ηκουσασ και νυν τι μελλεισ αναστασ βαπτισαι και απολουσαι τασ αμαρτιασ σου επικαλεσαμενοσ το ονομα αυτου εγενετο δε μοι υποστρεψαντι εισ ιερουσαλημ και προσευχομενου μου εν τω ιερω γενεσθαι με εν εκστασει και ιδειν αυτον λεγοντα μοι σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ ιερουσαλημ διοτι ου παραδεξονται σου μαρτυριαν περι εμου καγω ειπον κ̅ε̅ αυτοι επιστανται οτι εγω ημην φυλακιζων και δερων κατα τασ συναγωγασ τουσ πιστευοντασ επι σε και οτε εξεχυννετο το αιμα στεφανου του μαρτυροσ σου και αυτοσ ημην εφεστωσ και συνευδοκων και φυλασσων τα ιματια των αναιρουντων αυτον και ειπεν προσ με πορευου οτι ε

γω εισ εθνη μακραν αποστελω σε ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου και επηραν την φωνην αυτων λεγοντεσ αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον ου γαρ καθηκεν αυτον ζην κραυγαζοντων τε αυτων και ρειπτουντων τα ιματια και κονιορτον βαλλοντων εισ τον αερα εκελευσεν ο χειλιαρχοσ εισαγεσθαι αυτον εισ την παρεμβολην ειπασ μαστιξιν ανεταζεσθαι αυτον ινα επιγνω δι ην αιτιαν ουτωσ επεφωνουν αυτω ωσ δε προετειναν αυτον τοισ ιμασιν ειπεν προσ τον εστωτα εκατονταρχον ο παυλοσ ει ανθρωπον ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν ακουσασ δε ο εκατονταρχοσ προσελθων τω χειλιαρχω απηγγειλεν λεγων τι μελλεισ ποιειν ο γαρ ανθρωποσ ουτοσ ρωμαιοσ εστιν προσελθων δε ο χειλιαρχοσ ειπεν αυτω λεγε μοι συ ρωμαιοσ ει ο δε εφη ναι απεκριθη δε ο χειλιαρχοσ εγω πολλου κεφαλαιου την πολειτειαν ταυτην εκτησαμην ο δε παυλοσ εφη εγω δε και γεγεννημαι ευθεωσ *ουν απεστησαν

απ αυτου οι μελλοντεσ αυτον ανεταζειν και ο χειλιαρχοσ δε εφοβηθη επιγνουσ οτι ρωμαιοσ εστιν
κη̅ και οτι αυτον ην δεδεκωσ τη δε επαυριον βουλομενοσ γνωναι το ασφαλεσ το τι κατηγορειται
υπο των ιουδαιων ελυσεν αυτον και εκελευσεν συνελθειν τουσ αρχιερεισ και παν το συνεδριον και
καταγαγων τον παυλον εστησεν εισ αυτουσ ατενισασ δε παυλοσ τω συνεδριω ειπεν ανδρεσ αδελφοι
εγω παση συνειδησει αγαθη πεπολιτευμαι τω θ̅ω̅ αχρι ταυτησ τησ ημερασ ο δε αρχιερευσ ανανιασ
επεταξεν τοισ παρεστωσιν αυτω τυπτειν αυτου το στομα τοτε ο παυλοσ προσ αυτον ειπεν τυπτειν
σε μελλει ο θ̅σ̅ τοιχε κεκονιαμενε και συ καθη κρεινων με κατα τον νομον και παρανομων κελευεισ
με τυπτεσθαι οι δε παρεστωτεσ ειπαν τον αρχιερεα του θ̅υ̅ λοιδορεισ εφη τε ο παυλοσ ουκ ηδειν
αδελφοι οτι εστιν αρχιερευσ γεγραπται γαρ οτι αρχοντα του λαου σου ουκ ερεισ κακωσ γνουσ δε
ο παυλοσ οτι το εν μεροσ εστιν σαδδουκαιων το δε ετερον φαρεισαιων εκραζεν

I. B[3] ειπε μοι ειπε προσ II. B[3] ειπε πρ. απηγγειλε εστι III. B[3] εστι εκελευσε επεταξε ειπε εστι

8 B[3] εξεχυνετο 13 B[3] ριπτουντων et B[3] χιλιαρχοσ 17 B[3] χιλιαρχω 18 inde ab ελθων δε ο χειλ. usque ευθεωσ ο prima manu rescripta sunt 18 B[3] χιλιαρχοσ bis 19 B[3] πολιτειαν 21 B[3] χιλιαρχοσ 27 B[3] κρινων 30 B[3] φαρισαιων

εν τω συνεδριω ανδρεσ αδελφοι εγω φαρεισαιοσ ειμι υιοσ φαρεισαιων περι ελπιδοσ και αναστασεωσ
νεκρων κρεινομαι τουτο δε αυτου λαλουντοσ επεπεσε στασισ των φαρεισαιων και σαδδουκαιων
και εσχισθη το πληθοσ σαδδουκαιοι γαρ λεγουσιν μη ειναι αναστασιν μητε αγγελον μητε πνευμα
φαρεισαιοι δε ομολογουσιν τα αμφοτερα εγενετο δε κραυγη μεγαλη και αναστατεσ τινεσ των
γραμματεων του μερουσ των φαρεισαιων διεμαχοντο λεγοντεσ ουδεν κακον ευρισκομεν εν τω
ανθρωπω τουτω ει δε πνευμα ελαλησεν αυτω η αγγελοσ πολλησ δε γεινομενησ στασεωσ φοβηθεισ
ο χειλιαρχοσ μη διασπασθη ο παυλοσ υπ αυτων εκελευσεν το στρατευμα καταβαν αρπασαι αυτον
κθ εκ μεσου αυτων αγειν εισ την παρεμβολην τη δε επιουση νυκτι επιστασ αυτω ο κσ ειπεν
θαρσει ωσ γαρ διεμαρτυρω τα περι εμου εισ ιερουσαλημ ουτω σε δει και εισ ρωμην μαρτυρησαι
γενομενησ τε ημερασ ποιησαντεσ συστροφην οι ιουδαιοι ανεθεματισαν εαυτουσ λε

γοντεσ μητε φαγειν μητε πειν εωσ ου αποκτεινωσιν τον παυλον ησαν δε πλειουσ τεσσερακοντα οι ταυτην την συνωμοσιαν ποιησαμενοι οιτινεσ προσελθοντεσ τοισ αρχιερευσιν και τοισ πρεσβυτεροισ ειπαν αναθεματι ανεθεματισαμεν εαυτουσ μηδενοσ γευσασθαι εωσ ου αποκτεινωμεν τον παυλον νυν ουν υμεισ εμφανισατε τω χειλιαρχω συν τω συνεδριω οπωσ καταγαγη αυτον εισ υμασ ωσ μελλοντασ διαγεινωσκειν ακρειβεστερον τα περι αυτου ημεισ δε προ του εγγισαι αυτον ετοιμοι εσμεν του ανελειν αυτον ακουσασ δε ο υιοσ τησ αδελφησ παυλου την ενεδραν παραγενομενοσ και εισελθων εισ την παρεμβολην απηγγειλεν τω παυλω προσκαλεσαμενοσ δε ο παυλοσ ενα των εκατονταρχων εφη τον νεανιαν τουτον απαγε προσ τον χειλιαρχον εχει γαρ απαγγειλαι τι αυτω ο μεν ουν παραλαβων αυτον ηγαγεν προσ τον χειλιαρχον και φησιν ο δεσμιοσ παυλοσ προσκαλεσαμενοσ με ηρωτησεν τουτον τον νε

ανιαν αγαγειν προσ σε εχοντα τι λαλησαι επιλαβομενοσ δε τησ χειροσ αυτου ο χειλιαρχοσ και αναχωρησασ κατ ιδιαν επυνθανετο τι εστιν ο εχεισ απαγγειλαι μοι ειπεν δε οτι οι ιουδαιοι συνεθεντο του ερωτησαι σε οπωσ αυριον τον παυλον καταγαγησ εισ το συνεδριον ωσ μελλων τι ακρειβεστερον πυνθανεσθαι περι αυτου συ ουν μη πεισθησ αυτοισ ενεδρευουσιν γαρ αυτον εξ αυτων ανδρεσ πλειουσ τεσσερακοντα οιτινεσ ανεθεματισαν εαυτουσ μητε φαγειν μητε πειν εωσ ου ανελωσιν αυτον και νυν εσιν ετοιμοι προσδεχομενοι την απο σου επαγγελιαν ο μεν ουν χειλιαρχοσ απελυσε τον νεανισκον παραγγειλασ μηδενι εκλαλησαι οτι ταυτα ενεφανισασ προσ εμε και προσκαλεσαμενοσ τινασ δυο των εκατονταρχων ειπεν ετοιμασατε στρατιωτασ διακοσιουσ οπωσ πορευθωσιν εωσ καισαρειασ και ιππεισ εβδομηκοντα και δεξιολαβουσ διακοσιουσ απο τριτησ ωρασ τησ νυκτοσ κτηνη τε παραστησαι ινα επιβιβα

I. B^3 λεγουσι ομολογουσι εκελευσε ειπε II. B^3 αποκτεινωσι αρχιερευσι απηγγειλε ηγαγε ηρωτησε III. B^3 ειπε ενεδρευουσι

1 B^3 φαρισαιοσ et φαρισαιων 2 B^3 κρινομαι. Ibidem B^2 ut vdtr et B^3 επεσε. Ibidem B^3 φαρισαιων 4 B^3 φαρισαιοι 5 B^3 φαρισαιων 6 B^3 γινομενησ 7 B^3 χιλιαρχοσ 10 λε* in rasura scripsit 11 B^3 πιειν et τεσσαρακοντα 14 B^3 χιλιαρχω 15 B^3 διαγινωσκειν et ακριβεστερον 16 B^3 παραγενομενοσ 18 et 19 B^3 χιλιαρχον 21 B^3 et iam^2 ut vdtr add σοι post λαλησαι. Ibidem B^3 χιλιαρχοσ 24 B^3 ακριβεστερον 25 B^3 τεσσαρακοντα 26 B^2 εισιν et χιλιαρχοσ

σαντεσ τον παυλον διασωσι προσ φηλικα τον ἡγεμονα γραψασ επιστολην εχουσαν τον τυπον
τουτον κλαυδιοσ λυσιασ τω κρατιστω ηγεμονι φηλικι χαιρειν τον ανδρα τουτον συλλημφθεντα
υπο των ιουδαιων και μελλοντα ανερεισθαι υπ αυτων επιστασ συν τω στρατευματι εξειλαμην
μαθων οτι ρωμαιοσ εστιν βουλομενοσ τε επιγνωναι την αιτιαν δι ην ενεκαλουν αυτω ον ευρον
ενκαλουμενον περι ζητηματων του νομου αυτων μηδεν δε αξιον θανατου η δεσμων εχοντα εγκλημα
μηνυθεισησ δε μοι επιβουλησ εισ τον ανδρα εσεσθαι εξαυτησ επεμψα προσ σε παραγγειλασ και
τοισ κατηγοροισ λεγειν προσ αυτον επι σου οι μεν ουν στρατιωται κατα το διατεταγμενον αυτοισ
αναλαβοντεσ τον παυλον ηγαγον δια νυκτοσ εισ την αντιπατριδα τη δε επαυριον εασαντεσ τουσ
ιππεισ απερχεσθαι συν αυτω υπεστρεψαν εισ την παρεμβολην οιτινεσ εισελθοντεσ εισ την και-
σαρειαν και αναδοντεσ

την επιστολην τω ηγεμονι παρεστησαν και τον παυλον αυτω αναγνουσ δε και επερωτησασ εκ
ποιασ επαρχειασ εστιν και πυθομενοσ οτι απο κιλικιασ διακουσομαι σου εφη οταν και οι κατη-
λ̄ γοροι σου παραγενωνται κελευσασ εν τω πραιτωριώ τω ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον μετα δε
πεντε ημερασ κατεβη ο αρχιερευσ ανανιασ μετα πρεσβυτερων τινων και ρητοροσ τερτυλλου τινοσ
οιτινεσ ενεφανισαν τω ηγεμονι κατα του παυλου κληθεντοσ δε ηρξατο κατηγορειν ο τερτυλλοσ
λεγων πολλησ ειρηνησ τυγχανοντεσ δια σου και διορθωματων γεινομενων τω εθνει τουτω δια τησ
σησ προνοιασ παντη τε και πανταχου αποδεχομεθα κρατιστε φηλιξ μετα πασησ ευχαριστιασ
ινα δε μη επι πλειον σε ενκοπτω παρακαλω ακουσαι σε ημων συντομωσ τη ση επεικεια ευροντεσ
γαρ τον ανδρα τουτον λοιμον και κεινουντα στασεισ πασι τοισ ιουδαιοισ τοισ κατα την οικουμενην
πρωτοστατην τε τησ των

ναζωραιων αιρεσεωσ οσ και το ιερον επειρασεν βεβηλωσαι ον και εκρατησαμεν παρ ου δυνηση
αυτοσ ανακρεινασ περι παντων τουτων επιγνωναι ων ημεισ κατηγορουμεν αυτου συνεπεθεντο δε
και οι ιουδαιοι φασκοντεσ ταυτα ουτωσ εχειν απεκριθη τε ο παυλοσ νευσαντοσ αυτω του ηγεμονοσ
λεγειν εκ πολλων ετων οντα σε κριτην τω εθνει τουτω επισταμενοσ ευθυμωσ τα περι εμαυτου
απολογουμαι δυναμενου σου επιγνωναι οτι ου πλειουσ εισιν μοι ημεραι δωδεκα αφ ησ ανεβην
προσκυνησων εισ ιερουσαλημ και ουτε εν τω ιερω ευρον με προσ τινα διαλεγομενον η επιστασιν
ποιουντα οχλου ουτε εν ταισ συναγωγαισ ουτε κατα την πολιν ουδε παραστησαι δυνανται σοι
περι ων νυνει κατηγορουσιν μου ομολογω δε τουτο σοι οτι κατα την οδον ην λεγουσιν αιρεσιν
ουτωσ λατρευω τω πατρωω θω πιστευων τοισ κατα νομον και τοισ εν τοισ προφηταισ γεγραμ-
μενοισ ελπι

I. B^3 εστι II. B^3 εστι III. B^3 επειρασε εισι κατηγορουσι

1 B^3 διασωσωσι 2 B^3 συλληφθεντα 3 B^3 αναιρεισθαι 4 post αυτω B^2 suppl in mg κατηγαγον αυτον εισ το συνεδριον αυτων 5 B^3 εγκαλουμενον 12 B^3 επαρχιασ 16 B^3 γινομενων 18 B^3 εγκοπτω et επιεικεια 19 B^3 κινουντα 22 B^3 ανακρινασ 28 B^3 νυνι

δα εχων εισ τον θν ην και αυτοι ουτοι προσδεχονται αναστασιν μελλειν εσεσθαι δικαιων τε και αδικων εν τουτω και αυτοσ ασκω απροσκοπον συνειδησιν εχειν προσ τον θν και τουσ ανθρωπουσ διαπαντοσ δι ετων δε πλειονων ελεημοσυνασ ποιησων εισ το εθνοσ μου παρεγενομην και προσφορασ εν αισ ευρον με ηγνισμενον εν τω ιερω ου μετα οχλου ουδε μετα θορυβου τινεσ δε απο τησ ασιασ ιουδαιοι ουσ εδει επι σου παρειναι και κατηγορειν ει τι εχοιεν προσ εμε η αυτοι ουτοι ειπατωσαν τι ευρον αδικημα σταντοσ μου επι του συνεδριου η περι μιασ ταυτησ φωνησ ησ εκεκραξα εν αυτοισ εστωσ οτι περι αναστασεωσ νεκρων εγω κρεινομαι σημερον εφ υμων ανεβαλετο δε αυτουσ ο φηλιξ ακρειβεστερον ειδωσ τα περι τησ οδου ειπασ οταν λυσιασ ο χειλιαρχοσ καταβη διαγνωσομαι τα καθ υμασ διαταξαμενοσ τω εκατονταρχη τηρεισθαι αυτον εχειν τε ανεσιν και μηδενα κωλυειν των ιδιων

λα αυτου υπηρετειν αυτω μετα δε ημερασ τινασ παραγενομενοσ ο φιλιξ συν δρουσιλλη τη ιδια
γυναικι ουση ιουδαια μετεπεμψατο τον παυλον και ηκουσεν αυτου περι τησ εισ χν ιν πιστεωσ
διαλεγομενου δε αυτου περι δικαιοσυνησ και εγκρατειασ και του κριματοσ του μελλοντοσ εμφοβοσ
γενομενοσ ο φηλιξ απεκριθη το νυν εχον πορευου καιρον δε μεταλαβων μετακαλεσομαι σε αμα
και ελπιζων οτι χρηματα δοθησετα υπο του παυλου διο και πυκνοτερον αυτον μεταπεμπομενοσ
λβ ωμειλει αυτω διετιασ δε πληρωθεισησ ελαβεν διαδοχον ο φηλιξ πορκιον φηστον θελων τε
χαριτα καταθεσθαι τοισ ιουδαιοισ ο φηλιξ κατελιπε τον παυλον δεδεμενον φηστοσ ουν επιβασ τη
επαρχεια μετα τρεισ ημερασ ανεβη εισ ιεροσολυμα απο καισαρειασ ενεφανισαν τε αυτω οι αρχιε-
ρεισ και οι πρωτοι των ιουδαιων κατα του παυλου και παρεκαλουν αυτον αιτουμενοι χαριν κατ
αυτου οπωσ μεταπεμψηται αυτον

εισ ιερουσαλημ ενεδραν ποιουντεσ ανελειν αυτον κατα την οδον ο μεν ουν φηστοσ απεκριθη τηρεισθαι τον παυλον εισ καισαρειαν εαυτον δε μελλειν εν ταχει εκπορευεσθαι οι ουν εν υμιν φησιν δυνατοι συνκαταβαντεσ ει τι εστιν εν τω ανδρι ατοπον κατηγορειτωσαν αυτου διατρειψασ δε εν αυτοισ ημερασ ου πλειονασ οκτω η δεκα καταβασ εισ καισαρειαν τη επαυριον καθισασ επι του βηματοσ εκελευσεν τον παυλον αχθηναι παραγενομενου δε αυτου περιεστησαν αυτον οι απο ιεροσολυμων καταβεβηκοτεσ ιουδαιοι πολλα και βαρεα αιτιωματα καταφεροντεσ α ουκ ισχυον αποδειξαι του παυλου απολογουμενου οτι ουτε εισ τον νομον των ιουδαιων ουτε εισ το ιερον ουτε εισ καισαρα τι ημαρτον ο φηστοσ δε θελων τοισ ιουδαιοισ χαριν καταθεσθαι αποκριθεισ τω παυλω ειπεν θελεισ εισ ιεροσολυμα αναβασ εκει περι τουτων κριθηναι επ εμου ειπεν δε ο παυλοσ εστωσ επι του βηματοσ καισα

II. B³ ελαβε III. B³ φησι εκελευσε ειπε bis

7 B³ κρινομαι 8 B³ ακριβεστερον et χιλιαρχοσ 11 B³ φηλιξ 15 B² δοθησεται 16 B³ ωμιλει 18 B³ επαρχια 23 B³ συγκαταβαντεσ et διατριψασ

ροσ εστωσ ειμι ου με δει κρινεσθαι ιουδαιουσ ουδεν ηδικηκα ωσ και συ καλλιον επιγεινωσκεισ
ει μεν ουν αδικω και αξιον θανατου πεπραχα τι ου παραιτουμε το αποθανειν ει δε ουδεν εστιν
ων ουτοι κατηγορουσιν μου ουδεισ με δυναται αυτοισ χαρισασθαι καισαρα επικαλουμαι τοτε
ο φηστοσ συνλαλησασ μετα του συμβουλιου απεκριθη καισαρα επικεκλησαι επι καισαρα πο-
λγ ρευση ημερων δε διαγενομενων τινων αγριππασ ο βασιλευσ και βερνικη κατηντησαν εισ και-
σαρειαν ασπασαμενοι τον φηστον ωσ δε πλειουσ ημερασ διετρειβον εκει ο φηστοσ τω βασιλει
ανεθετο τα κατα τον παυλον λεγων ανηρ τισ εστιν καταλελιμμενοσ υπο φηλικοσ δεσμιοσ περι ου
γενομενου μου εισ ιεροσολυμα ενεφανισθησαν οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι των ιουδαιων αιτου-
μενοι κατ αυτου καταδικην προσ ουσ απεκριθην οτι ουκ εστιν εθοσ ρωμαιοισ χαριζεσθαι τινα
ανθρωπον πριν η ο κατηγορουμενοσ

κατα προσωπον εχοι τουσ κατηγορουσ τοπον δε απολογιασ λαβοι περι του εγκληματοσ συνελ-
θοντων ουν ενθαδε αναβολην μηδεμιαν ποιησαμενοσ τη εξησ καθισασ επι του βηματοσ εκελευσα
αχθηναι τον ανδρα περι ου σταθεντεσ οι κατηγοροι ουδεμιαν αιτιαν εφερον ων εγω υπενοουν πονη-
ρων ζητηματα δε τινα περι τησ ιδιασ δισιδαιμονιασ ειχον προσ αυτον και περι τινοσ ιυ τεθνη-
κοτοσ ον εφασκεν ο παυλοσ ζην απορουμενοσ δε εγω την περι τουτων ζητησιν ελεγον ει βουλοιτο
πορευεσθαι εισ ιεροσολυμα κακει κρινεσθαι περι τουτων του δε παυλου επικαλεσαμενου τηρηθηναι
αυτον εισ την του σεβαστου διαγνωσιν εκελευσα τηρεισθαι αυτον εωσ ου αναπεμψω αυτον προσ
καισαρα αγριππασ δε προσ τον φηστον εβουλομην και αυτοσ του ανθρωπου ακουσαι αυριον φησιν
λδ ακουση αυτου τη ουν επαυριον ελθοντοσ του αγριππα και τησ βερνικησ μετα πολλησ φαντα-
σιασ και εισελθοντων εισ το ακροα

τηριον συν τε χειλιαρχοισ και ανδρασιν τοισ κατ εξοχην τησ πολεωσ και κελευσαντοσ του φηστου
ηχθη ο παυλοσ και φησιν ο φηστοσ αγριππα βασιλευ και παντεσ οι συνπαροντεσ ημιν ανδρεσ
θεωρειτε τουτον περι ου απαν το πληθοσ των ιουδαιων ενετυχεν μοι εν τε ιεροσολυμοισ και ενθαδε
βοωντεσ μη δειν αυτο̄ μηκετι εγω δε κατελαβομην μηδεν αξιον αυτον θανατου πεπραχεναι αυτου
δε του παυλου επικαλεσαμενου τον σεβαστον εκρεινα πεμπειν περι ου ασφαλεσ τι γραψαι τω κω
ουκ εχω διο προηγαγον αυτον εφ υμων και μαλιστα επι σου βασιλευ αγριππα οπωσ τησ ανακρι-
σεωσ γενομενησ σχω τι γραψω αλογον γαρ μοι δοκει πεμποντα δεσμιον μη και τασ κατ αυτου
αιτιασ σημαναι αγριππασ δε προσ τον παυλον εφη επιτρεπεται σοι υπερ σεαυτου λεγειν τοτε ο
παυλοσ εκτεινασ την χειρα απελογειτο περι παντων ων εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ αγριππα
ηγημαι εμαυτον μακαριον επι σου μελλων σημερον απολογεισθαι

I. B^3 κατηγορουσι εστι κατ. III. B^3 ανδρασι ενετυχε

1 B^3 επιγινωσκεισ 2 B^3 παραιτουμαι 4 B^3 συλλαλησασ 6 B^3 διετριβον 7 B^3 καταλελειμμενοσ 8 B^3 et ut vdtr iam B^2 ενεφανισαν 14 B^3 δεισιδαιμονιασ 21 B^3 χιλιαρχοισ 22 B^3 συμπαροντεσ 24 pro αυτο̄ B^2 (vix enim ipse*) reposuit αυτον ζην 25 B^3 τουτου pro του παυλου, item εκρινα

μαλιστα γνωστην οντα σε παντων των κατα ιουδαιουσ εθων τε και ζητηματων διο δεομαι μακροθυμωσ ακουσαι μου την μεν ουν βιωσιν μου εκ νεοτητοσ την απ αρχησ γενομενην εν τω εθνει μου εν τε ιεροσολυμοισ ισασι παντεσ ιουδαιοι προγεινωσκοντεσ με ανωθεν εαν θελωσιν μαρτυρειν οτι κατα την ακρειβεστατην αιρεσιν τησ ημετερασ θρησκειασ εζησα φαρεισαιοσ και νυν επ ελπιδι τησ εισ τουσ πατερασ ημων·επαγγελιασ γενομενησ υπο του θυ εστηκα κρεινομενοσ εισ ην το δωδεκαφυλον ημων εν εκτενεια νυκτα και ημεραν λατρευον ελπιζει καταντησειν περι ησ ελπιδοσ εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ τι απιστον κρεινεται παρ υμιν ει ο θσ νεκρουσ εγειρει εγω ουν εδοξα εμαυτω προσ το ονομα ιυ του ναζωραιου δειν πολλα εναντια πραξαι διο και εποιησα εν ιεροσολυμοισ και πολλουσ των αγιων εγω εν φυλακαισ κατεκλεισα την παρα των αρχιερεων εξουσιαν λαβων αναιρουμενων τε αυτων κατηνεγκα ψηφον και κατα πασασ τασ συναγω

γασ πολλακισ τειμωρων αυτουσ ηναγκαζον βλασφημειν περισσωσ εμμαινομενοσ αυτοισ εδιωκον εωσ και εισ τασ εξω πολεισ εν οισ πορευομενοσ εισ την δαμασκον μετ εξουσιασ και επιτροπησ τησ των αρχιερεων ημερασ μεσησ κατα την οδον ειδον βασιλευσ ουρανοθεν υπερ την λανπροτητα του ηλιου περιλαμψαν με φωσ και τουσ συν εμοι πορευομενουσ παντων τε καταπεσοντων εισ την γην ηκουσα φωνην λεγουσαν προσ με τη εβραιδι διαλεκτω σαουλ σαουλ τι με διωκεισ σκληρον σοι προσ κεντρα λακτιζειν εγω δε ειπα τισ ει κε ο δε κσ ειπεν εγω ειμι ισ ον συ διωκεισ αλλα αναστηθι επι τουσ ποδασ σου εισ τουτο γαρ ωφθην σοι προχειρισασθαι σε υπηρετην και μαρτυρα ων τε ειδεσ με ων τε οφθησομαι σοι εξαιρουμενοσ σε εκ του λαου και εκ των εθνων εισ ουσ εγω αποστελλω σε ανοιξαι οφθαλμουσ αυτων του επιστρεψαι απο σκοτουσ εισ φωσ και τησ εξουσιασ του σατανα επι τον θν του λαβειν αυτουσ αφεσιν αμαρτιων και κληρον εν τοισ ηγιασμενοισ

πιστει τη εισ εμε οθεν βασιλευ αγριππα ουκ εγενομην απειθησ τη ουρανιω οπτασια αλλα τοισ εν δαμασκω πρωτον τε και ιεροσολυμοισ πασαν τε την χωραν τησ ιουδαιασ και τοισ εθνεσιν απηγγελλον μετανοειν και επιστρεφειν επι τον θν αξια τησ μετανοιασ εργα πρασσοντασ ενεκα τουτων με ιουδαιοι συλλαβομενοι εν τω ιερω επειρωντο διαχειρισασθαι επικουριασ ουν τυχων τησ απο του θυ αχρι τησ ημερασ ταυτησ εστηκα μαρτυρομενοσ μεικρω τε και μεγαλω ουδεν εκτοσ λεγων ων τε οι προφηται ελαλησαν μελλοντων γεινεσθαι και μωσησ ει παθητοσ ο χσ ει πρωτοσ εξ αναστασεωσ νεκρων φωσ μελλει καταγγελλειν τω τε λαω και τοισ εθνεσιν ταυτα δε αυτου απολογουμενου ο φηστοσ μεγαλη τη φωνη φησιν μαινη παυλε τα πολλα σε γραμματα εισ μανιαν περιτρεπει ο δε παυλοσ ου μαινομαι φησι κρατιστε φηστε αλλ αληθειασ και σωφροσυνησ ρηματα αποφθεγγομαι επισταται γαρ περι τουτων ο βασιλευσ προσ ον παρρη

I. B^3 θελωσι III. B^3 εθνεσι ταυτ. φησι μαι.

3 B^3 προγινωσκοντεσ 4 B^3 ακριβεστατην et φαρισαιοσ 5 B^3 κρινομενοσ 7 B^3 κρινεται 11 B^3 τιμωρων 13 B^3 βασιλευ et λαμπροτητα 17 post αναστηθι B^2 et ^{3} add και στηθι 25 B^3 μικρω 26 B^3 γινεσθαι

ουαζομενοσ λαλω λανθανειν γαρ αυτον τουτων ου πειθομαι ουθεν ου γαρ εστιν εν γωνια πεπραγμε-
νον τουτο πιστευεισ βασιλευ αγριππα τοισ προφηταισ οιδα οτι πιστευεισ ο δε αγριππασ προσ
τον παυλον εν ολιγω με πειθεισ χρειστιανον ποιησαι ο δε παυλοσ ευξαιμην αν τω θω και εν ολιγω
και εν μεγαλω ου μονον σε αλλα και παντασ τουσ ακουοντασ μου σημερον γενεσθαι τοιουτουσ
οποιοσ και εγω ειμι παρεκτοσ των δεσμων τουτων ανεστη τε ο βασιλευσ και ο ηγεμων η τε βερ-
νικη και οι συνκαθημενοι αυτοισ και αναχωρησαντεσ ελαλουν προσ αλληλουσ λεγοντεσ οτι ουδεν
θανατου η δεσμων αξιον πρασσει ο ανθρωποσ ουτοσ αγριππασ δε τω φηστω εφη απολελυσθαι
λε εδυνατο ο ανθρωποσ ουτοσ ει μη επεκεκλητο καισαρα ωσ δε εκριθη του αποπλειν ημασ εισ
την ιταλιαν παρεδιδουν τον τε παυλον και τινασ ετερουσ δεσμωτασ εκατονταρχη ονοματι ιουλιω
σπειρησ σεβαστησ επιβαντεσ δε πλοιω αδραμυ

τηνω μελλοντι πλειν εισ τουσ κατα την ασιαν τοπουσ ανηχθημεν οντοσ συν ημιν αρισταρχου μακεδονοσ θεσσαλονεικεωσ τη τε ετερα κατηχθημεν εισ σειδωνα φιλανθρωπωσ τε ο ιουλιοσ τω παυλω χρησαμενοσ επετρεψεν προσ τουσ φιλουσ πορευθεντι επιμελειασ τυχειν κακειθεν αναχθεντεσ υπεπλευσαμεν την κυπρον δια το τουσ ανεμουσ ειναι εναντιουσ το τε πελαγοσ το κατα την κιλικιαν και παμφυλιαν διαπλευσαντεσ κατηλθομεν εισ μυρρα τησ λυκιασ κακει ευρων ο εκατονταρχησ πλοιον αλεξανδρεινον πλεον εισ την ιταλιαν ενεβιβασεν ημασ εισ αυτο εν ικαναισ δε ημεραισ βραδυπλοουντεσ και μολισ γενομενοι κατα την κνιδον μη προσεωντοσ ημασ του ανεμου υπεπλευσαμεν την κρητην κατα σαλμωνην μολισ τε παραλεγομενοι αυτην ηλθομεν εισ τοπον τινα καλουμενον καλουσ λιμενασ ω εγγυσ ην πολισ λασεα ικανου δε χρονου διαγενομενου και οντοσ ηδη επισφαλουσ

του πλοοσ δια το και την νηστειαν ηδη παρεληλυθεναι παρηνει ο παυλοσ λεγων αυτοισ ανδρεσ θεωρω οτι μετα υβρεωσ και πολλησ ζημιασ ου μονον του φορτιου και του πλοιου αλλα και των ψυχων ημων μελλειν εσεσθαι τον πλουν ο δε εκατονταρχησ τω κυβερνητη και τω ναυκληρω μαλλον επειθετο η τοισ υπο παυλου λεγομενοισ ανευθετου δε του λιμενοσ υπαρχοντοσ προσ παραχιμασιαν οι πλειονεσ εθεντο βουλην αναχθηναι εκειθεν ει πωσ δυναιντο καταντησαντεσ εισ φοινεικα παραχειμασαι λιμενα τησ κρητησ βλεποντα κατα λιβα και κατα χωρον υποπνευσαντοσ δε νοτου δοξαντεσ τησ προθεσεωσ κεκρατηκεναι αραντεσ ασσον παρελεγοντο την κρητην μετ ου πολυ δε εβαλεν κατ αυτησ ανεμοσ τυφωνικοσ ο καλουμενοσ ευρακυλων συναρπασθεντοσ δε του πλοιου και μη δυναμενου αντοφθαλμειν τω ανεμω επιδοντεσ εφερομεθα νησιον δε τι υποδραμοντεσ καλουμενον καυδα ισχυσα

II. B³ επετρεψε III. B³ εβαλε

3 B³ χριστιανον 6 B³ συγκαθημενοι 8 B³ ηδυνατο 10 pro αδραμυ B³ αδραμυτ 12 B³ θεσσαλονικεωσ et σιδωνα 16 B³ αλεξανδρινον 25 B³ παραχειμασιαν 26 B³ φοινικα 28 B³ pro ευρακυλων reposuit ευροκλυδων 29 B³ δυναμενου et υποδραμοντεσ

μεν μολισ περικρατεισ γενεσθαι τησ σκαφησ ην αραντεσ βοηθειαισ εχρωντο υποζωννυντεσ το πλοιον φοβουμενοι τε μη εισ την συρτιν εκπεσωσιν χαλασαντεσ το σκευοσ ουτωσ εφεροντο σφοδρωσ δε χειμαζομενων ημων τη εξησ εκβολην εποιουντο και τη τριτη αυτοχειρεσ την σκευην του πλοιου ερειψαν μητε δε ηλιου μητε αστρων επιφαινοντων επι πλειονασ ημερασ χειμωνοσ τε ουκ ολιγου επικειμενου περιηρειτο ελπισ πασα του σωζεσθαι ημασ πολλησ τε ασιτειασ υπαρχουσησ τοτε σταθεισ ο παυλοσ εν μεσω αυτων ειπεν εδει μεν ω ανδρεσ πειθαρχησαντασ μοι μη αναγεσθαι ἀπο τησ κρητησ κερδησαι τε την υβριν ταυτην και την ζημιαν και τανυν παραινω υμασ ευθυμειν αποβολη γαρ ψυχησ ουδεμια εσται εξ υμων πλην του πλοιου παρεστη γαρ μοι ταυτη τη νυκτι του θυ ου ειμι ω και λατρευω αγγελοσ λεγων μη φοβου παυλε καισαρι σε δει παραστηναι ἰκαι ιδου κεχαρισται σοι ο θσ παντασ τουσ πλεοντασ μετα

σου διο ευθυμειτε ανδρεσ πιστευω γαρ τω θω οτι ουτωσ εσται καθ ον τροπον λελαληται μοι εισ νησον δε τινα ημασ δει εκπεσειν ωσ δε τεσσαρεσκαιδεκατη νυξ εγενετο διαφερομενων ημων εν τω αδρια κατα μεσον τησ νυκτοσ υπενοουν οι ναυται προσαγειν τινα αυτοισ χωραν και βολισαντεσ ευρον οργυιασ εικοσι βραχυ δε διαστησαντεσ και παλιν βολισαντεσ ευρον οργυιασ δεκαπεντε φοβουμενοι τε μη που κατα τραχεισ τοπουσ εκπεσωμεν εκ πρυμνησ ρειψαντεσ αγκυρασ τεσσαρασ ευχοντο ημεραν γενεσθαι των δε ναυτων ζητουντων φυγειν εκ του πλοιου και χαλασαντων την σκαφην εισ την θαλασσαν προφασει ωσ εκ πρωρασ αγκυρασ μελλοντων εκτεινειν ειπεν ο παυλοσ τω εκατονταρχη και τοισ στρατιωταισ εαν μη ουτοι μεινωσιν εν τω πλοιω υμεισ σωθηναι ου δυνασθε τοτε απεκοψαν οι στρατιωται τα σχοινια τησ σκαφησ και ειασαν αυτην εκπεσειν αχρι δε ου ημερα ημελλεν γεινεσθαι παρεκαλει ο παυλοσ

απαντασ μεταλαβειν τροφησ λεγων τεσσαρεσκαιδεκατην σημερον ημεραν προσδοκωντεσ ασειτοι διατελειτε μηθεν προσλαβομενοι διο και παρακαλω υμασ μεταλαβειν τροφησ τουτο γαρ προ τησ υμετερασ σωτηριασ υπαρχει ουδενοσ γαρ υμων θριξ απο τησ κεφαλησ απολειται ειπασ δε ταυτα και λαβων αρτον ευχαριστησεν τω θω ενωπιον παντων και κλασασ ηρξατο εσθειειν ευθυμοι δε γενομενοι παντεσ και αυτοι προσελαβοντο τροφησ ημεθα δε αι πασαι ψυχαι εν τω πλοιω ωσ εβδομηκονταεξ κορεσθεντεσ δε τροφησ εκουφιζον το πλοιον εκβαλλομενοι τον σειτον εισ την θαλασσαν οτε δε ημερα εγενετο την γην ουκ εγεινωσκον κολπον δε τινα κατενοουν εχοντα αιγιαλον εισ ον εβουλευοντο ει δυναιντο εκσωσαι το πλοιον και τασ αγκυρασ περιελοντεσ ειων εισ την θαλασσαν αμα ανεντεσ τασ ζευκτηριασ των πηδαλιων και επαραντεσ τον αρτομωνα τη πνεουση κατειχον εισ τον αιγιαλον περιπεσοντεσ δε εισ τοπον διθα

I. B^3 εκπεσωσι II. B^3 ημελλε III. B^3 ευχαριστησε

4 B^3 ερριψαν 5 B^3 ασιτιασ 12 B^3 τεσσαρισκαιδεκατη (sic) 13 B^3 προσανεχειν 15 B^3 ριψαντεσ 16 B^3 ηυχοντο 20 B^3 γινεσθαι 21 B^3 rursus τεσσαρισκαιδεκ. et ασιτοι 24 B^3 εσθιειν 26 B^3 σιτον 27 B^3 εγινωσκον 28 B^3 εξωσαι 29 B^3 αρτεμωνα

λασσον επεκειλαν την ναυν και η μεν πρωρα ερεισασα εμεινεν ασαλευτοσ η δε πρυμνα ελυετο υπο τησ βιασ των δε στρατιωτων βουλη εγενετο ινα τουσ δεσμωτασ αποκτεινωσιν μη τισ εκκολυμβησασ διαφυγη ο δε εκατονταρχησ βουλομενοσ διασωσαι τον παυλον εκωλυσεν αυτουσ του βουληματοσ εκελευσεν τε τουσ δυναμενουσ εκκολυμβαν απορρειψαντασ πρωτουσ επι την γην εξειεναι και τουσ λοιπουσ ουσ μεν επι σανισιν ουσ δε επι τινων των απο του πλοιου και ουτωσ εγενετο παντασ διασωθηναι επι την γην και διασωθεντεσ τοτε επεγνωμεν οτι μελιτηνη η νησοσ καλειται οι τε βαρβαροι παρειχαν ου την τυχουσαν φιλανθρωπιαν ημιν αψαντεσ γαρ πυραν προσελαβοντο παντασ ημασ δια τον υετον τον εφεστωτα και δια το ψυχοσ συστρεψαντοσ δε του παυλου φρυγανων τι πληθοσ και επιθεντοσ επι την πυραν εχιδνα απο τησ θερμησ εξελθουσα καθηψε τησ χειροσ αυτου ωσ δε ειδαν οι βαρ

βαροι κρεμαμενον το θηριον εκ τησ χειροσ αυτου προσ αλληλουσ ελεγον παντωσ φονευσ εστιν ο ανθρωποσ ουτοσ ον διασωθεντα εκ τησ θαλασσησ η δικη ζην ουκ ειασεν ο μεν ουν αποτιναξασ το θηριον εισ το πυρ επαθεν ουδεν κακον οι δε προσεδοκων αυτον μελλειν πιμπρασθαι η καταπειπτειν αφνω νεκρον επι πολυ δε αυτων προσδοκωντων και θεωρουντων μηθεν ατοπον εισ αυτον γεινομενον μεταβαλομενοι ελεγαν αυτον ειναι θν εν δε τοισ περι τον τοπον εκεινον υπηρχεν χωρια τω πρωτω τησ νησου ονοματι ποπλιω οσ αναδεξαμενοσ ημασ ημερασ τρεισ φιλοφρονωσ εξενισεν εγενετο δε τον πατερα του ποπλιου πυρετοισ και δυσεντεριω συνεχομενον κατακεισθαι προσ ον ο παυλοσ εισελθων και προσευξαμενοσ ευξαμενοσ επιθεισ τασ χειρασ αυτω ειασατο αυτον τουτου δε γενομενου οι λοιποι οι εν τη νησω εχοντεσ ασθενειασ προσηρχον και εθεραπευοντο οι και πολλαισ τειμαισ ετειμησαν ημασ και ανα

λε γομενοισ επεθεντο τα προσ τασ χρειασ μετα δε τρεισ μηνασ ανηχθημεν εν πλοιω παρακεχειμακοτι εν τη νησω αλεξανδρινω παρασημω διοσκουροισ και καταχθεντεσ εισ συρακουσσασ επεμειναμεν ημεραισ τρισιν οθεν περιελοντεσ κατηντησαμεν εισ ρηγειον και μετα μιαν ημεραν επιγενομενου νοτου δευτεραιοι ηλθομεν εισ ποτιολουσ ου ευροντεσ αδελφουσ παρεκληθημεν παρ αυτοισ επιμειναι ημερασ επτα και ουτωσ εισ την ρωμην ηλθαμεν κακειθεν αδελφοι ακουσαντεσ τα περι ημων ηλθαν εισ απαντησιν ημιν αχρι αππιου φορου και τριων ταβερνων ουσ ιδων ο παυλοσ ευχαριστησασ τω θω ελαβε θαρσοσ οτε δε εισηλθομεν εισ ρωμην επετραπη τω παυλω μενειν καθ αυτον συν τω φυλασσοντι αυτον στρατιωτη εγενετο δε μετα ημερασ τρεισ συνκαλεσασθαι αυτον τουσ οντασ των ιουδαιων πρωτουσ συνελθοντων δε αυτων ελεγεν προσ αυτουσ εγω ανδρεσ αδελφοι ουδεν εναντιον ποιησασ τω λαω η τοισ εθεσι τοισ

I. B^3 αποκτεινωσι εκελευσε II. B^3 υπηρχε III. B^3 ελεγε

1 B^3 εποκειλαν, ibidem B^3 (demum^3 ut vdtr) πρυμνα 4 B^3 απορριψαντασ 5 B^3 εξιεναι 6 B^3 et iam^2 ut vdtr μελιτη 14 B^3 καταπιπτειν 15 B^3 γινομενον 18 ευξαμενοσ et signis notatum nec instauratum. Ibidem B^3 ιασατο 20 B^3 τιμαισ et ετιμησαν 22 B^3 αλεξανδρινω. Ibidem σσ in συρακουσσασ etiam instauratum 23 B^3 ρηγιον 28 B^3 συγκαλεσασθαι

πατρωοισ δεσμιοσ εξ
ϊεροσολυμων παρεδο
θην εισ τασ χειρασ τω̅
ρωμαιων· οιτινεσ ανα
κρειναντεσ με εβουλο̅
το απολυσαι δια το μη
δεμιαν αιτιαν θανατου
ϋπαρχειν εν εμοι αντι
λεγοντων δε των ιου
δαιων ηναγκασθην ε
πικαλεσασθαι καισαρα
ουχ ωσ του εθνουσ μου
εχων τι κατηγορειν
δια ταυτην ουν την
αιτιαν παρεκαλεσα ϋμασ
ϊδειν και προσλαλησαι
ενεκεν γαρ τησ ελπιδοσ
του ισραηλ την αλυσι̅
ταυτην περικειμαι·
οι δε προσ αυτον ειπαν
ημεισ ουτε γραμματα
περι σου εδεξαμεθα α
πο τησ ιουδαιασ ουτε
παραγενομενοσ τισ τω̅
αδελφων απηγγειλε̅
η ελαλησεν τι περι σου
πονηρον· αξιουμεν
δε παρα σου ακουσαι α
φρονεισ περι μεν γαρ
τησ αιρεσεωσ ταυτησ
γνωστον ημιν εστιν
οτι πανταχου αντιλε
γεται· ταξαμενοι δε
αυτω ημεραν ηλθον
προσ αυτον εισ την ξε
νιαν πλειονεσ οισ εξε
τιθετο διαμαρτυρο
μενοσ την βασιλειαν
του θ̅υ̅ πειθων τε αυ
τουσ περι του ι̅υ̅ απο τε
του νομου μωυσεωσ
και των προφητων

απο πρωι εωσ εσπερασ
και οι μεν επειθοντο
τοισ λεγομενοισ οι δε
ηπιστουν· ασυμφω
νοι δε οντεσ προσ αλλη
λουσ απελυοντο ειπο̅
τοσ του παυλου ρημα
εν οτι καλωσ το πνευ
μα το αγιον ελαλησεν
> δια ησαιου του προφη
> του προσ τουσ πατε
> ρασ ϋμων λεγων πορευ
> θητι προσ τον λαον του
> τον και ειπον ακοη α
> κουσετε και ου μη συ̅
> ητε και βλεποντεσ
> βλεψετε και ου μη ϊδη
> τε επαχυνθη γαρ η καρ
> δια του λαου τουτου
> και τοισ ωσιν βαρεωσ
> ηκουσαν και τουσ ο
> φθαλμουσ αυτων
> εκαμμυσαν μηποτε
> ϊδωσιν τοισ οφθαλ
> μοισ και τοισ ωσιν
> ακουσωσιν και τη καρ
> δια συνωσιν και επι
> στρεψωσιν και ιασο
> μαι αυτουσ·
γνωστον ουν υμιν
εστω οτι τοισ εθνε
σιν απεσταλη τουτο
το σωτηριον του θ̅υ̅
αυτοι και ακουσον
ται· ενεμεινεν δε
διετιαν ολην εν ιδιω
μισθωματι και απε
δεχετο παντασ τουσ
εισπορευομενουσ
προσ αυτον κηρυσ
σων την βασιλειαν του
θ̅υ̅ και διδασκων τα

περι του κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ με
τα πασησ παρρησιασ
ακωλυτωσ : > > –

> πραξεισ >

> > αποστολων > >

I. B^3 ελαλησε II B^3 ελαλησε ωσι ιδωσι ακουσωσι συνωσι επιστρεψωσι ενεμεινε
I, 5 B^3 ανακριναντεσ

ϊακωβου επιστολη

α ϊακωβοσ θυ και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅
δουλοσ ταισ δωδεκα
φυλαισ ταισ εν τη δια
σπορα χαιρειν· πασαν
χαραν ηγησασθε αδελ
φοι μου οταν πειρασμοισ
περιπεσητε ποικιλοισ
γεινωσκοντεσ οτι το
δοκιμιον υμων ʹτησʹ
ʹπιστεωσʹ κατεργαζε
ται υπομονην η δε υ
πομονη εργον τελειο̅
εχετω ινα ητε τελει
οι και ολοκληροι εν μη
δενι λειπομενοι ει δε
τισ υμων λειπεται σο
φιασ αιτειτω παρα του
διδοντοσ θυ πασιν α
πλωσ και μη ονειδι
ζοντοσ και δοθησεται
αυτω αιτειτω δε εν
πιστει μηδεν διακρει
νομενοσ· ο γαρ διακρει
νομενοσ εοικε κλυδω
νι θαλασσησ ανεμιζο
μενω και ρειπιζομε
νω· μη γαρ οιεσθω ο αν
θρωποσ εκεινοσ οτι
λημψεται τι παρα του
κ̅υ̅· ανηρ διψυχοσ ακα
ταστατοσ εν πασαισ
ταισ οδοισ αυτου καυ
χασθω δε αδελφοσ ο τα
πεινοσ εν τω υψει αυ
του ο δε πλουσιοσ εν
τη ταπεινωσι αυτου
οτι ωσ ανθοσ χορτου
παρελευσεται· ανετει
λεν γαρ ο ηλιοσ συν τω
καυσωνι και εξηρανε
τον χορτον και το αν
θοσ αυτου εξεπεσεν
και η ευπρεπεια του
προσωπου απωλετο
ουτωσ και ο πλουσιοσ
εν ταισ πορειαισ αυτου
μαρανθησεται· μακα
ριοσ ανηρ οσ υπομενει
πειρασμον οτι δοκιμοσ
γενομενοσ λημψεται
τον στεφανον τησ
ζωησ ον επηγγειλατο
τοισ αγαπωσιν αυτον·
μηδεισ πειραζομενοσ
λεγετω οτι απο θυ πει
ραζομαι ο γαρ θσ απει
ραστοσ εστιν κακων
πειραζει δε αυτοσ ου
δενα εκαστοσ δε πειρα
ζεται υπο τησ ιδιασ
επιθυμιασ εξελκομε
νοσ και δελεαζομενοσ
ειτα η επιθυμια συλλα
βουσα τικτει αμαρτια̅
η δε αμαρτια αποτελε
σθεισα αποκυει θανατο̅·
β μη πλανασθε αδελφοι
μου αγαπητοι πασα δο
σισ αγαθη και παν δω
ρημα τελειον ανωθε̅
εστιν καταβαινον α
πο του πατροσ των φω
των παρ ω ουκ ενι πα
ραλλαγη η τροπησ απο
σκιασματοσ βουληθεισ
απεκυησεν ημασ λογω
αληθειασ εισ το ειναι
ημασ απαρχην τινα τω
αυτου κτισματων·
ϊστε αδελφοι μου αγα
πητοι εστω δε πασ αν
θρωποσ ταχυσ εισ το
ακουσαι βραδυσ εισ το
λαλησαι βραδυσ εισ ορ
γην οργη γαρ ανδροσ
δικαιοσυνην θυ ουκ ερ
γαζεται· διο αποθεμε
νοι πασαν ρυπαριαν κ̅
περισσειαν κακιασ εν
πραΰτητι δεξασθε το̅
εμφυτον λογον τον
δυναμενον σωσαι τασ
ψυχασ υμων· γεινεσθε
δε ποιηται λογου και
μη ακροαται μονον
παραλογιζομενοι εαυ
τουσ οτι ει τισ ακροα
τησ λογου εστιν και ου
ποιητησ ουτοσ εοικε
ανδρι κατανοουντι
το προσωπον τησ γε
νεσεωσ αυτου εν εσο
πτρω κατενοησεν
γαρ εαυτον και απελη
λυθεν και ευθεωσ επε
λαθετο οποιοσ ην·
ο δε παρακυψασ εισ νο
μον τελειον τον τησ
ελευθεριασ και παρα
μεινασ ουκ ακροατησ
επιλησμονησ γενο
μενοσ αλλα ποιητησ
εργου ουτοσ μακαριοσ
εν τη ποιησει αυτου
γ εσται· ει τισ δοκει
θρησκοσ ειναι μη χα
λινων γλωσσαν εαυτου
αλλα απατων καρδια̅
εαυτου τουτου μαται
οσ η θρησκεια θρησκει
α καθαρα κ̅ αμιαντοσ
παρα τω θω και πατρι
αυτη εστιν επισκε
πτεσθαι ορφανουσ κ̅
χηρασ εν τη θλειψει
αυτων· ασπιλον εαυ

I B³ ανετειλε εξεπεσε II. B¹ εστι bis III. B³ εστι κατενοησε απεληλυθε

1. 8 B³ γινωσκοντεσ 9 et 10 τησ πιστεωσ B³ signis circumdedit nec instauravit 22 et 23 B³ διακρινομενοσ 26 B³ ριπιζομενω 29 B³ ληψεται 36 B³ ταπεινωσει 2, 8 B³ ληψεται 32 τροπησ: σ etiam instauratum 3, 9 B³ γινεσθε 37 κι non correctum 41 B³ θλιψει

τον τηρειν απο του κοσμου αδελφοι μου μη εν προσωπολημψιαις εχετε την πιστιν του κυ ημων ιυ χυ της δοξης εαν γαρ εισελθη εις συναγωγην υμων ανηρ χρυσοδακτυλιος εν εσθητι λαμπρα εισελθη δε και πτωχος εν ρυπαρα εσθητι επιβλεψητε δε επι τον φορουντα την εσθητα την λαμπραν και ειπητε συ καθου ωδε καλως και τω πτωχω ειπητε συ στηθι η καθου εκει υπο το υποποδιον μου διεκριθητε εν εαυτοις και εγενεσθε κριται διαλογισμων πονηρων ακουσατε αδελφοι μου αγαπητοι ουχ ο θς εξελεξατο τους πτωχους τω κοσμω πλουσιους εν πιστει και κληρονομους της βασιλειας ης επηγγειλατο τοις αγαπωσιν αυτον υμεις δε ητειμασατε τον πτωχον ουχ οι πλουσιοι καταδυναστευουσιν υμων και αυτοι ελκουσιν υμας εις κριτηρια ουκ αυτοι βλασφημουσιν το καλον ονομα το επικληθεν εφ υμας ει μεντοι νομον τελειτε βασιλικον κατα την γραφην αγαπη

σεις τον πλησιον σου ως σαυτον καλως ποιειτε ει δε προσωπολημπτειτε αμαρτιαν εργαζεσθε ελεγχομενοι υπο του νομου ως παραβαται οστις γαρ ολον τον νομον τηρηση πταιση δε εν ενι γεγονεν παντων ενοχος ο γαρ ειπων μη μοιχευσης ειπεν και μη φονευσης ει δε ου μοιχευεις φονευεις δε γεγονας παραβατης νομου ουτως λαλειτε και ουτως ποιειτε ως δια νομου ελευθεριας μελλοντες κρεινεσθαι η γαρ κρισις ανελεος τω μη ποιησαντι ελεος κατακαυχατε ελεος κρισεως

ε̄ τι οφελος αδελφοι μου εαν πιστιν λεγη τις εχειν εργα δε μη εχη μη δυναται η πιστις σωσαι αυτον εαν αδελφος η αδελφη γυμνοι υπαρχωσιν και λειπομενοι της εφημερου τροφης ειπη δε τις αυτοις εξ υμων υπαγετε εν ειρηνη θερμαινεσθε και χορταζεσθε μη δωτε δε αυτοις τα επιτηδια του σωματος τι οφελος ουτως και η πιστις εαν μη εχη εργα νεκρα εστιν καθ εαυτην αλλ ερει τις συ πιστιν

εχεις καγω εργα εχω δειξον μοι την πιστιν σου χωρις των εργων καγω σοι δειξω εκ των εργων μου την πιστιν συ πιστευεις οτι εις θς εστιν καλως ποιεις και τα δαιμονια πιστευουσιν και φρισσουσιν θελεις δε γνωναι ω ανθρωπε κενε οτι η πιστις χωρις των εργων αργη εστιν αβρααμ ο πατηρ ημων ουκ εξ εργων εδικαιωθη ανενεγκας ισαακ τον υιον αυτου επι το θυσιαστηριον βλεπεις οτι η πιστις συνηργει τοις εργοις αυτου και εκ των εργων η πιστις ετελειωθη και επληρωθη η γραφη η λεγουσα επιστευσεν δε αβρααμ τω θω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην και φιλος θυ εκληθη ορατε οτι εξ εργων δικαιουται ανθρωπος και ουκ εκ πιστεως μονον ομοιως δε και ρααβ η πορνη ουκ εξ εργων εδικαιωθη υποδεξαμενη τους αγγελους και ετερα οδω εκβαλουσα ωσπερ το σωμα χωρις πνευματος νεκρον εστιν ουτως και η πιστις χωρις εργων νεκρα εστιν

ς μη πολλοι διδασκαλοι γεινεσθε αδελφοι μου ειδοτες οτι μειζον

I. B^3 βλασφημουσι II. B^3 γεγονε ειπε υπαρχωσι εστι III. B^3 εστι πιστευουσι φρισσουσι επιστευσε εστι μη

1 B^3 προσωποληψιαις 4 υπο : B^3 et ut vdtr iam B^2 επι 5 post μου B^3 et fortasse iam B^3 suppl ου 7 B^3 ητιμασατε 11 B^3 προσωποληπτειτε 15 B^3 κρινεσθαι 19 B^3 επιτηδεια 27 B^3 ορατε 30 B^3 γινεσθε

κριμα λημψομεθα πολλα γαρ πταιομεν απαντες ει τις εν λογω ου πταιει ουτος τελειος ανηρ
δυνατος χαλιναγωγησαι και ολον το σωμα ει δε των ιππων τους χαλινους εις τα στοματα βαλ-
λομεν εις το πειθεσθαι αυτους ημιν και ολον το σωμα αυτων μεταγομεν ιδου και τα πλοια τα
τηλικαυτα οντα και υπο ανεμων σκληρων ελαυνομενα μεταγεται υπο ελαχιστου πηδαλιου οπου
η ορμη του ευθυνοντος βουλεται ουτως και η γλωσσα μεικρον μελος εστιν και μεγαλα αυχει
ιδου ηλικον πυρ ηλικην υλην αναπτει και η γλωσσα πυρ ο κοσμος της αδικιας η γλωσσα καθι-
σται εν τοις μελεσιν ημων· η σπιλουσα ολον το σωμα και φλογιζουσα τον τροχον της γενεσεως
και φλογιζομενη υπο της γεεννης πασα γαρ φυσις θηριων τε και πετεινων ερπετων τε και εναλιων
δαμαζεται και δεδαμασται τη φυσει τη ανθρωπεινη την δε γλωσσαν ουδεις δαμασαι δυναται
ανθρωπων· ακαταστατον

κακον μεστη ιου θανατηφορου εν αυτη ευλογουμεν τον κ̅υ̅ και πατερα και εν αυτη καταρωμεθα
τους ανθρωπους τους καθ ομοιωσιν θ̅υ̅ γεγονοτας εκ του αυτου στοματος εξερχεται ευλογια και
καταρα ου χρη αδελφοι μου ταυτα ουτως γεινεσθαι μητι η πηγη εκ της αυτης οπης βρυει το
γλυκυ και το πικρον μη δυναται αδελφοι μου συκη ελαιας ποιησαι η αμπελος συκα ουτε αλυκον
ς̅ γλυκυ ποιησαι υδωρ τις σοφος και επιστημων εν υμιν δειξατω εκ της καλης αναστροφης
τα εργα αυτου εν πραυτητι σοφιας ει δε ζηλον πικρον εχετε και ερειθιαν εν τη καρδια υμων μη
κατακαυχασθε και ψευδεσθε κατα της αληθειας ουκ εστιν αυτη η σοφια ανωθεν κατερχομενη
αλλα επιγειος ψυχικη δαιμονιωδης· οπου γαρ ζηλος και ερειθεια εκει ακαταστασια και παν
φαυλον πραγμα η δε ανωθεν σοφια πρωτον μεν αγνη εστιν· επειτα ειρηνικη· επιεικης· ευπειθης·
μεστη ελεους και καρπων

αγαθων αδιακριτος ανυποκριτος· καρπος δε δικαιοσυνης εν ειρηνη σπειρεται τοις ποιουσιν ειρη-
νην ποθεν πολεμοι και ποθεν μαχαι εν υμιν ουκ εντευθεν εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων
εν τοις μελεσιν υμων επιθυμειτε και ουχ εχετε φονευετε και ζηλουτε και ου δυνασθε επιτυχειν
μαχεσθε και πολεμειτε ουκ εχετε δια το μη αιτεισθαι υμας αιτειτε και ου λαμβανετε διοτι κακως
αιτεισθε ινα εν ταις ηδοναις υμων δαπανησετε μοιχαλιδες· ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου
εχθρα του θ̅υ̅ εστιν ος εαν ουν βουληθη φιλος ειναι του κοσμου εχθρος του θ̅υ̅ καθισταται· η
δοκειτε οτι κενως η γραφη λεγει προς φθονον επιποθει το πνευμα ο κατωκισεν εν ημιν μειζονα δε
ζ̅ διδωσιν χαριν διο λεγει ο θ̅ς̅ υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν υποταγητε
ουν τω θ̅ω̅ αντιστητε δε τω διαβολω και φευξετε αφ υμων εγγισατε τω θω και εγγισει υμειν
καθαρισατε χειρας α

I. B[3] εστι και III. B[3] διδωσι bis

1 B[3] λημψομεθα 5 B[3] μικρον 6 et 7 B[3] (demum[3] ut vdtr) καθισταται 9 B[3] ανθρωπινη 13 B[3] γινεσθαι 16 B[3] εριθειαν 18 B[3] εριθεια 23 ουχ: iam B[2], nisi forte ipse*, ουκ reposuit 29 B[3] φευξεται et υμιν

μαρτωλοι και αγνισατε καρδιας διψυχοι ταλαιπωρησατε και πενθησατε και κλαυσατε ο γελως υμων εις πενθος μετατραπητω και η χαρα εις κατηφειαν ταπεινωθητε ενωπιον κ̅υ̅ και υψωσει υμας μη καταλαλειτε αλληλων αδελφοι ο καταλαλων αδελφου η κρεινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρεινει νομον ει δε νομον κρεινεις ουκ ει ποιητης νομου αλλα κριτης εις εστιν νομοθετης και κριτης ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι συ δε τις ει ο κρεινων τον πλησιον αγε νυν οι λεγοντες σημερον η αυριον πορευσομεθα εις τηνδε την πολιν και ποιησομεν εκει ενιαυτον και εμπορευσομεθα και κερδησομεν οιτινες ουκ επιστασθε της αυριον ποια ζωη υμων ατμεις γαρ εστε προς ολιγον φαινομενη επειτα και αφανιζομενη αντι του λεγειν υμας εαν ο κ̅σ̅ θελη και ζησομεν και ποιησομεν τουτο η εκεινο νυν δε καυχασθε εν ταις αλαζονιαις υμων πασα καυχησις τοιαυ

τη πονηρα εστιν ειδοτι ουν καλον ποιειν και μη ποιουντι αμαρτια αυτω εστιν αγε νυν οι πλουσιοι κλαυσατε ολολυζοντες επι ταις ταλαιπωριαις υμων ταις επερχομεναις ο πλουτος υμων'σεσηπεν και τα ιματια υμων σητοβρωτα γεγονεν ο χρυσος υμων και ο αργυρος κατειωται και ο ειος αυτων εις μαρτυριον υμιν εσται και φαγεται τας σαρκας υμων ως πυρ εθαυρισατε εν εσχαταις ημεραις ιδου ο μισθος των εργατων των αμησαντων τας χωρας υμων ο αφυστερημενος αφ υμων κραζει και αι βοαι των θερισαντων εις τα ωτα κ̅υ̅ σαβαωθ εισεληλυθαν ετρυφησατε επι της γης και εσπαταλησατε εθρεψατε τας καρδιας υμων εν ημερα σφαγης κατεδικασατε εφονευσατε τον

ħ δικαιον ουκ αντιτασσεται υμιν· μακροθυμησατε ουν αδελφοι εως της παρουσιας του κ̅υ̅ ιδου ο γεωργος εκδεχετε τον τειμιον καρπον της γης μακροθυμων επ αυτω εως λαβη προϊμον και οψιμον μακροθυμησατε

και υμεις στηριξατε τας καρδιας υμων οτι η παρουσια του κ̅υ̅ ηγγικεν μη στεναζετε αδελφοι κατ αλληλων ινα μη κριθητε ιδου ο κριτης προ των θυρων εστηκεν υποδειγμα λαβετε αδελφοι της κακοπαθιας και της μακροθυμιας τους προφητας οι ελαλησαν εν τω ονοματι κ̅υ̅ ιδου μακαριζομεν τους υπομειναντας την υπομονην ιωβ ηκουσατε και το τελος κ̅υ̅ ειδετε οτι πολυσπλαγχνος εστι κ̅σ̅ και οικτειρμων προ παντων δε αδελφοι μου μη ομνυετε μητε τον ουρανον μητε την γην μητε αλλον τινα ορκον ητω δε υμων το ναι ναι και το ου ου ινα μη υπο κρισιν πεσητε

ħ κακοπαθει τις εν υμιν προσευχεσθω ευθυμει τις ψαλλετω ασθενει τις εν υμιν προσκαλεσασθω τους πρεσβυτερους της εκκλησιας και προσευξασθωσαν επ αυτον αλειψαντες ελαιω εν τω ονοματι και η ευχη της πιστεως σωσει τον καμνοντα και εγερει αυτον ο κ̅σ̅ καν αμαρτιας η πεποιηκως αφεθησεται αυτω· εξομολογεισθαι ουν αλληλοις

I. B^3 εστι νομ. II. B^3 σεσηπε III. B^3 ηγγικε

3 B^3 κρινων 4 B^3 κρινει et κρινεις 5 B^3 κρινων 8 B^3 ατμις 9 B^3 αλαζονειαις 13 B^3 κατιωται et ιος 14 B^3 εθησαυρισατε 15 B^3 απεστερημενος 19 B^3 εκδεχεται. Ibidem B^3 τιμιον et πρωιμον 23 B^3 κακοπαθειας 24 B^3 ιδετε 25 B^3 οικτιρμων 30 B^3 εξομολογεισθε

τασ αμαρτιασ και προσευχεσθαι υπερ αλληλων οπωσ ιαθητε πολυ ισχυει δεησισ δικαιου ενεργου-
μενη ηλειασ ανθρωποσ ην ομοιοπαθησ ημιν και προσευχη προσηυξατο του μη βρεξαι και ουκ
εβρεξεν επι τησ γησ ενιαυτουσ τρεισ και μηνασ εξ και παλιν προσηυξατο και ο ουρανοσ υετον
εδωκεν και η γη εβλαστησεν τον καρπον αυτησ   αδελφοι μου εαν τισ εν υμιν πλανηθη απο
τησ αληθειασ και επιστρεψη τισ αυτον γεινωσκετε οτι ο επιστρεψασ αμαρτωλον εκ πλανησ οδου
αυτου σωσει ψυχην εκ θανατου αυτου και καλυψει πληθοσ αμαρτιων : > ——

ιακωβου

πετρου α̅

α̅ πετροσ αποστολοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εκλεκτοισ παρεπιδημοισ διασπορασ ποντου γαλατιασ καππαδοκιασ ασιασ
κατα προγνωσιν θ̅υ̅ πατροσ εν αγιασμω πνευματοσ εισ υπακοην και ραντισμον αιματοσ ι̅υ̅ χ̅υ̅
χαρισ υμιν και ειρηνη πληθυνθειη ευλογητοσ ο θ̅σ̅ και πατηρ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο κατα το πολυ
αυτου ελεοσ αναγεννησασ ημασ εισ ελπιδα ζωσαν δι αναστασεωσ ι̅υ̅ χ̅υ̅ εκ νεκρων εισ κληρονο-
μιαν αφθαρτον και αμιαντον και αμαραντον τετηρημενην εν ουρανοισ εισ υμασ τουσ εν δυναμει
θ̅υ̅ φρουρουμενουσ δια πιστεωσ εισ σωτηριαν ετοιμην αποκαλυφθηναι εν καιρω εσχατω εν ω αγαλ-
λιασθε ολιγον αρτι ει δεον λυπηθεντεσ εν ποικιλοισ πειρασμοισ ινα το δοκιμιον υμων τησ πιστεωσ
πολυ τειμοτερον χρυσου του απολλυμενου δια πυροσ δε δοκιμαζομενου ευρεθη εισ επαινον και
δοξαν και τειμην εν αποκαλυψει ι̅υ̅ χ̅υ̅ ον ουχ ιδοντεσ αγαπατε εισ ον αρτι μη ορωντεσ πιστευ-
οντεσ δε αγαλλιατε χαρα ανεκλαλη

τω και δεδοξασμενη κομιζομενοι το τελοσ τησ πιστεωσ σωτηριαν ψυχων περι ησ σωτηριασ εξε-
ζητησαν και εξηραυνησαν προφηται οι περι τησ εισ υμασ χαριτοσ προφητευσαντεσ εραυνωντεσ
εισ τινα η ποιον καιρον εδηλου το εν αυτοισ πνευμα προμαρτυρομενον τα εισ χρειστον παθηματα
και τασ μετα ταυτα δοξασ οισ απεκαλυφθη οτι ουχ εαυτοισ υμιν δε διηκονουν αυτα α νυν ανηγ-
γελη υμιν δια των ευαγγελισαμενων υμασ πνευματι αγιω αποσταλεντι απ ουρανου εισ α επιθυ-
β̅ μουσιν αγγελοι παρακυψαι   διο αναζωσαμενοι τασ οσφυασ τησ διανοιασ υμων νεφοντεσ
τελειωσ ελπισατε επι την φερομενην υμιν χαριν εν αποκαλυψει ι̅υ̅ χ̅υ̅ ωσ τεκνα υπακοησ μη
συσχηματιζομεναι ταισ προτερον εν τη αγνοια υμων επιθυμιαισ αλλα κατα τον καλεσαντα υμασ
> αγιον και αυτοι αγιοι εν παση αναστροφη γενηθητε διοτι γεγραπται οτι αγιοι εσεσθε οτι εγω
> αγιοσ και ει πατερα επικαλεισθε τον απρο

I. B³ εδωκε εβλαστησε

1 B³ προσευχεσθε 2 B³ ηλιασ 5 B³ γινωσκετε 11 post ασιασ B²et³ suppl και βιθυνιασ 18 B³ τιμοτερον 19 B³ τιμην et ουκ 22 B³ εξηρευνησαν et ερευνωντεσ 23 B³ χριστον 26 B³ (demum³ ut vdtr) νηφοντεσ

σωπολημπτως κρινοντα κατα το εκαστου εργον εν φοβω τον της παροικιας υμων χρονον ανα-
στραφητε ειδοτες οτι ου φθαρτοις αργυριω η χρυσιω ελυτρωθητε εκ της ματαιας υμων αναστρο-
φης πατροπαραδοτου αλλα τιμιω αιματι ως αμνου αμωμου και ασπιλου χ̅υ̅ προεγνωσμενου μεν
προ καταβολης κοσμου φανερωθεντος δε επ εσχατου των χρονων δι υμας τους δι αυτου πιστους
εις θ̅ν̅ τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξαν αυτω δοντα ωστε την πιστιν υμων και ελπιδα
ειναι εις θ̅ν̅ τας ψυχας υμων ηγνικοτες εν τη υπακοη της αληθειας εις φιλαδελφιαν ανυποκρι-
γ̅ τον εκ καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτενως αναγεγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης
αλλα αφθαρτου δια λογου ζωντος θ̅υ̅ και μενοντος διοτι πασα σαρξ ως χορτος και πασα δοξα
αυτης ως ανθος χορτου εξηρανθη ο χορτος και το ανθος εξεπεσεν το δε ρημα κ̅υ̅ μενει εις τον
αιωνα τουτο δε εστιν το

ρημα το ευαγγελισθεν εις υμας αποθεμενοι ουν πασαν κακιαν και παντα δολον και υποκρισιν και
φθονους και πασας καταλαλιας ως αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε ινα
εν αυτω αυξηθητε εις σωτηριαν ει εγευσασθε οτι χρηστος ο κ̅ς̅ προς ον προσερχομενοι λιθον
ζωντα υπ ανθρωπων μεν αποδεδοκιμασμενον παρα δε θ̅ω̅ εκλεκτον εντειμον και αυτοι ως λιθοι
ζωντες οικοδομεισθε οικος πνευματικος εις ιερατευμα αγιον ανενεγκαι πνευματικας θυσιας
> ευπροσδεκτους θ̅ω̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ διοτι περιεχει εν γραφη ιδου τιθημι εν σειων λιθον εκλεκτον ακρο-
> γωνιαιον εντειμον και ο πιστευων επ αυτω ου μη καταισχυνθη υμιν ουν η τειμη τοις πιστευ-
> ουσιν απιστουσιν δε λιθος ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
> και λιθος προσκομματος και πετρα σκανδαλου οι προσκοπτουσιν τω λογω απιστουντες εις ο και
ετεθησαν υμεις δε γενος

εκλεκτον βασιλειον ιερατευμα εθνος αγιον λαος εις περιποιησιν οπως τας αρετας εξαγγειλητε
του εκ σκοτους υμας καλεσαντος εις το θαυμαστον αυτου φως οι ποτε ου λαος νυν δε λαος θ̅υ̅
οι ουκ ηλεημενοι νυν δε ελεηθεντες αγαπητοι παρακαλω ως παροικους και παρεπιδημους απε-
χεσθαι των σαρκικων επιθυμιων αιτινες στρατευονται κατα της ψυχης την αναστροφην υμων εν
τοις εθνεσιν καλην ινα εν ω καταλαλουσιν υμων ως κακοποιων εκ των καλων εργων εποπτευον-
δ̅ τες δοξασωσι τον θ̅ν̅ εν ημερα επισκοπης υποταγητε παση ανθρωπινη κτισει δια τον κ̅ν̅
ειτε βασιλει ως υπερεχοντι ειτε ηγεμοσιν ως δι αυτου πεμπομενοις εις εκδικησιν κακοποιων
επαινον δε αγαθοποιων οτι ουτως εστιν το θελημα του θ̅υ̅ αγαθοποιουντας φειμουν την των
αφρονων ανθρωπων αγνωσιαν ως ελευθεροι και μη ως επικαλυμμα εχοντες της κακιας την
ελευθεριαν αλλ ως θ̅υ̅

I. B^3 εξεπεσε εστι II. B^3 απιστουσι προσκοπτουσι III. B^3 εθνεσι εστι
1 B^3 απροσωποληπτως 14 B^3 εντιμον 16 B^3 σιων 17 B^3 εντιμον et τιμη 28 B^3 φιμουν

δουλοι παντασ τιμησατε την αδελφοτητα αγαπατε τον θν φοβεισθε τον βασιλεα τειματε οι οικεται υποτασσομενοι εν παντι φοβω τοισ δεσποταισ ου μονον τοισ αγαθοισ και επιεικεσι αλλα και τοισ σκολιοισ τουτο γαρ χαρισ ει δια συνειδησιν θυ υποφερει τισ λυπασ πασχων αδικωσ ποιον γαρ κλεοσ ει αμαρτανοντεσ και κολαφιζομενοι υπομενειτε αλλ ει αγαθοποιουντεσ και πασχοντεσ υπομενειτε τουτο χαρισ παρα θω εισ τουτο γαρ εκληθητε οτι και χ̅σ̅ επαθεν υπερ υμων υμιν υπολιμπανων υπογραμμον ινα επακολουθησηται τοισ ιχνεσιν αυτου οσ αμαρτιαν ουκ εποιησεν ουδε ευρεθη δολοσ εν τω στοματι αυτου οσ λοιδορουμενοσ ουκ αντελοιδορει πασχων ουκ ηπειλει παρεδιδου δε τω κρεινοντι δικαιωσ οσ τασ αμαρτιασ υμων αυτοσ ανηνεγκεν εν τω σωματι αυτου επι τὸ ξυλον ινα ταισ αμαρτιαισ απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν ου τω μωλωπι ιαθηται

ωσ προβατα πλανωμενοι αλλα επεστραφητε νυν επι τον ποιμενα και επισκοπον των ψυχων υμων ομοιωσ γυναικεσ υποτασσομεναι τοισ ιδιοισ ανδρασιν ινα ει τινεσ απειθουσιν τω λογω δια τησ των γυναικων αναστροφησ ανευ λογου κερδηθησονται εποπτευσαντεσ την εν φοβω αγνην αναστροφην υμων ων εστω ουχ ο εξωθεν εμπλοκησ τριχων και περιθεσεωσ χρυσιων η ενδυσεωσ ιματιων κοσμοσ αλλ ο κρυπτοσ τησ καρδιασ ανθρωποσ εν τω αφθαρτω του ησυχιου και πραεωσ πνευματοσ ο εστιν ενωπιον του θ̅υ̅ πολυτελεσ ουτωσ γαρ ποτε και αι αγιαι γυναικεσ αι ελπιζουσαι εισ θν εκοσμουν εαυτασ υποτασσομεναι τοισ ιδιοισ ανδρασιν ωσ σαρρα υπηκουεν τω αβρααμ κ̅ν̅ αυτον καλουσα ησ εγενηθητε τεκνα αγαθοποιουσαι και μη φοβουμεναι μηδεμιαν πτοησιν ανδρεσ ομοιωσ συνοικουντεσ κατα γνωσιν ωσ ασθενεστερω σκευει τω γυναικειω απονεμοντεσ τειμην ωσ

8 και συνκληρονομοισ χαριτοσ ζωησ εισ το μη εγκοπτεσθαι ταισ προσευχαισ υμων το δε τελοσ παντεσ ομοφρονεσ συμπαθεισ φιλαδελφοι ευσπλαγχνοι ταπεινοφρονεσ μη αποδιδοντεσ κακον αντι κακου η λοιδοριαν αντι λοιδοριασ τουναντιον δε ευλογουντεσ οτι εισ τουτο εκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε ο γαρ θελων ζωην αγαπαν και ιδειν ημερασ αγαθασ παυσατω την γλωσσαν απο κακου και χειλη του μη λαλησαι δολον εκκλεινατω δε απο κακου και ποιησατω αγαθον ζητησατω ειρηνην και διωξατω αυτην οτι οφθαλμοι κ̅υ̅ επι δικαιουσ και ωτα αυτου εισ δεησιν αυτων προσωπον δε κ̅υ̅ επι ποιουντασ κακα και τισ ο κακωσων υμασ ει του αγαθου ζηλωται γενοισθε αλλ ει και πασχοιτε δια δικαιοσυνην μακαριοι τον δε φοβον αυτων μη φοβηθητε κ̅ν̅ δε τον χ̅ν̅ αγιασατε εν ταισ καρδιαισ υμων ετοιμοι αει προσ απολογιαν παντι τω αιτουντι υμασ λογον

I. B³ επιεικεσιν II. B³ απειθουσι

1 B³ τιματε 6 B³ επακολουθησητε 8 B³ κρινοντι 10 B³ ιαθητε 20 B³ τιμην 21 B³ συγκληρονομοισ. An σ exeunte versu iam ab ipso * profectum sit dubitari potest; non satis enim apparet utrum instauratum tantum sit a B³ an demum additum. 25 B³ εκκλινατω

περι της εν υμιν ελπιδος αλλα μετα πραυτητος και φοβου συνειδησιν εχοντες αγαθην ινα εν ω καταλαλεισθε καταισχυνθωσιν οι επηρεαζοντες υμων την αγαθην εν χω αναστροφην κρειττον γαρ αγαθοποιουντας ει θελοι το θελημα του θυ πασχειν η κακοποιουντας οτι και χς απαξ περι αμαρτιων επαθεν δικαιος υπερ αδικων ινα υμας προσαγαγη θανατωθεις μεν σαρκι ζωοποιηθεις δε πνευματι εν ω και τοις εν φυλακη πνευμασιν πορευθεις εκηρυξεν απειθησασιν ποτε οτε απεξεδεχετο η του θυ μακροθυμια εν ημεραις νωε κατασκευαζομενης κειβωτου εις ην ολιγοι τουτεστιν οκτω ψυχαι διεσωθησαν δι υδατος ο και υμας αντιτυπον νυν σωζει βαπτισμα ου σαρκος αποθεσις ρυπου αλλα συνειδησεως αγαθης επερωτημα εις θν δι αναστασεως ιυ χυ ος εστιν εν δεξια θυ πορευθεις εις ουρανον υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυνα-
ε μεων χυ ουν παθοντος

σαρκι και υμεις την αυτην εννοιαν οπλισασθε οτι ο παθων σαρκι πεπαυται αμαρτιαις εις το μηκετι ανθρωπων επιθυμιαις αλλα θεληματι θυ τον επιλοιπον εν σαρκι βιωσαι χρονον αρκετος γαρ ο παρεληλυθως χρονος το βουλημα των εθνων κατειργασθαι πεπορευμενους εν ασελγειαις επιθυμιαις οινοφλυγιοις κωμοις ποτοις και αθεμιτοις ειδωλολατρειαις εν ω ξενιζονται μη συντρεχοντων υμων εις την αυτην της ασωτιας αναχυσιν βλασφημουνταις οι αποδωσουσι λογον τω ετοιμως κρεινοντι ζωντας και νεκρους εις τουτο γαρ και νεκροις ευηγγελισθη ινα κριθωσι μεν κατα ανθρωπους σαρκι ζωσι δε κατα θν πνευματι παντων δε το τελος ηγγικεν σωφρονησατε ουν και νηψατε εις προσευχας προ παντων την εις εαυτους αγαπην εκτενη εχοντες οτι αγαπη καλυπτει πληθος αμαρτιων φιλοξενοι εις αλληλους ανευ γογγυσμου εκαστος καθως ελαβεν χαρισμα εις εαυτους αυτοδια

κονουντες ως καλοι οικονομοι ποικιλης χαριτος θυ ει τις λαλει ως λογια θυ ει τις διακονει ως εξ ισχυος ης χορηγει ο θς ινα εν πασιν δοξαζηται ο θς δια ιυ χυ ω εστιν η δοξα και το κρατος
ζ εις τους αιωνας των αιωνων · αμην · αγαπητοι μη ξενιζεσθε τη εν υμιν πυρωσει προς πειρασμον υμιν γεινομενη ως ξενου υμιν συμβαινοντος αλλα καθο κοινωνειτε τοις του χυ παθημασιν χαιρετε ινα και εν τη αποκαλυψει της δοξης αυτου χαρητε αγαλλιωμενοι ει ονειδιζεσθε εν ονοματι χυ μακαριοι οτι το της δοξης και το του θυ πνευμα εφ υμας αναπαυεται μη γαρ τις υμων πασχετω ως φονευς η κλεπτης η κακοποιος η ως αλλοτριεπισκοπος ει δε ως χρειστιανος μη αισχυνεσθω δοξαζετω δε τον θν εν τω ονοματι τουτω οτι ο καιρος του αρξασθαι το κριμα απο του οικου του θυ ει δε πρωτον απο ημων τι το τελος των απειθουντων τω του θυ ευαγγελιω και ει ο δικαιος μολις σωζεται ο δε ασεβης

I. B^3 επαθε πνευμασι απειθησασι II. B^3 ηγγικε ελαβε III. B^3 πασι παθημασι

6 B^3 κιβωτου 14 B^3 et iam ut vdtr B^2 οινοφλυγιαις et ε secundum in ειδωλολατρειαις non instauratum videtur esse 15 B^3 βλασφημουντες 16 B^3 κρινοντι 24 B^3 γινομενη 27 B^3 χριστιανος 30 B^2et^3 om δε

και αμαρτωλος που φανειται ωστε και οι πασχοντες κατα το θελημα του θυ πιστω κτιστη
η παρατιθεσθωσαν τας ψυχας εν αγαθοποιϊα   πρεσβυτερους ουν εν υμιν παρακαλω ο συμπρε-
σβυτερος και μαρτυς των του χυ παθηματων ο και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης
κοινωνος ποιμανατε το εν υμιν ποιμνιον του θυ μη αναγκαστως αλλα εκουσιως μηδε αισχρο-
κερδως αλλα προθυμως και φανερωθεντος του αρχιποιμενος κομιεισθε τον αμαραντινον της
δοξης στεφανον· ομοιως νεωτεροι υποταγητε πρεσβυτεροις παντες δε αλληλοις την ταπεινο-
φροσυνην εγκομβωσασθε οτι θς υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν ταπεινω-
θητε ουν υπο την κραταιαν χειρα του θυ ινα υμας υψωση εν καιρω πασαν την μεριμναν
υμων επιρειψαντες επ αυτον οτι αυτω μελει περι υμων νηψατε γρηγορησατε ο αντιδικος υμων
διαβολος ως λεων ω

ρυομενος περιπατει ζητων καταπιειν ω αντιστητε στερεοι τη πιστει ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν τω κοσμω υμων αδελφοτητι επιτελεισθε· ο δε θς πασης χαριτος ο καλεσας υμας εις την αιωνιον αυτου δοξαν εν τω χω ολιγον παθοντας αυτος καταρτισει στηριξει σθενωσει αυτω το κρατος εις τους αιωνας αμην δια σιλβανου υμιν του πιστου αδελφου ως λογιζομαι δι ολιγων εγραψα παρακαλων και επιμαρτυρων ταυτην ειναι αληθη χαριν του θυ εις ην στητε   ασπαζεται υμας η εν βαβυλωνι συνεκλεκτη και μαρκος ο υιος μου ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγαπης ειρηνη υμιν πασι τοις εν χριστω : > >——

πετρου

α

πετρου β >

σιμων πετρος δουλος και αποστολος ιυ χυ τοις ισοτειμον ημιν λαχουσιν πιστιν εν δικαιοσυνη του θυ ημων και σωτηρος ιυ χυ χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη εν επιγνωσει του θυ και ιυ του κυ ημων ως παντα ημιν της θειας δυναμεως αυτου τα προς ζωην και ευσεβειαν δεδωρημενης δια της επιγνωσεως του καλεσαντος ημας δια δοξης και αρετης δι ων τα τειμια και μεγιστα ημιν επαγγελματα δεδωρηται ινα δια τουτων γενησθε θειας κοινωνοι φυσεως αποφυγοντες της εν τω κοσμω εν επιθυμια φθορας και αυτο τουτο δε σπουδην πασαν παρεισενεγκαντες επιχορηγησατε εν τη πιστει υμων την αρετην εν δε τη αρετη την γνωσιν εν δε τη γνωσει την εγκρατειαν εν δε τη εγκρατεια την υπομονην εν δε τη υπομονη την ευσεβειαν εν δε τη ευσεβεια την φιλαδελφιαν εν δε τη φιλαδελφια την αγαπην ταυτα γαρ υμιν υπαρχοντα και πλεοναζοντα ουκ αργους ουδε ακαρπους

I. B^3 διδωσι III. B^3 λαχουσι
9 B^3 επιρριψαντες 12 B^3 επιτελεισθαι 21 B^3 ισοτιμον 24 B^3 τιμια

καθιστησιν εισ την του κυ ημων ιυ χυ επιγνωσιν ω γαρ μη παρεστιν ταυτα τυφλοσ εστι μυωπαζων ληθην λαβων του καθαρισμου των παλαι αυτου αμαρτιων διο μαλλον αδελφοι σπουδασατε βεβαιαν υμων την κλησιν και εκλογην ποιεισθαι ταυτα γαρ ποιουντεσ ου μη πταισητε ποτε ουτωσ γαρ πλουσιωσ επιχορηγηθησεται υμιν η εισοδοσ εισ την αιωνιον βασιλειαν του κυ ημων και σωτηροσ ιυ χυ διο μελλησω αει υμασ υπομιμνησκειν περι τουτων καιπερ ειδοτασ και εστηριγμενουσ εν τη παρουση αληθεια δικαιον δε ηγουμαι εφ οσον ειμι ·εν τουτω τω σκηνωματι διεγειρειν υμασ εν υπομνησει ειδωσ οτι ταχινη εστιν η αποθεσισ /του σκηνωματοσ μου καθωσ και ο κσ ημων ισ χσ εδηλωσεν μοι σπουδασω δε και εκαστοτε εχειν υμασ μετα την εμην εξοδον την τουτων μνημην ποιεισθαι ου γαρ σεσοφισμενοισ μυθοισ εξακολουθησαντεσ εγνωρισαμεν υμιν

την του κυ ημων ιυ χυ δυναμιν και παρουσιαν αλλ εποπται γενηθεντεσ τησ εκεινου μεγαλιοτητοσ λαβων γαρ παρα θυ πατροσ τειμην και δοξαν φωνησ ενεχθεισησ αυτω τοιασδε υπο τησ > μεγαλοπρεπουσ δοξησ ο υιοσ μου ο αγαπητοσ μου ουτοσ εστιν εισ ον εγω ευδοκησα και ταυτην την φωνην ημεισ ηκουσαμεν εξ ουρανου ενεχθεισαν συν αυτω οντεσ εν τω αγιω ορει και εχομεν βεβαιοτερον τον προφητικον λογον ω καλωσ ποιειτε προσεχοντεσ ωσ λυχνω φαινοντι εν αυχμηρω τοπω εωσ ου ημερα διαυγαση και φωσφοροσ ανατειλη εν ταισ καρδιαισ υμων τουτο πρωτον γεινωσκοντεσ οτι πασα προφητεια γραφησ ιδιασ επιλυσεωσ ου γεινεται ου γαρ θελτηματι ανθρωπου ηνεχθη προφητεια ποτε αλλα υπο πνευματοσ αγιου φερομενοι ελαλησαν απο θυ ανθρωποι εγενοντο δε και ψευδοπροφηται εν τω λαω ωσ και εν υμιν εσονται ψευδοδιδασκαλοι οιτινεσ παρει

σαξουσιν αιρεσεισ απωλειασ και τον αγορασαντα αυτουσ δεσποτην αρνουμενοι επαγοντεσ αυτοισ ταχινην απωλειαν και πολλοι εξακολουθησουσιν αυτων ταισ ασελγειαισ δι ουσ η οδοσ τησ αληθειασ βλασφημηθησεται και εν πλεονεξια πλαστοισ λογοισ υμασ εμπορευσονται οισ το κριμα εκπαλαι ουκ αργει και η απωλεια αυτων ου νυσταξει ει γαρ ο θσ αγγελων αμαρτησαντων ουκ εφεισατο αλλα σειροισ ζοφου ταρταρωσασ παρεδωκεν εισ κρισιν τηρουμενουσ και αρχαιου κοσμου ουκ εφεισατο αλλα ογδοον νωε δικαιοσυνησ κηρυκα εφυλαξεν κατακλυσμον κοσμω ασεβων επαξασ και πολεισ σοδομων και γομορρασ τεφρωσασ κατεκρεινεν υποδειγμα μελλοντων ασεβεσι τεθεικωσ και δικαιον λωθ καταπονουμενον υπο τησ των αθεσμων εν ασελγεια αναστροφησ ερυσατο βλεμματι γαρ και ακοη δικαιοσ ενκατοικων εν αυτοισ ημεραν εξ ημερασ ψυχην δικαιαν ανομοισ εργοισ εβασα

I. B^3 παρεστι εδηλωσε III. B^3 εφυλαξε

11 B^3 μεγαλειοτητοσ 12 B^3 τιμην 17 B^3 γινωσκοντεσ et γινεται 21 αυτοισ : B^2et^3 εαυτοισ 27 B^3 κατεκρινεν 28 B^3 λωτ 29 B^3 ερρυσατο et εγκατοικων

νιξεν · οιδεν κσ ευσεβεισ εκ πειρασμου ρυεσθαι αδικουσ δε εισ ημεραν κρισεωσ κολαζομενουσ τηρειν μαλιστα δε τουσ οπισω σαρκοσ εν επιθυμια μιασμου πορευομενουσ και κυριοτητοσ καταφρονουντασ τολμηται αυθαδεισ δοξασ ου τρεμουσιν βλασφημουντεσ οπου αγγελοι ισχυι και δυναμει μειζονεσ οντεσ ου φερουσιν κατ αυτων παρα κω βλασφημον κρισιν ουτοι δε ωσ αλογα ζωα γεγεννημενα φυσικα εισ αλωσιν και φθοραν εν οισ αγνοουσιν βλασφημουντεσ εν τη φθορα αυτων και φθαρησονται αδικουμενοι μισθον αδικιασ ηδονην ηγουμενοι την εν ημερα τρυφην σπιλοι και μωμοι εντρυφωντεσ εν ταισ αγαπαισ αυτων συνευωχουμενοι υμιν οφθαλμουσ εχοντεσ μεστουσ μοιχαλιδοσ και ακαταπαστουσ αμαρτιασ δελεαζοντεσ ψυχασ αστηρικτουσ καρδιαν γεγυμνασμενην πλεονεξιασ εχοντεσ καταρασ τεκνα καταλειποντεσ ευθειαν

οδον επλανηθησαν εξακολουθησαντεσ τη οδω του βαλααμ του βεωρ μισθον αδικιασ ηγαπησαν ελενξιν δε εσχεν ιδιασ παρανομιασ υποζυγιον αφωνον εν ανθρωποισ φωνη φθεγξαμενον εκωλυσεν την του προφητου παραφρονιαν ουτοι εισιν πηγαι ανυδροι και ομιχλαι υπο λαιλαποσ ελαυνομεναι οισ ο ζοφοσ του σκοτουσ τετηρηται υπερογκα γαρ ματαιοτησ φθεγγομενοι δελεαζουσιν εν επιθυμιαισ σαρκοσ ασελγειαισ τουσ ολιγωσ αποφευγοντασ τουσ εν πλανη αναστρεφομενουσ ελευθεριαν αυτοισ επαγγελλομενοι αυτοι δουλοι υπαρχοντεσ τησ φθορασ ω γαρ τισ ηττηται τουτω δεδουλωται ει γαρ αποφυγοντεσ τα μιασματα του κοσμου εν επιγνωσει του κυ και σωτηροσ ιυ χυ τουτοισ δε παλιν εμπλακεντεσ ηττωνται γεγονεν αυτοισ τα εσχατα χειρονα των πρωτων κρειττον γαρ ην αυτοισ μη επεγνωκεναι την οδον τησ δικαιοσυνησ η επιγνουσιν υποστρεψαι εκ τησ παραδοθει

σησ αυτοισ αγιασ εντολησ συμβεβηκεν αυτοισ το τησ αληθουσ παροιμιασ κυων επιστρεψασ επι το ιδιον εξεραμα και υσ λουσαμενη εισ κυλισμον βορβορου ταυτην ηδη αγαπητοι δευτεραν υμιν γραφω επιστολην εν αισ διεγειρω υμων εν υπομνησει την ειλικρεινη διανοιαν μνησθηναι των προειρημενων ρηματων υπο των αγιων προφητων και τησ των αποστολων υμων εντολησ του κυ και σωτηροσ τουτο πρωτον γεινωσκοντεσ οτι ελευσονται επ εσχατων των ημερων εν εμπαιγμονη εμπαικται κατα τασ ιδιασ επιθυμιασ αυτων πορευομενοι και λεγοντεσ που εστιν η επαγγελια τησ παρουσιασ αυτου αφ ησ γαρ οι πατερεσ εκοιμηθησαν παντα ουτωσ διαμενει απ αρχησ κτισεωσ λανθανει γαρ αυτουσ τουτο θελοντασ οτι ουρανοι ησαν εκπαλαι και γη εξ υδατοσ και δι υδατοσ συνεστωσησ τω του θυ λογω δι ων ο τοτε κοσμοσ υδατι κατακλυσθεισ απωλετο οι δε νυν

I. B^3 οιδε τρεμουσι φερουσι αγνοουσι II. B^3 εκωλυσε εισι

9 B^3 καταλιποντεσ 12 B^3 ελεγξιν 14 B^3 volebat ματαιοτητοσ, sed per incuriam τησ pro τοσ intactum reliquit 16 ante αυτοι B^3 (vix enim iam ante eum B^2) videtur και intulisse 23 B^3 ειλικρινη 25 B^3 γινωσκοντεσ

ουρανοι και η γη τω αυτω λογω τεθησαυρισμενοι εισιν πυρι τηρουμενοι εισ ημεραν κρισεωσ και απωλειασ των ασεβων ανθρωπων εν δε τουτο μη λανθανετω υμασ αγαπητοι οτι μια ημερα παρα κω ωσ χειλια ετη και χειλια ετη ωσ ημερα μια ου βραδυνει κσ τησ επαγγελιασ ωσ τινεσ βραδυτητα ηγουνται αλλα μακροθυμει εισ υμασ μη βουλομενοσ τινασ απολεσθαι αλλα παντασ εισ μετανοιαν χωρησαι ηξει δε ημερα κυ ωσ κλεπτησ εν η οι ουρανοι ροιζηδον παρελευσονται στοιχεια δε καυσουμενα λυθησεται και γη και τα εν αυτη εργα ευρεθησεται τουτων ουτωσ παντων λυομενων ποταπουσ δει υπαρχειν εν αγιαισ αναστροφαισ και ευσεβειαισ προσδοκωντασ και σπευδοντασ την παρουσιαν τησ του θυ ημερασ δι ην ουρανοι πυρουμενοι λυθησονται και στοιχεια καυσουμενα τηκεται καινουσ δε ουρανουσ και γην καινην κατα το επαγγελμα αυτου προσδοκωμεν εν οισ δικαιοσυνη κατοικει διο α

γαπητοι ταυτα προσδοκωντεσ σπουδασατε ασπιλοι και αμωμητοι αυτω ευρεθηναι εν ειρηνη και την του κυ ημων μακροθυμιαν σωτηριαν ηγεισθε καθωσ και ο αγαπητοσ ημων αδελφοσ παυλοσ κατα την δοθεισαν αυτω σοφιαν εγραψεν υμιν ωσ και εν πασαισ επιστολαισ λαλων εν αυταισ περι τουτων εν αισ εστιν δυσνοητα τινα α οι αμαθεισ και αστηρικτοι στρεβλουσιν ωσ και τασ λοιπασ γραφασ προσ την ιδιαν αυτων απωλειαν υμεισ ουν αγαπητοι προγεινωσκοντεσ φυλασσεσθε ινα μη τη των αθεσμων πλανη συναπαχθεντεσ εκπεσητε του ιδιου στηριγμου αυξανετε δε εν χαριτι και γνωσει του κυ ημων και σωτηροσ ιυ χυ αυτω η δοξα και νυν και εισ ημεραν αιωνοσ : > >——

πετρου

β

ιωανου α >

α ο ην απ αρχησ ο ακηκοαμεν ο εορακαμεν τοισ οφθαλμοισ ημων ο εθεασαμεθα και αι χειρεσ ημων εψηλαφησαν περι του λογου τησ ζωησ και η ζωη εφανερωθη και ο εορακαμεν και μαρτυρουμεν και απαγγελλομεν υμιν την ζωην την αιωνιον ητισ ην προσ τον πατερα και εφανερωθη ημιν ο εορακαμεν και ακηκοαμεν απαγγελλομεν και υμιν ινα και υμεισ κοινωνιαν εχητε μεθ ημων και η κοινωνια δε η ημετερα μετα του πατροσ και μετα του υιου αυτου ιυ χυ και ταυτα γραφομεν ημεισ ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη και εστιν αυτη η αγγελια ην ακηκοαμεν απ αυτου και αναγγελλομεν υμιν οτι ο θσ φωσ εστιν και σκοτια ουκ εστιν εν αυτω ουδεμια εαν ειπωμεν οτι κοινωνιαν εχομεν μετ αυτου και εν τω σκοτει περιπατωμεν ψευδομεθα και ου ποιουμεν την αληθειαν εαν δε εν τω φωτι περιπατωμεν ωσ αυτοσ εστιν εν τω φωτι κοινωνιαν εχομεν μετ αλληλων και το αιμα ιυ του υιου αυτου καθα

I. B^3 εισι II. B^3 εστι III. B^3 εστι και

3 B^3 χιλια bis 15 B^3 προγινωσκοντεσ 21 B^3 εωρακαμεν 22 B^3 εωρακαμεν 24 B^3 εωρακαμεν

ριζει ημας απο πασης αμαρτιας εαν ειπωμεν οτι αμαρτιαν ουκ εχομεν εαυτους πλανωμεν και η
αληθεια ουκ εστιν εν ημιν εαν ομολογωμεν τας αμαρτιας ημων πιστος εστιν και δικαιος ινα
αφη ημιν τας αμαρτιας και καθαριση ημας απο πασης αδικιας εαν ειπωμεν οτι ουχ ημαρτη-
β̄ καμεν ψευστην ποιουμεν αυτον και ο λογος αυτου ουκ εστιν εν ημιν τεκνια μου ταυτα
γραφω υμιν ινα μη αμαρτητε και εαν τις αμαρτη παρακλητον εχομεν προς τον πατερα ι̅ν̅ χ̅ν̅
δικαιον και αυτος ειλασμος εστιν περι των αμαρτιων ημων ου περι των ημετερων δε μονων αλλα
και περι ολου του κοσμου και εν τουτω γεινωσκομεν οτι εγνωκαμεν αυτον εαν τας εντολας
αυτου τηρωμεν ο λεγων οτι εγνωκα αυτον και τας εντολας αυτου μη τηρων ψευστης εστιν και
εν τουτω η αληθεια ουκ εστιν ος δ αν τηρη αυτου τον λογον αληθως εν τουτω η αγαπη του θ̅υ̅
τετελειωται εν τουτω γει

νωσκομεν οτι εν αυτω εσμεν ο λεγων εν αυτω μενειν οφειλει καθως εκεινος περιεπατησεν και
γ̄ αυτος περιπατειν αγαπητοι ουκ εντολην καινην γραφω υμιν αλλ εντολην παλαιαν ην ειχετε
απ αρχης η εντολη η παλαια εστιν ο λογος ον ηκουσατε παλιν εντολην καινην γραφω υμιν ο
εστιν αληθες εν αυτω και εν υμιν οτι η σκοτια παραγεται και το φως το αληθεινον ηδη φαινει
ο λεγων εν τω φωτι ειναι και τον αδελφον αυτου μεισων εν τη σκοτια εστιν εως αρτι ο αγαπων
τον αδελφον αυτου εν τω φωτι μενει και σκανδαλον εν αυτω ουκ εστιν ο δε μεισων τον αδελφον
αυτου εν τη σκοτια εστιν και εν τη σκοτια περιπατει και ουκ οιδε που υπαγει οτι η σκοτια
ετυφλωσεν τους οφθαλμους αυτου γραφω υμιν τεκνια οτι αφεωνται υμιν αι αμαρτιαι δια το
ονομα αυτου γραφω υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης γραφω υμιν νεανισκοι
οτι νενεικηκατε τον πονηρον

εγραψα υμιν παιδια οτι εγνωκατε τον πατερα εγραψα υμιν πατερες οτι εγνωκατε το απ
αρχης εγραψα υμιν νεανισκοι οτι ισχυροι εστε και ο λογος εν υμιν μενει και νενεικηκατε τον
πονηρον μη αγαπατε τον κοσμον μηδε τα εν τω κοσμω εαν τις αγαπα τον κοσμον ουκ εστιν η
αγαπη του πατρος εν αυτω οτι παν το εν τω κοσμω η επιθυμια της σαρκος και η επιθυμια
των οφθαλμων και η αλαζονια του βιου ουκ εστιν εκ του πατρος αλλα εκ του κοσμου εστιν και
ο κοσμος παραγεται και η επιθυμια αυτου ο δε ποιων το θελημα του θ̅υ̅ μενει εις τον αιωνα
δ̄ παιδια εσχατη ωρα εστιν και καθως ηκουσατε οτι αντιχρειστος ερχεται και νυν αντιχρειστοι
πολλοι γεγονασιν οθεν γεινωσκομεν οτι εσχατη ωρα εστιν εξ ημων εξηλθαν αλλ ουκ ησαν εξ ημων
ει γαρ εξ ημων ησαν μεμενηκεισαν αν μεθ ημων αλλ ινα φανερωθωσιν οτι ουκ εισιν παντες εξ
ημων και υμεις χρεισμα εχετε απο του

I. B^3 εστι και εστι περι εστι και II. B^3 περιεπατησε εστι και ετυφλωσε III. B^3 εστι και bis εισι
6 B^3 ιλασμος 7 B^3 γινωσκομεν 10 B^3 γινωσκομεν 14 B^3 αληθινον 15 B^3 μισων 16 B^3 μισων 20 B^3 νενικηκατε 22 B^3 νενικηκατε 25 B^3 αλαζονεια 27 B^3 αντιχριστος et αντιχριστοι 28 B^3 γινωσκομεν 30 B^3 χρισμα

αγιου οιδατε παντεσ ουκ εγραψα υμιν οτι ουκ οιδατε την αληθειαν αλλ οτι οιδατε αυτην και οτι
παν ψευδοσ εκ τησ αληθειασ ουκ εστιν τισ εστιν ο ψευστησ ει μη ο αρνουμενοσ οτι ι̅σ̅ ουκ εστιν
ο χ̅σ̅ ουτοσ εστιν ο αντιχρειστοσ ο αρνουμενοσ τον πατερα και τον υιον πασ ο αρνουμενοσ τον
ε̅ υιον ουδε τον πατερα εχει ο ομολογων τον υιον και τον πατερα εχει υμεισ ο ηκουσατε απ
αρχησ εν υμιν μενετω εαν εν υμιν μεινη ο απ αρχησ ηκουσατε και υμεισ εν τω υιω και τω πατρι
μενειτε και αυτη εστιν η επαγγελια ην αυτοσ επηγγειλατο υμιν την ζωην την αιωνιαν ταυτα
εγραψα υμιν περι των πλανωντων υμασ και υμεισ το χαρισμα ο ελαβατε απ αυτου μενει εν υμιν
και ου χρειαν εχετε ινα τισ διδασκη υμασ αλλα το αυτου χρεισμα διδασκει υμασ περι παντων
και αληθεσ εστιν και ουκ εστιν ψευδοσ και καθωσ εδιδαξεν υμασ μενετε εν αυτω και νυν τεκνια
μενετε εν αυτω ινα εαν φα

νερωθη σχωμεν παρρησιαν και μη αισχυνθωμεν απ αυτου εν τη παρουσια αυτου εαν ειδητε οτι
δικαιοσ εστιν γεινωσκετε οτι πασ ο ποιων την δικαιοσυνην εξ αυτου γεγεννηται ιδετε ποταπην
αγαπην δεδωκεν υμιν ο πατηρ ινα τεκνα θ̅υ̅ κληθωμεν και εσμεν δια τουτο ο κοσμοσ ου γεινω-
ϛ̅ σκει ημασ οτι ουκ εγνω αυτον αγαπητοι νυν τεκνα θ̅υ̅ εσμεν και ουπω εφανερωθη τι εσομεθα
οιδαμεν οτι εαν φανερωθη ομοιοι αυτω εσομεθα οτι οψομεθα αυτον καθωσ εστιν και πασ ο εχων
την ελπιδα ταυτην επ αυτω αγνιζει εαυτον καθωσ εκεινοσ αγνοσ εστιν πασ ο ποιων την αμαρ-
τιαν και την ανομιαν ποιει και η αμαρτια εστιν η ανομια και οιδατε οτι εκεινοσ εφανερωθη ινα
τασ αμαρτιασ αρη και αμαρτια εν αυτω ουκ εστιν πασ ο εν αυτω μενων ουχ αμαρτανει πασ ο
αμαρτανων ουχ εορακεν αυτον ουδε εγνωκεν αυτον τεκνια μηδεισ πλανατω υμασ ο ποιων
την δικαιοσυνην δικαιοσ

εστιν καθωσ εκεινοσ δικαιοσ εστιν ο ποιων την αμαρτιαν εκ του διαβολου εστιν οτι απ αρχησ ο
διαβολοσ αμαρτανει εισ τουτο εφανερωθη ο υιοσ του θ̅υ̅ ινα λυση τα εργα του διαβολου πασ ο
γεγεννημενοσ εκ του θ̅υ̅ αμαρτιαν ου ποιει οτι σπερμα αυτου εν αυτω μενει και ου δυναται αμαρ-
τανειν οτι εκ του θ̅υ̅ γεγεννηται εν τουτω φανερα εστιν τα τεκνα του θ̅υ̅ και τα τεκνα του δια-
βολου πασ ο μη ποιων δικαιοσυνην ουκ εστιν εκ του θ̅υ̅ και ο μη αγαπων τον αδελφον αυτου οτι
αυτη εστιν η αγγελια ην ηκουσατε απ αρχησ ινα αγαπωμεν αλληλουσ ου καθωσ καϊν εκ του
πονηρου ην και εσφαξεν τον αδελφον αυτου και χαριν τινοσ εσφαξεν αυτον οτι τα εργα αυτου
ζ̅ πονηρα ην τα δε του αδελφου αυτου δικαια μη θαυμαζετε αδελφοι ει μεισει υμασ ο κοσμοσ
ημεισ οιδαμεν οτι μεταβεβηκαμεν εκ του θανατου εισ την ζωην οτι αγαπωμεν τουσ αδελφουσ ο
μη αγαπων μενει εν τω θανατω πασ ο μεισων τον αδελ

I. B^3 εστι τισ εστι και II. B^3 εστι γινωσκ. εστι και εστι πασ bis III. B^3 εστι καθ. εστι τα εσφαξε τον
3 B^3 αντιχριστοσ 7 B^3 ελαβετε 8 B^3 χρισμα 12 B^3 γινωσκετε 13 B^3 γινωσκει 19 B^3 εωρακεν 28 B^3 μισει 30 B^3 μισων

φον εαυτου ανθρωποκτονοσ εστιν και οιδατε οτι πασ ανθρωποκτονοσ ουκ εχει ζωην αιωνιον εν
αυτω μενουσαν εν τουτω εγνωκαμεν την αγαπην οτι εκεινοσ υπερ ημων την ψυχην αυτου εθηκεν
και ημεισ οφειλομεν υπερ των αδελφων τασ ψυχασ θειναι οσ δ αν εχη τον βιον του κοσμου και
θεωρη τον αδελφον αυτου χρειαν εχοντα και κλειση τα σπλαγχνα αυτου απ αυτου πωσ η αγαπη
του θ̅υ̅ μενει εν αυτω τεκνια μη αγαπωμεν λογω μηδε τη γλωσση αλλ εν εργω και αλη-
θεια· εν τουτω γνωσομεθα οτι εκ τησ αληθειασ εσμεν και εμπροσθεν αυτου πεισομεν την καρ-
διαν ημων οτι εαν καταγεινωσκη ημων η καρδια οτι μειζων εστιν ο θ̅σ̅ τησ καρδιασ ημων και
γεινωσκει παντα αγαπητοι εαν η καρδια μη καταγεινωσκη παρρησιαν εχει προσ τον θ̅ν̅ και ο αν
αιτωμεν λαμβανομεν απ αυτου οτι τασ εντολασ αυτου τηρουμεν και τα αρεστα ενωπιον αυτου
ποιουμεν και αυτη ε

στιν η εντολη αυτου ινα πιστευσωμεν τω ονοματι του υιου αυτου ι̅υ̅ χ̅υ̅ και αγαπωμεν αλληλουσ
καθωσ εδωκεν εντολην ημιν και ο τηρων τασ εντολασ αυτου εν αυτω μενει και αυτοσ εν αυτω
η̅ και εν τουτω γεινωσκομεν οτι μενει εν ημιν εκ του πνευματοσ ου ημιν εδωκεν αγαπητοι
μη παντι πνευματι πιστευετε αλλα δοκιμαζετε τα πνευματα ει εκ του θ̅υ̅ εστιν οτι πολλοι
ψευδοπροφηται εξεληλυθασιν εισ τον κοσμον εν τουτω γεινωσκετε το πνευμα του θ̅υ̅ παν πνευμα
ο ομολογει ι̅ν̅ χ̅ν̅ εν σαρκι εληλυθεναι εκ του θ̅υ̅ εστιν και παν πνευμα ο μη ομολογει τον ι̅ν̅ εκ
του θ̅υ̅ ουκ εστιν και τουτο εστιν το του αντιχριστου ο ακηκοατε οτι ερχεται και νυν εν τω
κοσμω εστιν ηδη υμεισ εκ του θ̅υ̅ εστε τεκνια και νενεικηκατε αυτουσ οτι μειζων εστιν ο εν υμιν
η ο εν τω κοσμω αυτοι εκ του κοσμου εισιν δια τουτο εκ του κοσμου λαλουσιν και ο κοσμοσ
αυτων ακουει ημεισ εκ του

θ̅υ̅ εσμεν ο γεινωσκων τον θ̅ν̅ ακουει ημων οσ ουκ εστιν εκ του θ̅υ̅ ουκ ακουει ημων εκ τουτου
θ̅ γεινωσκομεν το πνευμα τησ αληθειασ και το πνευμα τησ πλανησ αγαπητοι αγαπωμεν
αλληλουσ οτι η αγαπη εκ του θ̅υ̅ εστιν και πασ ο αγαπων εκ του θ̅υ̅ γεγεννηται και γεινωσκει
τον θ̅ν̅ ο μη αγαπων ουκ εγνω τον θ̅ν̅ οτι ο θ̅σ̅ αγαπη εστιν εν τουτω εφανερωθη η αγαπη του θ̅υ̅
εν ημιν οτι τον υιον αυτου τον μονογενη απεσταλκεν ο θ̅σ̅ εισ τον κοσμον ινα ζησωμεν δι αυτου
εν τουτω εστιν η αγαπη ουχ οτι ημεισ ηγαπηκαμεν τον θ̅ν̅ αλλ οτι αυτοσ ηγαπησεν ημασ και
απεστειλεν τον υιον αυτου ειλασμον περι των αμαρτιων ημων αγαπητοι ει ουτωσ ο θ̅σ̅ ηγαπησεν
ημασ και ημεισ οφειλομεν αλληλουσ αγαπαν θ̅ν̅ ουδεισ πωποτε τεθεαται εαν αγαπωμεν αλληλουσ
ο θ̅σ̅ εν ημιν μενει και η αγαπη αυτου τετελειωμενη εν ημιν εστιν εν τουτω γεινωσκομεν οτι εν
αυτω μενομεν και

I. B³ εστι εθηκε II. B³ εστι και bis εστι το εισι λαλουσι III. B³ εστι και απεστειλε

7 B³ καταγινωσκη 8 B³ γινωσκει et καταγινωσκη 13 B³ γινωσκομεν 15 B³ γινωσκετε 17 B³ αντιχριστου 18 B³ νενικηκατε 21 B³ γινωσκων 22 B³ γινωσκομεν 23 B³ γινωσκει 27 B³ ιλασμον 29 B³ γινωσκομεν

αυτοσ εν ημιν οτι εκ
του πνευματοσ αυτου
δεδωκεν ημιν και η
μεισ τεθεαμεθα και
μαρτυρουμεν οτι ο
πατηρ απεσταλκεν το̅
υιον σωτηρα του κοσ
μου· οσ εαν ομολογη
ση οτι ι̅σ̅ χ̅σ̅ εστιν ο υ
ιοσ του θ̅υ̅ ο θ̅σ̅ εν αυτω
μενει και αυτοσ εν τω
θ̅ω̅· και ημεισ εγνωκα
μεν και πεπιστευκα
μεν την αγαπην ην ε
χει ο θ̅σ̅ εν ημιν· ο θ̅σ̅ α
γαπη εστιν· και ο μενω̅
εν τη αγαπη εν τω θ̅ω̅
μενει και ο θ̅σ̅ εν αυτω
μενει· εν τουτω τετε
λειωται η αγαπη μεθ η
μων ινα παρρησιαν ε
χωμεν εν τη ημερα τησ
κρισεωσ οτι καθωσ ε
κεινοσ εστιν και ημεισ
εσμεν εν τω κοσμω
τουτω· φοβοσ ουκ ε
στιν εν τη αγαπη· αλλα
η τελεια αγαπη εξω βαλ
λει τον φοβον οτι ο
φοβοσ κολασιν εχει ο
δε φοβουμενοσ ου τε
τελειωται εν τη αγαπη·
ημεισ αγαπωμεν οτι
αυτοσ πρωτοσ ηγαπη
σεν ημασ εαν τισ ειπη
οτι αγαπω τον θ̅ν̅ και
τον αδελφον αυτου
μειση ψευστησ εστι̅
ο γαρ μη αγαπων τον
αδελφον αυτου ον ε
ωρακεν τον θ̅ν̅ ον ου
χ εωρακεν ου δυναται

αγαπαν· και ταυτην
την εντολην εχομε̅
απ αυτου ινα ο αγαπω̅
τον αδελφον αυτου·
ι̅ πασ ο πιστευων οτι ι̅σ̅
εστιν ο χ̅σ̅ εκ του θ̅υ̅ γε
γεννηται· και πασ ο αγα
πων τον γεννησαντα
αγαπα τον γεγεννημε
νον εξ αυτου εν τουτω
γεινωσκομεν οτι αγα
πωμεν τα τεκνα του
θ̅υ̅ οταν τον θ̅ν̅ αγαπω
μεν και τασ εντολασ
αυτου ποιωμεν· αυτη
γαρ εστιν η αγαπη του
θ̅υ̅ ινα τασ εντολασ αυ
του τηρωμεν· και αι ε
ντολαι αυτου βαρειαι ου
κ εισιν οτι παν το γεγε̅
νημενον εκ του θ̅υ̅ νει
κα τον κοσμον και αυ
τη εστιν η νεικη η νει
κησασα τον κοσμον
η πιστισ ημων· τισ ε
στιν δε ο νικων τον κοσ
μον ει μη ο πιστευω̅
οτι ι̅σ̅ εστιν ο υιοσ του
θ̅υ̅ ουτοσ εστιν ο ελθω̅
δι υδατοσ και αιματοσ
ι̅σ̅ χ̅σ̅ ουκ εν τω υδατι
μονω αλλ εν τω υδατι
και εν τω αιματι· και
το πνευμα τιν το μαρ
τυρουν οτι το πνευμα
εστιν η αληθεια οτι
τρεισ εισιν οι μαρτυρου̅
τεσ· το πνευμα και
το υδωρ και το αιμα·
και οι τρεισ εισ το εν εισι̅·
ει την μαρτυριαν τω̅
ανθρωπων λαμβανομε̅

η μαρτυρια του θ̅υ̅ μει
ζων εστιν· οτι αυτη ε
στιν η μαρτυρια του
θ̅υ̅ οτι μεμαρτυρηκε
περι του υιου αυτου·
ο πιστευων εισ τον υ
ιον του θ̅υ̅ εχει την μαρ
τυριαν εν αυτω· ο μη πι
στευων τω θ̅ω̅ ψευστη̅
πεποιηκεν αυτον οτι
ου πεπιστευκεν εισ
την μαρτυριαν ην με
μαρτυρηκεν ο θ̅σ̅ περι
του υιου αυτου· και αυ
τη εστιν η μαρτυρια ο
τι ζωην αιωνιον εδω
κεν ο θ̅σ̅ ημιν και αυτη
η ζωη εν τω υιω αυτου
εστιν· ο εχων τον υιο̅
εχει την ζωην· ο μη εχω̅
τον υιον του θ̅υ̅ την ζω
ι̅α̅ ην ουκ εχει· ταυτα
εγραψα υμιν ινα ειδη
τε οτι ζωην εχετε αιω
νιον τοισ πιστευουσι̅
εισ το ονομα του υιου
του θ̅υ̅· και αυτη εστιν
η παρρησια ην εχομεν
προσ αυτον οτι εαν τι
αιτωμεθα κατα το θε
λημα αυτου ακουει η
μων· και αν οιδαμεν ο
τι ακουει ημων ο αν αι
τωμεθα οιδαμεν οτι ε
χομεν τα αιτηματα α
ητηκαμεν απ αυτου·
εαν τισ ιδη τον αδελφο̅
αυτου αμαρτανοντα
αμαρτιαν μη προσ θα
νατον αιτησει και δω
σει αυτω ζωην· τοισ α
μαρτανουσι μη προσ

I B[3] απεσταλκε εστι και bis II. B[3] εστι (26) III B[3] μεμαρτυρηκε

1, 41 B[3] εωρακε 42 B[3] εωρακεν 2, 3 post αγαπω̅ B[3] suppl το̅ θ̅ν̅ αγαπα κ 11 B[3] γινωσκομεν 21 sqq B[3] νικα, νικη, νικησασα
34 τιν: B[2] το supra lineam suppleto restituit εστιν, B[3] εστι

θανατον· εστιν αμαρ
τια προσ θανατον ου
περι εκεινησ λεγω ινα
ερωτηση· πασα αδικι
α αμαρτια εστιν και ε
στιν αμαρτια ου προσ
θανατον· οιδαμεν ο
τι πασ ο γεγεννημενοσ
εκ του θυ ουχ αμαρ
τανει· αλλα ο γεννηθεισ
εκ του θυ τηρει αυτο
και ο πονηροσ ουχ α
πτεται αυτου· οιδα
μεν οτι εκ του θυ εσμε
και ο κοσμοσ ολοσ εν
τω πονηρω κειται· οι
δαμεν δε οτι ο υιοσ
του θυ ηκει και δεδω
κεν ημιν διανοιαν ι
να γεινωσκομεν το
αληθινον·και εσμεν
εν τω αληθινω εν τω
υιω αυτου ιυ χω· ου
τοσ εστιν ο αληθινοσ
θσ και ζωη αιωνιοσ·
τεκνια φυλαξατε ε
αυτα απο των ειδωλω·

Ιωανου >

> α >

α ο πρεσβυτεροσ εκλε
κτη κυρια και τοισ τε
κνοισ αυτησ ουσ εγω
αγαπω εν αληθεια και
ουκ εγω μονοσ αλλα
και παντεσ οι εγνωκο
τεσ την αληθειαν δια
την αληθειαν την με
νουσαν εν ημιν και
μεθ ημων εσται εισ
τον αιωνα εσται με
θ ημων χαρισ ελεοσ
ειρηνη παρα θυ πατροσ
και παρα ιυ χυ του υι
ου του πατροσ εν αλη
θεια και αγαπη· εχα
ρην λειαν οτι ευρηκα
εκ των τεκνων σου
περιπατουντασ εν α
ληθεια καθωσ εντο
λην ελαβομεν παρα
πατροσ και νυν ερω
τω σε κυρια ουχ ωσ ε
τολην γραφων σοι κ
νην αλλα ην ειχομε
απ αρχησ ινα αγαπω
μεν αλληλουσ και αυ
τη εστιν η αγαπη ινα
περιπατωμεν κατα
τασ εντολασ αυτου·
αυτη η εντολη εστι
καθωσ ηκουσατε α
π αρχησ ινα εν αυτη
περιπατητε· οτι πολ
λοι πλανοι εξηλθον
εισ τον κοσμον οι μη
ομολογουντεσ ιν χν
ερχομενον εν σαρκι·
ουτοσ εστιν ο πλανοσ
και ο αντιχρειστοσ·
βλεπετε εαυτουσ ι
να μη απολεσητε α ηρ
γασαμεθα αλλα μισθο
πληρη απολαβητε· πασ
ο προαγων και μη με
νων εν τη διδαχη του
χυ θν ουκ εχει· ο μενω
εν τη διδαχη ουτοσ κ
τον πατερα και τον υ
ιον εχει· ει τισ ερχεται
προσ υμασ και ταυτη
την την διδαχην ου
φερει μη λαμβανετε
αυτον εισ οικιαν και
χαιρειν αυτω μη λεγε
τε ο λεγων γαρ αυτω
χαιρειν κοινωνει τοισ
εργοισ αυτου τοισ πο
νηροισ· πολλα εχων
υμιν γραφειν ουκ εβου
ληθην δια χαρτου και
μελανοσ αλλα ελπιζω
γενεσθαι προσ υμασ
και στομα προ στομα
λαλησαι ινα η χαρα υ
μων πεπληρωμενη
η· ασπαζεται σε τα τε
κνα τησ αδελφησ σου
τησ εκλεκτησ : > >

> Ιωανου >

β

I B^3 εστι (5) II B^3 εστι (31)

1, 20 B^3 γινωσκομεν 2, 17 B^3 λιαν 40 B^3 αντιχριστοσ 42 ειργασαμεθα 3, 10 alterum την non instauratum 22 προ: B^3 demum ut vdtr προσ

α ο πρεσβυτεροσ γαϊω τω αγαπητω ον εγω αγαπω εν αληθεια· αγαπητε περι παντω ευχομαι σε ευοδου σθαι και υγιαινειν κα θωσ ευοδουται σου η ψυχη· εχαρην γαρ λει αν ερχομενων αδελ φων και μαρτυρουν σου τη αληθεια καθωσ συ εν αληθεια περιπα τεισ· μειζοτεραν του των ουκ εχω χαριν ινα ακουω τα εμα τε κνα εν τη αληθεια πε ριπατουντα· αγαπη τε πιστον ποιεισ ο εα εργαση εισ τουσ αδελ φουσ και τουτο ξενουσ οι εμαρτυρησαν σου τη αγαπη ενωπιον εκ κλησιασ ου καλωσ ποι ησεισ προπεμψασ α ξιωσ του θυ υπερ γαρ του ονοματοσ εξηλ θαν μηδεν λαμβανο τεσ απο των εθνικω ημεισ ουν οφειλομε υπολαμβανειν τουσ τοιουτουσ ινα συνερ γοι γεινωμεθα τη α ληθεια· εγραψασ τι τη εκκλησια αλλ ο φι λοπρωτευων αυτω διοτρεφησ ουκ επι δεχεται ημασ· δια του το εαν ελθω υπομνη σω αυτου τα εργα α ποι ει λογοισ πονηροισ φλυαρων ημασ· και μη αρκουμενοσ επι του

τοισ ουτε αυτοσ επι δεχεται τουσ αδελ φουσ και τουσ βουλο μενουσ κωλυει και εκ τησ εκκλησιασ εκ βαλλει· αγαπητε μη μει μου το κακον αλλα το αγαθον ο αγαθοποιω εκ του θυ εστιν ο κακο ποιων ουχ εορακεν τον θν· δημητριω με μαρτυρηται υπο παν των και υπ αυτησ τησ αληθειασ και ημεισ δε μαρτυρουμεν και οι δασ οτι η μαρτυρια η μων αληθησ εστιν· πολλα ειχον γραψαι σοι αλλα ου θελω δια μελα νοσ και καλαμου σοι γραφειν ελπιζω δε ευ θεωσ σε ιδειν και στο μα προσ στομα λαλησο μεν ειρηνη σοι· ασπα ζονται σε οι φιλοι· α σπαζου τουσ φιλουσ κατ ονομα

> ϊωανου >

γ

ϊουδασ ιυ χυ δουλοσ αδελφοσ δε ϊακωβου τοισ εν θω πατρι ηγα πημενοισ και ιυ χω τε τηρημενοισ κλητοισ ελεοσ υμιν και ειρηνη και αγαπη πληθυνθει η· αγαπητοι πασαν σπου δην ποιουμενοσ γρα φειν υμιν περι τησ κοι νησ ημων σωτηριασ αναγκην εσχον γραψαι υμιν παρακαλων επα γωνιζεσθαι τη απαξ παραδοθειση τοισ αγι οισ πιστει· παρεισεδυ ησαν γαρ τινεσ ανθρω ποι οι παλαι προγεγραμ μενοι εισ τουτο το κριμα ασεβεισ την του θυ ημων χαριτα μετα τιθεντεσ εισ ασελγεια και τον μονον δεσπο την και κν ημων ιν χν αρνουμενοι· υπομνη σαι δε υμασ βουλομαι ειδοτασ υμασ απαξ παντα οτι ισ λαον εκ γησ αιγυπτου σωσασ το δευτερον τουσ μη πιστευσαντασ απω λεσεν αγγελουσ τε τουσ μη τηρησαντασ την εαυτων αρχην αλλα απολιποντασ το ιδιο οικητηριον εισ κρισι μεγαλησ ημερασ δεσμοισ αιδιοισ υπο ζοφον τε τηρηκεν ωσ σοδομα και γομορρα και αι πε ρι αυτασ πολεισ τον ο μοιον τροπον τουτοισ

II. B^3 εστι (17)
1, 8 B^3 λιαν 14 B^3 εγω 23 B^3 (demum³ ut vdtr) ουσ 32 B^3 γινωμεθα 2, 6 B^3 μιμου 10 B^3 εωρακε 23 B^3 προσ

εκπορνευσασαι και
απελθουσαι οπισω σαρ
κοσ ετερασ προκειν
ται δειγμα πυροσ αιω
νιου δικην υπεχουσαι·
ομοιωσ μεντοι και ου
τοι ενυπνιαζομενοι
σαρκα μεν μιαινουσι
κυριοτητα δε αθετου
σιν δοξασ δε βλασφη
μουσιν· οτε μειχαηλ
ο αρχαγγελοσ τοτε
τω διαβολω διακρινο
μενοσ διελεγετο πε
ρι του μωυσεωσ σω
ματοσ ουκ ετολμη
σεν κρισιν επενεγκει
βλασφημιασ αλλα ει
πεν επιτειμησαι σοι
σοι κσ· ουτοι δε οσα με
ουκ οιδασιν βλασφη
μουσιν οσα δε φυσι
κωσ ωσ τα αλογα ζωα
επιστανται εν του
τοισ φθειρονται· ου
αι αυτοισ οτι τη οδω
του καϊν επορευθησα
και τη πλανη του βα
λααμ μισθου εξεχυ
θησαν και τη αντιλο
για του κορε απωλο
β το· ουτοι εισιν οι εν
ταισ αγαπαισ υμων
σπιλαδεσ συνευωχου
μενοι· αφοβωσ εαυ
τουσ ποιμαινοντεσ·
νεφελαι ανυδροι υ
πο ανεμων παραφε
ρομενοι· δενδρα φθι
νοπωρινα ακαρπα δισ
αποθανοντα εκριζω
θεντα· κυματα αγρια

θαλασσησ επαφριζο
ντα τασ εαυτων αισχυ
νασ αστερεσ πλανητεσ
οισ ζοφοσ σκοτουσ
εισ αιωνα τετηρηται
επροφητευσεν δε και
τουτοισ εβδομοσ απο
αδαμ ενωχ λεγων ι
> δου ηλθεν κσ εν αγιαισ
> μυριασιν αυτου ποι
> ησαι κρισιν κατα παν
> των και ελεγξαι παν
> τασ τουσ ασεβεισ πε
ρι παντων των εργω
ασεβειασ αυτων ων
ησεβησαν και περι πα
των των σκληρων ω
ελαλησαν κατ αυτου
αμαρτωλοι ασεβεισ
ουτοι εισιν γογγυσται
μεμψιμοιροι κατα
τασ επιθυμιασ αυτω
πορευομενοι και το
στομα αυτων λαλει
υπερογκα θαυμαζον
τεσ προσωπα ωφελι
ασ χαριν· υμεισ δε α
γαπητοι μνησθητε
των ρηματων των
προειρημενων υπο τω
αποστολων του κυ η
μων ιυ χυ οτι ελεγον
υμιν επ εσχατου χρο
νου εσονται εμπαι
κται κατα τασ εαυτω
επιθυμιασ πορευομε
νοι των ασεβειων· ου
τοι εισιν οι αποδιοριζο
τεσ ψυχικοι πνευμα
μη εχοντεσ· υμεισ δε
αγαπητοι εποικοδο
μουντεσ εαυτουσ

τη αγιωτατη υμων πι
στει εν πνευματι αγι
ω προσευχομενοι ε
αυτουσ εν αγαπη θυ
τηρησωμεν· προσδε
χομενοι το ελεοσ του
κυ ημων ιυ χυ εισ ζω
ην αιωνιον· και ουσ με
ελεατε διακρεινομε
νουσ σωζετε εκ πυροσ
αρπαζοντεσ· ουσ δε
ελεατε εν φοβω μει
σουντεσ και τον απο
τησ σαρκοσ εσπιλωμε
νον χιτωνα· τω δε
δυναμενω φυλαξαι
υμασ απταιστουσ και
στησαι κατενωπιον
τησ δοξησ αυτου αμω
μουσ εν αγαλλιασει
μονω θω σωτηρι ημω
δια ιυ χυ του κυ ημω
δοξα μεγαλωσυνη
κρατοσ και εξουσια
προ παντοσ του αιω
νοσ και νυν και εισ πα
τασ τουσ αιωνασ αμην :.

> ιουδα > >

I. B^3 μιαινουσι αθετουσι ετολμησε οιδασι II. B^3 ηλθε εισι

1, 11 B^3 μιχαηλ 13 B^3 διακρινομενος 19 B^3 επιτιμησαι. Ibidem σοι non instauratum 2, 6 B^3 επροφητευσε, sed ε primum per incuriam cum instaurasse patet 26 B^3 ωφελειας 3, 9 διακρινομενους 12 μισουντες

α παυλος δουλος χυ ιυ
κλητος αποστολος
αφωρισμενος εις ευ
αγγελιον θυ ο προεπηγ
γειλατο δια των προ
φητων αυτου εν γρα
φαις αγιαις περι του
υιου αυτου του γενο
μενου εκ σπερματος
δαυειδ κατα σαρκα του
ορισθεντος υιου θυ
εν δυναμει κατα πνευ
μα αγιωσυνης εξ ανα
στασεως νεκρων ιυ χυ
του κυ ημων· δι ου ελα
βομεν χαριν και απο
στολην εις υπακοην
πιστεως εν πασι τοις
εθνεσιν υπερ του ονο
ματος αυτου εν οις ε
στε και υμεις κλητοι
ιυ χυ πασι τοις ουσιν
εν ρωμη αγαπητοις θυ
κλητοις αγιοις χαρις
υμιν και ειρηνη απο θυ
πατρος ημων και κυ ιυ
χυ· πρωτον μεν ευχα
ριστω τω θω μου δια
ιυ χυ περι παντων υμω
οτι η πιστις υμων κα
ταγγελλεται εν ολω τω
κοσμω μαρτυς γαρ μου
εστιν ο θς ω λατρευω
εν τω πνευματι μου
εν τω ευαγγελιω του
υιου αυτου ως αδιαλι
πτως μνειαν υμων
ποιουμαι παντοτε
επι των προσευχων
μου δεομενος ει πως
ηδη ποτε ευοδωθησο
μαι εν τω θεληματι
του θυ ελθειν προς υ
μας· επιποθω γαρ ιδει
υμας ινα τι μεταδω
χαρισμα υμιν πνευμα
τικον εις το στηριχθη
ναι υμας· τουτο δε ε
στιν συνπαρακληθη
ναι εν υμιν δια της ε
αλληλοις πιστεως υ
μων τε και εμου· ου θε
λω δε υμας αγνοειν α
δελφοι οτι πολλακις
προεθεμην ελθειν προς
υμας και εκωλυθην α
χρι του δευρο ινα τινα
καρπον σχω και εν υμι
καθως και εν τοις λοι
ποις εθνεσιν ελλησι
τε και βαρβαροις σοφοις
τε και ανοητοις οφει
λετης ειμι· ουτως το
κατ εμε προθυμον κ
υμιν τοις εν ρωμη ευ
αγγελισασθαι ου γαρ ε
παισχυνομαι το ευαγ
γελιον· δυναμις γαρ θυ
εστιν εις σωτηριαν
παντι τω πιστευον
τι ιουδαιω τε και ελλη
νι· δικαιοσυνη γαρ θυ
εν αυτω αποκαλυπτε
ται εκ πιστεως εις πι
στιν καθως γεγραπται
ο δε δικαιος εκ πιστε
β ως ζησεται· αποκαλυ
πτεται γαρ οργη θυ α
π ουρανου επι πασαν
ασεβειαν και αδικιαν
ανθρωπων των την
αληθειαν εν αδικια
κατεχοντων διοτι
το γνωστον του θυ
φανερον εστιν εν αυ
τοις ο θς γαρ αυτοις ε
φανερωσεν· τα γαρ αο
ρατα αυτου απο κτι
σεως κοσμου τοις ποι
ημασιν νοουμενα κα
θοραται· η τε αιδιος αυ
του δυναμις και θειο
της εις το ειναι αυτους
αναπολογητους διο
τι γνωντες τον θν ου
χ ως θν εδοξασαν η ευ
χαριστησαν· αλλα εμα
ταιωθησαν εν τοις δι
αλογισμοις αυτων κ
εσκοτισθη η ασυνετος
αυτων καρδια φασκο
τες ειναι σοφοι εμω
ρανθησαν και ηλλαξα
την δοξαν του αφθαρ
του θυ εν ομοιωματι
εικονος φθαρτου αν
θρωπου και πετεινω
και τετραποδων και
ερπετων· διο παρε
δωκεν αυτους ο θς εν
ταις επιθυμιαις των
καρδιων αυτων εις α
καθαρσιαν του ατει
μαζεσθαι τα σωματα
αυτων εν αυτοις οιτι
νες μετηλλαξαν τη
αληθειαν του θυ εν τω
ψευδει και εσεβασθησα
και ελατρευσαν τη κτι
σει παρα τον κτισαντα
ος εστιν ευλογητος
εις τους αιωνας αμην·
δια τουτο παρεδωκεν
αυτους ο θς εις παθη
ατειμιας αι τε γαρ θη
λειαι αυτων μετηλλα

II. B³ εστι ελλησι III. B³ εφανερωσε ποιημασι
1. 30 B³ αδιαλειπτως 2, 7 B³ συμπαρακληθηναι 3, 29 B³ ατιμαζεσθαι 41 B³ ατιμιας

ξαν την φυσικην χρησιν εισ την παρα φυσιν ομοιωσ τε και οι αρσενεσ αφεντεσ την φυσικην χρησιν τησ θηλειασ εξεκαυθησαν εν τη ορεξει αυτων εισ αλληλουσ αρσενεσ εν αρσεσιν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι και την αντιμισθιαν ην εδει τησ πλανησ αυτων εν αυτοισ απολαμβανοντεσ και καθωσ ουκ εδοκιμασαν τον θν εχειν εν επιγνωσει παρεδωκεν αυτουσ ο θσ εισ αδοκιμον νουν ποιειν τα μη καθηκοντα πεπληρωμενουσ παση αδικια· πονηρια· πλεονεξια· κακια· μεστουσ φθονου· φονου· εριδοσ· δολου· κακοηθιασ· ψιθυριστασ· καταλαλουσ· θεοστυγεισ· υβριστασ· υπερηφανουσ· αλαζονασ· εφευρετασ κακων· γονευσιν απειθεισ· ασυνετουσ· ασυνθετουσ· αστοργουσ· ανελεημονασ· οιτινεσ το δικαιωμα του θυ επιγεινωσκοντεσ οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντεσ αξιοι θανατου εισιν ου μονον αυτα ποιουντεσ αλλα και συνευδοκουντεσ τοισ πρασσουσιν διο ανα

πολογητοσ ει ω ανθρωπε πασ ο κρεινων εν ω γαρ κρεινεισ τον ετερον σεαυτον κατακρεινεισ τα γαρ αυτα πρασσεισ ο κρεινων οιδαμεν δε οτι το κριμα του θυ εστιν κατα αληθειαν επι τουσ τα τοιαυτα πρασσοντασ λογιζη δε τουτο ω ανθρωπε ο κρεινων τουσ τα τοιαυτα πρασσοντασ και ποιων αυτα οτι συ εκφευξη το κριμα του θυ η του πλουτου τησ χρηστοτητοσ αυτου και τησ ανοχησ και τησ μακροθυμιασ καταφρονεισ αγνοων οτι το χρηστον του θυ εισ μετανοιαν σε αγει κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεισ σεαυτω οργην εν ημερα οργησ και αποκαλυψεωσ δικαιοκρισιασ του θυ οσ αποδωσει εκαστω κατα τα εργα αυτου τοισ μεν καθ υπομην εργου αγαθου δοξαν και τιμην και αφθαρσιαν ζητουσι ζωην αιωνιον τοισ δε εξ ερειθιασ και απειθουσιν τη αληθεια πειθομενοισ δε τη αδικια οργη και θυμοσ θλιψισ και στενοχωρια επι πασαν ψυχην ανθρωπου του κατεργα

ζομενου το κακον ιουδαιου τε πρωτον και ελληνοσ δοξα δε και τειμη και ειρηνη παντι τω εργαζομενω το αγαθον ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι ου γαρ εστιν προσωπολημψια παρα τω θω

γ̅ οσοι γαρ ανομωσ ημαρτον ανομωσ και απολουνται και οσοι εν νομω ημαρτον δια νομου κριθησονται ου γαρ οι ακροαται νομου δικαιοι παρα θω, αλλ οι ποιηται νομου δικαιωθησονται οταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιωσιν ουτοι νομον μη εχοντεσ εαυτοισ εισιν νομοσ οιτινεσ ενδεικνυνται το εργον του νομου γραπτον εν ταισ καρδιαισ αυτων συνμαρτυρουσησ αυτων τησ συνειδησεωσ και μεταξυ αλληλων των λογισμων κατηγορουντων η και απολογουμενων εν η ημερα κρινει ο θσ τα κρυπτα των ανθρωπων κατα το ευαγγελιον μου δια χυ ιυ ει δε συ ιουδαιοσ επονομαζη και επαναπαυη νομω και καυχασαι εν θω και γεινωσκεισ το θελημα και δοκιμαζεισ τα διαφεροντα

I. B^3 αρσεσι πρασσουσι II. B^3 εστι απειθουσι III. B^3 εστι εισι

6 B^3 κακοηθειασ 8 B^3 επιγινωσκοντεσ 11 B^3 κρινων et κρινεισ et κατακρινεισ 12 B^3 κρινων 13 B^3 κρινων 18 B^2 et ^{3} υπομονην 19 B^3 εριθειασ 21 B^3 τιμη 22 B^3 προσωποληψια 26 B^3 συμμαρτυρουσησ 29 B^3 γινωσκεισ

κατηχουμενοσ εκ του νομου πεποιθασ τε σεαυτον οδηγον ειναι τυφλων φωσ των εν σκοτει παι-
δευτην αφρονων διδασκαλον νηπιων εχοντα την μορφωσιν τησ γνωσεωσ και τησ αληθειασ εν τω
νομω ο ουν διδασκων ετερον σεαυτον ου διδασκεισ ο κηρυσσων μη κλεπτειν κλεπτεισ ο λεγων μη
μοιχευειν μοιχευεισ ο βδελυσσομενοσ τα ειδωλα ιεροσυλεισ οσ εν νομω καυχασαι δια τησ παρα-
βασεωσ του νομου τον θν ατειμαζεισ το γαρ ονομα του θυ δι υμασ βλασφημειται εν τοισ εθνεσιν
καθωσ γεγραπται περιτομη μεν γαρ ωφελει εαν νομον πρασσησ εαν δε παραβατησ νομου ησ η
περιτομη σου ακροβυστια γεγονεν εαν ουν η ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση
ουχ η ακροβυστια αυτου εισ περιτομην λογισθησεται και κρινει η εκ φυσεωσ ακροβυστια τον
νομον τελουσα σε τον δια γραμματοσ και περιτομησ παραβατην νομου ου γαρ ο εν τω φανερω
ιουδαιοσ εστιν ου

δε η εν τω φανερω εν σαρκι περιτομη αλλ ο εν τω κρυπτω ιουδαιοσ και περιτομη καρδιασ εν
δ πνευματι ου γραμματι ου ο επαινοσ ουκ εξ ανθρωπων αλλα εκ του θυ τι ουν το περισσον του
ιουδαιου η τισ η ωφελια τησ περιτομησ πολυ κατα παντα τροπον πρωτον μεν οτι επιστευθησαν
τα λογια του θυ τι γαρ ει ηπιστησαν τινεσ μη η απιστια αυτων την πιστιν του θυ καταργησει
> μη γενοιτο γεινεσθω δε ο θσ αληθησ πασ δε ανθρωποσ ψευστησ καθαπερ γεγραπται οπωσ αν
> δικαιωθησ εν τοισ λογοισ σου και νεικησησ εν τω κρεινεσθαι σε ει δε η αδικια ημων θυ δικαιοσυ-
νην συνιστησιν τι ερουμεν μη αδικοσ ο θσ ο επιφερων την οργην κατα ανθρωπον λεγω μη γενοιτο
επει πωσ κρεινει ο θσ τον κοσμον ει γαρ η αληθεια του θυ εν τω εμω ψευσματι επερισσευσεν εισ
την δοξαν αυτου τι ετι καγω ωσ αμαρτωλοσ κρεινομαι και μη καθωσ βλασφημουμεθα καθωσ
φασιν τινεσ ημασ λεγειν οτι ποιησωμεν

τα κακα ινα ελθη τα αγαθα ων το κριμα ενδικον εστιν τι ουν προεχομεθα ου παντωσ προητιασα-
> μεθα γαρ ιουδαιουσ τε και ελληνασ παντασ υπο αμαρτιαν ειναι καθωσ γεγραπται οτι ουκ εστιν
> δικαιοσ ουδε εισ ουκ εστιν συνιων ουκ εστιν ζητων τον θν παντεσ εξεκλειναν αμα ηχρεωθησαν
> ουκ εστιν ποιων χρηστοτητα εωσ ενοσ ταφοσ ανεωγμενοσ ο λαρυγξ αυτων ταισ γλωσσαισ αυτων
> εδολιουσαν ιοσ ασπιδων υπο τα χειλη αυτων ων το στομα αρασ και πικριασ γεμει οξεισ οι ποδεσ
> αυτων εκχεαι αιμα συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταισ οδοισ αυτων και οδον ειρηνησ ουκ εγνω-
> σαν ουκ εστιν φοβοσ θυ απεναντι των οφθαλμων αυτων οιδαμεν δε οτι οσα ο νομοσ λεγει τοισ
εν τω νομω λαλει ινα παν στομα φραγη και υποδικοσ γενηται πασ ο κοσμοσ τω θω διοτι εξ
εργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ενωπιον αυτου δια γαρ νομου επιγνωσισ αμαρτιασ
• νυνι δε χωρισ νομου δικαιο

I. B^3 εθνεσι II. B^3 συνιστησι φασι III. B^3 εστι sexies

5 B^3 ατιμαζεισ 13 B^3 ωφελεια 15 B^3 γινεσθω 16 B^3 νικησησ et κρινεσθαι 18 B^3 κρινει 19 B^3 κρινομαι 23 B^3 εξεκλιναν et ηχρειωθησαν

συνη θυ πεφανερωται μαρτυρουμενη υπο του νομου και των προφητων δικαιοσυνη δε θυ δια
πιστεως χυ εισ παντασ τουσ πιστευοντασ ου γαρ εστιν διαστολη παντεσ γαρ ημαρτον και
υστερουνται τησ δοξησ του θυ δικαιουμενοι δωρεαν τη αυτου χαριτι δια τησ απολυτρωσεωσ
τησ εν χω ιυ ον προεθετο ο θσ ειλαστηριον δια τησ πιστεωσ εν τω εαυτου αιματι εισ ενδιξιν
τησ δικαιοσυνησ αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων αμαρτηματων εν τη ανοχη του
θυ προσ την ενδειξιν τησ δικαιοσυνησ αυτου εν τω νυν καιρω εισ το ειναι αυτον δικαιον και
δικαιουντα τον εκ πιστεωσ ιυ που ουν η καυχησισ εξεκλεισθη δια ποιου νομου των εργων ουχι
αλλα δια νομου πιστεωσ λογιζομεθα ουν δικαιουσθαι πιστει αρθρωπον χωρισ εργων νομου η
ιουδαιων ο θσ μονων ουχι και εθνων ναι και εθνων ειπερ εισ ο θσ οσ δικαιωσει περιτομην εκ
πιστεωσ και

ακροβυστιαν δια τησ πιστεωσ νομον ουν καταργουμεν δια τησ πιστεωσ μη γενοιτο αλλα νομον
ε ιστανομεν τι ουν ερουμεν αβρααμ τον προπατορα ημων κατα σαρκα ει γαρ αβρααμ εξ εργων
> εδικαιωθη εχει καυχημα αλλ ου προσ θν τι γαρ η γραφη λεγει επιστευσεν δε αβρααμ τω θω και
> ελογισθη αυτω εισ δικαιοσυνην τω δε εργαζομενω ο (μισθοσ ου λογιζεται) (κατα χαριν αλλα κατα)
(οφειλημα· τω δε μη) (εργαζομενω) ο μισθοσ ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα οφειλημα· τω
δε μη εργαζομενω πιστευοντι δε επι τον δικαιουντα τον ασεβη λογιζεται η πιστισ αυτου εισ
δικαιοσυνην καθαπερ και δαυειδ λεγει τον μακαρισμον του ανθρωπου ω ο θσ λογιζεται δικαιοσυ-
> νην χωρισ εργων μακαριοι ων αφεθησαν αι ανομιαι και ων επεκαλυφθησαν αι αμαρτιαι μακαριοσ
> ανηρ ου ου μη λογισηται κσ αμαρτιαν ο μακαρισμοσ ουν ουτοσ επι την περιτομην η και επι την
ακροβυστιαν· λεγομεν

γαρ ελογισθη τω αβρααμ η πιστισ εισ δικαιοσυνην πωσ ουν ελογισθη εν περιτομη οντι η εν ακρο-
βυστια ουκ εν περιτομη αλλ εν ακροβυστια και σημειον ελαβεν περιτομησ σφραγειδα τησ δικαι-
οσυνησ τησ πιστεωσ τησ εν τη ακροβυστια εισ το ειναι αυτον πατερα παντων των πιστευοντων
δι ακροβυστιασ εισ το λογισθηναι αυτοισ την δικαιοσυνην και πατερα περιτομησ τοισ ουκ εκ
περιτομησ μονον αλλα και τοισ στοιχουσιν τοισ ιχνεσιν τησ εν ακροβυστια πιστεωσ του πατροσ
ημων αβρααμ ου γαρ δια νομου η επαγγελια τω αβρααμ η τω σπερματι αυτου το κληρονομον
αυτον ειναι κοσμου αλλα δια δικαιοσυνησ πιστεωσ ει γαρ οι εκ νομου κληρονομοι κεκενωται η
πιστισ και κατηργηται η επαγγελια ο γαρ νομοσ οργην κατεργαζεται ου δε ουκ εστιν νομοσ
ουδε παραβασισ δια τουτο εκ πιστεωσ ινα κατα χαριν εισ το ειναι βεβαιαν την επαγγελιαν παντι
τω σπερματι ου τω εκ του

I. B³ εστι II. B³ επιστευσε III. B³ ελαβε στοιχουσι ιχνεσι εστι

4 B³ ιλαστηριον et ενδειξιν 8 demum B³ nt vdtr correxit ανθρωπον 14 sq verba ο (sine signo) μισθοσ ου λογιζ. usque μη εργαζομενω signis quae expressimus notata nec instaurata sunt 18 επεκαλυφθησαν: επ non vel certe non satis instauratum. Sed id potius incuria quam industria factum puto 22 B³ σφραγιδα 23 B³ ε in πιστεωσ in corrosam membranam incidit proptereaque superpositum est

νομου μονον αλλα και τω εκ πιστεως αβρααμ οσ εστιν πατηρ παντων ημων καθωσ γεγραπται
> οτι πατερα πολλων εθνων τεθεικα σε κατεναντι ου επιστευσεν θυ του ζωοποιουντοσ τουσ νεκρουσ
και καλουντοσ τα μη οντα ωσ οντα οσ παρ ελπιδα επ ελπιδι επιστευσεν εισ το γενεσθαι αυτον
> πατερα πολλων εθνων κατα το ειρημενον ουτωσ εσται το σπερμα σου και μη ασθενησασ τη
πιστει κατενοησεν το εαυτου σωμα νενεκρωμενον εκατονταετησ που υπαρχων και την νεκρωσιν
τησ μητρασ σαρρασ εισ δε την επαγγελιαν του θυ ου διεκριθη τη απιστια αλλα ενεδυναμωθη τη
πιστει δουσ δοξαν τω θω και πληροφορηθεισ οτι ο επηγγελται δυνατοσ εστιν και ποιησαι διο
ελογισθη αυτω εισ δικαιοσυνην ουκ εγραφη δε δι αυτον μονον οτι ελογισθη αυτω αλλα και δι
ημασ οισ μελλει λογιζεσθαι τοισ πιστευουσιν επι τον εγειραντα ιν τον κν ημων εκ νεκρων οσ
παρεδοθη δια τα παραπτωματα ημων και ηγερ

ε θη δια την δικαιωσιν ημων δικαιωθεντεσ ουν εκ πιστεωσ ειρηνην εχωμεν προσ τον θν δια του
κυ ημων ιυ χυ δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν εισ την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και
καυχωμεθα επ ελπιδι τησ δοξησ του θυ ου μονον δε αλλα και καυχωμενοι εν ταισ θλιψεσιν ειδο-
τεσ οτι η θλιψισ υπομονην κατεργαζεται η δε υπομονη δοκιμην η δε δοκιμη ελπιδα η δε ελπισ
ου καταισχυνει οτι η αγαπη του θυ εκκεχυται εν ταισ καρδιαισ ημων δια πνευματοσ αγιου του
δοθεντοσ ημιν ειγε χσ οντων ημων ασθενων ετι κατα καιρον υπερ ασεβων απεθανεν μολισ γαρ
υπερ δικαιου τισ αποθανειται υπερ γαρ του αγαθου ταχα τισ και τολμα αποθανειν συνιστησιν
δε την εαυτου αγαπην εισ ημασ οτι ετι αμαρτωλων οντων ημων χσ υπερ ημων απεθανεν πολλω
ουν μαλλον δικαιωθεντεσ νυν εν τω αιματι αυτου σωθησομεθα δι αυτου απο τησ οργησ ει γαρ
εχθροι οντεσ κατηλλαγημεν τω θω δια του θανατου του υιου αυ

του πολλω μαλλον καταλλαγεντεσ σωθησομεθα εν τη ζωη αυτου ου μονον δε αλλα και καυχω-
μενοι εν τω θω δια του κυ ημων ιυ δι ου νυν την καταλλαγην ελαβομεν δια τουτο ωσπερ δι ενοσ
ανθρωπου η αμαρτια εισ τον κοσμον εισηλθεν και δια τησ αμαρτιασ ο θανατοσ και ουτωσ εισ
παντασ ανθρωπουσ ο θανατοσ διηλθεν εφ ω παντεσ ημαρτον αχρι γαρ νομου αμαρτια ην εν
κοσμω αμαρτια δε ουκ ελλογειται μη οντοσ νομου αλλα εβασιλευσεν ο θανατοσ απο αδαμ μεχρι
μωυσεωσ και επι τουσ μη αμαρτησαντασ εν τω ομοιωματι τησ παραβασεωσ αδαμ οσ εστιν
τυποσ του μελλοντοσ αλλ ουχ ωσ το παραπτωμα ουτωσ το χαρισμα ει γαρ τω του ενοσ παρα-
πτωματι οι πολλοι απεθανον πολλω μαλλον η χαρισ του θυ και η δωρεα εν χαριτι τη του ενοσ
ανθρωπου ιυ χυ εισ τουσ πολλουσ επερισσευσεν και ουχ ωσ δι ενοσ αμαρτησαντοσ το δωρημα το
μεν γαρ κριμα εξ ενοσ εισ κατακριμα το δε χαρισμα εκ πολλων

I. B[3] εστι επιστευσε κατενοησε εστι II. B[3] απεθανε συνιστησι απεθανε III. B[3] εισηλθε εστι επερισ-
σευσε

11 B[3] εχομεν

παραπτωματων εισ δικαιωμα ει γαρ τω του ενοσ παραπτωματι ο θανατοσ εβασιλευσεν δια του
ενοσ πολλω μαλλον οι την περισσειαν τησ χαριτοσ και τησ δικαιοσυνησ λαμβανοντεσ εν ζωη
βασιλευσουσιν δια του ενοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ αρα ουν ωσ δι ενοσ παραπτωματοσ εισ παντασ ανθρωπουσ εισ
κατακριμα ουτωσ και δι ενοσ δικαιωματοσ εισ παντασ ανθρωπουσ εισ δικαιωσιν ζωησ ωσπερ
γαρ δια τησ παρακοησ του ενοσ ανθρωπου αμαρτωλοι κατεσταθησαν οι πολλοι ουτωσ και δια
ξ̅ τησ υπακοησ του ενοσ δικαιοι κατασταθησονται οι πολλοι νομοσ δε παρεισηλθεν ινα πλεο-
ναση το παραπτωμα ου δε επλεονασεν η αμαρτια υπερεπερισσευσεν η χαρισ ινα ωσπερ εβασιλευ-
σεν η αμαρτια εν τω θανατω ουτωσ και η χαρισ βασιλευση δια δικαιοσυνησ εισ ζωην αιωνιον
δια χ̅υ̅ ι̅υ̅ του κ̅υ̅ ημων τι ουν ερουμεν επιμενωμεν τη αμαρτια ινα η χαρισ πλεοναση μη γενοιτο
οιτινεσ απεθανομεν τη αμαρτια πωσ

ετι ζησομεν εν αυτη η αγνοειτε οτι οσοι εβαπτισθημεν εισ χ̅ν̅ εισ τον θανατον αυτου εβαπτισθημεν συνεταφημεν ουν αυτω δια του βαπτισματοσ εισ τον θανατον ινα ωσπερ ηγερθη χ̅σ̅ εκ νεκρων δια τησ δοξησ του πατροσ ουτωσ και ημεισ εν καινοτητι ζωησ περιπατησωμεν ει γαρ συμφυτοι γεγοναμεν τω ομοιωματι του θανατου αυτου αλλα και τησ αναστασεωσ εσομεθα και τουτο γεινωσκοντεσ οτι ο παλαιοσ ημων ανθρωποσ συνεσταυρωθη ινα καταργηθη το σωμα τησ αμαρτιασ του μηκετι δουλευειν ημασ τη αμαρτια ο γαρ αποθανων δεδικαιωται απο τησ αμαρτιασ ει δε απεθανομεν συν χ̅ω̅ πιστευομεν οτι και συνζησομεν αυτω ειδοτεσ οτι χ̅σ̅ εγερθεισ εκ νεκρων ουκετι αποθνησκει θανατοσ αυτου ουκετι κυριευει ο γαρ απεθανεν τη αμαρτια απεθανεν εφαπαξ ο δε ζη ζη τω θ̅ω̅ ουτωσ και υμεισ λογιζεσθαι εαυτουσ ειναι νεκρουσ μεν τη αμαρτια ζωντασ δε τω θω εν χ̅ω̅ ι̅υ̅

η̅ μη ουν βασιλευετω η αμαρτια εν τω θνητω υμων σωματι εισ το υπακουειν ταισ επιθυμιαισ αυτου μηδε παριστανετε τα μελη υμων οπλα αδικιασ τη αμαρτια αλλα παραστησατε εαυτουσ τω θ̅ω̅ ωσει εκ νεκρων ζωντασ και μελη υμων οπλα δικαιοσυνησ τω θ̅ω̅ αμαρτια γαρ υμων ου κυριευσει ου γαρ εστε υπο νομον αλλα υπο χαριν τι ουν αμαρτησωμεν οτι ουκ εσμεν υπο νομον αλλα υπο χαριν μη γενοιτο ουκ οιδατε οτι ω παριστανετε εαυτουσ δουλουσ εισ υπακοην δουλοι εστε ω υπακουετε ητοι αμαρτιασ εισ θανατον η υπακοησ εισ δικαιοσυνην χαρισ δε τω θ̅ω̅ οτι ητε δουλοι τησ αμαρτιασ υπηκουσατε δε εκ καρδιασ εισ ον παρεδοθητε τυπον διδαχησ ελευθερωθεντεσ δε απο τησ αμαρτιασ εδουλωθητε τη δικαιοσυνη ανθρωπινον λεγω δια την ασθενειαν τησ σαρκοσ υμων ωσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη υμων δουλα τη ακαθαρσια και τη ανομια ουτωσ νυν παρα

I. B^3 εβασιλευσε βασιλευσουσι II. B^3 απεθανε τη
15 B^3 γινωσκοντεσ 17 B^3 συζησομεν

στησατε τα μελη υμων δουλα τη δικαιοσυνη εισ αγιασμον οτε γαρ δουλοι ητε τησ αμαρτιασ ελευθεροι ητε τη δικαιοσυνη τινα ουν καρπον ειχετε τοτε εφ οισ νυν επαισχυνεσθε το μεν γαρ τελοσ εκεινων θανατοσ νυνει δε ελευθερωθεντεσ απο τησ αμαρτιασ δουλωθεντεσ δε τω θ̅ω̅ εχετε τον καρπον υμων εισ αγιασμον το δε τελοσ ζωην αιωνιον τα γαρ οψωνια τησ αμαρτιασ θανατοσ
6 το δε χαρισμα του θ̅υ̅ ζωη αιωνιοσ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω κ̅ω̅ ημων η αγνοειτε αδελφοι γεινωσκουσιν γαρ νομον λαλω οτι ο νομοσ κυριευει του ανθρωπου εφ οσον χρονον ζη η γαρ υπανδροσ γυνη τω ζωντι ανδρι δεδεται νομω εαν δε αποθανη ο ανηρ κατηργηται απο του νομου του ανδροσ αρα ουν ζωντοσ του ανδροσ μοιχαλισ χρηματισει εαν γενηται ανδρι ετερω εαν δε αποθανη ο ανηρ ελευθερα εστιν απο του νομου του μη ειναι αυτην μοιχαλιδα γενομενην ανδρι ετερω ωστε αδελφοι μου και

υμεισ εθανατωθητε τω νομω δια του σωματοσ του χ̅υ̅ εισ το γενεσθαι υμασ ετερω τω εκ νεκρων εγερθεντι ινα καρποφορησωμεν τω θ̅ω̅ οτε γαρ ημεν εν τη σαρκι τα παθηματα των αμαρτιων τα δια του νομου ενηργειτο εν τοισ μελεσιν ημων εισ το καρποφορησαι τω θανατω νυνει δε κατηργηθημεν απο του νομου αποθανοντεσ εν ω κατειχομεθα ωστε δουλευειν εν καινοτητι πνευματοσ και ου παλαιοτητι γραμματοσ τι ουν ερουμεν ο νομοσ αμαρτια μη γενοιτο αλλα την αμαρτιαν ουκ εγνων ει μη δια νομου την τε γαρ επιθυμιαν ουκ ηδειν ει μη ο νομοσ ελεγεν ουκ επιθυμησεισ αφορμην δε λαβουσα η αμαρτια δια τησ εντολησ κατηργασατο εν εμοι πασαν επιθυμιαν χωρισ γαρ νομου αμαρτια νεκρα εγω δε εζην χωρισ νομου ποτε ελθουσησ δε τησ εντολησ η αμαρτια ανεζησεν εγω δε απεθανον και ευρεθη μοι η εντολη η εισ ζωην αυτη εισ θανατον η γαρ αμαρτια αφορμην λαβουσα δια τησ εντο

λησ εξηπατησεν με και δι αυτησ απεκτεινεν ωστε ο μεν νομοσ αγιοσ και η εντολη αγια και δικαια και αγαθη το ουν αγαθον εμοι εγενετο θανατοσ μη γενοιτο αλλ η αμαρτια ινα φανη αμαρτια δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον ινα γενηται καθ υπερβολην αμαρτωλοσ η αμαρτια δια τησ εντολησ· οιδαμεν γαρ οτι ο νομοσ πνευματικοσ εστιν εγω δε σαρκινοσ ειμι πεπραμενοσ υπο την αμαρτιαν ο γαρ κατεργαζομαι ου γεινωσκω ου γαρ ο θελω τουτο πρασσω αλλ ο μεισω τουτο ποιω ει δε ο ου θελω τουτο ποιω συμφημι τω νομω οτι καλοσ νυνει δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα η ενοικουσα εν εμοι αμαρτια οιδα γαρ οτι ουκ οικει εν εμοι τουτεστιν εν τη σαρκι μου αγαθον το γαρ θελειν παρακειται μοι το δε κατεργαζεσθαι το καλον ου ου γαρ ο θελω ποιω αγαθον αλλα ο ου θελω κακον τουτο πρασσω ει δε ο ου θελω τουτο ποιω ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα η οικουσα εν εμοι αμαρ

III. B³ εξηπατησε
3 B³ νυνι 5 B³ γινωσκουσι 13 B³ νυνι 17 B³ κατειργασατο 25 B³ γινωσκω 26 B³ μισω et νυνι

τια ευρισκω αρα τον νομον τω θελοντι εμοι ποιειν το καλον οτι εμοι το κακον παρακειται συνηδομαι γαρ τω νομω του θυ κατα τον εσω ανθρωπον βλεπω δε ετερον νομον εν τοισ μελεσιν μου αντιστρατευομενον τω νομω του νοοσ μου και αιχμαλωτιζοντα με εν τω νομω τησ αμαρτιασ τω οντι εν τοισ μελεσιν μου ταλαιπωροσ εγω ανθρωποσ τισ με ρυσεται εκ του σωματοσ του θανατου τούτου χαρισ τω θ̅ω̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ του κ̅υ̅ ημων αρα ουν αυτοσ εγω τω μεν νοι δουλευω νομω θ̅υ̅ τη δε σαρκι νομω αμαρτιασ ουδεν αρα νυν κατακριμα τοισ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ο γαρ νομοσ του πνευματοσ τησ ζωησ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ηλευθερωσεν σε απο του νομου τησ αμαρτιασ και του θανατου το γαρ αδυνατον του νομου εν ̓ω ησθενει δια τησ σαρκοσ ο θ̅σ̅ τον εαυτου υιον πεμψασ εν ομοιωματι σαρκοσ αμαρτιασ και περι αμαρτιασ κατεκρεινε την αμαρτιαν εν τη σαρκι ινα το δικαιωμα του νομου πληρωθη εν ημιν τοισ μη κατα σαρκα περιπα

τουσιν αλλα κατα πνευμα οι γαρ κατα σαρκα οντεσ τα τησ σαρκοσ φρονουσιν οι δε κατα πνευμα τα του πνευματοσ το γαρ φρονημα τησ σαρκοσ θανατοσ το δε φρονημα του πνευματοσ ζωη και ειρηνη διοτι το φρονημα τησ σαρκοσ εχθρα εισ θ̅ν̅ τω γαρ νομω του θ̅υ̅ ουχ υποτασσεται ουδε γαρ δυναται οι δε εν σαρκι οντεσ θ̅ω̅ αρεσαι ου δυνανται υμεισ δε ουκ εσται εν σαρκι αλλα εν πνευματι ειπερ πνευμα θ̅υ̅ οικει εν υμιν ει δε τισ πνευμα χ̅υ̅ ουκ εχει ουτοσ ουκ εστιν αυτου ει δε χ̅σ̅ εν υμιν το μεν σωμα νεκρον δια αμαρτιαν το δε πνευμα ζωη δια δικαιοσυνην ει δε το πνευμα του εγειραντοσ τον ι̅ν̅ εκ νεκρων οικει εν υμιν ο εγειρασ χ̅ν̅ εκ νεκρων ζωοποιησει και τα θνητα σωματα υμων δια το ενοικουν αυτου πνευμα εν υμιν αρα ουν αδελφοι οφειλεται εσμεν ου τη σαρκι του κατα σαρκα ζην ει γαρ κατα σαρκα· ζητε μελλετε αποθνησκειν ει δε πνευματι τασ πραξεισ του σωματοσ θανατουτε ζησεσθε οσοι γαρ

πνευματι θ̅υ̅ αγονται ουτοι υιοι εισιν θ̅υ̅ ου γαρ ελαβετε πνευμα δουλειασ παλιν εισ φοβον αλλα ελαβετε πνευμα υιοθεσιασ εν ω κραζομεν αββα ο πατηρ αυτο το πνευμα συνμαρτυρει τω πνευματι ημων οτι εσμεν τεκνα θ̅υ̅ ει δε τεκνα και κληρονομοι κληρονομοι μεν θ̅υ̅ συνκληρονομοι δε χ̅υ̅ ειπερ συνπασχομεν ινα και συνδοξασθωμεν λογιζομαι γαρ οτι ουκ αξια τα παθηματα του νυν καιρου προσ την μελλουσαν δοξαν αποκαλυφθηναι εισ ημασ η γαρ αποκαραδοκια τησ κτισεωσ την αποκαλυψιν των υιων του θ̅υ̅ απεκδεχεται τη γαρ ματαιοτητι η κτισισ υπεταγη ουχ εκουσα αλλα δια τον υποταξαντα εφ ελπιδι οτι και αυτη η κτισισ ελευθερωθησεται απο τησ δουλειασ τησ φθορασ εισ την ελευθεριαν τησ δοξησ των τεκνων του θ̅υ̅ οιδαμεν γαρ οτι πασα η κτισισ συνστεναζει και συνωδεινει αχρι του νυν ου μονον δε αλλα και αυτοι την απαρχην του πνευματοσ εχον

I. B^3 μελεσι bis ηλευθερωσε III. B^3 εισι

9 B^3 κατεκρινε 12 litterae ου πνευματοσ ζ prima manu rescriptae. Videtur ante τησ σαρκοσ etc perperam repetitum fuisse 14 B^3 εστε 22 B^3 συμμαρτυρει 23 B^3 συγκληρονομοι 24 B^3 συμπασχομεν 27 B^3 επ ελπ. 29 B^3 συστεναζει et συνωδινει

τεσ και αυτοι εν εαυτοισ στεναζομεν υιοθεσιαν απεκδεχομενοι την απολυτρωσιν του σωματοσ
ημων τη γαρ ελπιδι εσωθημεν ελπισ δε βλεπομενη ουκ εστιν ελπισ ο γαρ βλεπει τισ ελπιζει ει
δε ο ου βλεπομεν ελπιζομεν δι υπομονησ απεκδεχομεθα ωσαυτωσ δε και το πνευμα συναντιλαμ-
βανεται τη ασθενεια ημων το γαρ τι προσευξωμεθα καθο δει ουκ οιδαμεν αλλ αυτο το πνευμα
υπερεντυγχανει στεναγμοισ αλαλητοισ ο δε ερευνων τασ καρδιασ οιδεν τι το φρονημα του πνευ-
ια ματοσ οτι κατα θν εντυγχανει υπερ αγιων οιδαμεν δε οτι τοισ αγαπωσι τον θν παντα συνερ-
γει ο θσ εισ αγαθον τοισ κατα προθεσιν κλητοισ ουσιν οτι ουσ προεγνω και προωρισεν συμμορ-
φουσ τησ εικονοσ του υιου αυτου εισ το ειναι αυτον πρωτοτοκον εν πολλοισ αδελφοισ ουσ δε
προωρισεν τουτουσ και εκαλεσεν και ουσ εκαλεσεν τουτουσ και εδικαιωσεν ουσ δε εδικαιωσεν
τουτουσ και εδοξασεν τι ουν

ερουμεν προσ ταυτα ει ο θσ υπερ ημων τισ καθ ημων οσ γε του ιδιου υιου ουκ εφεισατο αλλα
υπερ ημων παντων παρεδωκεν αυτον πωσ ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται τισ
εγκαλεσει κατα εκλεκτων θυ θσ ο δικαιων τισ ο κατακρεινων χσ ο αποθανων μαλλον δε εγερ-
θεισ οσ και εστιν εν δεξια θυ οσ και εντυγχανει υπερ ημων τισ ημασ χωρισει απο τησ αγαπησ
του θυ τησ εν χω ιυ θλειψισ η στενοχωρια η διωγμοσ η λειμοσ η γυμνοτησ η κινδυνοσ η
μαχαιρα καθωσ γεγραπται οτι ενεκεν σου θανατουμεθα ολην την ημεραν ελογισθημεν ωσ προ-
βατα σφαγησ αλλ εν τουτοισ πασιν υπερνεικωμεν δια του αγαπησαντοσ ημασ πεπεισμαι γαρ
οτι ουτε θανατοσ ουτε ζωη ουτε αγγελοι ουτε αρχαι ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε δυνα-
μεισ ουτε υψωμα ουτε βαθοσ ουτε τισ κτισισ ετερα δυνησεται ημασ χωρισαι απο τησ αγαπησ
του θυ τησ εν χω ιυ τω κω ημων αληθειαν λε

γω εν χω ου ψευδομαι συνμαρτυρουσησ μοι τησ συνειδησεωσ μου εν πνευματι αγιω οτι λυπη
μοι εστιν μεγαλη και αδιαλιπτοσ οδυνη τη καρδια μου ηυχομην γαρ αναθεμα ειναι αυτοσ εγω
απο του χυ υπερ των συγγενων μου κατα σαρκα οιτινεσ εισιν ισραηλειται ων η υιοθεσια και η
δοξα και η διαθηκη και η νομοθεσια και η λατρεια και αι επαγγελιαι ων οι πατερεσ και εξ ων
ιβ ο χσ το κατα σαρκα ο ων επι παντων θσ ευλογητοσ εισ τουσ αιωνασ αμην ουχ οιον δε οτι
εκπεπτωκεν ο λογοσ του θυ ου γαρ παντεσ οι εξ ισραηλ ουτοι ισραηλ ουδ οτι εισιν σπερμα
αβρααμ παντεσ τεκνα αλλ εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα τουτεστιν ου τα τεκνα τησ σαρκοσ
ταυτα τεκνα του θυ αλλα τα τεκνα τησ επαγγελιασ λογιζεται εισ σπερμα επαγγελιασ γαρ ο
λογοσ ουτοσ κατα τον καιρον τουτον ελευσομαι και εσται τη σαρρα υιοσ ου μονον δε αλλα και
ρεβεκκα εξ ενοσ κοιτην εχουσα ισαακ του πατροσ ημων μηπω γαρ

1. B^3 οιδε προωρισε bis εκαλεσε bis εδικαιωσε τουτ. εδοξασε III. B^3 εστι εισι σπερμ.

2 post τισ iam B^2 add τι 13 B^3 κατακρινων 15 B^3 θλιψισ et λιμοσ 17 B^3 υπερνικωμεν 21 B^3 συμμαρτυρουσησ 22 B^3 αδιαλειπτοσ 23 post υπερ των B^2 suppl in margine αδελφων μου των. Ibidem B^3 ισραηλιται 27 post τουτεστιν B^2 suppl οτι

γεννηθεντων μηδε πραξαντων τι αγαθον η φαυλον ινα η κατ εκλογην προθεσις του θυ μενη
ουκ εξ εργων αλλ εκ του καλουντοσ ερρεθη αυτη οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι καθαπερ
> γεγραπται τον ιακωβ ηγαπησα τον δε ησαυ εμεισησα τι ουν ερουμεν μη αδικια παρα τω
θω μη γενοιτο τω μωση γαρ λεγει ελεησω ον αν ελεω και οικτειρησω ον αν οικτειρω αρα ουν
> ου του θελοντοσ ουδε του τρεχοντοσ αλλα του ελεωντοσ θυ λεγει γαρ η γραφη τω φαραω οτι
> εισ αυτο τουτο εξηγειρα σε οπωσ ενδειξωμαι εν σοι την δυναμιν μου και οπωσ διαγγελη το
> ονομα μου εν παση τη γη αρα ουν ον θελει ελεει ον δε θελει ελεει ον δε θελει σκληρυνει ερεισ
μοι ουν τι ουν ετι μεμφεται τω γαρ βουληματι αυτου τισ ανθεστηκεν ω ανθρωπε μενουν συ τισ
ει ο ανταποκρεινομενοσ τω θω μη ερει το πλασμα τω πλασαντι τι με εποιησασ ουτωσ η ουκ
εχει εξουσιαν ο κεραμευσ του πηλου

εκ του αυτου φυραματοσ ποιησαι ο μεν εισ τειμην σκευοσ ο δε εισ ατειμιαν ει δε θελων ο θσ
ενδειξασθαι την οργην και γνωρισαι το δυνατον αυτου ηνεγκεν εν πολλη μακροθυμια σκευη οργησ
κατηρτισμενα εισ απωλειαν ινα γνωριση τον πλουτον τησ δοξησ αυτου επι σκευη ελεουσ α προ-
ητοιμασεν εισ δοξαν ουσ και εκαλεσεν ημασ ου μονον εξ ιουδαιων αλλα και εξ εθνων ωσ και τω
> ωσηε λεγει καλεσω τον ου λαον μου λαον μου και την ουκ ηγαπημενην ηγαπημενην και εσται
> εν τω τοπω ου ερρεθη ου λαοσ μου υμεισ εκει κληθησονται υιοι θυ ζωντοσ ησαϊασ δε κραζει υπερ
> του ισραηλ εαν η ο αριθμοσ των υιων ισραηλ ωσ η αμμοσ τησ θαλασσησ το υπολιμμα σωθησεται
> λογον γαρ συντελων και συντεμνων ποιησει ο κσ επι τησ γησ και καθωσ προειρηκεν ησαϊασ
> ει μη κσ σαβαωθ εγκατελιπεν ημιν σπερμα ωσ σοδομα αν εγενηθεν και ωσ γομορρα αν ωμοιωθη-
> μεν τι ουν ερουμεν οτι εθνη τα

μη διωκοντα δικαιοσυνην κατελαβεν δικαιοσυνην δικαιοσυνην δικαιοσυνην δε την εκ πιστεωσ ισραηλ δε
διωκων νομον δικαιοσυνησ εισ νομον ουκ εφθασεν διατι οτι ουκ εκ πιστεωσ αλλ ωσ εξ εργων
> προσεκοψαν τω λιθω του προσκομματοσ καθωσ γεγραπται ιδου τιθημι εν σειων λιθον προσκομ-
> ματοσ και πετραν σκανδαλου και ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται αδελφοι η μεν
ευδοκια τησ εμησ καρδιασ και η δεησισ προσ τον θν υπερ αυτων εισ σωτηριαν μαρτυρω γαρ
αυτοισ οτι ζηλον θυ εχουσιν αλλ ου κατ επιγνωσιν αγνοουντεσ γαρ την του θυ δικαιοσυνην και
ιγ την ιδιαν ζητουντεσ στησαι τη δικαιοσυνη του θυ ουχ υπεταγησαν τελοσ γαρ νομου χσ εισ
δικαιοσυνην παντι τω πιστευοντι μωυσησ γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ νομου οτι ο ποιησασ
αυτα ανθρωποσ ζησεται εν αυτη η δε εκ πιστεωσ δικαιοσυνη ουτωσ λεγει μη ειπησ εν τη καρδια
σου τισ αναβησεται εισ τον ουρανον του

III. B[3] κατελαβε εφθασε

2 B[3] ερρηθη 3 B[3] εμισησα 4 B[3] μωσει 5 B[3] ελεουντοσ 7 verba ον δε θελει ελεει B[3] non instauravit 8 B[3] ανταποκρινομενοσ 11 B[3] τιμην et ατιμιαν 16 B[3] ερρηθη 17 B[3] υπολειμμα 19 B[3] εγενηθημεν (litteris εγενη exibat versus) 23 B[3] σιων

τεστιν χν καταγαγειν η τις καταβησεται εις την αβυσσον τουτεστιν χν εκ νεκρων αναγαγειν αλλα τι λεγει εγγυς σου το ρημα εστιν εν τω στοματι σου και εν τη καρδια σου τουτεστιν το ρημα της πιστεως ο κηρυσσομεν οτι εαν ομολογησης το ρημα εν τω στοματι σου οτι κς ις και πιστευσης εν τη καρδια σου οτι ο θς αυτον ηγειρεν εκ νεκρων σωθηση καρδια γαρ πιστευεται εις δικαιοσυνην στοματι δε ομολογειται εις σωτηριαν λεγει γαρ η γραφη πας ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται ου γαρ εστιν διαστολη ιουδαιου τε και ελληνος ο γαρ αυτος κς παντων πλουτων εις παντας τους επικαλουμενους αυτον πας γαρ ος αν επικαλεσηται το ονομα κυ σωθησεται πως ουν επικαλεσωνται εις ον ουκ επιστευσαν πως δε πιστευσωσιν ου ουκ ηκουσαν πως δε ακουσωσιν χωρις κηρυσσοντος πως δε κηρυξωσιν εαν μη αποσταλωσιν καθαπερ γεγραπται ως ωραιοι οι ποδες των ευαγγε

λιζομενων αγαθα αλλ ου παντες υπηκουσαν τω ευαγγελιω ησαϊας γαρ λεγει κε τις επιστευσεν τη ακοη ημων αρα η πιστις εξ ακοης η δε ακοη δια ρηματος χυ· αλλα λεγω μη ουκ ηκουσαν μενουνγε εις πασαν την γην εξηλθεν ο φθογγος αυτων και εις τα περατα της οικουμενης τα ρηματα αυτων αλλα λεγω μη ισραηλ ουκ εγνω πρωτος μωυσης λεγει εγω παραζηλωσω υμας επ ουκ εθνει επ εθνει ασυνετω παροργιω υμας ησαϊας δε αποτολμα και λεγει ευρεθην εν τοις εμε μη ζητουσιν εμφανης εγενομην εν τοις εμε μη επερωτωσιν προς δε τον ισραηλ λεγει ολην την ημεραν εξεπετασα τας χειρας μου προς λαον απειθουντα και αντιλεγοντα λεγω ουν μη απωσατο ο θς τον λαον αυτου μη γενοιτο και γαρ εγω ισραηλειτης ειμι εκ σπερματος αβρααμ φυλης βενιαμ ουκ απωσατο ο θς τον λαον αυτου ον προεγνω η ουκ οιδατε εν ηλεια τι λεγει η γραφη ως εντυγχανει τω θω κατα του ισλ·

κε τους προφητας σου απεκτειναν τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν καγω υπελιφθην μονος και ζητουσιν την ψυχην μου αλλα τι λεγει αυτω ο χρηματισμος κατελιπον εμαυτω επτακισχειλιους ανδρας οιτινες ουκ εκαμψαν γονυ τη βααλ ουτως ουν και εν τω νυν καιρω λιμμα κατ εκλογην χαριτος γεγονεν ει δε χαριτι ουκετι εξ εργων επει η χαρις ουκετι γεινεται χαρις ει δε εξ εργων ουκετι χαρις επ[ει] το εργον ουκετι εστιν χαρις τι ουν ο επιζητει ισραηλ τουτο ουκ επετυχεν η δε εκλογη επετυχεν οι δε λοιποι επωρωθησαν καθαπερ γεγραπται εδωκεν αυτοις ο θς πνευμα κατανυξεως οφθαλμους του μη βλεπειν και ωτα του μη ακουειν εως της σημερον ημερας και δαυειδ λεγει γενηθητω η τραπεζα αυτων εις παγιδα και εις θηραν και εις σκανδαλον και εις ανταποδομα αυτοις σκοτισθητωσαν οι οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν και τον νωτον αυτων διαπαντος συν

I. B^3 τουτεστι ter εστι διαστ. ακουσωσι αποσταλωσι II. B^3 επιστευσε επερωτωσι III. B^3 ζητουσι εστι χαρ.

12 δια : pro δ iam ρ scripserat *, sed ipse se correxit 18 B^3 ισραηλιτης. Ibidem B^2 et ^{3} βενιαμειν 19 B^3 ηλια 21 B^3 υπελειφθην 22 B^3 επτακισχιλιους 23 B^3 λημμα 24 B^3 γινεται 25 B^3 επει 30 B^3 συγκαμψον

καμψον λεγω ουν μη επταισαν ινα πεσωσιν μη γενοιτο αλλα τω αυτων παραπτωματι η σωτηρια
τοισ εθνεσιν εισ το παραζηλωσαι αυτουσ ει δε το παραπτωμα αυτων πλουτοσ κοσμου και το
ιβ ηττημα αυτων πλουτοσ εθνων ποσω μαλλον το πληρωμα αυτων υμιν δε λεγω τοισ εθνεσιν
εφ οσον μεν ουν ειμι εγω εθνων αποστολοσ την διακονιαν μου δοξαζω ει πωσ παραζηλωσω μου
την σαρκα και σωσω τινασ εξ αυτων ει γαρ η αποβολη αυτων καταλλαγη κοσμου τισ η προσ-
λημψισ ει μη ζωη εκ νεκρων ει δε η απαρχη αγια και το φυραμα και ει η ριζα αγια και οι
κλαδοι ει δε τινεσ των κλαδων εξεκλασθησαν συ δε αγριελαιοσ ων ενεκεντρισθησ εν αυτοισ
και συνκοινωνοσ τησ ριζησ τησ πειοτητοσ τησ ελαιασ εγενου μη κατακαυχω των κλαδων ει
δε κατακαυχασαι ου συ την ριζαν βασταζεισ αλλα η ριζα σε ερεισ ουν εξεκλασθησαν κλαδοι
ινα εγω ενκεντρισθω καλωσ

τη απιστια εξεκλασθησαν συ δε τη πιστει εστηκασ μη υψηλα φρονει αλλα φοβου ει γαρ ο θσ των
κατα φυσιν κλαδων ουκ εφεισατο ουδε σου φεισεται ιδε ουν χρηστοτητα και αποτομιαν του θυ
επι μεν τουσ πεσοντασ αποτομια επι δε σε χρηστοτησ θυ εαν επιμενησ τη χρηστοτητι επει και
συ εκκοπηση κακεινοι δε εαν μη επιμενωσι τη απιστια ενκεντρισθησονται δυνατοσ γαρ εστιν
ο θσ παλιν ενκεντρισαι αυτουσ ει γαρ συ εκ τησ κατα φυσιν εξεκοπησ αγριελαιου και παρα φυσιν
ενεκεντρισθησ εισ καλλιελαιον ποσω μαλλον ουτοι οι κατα φυσιν ενκεντρισθησον τη ιδια ελαια
ου γαρ θελω υμασ αγνοειν αδελφοι το μυστηριον τουτο ινα μη ητε εν εαυτοισ φρονιμοι οτι
πωρωσισ απο μερουσ τω ισραηλ γεγονεν αχρι ου το πληρωμα των εθνων εισελθη και ουτωσ πασ
> ισραηλ σωθησεται καθωσ γεγραπται ηξει εκ σειων ο ρυομενοσ αποστρεψει ασεβειασ απο ιακωβ·
> και αυτη αυτοισ η παρ εμου δι

> αθηκη οταν αφελωμαι τασ αμαρτιασ αυτων κατα μεν το ευαγγελιον εχθροι δι υμασ κατα δε την
εκλογην αγαπητοι δια τουσ πατερασ αμεταμελητα γαρ τα χαρισματα και η κλησισ του θυ
ωσπερ γαρ υμεισ ποτε ηπειθησατε τω θω νυνι δε ηλεηθητε τη τουτων απειθια ουτωσ και ουτοι
νυν ηπειθησαν τω υμετερω ελεει ινα και αυτοι νυν ελεηθωσιν συνεκλεισεν γαρ ο θσ τουσ παντασ
εισ απειθιαν ινα τουσ παντασ ελεηση ω βαθοσ πλουτου και σοφιασ και γνωσεωσ θυ ωσ ανεξεραυ-
νητα τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αι οδοι αυτου τισ γαρ εγνω νουν κυ η τισ συμβουλοσ
αυτου εγενετο η τισ προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω οτι εξ αυτου και δι αυτου και
ιγ εισ αυτον τα παντα αυτω η δοξα εισ τουσ αιωνασ αμην παρακαλω ουν υμασ αδελφοι δια
των οικτειρμων του θυ παραστησαι τα σωματα υμων θυσιαν ζωσαν αγιαν ευαρεστον τω θω την
λογικην λατρειαν υμων και μη συνσχηματιζεσθε τω αιωνιω του

1. B^3 πεσωσι III. B^3 ελεηθωσι συνεκλεισε

6 B^3 προσληψισ 8 B^3 συγκοινωνοσ et πιοτητοσ 10 B^3 εγκεντρισθω 14 B^1 εγκεντρισθησονται 15 B^3 εγκεντρισαι 16 B^3 εγκεντρισθησονται 18 B^3 αχρισ 19 B^3 σιων 23 B^3 απειθεια 25 B^3 απειθειαν et ανεξερευ-νητα 29 B^3 οικτιρμων 30 B^3 συσχηματιζεσθαι. Ibidem ω finale in αιωνιω etiam instauratum

τω αλλα μεταμορφουσθε τη ανακαινωσει του νοος εις το δοκιμαζειν υμας τι το θελημα του θυ το αγαθον και ευαρεστον και τελειον λεγω γαρ δια της χαριτος της δοθεισης μοι παντι τω οντι εν υμιν μη υπερφρονειν παρ ο δει φρονειν αλλα φρονειν εις το σωφρονειν εκαστω ως ο θς εμερισεν μετρον πιστεως καθαπερ γαρ εν ενι σωματι πολλα μελη εχομεν τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν ουτως οι πολλοι εν σωμα εσμεν εν χω το δε καθ εις αλληλων μελη εχοντες δε χαρισματα κατα την χαριν την δοθεισαν ημιν διαφορα ειτε προφητειαν κατα την αναλογιαν της πιστεως ειτε διακονιαν εν τη διακονια ειτε ο διδασκων εν τη διδασκαλια ειτε ο παρακαλων εν τη παρακλησει ο μεταδιδους εν απλοτητι ο προισταμενος εν σπουδη ο ελεων εν ιλαροτητι η αγαπη ανυποκριτος αποστυγουντες το πονηρον κολλωμενοι τω αγαθω τη φιλαδελφια εις αλληλους φιλοστοργοι τη τιμη αλληλους προηγουμε

νοι τη σπουδη μη οκνηροι τω πνευματι ζεοντες τω κω δουλευοντες τη ελπιδι χαιροντες τη θλειψει υπομενοντες τη προσευχη προσκαρτερουντες ταις χρειαις των αγιων κοινωνουντες την φιλοξενιαν διωκοντες ευλογειτε τους διωκοντας ευλογειτε και μη καταρασθε χαιρειν μετα χαιροντων κλαιειν μετα κλαιοντων το αυτο εις αλληλους φρονουντες μη τα υψηλα φρονουντες αλλα τοις ταπεινοις συναπαγαμενοι μη γεινεσθε φρονιμοι παρ εαυτοις μηδενι κακον αντι κακου αποδιδοντες προνοουμενοι καλα ενωπιον παντων ανθρωπων ει δυνατον το εξ υμων μετα παντων ανθρωπων ειρηνευοντες > μη εαυτους εκδικουντες αγαπητοι αλλα δοτε τοπον τη οργη γεγραπται γαρ εμοι εκδικησις εγω > ανταποδωσω λεγει κς αλλα εαν πεινα ο εχθρος σου ψωμιζε αυτον εαν διψα ποτιζε αυτον τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι της κεφαλης αυτου μη νεικω υπο του κακου αλλα νεικα εν τω αγαθω το κακον

ιϛ πασα ψυχη εξουσιαις υπερεχουσαις υποτασσεσθω ου γαρ εστιν εξουσια ει μη υπο θυ αι δε ουσαι υπο θυ τεταγμεναι εισιν ωστε ο αντιτασσομενος τη εξουσια τη του θυ διαταγη ανθεστηκεν οι δε ανθεστηκοτες εαυτοις κριμα λημψονται οι γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος τω αγαθω εργω αλλα τω κακω θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν το αγαθον ποιει και εξεις επαινον εξ αυτης θυ γαρ διακονος εστιν σοι εις αγαθον εαν δε το κακον ποιης φοβου ου γαρ εικη την μαχαιραν φορει θυ γαρ διακονος εστιν εκδικος εις οργην τω το κακον πρασσοντι διο αναγκη υποτασσεσθαι ου μονον δια την οργην αλλα και δια την συνειδησιν δια τουτο γαρ και φορους τελειτε λιτουργοι γαρ θυ εισιν εις αυτο τουτο προσκαρτερουντες αποδοτε πασι τας οφειλας τω τον φορον τον φορον τω το τελος το τελος τω τον φοβον τον φοβον τω την τειμην την τειμην μηδενι μηδεν οφειλετε ει μη το αλληλους αγαπαν ο γαρ αγαπων τον ετερον νομον πε

1. B^3 εμερισε III. B^3 εισι φοβ. εστι σοι

I B^3 μεταμορφουσθαι 3 B^3 α δει 11 B^3 θλιψει 15 B^3 συναπαγομενοι et γινεσθε 19 B^3 νικω 20 B^3 νικα 23 B^3 ληψονται 25 B^3 διακονος 27 B^3 λειτουργοι 29 B^3 τιμην bis et οφειλετε

πληρωκεν το γαρ ου μοιχευσεις ου φονευσεις ου κλεψεις ουκ επιθυμησεις και ει τισ ετερα εντολη εν τω λογω τουτω ανακεφαλαιουται αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον η αγαπη τω πλησιον κακον ουκ εργαζεται πληρωμα ουν νομου η αγαπη και τουτο ειδοτεσ τον καιρον οτι ωρα ηδη υμασ εξ υπνου εγερθηναι νυν γαρ εγγυτερον ημων η σωτηρια η οτε επιστευσαμεν η νυξ προεκοψεν η δε ημερα ηγγικεν αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτουσ ενδυσωμεθα δε τα οπλα του φωτοσ ωσ εν ημερα ευσχημονωσ περιπατησωμεν μη κωμοισ και μεθαισ μη κοιταισ και ασελγειαισ μη εριδι και ζηλοισ αλλα ενδυσασθε τον χ̅ν̅ ι̅ν̅ και τησ σαρκοσ προνοιαν μη
ξ̅ ποιεισθε εισ επιθυμιασ τον δε ασθενουντα τη πιστει προσλαμβανεσθε μη εισ διακρισεισ διαλογισμων οσ μεν πιστευει φαγειν παντα ο δε ασθενων λαχανα εσθιει ο εσθιων τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω ο δε μη εσθιων τον

εσθιοντα μη κρεινετω ο θ̅σ̅ γαρ αυτον προσελαβετο συ τισ ει ο κρεινων αλλοτριον οικετην τω ιδιω κ̅ω̅ στηκει η πειπτει σταθησεται δε δυνατει γαρ ο κ̅σ̅ στησαι αυτον οσ μεν κρεινει ημεραν παρ ημεραν οσ δε κρεινει πασαν ημεραν εκαστοσ εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω ο φρονων την ημεραν κ̅ω̅ φρονει και ο εσθιων κ̅ω̅ εσθιει ευχαριστει γαρ τω θ̅ω̅ και ο μη εσθιων κ̅ω̅ ουκ εσθιει και ευχαριστει τω θ̅ω̅ ουδεισ γαρ ημων εαυτω ζη και ουδεισ εαυτω αποθνησκει εαν τε γαρ ζωμεν τω κ̅ω̅ ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν τω κ̅ω̅ αποθνησκομεν εαν τε ουν ζωμεν εαν τε αποθνησκωμεν του κ̅υ̅ εσμεν εισ τουτο γαρ χ̅σ̅ απεθανεν και εζησεν ινα και νεκρων και ζωντων κυριευση συ δε τι κρεινεισ τον αδελφον σου η και συ τι εξουθενεισ τον αδελφον σου παντεσ γαρ παρα-
> στησομεθα τω βηματι του θ̅υ̅ γεγραπται γαρ ζω εγω λεγει κ̅σ̅ οτι εμοι καμψει παν γονυ και
> εξομολογησεται πασα γλωσ

> σα τω θ̅ω̅ αρα εκαστοσ ημων περι εαυτου λογον αποδωσει μηκετι ουν αλληλουσ κρεινωμεν αλλα τουτο κρεινατε μαλλον το μη τιθεναι τω αδελφω σκανδαλον οιδα και πεπισμαι εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ οτι ουδεν κοινον δι εαυτου ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι εκεινω κοινον ει γαρ δια βρωμα ο αδελφοσ σου λυπειται ουκετι κατα αγαπην περιπατεισ μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε υπερ ου χ̅σ̅ απεθανεν μη βλασφημεισθω ουν υμων το αγαθον ου γαρ εστιν η βασιλεια του θ̅υ̅ βρωσισ και ποσισ αλλα δικαιοσυνη και ειρηνη και χαρα εν πνευματι αγιω ο γαρ εν τουτω δουλευων τω θ̅ω̅ ευαρεστοσ τω θ̅ω̅ και δοκιμοισ τοισ ανθρωποισ αρα ουν τα τησ ειρηνησ διωκομεν και τα τησ οικοδομησ τησ εισ αλληλουσ μη ενεκεν βρωματοσ καταλυε το εργον του θ̅υ̅ παντα μεν καθαρα αλλα κακον τω ανθρωπω τω δια προσκομματοσ εσθιοντι καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πειν οινον μηδε εν ω ο α

I. B³ πεπληρωκε II. B³ απεθανε III. B³ απεθανε

11 B³ κρινετω et κρινων 12 B³ πιπτει et κρινει 13 B³ κρινει 18 B³ κρινεισ 21 B³ κρινωμεν 22 B³ κρινατε et πεπεισμαι 27 ex θ̅ω̅ ευαρ. B³ fecit χ̅ω̅ ευαρ. Ibidem δοκίμοισ hoc accentu B³ 30 B³ πιειν

δελφοσ σου προσκοπτει η σκανδαλιζεται η ασθενει συ πιστιν ην εχεισ κατα σεαυτον εχε ενωπιον του θ̅υ̅ μακαριοσ ο μη κρεινων εαυτον εν ω δοκιμαζει ο δε διακρεινομενοσ αν φαγη κατακεκριται
ιη̅ οτι ουκ εκ πιστεωσ παν δε ο ουκ εκ πιστεωσ αμαρτια εστιν οφειλομεν δε ημεισ οι δυνατοι τα ασθενηματα των αδυνατων βασταζειν και μη εαυτοισ αρεσκειν εκαστοσ ημων τω πλησιον αρεσκετω εισ το αγαθον προσ οικοδομην και γαρ ο χ̅σ̅ ουχ εαυτω ηρεσεν αλλα καθωσ γεγραπται οι ονειδισμοι των ονειδιζοντων σε επεπεσαν επ εμε οσα γαρ εγραφη παντα εισ την ημετεραν διδασκαλιαν εγραφη ινα δια τησ υπομονησ και δια τησ παρακλησεωσ των γραφων την ελπιδα εχωμεν τησ παρακλησεωσ ο δε θ̅σ̅ τησ υπομονησ και τησ παρακλησεωσ δωη υμιν το αυτο φρονειν εν αλληλοισ κατα χ̅ν̅ ι̅ν̅ ινα ομοθυμαδον εν ενι στοματι δοξαζητε τον θ̅ν̅ και πατερα του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ διο προσλαμβα

νεσθε αλληλουσ καθωσ και ο χ̅σ̅ προσελαβετο ημασ εισ δοξαν του θ̅υ̅ λεγω γαρ χ̅ν̅ διακονον γενεσθαι περιτομησ υπερ αληθειασ θ̅υ̅ εισ το βεβαιωσαι τασ επαγγελιασ των πατερων τα δε εθνη υπερ ελεουσ δοξασαι τον θ̅ν̅ καθωσ γεγραπται δια τουτο εξομολογησομαι σοι εν εθνεσι και τω ονοματι σου ψαλω και παλιν λεγει ευφρανθητε εθνη μετα του λαου αυτου και παλιν λεγει αινειτε παντα τα εθνη τον κ̅ν̅ και επαινεσατωσαν αυτον παντεσ οι λαοι και παλιν ησαιασ λεγει εσται η ριζα του ιεσσαι και ο ανισταμενοσ αρχειν εθνων επ αυτω εθνη ελπιουσιν ο δε θ̅σ̅ τησ ελπιδοσ πληροφορησαι υμασ εν παση χαρα και ειρηνη εν τω πιστευειν υμασ εν τη ελπιδι εν δυναμει πνευματοσ αγιου πεπεισμαι δε αδελφοι μου και αυτοσ εγω υπερ υμων οτι και αυτοι μεστοι εστε αγαθωσυνησ πεπληρωμενοι πασησ τησ γνωσεωσ δυναμενοι και αλληλουσ νουθετειν τολμηροτερωσ δε εγραψα υμιν απο μερουσ ωσ

αναμιμνησκων υμασ δια την χαριν την δοθεισαν μοι απο του θ̅υ̅ εισ το ειναι με λετουργον χ̅υ̅ ι̅υ̅ ιερουργουντα το ευαγγελιον του θ̅υ̅ ινα γενηθη η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτοσ ηγιασμενη εν πνευματι αγιω εχω ουν την καυχησιν εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τα προσ τον θ̅ν̅ ου γαρ τολμω τι λαλειν ων ου κατειργασατο χ̅σ̅ δι εμου λογων εισ ακοην εθνων λογω και εργω εν δυναμει σημειων και τερατων εν δυναμει πνευματοσ ωστε με απο ιερουσαλημ και κυκλω μεχρι του ιλλυρικου πεπληρωκεναι το ευαγγελιον του χ̅υ̅ ουτωσ δε φιλοτειμουμαι ευαγγελιζεσθαι ουχ οπου ωνομασθη χ̅σ̅ ινα μη επ αλλοτριον θεμελιον οικοδομω αλλα καθωσ γεγραπται οψονται οισ ουκ ανηγγελη περι αυτου και οι ουκ ακηκοασιν συνησουσιν διο και ενεκοπτομην πολλακισ του ελθειν προσ υμασ νυνει δε μηκετι τοπον εχων εν τοισ κλιμασι τουτοισ επιποθειαν δε εχων του ελθειν προσ υμασ απο ικανων ετων ωσ αν πορευωμαι εισ την

III. B[3] ακηκοασι συνησουσι

2 B[3] κρινων et διακρινομενοσ 21 B[3] λειτουργον 26 B[3] φιλοτιμουμαι 28 B[3] νυνι 29 B[3] επιποθιαν

σπανιαν ελπιζω γαρ δι
απορευομενοσ θεασα
σθαι υμασ και απο υμω̅
προπεμφθηναι εκει
εαν υμων πρωτον απο
ιθ μερουσ εμπλησθω· νυ
νει δε πορευομαι εισ
ϊερουσαλημ διακονω̅
τοισ αγιοισ ηυδοκησε̅
γαρ μακεδονια και α
χαια κοινωνιαν τινα
ποιησασθε εισ τουσ
πτωχουσ των αγιω̅
των εν ϊερουσαλημ·
ευδοκησαν γαρ και ο
φειλεται εισιν αυτω̅·
ει γαρ τοισ πνευματι
κοισ αυτων εκοινω
νησαν τα εθνη οφει
λουσιν και εν τοισ σαρ
κικοισ λειτουργησαι
αυτοισ· τουτο ουν
επιτελεσασ και σφρα
γισαμενοσ τον καρπο̅
τουτον απελευσομαι
δι υμων εισ σπανιαν·
οιδα δε οτι ερχομενοσ
προσ υμασ εν πληρω
ματι ευλογιασ χ̅υ̅ ελευ
κ σομαι· παρακαλω
δε υμασ δια του κ̅υ̅ η
μων ι̅υ̅ χ̅υ̅ και δια τησ
αγαπησ του πνευμα
τοσ συναγωνισασθαι
μοι εν ταισ προσευ
χαισ υπερ εμου προσ
τον θ̅ν̅· ϊνα ρυσθω απο
των απειθουντων ε̅
τη ιουδαια και η δωρο
φορια μου η εν ιερου
σαλημ ευπροσδεκτοσ
τοισ αγιοισ γενηται· ϊ

να εν χαρα ελθω προσ
υμασ δια θεληματοσ
κ̅υ̅ ι̅υ̅· ο δε θ̅σ̅ τησ ειρη
νησ μετα παντων υ
μων αμην· συνιστη
μι δε υμιν φοιβην τη̅
αδελφην ημων ουσα̅
και διακονον τησ εκ
κλησιασ τησ εν κεν
χρεαισ ινα προσδεξη
σθε αυτην εν κ̅ω̅ αξιωσ
των αγιων και παραστη
τε αυτη εν ω αν υμω̅
χρηζη πραγματι· και
γαρ αυτη προστατισ
πολλων εγενηθη και
εμου αυτου·
ασπασασθε πρεισκαν
και ακυλαν τουσ συν
εργουσ μουσ εν χ̅ω̅ ι̅υ̅·
οιτινεσ υπερ τησ ψυ
χησ μου τον εαυτων
τραχηλον υπεθηκαν·
οισ ουκ εγω μονοσ ευ
χαριστω αλλα και πα
σαι αι εκκλησιαι των
εθνων· και την κατ οι
κον αυτων εκκλησια̅·
ασπασασθε επαινετο̅
τον αγαπητον μου οσ
εστιν απαρχη τησ α
σιασ εισ χ̅ν̅·
ασπασασθε μαριαν η
τισ πολλα εκοπιασεν
εισ υμασ·
ασπασθε ανδρονεικο̅
και ιουνιαν τουσ συγ
γενεισ μου και τουσ
συναιχμαλωτουσ μου
οιτινεσ εισιν επιση
μοι εν τοισ αποστο
λοισ οι και προ εμου γέ

γοναν εν χ̅ω̅·
ασπασασθε αμπλια το̅
αγαπητον εν κ̅ω̅·
ασπασασθε ουρβανο̅
τον συνεργον ημων
εν χ̅ω̅ και σταχυν τον
αγαπητον μου·
ασπασασθε απελλην
τον δοκιμον εν χ̅ω̅·
ασπασασθε τουσ εκ τω̅
αριστοβολου·
ασπασασθε ηρωδιω
να τον συγγενην μου·
ασπασασθε τουσ εκ
των ναρκισσου τουσ
οντασ εν κ̅ω̅·
ασπασασθε τρυφαι
ναν και τρυφωσαν
τασ κοπιωσασ εν κ̅ω̅·
ασπασασθε περσιδα
την αγαπητην ητισ
πολλα εκοπιασεν εν κ̅ω̅·
ασπασασθε ρουφον
τον εκλεκτον εν κ̅ω̅·
και την μητερα αυτου
και εμου·
ασπασασθε ασυγκρι
τον φλεγοντα ερμη̅
πατροβαν ερμαν και
τουσ συν αυτοισ αδελ
φουσ·
ασπασασθε φιλολογο̅
και ιουλιαν· νηρεα
και την αδελφην αυ
του· και ολυμπαν και
τουσ συν αυτοισ παν
τασ αγιουσ·
ασπασασθε αλληλουσ
εν φιληματι αγιω·
ασπαζονται υμασ αι
εκκλησιαι πασαι του χ̅υ̅·
κα παρακαλω δε υμασ α

1 B^3 οφειλουσι

1, 7 B^3 νυνι 9 B^3 ευδοκησε 21 B^3 λειτουργησαι: 2, 9 B^3 κεγχρεαις 18 B^3 πρισκαν 20 B^3 μου 36 B^3 ασπασασθε et ανδρονικον 3, 2 B^3 αμπλιαν τον 11 B^3 αριστοβουλου 13 B^3 συγγενη

δελφοι σκοπειν τους τας διχοστασιας και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ην υμεις εμαθετε ποιουντας και εκκλεινετε απ αυτων οι γαρ τοιουτοι τω κω ημων χω ου δουλευουσιν αλλα τη εαυτων κοιλια και δια της χρηστολογιας και ευλογιας εξαπατωσιν τας καρδιας των ακακων η γαρ υμων υπακοη εις παντας αφεικετο εφ υμιν ουν χαιρω θελω δε υμας σοφους ειναι εις το αγαθον ακεραιους δε εις το κακον ο δε θς της ειρηνης συντρειψει τον σαταναν υπο τους ποδας υμων εν ταχει η χαρις του κυ ημων ιυ μεθ υμων· ασπαζεται υμας τειμοθεος ο συνεργος και λουκιος ιασων και σωσιπατρος οι συγγενεις μου ασπαζομαι υμας εγω τερτιος ο γραψας την επιστολην εν κω ασπαζεται υμας γαιος ο ξενος μου και ολης της εκκλησιας ασπαζεται υμας εραστος ο οικονομος της πολεως και κουαρτος ο αδελφος

τω δε δυναμενω υμας στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα χυ ιυ κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοις αιωνιοις σεσειγημενου φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θυ εις υπακοην πιστεως εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος μονω σοφω θω δια χυ ιυ η δοξα εις τους αιωνας αμην :

προς

ρωμαιους

[εγραφη απο κορινθου]

προς κορινθιους α

κβ παυλος κλητος αποστολος χυ ιυ δια θεληματος θυ και σωσθενης ο αδελφος τη εκκλησια του θυ ηγιασμενοις εν χω ιυ τη ουση εν κορινθω κλητοις αγιοις συν πασιν τοις επικαλουμενοις το ονομα του κυ ημων ιυ χυ εν παντι τοπω αυτων και ημων χαρις υμιν και ειρηνη απο θυ πατρος ημων και κυ ιυ χυ ευχαριστω τω θω παντοτε περι υμων επι τη χαριτι του θυ τη δοθειση υμιν εν χω ιυ οτι εν παντι επλουτισθητε εν αυτω εν παντι λογω και παση γνωσει καθως το μαρτυριον του θυ εβεβαιωθη εν υμιν ωστε υμας μη υστερεισθαι εν μηδενι χαρισματι απεκδεχομενους την αποκαλυψιν του κυ ημων ιυ χυ ος και βεβαιωσει υμας εως τελους ανεγκλητους εν τη ημερα του κυ ημων ιυ πιστος ο θς δι ου εκληθητε εις κοινωνιαν του υιου αυτου ιυ χυ του κυ ημων παρακαλω δε υμας αδελφοι δια του ονοματος του κυ ημων ιυ χυ ινα το αυτο λεγητε παντες και μη η εν υμιν σχισματα ητε δε

I. B[3] εξαπατωσι III. B[3] πασι

2 B[3] εκκλινετε 4 B[3] αφικετο 5 B[3] συντριψει 7 B[3] τιμοθεος 12 B[3] σεσιγημενου 17 εγραφη απο κορινθου litteris uncialibus sexti fere saeculi additum est 26 pro θυ raso θ a B[3] (nisi forte est B[2]) rescriptum est χυ

κατηρτισμενοι εν τω αυτω νοι και εν τη αυτη γνωμη εδηλωθη γαρ μοι περι υμων αδελφοι μοι
υπο των χλοησ οτι εριδεσ εν υμιν εισιν λεγω δε τουτο οτι εκαστοσ υμων λεγει εγω μεν ειμι
παυλου εγω δε απολλω εγω δε κηφα εγω δε χυ μεμερισται ο χσ μη παυλοσ εσταυρωθη περι
υμων η εισ το ονομα παυλου εβαπτισθητε ευχαριστω οτι ουδενα υμων εβαπτισα ει μη κρεισπον
και γαιον ινα μη τισ ειπη οτι εισ το εμον ονομα εβαπτισθητε εβαπτισα δε και τον στεφανα
οικον λοιπον ουκ οιδα ει τινα αλλον εβαπτισα ου γαρ απεστειλεν με ο χσ βαπτιζειν αλλα ευαγ-
γελισασθαι ουκ εν σοφια λογου ινα μη κενωθη ο σταυροσ του χυ ο λογοσ γαρ του σταυρου τοισ
> μεν απολλυμενοισ μωρια εστιν τοισ δε σωζομενοισ ημιν δυναμισ θυ εστιν γεγραπται γαρ απολω
> την σοφιαν των σοφων και την συνεσιν των συνετων αθετησω που σοφοσ που γραμματευσ που
συνζητητησ του αιωνοσ του

του ουχι εμωρανεν ο θσ την σοφιαν του κοσμου επειδη γαρ εν τη σοφια του θυ ουκ εγνω ο κοσμοσ δια τησ σοφιασ τον θν ευδοκησεν ο θσ δια τησ μωριασ του κηρυγματοσ σωσαι τουσ πιστευοντασ επειδη και ιουδαιοι σημεια αιτουσιν και ελληνεσ σοφιαν ζητουσιν ημεισ δε κηρυσσομεν χν εσταυρωμενον ιουδαιοισ μεν σκανδαλον εθνεσιν δε μωριαν αυτοισ δε τοισ κλητοισ ιουδαιοισ τε και ελλησιν χν θυ δυναμιν και θυ σοφιαν οτι το μωρον του θυ σοφωτερον των ανθρωπων εστιν και το ασθενεσ του θυ ισχυροτερον των ανθρωπων βλεπετε γαρ την κλησιν υμων αδελφοι οτι ου πολλοι σοφοι κατα σαρκα ου πολλοι δυνατοι ου πολλοι ευγενεισ αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ο θσ ινα καταισχυνη τουσ σοφουσ και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θσ ινα καταισχυνη τα ισχυρα και τα αγενη του κοσμου και τα εξουθενημενα εξελεξατο ο θσ και τα μη οντα ινα τα οντα καταργηση οπωσ

μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον του θυ εξ αυτου δε υμεισ εστε εν χω ιυ οσ εγενηθη σοφια
ημων απο θυ δικαιοσυνη τε και αγιασμοσ και απολυτρωσισ ινα καθωσ γεγραπται ο καυχω-
κγ μενοσ εν κω καυχασθω καγω ελθων προσ υμασ αδελφοι ηλθον ου καθ υπεροχην λογου η
σοφιασ καταγγελλων υμιν το μαρτυριον του θυ ου γαρ εκρεινα τι ειδεναι εν υμιν ει μη ιν χν
και τουτον εσταυρωμενον καγω εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προσ
υμασ και ο λογοσ μου και το κηρυγμα μου ουκ εν πειθοισ σοφιασ λογοισ αλλα εν αποδειξει
πνευματοσ κ, δυναμεωσ ινα η πιστισ υμων μη η εν σοφια ανθρωπων αλλα εν δυναμει θυ σοφιαν
δε λαλουμεν εν τοισ τελειοισ σοφιαν δε ου του αιωνοσ τουτου ουδε των αρχοντων του αιωνοσ
τουτου των καταργουμενων αλλα λαλουμεν θυ σοφιαν εν μυστηριω την αποκεκρυμμενην ην
προωρισεν ο θσ προ των αιωνων

I. B^3 εισι απεστειλε εστι bis II. B^3 αιτουσι εθνεσι ελλησι εστι
1 pro αδ. μοι B^3 reposuit αδ. μου 4 B^3 κρισπον 10 B^3 συζητητησ 24 B^3 εκρινα

εισ δοξαν ημων ην ουδεισ των αρχοντων του αιωνοσ τουτου εγνωκεν ει γαρ εγνωσαν ουκ αν τον κν της δοξησ εσταυρωσαν αλλα καθωσ γεγραπται α οφθαλμοσ ουκ ειδεν και ουσ ουκ ηκουσεν και επι καρδιαν ανθρωπου ουκ ανεβη οσα ητοιμασεν ο θσ τοισ αγαπωσιν αυτον ημιν γαρ απεκαλυψεν ο θσ δια του πνευματοσ το γαρ πνευμα παντα εραυνα και τα βαθη του θυ τισ γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το εν αυτω ουτωσ και τα του θυ ουδεισ εγνωκεν ει μη το πνευμα του θυ ημεισ δε ου το πνευμα του κοσμου ελαβομεν αλλα το πνευμα το εκ του θυ ινα ειδωμεν τα υπο του θυ χαρισθεντα ημιν α και λαλουμεν ουκ εν διδακτοισ ανθρωπινησ σοφιασ λογοισ αλλ εν διδακτοισ πνευματοσ πνευματικωσ πνευματικα συγκρεινοντεσ ψυχικοσ δε ανθρωποσ ου δεχεται τα του πνευματοσ του θυ μωρια γαρ αυτω εστιν και ου δυναται γνω

ναι οτι πνευματικωσ ανακρεινεται ο δε πνευματικοσ ανακρεινει μεν παντα αυτοσ δε υπ ουδενοσ
κδ ανακρεινεται τισ γαρ εγνω νουν κυ οσ συμβιβασει αυτον ημεισ δε νουν κυ εχομεν καγω
αδελφοι ουκ ηδυνηθην λαλησαι υμιν ωσ πνευματικοισ αλλ ωσ σαρκινοισ ωσ νηπιοισ εν χω γαλα
υμασ εποτισα ου βρωμα ουπω γαρ εδυνασθε αλλ ουδε νυν δυνασθε ετι γαρ σαρκικοι εστε οπου
γαρ εν υμιν ζηλοσ και ερισ ουχι σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε οταν γαρ λεγη τισ
εγω μεν ειμι παυλου ετεροσ δε εγω απολλω ουκ ανθρωποι εστε τι ουν εστιν απολλωσ τι δε εστιν
παυλοσ διακονοι δι ων επιστευσατε και εκαστω ωσ ο κσ εδωκεν εγω εφυτευσα απολλωσ εποτισεν
αλλα ο θσ ηυξανεν ωστε ουτε ο φυτευων εστιν τι ουτε ο ποτιζων αλλ ο αυξανων θσ ο φυτευων
δε και ο ποτιζων εν εισιν εκαστοσ δε τον ιδιον μισθον λημψεται κατα τον ιδιον κοπον θυ γαρ
εσμεν συνεργοι θυ γεωργιον θυ

οικοδομη εστε κατα την χαριν του θυ την δοθεισαν μοι ωσ σοφοσ αρχιτεκτων θεμελιον εθηκα αλλοσ δε εποικοδομει εκαστοσ δε βλεπετω πωσ εποικοδομει θεμελιον γαρ αλλον ουδεισ δυναται θειναι παρα τον κειμενον οσ εστιν ισ χσ ει δε τισ εποικοδομει επι τον θεμελιον χρυσιον και αργυριον λιθουσ τειμιουσ ξυλα χορτον καλαμην εκαστου το εργον φανερον γενησεται η γαρ ημερα δηλωσει οτι εν πυρι αποκαλυπτεται και εκαστου το εργον οποιον εστι το πυρ αυτο δοκιμασει ει τινοσ το εργον μενει ο εποικοδομησεν μισθον λημψεται ει τινοσ το εργον κατακαησεται ζημιωθησεται αυτοσ δε σωθησεται ουτωσ δε ωσ δια πυροσ ουκ οιδατε οτι ναοσ θυ εστε και το πνευμα του θυ εν υμιν οικει ει τισ τον ναον του θυ φθειρει φθερει τουτον ο θσ ο γαρ ναοσ του θυ αγιοσ εστιν οιτινεσ εστε υμεισ μηδεισ εαυτον εξαπατατω ει τισ δοκει σοφοσ ειναι εν υμιν εν τω αιωνι τουτω μωροσ γενεσθω ινα

I. B[3] ειδε ηκουσε εστι II. B[3] εστι παυλ. εστι τι III. B[3] εστι το

4 B[3] ερευνα 9 B[3] συγκρινοντεσ 11 B[3] ανακρινεται et ανακρινει 12 B[3] ανακρινεται 19 B[3] ληψεται 24 B[3] τιμιουσ 26 B[3] επωκοδομησε et ληψεται

γενηται σοφοσ η γαρ σοφια του κοσμου τουτου μωρια παρα τω θ̅ω̅ εστιν γεγραπται γαρ ο δρασσομενοσ τουσ σοφουσ εν τη πανουργια αυτων και παλιν κ̅σ̅ γεινωσκει τουσ διαλογισμουσ των κ̅ς̅ σοφων οτι εισιν ματαιοι ωστε μηδεισ καυχασθω εν ανθρωποισ παντα γαρ υμων εστιν ειτε παυλοσ ειτε απολλωσ ειτε κηφασ ειτε κοσμοσ ειτε ζωη ειτε θανατοσ ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα παντα ημων ημεισ δε χ̅υ̅ χ̅σ̅ δε θ̅υ̅ ουτωσ ημασ λογιζεσθω ανθρωποσ ωσ υπηρετασ χ̅υ̅ και οικονομουσ μυστηριων θ̅υ̅ ωδε λοιπον ζητειται εν τοισ οικονομοισ ινα πιστοσ τισ ευρεθη εμοι δε εισ ελαχιστον εστιν ινα υφ υμων ανακριθω η υπο ανθρωπινησ ημερασ αλλ ουδε εμαυτον ανακρεινω ουδεν γαρ εμαυτω συνοιδα αλλ ουκ εν τουτω δεδικαιωμαι ο δε ανακρεινων με κ̅σ̅ εστιν ωστε μη προ καιρου τι κρεινετε εωσ αν ελθη ο κ̅σ̅ οσ και φωτισει τα κρυπτα του σκοτουσ και φανερωσει τασ βουλασ

των καρδιων και τοτε ο επαινοσ γενησεται εκαστω απο του θ̅υ̅ ταυτα δε αδελφοι μετεσχηματισα εισ εμαυτον και απολλων δι υμασ ινα εν ημιν μαθητε το μη υπερ α γεγραπται ινα μη εισ υπερ του ενοσ φυσιουσθε κατα του ετερου τισ γαρ σε διακρεινει τι δε εχεισ ο ουκ ελαβεσ ει δε και ελαβεσ τι καυχασαι ωσ μη λαβων ηδη κεκορεσμενοι εστε ηδη επλουτησατε χωρισ ημων εβασιλευσατε και οφελον γε εβασιλευσατε ινα και ημεισ υμιν συνβασιλευσωμεν δοκω γαρ ο θ̅σ̅ ημασ τουσ αποστολουσ εσχατουσ απεδειξεν ωσ επιθανατιουσ οτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμω και αγγελοισ και ανθρωποισ ημεισ μωροι δια χ̅ν̅ υμεισ δε φρονιμοι εν χ̅ω̅ ημεισ ασθενεισ υμεισ δε ισχυροι υμεισ ενδοξοι ημεισ δε ατειμοι αχρι τησ αρτι ωρασ και πεινωμεν και διψωμεν και γυμνειτευομεν και κολαφιζομεθα και αστατουμεν και κοπιωμεν εργαζομενοι ταισ ιδιαισ χερσιν λοιδορουμενοι ευλογουμεν διωκο

μενοι ανεχομεθα βλασφημουμενοι παρακαλουμεν ωσ περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν παντων περιψημα εωσ αρτι ουκ εντρεπων υμασ γραφω ταυτα αλλα ωσ τεκνα μου αγαπητα νουθετω εαν γαρ μυριουσ παιδαγωγουσ εχητε εν χ̅ω̅ αλλ ου πολλουσ πατερασ εν γαρ χ̅ω̅ δια του αγγελιου κ̅ς̅ εγω υμασ εγεννησα παρακαλω ουν υμασ μειμηται μου γεινεσθε δια τουτο επεμψα υμιν τειμοθεον οσ εστιν μου τεκνον αγαπητον και πιστον εν κ̅ω̅ οσ υμασ αναμνησει τασ οδουσ μου τασ εν χ̅ω̅ καθωσ πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω ωσ μη ερχομενου δε μου προσ υμασ εφυσιωθησαν τινεσ ελευσομαι δε ταχεωσ προσ υμασ εαν ο κ̅σ̅ θεληση και γνωσομαι ου τον λογον των πεφυσιωμενων αλλα την δυναμιν ου γαρ εν λογω η βασιλεια του θ̅υ̅ αλλ εν δυναμει τι θελετε εν ραβδω ελθω προσ υμασ η εν αγαπη πνευματι τε πραυτητοσ ολωσ ακουεται εν υμιν πορνεια και... τοιαυτη πορνεια ητισ

I. B[3] εστι γεγρ. εισι II. B[3] χερσι III. B[3] εστι μου

2 B[3] γινωσκει 8 B[3] ανακρινω et ανακρινων 9 B[3] κρινετε 12 B[3] ἀπὸ πολλῶν pro απολλων 13 B[3] διακρινει 15 B[3] συμβασιλευσωμεν 18 B[3] ατιμοι et γυμνιτευομεν 23 B[3] et iam B[2] ut vdtr ευαγγελιου 24 B[3] μιμηται et γινεσθε 25 B[3] τιμοθεον 30 post και tres fere litterae erasae sunt

ουδε εν τοισ εθνεσιν ωστε γυναικα τινα του πατροσ εχειν και υμεισ πεφυσιωμενοι εστε και ουχι μαλλον επενθησατε ινα αρθη εκ μεσου υμων ο το εργον τουτο ποιησασ εγω μεν γαρ απων τω σωματι παρων δε τω πνευματι ηδη κεκρικα ωσ παρων τον ουτωσ τουτο κατεργασαμενον εν τω ονοματι του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ συναχθεντων υμων και του εμου πνευματοσ συν τη δυναμει του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ παραδουναι τον τοιουτον τω σατανα εισ ολεθρον τησ σαρκοσ ινα το πνευμα σωθη εν τη ημερα του κ̅υ̅ ου καλον το καυχημα υμων ουκ οιδατε οτι μεικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι εκκαθαρατε την παλαιαν ζυμην ινα ητε νεον φυραμα καθωσ εστε αζυμοι και γαρ το πασχα ημων ετυθη χ̅σ̅ ωστε εορταζωμεν μη εν ζυμη παλαια μη εν ζυμη κακιασ και πονηριασ αλλ εν αζυμοισ ειλικρινειασ και αληθειασ εγραψα υμιν εν τη επιστολη μη συναναμειγνυσθαι πορνοισ ου παντωσ τοισ πορνοισ του κοσμου

τουτου η τοισ πλεονεκταισ και αρπαξιν η ειδωλολατραισ επει ωφειλετε αρα εκ του κοσμου εξελθειν νυν δε εγραψα υμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τισ αδελφοσ ονομαζομενοσ η πορνοσ η πλεονεκτησ η ειδωλοτρησ η λοιδοροσ η μεθυσοσ η αρπαξ τω τοιουτω μηδε συνεσθιειν τι γαρ μοι τουσ εξω κρεινειν ουχι τουσ εσω υμεισ κρεινετε τουσ δε εξω ο θ̅σ̅ κρινει εξαρατε τον πονηρον εξ υμων ξ αυτων τολμα τισ υμων πραγμα εχων προσ ετερον κρεινεσθαι επι των αδικων και ουχι επι των αγιων η ουκ οιδατε οτι οι αγιοι τον κοσμον κρινουσιν και ει εν υμιν κρεινεται ο κοσμοσ αναξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων ουκ οιδατε οτι αγγελουσ κρινουμεν μητιγε βιωτικα βιωτικα μεν ουν κριτηρια εαν εχητε τουσ εξουθενημενουσ εν τη εκκλησια τουτουσ καθιζετε προσ εντροπην υμιν λαλω ουτωσ ουκ ενι εν υμιν ουδεισ σοφοσ οσ δυνησεται διακρειναι αναμεσον του αδελφου αυτου αλλα αδελφοσ μετα αδελφου κρεινεται και του

το επι απιστων ηδη μεν ουν ολωσ ηττημα υμιν εστιν οτι κριματα εχετε μεθ εαυτων διατι ουχι μαλλον αδικεισθε διατι ουχι μαλλον αποστερεισθε αλλα υμεισ αδικειτε και αποστερειτε και τουτο αδελφουσ η ουκ οιδατε οτι αδικοι θ̅υ̅ βασιλειαν κληρονομησουσιν μη πλανασθε ουτε πορνοι· ουτε ειδωλολατραι· ουτε μοιχοι· ουτε μαλακοι· ουτε αρσενοκοιται· ουτε κλεπται· ουτε πλεονεκται· ουτε μεθυσοι· ου λοιδοροι· ουχ αρπαγεσ βασιλειαν θ̅υ̅ κληρονομησουσιν και ταυτα τινεσ ητε αλλα απελουσασθε αλλα ηγιασθητε αλλα εδικαιωθητε εν τω ονοματι του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ και εν τω πνευματι του θ̅υ̅ ημων παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ουκ εγω εξουσιασθησομαι υπο τινοσ τα βρωματα τη κοιλια και η κοιλια τοισ βρωμασιν ο δε θ̅σ̅ και ταυτην και ταυτα καταργησει το δε σωμα ου τη πορνεια αλλα τω κ̅ω̅ και ο κ̅σ̅ τω σωματι ο δε θ̅σ̅ και τον κ̅ν̅ ηγειρεν και ημασ εξηγειρεν δια τησ δυναμε

II. B³ κρινουσι III. B³ κληρονομησουσι bis ηγειρε εξηγειρε

6 B³ et iam ut vdtr B² μικρα 9 B³ συναναμιγνυσθαι 11 B³ οφειλετε 13 B³ et ut vdtr iam B² ειδωλολατρησ 14 B³ κρινειν et κρινετε 15 B³ κρινεσθαι 16 B³ κρινεται 19 B³ διακριναι. Praeterea αι ανα ipse* in rasura rescripsit 20 B³ κρινεται 23 post βασιλειαν ante B³ iam B² suppl ου

ωσ αυτου ουκ οιδατε οτι τα σωματα υμων μελη χυ εστιν αρασ ουν τα μελη του χυ ποιησω πορνησ μελη μη γενοιτο η ουκ οιδατε οτι ο κολλωμενοσ τη πορνη εν σωμα εστιν εσονται γαρ φησιν οι δυο εισ σαρκα μιαν· ο δε κολλωμενοσ τω κω εν πνευμα εστιν φευγετε την πορνειαν·παν αμαρτημα ο εαν ποιηση ανθρωποσ εκτοσ του σωματοσ εστιν ο δε πορνευων εισ το ιδιον σωμα αμαρτανει η ουκ οιδατε οτι το σωμα υμων ναοσ του εν υμιν πνευματοσ αγιου εστιν ου εχετε απο θυ και ουκ εστε εαυτων ηγορασθητε γαρ τειμησ δοξασατε δη τον θν εν τω σωματι υμων

κη περι δε ων εγραψατε καλον ανθρωπω γυναικοσ μη απτεσθαι δια δε τασ πορνειασ εκαστοσ την εαυτου γυναικα εχετω και εκαστη τον ιδιον ανδρα εχετω τη γυναικι ο ανηρ την οφειλην αποδιδοτω ομοιωσ δε και η γυνη τω ανδρι η γυνη του ιδιου σωματοσ ουκ εξουσιαζει αλλα ο ανηρ ομοιωσ δε και ο ανηρ του ιδι

ου σωματοσ ουκ εξουσιαζει αλλα η γυνη μη αποστερειτε αλληλουσ ει μητι εκ συμφωνου προσ καιρον ινα σχολασητε τη προσευχη και παλιν επι το αυτο ητε ινα μη πειραζη υμασ ο σατανασ δια την ακρασιαν τουτο δε λεγω κατα συγγνωμην ου κατ επιταγην θελω γαρ παντασ ανθρωπουσ ειναι ωσ και εμαυτον αλλα εκαστοσ ιδιον εχει χαρισμα εκ θυ ο μεν ουτωσ ο δε ουτωσ λεγω δε τοισ αγαμοισ και ταισ χηραισ καλον αυτοισ αν μεινωσιν ωσ καγω ει δε ουκ ενκρατευονται γαμησατωσαν κρειττον γαρ εστιν γαμησαι η πυρουσθαι τοισ δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω ουκ εγω αλλα ο κσ γυναικα απο ανδροσ μη χωρισθηναι εαν δε και χωρισθη μενετω αγαμοσ η τω ανδρι καταλλαγητω και ανδρα γυναικα μη αφιεναι τοισ δε λοιποισ λεγω εγω ουχ ο κσ ει τισ αδελφοσ γυναικα εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ αυτου μη αφιετω αυτην και γυνη ητισ εχει ανδρα απιστον και ουτοσ ευδοκει οικειν μετ αυτησ

μη αφιετω τον ανδρα ηγιασται γαρ ο ανηρ ο απιστοσ εν τη γυναικι και ηγιασται η γυνη η απιστοσ εν τω αδελφω επει αρα τα τεκνα υμων ακαθαρτα εστιν νυν δε αγια εστιν ει δε ο απιστοσ χωριζετε χωριζεσθω ου δεδουλωται ο αδελφοσ η η αδελφη εν τοισ τοιουτοισ εν δε ειρηνη κεκληκεν ημασ ο θσ τι γαρ οιδασ γυναι ει τον ανδρα σωσεισ η τι οιδασ ανερ ει την γυναικα σωσεισ ει μη εκαστω ωσ μεμερικεν ο κσ εκαστον ωσ κεκληκεν ο θσ ουτωσ περιπατειτω και ουτωσ εν ταισ εκκλησιαισ πασαισ διατασσομαι περιτετμημενοσ τισ εκληθη μη επισπασθω εν ακροβυστια κεκληται τισ μη περιτεμνεσθω η περιτομη ουδεν εστιν και η ακροβυστια ουδεν εστιν αλλα τηρησισ εντολων θυ εκαστοσ εν τη κλησει η εκληθη εν ταυτη μενετω δουλοσ εκληθησ μη σοι μελετω αλλ ει και δυνασαι ελευθεροσ γενεσθαι μαλλον χρησαι ο γαρ εν κω κληθεισ δουλοσ απελευθεροσ κυ εστιν ομοιωσ ο ελευθεροσ κληθεισ δουλοσ εστιν χυ

I. B^3 εστι φευγ. II. B^3 εστι γαμ. γεγαμηκοσι III. B^3 εστι νυν εστι και εστι χυ
6 B^3 τιμησ 13 B^3 συγγνωμην 15 B^3 εγκρατευονται 23 B^3 χωριζεται

τειμησ ηγορασθητε μη γεινεσθε δουλοι ανθρωπων εκαστοσ εν ω εκληθη αδελφοι εν τουτω μενετω
κθ παρα θ̅ω̅ περι δε των παρθενων επιταγην κ̅υ̅ ουκ εχω γνωμην δε διδωμι ωσ ηλεημενοσ υπο
κ̅υ̅ πιστοσ ειναι νομιζω ουν τουτο καλον υπαρχειν δια την ενεστωσαν αναγκην οτι καλον
ανθρωπω το ουτωσ ειναι δεδεσαι γυναικι μη ζητει λυσιν λελυσαι απο γυναικοσ μη ζητει γυναικα
εαν δε και γαμησησ ουχ ημαρτεσ και εαν γημη παρθενοσ ουχ ημαρτεν θλειψιν δε τη σαρκι
εξουσιν οι τοιουτοι εγω δε υμων φειδομαι τουτο δε φημι αδελφοι ο καιροσ συνεσταλμενοσ εστιν·
το λοιπον ινα και οι εχοντεσ γυναικασ ωσ μη εχοντεσ ωσι και οι κλαιοντεσ ωσ μη κλαιοντεσ
και οι χαιροντεσ ωσ μη χαιροντεσ και οι αγοραζοντεσ ωσ μη κατεχοντεσ και οι χρωμενοι τον
κοσμον ωσ μη καταχρωμενοι παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου θελω δε υμασ αμερι-
μνουσ ειναι ο αγαμοσ μερι

μνα τα του κ̅υ̅ πωσ αρεση τω κ̅ω̅ ο δε γαμησασ μεριμνα τα του κοσμου πωσ αρεση τη γυναικι
και μεμερισται· και η γυνη η αγαμοσ και η παρθενοσ μεριμνα τα του κ̅υ̅ ινα η αγια και τω
σωματι και τω πνευματι η δε γαμησασα μεριμνα πωσ αρεση τω ανδρι τουτο δε προσ το υμων
αυτων συμφορον λεγω ουχ ινα βροχον υμιν επιβαλω αλλα προσ το ευσχημον και ευπαρεδρον τω
κ̅ω̅ απερισπαστωσ ει δε τισ ασχημονειν επι την παρθενον αυτου νομιζει εαν η υπερακμοσ και
ουτωσ οφειλει γεινεσθαι ο θελει ποιειτω ουχ αμαρτανει γαμειτωσαν οσ δε εστηκεν εν τη καρδια
αυτου εδραιοσ μη εχων αναγκην εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματοσ και τουτο κεκρικεν
εν τη ιδια καρδια τηρειν την εαυτου παρθενον καλωσ ποιησει ωστε και ο γαμιζων την παρθενον
εαυτου καλωσ ποιησει και ο μη γαμιζων κρεισσον ποιησει γυνη δεδεται εφ οσον χρονον ζη ο ανηρ
αυτησ εαν δε κοιμηθη ο ανηρ ελευθερα εστιν ω θελει γαμηθηναι μονον

εν κω μακαριωτερα δε εστιν εαν ουτωσ μεινη κατα την εμην γνωμην δοκω γαρ καγω πνευμα
λ θ̅υ̅ εχειν περι δε των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι παντεσ γνωσιν εχομεν η γνωσισ φυσιοι η δε
αγαπη οικοδομει ει τισ δοκει εγνωκεναι τι ουπω εγνω καθωσ δει γνωναι ει δε τισ αγαπα τον θ̅ν̅
ουτοσ εγνωσται υπ αυτου περι τησ βρωσεωσ ουν των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι ουδεν ειδωλον εν
κοσμω και οτι ουδεισ θ̅σ̅ ει μη εισ και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι θεοι ειτε εν ουρανω ειτε επι γησ
ωσπερ εισιν θεοι πολλοι και κυριοι πολλοι ημιν εισ θ̅σ̅ ο πατηρ εξ ου τα παντα και ημεισ εισ
αυτον και εισ κ̅σ̅ ι̅σ̅ χ̅σ̅ δι ου τα παντα και ημεισ δι αυτου αλλ ουκ εν πασιν η γνωσισ τινεσ δε
τη συνηθεια εωσ αρτι του ειδωλου ωσ ειδωλοθυτον εσθιουσιν και η συνειδησισ αυτων ασθενησ
ουσα μολυνεται βρωμα δε ημασ ου παραστησει τω θ̅ω̅ ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε
εαν φαγωμεν περισσευομεθα βλεπετε δε μηπωσ η εξουσια υμων αυτη προσ

I. B³ ημαρτε εστι III. B³ εισι bis εσθιουσι
1 B³ τιμησ et γινεσθε 5 B³ θλιψιν 16 B³ γινεσθαι

κομμα γενηται τοισ ασθενεσιν εαν γαρ τισ ιδη τον εχοντα γνωσιν εν ειδωλιω κατακειμενον ουχι η συνειδησισ αυτου ασθενουσ οντοσ οικοδομηθησεται εισ το τα ειδωλοθυτα εσθιειν απολλυται γαρ ο ασθενων εν τη γνωσει ο αδελφοσ δι ον χ̅σ̅ απεθανεν ουτωσ δε αμαρτανοντεσ εισ τουσ αδελφουσ και τυπτοντεσ αυτων την συνειδησιν ασθενουσαν εισ χ̅ν̅ αμαρτανετε διοπερ ει βρωμα σκανδαλιζει τον αδελφον μου ου μη φαγω κρεα εισ τον αιωνα ινα μη τον αδελφον μου σκανδαλισω

λα ουκ ειμι ελευθεροσ ουκ ειμι αποστολοσ ουχι ι̅ν̅ τον κ̅ν̅ ημων εορακα ου το εργον μου υμεισ εστε εν κ̅ω̅ ει αλλοισ ουκ ειμι αποστολοσ αλλα γε υμιν ειμι η γαρ σφραγεισ μου τησ αποστολησ υμεισ εστε εν κω η εμη απολογια τοισ εμε ανακρεινουσιν εστιν αυτη μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πειν μη ουκ εχομεν εξουσιαν αδελφην γυναικα περιαγειν ωσ και οι λοιποι αποστολοι και οι αδελφοι του κ̅υ̅ και κηφασ η μονοσ εγω

και βαρναβασ ουκ εχομεν εξουσιαν μη εργαζεσθαι τισ στρατευεται ιδιοισ οψωνιοισ ποτε τισ φυτευει αμπελωνα και τον καρπον αυτου ουκ εσθιει τισ ποιμαινει ποιμνην και εκ του γαλακτοσ τησ ποιμνησ ουκ εσθιει μη κατα ανθρωπον ταυτα λαλω η και ο νομοσ ταυτα ου λεγει εν γαρ τω > μωυσεωσ νομω γεγραπται ου κημωσεισ βουν αλοωντα μη των βοων μελει τω θω η δι ημασ παντωσ λεγει δι ημασ γαρ εγραφη οτι οφειλι επ ελπιδι ο αροτριων αροτριαν και ο αλοων επ ελπιδι του μετεχιν ει ημεισ υμιν τα πνευματι εσπειραμεν μεγα ει ημεισ υμων τα σαρκικα θερισομεν ει αλλοι τησ υμων εξουσιασ μετεχουσιν ου μαλλον ημεισ αλλ ουκ εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη αλλα παντα στεγομεν ινα μη τινα ενκοπην δωμεν τω ευαγγελιω του χ̅υ̅ ουκ οιδατε οτι οι τα ιερα εργαζομενοι τα εκ του ιερου εσθιουσιν οι τω θυσιαστηριω παρεδρευοντεσ τω θυσιαστηριω συμμεριζονται ουτωσ και ο κ̅σ̅ διεταξεν τοισ το

ευαγγελιον καταγγελλουσιν εκ του ευαγγελιου ζην εγω δε ου κεχρημαι ουδενι τουτων ουκ εγραψα δε ταυτα ινα ουτωσ γενηται εν εμοι καλον γαρ μοι μαλλον αποθανειν η το καυχημα μου ουδεισ κενωσει εαν γαρ ευαγγελιζωμαι ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι γαρ μοι εστιν εαν μη ευαγγελισωμαι ει γαρ εκων τουτο πρασσω μισθον εχω ει δε ακων οικονομιαν πεπιστευμαι τισ ουν μου εστιν ο μισθοσ ινα ευαγγελιζομενοσ αδαπανον θησω το ευαγγελιον εισ το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω ελευθεροσ γαρ ων εκ παντων πασιν εμαυτον εδουλωσα ινα τουσ πλειονασ κερδησω και εγενομην τοισ ιουδαιοισ ωσ ιουδαιοσ ινα ιουδαιουσ κερδησω τοισ υπο νομον ωσ υπο νομον μη ων αυτοσ υπο νομον ινα τουσ υπο νομον κερδησω τοισ ανομοισ ωσ ανομοσ μη ων ανομοσ θυ αλλ εννομοσ χ̅υ̅ ινα κερδανω τουσ ανομουσ εγενομην τοισ ασθενεσιν ασθενησ ινα τουσ ασθε

II. B^3 διεταξε III. B^3 εστι μοι

6 B^3 εωρακα 7 B^3 σφραγισ 8 B^3 ανακρινουσιν 9 B^3 πιειν 14 κημωσεισ : B^3 φιμωσεισ 15 B^3 οφειλει 16 B^3 μετεχειν. Idem ex πνευματι fecit πνευματικα 18 B^3 εγκοπην

νεισ κερδησω τοισ πασιν γεγονα παντα ινα παντωσ τινασ σωσω παντα δε ποιω δια το ευαγ-
γελιον ινα συνκοινωνοσ αυτου γενωμαι ουκ οιδατε οτι οι εν σταδιω τρεχοντεσ παντεσ μεν τρεχου-
σιν εισ δε λαμβανει το βραβειον ουτωσ τρεχετε ινα καταλαβητε πασ δε ο αγωνιζομενοσ παντα
εγκρατευεται εκεινοι μεν ουν ινα φθαρτον στεφανον λαβωσιν ημεισ δε αφθαρτον εγω τοινυν ουτωσ
τρεχω ωσ ουκ αδηλωσ ουτωσ πυκτευω ωσ ουκ αερα δερων αλλα υπωπιαζω μου το σωμα και
λβ δουλαγωγω μηπωσ αλλοισ κηρυξασ αυτοσ αδοκιμοσ γενωμαι ου θελω γαρ υμασ αγνοειν
αδελφοι οτι οι πατερεσ ημων παντεσ υπο την νεφελην ησαν και παντεσ δια τησ θαλασσησ διηλ-
θον και παντεσ εισ τον μωυσην εβαπτισαντο εν τη νεφελη και εν τη θαλασση και παντεσ το
αυτο πνευματικον βρωμα εφαγον και παντεσ το αυτο πνευματικον επιον πομα επεινον γαρ εκ
πνευματικησ ακολουθουσησ

πετρασ η πετρα δε ην ο χσ αλλ ουκ εν τοισ πλειοσιν αυτων ηυδοκησεν ο θσ κατεστρωθησαν γαρ
εν τη ερημω ταυτα δε τυποι ημων εγενηθησαν εισ το μη ειναι ημασ επιθυμητασ κακων καθωσ
κακεινοι επεθυμησαν μηδε ειδωλολατραι γεινεσθε καθωσ τινεσ αυτων ωσπερ γεγραπται εκαθισεν
ο λαοσ φαγειν και πειν και ανεστησαν παιζειν μηδε πορνευωμεν καθωσ τινεσ αυτων επορνευσαν
και επεσαν μια ημερα εικοσιτρεισ χειλιαδεσ μηδε εκπειραζωμεν τον κν καθωσ τινεσ αυτων επει-
ρασαν και υπο των οφεων απωλλυντο μηδε γογγυζετε καθαπερ τινεσ αυτων εγογγυσαν και απω-
λοντο υπο του ολοθρευτου ταυτα δε τυπικωσ συνεβαινεν εκεινοισ εγραφη δε προσ νουθεσιαν ημων
εισ ουσ τα τελη των αιωνων κατηντηκεν ωστε ο δοκων εσταναι βλεπετω μη πεση πειρασμοσ
υμασ ουκ ειληφεν ει μη ανθρωπινοσ πιστοσ δε ο θσ οσ ουκ εασει πειρασθηναι υμασ υπερ ο δυνα-
σθε αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και

λγ την εκβασιν του δυνασθαι υπενεγκειν διοπερ αγαπητοι μου φευγετε απο τησ ειδωλολατριασ
ωσ φρονιμοισ λεγω κρεινατε υμεισ ο φημι το ποτηριον τησ ευλογιασ ο ευλογουμεν ουχι κοινωνια
εστιν του αιματοσ του χυ τον αρτον ον κλωμεν ουχι κοινωνια του σωματοσ του χυ εστιν οτι εισ
αρτοσ εν σωμα οι πολλοι εσμεν οι γαρ παντεσ εκ του ενοσ αρτου μετεχομεν βλεπετε τον ισραηλ
κατα σαρκα ουχι οι εσθιοντεσ τασ θυσιασ κοινωνοι του θυσιαστηριου εισιν τι ουν φημι οτι ειδω-
λοθυτον τι εστιν η οτι ειδωλον τι εστιν αλλ οτι α θυουσιν δαιμονιοισ και ου θω θυουσιν ου θελω
δε υμασ κοινωνουσ των δαιμονιων γεινεσθαι ου δυνασθε ποτηριον κυ πεινειν και ποτηριον δαιμο-
νιων ου δυνασθε τραπεζησ κυ μετεχειν και τραπεζησ δαιμονιων η παραζηλουμεν τον κν μη ισχυ-
ροτεροι αυτου εσμεν παντα εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα εξεστιν αλλ ου παντα οικοδομει
μηδεισ το εαυτου ζητειτω αλλα

I. B[3] πασι III. B[3] εστι του εισι θυουσι δαιμ.

2 B[3] συγκοινωνος 9 B[3] επινον 11 B[3] ευδοκησεν 13 B[3] γινεσθε 14 B[3] πιειν 15 B[3] χιλιαδεσ 22 B[3] κρινατε 27 B[3] γινέσθαι (hoc accentu) et πινειν

το του ετερου παν το εν μακελλω πωλουμενον εσθιετε μηδεν ανακρεινοντεσ δια την συνειδησιν
> του κ̅υ̅ γαρ η γη και το πληρωμα αυτησ ει τισ καλει υμασ των απιστων και θελετε πορευεσθε
παν το παρατιθεμενον υμιν εσθιετε μηδεν ανακρεινοντεσ δια την συνειδησιν εαν δε τισ υμιν ειπη
τουτο ιεροθυτον εστιν μη εσθιετε δι εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν συνειδησιν δε
λεγω ουχι την εαυτου αλλα την του ετερου ινατι γαρ η ελευθερια μου κρεινεται υπο αλλησ συνει-
δησεωσ ει εγω χαριτι μετεχω τι βλασφημουμαι υπερ ου εγω ευχαριστω ειτε ουν εσθιετε ειτε
πεινετε ειτε τι ποιειτε παντα εισ δοξαν θ̅υ̅ ποιειτε απροσκοποι και ιουδαιοισ γεινεσθε και ελλησιν
και τη εκκλησια του θ̅υ̅ καθωσ καγω παντα πασιν αρεσκω μη ζητων το εμαυτου συμφορον αλλα
λδ̅ το των πολλων ινα σωθωσιν μειμηται μου γεινεσθε καθωσ καγω χ̅υ̅ επαινω δε υμασ οτι
παντα μου μεμνησθε και καθωσ

παρεδωκα υμιν τασ παραδοσεισ κατεχετε θελω δε υμασ ειδεναι οτι παντοσ ανδροσ η κεφαλη χ̅σ̅
εστιν κεφαλη δε γυναικοσ ο ανηρ κεφαλη δε του χ̅υ̅ ο θ̅σ̅ πασ ανηρ προσευχομενοσ η προφητευων
κατα κεφαλησ εχων καταισχυνει την κεφαλην αυτου πασα δε γυνη προσευχομενη η προφητευ-
ουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει την κεφαλην εαυτησ εν γαρ εστιν και το αυτο τη
εξυρημενη ει γαρ ου κατακαλυπτεται γυνη και κειρασθω η ξυρασθω ει δε αισχρον γυναικι το
κειρασθαι η ξυρασθαι κατακαλυπτεσθω ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλι κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην
εικων και δοξα θ̅υ̅ υπαρχων η γυνη δε δοξα ανδροσ εστιν ου γαρ εστιν ανηρ εκ γυναικοσ αλλα
γυνη εξ ανδροσ και γαρ ουκ εκτισθη ανηρ δια την γυναικα αλλα γυνη δια τον ανδρα δια τουτο
οφειλει η γυνη εξουσιαν εχειν επι τησ κεφαλησ δια τουσ αγγελουσ πλην ουτε γυνη χωρισ ανδροσ
ουτε ανηρ χωρισ γυναικοσ εν κ̅ω̅ ωσπερ γαρ η γυ

νη εκ του ανδροσ ουτωσ και ο ανηρ δια τησ γυναικοσ τα δε παντα εκ του θ̅υ̅ εν υμιν αυτοισ
κρεινατε πρεπον εστιν γυναικα ακατακαλυπτον τω θ̅ω̅ προσευχεσθαι ουδε η φυσισ αυτη διδασκει
υμασ οτι ανηρ μεν εαν κομα ατειμια αυτω εστιν γυνη δε εαν κομα δοξα αυτη εστιν οτι η κομη
αντι περιβολαιου δεδοται αυτη ει δε τισ δοκει φιλονεικοσ ειναι ημεισ τοιαυτην συνηθειαν ουκ
εχομεν ουδε αι εκκλησιαι του θ̅υ̅ τουτο δε παραγγελλων ουκ επαινων οτι ουκ εισ το κρεισσον
λε̅ αλλα εισ το ησσον συνερχεσθε πρωτον μεν γαρ συνερχομενων υμων εν εκκλησια ακουω σχι-
σματα εν υμιν υπαρχειν και μεροσ τι πιστευω δει γαρ και αιρεσεισ εν υμιν ειναι ινα και οι δοκι-
μοι φανεροι γενωνται εν υμιν συνερχομενων ουν υμων επι το αυτο ουκ εστιν κυριακον δειπνον
φαγειν εκαστοσ γαρ το ιδιον δειπνον προλαμβανει εν τω φαγειν και οσ μεν πεινα οσ δε μεθυει
μη γαρ οικιασ ουκ εχετε εισ το εσθιειν και πεινειν η τησ εκκλησιασ

I. B[3] εστι μη ελλησι σωθωσι II. B[3] εστι κεφ. εστι και III. B[3] εστι γυν. εστι γυν. εστι κυρ.

1 B[3] ανακρινοντεσ 2 B[3] πορευεσθαι 3 B[3] ανακρινοντεσ 5 B[3] κρινεται 7 B[3] πινετε et γινεσθε 9 B[3] μιμηται et γινεσθε 11 B[3] ο χ̅σ̅ 16 B[3] οφειλει 22 B[3] κρινατε 23 B[3] ατιμια 25 παραγγελλων et επαινων: utrumque ν finale etiam B[3] instauravit 30 B[3] πινειν

του θ̅υ̅. καταφρονειτε και καταισχυνετε τουσ μη εχοντασ τι ειπω υμιν επαινω υμασ εν τουτω ουκ επαινω εγω γαρ παρελαβον απο του κ̅υ̅ ο και παρεδωκα υμιν οτι ο κ̅σ̅ εν τη νυκτι η παρεδιδετο ελαβεν αρτον και ευχαριστησασ εκλασεν και ειπεν τουτο μου εστιν το σωμα το υπερ υμων τουτο ποιειτε εισ την εμην αναμνησιν ωσαυτωσ και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι τουτο ποιειτε οσακισ εαν πεινητε εισ την εμην αναμνησιν οσακισ γαρ εαν εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον πεινητε τον θανατον του κ̅υ̅ καταγγελλετε αχρι ου ελθη ωστε οσ αν εσθιη τον αρτον η πεινη το ποτηριον του κ̅υ̅ αναξιωσ ενοχοσ εσται του σωματοσ και του αιματοσ του κ̅υ̅ δοκιμαζετω δε ανθρωποσ εαυτον και ουτωσ εκ του αρτου εσθιετω και εκ του ποτηριου πεινετω ο γαρ εσθιων και πεινων κριμα εαυτω εσθιει και πεινει μη δι

ακρεινων το σωμα δια τουτο εν υμιν πολλοι ασθενεισ και αρρωστοι και κοιμωνται ικανοι ει δε εαυτουσ διεκρεινομεν ουκ αν εκρεινομεθα κρεινομενοι δε υπο του κ̅υ̅ παιδευομεθα ινα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν ωστε αδελφοι μου συνερχομενοι εισ το φαγειν αλληλουσ εκδεχεσθε ει τισ πεινα εν οικω εσθιετω ινα μη εισ κριμα συνερχησθε τα δε λοιπα ωσ αν ελθω διαταξομαι
λε περι δε των πνευματικων αδελφοι ου θελω υμασ αγνοειν οιδατε οτι οτε εθνη ητε προσ τα ειδωλα τα αφωνα ωσ ανηγεσθε απαγομενοι διο γνωριζω υμιν οτι ουδεισ εν πνευματι θ̅υ̅ λαλων λεγει αναθεμα ι̅σ̅ και ουδεισ δυναται ειπειν κ̅σ̅ ι̅σ̅ ει μη εν πνευματι αγιω διαιρεσεισ δε χαρισματων εισιν το δ αυτο πνευμα και διαιρεσεισ διακονιων εισιν και ο αυτοσ κ̅σ̅ και διαιρεσεισ ενεργηματων εισιν και ο αυτοσ θ̅σ̅ ο ενεργων εστιν τα παντα εν πασιν εκαστω δε διδοται η φανερωσισ του πνευματοσ προσ το συμφε

ρον ω μεν γαρ δια του πνευματοσ διδοται λογοσ σοφιασ αλλω δε λογοσ γνωσεωσ κατα το αυτο πνευμα ετερω πιστισ εν τω αυτω πνευματι αλλω δε χαρισματα ιαματων εν τω ενι πνευματι αλλω δε ενεργηματα δυναμεων αλλω προφητεια αλλω διακρισεισ πνευματων ετερω γενη γλωσσων παντα δε ταυτα ενεργει το εν και το αυτο πνευμα διαιρουν ιδια εκαστω καθωσ βουλεται καθαπερ γαρ το σωμα εν εστιν και μελη πολλα εχει παντα δε τα μελη του σωματοσ πολλα οντα εν εστιν σωμα ουτωσ και ο χ̅σ̅ και γαρ εν ενι πνευματι ημεισ παντεσ εισ εν σωμα εβαπτισθημεν ειτε ιουδαιοι ειτε ελληνεσ ειτε δουλοι ειτε ελευθεροι και παντεσ εν πνευμα εποτισθημεν και γαρ το σωμα ουκ εστιν εν μελοσ αλλα πολλα εαν ειπη ο πουσ οτι ουκ ειμι χειρ ουκ ειμι εκ του σωματοσ ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματοσ και εαν ειπη το ουσ οτι ουκ ειμι οφθαλμοσ ουκ ειμι εκ του σωματοσ ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματοσ

I. B³ εκλασε ειπε εστι το II. B³ εισι ter εστι III. B³ εστι και εστι σωμ.

2 B³ παρεδιδοτο 5 B³ πινητε 6 B³ πινητε 7 B³ αχρισ et πινη 9 B³ πινετω et πινων 10 B³ πινει 11 B³ διακρινων 12 B³ διεκρινομεν, εκρινομεθα, κρινομενοι 16 B³ ἀνήγεσθε his signis

ει ολον το σωμα οφθαλμοσ που η ακοη ει ολον ακοη που η οσφρησισ νυν δε ο θσ εθετο τα μελη εν εκαστον αυτων εν τω σωματι καθωσ ηθελησεν ει δε ην παντα εν μελοσ που το σωμα νυν δε πολλα μελη εν δε σωμα ου δυναται δε ο οφθαλμοσ ειπειν τη χειρι χρειαν σου ουκ εχω η παλιν η κεφαλη τοισ ποσιν χρειαν υμων ουκ εχω αλλα πολλω μαλλον τα δοκουντα μελη του σωματοσ ασθενεστερα υπαρχειν αναγκαια εστιν και α δοκουμεν ατειμοτερα ειναι του σωματοσ τουτοισ τειμην περισσοτεραν περιτιθεμεν και τα ασχημονα ημων ευσχημοσυνην περισσοτεραν εχει τα δε ευσχημονα ημων ου χρειαν εχει αλλα ο θσ συνεκερασεν το σωμα τω υστερουμενω τι περισσοτερον δουσ ινα μη η σχισμα εν τω σωματι αλλα το αυτο υπερ αλληλων μεριμνωσι τα μελη και ει τι πασχει εν μελοσ συνπασχει παντα τα μελη ειτε δοξαζεται μελοσ συνχαιρει παντα τα μελη υμεισ δε εστε σωμα χυ και μελη εκ μερουσ και ουσ

μεν εθετο ο θσ εν τη εκκλησια πρωτον αποστολουσ δευτερον προφητασ τριτον διδασκαλουσ
επειτα δυναμεισ επειτα χαρισματα ιαματων αντιλημψεισ κυβερνησεισ γενη γλωσσων μη παντεσ
αποστολοι μη παντεσ προφηται μη παντεσ διδασκαλοι μη παντεσ δυναμεισ μη παντεσ χαρι-
σματα εχουσιν ιαματων μη παντεσ γλωσσαισ λαλουσιν μη παντεσ διερμηνευουσιν ζηλουτε δε
ΙΓ τα χαρισματα τα μειζονα και ετι καθ υπερβολην οδον υμιν δεικνυμι εαν ταισ γλωσσαισ των
ανθρωπων λαλω και των αγγελων αγαπην δε μη εχω γεγονα χαλκοσ ηχων η κυμβαλον αλαλαζον
και εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν καν εχω πασαν την
πιστιν ωστε ορη μεθισταναι αγαπην δε μη εχω ουθεν ειμι καν ψωμισω παντα τα υπαρχοντα μου
και αν παραδω το σωμα μου ινα καυχησωμαι αγαπην δε μη εχω ουδεν ωφελουμαι η αγαπη μακρο-
θυμει χρηστευεται η αγαπη ου ζηλοι ου περπερευεται ου

φυσιουται ουκ ασχημονει ου ζητει το μη εαυτησ ου παροξυνεται ου λογιζεται το κακον ου χαιρει επι τη αδικεια συνχαιρει δε τη αληθεια ‘παντα στεγει’ παντα στεγει παντα πιστευει παντα ελπιζει παντα υπομενει αγαπη ουδεποτε πιπτει ειτε δε προφητεια καταργηθησεται ειτε γλωσσαι παυσονται ειτε γνωσισ καταργηθησεται εκ μερουσ γαρ γεινωσκομεν και εκ μερουσ προφητευομεν οταν δε ελθη το τελειον το εκ μερουσ καταργηθησεται οτε ημην νηπιοσ ελαλουν ωσ νηπιοσ εφρονουν ωσ νηπιοσ ελογιζομην ωσ νηπιοσ οτε εγενομην ανηρ κατηργηκα τα του νηπιου βλεπομεν γαρ αρτι δι εσοπτρου εν αινιγματι τοτε δε προσωπον προσ προσωπον αρτι γεινωσκω εκ μερουσ τοτε δε επιγνωσομαι καθωσ και επεγνωσθην νυνει δε μενει· πιστισ· ελπισ· αγαπη τα τρια ταυτα μειζων δε τουτων η αγαπη διωκετε την αγαπην ζηλουτε δε τα πνευματικα μαλλον δε ινα προφητευητε ο γαρ λαλων γλωσση ουκ αν

I. B^3 ποσι εστι συνεκερασε II. B^3 λαλουσι διερμηνευουσι

5 B^3 ατιμοτερα 6 B^3 τιμην 9 B^3 συμπασχει et συγχαιρει 12 B^3 αντιληψεισ 22 B^3 αδικια et συγχαιρει. Ibidem παντα στεγει priore loco signis circumdata nec instaurata 24 B^3 γινωσκομεν 27 B^3 γινωσκω 28 B^3 νυνι

θρωποις λαλει αλλα θω ουδεις γαρ ακουει πνευματι δε λαλει μυστηρια ο δε προφητευων ανθρωποις λαλει οικοδομην και παρακλησιν και παραμυθιαν ο λαλων γλωσση εαυτον οικοδομει ο δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει θελω δε παντας υμας λαλειν γλωσσαις μαλλον δε ινα προφητευητε μειζων δε ο προφητευων η ο λαλων γλωσσαις εκτος ει μη διερμηνευη ινα η εκκλησια οικοδομην λαβη νυν δε αδελφοι εαν ελθω προς υμας γλωσσαις λαλων τι υμας ωφελησω εαν μη υμιν λαλησω η εν αποκαλυψει η εν γνωσει η εν προφητεια η εν διδαχη ομως τα αψυχα φωνην διδοντα ειτε αυλος ειτε κιθαρα εαν διαστολην φθογγου μη δω πως γνωσθησεται το αυλουμενον η το κιθαριζομενον και γαρ εαν αδηλον φωνην σαλπιγξ δω τις παρασκευασεται εις πολεμον ουτως και υμεις δια της γλωσσης εαν μη ευσημον λογον δωτε πως γνωσθησεται το λαλουμενον εσεσθε γαρ εις αερα λαλουντες τοσαυτα ει τυχοι γε

νη φωνων εισιν εν κοσμω και ουδεν αφωνον εαν ουν μη ειδω την δυναμιν της φωνης εσομαι τω λαλουντι βαρβαρος και ο λαλων εν εμοι βαρβαρος ουτως και υμεις επει ζηλωται εστε πνευματων προς την οικοδομην της εκκλησιας ζητειτε ινα περισσευητε διο ο λαλων γλωσση προσευχεσθω ινα διερμηνευη εαν προσευχωμαι γλωσση το πνευμα μου προσευχεται ο δε νους μου ακαρπος εστιν τι ουν εστιν προσευξομαι τω πνευματι προσευξομαι δε και τω νοι ψαλω τω πνευματι ψαλω και τω νοι επει εαν ευλογης εν πνευματι ο αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου πως ερει το αμην επι τη ση ευχαριστια επει τι λεγεις ουκ οιδεν συ μεν γαρ καλως ευχαριστεις αλλα ο ετερος ουκ
λζ̄ οικοδομειται ευχαριστω τω θω παντων υμων μαλλον γλωσσαις λαλω αλλα εν εκκλησια θελω πεντε λογους τω νοι μου λαλησαι ινα και αλλους κατηχησω η μυριους λογους εν γλωσση αδελφοι μη παιδια γεινεσθε ταις φρεσιν αλλα τη κακια νηπιαζε

τε ταις δε φρεσιν τελειοι γεινεσθε εν τω νομω γεγραπται οτι εν ετερογλωσσοις και εν χειλεσιν ετερων λαλησω τω λαω τουτω και ουδ ουτως εισακουσονται μου λεγει κσ ωστε αι γλωσσαι εις σημειον εισιν ου τοις πιστευουσιν αλλα τοις απιστοις η δε προφητεια ου τοις απιστοις αλλα τοις πιστευουσιν εαν ουν ελθη η εκκλησια ολη επι το αυτο και παντες λαλωσι γλωσσαις εισελθωσιν δε ιδιωται ουκ ερουσιν οτι μαινεσθε εαν δε παντες προφητευωσιν εισελθη δε τις απιστος η ιδιωτης ελεγχεται υπο παντων ανακρειναται υπο παντων τα κρυπτα της καρδιας αυτου φανερα γεινεται και ουτως πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω θω απαγγελλων οτι οντως ο θσ εν υμιν εστιν τι ουν εστιν αδελφοι οταν συνερχησθε εκαστος ψαλμον εχει· διδαχην εχει· αποκαλυψιν εχει· γλωσσαν εχει· ερμηνιαν εχει· παντα προς οικοδομην γεινεσθω ειτε γλωσση τις λαλει κατα δυο η το πλειστον τρεις και ανα μερος και εις διερμηνευετω εαν

II. B^3 εστι τι εστι πρ. οιδε III. B^3 φρεσι εισελθωσι εστι τι
20 B^3 γινεσθε 21 B^3 γινεσθε 26 B^3 ανακρινεται 27 B^3 γινεται 29 B^3 ερμηνειαν et γινεσθω

δε μη η ερμηνευτης σειγατω εν εκκλησια εαυτω δε λαλειτω και τω θ̅ω̅ προφηται δε δυο η τρεισ
λαλειτωσαν και οι αλλοι διακρεινετωσαν εαν δε αλλω αποκαλυφθη καθημενω ο πρωτοσ σειγατω
δυνασθε γαρ καθ ενα παντεσ προφητευειν ινα παντεσ μανθανωσιν και παντεσ παρακαλωνται και
πνευματα προφητων προφηταισ υποτασσεται ου γαρ εστιν ακαταστασιασ ο θ̅σ̅ αλλα ειρηνησ ωσ
εν πασαισ ταισ εκκλησιαισ των αγιων αι γυναικεσ εν ταισ εκκλησιαισ σειγατωσαν ου γαρ επι-
τρεπεται αυταισ λαλειν αλλα υποτασσεσθωσαν καθωσ και ο νομοσ λεγει ει δε τι μαθειν θελουσιν
εν οικω τουσ ιδιουσ ανδρασ επερωτατωσαν αισχρον γαρ γυναικι λαλειν εν εκκλησια η αφ υμων
ο λογοσ του θ̅υ̅ εξηλθεν η εισ υμασ μονουσ κατηντησεν ει τισ δοκει προφητησ ειναι η πνευμα-
τικοσ γεινωσκετω α γραφω υμιν οτι κ̅υ̅ εστιν εντολη ει δε τισ αγνοει αγνοειτω ωστε αδελφοι μου
ζηλουτε το προφητευειν και λα

λ̅θ̅ λειν μη κωλυετε εν γλωσαισ παντα δε ευσχημονωσ και κατα ταξιν γεινεσθω γνωριζω δε υμιν
αδελφοι το ευαγγελιον ο ευηγγελισαμην υμιν ο και παρελαβετε εν ω και εστηκατε δι ου και
σωζεσθε τινι λογω ευηγγελισαμην υμιν ει κατεχετε εκτοσ ει μη εικη επιστευσατε παρεδωκα γαρ
υμιν εν πρωτοισ ο και παρελαβον οτι χ̅σ̅ απεθανεν υπερ των αμαρτιων ημων κατα τασ γραφασ
και οτι εταφη και οτι εγηγερται τη ημερα τη τριτη κατα τασ γραφασ και οτι ωφθη κηφα ειτα
τοισ δωδεκα επειτα ωφθη επανω πεντακοσιοισ αδελφοισ εφαπαξ εξ ων οι πλειονεσ μενουσιν εωσ
αρτι τινεσ δε εκοιμηθησαν επειτα ωφθη ιακωβω ειτα τοισ αποστολοισ πασιν εσχατον δε παντων
ωσπερει τω εκτρωματι ωφθη καμοι εγω γαρ ειμι ο ελαχιστοσ των αποστολων οσ ουκ ειμι ικανοσ
καλεισθαι αποστολοσ διοτι εδιωξα την εκκλησιαν του θ̅υ̅ χαριτι δε θ̅υ̅ ειμι ο ειμι και η χαρισ αυτου
η εισ εμε ου κενη εγενηθη αλλα περισσοτερον αυτων παν

των εκοπιασα ουκ εγω δε αλλα η χαρισ του θ̅υ̅ συν εμοι ειτε ουν εγω ειτε εκεινοι ουτωσ κηρυσ-
σομεν και ουτωσ επιστευσατε ει δε χ̅σ̅ κηρυσσεται οτι εκ νεκρων εγηγερται πωσ λεγουσιν εν
υμιν τινεσ οτι αναστασισ νεκρων ουκ εστιν ει δε αναστασισ νεκρων ουκ εστιν ουδε χ̅σ̅ εγηγερται
ει δε χ̅σ̅ ουκ εγηγερται κενον αρα το κηρυγμα ημων κενη και η πιστισ ημων ευρισκομεθα δε και
ψευδομαρτυρεσ του θ̅υ̅ οτι εμαρτυρησαμεν κατα του θ̅υ̅ οτι ηγειρεν τον χ̅ν̅ ον ουκ ηγειρεν ειπερ
αρα νεκροι ουκ εγειρονται ει γαρ νεκροι ουκ εγειρονται ουδε χ̅σ̅ εγηγερται ει δε χ̅σ̅ ουκ εγηγερται
ματαια η πιστισ υμων εστιν ετι εσται εν ταισ αμαρτιαισ υμων αρα και οι κοιμηθεντεσ εν χ̅ω̅
απωλοντο ει εν τη ζωη ταυτη εν χ̅ω̅ ηλπικοτεσ εσμεν μονον ελεεινοτεροι παντων ανθρωπων εσμεν
μ̅ νυνει δε χ̅σ̅ εγηγερται εκ νεκρων απαρχη των κεκοιμημενων επειδη γαρ δι ανθρωπου θανατοσ
και δι ανθρωπου αναστασισ νεκρων ωσπερ γαρ εν τω αδαμ

I. B^3 μανθανωσι III. B^3 ηγειρε τον

1 B^3 σιγατω 2 B^3 διακρινετωσαν et σιγατω 5 B^3 σιγατωσαν 9 B^3 γινωσκετω. Ibidem μου (a B^3 tantum ut vdtr) punctis notatum nec instauratum 11 B^3 γλωσσαις et γινεσθω 27 B^3 εστε 29 B^3 νυνι

παντεσ αποθνησκουσιν ουτωσ και εν τω χω παντεσ ζωοποιηθησονται εκαστοσ δε εν τω ιδιω ταγματι απαρχη χσ επειτα οι του χυ εν τη παρουσια αυτου ειτα το τελοσ οταν παραδιδοι την βασιλειαν τω θω και πατρι οταν καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρι ου θη παντασ τουσ εχθρουσ υπο τουσ ποδασ αυτου εσχατοσ εχθροσ καταργειται ο θανατοσ παντα γαρ υπεταξεν υπο τουσ ποδασ αυτου οταν δε ειπη παντα υποτετακται δηλον οτι εκτοσ του υποταξαντοσ αυτω τα παντα οταν δε υποταγη αυτω τα παντα τοτε αυτοσ ο υιοσ υποταγησεται τω υποταξαντι αυτω τα παντα ινα η ο θσ παντα εν πασιν επει τι ποιησουσιν οι βαπτιζομενοι υπερ των νεκρων ει ολωσ νεκροι ουκ εγειρονται τι και βαπτιζονται υπερ αυτων τι και ημεισ κινδυνευομεν πασαν ωραν καθ ημεραν αποθνησκω νη την υμετεραν καυχησιν αδελφοι ην εχω

εν χω ιυ τω κω ημων ει κατα ανθρωπον εθηριομαχησα εν εφεσω τι μοι το οφελοσ ει νεκροι ουκ εγειρονται φαγωμεν και πιωμεν αυριον γαρ αποθνησκομεν μη πλανασθε φθειρουσιν ηθη χρηστα ομειλιαι κακαι εκνηψατε δικαιωσ και μη αμαρτανετε αγνωσιαν γαρ θυ τινεσ εχουσιν προσ εντροπην υμιν λαλω αλλα ερει τισ πωσ εγειρονται οι νεκροι ποιω δε σωματι ερχον αφρων συ ο σπειρεισ ου ζωοποιειται εαν μη αποθανη και ο σπειρισ ου το σωμα το γενησομενον σπειρεισ αλλα γυμνον κοκκον ει τυχοι σειτου η τινοσ των λοιπων ο δε θσ διδωσιν αυτω σωμα καθωσ ηθελησεν και εκαστω των σπερματων ιδιον σωμα ου πα σαρξ η αυτη σαρξ αλλα αλλη μεν ανθρωπων αλλη δε σαρξ κτηνων αλλη δε σαρξ πτηνων αλλη δε ιχθυων και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια αλλα ετερα μεν η των επουρανιων δοξα ετερα δε η των επιγειων αλλη δοξα ηλιου και αλλη δοξα σεληνησ και αλλη δοξα αστερων α

στηρ γαρ αστεροσ διαφερει εν δοξη ουτωσ και η αναστασισ των νεκρων σπειρεται εν φθορα εγει-
ρεται εν αφθαρσια · σπειρεται εν ατειμια εγειρεται εν δοξη · σπειρεται εν ασθενεια εγειρεται εν
μα δυναμει · σπειρεται σωμα ψυχικον εγειρεται σωμα πνευματικον ει εστιν σωμα ψυχικον εστιν
και πνευματικον ουτωσ και γεγραπται εγενετο ο πρωτοσ αδαμ εισ ψυχην ζωσαν ο εσχατοσ αδαμ
εισ πνευμα ζωοποιουν αλλ ου πρωτον το πνευματικον αλλα το ψυχικον επειτα το πνευματικον
ο πρωτοσ ανθρωποσ εκ γησ χοικοσ ο δευτεροσ ανθρωποσ εξ ουρανου οιοσ ο χοικοσ τοιουτοι και οι
χοικοι και οιοσ ο επουρανιοσ τοιουτοι και οι επουρανιοι και καθωσ εφορεσαμεν την εικονα του
χοικου φορεσομεν και την εικονα του επουρανιου τουτο δε φημι αδελφοι οτι σαρξ και αιμα
βασιλειαν θυ κληρονομησαι ου δυναται ουδε η φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει ιδου μυστη-
ριον υμιν λεγω παντεσ ου κοιμηθη

II. B^3 εχουσι ηθελησε III. B^3 εστι bis
4 B^3 αχρισ 13 B^3 ομιλιαι 14 B^3 ερχονται 15 B^3 σπειρεισ 16 B^3 σιτου 17 B^3 πασα σαρξ 22 B^3 ατιμια

σομεθα παντεσ δε αλλαγησομεθα εν ατομω εν ρειπη οφθαλμου εν τη εσχατη σαλπιγγι· σαλπισει γαρ και οι νεκροι εγερθησονται αφθαρτοι και ημεισ αλλαγησομεθα δει γαρ το φθαρτον τουτο ενδυσασθαι αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσασθαι αθανασιαν οταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσηται αθανασιαν τοτε γενησεται ο λογοσ ο γεγραμμενοσ κατεποθη ο θανατοσ εισ νεικοσ που σου θανατε το νεικοσ που σου θανατε το κεντρον το δε κεντρον του θανατου η αμαρτια η δε δυναμισ τησ αμαρτιασ ο νομοσ τω δε θ̅ω̅ χαρισ τω διδοντι ημιν το νεικοσ δια του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εδραιοι γεινεσθε αμετακεινητοι περισσευοντεσ εν τω εργω του κ̅υ̅ παντοτε ειδοτεσ οτι ο κοποσ υμων ουκ εστιν κενοσ εν κ̅ω̅
μβ περι δε τησ λογιασ τησ εισ τουσ αγιουσ ωσπερ διεταξα ταισ εκκλησιαισ τησ γαλατιασ ουτωσ και υμεισ ποιησατε κατα μιαν σαβ

βατου εκαστοσ υμων παρ εαυτω τιθετω θησαυριζων ο τι εαν ευοδωται ινα μη οταν ελθω τοτε λογειαι γεινωνται οταν δε παραγενωμαι ουσ αν δοκιμασητε δι επιστολων τουτουσ πεμψω απενεγκειν την χαριν υμων εισ ιερουσαλημ εαν δε αξιον η του καμε πορευεσθαι συν εμοι πορευσονται ελευσομαι δε προσ υμασ οταν μακεδονιαν διελθω μακεδονιαν γαρ διερχομαι προσ υμασ δε τυχον καταμενω η παραχειμασω ινα υμεισ με προπεμψητε ου εαν πορευωμαι ου θελω γαρ υμασ αρτι εν παροδω ιδειν ελπιζω γαρ χρονον τινα επειμειναι προσ υμασ εαν ο κ̅σ̅ επιτρεψη επιμενω δε εν εφεσω εωσ τησ πεντηκοστησ θυρα γαρ μοι ανεωγεν μεγαλη και ενεργησ και αντικειμενοι πολλοι εαν δε ελθη τειμοθεοσ βλεπετε ινα οφοβωσ γενηται προσ υμασ το γαρ εργον κ̅υ̅ εργαζεται ωσ εγω μη τισ ουν αυτον εξουθενηση προπεμψατε δε αυτον εν ειρηνη ινα ελθη προσ εμε εκδεχομαι γαρ αυτον περι δε απολλω του α

δελφου πολλα παρεκαλεσα αυτον ινα ελθη προσ υμασ. μετα των αδελφων και παντωσ ουκ ην θελημα ινα νυν ελθη ελευσεται δε οταν ευκαιρηση γρηγορειτε στηκετε εν τη πιστει ανδριζεσθε κραταιουσθε παντα υμων εν αγαπη γεινεσθω παρακαλω δε υμασ αδελφοι οιδατε την οικιαν στεφανα οτι εστιν απαρχη τησ αχαιασ και εισ διακονιαν τοισ αγιοισ εταξαν εαυτουσ ινα και υμεισ υποτασσησθε τοισ τοιουτοισ και παντι τω συνεργουντι και κοπιωντι χαιρω δε επι τη παρουσια στεφανα και φορτουνατου και αχαικου οτι το υμετερον υστερημα ουτοι ανεπληρωσαν ανεπαυσαν γαρ το εμον πνευμα και το υμων επειγεινωσκετε ουν τουσ τοιουτουσ ασπαζονται υμασ αι εκκλησιαι τησ ασιασ ασπαζονται υμασ εν κ̅ω̅ πολλα ακυλασ και πρισκα συν τη κατ οικον αυτων εκκλησια ασπαζονται υμασ οι αδελφοι παντεσ ασπασασθε αλληλουσ εν φιληματι αγιω ο ασπασμοσ τη εμη χει

I. B^3 εστι II. B^3 ανεωγε

1 B^3 ριπη 7 B^3 γινεσθε et αμετακινητοι 12 B^3 λογιαι et γινωνται 16 B^3 επιμειναι. Ibidem επιμένω hoc accentu B^3 18 B^3 τιμοθεοσ. Ibidem B^3 (demum^3 ut vdtr) αφοβωσ 23 B^3 γινεσθω 27 B^3 επιγινωσκετε

ρι παυλου ει τισ ου φιλει τον κ̅ν̅ ητω αναθεμα μαραναθα η χαρισ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ μεθ υμων η αγαπη μου μετα παντων υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅

προσ κορινθιουσ

> α ~

[εγραφη απο εφεσου]

προσ κορινθιουσ β

μγ παυλοσ αποστολοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματοσ θ̅υ̅ και τειμοθεοσ ο αδελφοσ τη εκκλησια του θ̅υ̅ τη ουση εν κορινθω συν τοισ αγιοισ πασι τοισ ουσι εν ολη τη αχαια χαρισ υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατροσ ημων και κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ ευλογητοσ ο θ̅σ̅ και πατηρ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ ο πατηρ των οικτειρμων και θ̅σ̅ πασησ παρακλησεωσ ο παρακαλων ημασ επι παση τη θλιψει ημων εισ το δυνασθαι ημασ παρακαλειν τουσ εν παση θλιψει δια τησ παρακλησεωσ ησ παρακαλουμεθα αυτοι υπο του θ̅υ̅ οτι καθωσ περισσευει τα παθηματα του χ̅υ̅ ει ημασ ουτωσ δια του χ̅υ̅ περισσευει και η παρακλησισ ημων ειτε δε θλειβομεθα υπερ τησ υμων παρακλησεωσ τησ ενεργουμενησ εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεισ πασχομεν και η ελπισ υμων βεβαια υπερ υμων ειτε παρακαλουμεθα υπερ τησ υμων παρακλησεωσ και σωτηριασ ειδοτεσ οτι ωσ κοινωνοι εστε των παθηματων ουτωσ και τησ παρακλησεωσ ου γαρ

θελομεν υμασ αγνοειν αδελφοι υπερ τησ θλιψεωσ ημων τησ γενομενησ εν τη ασια οτι καθ υπερβολην υπερ δυναμιν εβαρηθημεν ωστε εξαπορηθηναι ημασ και του ζην αλλα αυτοι εν εαυτοισ το αποκριμα του θανατου εσχηκαμεν ινα μη πεποιθοτεσ ωμεν εφ εαυτοισ αλλ επι τω θ̅ω̅ τω εγειροντι τουσ νεκρουσ οσ εκ τηλικουτου θανατου ερυσατο ημασ και ρυσεται εισ ον ηλπικαμεν και ετι ρυσεται συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει ινα εκ πολλων προσωπων το εισ ημασ χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη υπερ υμων η γαρ καυχησισ ημων αυτη εστιν το μαρτυριον τησ συνειδησεωσ ημων οτι εν αγιοτητι και ειλικρινεια του θ̅υ̅ και ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ εν χαριτι θ̅υ̅ ανεστραφημεν εν τω κοσμω περισσοτερωσ δε προσ υμασ ου γαρ αλλα γραφομεν υμιν αλλ η α αναγεινωσκετε ελπιζω δε οτι εωσ τελουσ επιγνωσεσθε καθωσ και επεγνωτε ημασ απο μερουσ οτι καυχημα υμων εσμεν καθαπερ

II. B^3 ουσιν III. B^3 εστι το

11 B^3 τιμοθεοσ 13 B^3 οικτιρμων 16 B^3 εισ ημασ 17 B^3 θλιβομεθα 24 B^3 (licet pro B^2 haberi possit) ερρυσατο 26 ημων a B^2 vel ipso * rescriptum est iusto fere spatio 29 B^3 αναγινωσκετε

και υμεισ ημων εν τη ημερα του κυ ημων ιυ και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προτερον προσ υμασ ελθειν ινα δευτεραν χαραν σχητε και δι υμων διελθειν εισ μακεδονιαν και παλιν απο κεδονιασ ελθειν προσ υμασ και υφ υμων προπεμφθηναι εισ την ιουδαιαν τουτο ουν βουλομενοσ μητι αρα τη ελαφρια εχρησαμην η α βουλευομαι κατα σαρκα βουλευομαι ινα η παρ εμοι το ναι ναι και το ου ου πιστοσ δε ο θσ οτι ο λογοσ ημων ο προσ υμασ ουκ εστιν ναι και ου ο του θυ γαρ υιοσ ισ χσ ο εν υμιν δι ημων κηρυχθεισ δι εμου και σιλουανου και τειμοθεου ουκ εγενετο ναι και ου αλλα ναι εν αυτω γεγονεν οσαι γαρ επαγγελιαι θυ εν αυτω το ναι διο και δι αυτου το αμην τω θω προσ δοξαν δι ημων ο δε βεβαιων υμασ συν υμιν εισ χν και χρεισασ υμασ θσ ο και σφραγισαμενοσ ημασ και δουσ τον αρραβωνα του πνευματοσ εν ταισ καρδιαισ ημων εγω δε μαρτυρα τον θν επικαλουμαι επι την εμην ψυχην οτι φειδομενοσ

υμων ουκετι ηλθον εισ κορινθον ουχ οτι κυριευομεν υμων τησ πιστεωσ αλλα συνεργοι εσμεν τησ χαρασ υμων τη γαρ πιστει εστηκατε εκρεινα γαρ εμαυτω τουτο το μη παλιν εν λυπη προσ υμασ ελθειν ει γαρ εγω λυπω υμασ και τισ ο ευφραινων με ει μη ο λυπουμενοσ εξ εμου και εγραψα τουτο αυτο ινα μη ελθων λυπην σχω αφ ων εδει με χαιρειν πεποιθωσ επι παντασ υμασ οτι η εμη χαρα παντων υμων εστιν εκ γαρ πολλησ θλιψεωσ και συνοχησ καρδιασ εγραψα υμιν δια πολλων δακρυων ουχ ινα λυπηθητε αλλα την αγαπην ινα γνωτε ην εχω περισσοτερωσ εισ υμασ ει δε τισ λελυπηκεν ουκ εμε λελυπηκεν αλλα απο μερουσ ινα μη επιβαρω παντασ υμασ ικανον τω τοιουτω η επιτειμια αυτη η υπο των πλειονων ωστε τουναντιον υμασ χαρισασθαι και παρακαλεσαι μηπωσ τη περισσοτερα λυπη καταποθη ο τοιουτοσ διο παρακαλω υμασ κυρωσαι εισ αυτον αγαπην εισ τουτο γαρ και εγραψα ινα γνω την δοκιμην

υμων η εισ παντα υπηκοοι εστε ω δε τι χαριζεσθε καγω και γαρ εγω ο κεχαρισμαι ει τι κεχαρισμαι δι υμασ εν προσωπω χυ ινα μη πλεονεκτηθωμεν υπο του σατανα ου γαρ αυτου τα νοηματα

με αγνοουμεν ελθων δε εισ την τρωαδα εισ το ευαγγελιον του χυ και θυρασ μοι ανεωγμενησ εν κω ουκ εσχηκα ανεσιν τω πνευματι μου τω μη ευρειν με τιτον τον αδελφον μου αλλα αποταξαμενοσ αυτοισ εξηλθον εισ μακεδονιαν τω δε θω χαρισ τω παντοτε θριαμβευοντι ημασ εν τω χω και την οσμην τησ γνωσεωσ αυτου φανερουντι δι ημων εν παντι τοπω οτι χυ ευωδια εσμεν τω θω εν τοισ σωζομενοισ και εν τοισ απολλυμενοισ οισ μεν οσμη εκ θανατου εισ θανατον οισ δε οσμη εκ ζωησ εισ ζωην και προσ ταυτα τισ ικανοσ ου γαρ εσμεν ωσ οι πολλοι καπηλευοντεσ τον λογον του θυ αλλα ωσ εξ ειλικρεγειασ αλλ ωσ εκ θυ κατεναντι θυ εν χω λαλουμεν αρχομεθα παλιν εαυτουσ συνισταν η μη χρηζομεν ωσ τινεσ συστατι

I. B^{3} εστι ναι

3 B^{3} demum ut vdtr μακεδονιασ 6 B^{3} τιμοθεου 8 B^{3} χρισασ. Ibidem υμασ (sec. loco): B^{2}, vix enim ipse * est, ημασ 12 B^{3} εκρινα 18 B^{3} επιτιμια 29 ειλικρεγειασ: B^{2} (ut vdtr) ειλικρινειασ, B^{3} (altero ν superposito) ειλικριννειασ

κων επιστολων προσ υμασ η εξ υμων η επιστολη ημων υμεισ εστε ενγεγραμμενη εν ταισ καρδιαισ ημων γεινωσκομενη και αναγεινωσκομενη υπο παντων ανθρωπων φανερουμενοι οτι εστε επιστολη χ̅υ̅ διακονηθεισα υφ ημων και ενγεγραμμενη ου μελανι αλλα πνευματι θ̅υ̅ ζωντοσ ουκ εν πλαξιν λιθιναισ αλλ εν πλαξιν καρδιαισ σαρκιναισ πεποιθησιν δε τοιαυτην εχομεν δια του χ̅υ̅ προσ τον θ̅ν̅ ουχ οτι αφ εαυτων ικανοι εσμεν λογισασθαι ωσ εξ αυτων αλλ η ικανοτησ ημων εκ του θ̅υ̅ οσ και ικανωσεν ημασ διακονουσ καινησ διαθηκησ ου γραμματοσ αλλα πνευματοσ το γαρ γραμμα αποκτεινει το δε πνευμα ζωοποιει ει δε η διακονια του θανατου εν γραμματι εντετυπωμενη λιθοισ εγενηθη εν δοξη ωστε μη δυνασθαι ατενισαι τουσ υιουσ ισραηλ εισ το προσωπον μωυσεωσ δια την δοξαν του προσωπου αυτου την καταργουμενην πωσ ουχι μαλλον η διακονια του πνευματοσ εσται εν δοξη

ει γαρ η διακονια τησ κατακρισεωσ δοξα πολλω μαλλον περισσευει η διακονια τησ δικαιοσυνησ δοξη και γαρ ου δεδοξασται το δεδοξασμενον εν τουτω τω μερει εινεκεν τησ υπερβαλλουσησ δοξησ ει γαρ το καταργουμενον δια δοξησ πολλω μαλλον το μενον εν δοξη εχοντεσ ουν τοιαυτην ελπιδα πολλη παρρησια χρωμεθα και ου καθαπερ μωυσησ ετιθει καλυμμα επι το προσωπον αυτου προσ το μη ατένισαι τουσ υιουσ ισραηλ εισ το τελοσ του καταργουμενου αλλα επωρωθη τα νοηματα αυτων αχρι γαρ τησ σημερον ημερασ το αυτο καλυμμα επι τη αναγνωσει τησ παλαιασ διαθηκησ μενει μη ανακαλυπτομενον οτι εν χ̅ω̅ καταργειται αλλ εωσ σημερον ηνικα αν αναγεινωσκηται μωυσησ (καλυμμα επι την καρ) (διαν αυτων κειται · ηνι) (κα δ αν επιστρεψη προσ) (κ̅ν̅ περιερειται το) καλυμμα επι την καρδιαν αυτων κειται· ηνικα δ αν επιστρεψη προσ κ̅ν̅ περιερειται το καλυμμα ο δε κ̅σ̅ το πνευμα εστιν ου δε το πνευ

μα κ̅υ̅ ελευθερια ημεισ δε παντεσ ανακεκαλυμμενω προσωπω την δοξαν κ̅υ̅ κατοπτριζομενοι την αυτην εικονα μεταμορφουμεθα απο δοξησ εισ δοξαν καθωσπερ απο κ̅υ̅ πνευματοσ δια τουτο εχοντεσ την διακονιαν ταυτην καθωσ ηλεηθημεν ουκ εγκακουμεν αλλα απειπαμεθα τα κρυπτα τησ αισχυνησ μη περιπατουντεσ εν πανουργια μηδε δολουντεσ τον λογον του θ̅υ̅ αλλα τη φανερωσει τησ αληθειασ συνιστανοντεσ εαυτουσ προσ πασαν συνειδησιν ανθρωπων ενωπιον του θ̅υ̅ ει δε και εστιν κεκαλυμμενον το ευαγγελιον ημων εν τοισ απολλυμενοισ εστιν κεκαλυμμενον εν οισ ο θ̅σ̅ του αιωνοσ τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων εισ το μη αυγασαι τον φωτισμον του με ευαγγελιου τησ δοξησ του χ̅υ̅ οσ εστιν εικων του θ̅υ̅ ου γαρ εαυτουσ κηρυσσομεν αλλα χ̅ν̅ ι̅ν̅ κ̅ν̅ εαυτουσ δε δουλουσ υμων δια ι̅ν̅ οτι θ̅σ̅ ο ειπων εκ σκοτουσ φωσ λαμψει οσ ελαμψεν εν ταισ καρδιαισ ημων προσ φωτισμον τησ

I. B^3 πλαξι bis III. B^3 εστι bis ετυφλωσε

1 B^3 εγγεγραμμενη 2 B^3 γινωσκομενη et αναγινωσκομενη 3 B^3 εγγεγραμμενη 17 B^3 αναγινωσκηται 18 et 19 verba καλυμμα επι την usque περιερειται (B^3 περιαιρ., item post) το a B^3 signis notata nec instaurata sunt

γνωσεωσ τησ δοξησ του θ̅υ̅ εν προσωπω χ̅υ̅ εχομεν δε τον θησαυρον τουτον εν οστρακινοισ σκευεσιν ινα η υπερβολη τησ δυναμεωσ η του θ̅υ̅ και μη εξ ημων εν παντι θλειβομενοι αλλ ου στενοχωρουμενοι απορουμενοι αλλ ουκ εξαπορουμενοι διωκομενοι αλλ ουκ εγκαταλειπομενοι καταβαλλομενοι αλλ ουκ απολλυμενοι παντοτε την νεκρωσιν του ι̅υ̅ εν τω σωματι περιφεροντεσ ινα και η ζωη του ι̅υ̅ εν τω σωματι ημων φανερωθη αει γαρ ημεισ οι ζωντεσ εισ θανατον παραδιδομεθα δια ι̅ν̅ ινα και η ζωη του ι̅υ̅ φανερωθη εν τη θνητη σαρκι ημων ωστε ο θανατοσ εν ημιν ενεργειται η δε ζωη εν υμιν εχοντεσ δε το αυτο πνευμα τησ πιστεωσ κατα το γεγραμμενον επιστευσα
> διο ελαλησα και ημεισ πιστευομεν διο και λαλουμεν ειδοτεσ οτι ο εγειρασ τον ι̅ν̅ και ημασ συν ι̅υ̅ εγερει και παραστησει συν υμιν ταρ παντα δι υμασ ινα η χαρισ πλεονασασα δια των πλειονων την ευχαριστιαν περισσευση εισ την

δοξαν του θ̅υ̅ διο ουκ εγκακουμεν αλλ ει και ο εξω ημων ανθρωποσ διαφθειρεται αλλ ο εσω ημων ανακαινουται ημερα και ημερα το γαρ παραυτικα ελαφρον τησ θλειψεωσ καθ υπερβολην εισ υπερβολην αιωνιον βαροσ δοξησ κατεργαζεται ημιν μη σκοπουντων ημων τα βλεπομενα αλλα τα μη βλεπομενα τα γαρ βλεπομενα προσκαιρα τα δε μη βλεπομενα αιωνια οιδαμεν γαρ οτι εαν η επιγειοσ ημων οικια του σκηνουσ καταλυθη οικοδομην εκ θ̅υ̅ εχομεν οικιαν αχειροποιητον αιωνιον εν τοισ ουρανοισ και γαρ εν τουτω στεναζομεν το οικητηριον ημων το εξ ουρανου επενδυσασθαι επιποθουντεσ ειπερ και ενδυσαμενοι ου γυμνοι ευρεθησομεθα και γαρ οι οντεσ εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι εφ ω ου θελομεν εκδυσασθαι αλλ επενδυσασθαι ινα καταποθη το θνητον υπο τησ ζωησ ο δε κατεργασαμενοσ ημασ εισ αυτο τουτο θ̅σ̅ ο δουσ ημιν τον αρραβωνα του πνευματοσ θαρρουντεσ ουν παντοτε και

ειδοτεσ οτι ενδημουντεσ εν τω σωματι εκδημουμεν απο του κ̅υ̅ δια πιστεωσ γαρ περιπατουμεν ου δια ειδουσ θαρρουμεν δε και ευδοκουμεν μαλλον εκδημησαι εκ του σωματοσ και ενδημησαι προσ τον κ̅ν̅ διο και φειλοτειμουμεθα ειτε ενδημουντεσ ειτε εκδημουντεσ ευαρεστοι αυτω ειναι τουσ γαρ πάντασ ημασ φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματοσ του χ̅υ̅ ινα κομισηται εκαστοσ
μϛ τα δια του σωματοσ προσ α επραξεν ειτε αγαθον ειτε κακον ειδοτεσ ουν τον φοβον του κ̅υ̅ ανθρωπουσ πειθομεν θ̅ω̅ δε πεφανερωμεθα ελπιζω δε και εν ταισ συνειδησεσιν υμων πεφανερωσθαι ου παλιν εαυτουσ συνιστανομεν υμιν αλλα αφορμην διδοντεσ ημιν καυχηματοσ υπερ υμων ινα εχητε προσ τουσ εν προσωπω καυχωμενουσ και μη εν καρδια ειτε γαρ εξεστημεν θ̅ω̅ ειτε σωφρονουμεν υμιν η γαρ αγαπη του χ̅υ̅ συνεχει ημασ κρειναντασ τουτο οτι εισ υπερ παντων απεθανεν αρα οι παντεσ απεθανον και υπερ

2 B^3 θλιβομενοι 3 B^3 εγκαταλιπομενοι 9 ταρ : iam ante B^3 ut vdtr (a B^2) correctum τα γαρ 12 B^3 θλιψεωσ 23 B^3 φιλοτιμουμεθα 27 ημιν : B^3 υμιν 29 B^3 κριναντασ

παντων απεθανεν ινα οι ζωντεσ μηκετι εαυτοισ ζωσιν αλλα τω υπερ αυτων αποθανοντι και εγερ-
θεντι ωστε ημεισ απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα ει και εγνωκαμεν κατα σαρκα χν
αλλα νυν ουκετι γεινωσκομεν ωστε ει τισ εν χω καινη κτισισ τα αρχαια παρηλθεν ιδου γεγονεν
καινα τα δε παντα εκ του θυ του καταλλαξαντοσ ημασ εαυτω δια χυ και δοντοσ ημιν την δια-
κονιαν τησ καταλλαγησ ωσ οτι θσ ην εν χω κοσμον καταλλασσων εαυτω μη λογιζομενοσ αυτοισ
τα παραπτωματα αυτων και θεμενοσ εν ημιν τον λογον τησ καταλλαγησ υπερ χυ ουν πρεσβευ-
ομεν ωσ του θυ παρακαλουντοσ δι ημων δεομεθα υπερ χυ καταλλαγητε τω θω τον μη γνοντα
αμαρτιαν υπερ ημων αμαρτιαν εποιησεν ινα ημεισ γενωμεθα δικαιοσυνη θυ εν αυτω συνεργουντεσ
> δε και παρακαλουμεν μη εισ κενον την χαριν του θυ δεξασθαι υμασ λεγει γαρ καιρω δεκτω επη-
> κουσα σου και εν ημερα σωτηριασ εβοηθη

> σα σοι ιδου νυν καιροσ ευπροσδεκτοσ ιδου νυν ημερα σωτηριασ μηδεμιαν εν μηδενι διδοντεσ
προσκοπην ινα μη μωθη η διακονια αλλ εν παντι συνισταναντεσ εαυτουσ ωσ θυ διακονοι εν υπο-
μονη πολλη· εν θλειψεσιν· εν αναγκαισ· εν στενοχωριαισ· εν πληγαισ· εν φυλακαισ· εν ακατα-
στασιαισ· εν κοποισ· εν αγρυπνιαισ· εν νηστειαισ· εν αγνοτητι· εν γνωσει· εν μακροθυμια· εν
χρηστοτητι· εν πνευματι αγιω· εν αγαπη ανυποκριτω· εν λογω αληθειασ· εν δυναμει θυ· δια
των οπλων τησ δικαιοσυνησ των δεξιων και αριστερων· δια δοξησ και ατειμιασ δια δυσφημιασ
και ευφημιασ ωσ πλανοι και αληθεισ ωσ αγνοουμενοι και επιγεινωσκομενοι ωσ αποθνησκοντεσ
και ιδου ζωμεν ωσ παιδευομενοι και μη θανατουμενοι ωσ λυπουμενοι αει δε χαιροντεσ ωσ πτωχοι
πολλουσ δε πλουτιζοντεσ ωσ μηδεν εχοντεσ και παντα κατεχοντεσ το στομα ημων ανεωγεν προσ
υμασ κορινθιοι η καρδια υμων πεπλατυνται

ου στενοχωρεισθε εν ημιν στενοχωρεισθε δε εν τοισ σπλαγχνοισ υμων την δε αυτην αντιμισθιαν ωσ
μζ τεκνοισ λεγω πλατυνθητε και υμεισ μη γεινεσθε ετεροζυγουντεσ απιστοισ τισ γαρ μετοχη
δικαιοσυνη και ανομια η τισ κοινωνια φωτι προσ σκοτοσ τισ δε συμφωνησισ χυ προσ βελιαρ η
τισ μερισ πιστου μετα απιστου τισ δε συνκαταθεσισ ναω θυ μετα ειδωλων ημεισ γαρ ναοσ θυ
> εσμεν ζωντοσ καθωσ ειπεν ο θσ οτι ενοικησω εν αυτοισ και ενπεριπατησω και εσομαι αυτων θσ
και αυτοι εσονται μου λαοσ διο εξελθατε εκ μεσου αυτων και αφορισθητε λεγει κσ και ακαθαρ-
του μη απτεσθε καγω εισδεξομαι υμασ και εσομαι υμιν εισ πατερα και υμεισ εσεσθε μοι εισ
υιουσ και θυγατερασ λεγει κσ παντοκρατωρ ταυτασ ουν εχοντεσ τασ επαγγελιασ αγαπητοι καθα-
ρισωμεν εαυτουσ απο παντοσ μολυσμου σαρκοσ και πνευματοσ επιτελουντεσ αγιωσυνην εν φοβω
θυ χωρησατε ημασ ουδενα ηδικησαμεν ουδενα εφθειραμεν

I. B[3] γεγονε II. B[3] ανεωγε

3 B[3] γινωσκομεν 12 B[3] μωμηθη 13 B[3] θλιψεσιν 16 B[3] ατιμιασ 17 B[3] επιγινωσκομενοι 22 B[3] γινεσθε 24 B[3] συγκαταθεσισ 25 B[3] εμπεριπατησω

ουδενα επλεονεκτησαμεν προσ κατακρισιν ου λεγω προειρηκα γαρ οτι εν ταισ καρδιαισ ημων εισ το συναποθανειν και συνζην πολλη μοι παρρησια προσ υμασ πολλη μοι καυχησισ υπερ υμων πεπληρωμαι τη παρακλησει υπερπερισσευομαι εν τη χαρα επι παση τη θλιψει ημων και γαρ ελθοντων ημων εισ μακεδονιαν ουδεμιαν εσχεν ανεσιν η σαρξ ημων αλλ εν παντι θλειβομενοι εξωθεν μαχαι εσωθεν φοβοι αλλ ο παρακαλων τουσ ταπεινουσ παρεκαλεσεν ημασ ο θ̅σ̅ εν τη παρουσια τιτου ου μονον δε εν τη παρουσια αυτου αλλα και εν τη παρακλησει η παρεκληθη εφ υμιν αναγγελλων ημιν την υμων επιποθησιν τον υμων οδυρμον τον υμων ζηλον υπερ εμου ωστε με μαλλον χαρηναι οτι ει και ελυπησα υμασ εν τη επιστολη ου μεταμελομαι ει δε και μετεμελομην βλεπω οτι η επιστολη εκεινη ει και προσ ωραν ελυπησεν υμασ νυν χαιρω ουχ οτι ελυπηθητε αλλ οτι ελυπηθητε εισ μετανοιαν

ελυπηθητε γαρ κατα θ̅ν̅ ινα εν μηδενι ζημιωθητε εξ ημων η γαρ κατα θ̅ν̅ λυπη μετανοιαν εισ σωτηριαν αμεταμελητον εργαζεται η δε του κοσμου λυπη θανατον κατεργαζεται ιδου γαρ αυτο τουτο το κατα θ̅ν̅ λυπηθηναι ποσην κατηργασατο υμιν σπουδην αλλα απολογιαν αλλα αγανακτησιν αλλα φοβον αλλα επιποθησιν αλλα ζηλον αλλα εκδικησιν εν παντι συνεστησατε εαυτουσ αγνουσ ειναι τω πραγματι αρα ει και εγραψα υμιν ουχ ενεκεν του αδικησαντοσ αλλ ουδε ενεκεν του αδικηθεντοσ αλλα ενεκεν του φανερωθηναι την σπουδην υμων την υπερ ημων προσ υμασ ενωπιον του θ̅υ̅ δια τουτο παρακεκλημεθα επι δε τη παρακλησει ημων περισσοτερωσ μαλλον εχαρημεν επι τη χαρα τιτου οτι αναπεπαυται το πνευμα αυτου απο παντων υμων οτι ει τι αυτω υπερ υμων κεκαυχημαι ου κατησχυνθην αλλ ωσ παντα εν αληθεια ελαλησαμεν υμιν ουτωσ και η καυχησισ υ

μων επι τιτου αληθεια εγενηθη και τα σπλαγχνα αυτου περισσοτερωσ εισ υμασ εστιν αναμιμνησκομενου την παντων υμων υπακοην ωσ μετα φοβου και τρομου εδεξασθε αυτον χαιρω οτι εν μη παντι θαρρω εν υμιν γνωριζομεν δε υμιν αδελφοι την χαριν του θ̅υ̅ την δεδομενην εν ταισ εκκλησιαισ τησ μακεδονιασ οτι εν πολλη δοκιμη θλιψεωσ η περισσεια τησ χαρασ αυτων και η κατα βαθουσ πτωχεια αυτων επερισσευσεν εισ το πλουτοσ τησ απλοτητοσ αυτων οτι κατα δυναμιν μαρτυρω και παρα δυναμιν αυθαιρετοι μετα πολλησ παρακλησεωσ δεομενοι ημων την χαριν και την κοινωνιαν τησ διακονιασ τησ εισ τουσ αγιουσ και ου καθωσ ηλπικαμεν αλλ εαυτουσ εδωκαν πρωτον τω κ̅ω̅ και ημιν δια θεληματοσ θ̅υ̅ εισ το παρακαλεσαι ημασ τιτον ινα καθωσ ενηρξατο ουτωσ και επιτελεση εισ υμασ και την χαριν ταυτην αλλ ωσπερ εν παντι περισσευετε πιστει και λογω και γνωσει και παση σπου

2 B^3 συζην 4 B^3 θλιβομενοι 13 B^3 κατειργασατο

δη και τη εξ ημων εν υμιν αγαπη ινα και εν ταυτη τη χαριτι περισσευητε ου κατ επιταγην λεγω αλλα δια της ετερων σπουδης και το της υμετερας αγαπης γνησιον δοκιμαζων γεινωσκετε γαρ την χαριν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ οτι δι υμας επτωχευσεν πλουσιος ων ινα υμεις τη εκεινου πτωχεια πλουτησητε και γνωμην εν τουτω διδωμι τουτο γαρ υμιν συμφερει οιτινες ου μονον το ποιησαι αλλα και το θελειν προενηρξασθε απο περυσι νυνει δε και το ποιησαι επιτελεσατε οπως καθαπερ η προθυμια του θελειν ουτως και το επιτελεσαι εκ του εχειν ει γαρ η προθυμια προκειται καθο εαν εχη ευπροσδεκτος ου καθο ουκ εχει ου γαρ ινα αλλοις ανεσις υμιν θλειψις αλλ εξ ισοτητος εν τω νυν καιρω το υμων περισσευμα εις το εκεινων υστερημα ινα και το εκεινων περισσευμα > γενηται εις το υμων υστερημα οπως γενηται ισοτης καθως γεγραπται ο το πολυ ουκ επλεο- > νασεν και ο

> το ολιγον ουκ ηλαττονησεν χαρις δε τω θ̅ω̅ τω διδοντι την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη καρδια τιτου οτι την μεν παρακλησιν εδεξατο σπουδαιοτερος δε υπαρχων αυθαιρετος εξηλθεν προς υμας συνεπεμψαμεν δε μετ αυτου τον αδελφον ου ο επαινος εν τω ευαγγελιω δια πασων των εκκλησιων ου μονον δε αλλα και χειροτονηθεις υπο των εκκλησιων συνεκδημος ημων εν τη χαριτι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προς την του κ̅υ̅ δοξαν και προθυμιαν ημων στελλομενοι τουτο μη τις ημας μωμησηται εν τη αδροτητι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προνοουμεν γαρ καλα ου μονον ενωπιον κ̅υ̅ αλλα και ενωπιον ανθρωπων συνεπεμψαμεν δε αυτοις τον αδελφον ημων ον εδοκιμασαμεν εν πολλοις πολλακις σπουδαιον οντα νυνει δε πολυ σπουδαιοτερον πεποιθησει δε πολλη τη εις υμας ειτε υπερ τιτου κοινωνος εμος και εις υμας συνεργος ει

τε αδελφοι ημων αποστολοι εκκλησιων δοξα χ̅υ̅ την ουν ενδειξιν της αγαπης υμων και ημων μθ καυχησεως υπερ υμων εις αυτους ενδεικνυμενοι εις προσωπον των εκκλησιων περι μεν γαρ της διακονιας της εις τους αγιους περισσον εμοι εστιν το γραφειν υμιν οιδα γαρ την προθυμιαν υμων ην υπερ υμων καυχωμαι μακεδοσιν οτι αχαια παρεσκευασται απο περυσι και το υμων ζηλος ηρεθισε τους πλειονας επεμψα δε τους αδελφους ινα μη το καυχημα υμων το υπερ υμων κενωθη εν τω μερει τουτω ινα καθως ελεγον παρεσκευασμενοι ητε μηπως ελθωσιν συν εμοι μακεδονες και ευρωσιν υμας απαρασκευαστους καταισχυνθωμεν ημεις ινα μη λεγωμεν ημεις εν τη υποστασει ταυτη αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τους αδελφους ινα προελθωσιν προς υμας και προκαταρτισωσιν την προεπηγγελμενην ευλογιαν υμων ταυτην ετοιμην ειναι ουτως ως ευλογιαν και

I. B³ επτωχευσε επλεονασε II. B³ ηλαττονησε εξηλθε III. B³ εστι το ελθωσι προελθωσι προκαταρτισωσι 2 B³ γινωσκετε 5 B³ νυνι 7 B³ θλιψις 18 B³ νυνι 25 B³ καυχ. ημων 27 B³ λεγ. υμεις

μη ως πλεονεξιαν τουτο δε ο σπειρων φειδομενως φειδομενως και θερισει και ο σπειρων επ ευλογιαις επ ευλογιαις και θερισει εκαστος καθως προηρηται τη καρδια μη εκ λυπης η εξ αναγκης ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο θσ δυνατει δε ο θσ πασαν χαριν περισσευσαι εις υμας ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντες περισσευητε εις παν εργον αγαθον καθως γεγραπται εσκορπισεν εδωκεν τοις πενησιν η δικαιοσυνη αυτου μενει εις τον αιωνα ο δε επιχορηγων σπορον τω σπειροντι και αρτον εις βρωσιν χορηγησει και πληθυνει τον σπορον υμων και αυξησει τα γενηματα της δικαιοσυνης υμων εν παντι πλουτιζομενοι εις πασαν απλοτητα ητις κατεργαζεται δι ημων ευχαριστειαν θυ οτι η διακονια της λιτουργιας ταυτης ου μονον εστιν προσαναπληρουσα τα υστερηματα των αγιων αλλα και περισσευουσα δια πολλων ευχαριστιων τω θω και δια της δοκιμης

της διακονιας ταυτης δοξαζοντες τον θν επι τη υποταγη της ομολογιας υμων εις το ευαγγελιον του χυ και απλοτητι της κοινωνιας εις αυτους και εις παντας και αυτων δεησει υπερ υμων επιποθουντων υμας δια την υπερβαλλουσαν χαριν του θυ εφ υμιν χαρις τω θω επι τη ανεκδιηγητω αυτου δωρεα αυτος δε εγω παυλος παρακαλω υμας δια της πραυτητος και επιεικειας του χυ ος κατα προσωπον μεν ταπεινος εν υμιν απων δε θαρρω δι υμας δεομαι δε το μη παρων θαρρησαι τη πεποιθησει η λογιζομαι τολμησαι επι τινας τους λογιζομενους ημας ως κατα σαρκα περιπατουντας εν σαρκι γαρ περιπατουντες ου κατα σαρκα στρατευομεθα τα γαρ οπλα της στρατειας ημων ου σαρκικα αλλα δυνατα τω θω προς καθαιρεσιν οχυρωματων λογισμους καθαιρουντες και παν υψωμα επαιρομενον κατα της γνωσεως του θυ και αιχμαλωτιζοντες παν νοημα εις την υπακοην του χυ και εν ετοιμω εχοντες εκδικη

σαι πασαν παρακοην οταν πληρωθη υμων η υπακοη τα κατα προσωπον βλεπετε ει τις δοκει πεποιθεναι εαυτω χρειστου ειναι τουτο λογιζεσθω παλιν εφ εαυτου οτι καθως αυτος χυ ουτως και ημεις εαν γαρ περισσοτερον τι καυχησωμαι περι της εξουσιας ημων ης εδωκεν ο κσ εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν υμων ουκ αισχυνθησομαι ινα μη δοξω ως αν εκφοβειν υμας δια των επιστολων οτι αι επιστολαι μεν φασιν βαρειαι και ισχυραι η δε παρουσια του σωματος ασθενης και ο λογος εξουδενημενος τουτο λογιζεσθω ο τοιουτος οτι οιοι εσμεν τω λογω δι επιστολων απουτες τοιουτοι και παροντες τω εργω ου γαρ τολμω ενκρειναι η συνκρειναι εαυτους τισιν των εαυτους συνιστανοντων αλλα αυτοι εν εαυτοις εαυτους μετρουντες και συνκρεινοντες εαυτους εαυτοις ου συνειασιν ημεις δε ουκ εις τα αμετρα καυχησομεθα αλλα κατα το μετρον του κανονος ου εμερισεν ημιν ο θσ μετρου εφικεσθαι α

I. B^3 εδωκε εστι πρ. III. B^3 φασι τισι

8 B^3 ευχαριστιαν et λειτουργιας 22 B^3 χριστου 27 B^3 εγκριναι et συγκριναι 28 B^3 συγκρινοντες 29 B^3 συνιασιν

χρι και υμων ως γαρ μη εφικνουμενοι εις υμας υπερεκτεινομεν εαυτους αχρι γαρ και υμων εφθα-
σαμεν εν τω ευαγγελιω του χυ ουκ εις τα αμετρα καυχωμενοι εν αλλοτριοις κοποις ελπιδα δε
εχοντες αυξανομενης της πιστεως ημων εν υμιν μεγαλυνθηναι κατα τον κανονα ημων εις περισ-
σειαν εις τα υπερεκεινα υμων ευαγγελισασθαι ουκ εν αλλοτριω κανονι εις τα ετοιμα καυχησα-
σθαι ο δε καυχωμενος εν κω καυχασθω ου γαρ ο εαυτον συνιστανων εκεινος εστιν δοκιμος αλλα
ια ον ο κσ συνιστησιν οφελον ανειχεσθε μου μεικρον τι αφροσυνης αλλα και ανεχεσθε μου
ζηλω γαρ υμας θυ ζηλω ηρμοσαμην γαρ υμας ενι ανδρι παρθενον αγνην παραστησαι τω χω
φοβουμαι δε μηπως ως ο οφις εξηπατησεν ευαν εν τη πανουργια αυτου φθαρη τα νοηματα υμων
απο της απλοτητος και της αγνοτητος της εις τον χν ει μεν γαρ ο ερχομενος αλλον ιν κηρυσσει
ον ουκ εκηρυξαμεν η πνευμα ετερον λαμβανετε ο ουκ ελαβετε

η ευαγγελιον ετερον ο ουκ εδεξασθε καλως ανεχεσθε λογιζομαι δε μηδεν υστερηκεναι των υπερ-
λειαν αποστολων ει δε και ιδιωτης τω λογω αλλ ου τη γνωσει αλλ εν παντι φανερωσαντες εν
πασιν εις υμας η αμαρτιαν εποιησα εμαυτον ταπεινων ινα υμεις υψωθητε οτι δωρεαν το του θυ
ευαγγελιον ευηγγελισαμην υμιν αλλας εκκλησιας εσυλησα λαβων οψωνιον προς την υμων διακο-
νιαν και παρων προς υμας και υστερηθεις ου κατεναρκησα ουθενος το γαρ υστερημα μου προσ-
ανεπληρωσαν οι αδελφοι ελθοντες απο μακεδονιας και εν παντι αβαρη εμαυτον υμιν ετηρησα
και τηρησω εστιν αληθεια χυ εν εμοι οτι η καυχησις αυτη ου φραγησεται εις εμε εν τοις κλι-
μασι της αχαιας διατι ουκ αγαπω υμας ο θσ οιδεν ο δε ποιω και ποιησω ινα εκκοψω την αφορ-
μην των θελοντων αφορμην ινα εν ω καυχωνται ευρεθωσιν καθως και ημεις οι γαρ τοιουτοι
ψευδαποστολοι εργαται δολιοι μετασχημα

τιζομενοι εις αποστολους χυ και ου θαυμα αυτος γαρ ο σατανας μετασχηματιζεται εις αγγελον
φωτος ου μεγα ουν ει και οι διακονοι αυτου μετασχηματιζονται ως διακονοι δικαιοσυνης ων το
ιβ τελος εσται κατα τα εργα αυτων παλιν λεγω μη τις με δοξη αφρονα ειναι ει δε μηγε καν
ως αφρονα δεξασθε με ινα καγω μεικρον τι καυχησωμαι ο λαλω ου κατα κν λαλω αλλ ως εν
αφροσυνη εν ταυτη τη υποστασει της καυχησεως επει πολλοι καυχωνται κατα την σαρκα καγω
καυχησομαι ηδεως γαρ ανεχεσθε των αφρονων φρονιμοι οντες ανεχεσθε γαρ ει τις υμας κατα-
δουλοι ει τις κατεσθιει ει τις λαμβανει ει τις επαιρεται ει τις εις προσωπον υμας δερει κατα
ατειμιαν λεγω ως οτι ημεις ησθενηκαμεν εν ω δ αν τις τολμα εν αφροσυνη λεγω τολμω καγω·
εβραιοι εισιν καγω· ισραηλειται εισιν καγω σπερμα αβρααμ εισιν· καγω διακονοι χυ εισιν
παραφρονων λαλω υπερ

I. B^3 εστι δοκ. II. B^3 ευρεθωσι III. B^3 εισι quater

4 B^3 ὑπὲρ ἐκεῖνα his signis 6 B^3 μικρον 12 B^3 υπερλιαν 22 B^3 διακονοι 24 B^3 μικρον 28 B^3 ατιμιαν 29 B^3 ισραηλιται

εγω εν κοποις περισσοτερωσ· εν φυλακαις περισσοτερωσ· εν πληγαις υπερβαλλοντωσ· εν θανατοισ πολλακισ· υπο ιουδαιων πεντακισ τεσσερακοντα παρα μιαν ελαβον τρισ εραβδισθην· απαξ ελιθασθην τρισ εναυαγησα· νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα· οδοιποριαισ πολλακισ· κινδυνοισ ποταμων· κινδυνοισ ληστων· κινδυνοισ εκ γενουσ· κινδυνοισ εξ εθνων· κινδυνοισ εν πολει· κινδυνοισ εν ερημια· κινδυνοισ εν θαλασση· κινδυνοισ εν ψευδαδελφοισ· κοπω και μοχθω· εν αγρυπνιαισ πολλακισ· εν λειμω και διψη· εν νηστειαισ πολλακισ· εν ψυχει και γυμνοτητι· χωρισ των παρεκτοσ η επιστασισ μοι η καθ ημεραν η μεριμνα πασων των εκκλησιων τισ ασθενει και ουκ ασθενω τισ σκανδαλιζεται και ουκ εγω πυρουμαι ει καυχασθαι δει τα τησ ασθενειασ καυχησομαι ο θσ και πατηρ του κυ ιυ οιδεν ο ων ευλογητοσ εισ τουσ αιωνασ οτι ου ψευδομαι εν δαμασκω ο εθναρ

χησ αρετα του βασιλεωσ εφρουρει την πολιν δαμασκηνων πιασαι με και δια θυριδοσ εν σαργανη εχαλασθην δια του τειχουσ και εξεφυγον τασ χειρασ αυτου καυχασθαι δει ου συμφερον μεν ελευσομαι δε και εισ οπτασιασ και αποκαλυψεισ κυ οιδα ανθρωπον εν χω προ ετων δεκατεσσαρων ειτε εν σωματι ουκ οιδα ειτε εκτοσ σωματοσ ουκ οιδα ο θσ οιδεν αρπαγεντα τον τοιουτον εωσ τριτου ουρανου και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον ειτε εν σωματι ειτε χωρισ του σωματοσ ο θσ οιδεν οτι ηρπαγη εισ τον παραδεισον και ηκουσεν αρρητα ρηματα α ουκ εξον ανθρωπω λαλησαι υπερ του τοιουτου καυχησομαι υπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι ει μη εν ταισ ασθενειαισ εαν γαρ θελησω καυχησασθαι ουκ εσομαι αφρων αληθειαν γαρ ερω φειδομαι δε μη τισ εισ εμε λογισηται υπερ ο βλεπει με η ακουει εξ εμου και τη υπερβολη των αποκαλυψεων διο ινα μη υπεραιρωμαι εδοθη μοι σκολοψ τη σαρκι αγγε

λοσ σατανα ινα με κολαφιζη ινα μη υπεραιρωμαι υπερ τουτου τρισ τον κν παρεκαλεσα ινα αποστη απ εμου και ειρηκεν μοι αρκει σοι η χαρισ μου η γαρ δυναμισ εν ασθενεια τελειται ηδιστα ουν μαλλον καυχησομαι εν ταισ ασθενειαισ ινα επισκηνωση επ εμε η δυναμισ του χυ διο ευδοκω εν ασθενειαισ εν υβρεσιν εν αναγκαισ εν διωγμοισ και στενοχωριαισ υπερ χυ οταν γαρ ασθενω τοτε δυνατοσ ειμι γεγονα αφρων υμεισ με ηναγκασατε εγω γαρ ωφειλον υμων συνιστασθαι ουδεν γαρ τι υστερησα των υπερλειαν αποστολων ει και ουδεν ειμι τα μεν σημεια του αποστολου κατηργασθη εν υμιν εν παση υπομονη σημιοισ τε και τερασιν και δυναμεσιν τι γαρ εστιν ο ησσωθητε υπερ τασ λοιπασ εκκλησιασ ει μη οτι αυτοσ εγω ου κατεναρκησα υμων χαρισασθαι μοι την αδικιαν ταυτην ιδου τριτον τουτο ετοιμωσ εχω ελθειν προσ υμασ και ου καταναρκησω ου γαρ ζητω τα υμων αλλα υμασ

III. B^3 ειρηκε τερασι δυναμεσι

2 B^3 τεσσαρακοντα 6 B^3 λιμω et διψει 19 B^3 υπεραιρωμαι 21 B^3 υπεραιρωμαι 25 inter υ et μων B^3 suprascripsit φυ, ut fieret υφ υμων 26 B^3 υπερλιαν 27 B^3 κατειργασθη et σημειοισ 28 B^3 χαρισασθε

ου γαρ οφειλει τα τεκνα τοισ γονευσιν θησαυριζιν αλλ οι γονεισ τοισ τεκνοισ εγω δε ηδιστα δαπανησω και εκδαπανηθησομαι υπερ των ψυχων υμων ει περισσοτερωσ υμασ αγαπων ησσον αγαπωμαι εστω δε εγω ου κατεβαρησα υμασ αλλα υπαρχων πανουργοσ δολω υμασ ελαβον μη τινα ων απεσταλκα προσ υμασ δι αυτου επλεονεκτησα υμασ παρεκαλεσα τιτον και συναπεστειλα τον αδελφον μητι επλεονεκτησεν υμασ τιτοσ ου τω αυτω πνευματι περιεπατησαμεν ου τοισ
ν̅ς αυτοισ ιχνεσιν παλαι δοκειτε οτι υμιν απολογουμεθα κατεναντι θυ̅ εν χω̅ λαλουμεν τα δε παντα αγαπητοι υπερ τησ υμων οικοδομησ φοβουμαι γαρ μηπωσ ελθων ουχ οιουσ θελω ευρω υμασ καγω ευρεθω υμιν οιον ου θελετε μηπωσ ερεισ ζηλοσ θυμοι ερειθιαι καταλαλιαι ψιθυρισμοι φυσιωσισ ακαταστασιαι μη παλιν ελθοντοσ μου ταπεινωσει με ο θσ̅ μου προσ υμασ και πενθησω πολλουσ των προημαρτηκοτων

και μη μετανοησαντων επι τη ακαθαρσια και πορνεια και ασελγεια η επραξαν τριτον τουτο ερχομαι προσ υμασ επι στοματοσ δυο μαρτυρων και τριων σταθησεται παν ρημα προειρηκα και προλεγω ωσ παρων το δευτερον και απων νυν τοισ προημαρτηκοσιν και τοισ λοιποισ πασιν οτι εαν ελθω εισ το παλιν ου φεισομαι επει δοκιμην ζητειτε του εν εμοι λαλουντοσ χυ̅ οσ εισ υμασ ουκ ασθενει αλλα δυνατει εν υμιν και γαρ εσταυρωθη εξ ασθενειασ αλλα ζη εκ δυναμεωσ θυ̅ και γαρ ημεισ ασθενουμεν εν αυτω αλλα ζησομεν συν αυτω εκ δυναμεωσ θυ̅ εαυτουσ πειραζετε ει εστε εν τη πιστει εαυτουσ δοκιμαζετε η ουκ επιγεινωσκετε εαυτουσ οτι ισ̅ χσ̅ εν υμιν ει μητι αδοκιμοι εστε ελπιζω δε οτι γνωσεσθε οτι ημεισ ουκ εσμεν αδοκιμοι ευχομεθα δε προσ τον θν̅ μη ποιησαι υμασ κακον μηδεν ουχ ινα ημεισ δοκιμοι φανωμεν αλλ ινα υμεισ το καλον ποιητε ημεισ δε ωσ αδοκιμοι ωμεν ου γαρ δυναμεθα τι κατα τησ

αληθειασ αλλ υπερ τησ αληθειασ χαιρομεν γαρ οταν ημεισ ασθενωμεν υμεισ δε δυνατοι ητε τουτο και ευχομεθα την υμων καταρτισιν δια τουτο ταυτα απων γραφω ινα παρων μη αποτομωσ χρησωμαι κατα την εξουσιαν ην ο κσ̅ εδωκεν μοι εισ οικοδομην και ουκ εισ καθαιρεσιν λοιπον αδελφοι χαιρετε καταρτιζεσθε παρακαλεισθε το αυτο φρονειτε ειρηνευετε και ο θσ̅ τησ αγαπησ και ειρηνησ εσται μεθ υμων ασπασασθε αλληλουσ εν αγιω φιληματι ασπαζονται υμασ οι αγιοι παντεσ η χαρισ του κυ̅ ιυ̅ και η αγαπη του θυ̅ και η κοινωνια του αγιου πνευματοσ μετα παντων υμων : > >——

προσ κορινθιουσ̅

> β̅ >

[εγραφη απο φιλιππων]

I. B³ γονευσι ιχνεσι II. B³ προημαρτηκοσι III. B³ εδωκε

1 B³ θησαυριζειν 8 B³ εριθειαι 9 B³ φυσιωσεισ 15 B³ primum ἄλλ' ἀδυνατεῖ, sed correxit ἀλλὰ δυνατεῖ 17 B³ επιγινωσκετε. Ad subscriptionem saeculo fere 6. addita sunt quae uncis inclusimus.

προσ γαλατασ

ν̄η παυλοσ αποστολοσ ουκ απ ανθρωπων ουδε δι ανθρωπου αλλα δια ιῡ χῡ και θῡ πατροσ του εγει-
ραντοσ αυτον εκ νεκρων και οι συν εμοι παντεσ αδελφοι ταισ εκκλησιαισ τησ γαλατιασ·
χαρισ υμιν και ειρηνη απο θῡ πατροσ και κῡ ημων ιῡ χῡ του δοντοσ εαυτον υπερ των αμαρτιων
ημων οπωσ εξεληται ημασ εκ του αιωνοσ του ενεστωτοσ πονηρου κατα το θελημα του θῡ και
πατροσ ημων ω η δοξα εισ τουσ αιωνασ των αιωνων αμην θαυμαζω οτι ουτωσ ταχεωσ μετα-
τιθεσθε απο του καλεσαντοσ υμασ εν χαριτι χῡ εισ ετερον ευαγγελιον ο ουκ εστιν αλλο ει μη τινεσ
εισιν οι ταρασσοντεσ υμασ και θελοντεσ μεταστρεψαι το ευαγγελιον του χῡ αλλα καν ημεισ η
αγγελοσ εξ ουρανου υμιν ευαγγελιζηται παρ ο ευηγγελισαμεθα υμιν αναθεμα εστω ωσ προειρη-
καμεν και αρτι παλιν λεγω ει τισ υμασ ευαγγελιζεται παρ ο παρελαβετε αναθεμα εστω αρτι γαρ
ανθρωπουσ πειθω η τον θν̄ η ζητω ανθρωποισ α

ρεσκειν ει ετι ανθρωποισ ηρεσκον χῡ δουλοσ ουκ αν ημην γνωριζω γαρ υμιν αδελφοι ʽτο ευαγγελιον
το ευʼ ʽαγγελιονʼ το ευαγγελιον το ευαγγελισθε̄ υπ εμου οτι ουκ εστιν κατα ανθρωπον ουδε γαρ
εγω παρα ανθρωπου παρελαβον αυτο ουτε εδιδαχθην αλλα δι αποκαλυψεωσ ιῡ χῡ ηκουσατε γαρ
την εμην αναστροφην ποτε εν τω ιουδαισμω οτι καθ υπερβολην εδιωκον την εκκλησιαν του θῡ
και επορθουν αυτην και προεκοπτον εν τω ιουδαισμω υπερ πολλουσ συνηλικιωτασ εν τω γενει
μου περισσοτερωσ ζηλωτησ υπαρχων των πατρικων μου παραδοσεων οτε δε ευδοκησεν ο αφω-
ρισασ με εκ κοιλιασ μητροσ μου και καλεσασ δια τησ χαριτοσ αυτου αποκαλυψαι τον υιον
αυτου εν εμοι ινα ευαγγελιζωμαι αυτον εν τοισ εθνεσιν ευθεωσ ου προσανεθεμην σαρκι και αιματι
ουδε απηλθον εισ ιεροσολυμα προσ τουσ προ εμου αποστολουσ αλλα απηλθον εισ αραβιαν και
παλιν υπεστρεψα εισ δαμασκον επειτα με

τα ετη τρια ανηλθον εισ ιεροσολυμα ιστορησαι κηφαν και επεμεινα προσ αυτον ημερασ δεκα-
πεντε ετερον δε των αποστολων ουχ ειδον ει μη ιακωβον τον αδελφον του κῡ α δε γραφω υμιν
ιδου ενωπιον του θῡ οτι ου ψευδομαι επειτα ηλθον εισ τα κλιματα τησ συριασ και τησ κιλικιασ
ημην δε αγνοουμενοσ τω προσωπω ταισ εκκλησιασ τησ ιουδαιασ ταισ εν χω̄ μονον δε ακουοντεσ
ησαν οτι ο διωκων ημασ ποτε νυν ευαγγελιζεται την πιστιν ην ποτε επορθει και εδοξαζον εν
εμοι τον θν̄ επειτα δια δεκατεσσαρων ετων παλιν ανεβην εισ ιεροσολυμα μετα βαρναβα συνπαρα-
λαβων και τιτον ανεβην δε κατα αποκαλυψιν και ανεθεμην αυτοισ το ευαγγελιον ο κηρυσσω εν
τοισ εθνεσιν κατ ιδιαν δε τοισ δοκουσιν μηπωσ εισ κενον τρεχω η εδραμον αλλ ουδε τιτοσ συν
ν̄θ εμοι ελλην ων ηναγκασθη περιτμηθηναι δια δε τουσ παρεισακτουσ ψευδαδελφουσ οιτινεσ
παρεισηλθον κατασκοπησαι την ελευθεριαν

II. B³ εστι κατ. III. B³ εθνεσι δοκουσι

11 το ευαγγελιον το ευʼ ʽαγγελιονʼ haec et signis notata nec instaurata 16 ω in αφωρισασ etiam instauratum 22 B³ ουκ 24 B³ (demum³ ut vdtr) εκκλησιαισ 26 B³ συμπαραλαβων

ημων ην εχομεν εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ινα ημασ καταδουλωσουσιν οισ ουδε προσ ωραν ειξαμεν τη υποταγη ινα η αληθεια του ευαγγελιου διαμεινη προσ υμασ απο δε των δοκουντων ειναι τι οποιοι ποτε ησαν ουδεν μοι διαφερει προσωπον θ̅σ̅ ανθρωπου ου λαμβανει εμοι γαρ οι δοκουντεσ ουδεν προσανεθεντο αλλα τουναντιον ιδοντεσ οτι πεπιστευμαι το ευαγγελιον τησ ακροβυστιασ καθωσ πετροσ τησ περιτομησ ο γαρ ενεργησασ πετρω εισ αποστολην τησ περιτομησ ενηργησεν και εμοι εισ τα εθνη και γνοντεσ την χαριν την δοθεισαν μοι ιακωβοσ και κηφασ και ιωανησ οι δοκουντεσ στυλοι ειναι δεξιασ εδωκαν εμοι και βαρναβα κοινωνιασ ινα ημεισ εισ τα εθνη αυτοι δε εισ την περιτομην μονον των πτωχων ινα μνημονευωμεν ο και εσπουδασα αυτο τουτο ποιησαι οτε δε ηλθεν κηφασ εισ αντιοχειαν κατα προσωπον αυτω αντεστην οτι κατεγνωσμενοσ ην προ του γαρ ελθειν τινασ απο ιακωβου με

τα των εθνων συνησθιεν οτε δε ηλθεν υπεστελλεν και αφωριζεν εαυτον φοβουμενοσ τουσ εκ περιτομησ και συνυπεκριθησαν αυτω οι λοιποι ιουδαιοι ωστε και βαρναβασ συναπηχθη αυτων τη υποκρισει αλλ οτε ειδον οτι ουκ ορθοποδουσιν προσ την αληθειαν του ευαγγελιου ειπον τω κηφα εμπροσθεν παντων ει συ ιουδαιοσ υπαρχων εθνικωσ και ουχι ιουδαικωσ ζησ πωσ τα εθνη αναγκαζεισ ιουδαιζειν ημεισ φυσει ιουδαιοι και ουκ εξ εθνων αμαρτωλοι ειδοτεσ δε οτι ου δικαιουται ανθρωποσ εξ εργων νομου εαν μη δια πιστεσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ και ημεισ εισ ι̅ν̅ χ̅ν̅ επιστευσαμεν ινα δικαιωθωμεν εκ πιστεωσ χ̅υ̅ και ουκ εξ εργων νομου οτι εξ εργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ει δε ζητουντεσ δικαιωθηναι εν χω ευρεθημεν και αυτοι αμαρτωλοι αρα χ̅σ̅ αμαρτιασ διακονοσ μη γενοιτο ει γαρ α κατελυσα ταυτα παλιν οικοδομω παραβατην εμαυτον συνιστανω εγω γαρ δια νομου νομω απεθανον ινα θ̅ω̅ ζησω χ̅ω̅ συνε

σταυρωμαι ζω δε ουκετι εγω ζη δε εν εμοι χ̅σ̅ ο δε νυν ζω εν σαρκι εν πιστει ζω τη του θ̅υ̅ και χ̅υ̅ του αγαπησαντοσ με και παραδοντοσ εαυτον υπερ εμου ουκ αθετω την χαριν του θ̅υ̅ ει γαρ δια νομου δικαιοσυνη αρα χ̅σ̅ δωρεαν απεθανεν ω ανοητοι γαλαται τισ υμασ εβασκανεν οισ κατ οφθαλμουσ ι̅σ̅ χ̅σ̅ προεγραφη εσταυρωμενοσ τουτο μονον θελω μαθειν αφ υμων εξ εργων νομου το πνευμα ελαβετε η εξ ακοησ πιστεωσ ουτωσ ανοητοι εστε εναρξαμενοι πνευματι νυν σαρκι επι-
ν̅ε̅ τελεισθε τοσαυτα επαθετε εικη ειγε και εικη ο ουν επιχορηγων υμιν το πνευμα και ενεργων δυναμεισ εν υμιν εξ εργων νομου η εξ ακοησ πιστεωσ καθωσ αβρααμ επιστευσεν τω θ̅ω̅ και ελογισθη αυτω εισ δικαιοσυνην γεινωσκετε αρα οτι οι εκ πιστεωσ ουτοι υιοι εισιν αβρααμ προιδουσα δε η γραφη οτι εκ πιστεωσ δικαιοι τα εθνη ο θ̅σ̅ προευηγγελισατο τω αβρααμ οτι ενευλογηθησονται εν σοι παντα τα εθνη ωστε οι εκ πι

I. B^3 ενηργησε ηλθε II. B^3 υπεστελλε ορθοποδουσι III. B^3 επιστευσε

1 B^3 καταδουλωσωσιν 4 α του in αλλα τουναντ. * in rasura scripsit 16 B^3 πιστεωσ 28 B^3 γινωσκετε

στεωσ ευλογουνται συν τω πιστω αβρααμ οσοι γαρ εξ εργων νομου εισιν υπο καταραν εισιν γεγραπται γαρ οτι επικαταρατοσ πασ οσ ουκ εμμενει πασι τοισ ενγεγραμμενοισ εν τω βιβλιω του νομου του ποιησαι αυτα οτι δε εν νομω ουδεισ δικαιουται παρα τω θω δηλον οτι ο δικαιοσ εκ πιστεωσ ζησεται ο δε νομοσ ουκ εστιν εκ πιστεωσ αλλ ο ποιησασ αυτα ζησεται εν αυτοισ χσ ημασ εξηγορασεν εκ τησ καταρασ του νομου γενομενοσ υπερ ημων καταρα οτι γεγραπται επικαταρατοσ πασ ο κρεμαμενοσ επι ξυλου ινα εισ τα εθνη η ευλογια του αβρααμ γενηται εν ιυ χω ινα την επαγγελιαν του πνευματοσ λαβωμεν δια τησ πιστεωσ αδελφοι κατα ανθρωπον λεγω ομωσ ανθρωπου κεκυρωμενην διαθηκην ουδεισ αθετει η επιδιατασσεται τω δε αβρααμ ερρεθησαν αι επαγγελιαι και τω σπερματι αυτου ου λεγει και τοισ σπερμασιν ωσ επι πολλων αλλα ωσ εφ ενοσ και

τω σπερματι σου οσ εστιν χσ τουτο δε λεγω διαθηκην προκεκυρωμενην υπο του θυ ο μετα τετρακοσια και τριακοντα ετη γεγονωσ νομοσ ουκ ακυροι εισ το καταργησαι την επαγγελιαν ει γαρ εκ νομου η κληρονομια ουκετι εξ επαγγελιασ τω δε αβρααμ δι επαγγελιασ κεχαρισται ο θσ τι ουν ο νομοσ των παραβασεων χαριν προσετεθη αχρισ αν ελθη το σπερμα ω επηγγελται διαταγεισ δι αγγελων εν χειρι μεσειτου ο δε μεσειτησ ενοσ ουκ εστιν ο δε θσ εισ εστιν ο ουν νομοσ κατα των επαγγελιων μη γενοιτο ει γαρ εδοθη νομοσ ο δυναμενοσ ζωοποιησαι οντωσ εν νομω αν ην η δικαιοσυνη αλλα συνεκλεισεν η γραφη τα παντα υπο αμαρτιαν ινα η επαγγελια εκ πιστεωσ ιυ χυ δοθη τοισ πιστευουσιν προ του δε ελθειν την πιστιν υπο νομον εφρουρουμεθα συνκλειομενοι εισ την μελλουσαν πιστιν αποκαλυφθηναι ωστε ο νομοσ παιδαγωγοσ ημων εγενετο εισ χν ινα εκ πιστεωσ δικαι

ωθωμεν ελθουσησ δε τησ πιστεωσ ουκετι υπο παιδαγωγον εσμεν παντεσ γαρ υιοι θυ εστε δια τησ πιστεωσ εν χω ιυ οσοι γαρ εισ χν εβαπτισθητε χν ενεδυσασθε ουκ ενι ιουδαιοσ ουδε ελλην ουκ ενι δουλοσ ουδε ελευθεροσ ουκ ενι αρσεν και θηλυ παντεσ γαρ υμεισ εισ εστε εν χω ιυ ει δε υμεισ χυ αρα του αβρααμ σπερματοσ εστε κατ επαγγελιαν κληρονομοι λεγω δε εφ οσον χρονον ο κληρονομοσ νηπιοσ εστιν ουδεν διαφερει δουλου κσ παντων ων αλλα υπο επιτροπουσ εστιν και οικονομουσ αχρι τησ προθεσμιασ τησ του πατροσ ουτωσ και ημεισ οτε ημεν νηπιοι υπο τα στοιχεια του κοσμου ημεν δεδουλωμενοι οτε δε ηλθεν το πληρωμα του χρονου εξαπεστειλεν ο θσ τον υιον αυτου γενομενον εκ γυναικοσ γενομενον υπο νομον ινα τουσ υπο νομον εξαγοραση ινα την υιοθεσιαν απολαβωμεν οτι δε εστε υιοι εξαπεστειλεν το πνευμα του υιου αυτου εισ τασ καρδιασ η

I. B[3] εισι γεγρ. II. B[3] εστι (11) πιστευουσι III. B[3] εστι και ηλθε εξαπεστειλε

2 B[3] εγγεγραμμενοισ 9 B[3] ερρηθησαν 15 B[3] μεσιτου et μεσιτησ 18 B[3] συγκλειομενοι 23 B[3] απαντεσ

μων κραζον αββα ο πατηρ ωστε ουκετι ει δουλοσ αλλα υιοσ ει δε υιοσ και κληρονομοσ δια θυ αλλα τοτε μεν ουκ ειδοτεσ θν εδουλευσατε τοισ φυσι μη ουσι θεοισ νυν δε γνοντεσ θν μαλλον δε γνωσθεντεσ υπο θυ πωσ επιστρεφετε παλιν επι τα ασθενη και πτωχα στοιχεια οισ παλιν ανωθεν δουλευσαι θελετε ημερασ παρατηρεισθε και μηνασ και καιρουσ και ενιαυτουσ φοβουμαι υμασ μηπωσ εικη κεκοπιακα εισ υμασ γεινεσθε ωσ εγω οτι καγω ωσ υμεισ αδελφοι δεομαι υμων ουδεν με ηδικησατε οιδατε δε οτι δι ασθενειαν τησ σαρκοσ ευηγγελισαμην υμιν το προτερον και τον πειρασμον υμων εν τη σαρκι μου ουκ εξουθενησατε ουδε εξεπτυσατε αλλα ωσ αγγελον θυ εδεξασθε με ωσ χν ιν που ουν ο μακαρισμοσ υμων μαρτυρω γαρ υμιν οτι ει δυνατον τουσ οφθαλμουσ υμων εξορυξαντεσ εδωκατε μοι ωστε εχθροσ υμων γεγονα αληθευων υμιν ζηλουσιν υμασ ου καλωσ αλλα εκκλει

σαι υμασ θελουσιν ινα αυτουσ ζηλουτε καλον δε ζηλουσθε εν καλω παντοτε και μη μονον εν τω παρειναι με προσ υμασ τεκνα μου ουσ παλιν ωδεινω μεχρισ ου μορφωθη χσ εν υμιν ηθελον δε παρειναι προσ υμασ αρτι και αλλαξαι την φωνην μου οτι απορουμαι εν υμιν λεγετε μοι οι υπο νομον θελοντεσ ειναι τον νομον ουκ ακουετε γεγραπται γαρ οτι αβρααμ δυο υιουσ εσχεν ενα εκ τησ παιδισκησ και ενα εκ τησ ελευθερασ αλλα ο εκ τησ παιδισκησ κατα σαρκα γεγεννηται ο δε εκ τησ ελευθερασ δια τησ επαγγελιασ ατινα εστιν αλληγορουμενα αυται γαρ εισιν δυο διαθηκαι μια μεν απο ορουσ σεινα εισ δουλειαν γεννωσα ητισ εστιν αγαρ το δε αγαρ σεινα οροσ εστιν εν τη αραβια συνστοιχει δε τη νυν ιερουσαλημ δουλευει γαρ μετα των τεκνων αυτησ η δε
> ανω ιερουσαλημ ελευθερα εστιν ητισ εστιν μητηρ ημων γεγραπται γαρ ευφρανθητι στειρα η ου
> τικτουσα ρηξον και βοησον

> η ουκ ωδεινουσα οτι πολλα τα τεκνα τησ ερημου μαλλον η τησ εχουσησ τον ανδρα υμεισ δε αδελφοι κατα ισαακ επαγγελιασ τεκνα εστε αλλ ωσπερ τοτε ο κατα σαρκα γεννηθεισ εδιωκε
> τον κατα πνευμα ουτωσ και νυν αλλα τι λεγει η γραφη εκβαλε την παιδισκην και τον υιον αυτησ
> ου γαρ μη κληρονομησει ο υιοσ τησ παιδισκησ μετα του υιου τησ ελευθερασ διο αδελφοι ουκ εσμεν παιδισκησ τεκνα αλλα τησ ελευθερασ τη ελευθερια ημασ χσ ηλευθερωσεν στηκετε ουν και μη παλιν ζυγω δουλειασ ενεχεσθε ιδε εγω παυλοσ λεγω υμιν οτι εαν περιτεμησθε χσ υμασ ουδεν ωφελησει μαρτυρομαι δε παλιν παντι ανθρωπω περιτεμνομενω οτι οφειλετησ εστιν ολον τον νομον ποιησαι κατηργηθητε απο χυ οιτινεσ εν νομω δικαιουσθε τησ χαριτοσ εξεπεσατε ημεισ γαρ πνευματι εκ πιστεωσ ελπιδα δικαιοσυνησ απεκδεχομεθα εν γαρ χω ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα πιστισ

II. B[3] εισι εστι μητ. III. B[3] ηλευθερωσε
2 B[3] φυσει 5 B[3] γινεσθε 12 B[3] ωδινω 17 B[3] σινα bis 18 B[3] συστοιχει 21 B[3] ωδινουσα

δι αγαπησ ενεργουμενη· ετρεχετε καλωσ τισ υμασ ενεκοψεν αληθεια μη πειθεσθαι η πεισμονη
ουκ εκ του καλουντοσ υμασ μεικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι εγω πεποιθα εισ υμασ οτι ουδεν
αλλο φρονησετε ο δε ταρασσων υμασ βαστασει το κριμα οστισ εαν η· εγω δε αδελφοι ει
περιτομην ετι κηρυσσω τι ετι διωκομαι αρα κατηργηται το σκανδαλον του σταυρου οφελον και
αποκοψονται οι αναστατουντεσ υμασ υμεισ γαρ επ ελευθερια εκληθητε αδελφοι μονον μη την
ελευθεριαν εισ αφορμην τη σαρκι αλλα δια τησ αγαπησ δουλευετε αλληλοισ ο γαρ πασ νομοσ
εν ενι λογω πεπληρωται εν τω αγαπησισ τον πλησιον σου ωσ σεαυτον ει δε αλληλουσ δακνετε
νη και κατεσθιετε βλεπετε μη υπ αλληλων αναλωθητε λεγω δε πνευματι περιπατειτε και επι-
θυμιαν σαρκοσ ου μη τελεσητε η γαρ σαρξ επιθυμει κατα του πνευματοσ το δε πνευμα κατα
τησ σαρκοσ ταυτα γαρ αλληλοισ αντικειται ι

να μη αν θελητε ταυτα ποιητε ει δε πνευματι αγεσθε ουκ εστε υπο νομον φανερα δε εστιν τα
εργα τησ σαρκοσ ατινα εστιν· πορνεια· ακαθαρσεια· ασελγεια· ειδωλολατρεια· φαρμακεια·
εχθραι· ερισ· ζηλοσ· θυμοι· ερειθειαι· διχοστασιαι· αιρεσεισ· φθονοι· μεθαι· κωμοι· και
τα ομοια τουτοισ α προλεγω υμιν καθωσ προειπον οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντεσ βασιλειαν θυ ου
κληρονομησουσιν ο δε καρποσ του πνευματοσ εστιν αγαπη· χαρα· ειρηνη· μακροθυμια· χρη-
στοτησ· αγαθωσυνη· πιστισ· πραυτησ· εγκρατεια· κατα των τοιουτων ουκ εστιν νομοσ οι
δε του χυ ιυ την σαρκα εσταυρωσαν συν τοισ παθημασιν και ταισ επιθυμιαισ ει ζωμεν πνευματι
πνευματι και στοιχωμεν μη γεινωμεθα κενοδοξοι αλληλουσ προκαλουμενοι αλληλουσ φθονουντεσ
αδελφοι εαν και προλημφθη ανθρωποσ εν τινι παραπτωματι υμεισ οι πνευματικοι καταρτιζετε
τον τοιουτον εν πνευματι πραυτητοσ σκοπων σεαυτον μη και συ πει

ρασθησ αλληλων τα βαρη βασταζετε και ουτωσ αναπληρωσετε τον νομον του χυ ει γαρ δοκει
τισ ειναι μηδεν ων φρεναπατα εαυτον το δε εργον εαυτου δοκιμαζετω και τοτε εισ εαυτον μονον
το καυχημα εξει και ουκ εισ τον ετερον εκαστοσ γαρ το ιδιον φορτιον βαστασει κοινωνειτω δε
ο κατηχουμενοσ τον λογον τω κατηχουντι εν πασιν αγαθοισ μη πλανασθε θσ ου μυκτηριζεται
ο γαρ αν σπειρη ανθρωποσ τουτο και θερισει οτι ο σπειρων εισ την σαρκα εαυτου εκ τησ σαρκοσ
θερισει φθοραν ο δε σπειρων εισ το πνευμα εκ του πνευματοσ θερισει ζωην αιωνιον το δε καλον
ποιουντεσ μη ενκακωμεν καιρω γαρ ιδιω θερισομεν μη εκλυομενοι αρα ουν ωσ καιρον εχωμεν
εργαζωμεθα το αγαθον προσ πανтασ μαλιστα δε προσ τουσ οικειουσ τησ πιστεωσ ιδετε ηλικοισ
υμιν γραμμασιν εγραψα τη εμη χειρι οσοι θελουσιν ευπροσωπησαι εν σαρκι ουτοι αναγκαζουσιν
υμασ περιτεμνεσθαι μονον ινα τω σταυρω του χυ

II. B^3 εστι τα εστι· πορν. εστι νομ. παθημασι

2 B^3 μικρα 7 B^3 αγαπησεισ 11 super αν B^2 notavit εα, unde factum est α·εαν 12 B^3 ακαθαρσια et ειδωλολατρια 13 B^3 εριθειαι. Ibidem ι post φθονοι iam ab ipso * ut vdtr puncto notatum 18 B^3 γινωμεθα 19 B^3 προληφθη 22 post ειναι suppletur τι, sed demum a B^3 ut vdtr 27 B^3 εγκακωμεν et εχομεν 28 B^3 εργαζομεθα et πηλικοισ

ιυ μη διωκωνται ουδε γαρ οι περιτετμημενοι αυτοι νομον φυλασσουσιν αλλα θελουσιν υμασ περιτεμεσθαι ινα εν τη υμετερα σαρκι καυχησωνται εμοι δε μη γενοιτο καυχασθαι ει μη εν τω σταυρω του κυ ημων ιυ χυ δι ου εμοι κοσμοσ εσταυρωται καγω κοσμω ουτε γαρ περιτομη τι εστιν ουτε ακροβυστια αλλα καινη κτισισ και οσοι τω κανονι τουτω στοιχησουσιν ειρηνη επ αυτουσ και ελεοσ και επι τον ισραηλ του θυ· του λοιπου κοπουσ μοι μηδεισ παρεχετω εγω γαρ τα στιγματα του ιυ εν τω σωματι μου βασταζω η χαρισ του κυ ημων ιυ χυ μετα του πνευματοσ υμων αδελφοι αμην: > >——

προσ

> γαλατασ >

[εγραφη απο ρωμησ >]

προσ εφεσιουσ

παυλοσ αποστολοσ χυ ιυ δια θεληματοσ θυ τοισ αγιοισ τοισ ουσιν και πιστοισ εν χω ιυ χαρισ υμιν και ειρηνη απο θυ πατροσ ημων και κυ ιυ χυ ευλογητοσ ο θσ του κυ ημων ιυ χυ ο ευλογησασ ημασ εν παση ευλογια πνευματικη εν τοισ επουρανιοισ εν χω καθωσ εξελεξατο ημασ εν αυτω προ καταβολησ κοσμου ειναι ημασ αγιουσ και αμωμουσ κατενωπιον αυτου εν αγαπη προορισασ ημασ εισ υιοθεσιαν δια χυ ιυ εισ αυτον κατα την ευδοκιαν του θεληματοσ αυτου εισ επαινον δοξησ τησ χαριτοσ αυτου ησ εχαριτωσεν ημασ εν τω ηγαπημενω εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματοσ αυτου την αφεσιν των παραπτωματων κατα το πλουτοσ τησ χαριτοσ αυτου ησ επερισσευσεν εισ ημασ εν παση σοφια και φρονησει γνωρισασ ημιν το μυστηριον του θεληματοσ αυτου κατα την ευδοκιαν αυτου ην προεθετο εν αυτω εισ οικονομιαν του πληρωματοσ των καιρων ανακεφαλαιωσασθαι τα παντα εν τω

χω τα επι τοισ ουρανοισ και τα επι τησ γησ εν αυτω εν ω και εκληρωθημεν προορισθεντεσ κατα προθεσιν του τα παντα ενεργουντοσ κατα την βουλην του θεληματοσ αυτου εισ το ειναι ημασ εισ επαινον δοξησ αυτου τουσ προηλπικοτασ εν τω χω εν ω και υμεισ ακουσαντεσ τον λογον τησ αληθειασ το ευαγγελιον τησ σωτηριασ υμων εν ω και πιστευσαντεσ εσφραγισθη τω πνευματι τησ επαγγελιασ τω αγιω ο εστιν αρραβων τησ κληρονομιασ ημων εισ απολυτρωσιν τησ περιποιησεωσ εισ επαινον τησ δοξησ αυτου· δια τουτο καγω ακουσασ την καθ υμασ πιστιν εν τω κω ιυ και την εισ παντασ τουσ αγιουσ ου παυομαι ευχαριστων υπερ υμων μνειαν ποιουμενοσ επι των προσευχων μου ινα ο θσ του κυ ημων ιυ χυ ο πατηρ τησ δοξησ δω υμιν πνευμα σοφιασ και αποκαλυψεωσ εν επιγνωσει αυτου πεφωτισμενουσ τουσ οφθαλμουσ τησ καρδιασ εισ το ειδεναι υμασ τισ εστιν η ελπισ τησ κλησεωσ αυτου τισ ο πλουτοσ

---

11 post ουσιν B[3] demum supplet εν εφεσω 24 εσφραγισθη exeunte versu positum est, sed nec correctum

της δοξης της κληρονομιας αυτου εν τοις αγιοις και τι το υπερβαλλον μεγεθος της δυναμεως αυτου εις ημας τους πιστευοντας κατη την ενεργειαν του κρατους της ισχυος αυτου ην ενηργηκεν εν τω χω εγειρας αυτον εκ νεκρων και καθισας εν δεξια αυτου εν τοις ουρανοις υπερανω πασης εξουσιας και αρχης και δυναμεως και κυριοτητος και παντος ονοματος ονομαζομενου ου μονον εν τω αιωνι τουτω αλλα και εν τω μελλοντι και παντα υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου και αυτον εδωκε κεφαλην υπερ παντα τη εκκλησια ητις εστιν το σωμα αυτου το πληρωμα του τα παντα εν πασι πληρουμενου και υμας οντας νεκρους τοις παραπτωμασιν και ταις επιθυμιαις υμων εν αις ποτε περιεπατησατε κατα τον αιωνα του κοσμου τουτου κατα τον αρχοντα της εξουσιας του αερος του πνευματος του νυν ενεργουντος εν τοις υιοις της απειθιας εν οις και ημεις παντες ανεστραφη

μεν ποτε εν ταις επιθυμιαις της σαρκος ημων ποιουντες τα θεληματα της σαρκος και των
διανοιων και ημεθα τεκνα φυσει οργης ως και οι λοιποι ο δε θς πλουσιος ων εν ελεει δια την
πολλην αγαπην αυτου ην ηγαπησεν ημας και οντας ημας νεκρους εν τοις παραπτωμασιν και
ταις επιθυμιαις συνεζωοποιησεν εν τω χω χαριτι εστε σεσωσμενοι και συνηγειρεν και συνεκαθισεν
εν τοις επουρανιοις εν χω ιυ ινα ενδειξηται εν τοις αιωσιν τοις επερχομενοις το υπερβαλλον πλου-
ια τος της χαριτος αυτου εν χρηστοτητι εφ ημας εν χω ιυ τη γαρ χαριτι εστε σεσωσμενοι δια
πιστεως και τουτο ουκ εξ υμων θυ το δωρον ουκ εξ εργων ινα μη τις καυχησηται αυτου γαρ
εσμεν ποιημα κτισθεντες εν χω ιυ επι εργοις αγαθοις οις προητοιμασεν ο θς ινα εν αυτοις περι-
πατησωμεν διο μνημονευετε οτι ποτε υμεις τα εθνη εν σαρκι οι λεγομενοι ακροβυστια υπο της
λεγομενης περιτομης εν σαρκι χειροποιητου οτι

ητε τω καιρω εκεινω χωρις χυ απηλλοτριωμενοι της πολιτειας του ισραηλ και ξενοι των διαθηκων της επαγγελιας ελπιδα μη εχοντες και αθεοι εν τω κοσμω νυνει δε εν χω ιυ υμεις οι ποτε οντες μακραν εγενηθητε εγγυς εν τω αιματι χυ αυτος γαρ εστιν η ειρηνη ημων ο ποιησας τα αμφοτερα εν και το μεσοτοιχον του φραγμου λυσας την εχθραν εν τη σαρκι αυτου τον νομον των εντολων εν δογμασιν καταργησας ινα τους δυο κτιση εν αυτω εις ενα καινον ανθρωπον ποιων ειρηνην και αποκαταλλαξη τους αμφοτερους εν ενι σωματι τω θω δια του σταυρου αποκτεινας την εχθραν εν αυτω και ελθων ευηγγελισατο ειρηνην υμιν τοις μακραν και ειρηνην τοις εγγυς οτι δι αυτου εχομεν την προσαγωγην οι αμφοτεροι εν ενι πνευματι προς τον πατερα αρα ουν ουκετι εστε ξενοι και παροικοι αλλα εστε συνπολειται των αγιων και οικειοι του θυ εποικοδομηθεντες επι τω θεμελιω των αποστολων και προφητων οντος ακρογωνι

I. B³ εστι το παραπτωμασι II. B³ παραπτωμασι συνηγειρε αιωσι III. B³ δογμασι

2 κατη: correctum κατα a B³ demum ut vdtr 10 B³ απειθειας 21 πολιτειας: ita *, ε minima forma inserto; B³ vero πολιτιας ut vdtr, nec enim ε instauratum (cf supra p. 1116.) 22 B³ νυνι 27 B³ εν αυτω hoc spiritu 29 B³ συμπολιται

αιου αυτου χυ ιυ εν ω πασα οικοδομη συναρμολογουμενη αυξει εις ναον αγιον εν κω εν ω και υμεις συνοικοδομεισθε εις κατοικητηριον του χυ εν πνευματι τουτου χαριν εγω παυλος ο δεσμιος του χυ ιυ υπερ υμων των εθνων ειγε ηκουσατε την οικονομιαν της χαριτος του θυ της δοθεισης μοι εις υμας κατα αποκαλυψιν εγνωρισθη μοι το μυστηριον καθως προεγραψα εν ολιγω προς ο δυνασθε αναγεινωσκοντες νοησαι την συνεσιν μου εν τω μυστηριω του χυ ο ετεραις γενεαις ουκ εγνωρισθη τοις υιοις των ανθρωπων ως νυν απεκαλυφθη τοις αγιοις αυτου και προφηταις εν πνευματι ειναι τα εθνη συνκληρονομα και συνσωμα και συνμετοχα της επαγγελιας εν χω ιυ δια του ευαγγελιου ου εγενηθην διακονος κατα την δωρεαν της χαριτος του θυ της δοθειστης μοι κατα την ενεργειαν της δυναμεως αυτου εμοι τω ελαχιστοτερω παντων αγιων εδοθη η χαρις αυτη

τοις εθνεσιν ευαγγελισασθαι το ανεξιχνιαστον πλουτος του χυ και φωτισαι παντας τις η οικονομια του μυστηριου του αποκεκρυμμενου απο των αιωνων εν τω θω τω τα παντα κτισαντι ινα γνωρισθη νυν ταις αρχαις και ταις εξουσιαις εν τοις επουρανιοις δια της εκκλησιας η πολυποικιλος σοφια του θυ κατα προθεσιν των αιωνων ην εποιησεν εν τω χω ιυ τω κω ημων εν ω εχομεν την παρησιαν και προσαγωγην εν πεποιθησει δια της πιστεως αυτου διο αιτουμαι μη ενκακειν εν ταις θλιψεσιν μου υπερ υμων ητις εστιν δοξα υμων τουτου χαριν καμπτω τα γονατα μου προς τον πατερα εξ ου πασα πατρια εν ουρανοις και επι γης ονομαζεται ινα δω υμιν κατα το πλουτος της δοξης αυτου δυναμει κραταιωθηναι δια του πνευματος αυτου εις τον εσω ανθρωπον κατοικησαι τον χν δια της πιστεως εν ταις καρδιαις υμων εν αγαπη ερριζωμενοι και τεθεμελιωμενοι ινα εξι

σχυσητε καταλαβεσθαι συν πασιν τοις αγιοις τι το πλατος και μηκος και υψος και βαθος γνωναι τε την υπερβαλλουσαν της γνωσεως αγαπην του χυ ινα πληρωθη παν το πληρωμα του θυ τω δε δυναμενω υπερ παντα ποιησαι υπερεκπερισσου ων αιτουμεθα η νοουμεν κατα την δυναμιν την ενεργουμενην εν ημιν αυτω η δοξα εν τη εκκλησια και εν χω ιυ εις πασας τας γενεας

οβ του αιωνος των αιωνων αμην· παρακαλω ουν υμας εγω ο δεσμιος εν κω αξιως περιπατησαι της κλησεως ης εκληθητε μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πραυτητος μετα μακροθυμιας ανεχομενοι αλληλων εν αγαπη σπουδαζοντες τηρειν την ενοτητα του πνευματος εν τω συνδεσμω της ειρηνης εν σωμα και εν πνευμα καθως εκληθητε εν μια ελπιδι της κλησεως υμων εις κυριος· μια πιστις εν βαπτισμα· εις θς και πατηρ παντων ο επι παντων και δια παντων εν πασιν ενι δε εκαστω υμων εδοθη χαρις κατα το μετρον της δω

II. B^3 θλιψεσι εστι III. B^3 πασι τοις

5 B^3 αναγινωσκοντες 7 B^3 συγκληρονομα et συσσωμα et συμμετοχα 15 B^3 παρρησιαν 16 B^3 εγκακειν

> ρεας του χ̅υ̅ διο λεγει αναβας εις υψος ηχμαλωτευσεν αιχμαλωσιαν και εδωκεν δοματα τοις > ανθρωποις το δε ανεβη τι εστιν ει μη οτι και κατεβη πρωτον εις τα κατωτερα μερη της γης ο καταβας αυτος εστιν και ο αναβας υπερανω παντων των ουρανων ινα πληρωση τα παντα και αυτος εδωκεν τους μεν αποστολους τους δε προφητας τους δε ευαγγελιστας τους δε ποιμενας και διδασκαλους προς τον καταρτισμον των αγιων εις εργον διακονιας εις οικοδομην του σωματος του χ̅υ̅ μεχρι καταντησωμεν οι παντες εις την ενοτητα της πιστεως και της επιγνωσεως του υιου του θ̅υ̅ εις ανδρα τελειον εις μετρον ηλικιας του πληρωματος του χ̅υ̅ ινα μηκετι ωμεν νηπιοι κλυδωνιζομενοι και περιφερομενοι παντι ανεμω της διδασκαλειας εν τη κυβια των ανθρωπων εν πανουργια προς την μεθοδιαν της πλανης αληθευοντες δε εν αγαπη αυξησωμεν εις αυτον τα παντα ος εστιν η κεφαλη χ̅ς̅ εξ ου

παν το σωμα συναρμολογουμενον και συνβιβαζομενον δια πασης αφης της επιχορηγιας κατ ενεργειαν εν μετρω ενος εκαστου μερους την αυξησιν του σωματος ποιειται εις οικοδομην εαυτου ογ εν αγαπη τουτο ουν λεγω και μαρτυρομαι εν κ̅ω̅ μηκετι υμας περιπατειν καθως και τα εθνη περιπατει εν ματαιοτητι του νοος αυτων εσκοτωμενοι τη διανοια οντες απηλλοτριωμενοι της ζωης του θ̅υ̅ δια την αγνοιαν την ουσαν εν αυτοις δια την πωρωσιν της καρδιας αυτων οιτινες απηλγηκοτες εαυτους παρεδωκαν τη ασελγεια εις εργασιαν ακαθαρσιας πασης εν πλεονεξια υμεις δε ουχ ουτως εμαθετε τον χ̅ν̅ ειγε αυτον ηκουσατε και εν αυτω εδιδαχθητε καθως εστιν αληθεια εν τω ι̅υ̅ αποθεσθαι υμας κατα την προτεραν αναστροφην τον παλαιον ανθρωπον τον φθειρομενον κατα τας επιθυμιας της απατης ανανεουσθαι δε εν τω πνευματι του νοος υμων και ενδυσασθε τον καινον ανθρωπον τον κατα θ̅ν̅ κτισθεντα εν δικαιοσυνη και οσιο

τητι της αληθειας διο αποθεμενοι το ψευδος λαλειτε αληθειαν εκαστος μετα του πλησιον αυτου οτι εσμεν αλληλων μελη οργιζεσθε και μη αμαρτανετε ο ηλιος μη επιδυετω επι παροργισμω υμων μηδε διδοτε τοπον τω διαβολω ο κλεπτων μηκετι κλεπτετω μαλλον δε κοπιατω εργαζομενος ταις χερσιν το αγαθον ινα εχη μεταδιδοναι τω χρειαν εχοντι πας λογος σαπρος εκ του στοματος υμων μη εκπορευεσθω αλλα ει τις αγαθος προς οικοδομην της χρειας ινα δω χαριν τοις ακουουσιν και μη λυπειτε το πνευμα το αγιον του θ̅υ̅ εν ω εσφραγισθητε εις ημεραν απολυτρωσεως πασα πικρια και θυμος και οργη και κραυγη και βλασφημια αρθητω αφ υμων συν παση κακια γεινεσθε εις αλληλους χρηστοι ευσπλαγχνοι χαριζομενοι εαυτοις καθως και ο θ̅ς̅ εν χ̅ω̅ εχαρισατο ημιν γεινεσθε ουν μειμηται του θ̅υ̅ ως τεκνα αγαπητα και περιπατειτε εν αγαπη καθως και ο χ̅ς̅ ηγαπησεν υμας και παρεδωκεν εαυτον υπερ υμων προσφοραν και

I. B^3 εδωκε εστι και εδωκε III. B^3 χερσι ακουουσι

8 B^3 διδασκαλιας et κυβεια 9 B^3 μεθοδειαν 11 B^3 συμβιβαζομενον 20 B^3 ενδυσασθαι 28 B^3 γινεσθε 29 B^3 γινεσθε et μιμηται

θυσιαν τω θω εισ οσμην ευωδιασ· πορνεια δε και ακαθαρσια πασα η πλεονεξια μηδε ονομαζεσθω εν υμιν καθωσ πρεπει αγιοισ και αισχροτησ και μωρολογια η ευτραπελεια α ουκ ανηκεν αλλα μαλλον ευχαριστεια τουτο γαρ ιστε γεινωσκοντεσ οτι πασ πορνοσ η ακαθαρτοσ η πλεονεκτησ ο εστιν ειδωλολατρησ ουκ εχει κληρονομιαν εν τη βασιλεια του χυ και θυ μηδεισ υμασ απατατω κενοισ λογοισ δια ταυτα γαρ ερχεται η οργη του θυ επι τουσ υιουσ τησ απειθιασ μη ουν γεινεσθε συνμετοχοι αυτων ητε γαρ ποτε σκοτοσ νυν δε φωσ εν κω ωσ τεκνα φωτοσ περιπατειτε ο γαρ καρποσ του φωτοσ εν παση αγαθωσυνη και δικαιοσυνη και αληθεια δοκιμαζοντεσ τι εστιν ευαρεστον τω κω και μη συνκοινωνειτε τοισ εργοισ τοισ ακαρποισ του σκοτουσ μαλλον δε και ελεγχετε τα γαρ κρυφη γεινομενα υπ αυτων αισχρον εστιν και λεγειν τα δε παντα ελεγχομενα υπο του φωτοσ φανερουται παν

γαρ το φανερουμενον φωσ εστιν διο λεγει εγειρε ο καθευδων και αναστα εκ των νεκρων και επι-
ιδ φαυσει σοι ο χσ βλεπετε ουν ακριβωσ πωσ περιπατειτε μη ωσ ασοφοι αλλ ωσ σοφοι εξαγοραζομενοι τον καιρον οτι αι ημεραι πονηραι εισιν δια τουτο μη γεινεσθε αφρονεσ αλλα συνιετε τι το θελημα του κυ ημων και μη μεθυσκεσθε οινω εν ω εστιν ασωτια αλλα πληρουσθε εν πνευματι λαλουντεσ εαυτοισ εν ψαλμοισ και υμνοισ και ωδαισ αδοντεσ και ψαλλοντεσ τη καρδια υμων τω κω ευχαριστουντεσ παντοτε υπερ παντων εν ονοματι του κυ ημων χυ ιυ τω θω και πατρι υποτασσομενοι αλληλοισ εν φοβω χυ· αι γυναικεσ τοισ ιδιοισ ανδρασιν ωσ τω κω οτι ανηρ κεφαλη εστιν τησ γυναικοσ ωσ και ο χσ κεφαλη τησ εκκλησιασ αυτοσ σωτηρ του σωματοσ αλλα η εκκλησια υποτασσεται τω χω ουτωσ και αι γυναικεσ τοισ ανδρασιν εν παντι οι ανδρεσ αγαπατε τασ γυναικασ καθωσ και ο χσ ηγαπησεν την εκκλησιαν και

εαυτον παρεδωκεν υπερ αυτησ ινα αυτην αγιαση καθαρισασ τω λουτρω του υδατοσ εν ρηματι ινα παραστηση αυτοσ εαυτω ενδοξον την εκκλησιαν μη εχουσαν σπιλον η ρυτιδα η τι των τοιουτων αλλ ινα η αγια και αμωμοσ ουτωσ οφειλουσιν και οι ανδρεσ αγαπαν τασ εαυτων γυναικασ ωσ τα εαυτων σωματα ο αγαπων την εαυτου γυναικα εαυτον αγαπα ουδεισ γαρ ποτε την εαυτου σαρκα εμεισησεν αλλα εκτρεφει και θαλπει αυτην καθωσ και ο χσ την εκκλησιαν οτι μελη εσμεν του σωματοσ αυτου αντι τουτου καταλειψει ανθρωποσ πατερα και μητερα και προσκολληθησεται προσ την γυναικα αυτου και εσονται οι δυο εισ σαρκα μιαν το μυστηριον τουτο μεγα εστιν εγω δε λεγω εισ χν και την εκκλησιαν πλην και υμεισ οι καθ ενα εκαστοσ την εαυτου γυναικα ουτωσ αγαπατω ωσ εαυτον η δε γυνη ινα φοβηται τον ανδρα· τα τεκνα υπακουετε
> τοισ γονευσιν υμων τουτο γαρ εστιν δικαιον τιμα τον πατερα σου

I. B^3 εστι και II. B^3 εστι εισι εστι ηγαπησε III. B^3 οφειλουσι εστι δικ.

3 B^3 ευχαριστια et γινωσκοντεσ 5 B^3 απειθειασ 6 B^3 γινεσθε συμμετοχοι 8 B^3 συγκοινωνειτε 9 B^3 γινομενα 12 B^3 ακριβωσ 13 B^3 γινεσθε 25 B^3 εμισησεν

> και την μητερα ητισ εντολη πρωτη εν επαγγελια ινα ευ σοι γενηται και εση μακροχρονιοσ επι > τησ γησ και οι πατερεσ μη παροργιζετε τα τεκνα υμων αλλα εκτρεφετε αυτα εν παιδεια και νουθεσια κυ οι δουλοι υπακουετε τοισ κατα σαρκα κυριοισ μετα φοβου και τρομου εν απλοτητι τησ καρδιασ υμων ωσ τω χω μη κατ οφθαλμοδουλειαν ωσ ανθρωπαρεσκοι αλλ ωσ δουλοι χυ ποιουντεσ το θελημα του θυ εκ ψυχησ μετα ευνοιασ δουλευοντεσ ωσ τω κω και ουκ ανθρωπω ειδοτεσ οτι εκαστοσ εαν τι ποιηση αγαθον τουτο κομισεται παρα κυ ειτε δουλοσ ειτε ελευθεροσ και οι κυριοι τα αυτα ποιειτε προσ αυτουσ ανιεντεσ την απειλην ειδοτεσ οτι και αυτων και υμων ο οι κσ εστιν εν ουρανοισ και προσωποληνμψια ουκ εστιν παρ αυτω του λοιπου δυναμουσθε εν κω και εν τω κρατει τησ ισχυοσ αυτου ενδυσασθε την πανοπλιαν του θυ προσ το δυνασθαι υμασ στηναι προσ τασ μεθοδιασ του διαβολου οτι ουκ ε

στιν υμιν η παλη προσ αιμα και σαρκα αλλα προσ τασ αρχασ προσ τασ εξουσιασ προσ τουσ κοσμοκρατορασ του σκοτουσ τουτου προσ τα πνευματικα τησ πονηριασ εν τοισ επουρανιοισ δια τουτο αναλαβετε την πανοπλιαν του θυ ινα δυνηθητε αντιστηναι εν τη ημερα τη πονηρα και απαντα κατεργασαμενοι στηναι στητε ουν περιζωσαμενοι την οσφυν υμων εν αληθεια και ενδυσαμενοι τον θωρακα τησ δικαιοσυνησ και υποδησαμενοι τουσ ποδασ εν ετοιμασια του ευαγγελιου τησ ειρηνησ εν πασιν αναλαβοντεσ τον θυρεον τησ πιστεωσ εν ω δυνησεσθαι παντα τα βελη του πονηρου πεπυρωμενα σβεσαι και την περικεφαλαιαν του σωτηριου δεξασθε και την μαχαιραν του πνευματοσ ο εστιν ρημα θυ δια πασησ προσευχησ και δεησεωσ προσευχομενοι εν παντι καιρω εν πνευματι και εισ αυτο αγρυπνουντεσ εν παση προσκαρτερησει και δεησει περι παντων των αγιων και υπερ εμου ινα μοι δοθη λογοσ εν ανοιξει του στοματοσ μου εν

παρρησια γνωρισαι το μυστηριον υπερ ου πρεσβευω εν αλυσει ινα αυτο παρρησιασωμαι ωσ δει με λαλησαι· ινα δε ειδητε και υμεισ τα κατ εμε τι πρασσω παντα γνωρισει υμιν τυχικοσ ο αγαπητοσ αδελφοσ και πιστοσ διακονοσ εν κω ον επεμψα προσ υμασ εισ αυτο τουτο ινα γνωτε τα περι ημων και παρακαλεση τασ καρδιασ υμων· ειρηνη τοισ αδελφοισ και αγαπη μετα πιστεωσ απο θυ πατροσ και κυ ιυ χυ η χαρισ μετα παντων των αγαπωντων τον κν ημων ιν χν εν αφθαρσια

> προσ >

> εφεσιουσ >

[εγραφη απο ρωμησ : >]

I. B^3 εστι παρ. II. B^3 εστι ζην..
8 B^3 προσωποληψια 10 B^3 μεθοδειασ 16 B^3 et iam^2 ut vdtr δυνησεσθε

προς φιλιππησιους

ας παυλος και τειμοθεος δουλοι χυ ιυ πασιν τοις αγιοις εν χω ιυ τοις ουσιν εν φιλιπποις συνεπισκοποις και διακονοις χαρις υμιν και ειρηνη απο θυ πατρος ημων και κυ ιυ χυ ευχαριστω τω θω μου επι παση τη μνεια υμων παντοτε εν παση δεησει μου υπερ παντων υμων μετα χαρας την δεησιν ποιουμενος επι τη κοινωνια υμων εις το ευαγγελιον απο της πρωτης ημερας αχρι του νυν πεποιθως αυτο τουτο οτι ο εναρξαμενος εν υμιν εργον αγαθον επιτελεσει αχρι ημερας χυ ιυ καθως εστιν·δικαιον εμοι τουτο φρονειν υπερ παντων υμων δια το εχειν με εν τη καρδια υμας εν τε τοις δεσμοις μου και εν τη απολογια και βεβαιωσει του ευαγγελιου συνκοινωνους μου της χαριτος παντας υμας οντας μαρτυς γαρ μου ο θς ως επιποθω παντας υμας εν σπλαγχνοις χυ ιυ και τουτο προσευχομαι ινα η αγαπη υμων ετι μαλλον και μαλλον περισσευση εν επιγνωσει και παση αισθησει εις το δοκιμαζειν υμας τα διαφεροντα ινα η

τε ειλικρινεις και απροσκοποι εις ημεραν χυ πεπληρωμενοι καρπον δικαιοσυνης δια ιυ χυ εις δοξαν και επαινον θυ γεινωσκειν δε υμας βουλομαι αδελφοι οτι τα κατ εμε μαλλον εις προκοπην του ευαγγελιου εληλυθεν ωστε τους δεσμους μου φανερους εν χω γενεσθαι εν ολω τω πραιτωριω και τοις λοιποις πασιν και τους πλειονας των αδελφων εν κω πεποιθοτας τοις δεσμοις μου περισσοτερως τολμαν αφοβως τον λογον του θυ λαλειν τινες μεν και δια φθονον και εριν τινες δε και δι ευδοκιαν τον χν κηρυσσουσιν οι μεν εξ αγαπης ειδοτες.οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι οι δε εξ ερειθιας χν καταγγελλουσιν ουχ αγνως οιομενοι θλειψιν εγειρειν τοις δεσμοις μου τι γαρ οτι παντι τροπω ειτε προφασει ειτε αληθεια χς καταγγελλετε και εν τουτω χαιρω αλλα και χαρησομαι οιδα δε οτι τουτο μοι αποβησεται εις σωτηριαν δια της υμων δεησεως και επιχορηγιας του πνευματος ιυ χυ κατα την αποκαραδο

κιαν και ελπιδα μου οτι εν ουδενι αισχυνθησομαι αλλ εν παση παρρησια ως παντοτε και νυν μεγαλυνθησεται χς εν τω σωματι μου ειτε δια ζωης ειτε δια θανατου εμοι γαρ το ζην χς και το αποθανειν κερδος ει δε το ζην εν σαρκι τουτο μοι καρπος εργου και τι αιρησωμαι ου γνωριζω συνεχομαι δε εκ των δυο την επιθυμιαν εχων εις το αναλυσαι και συν χω ειναι πολλω γαρ μαλλον κρεισσον το δε επιμειναι εν τη σαρκι αναγκαιοτερον δι υμας και τουτο πεποιθως οιδα οτι μενω και παραμενω πασιν υμιν εις την υμων προκοπην και χαραν της πιστεως ινα το καυχημα υμων περισσευη εν χω ιυ εν εμοι δια της εμης παρουσιας παλιν προς υμας μονον αξιως του ευαγγελιου του χυ πολειτευεσθε ινα ειτε ελθων και ιδων υμας ειτε απων ακουω τα περι υμων οτι στηκετε εν ενι πνευματι μια ψυχη συναθλουντες τη πιστει του ευαγγελιου και μη πτυρομενοι εν μηδενι υπο των αντικειμενων ητις εστιν αυτοις εν

I. B^3 πασι εστι II. B^3 πασι

1 B^3 τιμοθεος 7 B^3 συγκοινωνους 12 B^3 γινωσκειν 17 B^3 εριθειας et θλιψιν 18 B^3 καταγγελλεται 28 B^3 πολιτευεσθε

δειξισ απωλειασ υμων δε σωτηριασ και τουτο απο θ̅υ̅ οτι υμιν εχαρισθη το υπερ χ̅υ̅ ου μονον το εισ αυτον πιστευειν αλλα και το υπερ αυτου πασχειν τον αυτον αγωνα εχο̅ οιον ειδετε εν εμοι και νυν ακουετε εν εμοι· ει τισ ουν παρακλησισ εν χ̅ω̅ ει τι παραμυθιον αγαπησ ει τισ κοινωνια πνευματοσ ει τισ σπλαγχνα και οικτειρμοι πληρωσατε μου την χαραν ινα το αυτο φρονητε την αυτην αγαπην εχοντεσ συνψυχοι το εν φρονουντεσ μηδε̅ κατ ερειθιαν μηδε κατα κενοδοξιαν αλλα τη ταπεινοφροσυνη αλληλουσ ηγουμενοι τουσ υπερεχοντασ εαυτων μη τα εαυτων εκαστοι σκοπουντεσ αλλα και τα ετερων εκαστοι τουτο φρονειτε εν ημιν ο και εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οσ εν μορφη θ̅υ̅ υπαρχων ουχ αρπαγμον ηγησατο το ειναι ισα θ̅ω̅ αλλα εαυτον εκενωσεν μορφην δουλου λαβων εν ομοιωματι ανθρωπων γενομενοσ και σχηματι ευρεθεισ ωσ ανθρωποσ εταπεινωσεν εαυτον γενομενοσ

υπηκοοσ μεχρι θανατου θανατου δε σταυρου διο και ο θ̅σ̅ αυτον υπερυψωσεν και εχαρισατο αυτω το ονομα το υπερ παν ονομα ινα εν τω ονοματι ι̅υ̅ παν γονυ καμψη επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων και πασα γλωσσα εξομολογησηται οτι κ̅σ̅ ι̅σ̅ χ̅σ̅ εισ δοξαν θ̅υ̅ πατροσ
ζ̅ ωστε αγαπητοι μου καθωσ παντοτε υπηκουσατε μη εν τη παρουσια μου μονον αλλα νυν πολλω μαλλον εν τη απουσια μου μετα φοβου και τρομου την εαυτων σωτηριαν κατεργαζεσθε θ̅σ̅ γαρ εστιν ο ενεργων εν υμιν και το θελειν και το ενεργειν υπερ τησ ευδοκιασ παντα ποιειτε χωρισ γογγυσμων και διαλογισμων ινα γενησθε αμεμπτοι και ακεραιοι τεκνα θ̅υ̅ αμωμα μεσον γενεασ σκολιασ και διεστραμμενησ εν οισ φαινεσθε ωσ φωστηρεσ εν κοσμω λογον ζωησ επεχοντεσ εισ καυχημα εμοι εισ ημεραν χ̅υ̅ οτι ουκ εισ κενον εδραμον ουδ εισ κενον εκοπιασα αλλα ει και σπενδομαι επι τη θυσια και λιτουργια τησ

πιστεωσ υμων χαιρω και συνχαιρω πασιν υμιν το δε αυτο και υμεισ χαιρετε και συνχαιρετε μοι ελπιζω δε εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ τιμοθεον ταχεωσ πεμψαι υμιν ινα καγω ευψυχω γνουσ τα περι υμων ουδενα γαρ εχω ισοψυχον οστισ γνησιωσ τα περι υμων μεριμνησει οι παντεσ γαρ τα εαυτων ζητουσιν ου τα χ̅υ̅ ι̅υ̅ την δε δοκιμην αυτου γεινωσκετε οτι ωσ πατρι τεκνον συν εμοι εδουλευσεν εισ το ευαγγελιον τουτον μεν ουν ελπιζω πεμψαι ωσ αν αφιδω τα περι εμε εξαυτησ πεποιθα δε εν κ̅ω̅ οτι και αυτοσ ταχεωσ ελευσομαι αναγκαιον δε ηγησαμην επαφροδειτον τον αδελφον και συνεργον και συστρατιωτην μου υμων δε αποστολον και λιτουργον τησ χρειασ μου πεμψαι προσ υμασ επειδη επιποθων ην υμασ παντασ και αδημονων διοτι ηκουσατε οτι ησθενησεν και γαρ ησθενησεν παραπλησιον θανατου αλλα ο θ̅σ̅ ηλεησεν αυτον ουκ αυτον δε μονον αλλα και εμε ινα μη λυπην επι λυπην σχω σπουδαιοτερωσ

I. B^3 εκενωσε II. B^3 υπερυψωσε III. B^3 ησθενησε bis

2 B^3 ex εχο̅ fecit εχο̅τες. Ibidem B^3 ιδετε 4 τισ etiam instauratum est. Ibidem B^3 οικτιρμοι 5 B^3 συμψυχοι et εριθειαν 7 nec ante nec post εκαστοι quicquam distinctionis est 20 B^3 λειτουργια 21 B^3 συγχαιρω et συγχαιρετε 24 B^3 γινωσκετε 25 B^3 απιδω 26 B^3 επαφροδιτον 27 B^3 λειτουργον 28 in παντασ τ ex λ (ab ipso * ?) correctum

ουν επεμψα αυτον ινα ιδοντες αυτον παλιν χαρητε καγω αλυποτερος ω προσδεχεσθε ουν αυτον
εν κω μετα πασης χαρας και τους τοιουτους εντειμους εχετε οτι δια το εργον χυ μεχρι θανατου
ηγγισεν παραβολευσαμενος τη ψυχη ινα πληρωση το υμων υστερημα της προς με λιτουργιας·
ιη το λοιπον αδελφοι μου χαιρετε εν κω· τα αυτα γραφειν υμιν εμοι μεν ουκ οκνηρον υμιν
δε ασφαλες βλεπετε τους κυνας· βλεπετε τους κακους εργατας· βλεπετε την κατατομην·
ημεις γαρ εσμεν η περιτομη οι πνευματι θυ λατρευοντες και καυχωμενοι εν χω ιυ και ουκ εν
σαρκι πεποιθοτες καιπερ εγω εχων πεποιθησιν και εν σαρκι ει τις δοκει αλλος πεποιθεναι εν σαρκι
εγω μαλλον περιτομη οκταημερος εκ γενους ισραηλ φυλης βενιαμειν εβραιος εξ εβραιων· κατα
νομον φαρεισαιος κατα ζηλος διωκων την εκκλησιαν κατα δικαιοσυνην την εν νομω γενομενος
αμεμπτος αλλα ατινα μοι ην κερδη ταυτα ηγημαι δια τον

χν ζημιαν αλλα μεν ουν και ηγουμαι παντα ζημιαν ειναι δια το υπερεχον της γνωσεως του χυ ιυ
του κυ μου δι ον τα παντα εζημιωθην και ηγουμαι σκυβαλα ινα χν κερδησω και ευρεθω εν αυτω
μη εχων εμην δικαιοσυνην την εκ νομου αλλα την δια πιστεως χυ την εκ θυ δικαιοσυνην επι
τη πιστει του γνωναι αυτον και την δυναμιν της αναστασεως αυτου και κοινωνιαν παθηματων
αυτου συμμορφιζομενος τω θανατω αυτου ειπως καταντησω εις την εξαναστασιν την εκ νεκρων
ουχ οτι ηδη ελαβον η ηδη τετελιωμαι διωκω δε ει και καταλαβω εφ ω και κατελημφθην υπο χυ·
αδελφοι εγω εμαυτον ου λογιζομαι κατειληφεναι εν δε τα μεν οπισω επιλανθανομενος τοις
δε εμπροσθεν επεκτεινομενος κατα σκοπον διωκω εις το βραβειον της ανω κλησεως του θυ εν
χω ιυ οσοι ουν τελειοι τουτο φρονωμεν και ει τι ετερως φρονειτε και τουτο ο θς υμιν αποκαλυψει
πλην εις ο εφθασαμεν τω αυτω στοιχειν συνμειμηται

μου γεινεσθε αδελφοι και σκοπειτε τους ουτω περιπατουντας καθως εχετε τυπον ημας πολλοι
γαρ περιπατουσιν ους πολλακις ελεγον υμιν νυν δε και κλαιων λεγω τους εχθρους του σταυρου
του χυ ων το τελος απωλεια ων ο θς η κοιλια και η δοξα εν τη αισχυνη αυτων οι τα επιγεια
φρονουντες ημων γαρ το πολειτευμα εν ουρανοις υπαρχει εξ ου και σωτηρα απεκδεχομεθα κν ιν χν
ος μετασχηματισει το σωμα της ταπεινωσεως ημων συμμορφον τω σωματι της δοξης αυτου
κατα την ενεργειαν του δυνασθαι αυτον και υποταξαι αυτω τα παντα ωστε αδελφοι μου αγα-
πητοι και επιποθητοι χαρα και στεφανος ουτω στηκετε εν κω αγαπητοι μου ευοδιαν παρακαλω
και συντυχην παρακαλω το αυτο φρονειν εν κω ναι ερωτω και σε γνησιε συζυγε συνλαμβανου
αυταις αιτινες εν τω ευαγγελιω συνηθλησαν μοι μετα και κλημεντος και των λοιπων συνεργων
ιθ μου ων τα ονοματα εν βιβλω ζωης χαιρετε εν κω παντοτε

1. B³ ηγγισε

2 B³ εντιμους 3 B³ λειτουργιας 15 B³ et fortasse iam B² συμμορφιζομενος 16 B³ τετελειωμαι et κατεληφθην 20 B³ συμμιμηται 21 B³ γινεσθε 24 B³ πολιτευμα 27 post στεφανος (exeunte versu) demum a B³ additum μου 28 B³ συλλαμβανου

παλιν ερω χαιρετε το επιεικεσ υμων γνωσθητω πασιν ανθρωποισ ο κ̅σ̅ εγγυσ μηδεν μεριμνατε αλλ εν παντι τη προσευχη και τη δεησει μετ ευχαριστιασ τα αιτηματα υμων γνωριζεσθω προσ τον θ̅ν̅ και η ειρηνη του θ̅υ̅ η υπερεχουσα παντα νουν φρουρησει τασ καρδιασ υμων και τα νοηματα υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅· το λοιπον αδελφοι οσα εστιν αληθη· οσα σεμνα· οσα δικαια· οσα αγνα· οσα προσφιλη· οσα ευφημα· ει τισ αρετη και ει τισ επαινοσ· ταυτα λογιζεσθε α και εμαθετε και παρελαβετε και ηκουσατε και ειδετε εν εμοι ταυτα πρασσετε και ο θ̅σ̅ τησ ειρηνησ εσται μεθ υμων· εχαρην δε εν κ̅ω̅ μεγαλωσ οτι ηδη ποτε ανεθαλετε το υπερ εμου φρονειν εφ ω και εφρονειτε ηκαιρεισθε δε ουχ οτι καθ υστερησιν λεγω εγω γαρ εμαθον εν οισ ειμι αυταρκησ ειναι· οιδα και ταπεινουσθαι οιδα και περισσευειν εν παντι και εν πασιν μεμυημαι και χορταζεσθαι και πειναν και περισσευειν και υστερεισθαι παν

τα ισχυω εν τω ενδυναμουντι με· πλην καλωσ εποιησατε συνκοινωνησαντεσ μου τη θλιψει· οιδατε δε και υμεισ φιλιππησιοι οτι εν αρχη του ευαγγελιου οτε εξηλθον απο μακεδονιασ ουδεμια μοι εκκλησια εκοινωνησεν εισ λογον δοσεωσ και λημψεωσ ει μη υμεισ μονοι οτι και εν θεσσαλονεικη και απαξ και δισ εισ την χρειαν μοι επεμψατε ουχ οτι επιζητω το δομα αλλα επιζητω τον καρπον τον πλεοναζοντα εισ λογον υμων απεχω δε παντα και περισσευω πεπληρωμαι δεξαμενοσ παρα επαφροδειτου τα παρ υμων οσμην ευωδιασ θυσιαν δεκτην ευαρεστον τω θ̅ω̅· ο δε θ̅σ̅ μου πληρωσει πασαν χρειαν υμων κατα το πλουτοσ αυτου εν δοξη εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ τω δε θ̅ω̅ και πατρι ημων η δοξα εισ τουσ αιωνασ των αιωνων αμην ασπασασθε παντα αγιον εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ ασπαζονται υμασ οι συν εμοι αδελφοι ασπαζονται υμασ παντεσ οι αγιοι μαλιστα δε οι απο τησ καισαροσ οικιασ η χαρισ του κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ μετα του πνευματοσ υμων

π̅ρ̅ο̅σ̅ φιλιππησιουσ >

[εγραφη απο ρωμησ >]

π̅ρ̅ο̅σ̅ κολασσαεισ

π̅ παυλοσ αποστολοσ χ̅υ̅ ι̅υ̅ δια θεληματοσ θ̅υ̅ και τιμοθεοσ ο αδελφοσ τοισ εν κολοσσαισ αγιοισ και πιστοισ αδελφοισ εν χ̅ω̅ χαρισ υμιν και ειρηνη απο θ̅υ̅ πατροσ ημων ευχαριστουμεν τω θ̅ω̅ πατρι του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ παντοτε υπερ υμων προσευχομενοι ακουσαντεσ την πιστιν υμων εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ και την αγαπην εισ παντασ τουσ αγιουσ δια την ελπιδα την αποκειμενην υμιν εν τοισ ουρανοισ ην προηκουσατε εν τω λογω τησ αληθειασ του ευαγγελιου του παροντοσ εισ υμασ καθωσ και εν παντι τω κοσμω εστι καρποφορουμενον και αυξανομενον καθωσ και εν υμιν αφ ησ ημερασ ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του θ̅υ̅ εν αληθεια καθωσ εμαθετε απο επαφρα του αγαπητου συνδουλου ημων οσ εστιν πιστοσ υπερ ημων διακονοσ του χ̅υ̅ ο και δηλωσασ ημιν την υμων αγαπην εν πνευματι δια τουτο και ημεισ αφ ησ ημερασ ηκουσαμεν ου παυομεθα υπερ υμων προσευχομενοι ινα πληρωθητε την

I. B[3] πασι III. B[3] εστι πιστ.

11 B[3] συγκοινωνησαντεσ 13 B[3] ληψεωσ 14 B[3] θεσσαλονικη 16 B[3] επαφροδιτου. Subscripsit εγραφη απο ρωμ. idem de quo iam supra diximus. In inscriptione B[3] κολοσσαεισ (contra 21 κολοσσαισ ipsius primae manus est)

επιγνωσιν του θελτματος αυτου εν παση σοφια και συνεσει πνευματικη περιπατησαι αξιως του κ̅υ̅ εις πασαν αρεσκειαν εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι τη επιγνωσει του θ̅υ̅ εν παση δυναμει δυναμουμενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου εις πασαν υπομονην και
πε μακροθυμιαν μετα χαρας ευχαριστουντες αμα τω πατρι τω καλεσαντι και ικανωσαντι υμας εις την μεριδα του κληρου των ἁγιων εν τω φωτι ος ερυσατο ημας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του υιου της αγαπης αυτου εν ω εσχομεν την απολυτρωσιν την αφεσιν των αμαρτιων ος εστιν εικων του θ̅υ̅ του αορατου πρωτοτοκος πασης κτισεως οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα εν τοις ουρανοις και επι της γης τα ορατα και τα αορατα ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι τα παντα δι αυτου και εις αυτον εκτισται και αυτος εστιν προ παντων και τα παν

τα εν αυτω συνεστηκεν και αυτος εστιν η κεφαλη του σωματος της εκκλησιας ος εστιν η αρχη πρωτοτοκος εκ των νεκρων ινα γενηται εν πασιν αυτος πρωτευων οτι εν αυτω ευδοκησεν παν το πληρωμα κατοικησαι και δι αυτου αποκαταλλαξαι τα παντα εις αυτον ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου ειτε τα επι γης ειτε τα εν τοις ουρανοις και υμας ποτε οντας απηλλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις πονηροις νυνι δε αποκατηλλαγητε εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου παραστησαι υμας αγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου ειγε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι και μη μετακεινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση κτισει τη υπο τον ουρανον ου εγενομην εγω παυλος διακονος νυν χαιρω εν τοις παθημασιν υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα

των θλειψεων του χ̅υ̅ εν τη σαρκι μου υπερ του σωματος αυτου ο εστιν η εκκλησια ης εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του θ̅υ̅ την δοθεισαν μοι εις υμας πληρωσαι τον λογον του θ̅υ̅ το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων νυν δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου οις ηθελησεν ο θ̅ς̅ γνωρισαι τι το πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν ο εστιν χ̅ς̅ εν υμιν η ελπις της δοξης ον ημεις καταγγελλομεν νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκοντες παντα ανθρωπον εν παση σοφια ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν χ̅ω̅ εις ο και κοπιω αγωνιζομενος κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω υπερ υμων και των εν λαοδικια και οσοι ουχ εωρακαν το προσωπον μου εν σαρκι ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων συμβιβασθεντες εν αγαπη και

I. B^3 εστι προ II. B^3 συνεστηκε ευδοκησε III. B^3 εστι (25)
5 B^3 ερρυσατο 18 B^3 μετακινουμενοι 21 B^3 θλιψεων 28 B^3 λαοδικεια

εισ παν πλουτοσ τησ πληροφοριασ τησ συνεσεωσ εισ επιγνωσιν του μυστηριου του θυ̅ χυ̅ εν
ω εισιν παντεσ οι θησαυροι τησ σοφιασ και γνωσεωσ αποκρυφοι τουτο λεγω ινα μηδεισ υμασ
παραλογιζηται εν πιθανολογια ει γαρ και τη σαρκι απειμι αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι
πβ χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα τησ εισ χν̅ πιστεωσ υμων ωσ ουν
παρελαβετε τον χν̅ ιν̅ τον κν̅ εν αυτω περιπατειτε ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω
και βεβαιουμενοι τη πιστει καθωσ εδιδαχθητε περισσευοντεσ εν αυτη εν ευχαριστια βλεπετε
μη τισ υμασ εσται ο συλαγωγων δια τησ φιλοσοφιασ και κενησ απατησ κατα την παραδοσιν
των ανθρωπων κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα χν̅ οτι εν αυτω κατοικει παν το
πληρωμα τησ θεοτητοσ σωματικωσ και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ο εστιν η κεφαλη πασησ
αρχησ και εξουσιασ εν ω

και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω εν τη απεγδυσει του σωματοσ τησ σαρκοσ εν τη περι-
τομη του χυ̅ συνταφεντεσ αυτω εν τω βαπτισμω εν ω και συνηγερθητε δια τησ πιστεωσ τησ
ενεργειασ του θυ̅ του εγειραντοσ αυτον εκ των νεκρων και υμασ νεκρουσ οντασ τοισ παραπτω-
μασιν και τη ακροβυστια τησ σαρκοσ υμων συνεζωοποιησεν ημασ συν αυτω χαρισαμενοσ ημιν
παντα τα παραπτωματα εξαλειψασ το καθ ημων χειρογραφον τοισ δογμασιν ο ην υπεναντιον
ημιν και αυτο ηρκεν εκ του μεσου προσηλωσασ αυτο τω σταυρω απεκδυσαμενοσ τασ αρχασ και
τασ εξουσιασ και εδειγματισεν εν παρρησια θριαμβευσασ αυτουσ εν αυτω μη ουν τισ υμασ
κρεινετω εν βρωσει και εν ποσει η εν μερει εορτησ η νεομηνιασ η σαββατων ο εστιν σκια των
μελλοντων· το δε σωμα του χυ̅ μηδεισ υμασ καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφροσυνη και
θρησκεια των αγγελων α εορακεν

εμβατευων εικη φυσιουμενοσ υπο του νοοσ τησ σαρκοσ αυτου και ου κρατων την κεφαλην εξ ου
παν το σωμα δια των αφων και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συνβιβαζομενον αυξει την
αυξησιν του θυ̅ ει απεθανετε συν χω̅ απο των στοιχειων του κοσμου τι ωσ ζωντεσ εν κοσμω
δογματιζεσθε μη αψη μηδε γευση μηδε θιγησ α εστιν παντα εισ φθοραν τη αποχρησει κατα τα
ενταλματα και διδασκαλειασ των ανθρωπων ατινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιασ εν εθελοθρη-
σκεια και ταπεινοφροσυνη αφειδια σωματοσ ουκ εν τιμη τινι προσ πλησμονην τησ σαρκοσ
πγ ει ουν συνηγερθητε τω χω τα ανω ζητειτε ου ο χσ̅ εστιν εν δεξια του θυ̅ καθημενοσ τα ανω φρο-
νειτε μη τα επι τησ γησ απεθανετε γαρ και η ζωη υμων κεκρυπται συν τω χω̅ εν τω θω̅ οταν ο
χσ̅ φανερωθη η ζωη ημων τοτε και υμεισ συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη νεκρωσατε ουν τα
μελη τα επι τησ γησ πορ

I. B^3 εισι II. B^3 παραπτωμασι εστι σκ. III. B^3 εστι παντ. εστι λογ.

11 B^3 απεκδυσει 18 B^3 κρινετω 20 B^3 εωρακεν 22 B^3 συμβιβαζομενον 25 B^3 διδασκαλιας 26 B^3 αφειδεια

νειαν ακαθαρσιαν παθοσ επιθυμιαν κακην και την πλεονεξιαν ητισ εστιν ειδωλολατρεια δι α
ερχεται η οργη του θυ εν οισ και υμεισ περιεπατησατε ποτε οτε εζητε εν τουτοισ νυνει δε
αποθεσθε και υμεισ τα παντα οργην θυμον κακιαν βλασφημιαν αισχρολογιαν εκ του στομα-
τοσ υμων μη ψευδεσθε εισ αλληλουσ απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταισ πραξεσιν
αυτου και ενδυσαμενοι τον νεον τον ανακαινουμενον εισ επιγνωσιν κατ εικονα του κτισαντοσ
αυτον οπου ουκ ενι ελλην και ιουδαιοσ περιτομη και ακροβυστια βαρβαροσ σκυθησ δουλοσ
ελευθεροσ αλλα τα παντα και εν πασιν χσ ενδυσασθε ουν ωσ εκλεκτοι του θυ αγιοι ηγαπη-
μενοι σπλαγχνα οικτειρμου χρηστοτητα ταπεινοφροσυνην πραυτητα μακροθυμιαν ανεχομενοι
αλληλων και χαριζομενοι εαυτοισ εαν τισ προσ τινα εχη μομφην καθωσ και ο κσ εχαρισατο
υμιν ουτωσ και υμισ

επι πασιν δε τουτοισ την αγαπην ο εστιν συνδεσμοσ τησ τελειοτητοσ και η ειρηνη του χυ
βραβευετω εν ταισ καρδιαισ υμων εισ ην και εκληθητε εν σωματι και ευχαριστοι γεινεσθε
πδ ο λογοσ του χυ ενοικειτω εν υμιν πλουσιωσ εν παση σοφια διδασκοντεσ και νουθετουντεσ εαυτουσ
ψαλμοισ υμνοισ ωδαισ πνευματικαισ εν τη χαριτι αδοντεσ εν ταισ καρδιαισ υμων τω θω και
παν ο τι εαν ποιητε εν λογω η εν εργω παντα εν ονοματι κυ ιυ ευχαριστουντεσ τω θω πατρι δι
αυτου αι γυναικεσ υποτασσεσθε τοισ ανδρασιν ωσ ανηκεν εν κω οι ανδρεσ αγαπατε τασ γυναι-
κασ και μη πικραινεσθε προσ αυτασ τα τεκνα υπακουετε τοισ γονευσιν κατα παντα τουτο γαρ
ευαρεστον εστιν εν κω οι πατερεσ μη ερεθιζετε τα τεκνα υμων ινα μη αθυμωσιν οι δουλοι υπα-
κουετε κατα παντα τοισ κατα σαρκα κυριοισ μη εν οφθαλμοδουλεια ωσ ανθρωπαρεσκοι αλλα
εν απλοτητι καρδιασ

φοβουμενοι τον κν ο εαν ποιητε εκ ψυχησ εργαζεσθε ωσ τω κω ουκ ανθρωποισ ειδοτεσ οτι απο
κυ απολημψεσθε την ανταποδοσιν τησ κληρονομιασ τω κω χω δουλευετε ο γαρ αδικων κομισε-
ται ο ηδικησεν και ουκ εστιν προσωπολημψια οι κυριοι το δικαιον και την ισοτητα τοισ δουλοισ
πε παρεχεσθε ειδοτεσ οτι και υμεισ εχετε κν εν ουρανω τη προσευχη προσευχη προσκαρτερειτε
γρηγορουντεσ εν αυτη εν ευχαριστια προσευχομενοι αμα και περι ημων ινα ο θσ ανοιξη ημιν
θυραν του λογου λαλησαι το μυστηριον του θυ δι ον και δεδεμαι ινα φανερωσω αυτο ωσ δει με
λαλησαι εν σοφια περιπατειτε προσ τουσ εξω τον καιρον εξαγοραζομενοι ο λογοσ υμων παντοτε
εν χαριτι αλατι ηρτυμενοσ ειδεναι πωσ δει υμασ ενι εκαστω αποκρεινεσθαι τα κατ εμε παντα
γνωρισει υμιν τυχικοσ ο αγαπητοσ αδελφοσ και πιστοσ διακονοσ και συνδουλοσ εν κω ον επεμψα
προσ υμασ εισ αυτο

I. B^3 πασι II. B^3 πασι εστι γονευσι III. B^3 ηδικησε εστι

1 B^3 ειδωλολατρια 2 B^3 νυνι 8 B^3 οικτιρμου 10 B^3 υμεισ 12 B^3 γινεσθε 22 B^3 απολημψεσθε 23 B^3 προσωποληψια 24 alterum προσευχη non instauratum 26 B^3 pro θυ substituit χυ (ον plene etiam instauratum) 28 B^3 αποκρινεσθαι

τουτο ϊνα γνωτε τα
περι ημων και παρακα
λεση τασ καρδιασ υμω
συν ονησιμω τω πιστω
και αγαπητω αδελφω
οσ εστιν εξ υμων πα
τα υμιν γνωρισουσιν
τα ωδε·
ασπαζετε υμασ ασισταρ
χοσ ο συναιχμαλωτοσ
μου και μαρκοσ ο ανε
ψιοσ βαρναβα· περι ου
ελαβετε εντολασ εα
ελθη προσ υμασ δεξα
σθε αυτον και ϊησουσ
ο λεγομενοσ ϊουστοσ
οι οντεσ εκ περιτο
μησ ουτοι μονοι συ
εργοι εισ την βασιλει
αν του θυ οιτινεσ ε
γενηθησαν μοι παρη
γορια·
ασπαζεται υμασ επα
φρασ ο εξ υμων δουλοσ
χυ ϊυ παντοτε αγωνι
ζομενοσ υπερ υμων
εν ταισ προσευχαισ
ϊνα σταθητε τελειοι
και πεπληροφορημε
νοι εν παντι θεληματι
τι του θυ· μαρτυρω
γαρ αυτω οτι εχει πο
λυν πονον υπερ υμω
και των εν λαοδικια
και των εν ιεραπολει·
ασπαζεται υμασ λου
κασ ο ϊατροσ ο αγαπη
τοσ και δημασ·
ασπασασθε τουσ εν
λαοδικια αδελφουσ·
και νυμφαν και την
κατ οικον αυτησ εκ

κλησιαν· και οταν ανα
γνωσθη παρ υμιν ποι
ησατε ϊνα και εν τη λα
οδικεων εκκλησια α
ναγνωσθη· και την εκ
λαοδικιασ ϊνα και υμεισ
αναγνωτε· και ειπα
τε αρχιππω βλεπε τη
διακονιαν ην παρελα
βεσ εν κω ϊνα αυτην
πληροισ· ο ασπασμοσ
τη εμη χειρι παυλου·
μνημονευετε μου
των δεσμων· η χαρισ
μεθ υμων : > >——

> προσ >

> κολασσαεισ >

[εγραφη απο ρωμησ >]

πε παυλοσ και σιλουανοσ
και τιμοθεοσ τη εκ
κλησια θεσσαλονει
κεων εν θω πατρι και
κω ϊυ χω· χαρισ υμιν
και ειρηνη· ευχαριστου
μεν τω θω παντοτε
περι παντων υμων
μνειαν ποιουμενοι
επι των προσευχω
ημων αδειαλιπτωσ
μνημονευοντεσ ϋ
μων του εργου τησ
πιστεωσ και του κο
που τησ αγαπησ και
τησ υπομονησ τησ
ελπιδοσ του κυ ημω
ϊυ χυ· εμπροσθεν του
θυ και πατροσ ημων·
ειδοτεσ αδελφοι η
γαπημενοι υπο θυ τη
εκλογην υμων οτι
το ευαγγελιον ημω
ουκ εγενηθη εισ υμασ
εν λογω μονον αλλα
και εν δυναμει και ε
πνευματι αγιω και
πληροφορια πολλη
καθωσ οιδατε οιοι ε
γενηθημεν εν υμιν
δι υμασ και υμεισ μι
μηται ημων εγενη
θητε και του κυ δεξα
μενοι τον λογον εν
θλιψει πολλη μετα χα
ρασ και πνευματοσ
αγιου ωστε γενεσθαι
υμασ τυπον πασιν
τοισ πιστευουσιν ε
τη μακεδονια και εν
τη αχαϊα· αφ υμων γαρ
εξηχηται ο λογοσ του

I. B³ γνωριουσι III. B³ πασι
1, 9 B³ ασπαζεται 34 et 40 B³ λαοδικεια 2, 6 λαοδικειας. In subscriptione B³ κολοσσαεις. Additamentum litteris uncialibus sexti fere saec. utitur. 3, in titulo B³ θεσσαλονικεις 3 B³ θεσσαλονικεων 11 B³ αδιαλειπτως 31 B³ μιμηται

κ̅υ̅ ου μονον εν τη μακεδονια και αχαια αλλ εν παντι τοπω η πιστισ υμων η προσ τον θ̅ν̅ εξεληλυθεν ωστε μη χρειαν εχειν υμασ λαλειν τι αυτοι γαρ περι υμων απαγγελλουσιν οποιαν εισοδον εσχομεν προσ υμασ και πωσ επεστρεψατε προσ τον θ̅ν̅ απο των ειδωλων δουλευειν θ̅ω̅ ζωντι και αληθινω και αναμενειν τον υιον αυτου εκ των ουρανων ον ηγειρεν εκ των νεκρων ι̅ν̅ τον ρυομενον ημασ εκ τησ οργησ τησ ερχομενησ αυτοι γαρ οιδατε αδελφοι την εισοδον ημων την προσ υμασ οτι ου κενη γεγονεν αλλα προπαθοντεσ και υβρισθεντεσ καθωσ οιδατε εν φιλιπποισ επαρησιασαμεθα εν τω θ̅ω̅ ημων λαλησαι προσ υμασ το ευαγγελιον του θ̅υ̅ εν πολλω αγωνι η γαρ παρακλησισ ημων ουκ εκ πλανησ ουδε εξ ακαθαρσιασ ουδε εν δολω αλλα καθωσ δεδοκιμασμεθα υπο του θ̅υ̅ πιστευθηναι το ευαγγελιον ουτωσ λαλουμεν ουχ ωσ ανθρωποισ αρεσκοντεσ αλλα θ̅ω̅ τω δοκι

μαζοντι τασ καρδιασ ημων ουτε γαρ ποτε εν λογω κολακειασ εγενηθημεν καθωσ οιδατε ουτε προφασει πλεονεξιασ θ̅σ̅ μαρτυσ ουτε ζητουντεσ εξ ανθρωπων δοξαν ουτε αφ υμων ουτε απ αλλων δυναμενοι εν βαρει ειναι ωσ χ̅υ̅ αποστολοι αλλα εγενηθημεν νηπιοι εν μεσω υμων ωσ εαν τροφοσ θαλπη τα εαυτησ τεκνα ουτωσ ομειρομενοι υμων ηυδοκουμεν μεταδουναι υμιν ου μονον το ευαγγελιον του θ̅υ̅ αλλα και τασ εαυτων ψυχασ διοτι αγαπητοι ημιν εγενηθητε μνημονευετε γαρ αδελφοι τον κοπον ημων και τον μοχθον νυκτοσ και ημερασ εργαζομενοι προσ το μη επιβαρησαι τινα υμων εκηρυξαμεν εισ υμασ το ευαγγελιον του θ̅υ̅ υμεισ μαρτυρεσ και ο θ̅σ̅ ωσ οσιωσ και δικαιωσ και αμεμπτωσ υμιν τοισ πιστευουσιν εγενηθημεν καθαπερ οιδατε ωσ ενα εκαστον υμων ωσ πατηρ τεκνα εαυτου παρακαλουντεσ υμασ και παραμυθουμενοι και μαρτυρομενοι

εισ το περιπατειν υμασ αξιωσ του θ̅υ̅ του καλουντοσ υμασ εισ την εαυτου βασιλειαν και δοξαν

πζ και δια τουτο και ημεισ ευχαριστουμεν τω θ̅ω̅ αδιαλειπτωσ οτι παραλαβοντεσ λογον ακοησ παρ ημων του θ̅υ̅ εδεξασθε ου λογον ανθρωπων αλλα καθωσ αληθωσ εστιν λογον θ̅υ̅ οσ και ενεργειται εν υμιν τοισ πιστευουσιν υμεισ γαρ μειμηται εγενηθητε αδελφοι των εκκλησιων του θ̅υ̅ των ουσων εν τη ιουδαια εν χ̅ω̅ ι̅υ̅ οτι τα αυτα επαθετε και υμεισ υπο των ιδιων συμφυλετων καθωσ και αυτοι υπο των ιουδαιων των και τον κ̅ν̅ αποκτειναντων ι̅ν̅ και τουσ προφητασ και ημασ εκδιωξαντων και θ̅ω̅ μη αρεσκοντων και πασιν ανθρωποισ εναντιων κωλυοντων ημασ τοισ εθνεσιν λαλησαι ινα σωθωσιν εισ το αναπληρωσαι αυτων παντοτε εφθακεν δε η οργη επ αυτουσ εισ τελοσ· ημεισ δε αδελφοι απορφανισθεντεσ αφ υμων προσ καιρον ωρασ προσωπω ου καρδια περισσοτερωσ εσπουδασα

III. B[3] εστι εθνεσι εφθακε

In titulo paginae B[3] θεσσαλονικεισ, item pagg. seqq. 2 B[3] εχ. ημασ 7 B[3] επαρρησιασαμεθα 13 νηπιοι: ν etiam instauratum 24 B[3] μιμηται

μεν το προσωπον υμων ιδειν εν πολλη επιθυμια διοτι ηθελησαμεν ελθειν προσ υμασ εγω μεν παυλοσ και απαξ και δισ και ενεκοψεν ημασ ο σατανασ τισ γαρ ημων ελπισ η χαρα η στεφανοσ καυχησεωσ η ουχι και υμεισ εμπροσθεν του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ εν τη αυτου παρουσια υμεισ γαρ εστε η δοξα ημων και η χαρα διοτι μηκετι στεγοντεσ ηυδοκησαμεν καταλειφθηναι εν αθηναισ μονοι και επεμψαμεν τιμοθεον τον αδελφον ημων και συνεργον εν τω ευαγγελιω του χ̅υ̅ εισ το στηριξαι υμασ και παρακαλεσαι υπερ τησ πιστεωσ υμων το μηδενα σαινεσθαι εν ταισ θλειψεσιν ταυταισ αυτοι γαρ οιδατε οτι εισ τουτο κειμεθα και γαρ οτε προσ υμασ ημεν προελεγομεν υμιν οτι μελλομεν θλειβεσθαι καθωσ και εγενετο και οιδατε δια τουτο καγω μηκετι στεγων επεμψα εισ το γνωναι την υμων πιστιν μηπωσ επειρασεν υμασ ο πειραζων και εισ κενον γενηται ο κοποσ ημων αρτι δε ελθοντοσ τι

μοθεου προσ ημασ αφ υμων και ευαγγελισαμενου ημιν την πιστιν και την αγαπην υμων και οτι εχετε μνειαν ημων αγαθην παντοτε επιποθουντεσ ημασ ιδειν καθαπερ και ημεισ υμασ δια τουτο παρεκληθημεν αδελφοι εφ υμιν επι παση τη αναγκη και θλιψει ημων δια τησ υμων πιστεωσ οτι νυν ζωμεν εαν υμεισ στηκετε εν κυριω τινα γαρ ευχαριστιαν δυναμεθα τω θ̅ω̅ ανταποδουναι περι ημων επι παση τη χαρα η χαιρομεν δι υμασ εμπροσθεν του θ̅υ̅ ημων νυκτοσ και ημερασ υπερεκπερισσου δεομενοι εισ το ιδειν υμων το προσωπον και καταρτισαι τα υστερηματα τησ πιστεωσ υμων αυτοσ δε ο θ̅σ̅ και πατηρ ημων και ο κ̅σ̅ ημων ι̅σ̅ κατευθυναι την οδον ημων προσ υμασ υμασ δε ο κ̅σ̅ πλεονασαι και περισσευσαι τη αγαπη εισ αλληλουσ και εισ παντασ καθαπερ και ημεισ εισ υμασ εισ το στηριξαι υμων τασ καρδιασ αμεμπτωσ εν αγιοσυνη εμπροσθεν του θ̅υ̅ και πατροσ ημων εν τη παρουσια του

π̅η̅ κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ μετα παντων των αγιων αυτου λοιπον αδελφοι ερωτωμεν υμασ και παρακαλουμεν εν κ̅ω̅ ι̅υ̅ ινα καθωσ παρελαβετε παρ ημων το πωσ δει υμασ περιπατειν και αρεσκειν θ̅ω̅ καθωσ και περιπατειτε ινα περισσευσητε μαλλον οιδατε γαρ τινασ παραγγελιασ εδωκαμεν υμιν δια του κ̅υ̅ ι̅υ̅ τουτο γαρ εστιν θελημα του θ̅υ̅ ο αγιασμοσ υμων απεχεσθαι υμασ απο τησ πορνειασ ειδεναι εκαστον υμων το εαυτου σκευοσ κτασθαι εν αγιασμω και τειμη μη εν παθει επιθυμιασ καθαπερ και τα εθνη τα μη ειδοτα τον θ̅ν̅ το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου διοτι εκδικοσ κ̅σ̅ περι παντων τουτων καθωσ και προειπαμεν υμιν και διεμαρτυραμεθα ου γαρ εκαλεσεν ημασ ο θ̅σ̅ επι ακαθαρσια αλλα εν αγιασμω τοιγαρουν ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον θ̅ν̅ τον διδοντα το πνευμα αυτου το αγιον εισ υμασ περι δε τησ φιλαδελφιασ ου χρειαν ειχομεν

III. B^3 εστι

6 B^3 θλιψεσι 8 B^3 θλιβεσθαι 15 περι ημων : et B^2 et B^3 πε. υμων 19 B^3 αγιωσυνη 21 B^3 το λοιπον ουν 25 B^3 ενα εκαστον. Ibidem B^3 τιμη

γραφειν υμιν αυτοι γαρ υμεισ θεοδιδακτοι εστε εισ το αγαπαν αλληλουσ και γαρ ποιειτε αυτο και εισ παντασ τουσ αδελφουσ τουσ εν ολη τη μακεδονια παρακαλουμεν δε υμασ αδελφοι περισσευειν μαλλον και φιλοτειμεισθαι ησυχαζειν και πρασσειν τα ιδια και εργαζεσθαι ταισ χερσιν υμων καθωσ υμιν παρηγγειλαμεν ινα περιπατητε ευσχημονωσ προσ τουσ εξω και μηδενοσ χρειαν εχητε ου θελομεν δε υμασ αγνοειν αδελφοι περι των κοιμωμενων ινα μη λυπησθε καθωσ και οι λοιποι οι μη εχοντεσ ελπιδα ει γαρ πιστευομεν οτι ι̅σ̅ απεθανεν και ανεστη ουτωσ ο θ̅σ̅ και τουσ κοιμηθεντασ δια του ι̅υ̅ αξει συν αυτω τουτο γαρ υμιν λεγομεν εν λογω κ̅υ̅ οτι ημεισ οι ζωντεσ οι περιλειπομενοι εισ την παρουσιαν του ι̅υ̅ ου μη φθασωμεν τουσ κοιμηθεντασ οτι αυτοσ ο κ̅σ̅ εν κελευσματι εν φωνη αρχαγγελου και εν σαλπιγγι θ̅υ̅ καταβησεται απ ουρανου και οι

νεκροι εν χ̅ω̅ αναστησονται πρωτον επειτα ημεισ οι ζωντεσ οι περιλειμενοι αμα συν αυτοισ αρπαγησομεθα εν νεφελαισ εισ απαντησιν του κ̅υ̅ εισ αερα και ουτωσ παντοτε εν κω εσομεθα ωστε παρακαλειτε αλληλουσ εν τοισ λογοισ τουτοισ περι δε των χρονων και των καιρων αδελφοι ου χρειαν εχετε υμιν γραφεσθε αυτοι γαρ ακριβωσ οιδατε οτι ημερα κ̅υ̅ ωσ κλεπτησ εν νυκτι ουτωσ ερχεται οταν δε λεγωσιν ειρηνη και ασφαλεια τοτε αιφνιδιοσ επισταται αυτοισ ολεθροσ ωσπερ η· ωδειν τη εν γαστρι εχουση και ου μη εκφυγωσιν υμεισ δε αδελφοι ουκ εστε εν σκοτει πθ ινα η ημερα υμασ ων κλεπτασ καταλαβη παντεσ γαρ υμεισ υιοι φωτοσ εστε και υιοι ημερασ ουκ εσμεν νυκτοσ ουδε σκοτουσ αρα ουν μη καθευδωμεν ωσ οι λοιποι αλλα γρηγορωμεν και νηφωμεν οι γαρ καθευδοντεσ νυκτοσ καθευδουσιν και οι μεθυοντεσ νυκτοσ μεθυουσιν ημεισ δε ημερασ οντεσ νη

φωμεν ενδυσαμενοι θωρακα πιστεωσ και αγαπησ και περικεφαλαιαν ελπιδα σωτηριασ οτι ουκ εθετο ο θ̅σ̅ ημασ εισ οργην αλλα εισ περιποιησιν σωτηριασ δια του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ του αποθανοντοσ περι ημων ινα ειτε γρηγορωμεν ειτε καθευδωμεν αμα συν αυτω ζησωμεν διο παρακαλειτε αλληλουσ και οικοδομειτε εισ τον ενα καθωσ και ποιειτε ερωτωμεν δε υμασ αδελφοι ειδεναι τουσ κοπιωντασ εν υμιν και προισταμενουσ υμων εν κ̅ω̅ και νουθετουντασ υμασ και ηγεισθε αυτουσ υπερεκπερισσωσ εν αγαπη δια το εργον αυτων ειρηνευετε εν εαυτοισ παρακαλουμεν δε υμασ αδελφοι νουθετειτε τουσ ατακτουσ παραμυθεισθε τουσ ολιγοψυχουσ αντεχεσθε των ασθενων μακροθυμειτε προσ παντασ ορατε μη τισ κακον αντι κακου τινι αποδω αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε και εισ αλληλουσ και εισ παντασ παντοτε χαιρετε αδιαλειπτωσ προσευχεσθε εν παντι ευχαριστειτε τουτο

I. B[3] απεθανε II. B[3] καθευδουσι

3 B[3] φιλοτιμεισθαι 11 περιλειμενοι etiam instauratum, sed nullo accentu auctum 14 B[3] γραφεσθαι 16 B[3] ωδιν 25 υμων εν κ̅ω̅ in rasura scripta sunt; sed ipse * vdtr rescripsisse

γαρ θελημα θυ εν χω ιυ εισ υμασ το πνευμα μη ζβεννυτε προφητειασ μη εξουθενειτε παντα δε δοκιμαζετε το καλον κατεχετε απο παντοσ ειδουσ πονηρου απεχεσθε· αυτοσ δε ο θσ τησ ειρηνησ αγιασαι υμασ ολοτελεισ και ολοκληρον υμων το πνευμα και η ψυχη και το σωμα· αμεμπτωσ εν τη παρουσια του κυ ημων ιυ χυ τηρηθειη· πιστοσ ο καλων υμασ οσ και ποιησει· αδελφοι προσευχεσθε και περι ημων· ασπασασθε τουσ αδελφουσ παντασ εν φιλη-ματι αγιω· ενορκιζω υμασ τον κν αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοισ αδελφοισ· η χαρισ του κυ ημων ιυ χυ μεθ υμων

προσ

θεσσαλονεικεισ

α

[εγραφη απο αθηνων]

προσ θεσσαλονεικεισ β

ϙ παυλοσ και σειλουανοσ και τειμοθεοσ τη εκκλησια θεσσαλονεικεων εν θω πατρι ημων και κω
ιυ χω χαρισ υμιν και ειρηνη απο θυ πατροσ και κυ ιυ χυ ευχαριστειν οφειλομεν τω θω παντοτε
περι υμων αδελφοι καθωσ αξιον εστιν οτι υπεραυξανει η πιστισ υμων και πλεοναζει η αγαπη
ενοσ εκαστου παντων υμων εισ αλληλουσ ωστε αυτουσ ημασ εν υμιν ενκαυχασθαι εν ταισ
εκκλησιαισ του θυ υπερ τησ υπομονησ υμων και πιστεωσ εν πασιν τοισ διωγμοισ υμων και
ταισ θλιψεσιν αισ ενεχεσθε ενδειγμα τησ δικαιασ κρισεωσ του θυ εισ το καταξιωθηναι υμασ
τησ βασιλειασ του θυ υπερ ησ και πασχετε ειπερ δικαιον παρα θω ανταποδουναι τοισ θλειβου-
σιν υμασ θλιψιν και υμιν τοισ θλειβομενοισ ανεσιν μεθ ημων εν τη αποκαλυψει του κυ ιυ απ
ουρανου μετ αγγελων δυναμεωσ αυτου εν φλογι πυροσ διδοντοσ εκδικησιν τοισ μη ειδοσιν θν
και τοισ μη υπακουουσιν τω ευ

αγγελιω του κυ ημων ιυ οιτινεσ δικην τεισουσιν ολεθρον αιωνιον απο προσωπου του κυ και απο
τησ δοξησ τησ ισχυοσ αυτου οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοισ αγιοισ αυτου και θαυμασθηναι
εν πασιν τοισ πιστευσασιν οτι επιστευθη το μαρτυριον ημων εφ υμασ εν τη ημερα εκεινη εισ
ο και προσευχομεθα παντοτε περι υμων ινα υμασ αξιωση τησ κλησεωσ ο θσ ημων και πληρωση
πασαν ευδοκιαν αγαθωσυνησ και εργον πιστεωσ εν δυναμει οπωσ ενδοξασθη το ονομα του κυ
ϙα ημων ιυ εν υμιν και υμεισ εν αυτω κατα την χαριν του θυ ημων και κυ ιυ χυ ερωτωμεν
δε υμασ αδελφοι υπερ τησ παρουσιασ του κυ ιυ χυ και ημων επισυναγωγησ επ αυτον εισ το
μη ταχεωσ σαλευθηναι υμασ απο του νοοσ μηδε θροεισθε μητε δια πνευματοσ μητε δια λογου
μητε δι επιστολησ ωσ δι ημων ωσ οτι ενεστηκεν η ημερα του κυ μη τισ υμασ εξαπατηση
κατα μηδενα τροπον

I. B³ πασι II. B³ πασι ειδοσι υπακουουσι III. B³ πασι

1 B³ σβεννυτε. In subscriptione B³ θεσσαλονικεισ. Saeculo fere sexto addita sunt εγρ. απ. αθ. In inscriptione B³ rursus θεσσαλονικεισ 11 B³ σιλουανοσ, τιμοθεοσ, θεσσαλονικεων 14 B³ εγκαυχασθαι 17 B³ θλιβουσιν 18 B³ θλιβομενοσ 21 B³ τισουσιν

οτι εαν μη ελθη η αποστασια πρωτον και αποκαλυφθη ο ανθρωποσ τησ ανομιασ ο υιοσ τησ απωλειασ ο αντικειμενοσ και υπεραιρομενοσ επι παντα λεγομενον θ̅ν̅ η σεβασμα ωστε αυτον εισ τον ναον του θ̅υ̅ καθισαι αποδεικνυντα εαυτον οτι εστιν θ̅σ̅ ου μνημονευετε οτι ετι ων προσ υμασ ταυτα ελεγον υμιν και νυν το κατεχον οιδατε εισ το αποκαλυφθηναι αυτον εν τω εαυτου καιρω το γαρ μυστηριον ηδη ενεργειται τησ ανομιασ μονον ο κατεχων αρτι εωσ εκ μεσου γενηται και τοτε αποκαλυφθησεται ο ανομοσ ον ο κ̅σ̅ ανελει τω πνευματι του στοματοσ αυτου και καταργησει τη επιφανεια τησ παρουσιασ αυτου ου εστιν η παρουσια κατ ενεργειαν του σατανα εν παση δυναμει και σημειοισ και τερασιν ψευδουσ και εν παση απατη αδικιασ τοισ απολλυμενοισ ανθ ων την αγαπην τησ αληθειασ ουκ εδεξαντο εισ το σωθηναι αυτουσ και

δια τουτο πεμπει αυτοισ ο θ̅σ̅ ενεργειαν πλανησ εισ το πιστευσαι αυτουσ τω ψευδει ινα κρι-
θωσιν παντεσ οι μη πιστευσαντεσ τη αληθεια αλλα ευδοκησαντεσ τη αδικια ημεισ δε οφει-
λομεν ευχαριστειν τω θ̅ω̅ παντοτε περι υμων αδελφοι ηγαπημενοι υπο κ̅υ̅ οτι ειλατο υμασ ο
θ̅σ̅ απαρχην εισ σωτηριαν εν αγιασμω πνευματοσ και πιστει αληθειασ εισ ο εκαλεσεν ημασ
ϙ̅β̅ δια του ευαγγελιου ημων εισ περιποιησιν δοξησ του κ̅υ̅ ημων ι̅υ̅ χ̅υ̅ αρα ουν αδελφοι στηκετε
και κρατειτε τασ παραδοσεισ ασ εδιδαχθητε ειτε δια λογου ειτε δι επιστολησ ημων αυτοσ δε ο
κ̅σ̅ ημων χ̅σ̅ ι̅σ̅ και θ̅σ̅ ο πατηρ ημων ο αγαπησασ ημασ και δουσ παρακλησιν αιωνιαν και ελπιδα
αγαθην εν χαριτι παρακαλεσαι υμων τασ καρδιασ και στηριξαι εν παντι εργω και λογω αγαθω
ϙ̅γ̅ το λοιπον προσευχεσθε αδελφοι περι ημων ινα ο λογοσ του κ̅υ̅ τρεχη και δοξαζηται καθωσ
και προσ υμασ και ινα ρυσθωμεν απο των

ατοπων και πονηρων ανθρωπων ου γαρ παντων η πιστισ πιστοσ δε εστιν ο κ̅σ̅ οσ στηρισει υμασ και φυλαξει απο του πονηρου πεποιθαμεν δε εν κ̅ω̅ εφ υμασ οτι α παραγγελλομεν και εποιησατε και ποιειτε και ποιησετε ο δε κ̅σ̅ κατευθυναι υμων τασ καρδιασ εισ την αγαπην του θ̅υ̅ και εισ την υπομονην του χ̅υ̅ παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν ονοματι του κ̅υ̅ ι̅υ̅ χ̅υ̅ στελλεσθαι υμασ απο παντοσ αδελφου ατακτωσ περιπατουντοσ και μη κατα την παραδοσιν ην παρελαβετε αφ ημων αυτοι γαρ οιδατε πωσ δει μειμεισθαι ημασ οτι ουκ ητακτησαμεν εν υμιν ουδε δωρεαν αρτον εφαγομεν παρα τινοσ αλλ εν κοπω και μοχθω νυκτοσ και ημερασ εργαζομενοι προσ το μη επιβαρησαι τινα υμων ουχ οτι ουκ εχομεν εξουσιαν αλλ ινα εαυτουσ τυπον δωμεν υμιν εισ το μειμεισθαι ημασ και γαρ οτε ημεν προσ υμασ τουτο παρηγγελομεν υμιν οτι ει τισ ου θελει εργαζεσθε μηδε εσθιετω α

I. B^{3} εστι (3) τερασι II. B^{3} κριθωσι

2 B^{3} υπεραιρομενοσ 26 B^{3} μιμεισθαι 29 B^{3} μιμεισθαι. Ibidem B^{3} (demum^{3} ut vdtr) παρηγγελλομεν 30 B^{3} εργαζεσθαι

κουσμεν γαρ τινασ περιπατουντασ εν υμιν ατακτωσ μηδεν εργαζομενουσ αλλα περιεργαζομενουσ
τοισ δε τοιουτοισ παραγγελλομεν και παρακαλουμεν εν κω ιυ χω ινα μετα ησυχιασ εργαζομενοι
τον εαυτων αρτον εσθιωσιν υμεισ δε αδελφοι μη ενκακησητε καλοποιουντεσ ει δε τισ ουχ υπακουει
τω λογω υμων δια τησ επιστολησ τουτον σημιουσθε μη συναναμειγνυσθαι αυτω ινα εντραπη και
μη ωσ εχθρον ηγεισθε αλλα νουθετειτε ωσ αδελφον· αυτοσ δε ο κσ τησ ειρηνησ δωη υμιν
την ειρηνην διαπαντοσ εν παντι τροπω· ο κσ μετα παντων υμων· ο ασπασμοσ τη εμη χειρι
παυλου ο εστιν σημειον εν παση επιστολη ουτωσ γραφω· η χαρισ του κυ ημων ιυ χυ μετα
παντων υμων : > >——

προσ

θεσσαλονεικεισ

β

[εγραφη απο αθηνων]

προσ εβραιουσ

νθ πολυμερωσ και πολυτροπωσ παλαι ο θσ λαλησασ τοισ πατρασιν εν τοισ προφηταισ επ εσχατου
των ημερων τουτων ελαλησεν ημιν εν υιω ον εθηκεν κληρονομον παντων δι ου και εποιησεν
τουσ αιωνασ οσ ων απαυγασμα τησ δοξησ και χαρακτηρ τησ υποστασεωσ αυτου φανερων τε
τα παντα τω ρηματι τησ δυναμεωσ αυτου καθαρισμον των αμαρτιων ποιησαμενοσ εκαθισεν
εν δεξια τησ μεγαλωσυνησ εν υψηλοισ τοσουτω κρειττων γενομενοσ αγγελων οσω διαφορωτερον
> παρ αυτουσ κεκληρονομηκεν ονομα τινι γαρ ειπεν ποτε των αγγελων υιοσ μου ει συ εγω ση-
> μερον γεγεννηκα σε και παλιν εγω εσομαι αυτω εισ πατερα και αυτοσ εσται μοι εισ υιον
> οταν δε παλιν εισαγαγη τον πρωτοτοκον εισ την οικουμενην λεγει και προσκυνησατωσαν αυτω
> παντεσ αγγελοι θυ και προσ μεν τουσ αγγελουσ λεγει ο ποιων τουσ αγγελουσ αυτου πνευματα
> και τουσ λιτουργουσ αυ

> του πυροσ φλογα προσ δε τον υιον ο θρονοσ σου ο θσ εισ τον αιωνα και η ραβδοσ τησ ευθυτητοσ
> ραβδοσ τησ βασιλειασ αυτου ηγαπησασ δικαιοσυνην και εμισησασ ανομιαν δια τουτο εχρεισεν
> σε ο θσ ο θσ σου ελεον αγαλλιασεωσ παρα τουσ μετοχουσ σου και συ κατ αρχασ κε την γην
> εθεμελιωσασ και εργα των χειρων σου εισιν οι ουρανοι αυτοι απολουνται συ δε διαμενεισ και
> παντεσ ωσ ιματιον παλαιωθησονται και ωσει περιβολαιον ελιξεισ αυτουσ ωσ ιματιον και αλλα-
> γησονται συ δε ο αυτοσ ει και τα ετη σου ουκ εκλιψουσιν προσ τινα δε των αγγελων ειρηκεν
ποτε καθου εκ δεξιων μου εωσ αν θω τουσ εχθρουσ σου υποποδιον των ποδων σου ουχι παντεσ εισι
λειτουργικα πνευματα εισ διακονιασ αποστελλομενα δια τουσ μελλοντασ κληρονομειν σωτηριαν
δια τουτο δει περισσοτερωσ προσεχειν ημασ τοισ ακουσθεισιν μηποτε παραρυωμεν ει γαρ ο δι
αγγελων λαληθεισ λογοσ

I. B[3] εστι II. B[3] εθηκε εποιησε ειπε III. B[3] ειρηκε ακουσθεισι

3 B[3] εγκακησητε 4 B[3] σημειουσθε. Ibidem B[3] συναναμιγνυσθαι. In subscriptione B[3] θεσσαλονικεισ. Additamentum εγρ. απ. αθην. sexti fere saec. est. 13 φανερων: B[3] deletis litteris αν dedit φέρων. Post vero, saec. fere 13., fuit qui restitueret αν, addito circumflexo super ω (φανερῶν). Praeterea idem haec adscripsit: ἀμαθέστατε καὶ κακέ, ἄφες τὸ παλαιόν· μὴ μεταποίει. 20 B[3] λειτουργουσ 22 B[3] εμισησασ et εχρισεν 23 B[3] ελαιον 26 B[3] εκλειψουσι 29 B[3] παραρρυωμεν

εγενετο βεβαιος και πασα παραβασις και παρακοη ελαβεν ενδικον μισθαποδοσιαν πως ημεις εκφευξομεθα τηλικαυτης αμελησαντες σωτηριας ητις αρχην λαβουσα λαλεισθαι δια του κ̅υ̅ υπο των ακουσαντων εις ημας εβεβαιωθη συνμαρτυρουντος του θ̅υ̅ σημειοις τε και τερασιν και ποικιλαις δυναμεσιν και πνευματος αγιου μερισμοις κατα την αυτου θελησιν ου γαρ αγγελοις υπεταξεν την οικουμενην την μελλουσαν περι ης λαλουμεν διεμαρτυρατο δε που τις λεγων τι εστιν ανθρωπος οτι μιμνησκη αυτου η υιος ανθρωπου οτι επισκεπτη αυτον ηλαττωσας αυτον βραχυ τι παρ αγγελους δοξη και τειμη εστεφανωσας αυτον παντα υπεταξας υποκατω των ποδων αυτου εν τω γαρ υποταξαι τα παντα ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον νυν δε ουπω ορωμεν αυτω τα παντα υποτεταγμενα τον δε βραχυ τι παρ αγγελους ηλαττωμενον βλεπομεν ι̅ν̅ δια το παθημα του θανατου δοξη και

τειμη εστεφανωμενον οπως χαριτι θ̅υ̅ υπερ παντος γευσηται θανατου επρεπεν γαρ αυτω δι ον τα παντα και δι ου τα παντα πολλους υιους εις δοξαν αγαγοντα τον αρχηγον της σωτηριας αυτων δια παθηματων τελειωσαι ο τε γαρ αγιαζων και οι αγιαζομενοι εξ ενος παντες δι ην αιτιαν ουκ επαισχυνεται αδελφους αυτους καλειν λεγων απαγγελω το ονομα σου τοις αδελφοις μου εν μεσω εκκλησιας υμνησω σε και παλιν εγω εσομαι πεποιθως επ αυτω και παλιν ιδου εγω και τα παιδια α μοι εδωκεν ο θ̅ς̅ επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν αιματος και σαρκος και αυτος παραπλησιως μετεσχεν των αυτων ινα δια του θανατου καταργηση τον το κρατος εχοντα του θανατου τουτεστι τον διαβολον και απαλλαξη τουτους οσοι φοβω θανατου δια παντος του ζην ενοχοι ησαν δουλειας ου γαρ δηπου αγγελων επιλαμβανεται αλλα σπερματος αβρααμ επιλαμβανεται οθεν ωφειλεν κατα παντα τοις αδελφοις

ομοιωθηναι ινα ελεημων γενηται και πιστος αρχιερευς τα προς τον θ̅ν̅ εις το ειλασκεσθαι τας αμαρτιας του λαου εν ω γαρ πεπονθεν αυτος πειρασθεις δυναται τοις πειραζομενοις βοηθησαι·

ξ οθεν αδελφοι αγιοι κλησεως επουρανιου μετοχοι κατανοησατε τον αποστολον και αρχιερεα της ομολογιας ημων ι̅ν̅ πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον ως και μωσης εν τω οικω αυτου πλειονος γαρ ουτος δοξης παρα μωυσην ηξιωται καθ οσον πλειονα τειμην εχει του οικου ο κατασκευασας αυτον πας γαρ οικος κατασκευαζεται υπο τινος ο δε παντα κατασκευασας θ̅ς̅ και μωσης μεν πιστος εν ολω τω οικω αυτου ως θεραπων εις μαρτυριον των λαληθησομενων χ̅ς̅ δε ως υιος επι τον οικον αυτου ου οικος εσμεν ημεις εαν την παρρησιαν και το καυχημα της ελπιδος κατασχωμεν διο καθως λεγει το πνευμα το αγιον σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε

I. B[3] τερασι δυναμεσι υπεταξε II. B[3] επρεπε μετεσχε ωφειλε
3 B[3] συμμαρτυρουντος 7 B[3] τιμη 11 B[3] τιμη 21 B[3] ιλασκεσθαι 25 B[3] τιμην

τασ καρδιασ υμων ωσ εν τω παραπικρασμω κατα την ημεραν του πειρασμου εν τη ερημω ου επειρασαν οι πατερεσ υμων εν δοκιμασια και ειδον τα εργα μου τεσσερακοντα ετη διο προσωχθισα τη γενεα ταυτη και ειπον αει πλανωνται τη καρδια αυτοι δε ουκ εγνωσαν τασ οδουσ μου ωσ ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εισ την καταπαυσιν μου· βλεπετε αδελφοι μηποτε εσται εν τινι υμων καρδια πονηρα απιστιασ εν τω αποστηναι απο θυ ζωντοσ αλλα παρακαλειτε εαυτουσ καθ εκαστην ημεραν αχρισ ου το σημερον καλειται ινα μη σκληρυνθη εξ υμων τισ απατη τησ αμαρτιασ μετοχοι γαρ του χυ γεγοναμεν εανπερ την αρχην τησ υποστασεωσ μεχρι τελουσ βεβαιαν κατασχωμεν εν τω λεγεσθαι σημερον εαν τησ φωνησ αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τασ καρδιασ υμων ωσ εν τω παραπικρασμω τινεσ γαρ ακουσαντεσ παρεπικραναν αλλ ου παντεσ οι εξελθοντεσ εξ αι

γυπτου δια μωυσεωσ τισιν δε προσωχθισεν τεσσερακοντα ετη ουχι τοισ αμαρτησασιν ων τα κωλα επεσεν εν τη ερημω τισιν δε ωμοσεν μη εισελευσεσθαι εισ την καταπαυσιν αυτου ει μη τοισ απειθησασιν και βλεπομεν οτι ουκ ηδυνηθησαν εισελθειν δι απιστιαν φοβηθωμεν ουν μηποτε καταλειπομενησ επαγγελιασ εισελθειν εισ την καταπαυσιν αυτου δοκη τισ εξ υμων υστερηκεναι και γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι αλλ ουκ ωφελησεν ο λογοσ τησ ακοησ εκεινουσ μη συνκεκερασμενουσ τη πιστει τοισ ακουσασιν εισερχομεθα γαρ εισ καταπαυσιν οι πιστευσαντεσ καθωσ ειρηκεν ωσ ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εισ την καταπαυσιν μου καιτοι των εργων απο καταβολησ κοσμου γενηθεντων ειρηκεν γαρ που περι τησ εβδομησ ουτωσ και κατεπαυσεν ο θσ εν τη ημερα τη εβδομη απο παντων των εργων αυτου και εν τουτω παλιν ει εισελευσονται εισ την

καταπαυσιν μου επει ουν απολειπεται τινασ εισελθειν εισ αυτην και οι προτερον ευαγγελισθεντεσ ουκ εισηλθον δι απειθειαν παλιν τινα οριζει ημεραν σημερον εν δαυειδ λεγων μετα τοσουτον χρονον καθωσ προειρηκεν σημερον εαν τησ φωνησ αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τασ καρδιασ υμων ει γαρ αυτουσ ισ κατεπαυσεν ουκ αρα περι αλλησ ελαλει μετα ταυτα ημερασ αρα απολειπεται σαββατισμοσ τω λαω του θυ ο γαρ εισελθων εισ την καταπαυσιν αυτου και αυτοσ κατεπαυσεν απο των εργων αυτου ωσπερ απο των ιδιων ο θσ· σπουδασωμεν ουν εισελθειν εισ εκεινην την καταπαυσιν ινα μη εν τω αυτω τισ υποδειγματι πεση τησ απειθειασ ζων γαρ ο λογοσ του θυ και εναργησ και τομωτεροσ υπερ πασαν μαχαιραν διστομον και διικνουμενοσ αχρι μερισμου ψυχησ και πνευματοσ αρμων τε και μυελων και κριτικοσ ενθυμησεων και εννοιων καρδιασ και ουκ εστιν κτισισ

II. B[3] τισι προσωχθισε τισι ωμοσε απειθησασι ειρηκε III. B[3] προειρηκε εστι

2 B[3] τεσσαρακοντα 11 B[2] τεσσαρακοντα 16 B[3] συγκεκερασμενουσ 22 B[3] τίνα hoc accentu 24 B[3] απολεῖται hoc accentu addito

αφανησ ενωπιον αυτου παντα δε γυμνα και τετραχηλισμενα τοισ οφθαλμοισ αυτου προσ ον ημιν
ξα ο λογοσ· εχοντεσ ουν αρχιερεα μεγάν διεληλυθοτα τουσ ουρανουσ ιν τον υιον του θυ κρατωμεν τησ ομολογιασ ου γαρ εχομεν αρχιερεα μη δυναμενον συνπαθησαι ταισ ασθενειαισ ημων πεπειρασμενον δε κατα παντα καθ ομοιοτητα χωρισ αμαρτιασ προσερχωμεθα ουν μετα παρρησιασ τω θρονω τησ χαριτοσ ινα λαβωμεν ελεοσ και χαριν εισ ευκαιρον βοηθειαν· πασ γαρ αρχιερευσ εξ ανθρωπων λαμβανομενοσ υπερ ανθρωπων καθισταται τα προσ τον θν ινα προσφερη δωρα και θυσιασ υπερ αμαρτιων μετριοπαθειν δυναμενοσ τοισ αγνοουσιν και πλανωμένοισ επει και αυτοσ περικειται ασθενειαν και δι αυτην οφιλει καθωσ περι του λαου ουτωσ και περι αυτου προσφερειν περι αμαρτιων· και ουχ εαυτω λαμβανει την τειμην αλλα καλουμενοσ υπο του θυ καθωσπερ και ααρων ου

τωσ και ο χσ ουχ εαυτον εδοξασεν γενηθηναι αρχιερεα αλλ ο λαλησασ προσ αυτον υιοσ μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε καθωσ και εν ετερω λεγει συ ιερευσ εισ τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ οσ εν ταισ ημεραισ τησ σαρκοσ αυτου δεησισ τε και ικετηριασ προσ τον δυναμενον σωζειν αυτον εκ θανατου μετα κραυγησ ισχυρασ και δακρυων προσενεγκασ και εισακουσθεισ απο τησ ευλαβειασ καιπερ ων υιοσ εμαθεν απ ων επαθεν την υπακοην και τελειωθεισ εγενετο πασιν τοισ υπακουουσιν αυτω αιτιοσ σωτηριασ αιωνιου προσαγορευθεισ υπο του θυ ἀρχιερευσ κατα την ταξιν μελχισεδεκ περι ου πολυσ ημιν ο λογοσ και δυσερμηνευτοσ λεγειν επει νωθροι γεγονατε ταισ ακοαισ και γαρ οφειλοντεσ ειναι διδασκαλοι δια τον χρονον παλιν χρειαν εχετε του διδασκειν υμασ τινα τα στοιχεια τησ αρχησ των λογιων του θυ και γεγονατε χρειαν εχοντεσ γαλακτοσ και ου στε

ρεασ τροφησ πασ γαρ ο μετεχων γαλακτοσ απειροσ λογου δικαιοσυνησ νηπιοσ γαρ εστιν τελειων δε εστιν η στερεα τροφη των δια την εξιν τα εσθητηρια γεγυμνασμενα εχοντων προσ διακρισιν καλου τε και κακου διο αφεντεσ τον τησ αρχησ του χυ λογον επι την τελειοτητα φερωμεθα μη παλιν θεμελιον καταβαλλομενοι μετανοιασ απο νεκρων εργων και πιστεωσ επι θν βαπτισμων διδαχην επιθεσεωσ τε χειρων αναστασεωσ νεκρων και κριματοσ αιωνιου και τουτο ποιησομεν εανπερ επιτρεπη ο θσ αδυνατον γαρ τουσ απαξ φωτισθεντασ γευσαμενουσ τε τησ δωρεασ τησ επουρανιου και μετοχουσ γενηθεντασ πνευματοσ αγιου και καλον γευσαμενουσ θυ ρημα δυναμεισ τε μελλοντοσ αιωνοσ και παραπεσοντασ παλιν ανακαινιζειν εισ μετανοιαν ανασταυρουντασ εαυτοισ τον υιον του θυ και παραδειγματιζοντασ γη γαρ η πιουσα τον επ αυτησ ερχομενον πολλακισ υετον και τικτουσα βο

I. B^3 αγνοουσι II. B^3 εδοξασε επαθε πασι III. B^3 εστι τελ.

3 B^3 συμπαθησαι 8 B^3 οφειλει 9 post εαυτω a B^2 et B^3 suppletum τισ. Ibidem B^3 τιμην 13 B^3 δεησεισ 15 B^3 χρ 20 και ου: a B^3 et fortasse iam ante eum και improbatum 22 B^3 αισθητηρια 29 B^3 επ αυτην

τανην ευθετον εκεινοισ δι ουσ και γεωργειται μεταλαμβανει ευλογιασ απο του θ̅υ̅ εκφερουσα δε ακανθασ και τριβολουσ αδοκιμοσ και καταρασ εγγυσ ησ το τελοσ εισ καυσιν
ξβ πεπεισμεθα δε περι υμων αγαπητοι τα κρεισσονα και εχομενα σωτηριασ ει και ουτωσ λαλουμεν ου γαρ αδικοσ ο θ̅σ̅ επιλαθεσθαι του εργου υμων και τησ αγαπησ ησ ενεδειξασθε εισ το ονομα αυτου διακονησαντεσ τοισ αγιοισ και διακονουντεσ επιθυμουμεν δε εκαστον υμων την αυτην ενδεικνυσθαι σπουδην προσ την πληροφοριαν τησ ελπιδοσ αχρι τελουσ ινα μη νωθροι γενησθε μειμηται δε των δια πιστεωσ και μακροθυμιασ κληρονομουντων τασ επαγγελιασ τω· γαρ αβρααμ επαγγειλαμενοσ ο θ̅σ̅ επει κατ ουδενοσ ειχεν μειζονοσ ομοσαι ωμοσεν καθ εαυτου λεγων ει μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε και ουτωσ μακροθυμησασ επετυχεν τησ

επαγγελιασ ανθρωποι γαρ κατα του μειζονοσ ομνυουσιν και πασησ αυτοισ αντιλογιασ περασ εισ βεβαιωσιν ο ορκοσ εν ω περισσοτερωσ βουλομενοσ ο θ̅σ̅ επιδειξαι τοισ κληρονομοισ τησ επαγγελιασ το αμεταθετον τησ βουλησ αυτου εμεσειτευσεν ορκω ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων εν οισ αδυνατον ψευσασθαι θ̅ν̅ ισχυραν παρακλησιν εχωμεν οι καταφυγοντεσ κρατησαι τησ προκειμενησ ελπιδοσ ην ωσ αγκυραν εχομεν τησ ψυχησ ασφαλη τε και βεβαιαν και εισερχομένην εισ το εσωτερον του καταπετασματοσ οπου προδρομοσ υπερ ημων εισηλθεν ι̅σ̅ κατα την ταξιν μελχισεδεκ αρχιερευσ γενομενοσ εισ τον αιωνα ουτοσ γαρ ο μελχεισεδεκ βασιλευσ σαλημ ιερευσ του θ̅υ̅ του υψιστου οσ συναντησασ αβρααμ υποστρεφοντι απο τησ κοπησ των βασιλεων και ευλογησασ αυτον ω και δεκατην απο παντοσ εμερισεν αβρααμ πρωτον μεν ερμηνευομενοσ βασιλευσ δικαιοσυνησ

επειτα δε και βασιλευσ σαλημ ο εστιν βασιλευσ ειρηνησ απατωρ αμητωρ αγενεαλογητοσ μητε αρχην ημερων μητε ζωησ τελοσ εχων αφωμοιωμενοσ δε τω υιω του θ̅υ̅ μενει ιερευσ εισ το διηνεκεσ θεωρειτε δε πηλικοσ ουτοσ ω δεκατην αβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινειων ο πατριαρχησ και οι μεν εκ των υιων λευει την ιερατειαν λαμβανοντεσ εντολην εχουσιν αποδεκατοιν τον λαον κατα τον νομον τουσ αδελφουσ αυτων καιπερ εξεληλυθοτασ εκ τησ οσφυοσ αβρααμ ο δε μη γενεαλογουμενοσ εξ αυτων δεδεκατωκεν αβρααμ και τον εχοντα τασ επαγγελιασ ευλογηκεν χωρισ δε πασησ αντιλογιασ το ελαττον υπο του κρειττονοσ ευλογειται και ωδε μεν δεκατασ αποθνησκοντεσ ανθρωποι λαμβανουσιν εκει δε μαρτυρουμενοσ οτι ζη και ωσ εποσ ειπειν δι αβρααμ και λευεισ ο δεκατασ λαμβανων δεδεκατωται ετι γαρ εν τη οσφυι του πατροσ ην οτε συνηντησεν αυτω μελχισεδεκ

I. B^3 ειχε ωμοσε επετυχε II. B^3 ομνυουσι III. B^3 εστι ευλογηκε

4 ησ: B^3 ην 7 B^3 μιμηται 13 B^3 εμεσιτευσεν 17 B^3 μελχισεδεκ 23 B^3 ακροθινιων 24 B^3 ει in λευει (pariter ac v. 29 in λευεισ) etiam instauratum, item οιν in αποδεκατοιν 25 post νομον suppletum in margine a B^3 demum ut certe vdtr τουτεστιν

ει μεν ουν τελιωσις δια της λευειτικης ιερωσυνης ο λαος γαρ επ αυτης νενομοθετηται τις
ετι χρεια κατα την ταξιν μελχισεδεκ ετερον ανιστασθαι ιερεα και ου κατα την ταξιν ααρων
λεγεσθαι μετατιθεμενης γαρ της ιερωσυνης εξ αναγκης μεταθεσις γεινεται εφ ον γαρ λεγεται
ταυτα φυλης ετερας μετεσχηκεν αφ ης ουδεις προσεσχηκεν τω θυσιαστηριω προδηλον γαρ
οτι εξ ιουδα ανατεταλκεν ο κ̅σ̅ ημων εις ην φυλην περι ιερεων ουδεν μωυσης ελαλησεν και
περισσοτερον ετι καταδηλον εστιν ει κατα ομοιοτητα μελχισεδεκ ανισταται ιερευς ετερος ος
ου κατα νομον εντολης αρκινης γεγονεν αλλα κατα δυναμιν ζωης ακαταλυτου μαρτυρειται
γαρ οτι συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχεισεδεκ αθετησις μεν γαρ γεινεται
ξγ προαγουσης εντολης δια το αυτης ασθενες και ανωφελες ουδεν γαρ ετελειωσεν ο νομος
επεισαγωγη δε κρειττονος ελπιδος

δι ης εγγιζομεν τω θ̅ω̅ και καθ οσον ου χωρις ορκωμοσιας οι μεν γαρ χωρις ορκωμοσιας εισιν ιερεις γεγονοτες ο δε μετ ορκωμοσιας δια του λεγοντος προς αυτον ωμοσεν κ̅σ̅ και ου μεταμεληθησεται συ ιερευς εις τον αιωνα κατα τοσουτο και κρειττονος διαθηκης γεγονεν εγγυος ι̅σ̅ και οι μεν πλειονες εισιν γεγονοτες ιερεις δια το θανατω κωλυεσθαι παραμενειν ο δε δια το μενειν αυτον εις τον αιωνα απαραβατον εχει την ιερωσυνην οθεν και σωζειν εις το παντελες δυνατα τους προσερχομενους δι αυτου τω θ̅ω̅ παντοτε ζων εις το εντυγχανειν υπερ αυτων τοιουτος γαρ ημιν και επρεπεν αρχιερευς οσιος ακακος αμιαντος κεχωρισμενος απο των αμαρτωλων και υψηλοτερος των ουρανων γενομενος ος ουκ εχει καθ ημεραν αναγκην ωσπερ οι αρχιερεις προτερον υπερ των ιδιων αμαρτιων θυσιας αναφερειν επειτα των του λαου τουτο γαρ εποιησεν εφαπαξ εαυτον ανενεγκας ο νομος γαρ ανθρωπους καθι

στησιν αρχιερεις εχοντας ασθενειαν ο λογος δε της ορκωμοσιας της μετα τον νομον υιον εις τον αιωνα τετελειωμενον κεφαλαιον δε επι τοις λεγομενοις τοιουτον εχομεν αρχιερεα ος εκαθισεν εν δεξια του θρονου της μεγαλωσυνης εν τοις ουρανοις των αγιων λιτουργος και της σκηνης της αληθινης ην επηξεν ο κ̅σ̅ ουκ ανθρωπος πας γαρ αρχιερευς εις το προσφερειν δωρα τε και θυσιας καθισταται οθεν αναγκαιον εχειν τι και τουτον ο προσενεγκη ει μεν ουν ην επι γης ουδ αν ην ιερευς οντων των προσφεροντων κατα νομον τα δωρα οιτινες υποδειγματι και σκια λατρευουσιν των επουρανιων καθως κεχρηματισται μωυσης μελλων επιτελειν την σκηνην ορα γαρ φησιν ποιησεις παντα κατα τον τυπον τον δειχθεντα σοι εν τω ορει νυν δε διαφορωτερας τετευχεν λιτουργιας οσω και κρειττονος εστιν διαθηκης μεσειτης ητις επι κρειττοσιν επαγγελιαις νενομοθετηται ει γαρ

I. B^3 προσεσχηκε ελαλησε II. B^3 ωμοσε εισι III. B^3 λατρευουσι φησι τετευχε εστι

1 B^3 τελειωσις (ει in λευειτικης etiam instauratum) 3 B^3 γινεται 7 B^3 σαρκινης 8 B^3 μελχισεδεκ et γινεται 12 B^3 μεθ 23 B^3 λειτουργος 29 B^3 λειτουργιας et μεσιτης

η πρωτη εκεινη ην
αμεμπτοσ ουκ αν ετε
ρασ εζητειτο τοποσ
μεμφομενοσ γαρ αυ
τοισ λεγει ιδου ημε
ραι ερχονται λεγει κ̅σ̅
και συντελεσω επι
τον οικον ισραηλ και
επι τον οικον ιουδα
διαθηκην καινην ου
κατα την διαθηκην
ην εποιησα τοισ πα
τρασιν αυτων εν ημε
ραισ επιλαβομενου
μου τησ χειροσ αυτω̅
εξαγαγειν αυτουσ εκ
γησ αιγυπτου οτι αυ
τοι ουκ ενεμειναν ε̅
τη διαθηκη μου καγω
ημελησα αυτων λε
γει κ̅σ̅ οτι αυτη η δια
θηκη ην διαθησομαι
τω οικω ισραηλ μετα
τασ ημερασ εκεινασ λε
γει κ̅σ̅ διδουσ νομουσ
μου εισ την διανοιαν
αυτων και επι καρδια
εαυτων γραψω αυτουσ·
και εσομαι αυτοισ εισ
θ̅ν̅ και αυτοι εσονται
μοι εισ λαον και ου μη
διδαξωσιν εκαστοσ
τον πολειτην αυτου
και εκαστοσ τον αδελ
φον αυτου λεγων γνω
θι τον κ̅ν̅ οτι παντεσ
ειδουσιν με απο μει
κρου εωσ μεγαλου αυ
των οτι ειλεωσ εσομαι
ταισ αδικειαισ αυτω̅
και των αμαρτιων αυ
των ου μη μνησθω ετι

εν τω λεγειν καινην
πεπαλαιωκεν την πρω
την το δε παλαιουμε
νον και γηρασκον εγγυσ
αφανισμου· ειχε με
ουν η πρωτη δικαιωμα
τα λατρειασ το τε αγιο̅
κοσμικον· σκηνη γαρ
κατεσκευασθη η πρω
τη εν η η τε λυχνια και
η τραπεζα και η προθε
σισ των αρτων και το
χρυσουν θυμιατηριο
ητισ λεγεται τα αγια·
μετα δε το δευτερον
καταπετασμα σκηνη
η λεγομενη τα αγια τω̅
αγιων χουσα την κιβω
τον τησ διαθηκησ πε
ρικεκαλυμμενην πα̅
τοθεν χρυσιω εν η στα
μνοσ χρυση εχουσα
το μαννα και η ραβδοσ
ααρων βλαστησασα κ
αι πλακεσ τησ διαθηκησ·
υπερανω δε αυτησ χε
ρουβειν δοξησ κατα
σκιαζοντα το ειλαστη
ριον περι ων ουκ εστι
νυν λεγειν κατα μεροσ·
τουτων δε ουτωσ κα
τεσκευασμενων εισ
μεν την πρωτην σκη
νην δια παντοσ εισια
σιν οι ιερεισ τασ λατρει
ασ επιτελουντεσ· εισ
δε την δευτεραν απαξ
του ενιαυτου μονοσ
ο αρχιερευσ ου χωρισ
αιματοσ ο προσφερει
υπερ εαυτου και των
του λαου αγνοηματω

τουτο δηλουντοσ του
πνευματοσ του αγιου
μηπω πεφανερωσθαι
την των αγιων οδον
ετι τησ πρωτησ σκηνησ
εχουσησ στασιν ητισ
παραβολη εισ τον και
ρον τον ενεστηκοτα
καθ ην δωρα τε και θυ
σιαι προσφερονται μη
δυναμεναι κατα συνει
δησιν τελειωσαι το̅
λατρευοντα μονον
επι βρωμασιν και πο
μασιν και διαφοροισ
βαπτισμοισ και δικαι
ωματα σαρκοσ μεχρι
καιρου διορθωσεωσ
ξ̅θ̅ επικειμενα· χ̅σ̅ δε
παραγενομενοσ αρχι
ερευσ των γενομενω̅
αγαθων δια τησ μειζο
νοσ και τελειοτερασ
σκηνησ ου χειροποι
ητου τουτεστιν ου
ταυτησ τησ κτισεωσ
ουδε δι αιματοσ τραγω̅
και μοσχων δια δε του
ιδιου αιματοσ εισηλ
θεν εφαπαξ εισ τα αγια
αιωνιαν λυτρωσιν ευ
ραμενοσ· ει γαρ το αιμα
τραγων και ταυρων κ
σποδοσ δαμαλεωσ ρα̅
τιζουσα τουσ κεκοι
νωμενουσ αγιαζει προσ
την τησ σαρκοσ καθα
ροτητα ποσω μαλλο̅
το αιμα του χ̅υ̅ οσ δια
πνευματοσ αιωνιου
εαυτον προσηνεγκε̅
αμωμον τω θ̅ω̅ καθα

II B³ πεπαλαιωκε III B³ βρωμασι πομασι
I, 2 B³ δευτερας 27 sq καρδια εαυτων scriptura primae manus non mutata; B³ καρδ. ἑαυτων 33 B³ πολιτην 37 B³ (sed ησ iam B² add ut vdtr) ειδησουσι 37 sqq B³ μικροῦ ἕως ἀδικιαις 2, 18 εχουσα demum B³ ut vdtr 28 B³ ιλαστηριον